

FUNDACIÓ NOGUERA

Diplomataris, 45

Col·lecció diplomàtica de Sant Pere de Casserres

VOLUM II

Edició i estudi a cura de
IRENE LLOP

BARCELONA, 2009

© Irene Llop Jordana, 2009
Edita: Pagès Editors, SL
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: octubre de 2009
ISBN de l'obra completa: 978-84-9779-821-1
ISBN del volum II: 978-84-9779-823-5
Dipòsit legal: L-1.182-2009
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, SL

534

1189, setembre, 23

Concòrdia. *Concòrdia entre el monestir de Casserres i Berenguer Pinós. Acorden que Pinós defineixi al cenobi una honor situada a Sant Hipòlit, i que el monestir concedeixi a Berenguer el que tenia per ells a Gurb, amb el cens d'una gallina.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 623r, núm. 12 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 23 setembre 1189. Lo monastir de Casserras y Berenguer Pinós concordaren que dit Pinós, sens reserva, difnís a dit monastir lo honor <que> tenian en Sant Hipòlit. Y lo monastir concedí a Pinós <lo> que tenia per dit monastir en Gurb, al cens de 1 gallina.

535

1190, gener, 1

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Berenguer Ramon una honor que tenia per aquest cenobi a Gurb, pel qual paga una gallina de cens.*

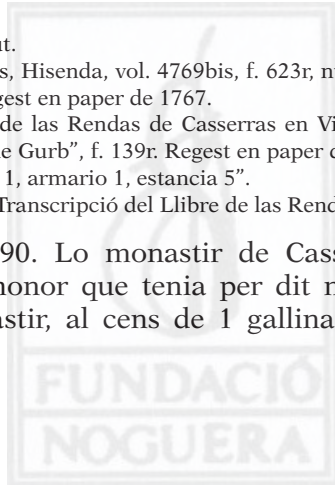
[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 623r, núm. 12 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 1 janer 1190. Lo monastir de Casserras concedí a Berenguer Ramon lo honor que tenia per dit monastir en Gurb, en domini de dit monastir, al cens de 1 gallina.

536

1191, maig, 26

Concòrdia. *Concòrdia entre el monestir de Casserres i Pere Rovira, batlle de Querós. Acorden que el batlle rebí redelme a les quèsties i tres pernils, i que paguí al monestir un porc i 3 sous anuals. El cenobi li dóna la batllia dels masos Albareda i Brugueroles, i la de Ramon Ermengard.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 163v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 26 maig 1191. Lo monastir de Casserras y Pere Rovira feren concòrdia sobre la batllia de Queròs, ab la que convingueren que dit batlle rebés redelme en las quístias y 3 pernas y en lo demés lo que devia, pagant al monastir un porch y 3 sous cada any. Y dit monastir li donà la batllia dels masos Albareda y Bruguerolas y en lo de Ramon Ermengardo.

537

1191, maig, 26

Concòrdia. *Concòrdia entre el monestir de Casserres i Pere Rovira sobre la batllia de Querós. Acorden que rebran del batlle el redelme i tres pernils, a més d'un porc i 3 sous. El cenobi li dóna els masos Brugueroles i Albareda, situats a Sant Joan de Fàbregues.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Querós", f. 169r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 26 maig 1191. Concòrdia entre lo monastir de Casserras y Pere Rovira sobre la batllia de Querós ab que convingueren no rebre lo batlle res sinó lo redelme y 3 pernas y lo demés acostumat prestant un porch y 3 sous. Y li donà la batllia dels masos Bruguerolas y Albareda, de Sant Joan de Fàbregues.

538

1191, juny, 25

Confirmació. *El monestir de Sant Pere de Casserres confirma a Pere Rovira la batllia de Querós.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Querós", f. 169r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 25 juny 1191. Lo monastir de Casserras confirmà a Pere Rovira la batllia de Querós, com la tenia durant sa vida, salvo lo dret del monastir. Y seguit son òbit qualsevol batlle que elegís lo monastir tingués dita batllia al tenor del pactat.

539

1193, febrer, 10

Protecció. *Pere de Parra, sacerdot, posa el mas Roure, de la parròquia de Sau, sota la defensa de l'Hospital de Jerusalem i els seus religiosos, que protegiran el mas i les persones que hi viuen a canvi d'un cens de 12 diners per Nadal.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 630r, núm. 42 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 30r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 10 febrer 1193. En poder de Andreu, sacerdot. Pere de Parra, sacerdot, posà baix la defensa del Sant Hospital de Jerusalem y de sos religiosos tot lo mas Roure, de la parròquia de Sau, devant las portas de las casas de Adeldis de Cabrera, ab pacte que dit Hospital hage de defensar lo dit mas y las personas que lo habitaran contra qualsevol altre persona. Y per dita defensa los dits religiosos havian de rebre lo cens de 12 diners per Nadal.

540

1193, abril, 16

Establiment. *Bernat Curull, la seva dona Saurimonda i fills estableixen a Gueraula Sentfores el mas Olsuna, de Sentfores.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 679r, núm. 15 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que Churull i Saurimonda estableixen el mas Olsina.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Senforas", f. 142r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 abril 1193. Bernat Churull, sa muller, y fills estableixen a Geralda Sanfores lo mas Olsuya de Sensforas sens reserva alguna.

541

1193, agost, 18

Establiment. *Guillem Heures i Guillem Rocafort estableixen a Ramona Beldia i als seus el mas Olmeda, de Vilalleons.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 631r, núm. 3 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que els establidors són Guillem i Elisenda.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vilalleons", f. 58r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 12, legajo 2, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 agost 1193. En poder de Andreu, sacerdot. Guillem Ederis y Guillem Rocafort concederen precari a Raimunda Beldia y als seus de tot lo mas Olmeda, de Vilalleons, salvos los censos als donadors.

542

1194, març, 23

Autodonació. *Pere de Savassona es dóna a si mateix juntament amb una peça de terra a Savassona, a les Coromines, al monestir de*

Casserres. S'estableix que Pere visqui com qualsevol monjo del cenobi i que pugui prendre l'hàbit, mentre visqui tindrà la possessió de l'esmentada terra a canvi de pagar la tasca d'esplets a aquest monestir. Pere fa altres donacions de terres al monestir.

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 595v, núm. 33 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 43v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 23 mars 1194. En poder de Riembaldo, monjo. Pere de Savassona se donà a sí mateix y a una pessa de terra que tenia en la parròquia de Savassona, en las Coromines, al monastir de Casserras. Lo que acceptà dit monastir, ab pacte que lo dit Pere tindria lo necessari en lo monastir sempre que volgués com un de sos monjos y li seria libre per lo hàbit y mentres se mantingués en lo mon possehís per lo monastir la dita terra, pagant tasca de explets. Y lo dit Pere añadí a la dita donació lo que tenia en Roda, en lo lloch dit Planter, y lo alou dit Camp Gran y la pessa dita Quadrells.

543

1194, maig, 22

Donació. *Pere Parra dóna a Pere Puig l'església de Sant Andreu de Bancells, que ha de tenir al servei de Pere i dels sacerdots de l'església de Vilanova i del monestir de Casserres, i pagarà un cens de 3 sous i parts de fruits.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Bancells", f. 175r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 22 maig 1194. Pere Parra, de consentiment de Pere Bancells y altres, donà a Pere Puig la yglésia de Sant Andreu de Bancells ab pacte que la tingués al servei de dit Parra y dels sacerdots de la iglésia de Vilanova y del monastir de Casserras, al cens de 3 sous y parts de fruits.

1195, gener, 2

Establiment. *Guerau de Sau i la seva família, amb el consentiment de Maria de Gual, la seva filla i Pere de Passarella, estableixen a Joan de Noguer i a la seva família el mas Gual, situat a la parròquia de Sant Pere de Roda, al lloc anomenat Gual.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/87 (signatura antiga II/157). Original (163 × 148 mm). Document amb taques i forats que dificulten la lectura. Al dors: "Roda nº 99, legajo 10, armario 1, estancia 15"; "Donacio"; "Dona Geraldo Sau a sos successor lo seu mas terma en la parroquia de Roda a lo [...]"; "hh 79"; "1195"; "C 87"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 104v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Guad. Número 99, legajo 10, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 2 janer 1195. Geraldo de Sau y sa muller Berenguera donaren a Joan y a sa muller lo mas Guad ab sas pertinencias per a millorar-lo al servey dels donadors".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/157.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Sit notum cunctis presentibus et futuris hanc scripturam videntibus. Quod ego Geraldus de Sauo [et uxor] mea Berengaria et filia nostra et mater mea Ermessendis, cum assensu et voluntate Maria de Guad et filia eius Bernarda atque Petrus de Passarella et suis, donamus tibi Iohanni de [Nogario] et coniux tua Sicardis et ad nepoti Bernardo Mussol et ad uxorem quem accipiat et ad illos infantis sive posteritate illorum unum post alium, nostrum mansum de Guad cum omnibus pertinentiis ipsum mansum pertinent vel pertinere debent per illas voces longe et perpetue, et cum omnibus affrontacionibus exiis et regresiis suis. Tali racione donamus vobis eum mansum ut bene laboretis et plantetis et melioretis in cunctis modis et ibi construatis domos honoratas et ibi maneatis nos et vestris ad nostrum et Bernardo Mussol et suis sit noster per ipsum nominatum ad nostrum. Et Bernardo Mussol et suis sit noster per ipsum nominatum mansum per totum te et cum omnes expletos et censos et servicios et usaticos qui inde nobis exeunt et constructum nostris post nos quod vos reddatis nobis omnibus annis totum tempus. Et illa femina iamdicta Maria donum ad vivat a facere teneatis omnibus diebus vite sue donetis ad illa [...] et vestrum honorabiliter secundum vestrum posse, et illa sit vobis cunctis fidele intus et exitus et secundum suum posse. Et post obitum mansum sit ut per totum tempus, salvo nostros [...] locis. Iterum [...] sua Bernarda usque ad terminum X annos completos de vie[...] per definicionem iamdicto manso quod vobis

diffinimus per decem annos completos donet ad illa XX solidos barchinonenses. Et de illa hora [..] faciat suum bene et vos non sitis de ulla res. Et hoc totum est factum sub ali retinencia quod Petrus de Passarela qui est in ista parentela possit mittere in istum mansum de suos neptos aut neptis cum infantis [...] aut cum suis parentis cum exovar qui ad illos tangat per laude pro horum [...] et ad Petrus de Passarela remansisset et de ipsum exovar I boni. Est autem iamdictum mansum infra parrochia Sancti Petri Rote, in loco nominato Guad. Si quis hoc donum frangere voluerit nullo possit set in duplo componat. Et ista carta firma permaneat.

Actum est hoc IIII nonas ianuarii, anno domini MCXCV.

Sig+num Geralli, sig+num Berengarie, uxori eius, sig+num Guillelme, filia eorum, sig+num Ermessende [...] Geralli, nos cunctis qui hoc firmamus salvo nostro iure per totum tempus. Sig+num Marie. Sig+num Bernarde qui hoc firmamus sine nostro engan. Sig+num Petri de Pasarela. Sig+num Petri. Sig+num Berengario. Sig+num [...]al, filiorum eius. Sig+num Iohanni de [...] Sig+num Poncii de Prato. Sig+num Bernardi de [...] XXIII solidos barchinonenses.

Vidalis sacerdos, qui [...] persignatus cum signo crucis die et anno quo SSS. supra.

545

1195, abril, 1

Donació. *Guillem, vescomte de Cardona, dóna al monestir de Sant Pere de Casserres i a l'abat de Cardona 300 sous que Gueraula deixà al seu testament, pels quals empenyorà el castell de Fals, Fonollosa, Castelltallat i la Molsosa, una quarta part dels quals era del monestir de Casserres i la resta de l'abat de Cardona. El vescomte dóna la possessió als esmentats abat i prior per cobrar els 300 sous d'aquests castells, amb data del 8 d'abril del mateix any.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de la Molsosa", f. 199r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 1 abril 1195. Guillem, bisconde de Cardona, donà a Casserres y al abat de Cardona 300 sous que Geralda dexà en son

testament. Per los quals lo empeña lo castell de Fals, Fonollosa, Castelltallat y la Molsosa e sos rèdits y expressà que la quarta part era de Casserras y las tres parts del abat de Cardona. Y a continuació, a 8 abril de dit any, dit bisconde donà pcessió a dits abat y prior per cobrar dits 300 sous de dits castells.

546

1195, juny, 1

Donació. *Bernat, prior de Casserres, dóna a Pere, sastre, i a la seva dona, unes peces de terra i camps situats al comtat de Barcelona.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 646v, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 6. 4120".

Donacion otorgada por Bernardo prior de Caserras a Pedro sartor y su consorte de unas piezas de tierra y campo del Fengolar sobre la acequia en el condado de Barcelona, ante Geraldo presbitero, en las kalendas de junio 1195.

547

1195, desembre, 21

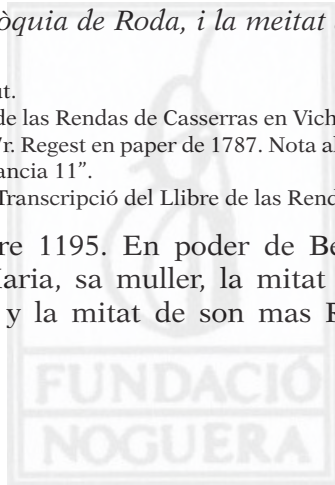
Donació. *Bernat Gual dóna a la seva muller Maria la meitat del mas Gual, de la parròquia de Roda, i la meitat del mas Rovira, de Tavèrnolas.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Tavèrnolas", f. 37r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 desembre 1195. En poder de Bernat, sacerdot. Bernat Guad dona a Maria, sa muller, la mitat del mas Guad, de la parròquia de Roda, y la mitat de son mas Rovira de Tavèrnolas.

548

1196, febrer, 12

Donació esponsàlicia. *Maria dóna al seu marit Bernat en esponsàlicia la meitat del mas que té a la parròquia de Sant Pere de Roda, al Gual, que el seu senyor i padrí, Joan de Noguera, li havia donat pel seu senyor Guerau de Sau, salvant el dret d'aquest. També li dóna 44 monedes barcelonenses.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/88 (signatura antiga II/152). Original (154 × 93 mm). Al dors: "Roda n° 100, legajo 10, armario 1, estancia 15"; "Dona la muller al marit un honor en Roda a la partida Gau. Roda"; "n° 150"; "hh 36"; "Donacio medietatis mansi de [...] Mariam Bernardo marituo suo [...] per imperacione dominorum et parentorum suorum Iohannis de Nogario et uxorie eius Sicard facta et abita a domino Geraldo de Sau, facta II ydus febroarii anno Domini MCXCVI"; "1196"; "C 88"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 104v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Guad. Número 100, legajo 10, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 12 febrer 1196. Maria donà a Bernat, son marit, en esponsàlicia, la mitat del mas que tenia en Roda, en lo lloch dit Guad, del mateix modo que li havian donat Joan de Noguera y Sicarda. Ab pacte que después de morts passàs a la sua prole, y faltant sens esta passàs a son marit de vida sua, y mort se tornasen 30 sous a Bernat Olmeda, son pare, y lo demás a Bernat Noguera".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/152.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis. Quem [ego Maria dono tibi Berna]rdo, marito meo, in sponsalicium medietatem tocius mansi mei quod habeo in comitatu Ausona, in parrochia Sancti Petri de Roda, in loco nominato ad ipsum Guad. Sicuti illum Iohannis de Nogario, dominus meum et patrinus meus, et uxor eius Sicardis, amita mea, imperaverunt et dederunt michi a domino nostro Gueraldo de Sau, salvo ipsius iure. Tali pacto hoc sponsalicium facio predictae medietatis tocius mansi cum omnibus pertinentiis et afrontacionibus et ingresibus et egresibus suis et de XL et IIII^{or} solidis bone monete barchinonense ut habemus et posidemus et tenamus dictum sponsalicium in simili, cum dominis meis Iohanne et uxore eius Sicardis, qui sint inde domini ac potentes in tota vita sua dum vixerimus. Et post obitum nostrum revertatur prolex nobis ambobus procreate. Et si forte talem prolem superstitem non habuerimus et me Mariam mori contigerit te vivente Bernardo, marito meo, habeas et teneas et possideas dictum sponsalicium in tota vita tua, cum uxore et sine uxore, cum infante et sine infante, et post obitum tuum revertatur XXX solidos Bernardo de Ulmeda, patri meo, vel suis. Et alia Iohanni de Nogario vel suis.

Actum est hoc II idus febroarii, anno Domini MCXCVI.

Sig+num Marie, que hoc sponsalicium facio et firmo. Sig+num Iohannis de Nogario. Sig+num Sicardis, uxoris eius. Sig+num Petri de Pasarella. Sig+num Ferarii de Ruxol.

Bernardi sacerdotis, qui hoc scripsit cum litera de roda in II linea, die et anno quo supra SSS.

549

1196, juliol, 21

Donació. *Guillem Meda i el seu germà Berenguer donen al monestir de Sant Pere de Casserres el mas Olseda, situat a Sant Feliu de Planeses, i el que té al mas Casals, a Vilanova de Sau.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Acte, tom I, f. 290.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 581v, núm. 3 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Sadurní de Osor y Sant Feliu de Planesas", f. 192r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2. Se troba tom primer de Actes, foleo 290".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 juliol 1196. Guillem Meda y Berenguer, son germà, donaren a Casserras lo mas Olseda, de Sant Feliu de Planesas, y tot lo que tenian en lo mas Casals, de Vilanova de Sau.

550

1196, juliol, 22

Donació. *Guillem de Meda i el seu germà defineixen i donen al monestir de Casserres el dret sobre el mas Casals de Vilanova, per lliure i franc alou.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes Vells, tom I, f. 290.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 584v, núm. 26 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 16r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 28, legajo 4, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 159. Regest.

Als 22 juliol 1196. En poder de Andreu, sacerdot. Guillem de Meda y son germà Berenguer diffiniren y entregaren sens reserva alguna al monastir de Casserras lo dret que tenian en lo mas Casals, de Vilanova, per líbero y franch alou, ab sas pertinèncias y demás drets a ells espectants.

Nota que dit acte se troba també auctèntich en lo llibre primer de Actes Vells, fòleo 290. Y en dita donació se compreguè lo mas Olseda, de Sant Feliu de Planesas.

551

1196, octubre, 19-20

Venda. *Narbona i els seus fills venen al prior de Casserres un prat i una heretat del mas Pujalt, amb cases, terres i molí, a la parròquia de Sant Vicenç Sarriera, pel preu de 115 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 690r, núm. 87 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Anomena els venedors Estanbona i les germanes Maria, Ermessenda i Gertrudis, datat 13 calendes de novembre de l'any 1196.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts", f. 160v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 octubre 1196. Narbona y sos fills veneren al prior de Casserras la sua part y heretat del mas Pujal ab sas casas, terras, molí y demás pertinèncias, situat en la parròquia de Sant Vicens de la Riera. Preu de 115 sous.

552

1196, novembre, 20

Donació. *Ponç i la seva muller donen a Casserres una honor, amb cases, terres i hort, que fou de Bertran de Mirambell, situada al terme de Mirambell.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 16".

- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.
b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 142. Regest.

Als 20 novembre 1196. Pons y sa muller donaren a Casserras lo honor fou de Bertran Mirambell, unas casas y terras y hort en lo terme de Mirambell. Afronta lo fraginal sota la hera a orient ab Mercader, a mitgdie ab la coromina de Casserras, a ponent ab Carbonell, y a tremuntana ab lo camí públich. Lo hort a orient ab Sant Pere de Mirambell, a mitgdie ab lo camí públich, a ponent ab Carbonell, y a tremuntana ab las casas y camí. Y las casas a orient ab Carbonell, a mitgdie ab Mercader, a ponent ab la iglésia de Sant Sadurní, y a tremuntana ab Carbonell.

553

1197, febrer, 4

Donació esponsalícia. *Ramon Curt dóna a la seva jove, Guilleuma, l'esponsalici que li correspon d'un mas a la parròquia de Roda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 635r, núm. 32 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "32".

Donacion hecha por Raymundo Curto a Guillerma su nuera del esponsalicio que le competia en un manso de la parroquia de Roda, ante Guillermo presbítero, en 2 de las nonas de febrero 1197.

554

1198, febrer, 3

Donació. *Endolça, filla de Bertran Mirambell, dóna a Arnau Mirambell l'acapte que els seus pares feien a Mirambell, i les terres que tocava.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 14, legajo 2, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 3 febrer 1198. Andulcia, filla de Bertran Mirambell, donà a Arnau Mirambell la acapta que sos pares feren en Mirambell per disposar-ne, y la terras y demás que tocava a dita acapta.

555

1198, febrer, 15

Donació. *Guillem de Vilagermà dóna a Casserres el mas de Sala, a la parròquia de Sant Martí Sescorts. Confessa que és un home propi de l'esmentat cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 76r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 72, legajo 8, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 15 kalendas mars any 1198. Guillem de Vilagermà donà a Casserras tot quant tenia en lo mas de Sala, de la parròquia de Sant Martí, y confessà ser home propi del dit monestir.

556

1198, març, 31

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Guillem Vilar els molins anomenats Piles, pels quals donarà una punyera de forment i una entrada de 2 sous a aquest monestir.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts", f. 160v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 14, legajo 2, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 31 mars 1198. Lo prior de Casserras establí a Guillem Vilar los molins nomenats Pilas. Affrontan a llevant ab las rocas més altas y ab lo torrent que corra fins a Ter, a mitgdie ab lo cap de la resclosa del molí de Goteles, a ponent ab lo pilar, y a tremuntana ab lo torrent. A la prestació del cens de una puñera forment. Entrada de 2 sous.

557

1198, juliol, 31

Permuta. *Arnau, cambrer de Cardona, amb el consens i voluntat de l'abat i de tota la comunitat de canonges, canvia amb Ferrer de*

Llobosa, la seva mare Guilleuma i la seva esposa Maria dues peces de terra situades a la Llobosa, una sobre la font i l'altra sota la mateixa font, per dues peces d'alou, una situada al Mujalt o al peu de la muntanya de la Llobosa i l'altra al cap de la mateixa muntanya, a més d'una tercera peça situada al puig de Cògul. Així mateix, Ferrer de Llobosa i els seus donen a Sant Vicenç i a Arnau, cambrer, una coromina situada al coll de la Llobosa, que abans era del monestir de Sant Pere de Casserres.

- A APSMV. Fons Sant Vicenç, ACC, núm. 942. Original (222 × 208 mm).
 B ADS. Secció Cardona, núm. 25, índex, f. 266, núm. 942. Regest del segle XVIII.
 a CASAS, *El monestir...*, núm. 216, pp. 359-361.
 b GALERA, *Diplomatari de la vila de Cardona...*, núm. 279, pp. 349-351.

Omnibus hominibus notificetur qualiter ego Arnallus, kamararius Cardone ecclesie, una cum consilio ac voluntate domini Petri, abbati, cum omni conventu ipsius ecclesie, donamus atque eschanuamus tibi Ferrario de Luposa et matri tue Guillelme et coniugi tue Marie et cuncte vestre progenies atque posteritati, in perpetuum, scilicet, duas petias alaudii quas abemus ad fontem de Lupose, una qui est super iamdictum fontem de Luposa, aliam vero petiam est subtus iamdictum fontem. Qui afrontad a parte orientis in ipsum aragail qui discurrit per ipsas vineas quas tenet illis de Basses per Sanctum Vincencium, a meridie in vos acceptatores, de circii in ipsum torrent et in ipsum cingle gross, ab occidente in alodio de Guilia de Arcio, qua tenet per Sanctum Vincencium. Alia vera petia qui est supra fontem, afrontad ab oriente iamdictas vineas de Basses, a meridie in ipsa riba grossa, sicut est terminatum, de circio in ipsos ortos qui sunt ad fontem, ab occidentali parte in ipsa choma de cholubarario. Quantum iste afrontaciones hostendunt et includunt et sicut est terminatum et monstratum ita donamus et eschamiamus vobis Ferrario iamdicto et vestris per nos nostrisque successoribus, ut semper eas habeatis et possideatis ad vestrum proprium alodem, cum intraitibus atque exitibus, sicut superius resonat, per cuncta secula. Simili modo ego Ferrarius de Luposa, una cum consilio ac voluntate matris mee Guillelme et uxoris mee Marie, donamus et eschanuamus Domino Deo et Sancto Vincentio et vobis Arnallus, kamararius, et alii iamdicti, duas petias alaudii quas Maria de Sancto Petro, qui fuit mulier Poncii de Ergiud, tenet pro nobis, una qui est ad Mugades, scilicet, ad radicem montis de Lupose, alia vero petiam est in capite montis de Lupose, sicut sunt terminate et sicuti habent earum afrontaciones. Similiter eschanuamus vobis aliam

petiam alaudii, idem eremum et laboratum, qui est ad podium de Chugul, subtus ipsum chaschali, sicut nos ibi habemus vel abere debemus qualisque modis et vocibus. Ut hoc totum semper habeatis et possideatis per donationem et eschanuationem et nos similiter abeamus illum honorem vestrum per nostra eschanuationem, in perpetuum. Et ut amplius nos nec vos non requiramus in iamdicta omnia aliquid. Set utraque parte, semper abeat et teneat, sicut superius indicat, per cunvta secula, cum introitibus et exitibus suis. Preterea namque ego iamdictus Ferrarius de Luposa, cum matri mea Guillelma et uxore mea Maria, per nos et per omnes nostros qui sunt et qui erunt, difinimus et relinquimus vobis iamdictis et ecclesie Sancti Vincencii et ad Kamaram ipsius loci, ipsam condaminam \integriter/ qua nos tenebamus per vos, qui olim fuit de Kasserres, que est ad collum de Luposa. Et in ea vero omnia iamdicta, non possimus amplius vobis demandare braticum nec nullam rem, nos ad vos, nec vos ad nos, per nullam rationem nec per scripturas. Set ex omnibus partibus sit firmum et stabile, modo vel omnique tempore. Si quis hec fregerit in duplo restauret.

Actum est hoc II kalendas augusti, anno Domini MCXCVIII.

Petrus, Cardonensis abbas +. Guillelmus, prior +. Guillelmus, Cardonensis sacrista +. Sig+num Amalli, kamararii. Sig+num Arnalli Podii Alti. Sig+num Arnalli Turris Brune.

Sig+num Ferrarii de Luposa, sig+num matris mee, Guillelme, sig+num coniugis mee, Marie, nos qui hoc mandavimus scribere et firmavimus.

Sig+num Bonet de Quadros, sig+num Guillelmi Bertran, sig+num Iohanni de Becdur, nos qui sumus testes huius rei.

Sig+num Raimundi Rotger. Sig+num Petri de Laura. Sig+num Bernardi de Albesa.

Petrus, presbiter, qui hoc scripsit cum literis suprapositis in XX linea, die et anno quo SSS. supra.

1198, novembre, 27

Donació. *El prior de Casserres dóna a Bernat Subac i a la seva dona Adaleda un alou al mas Badal, a Manlleu.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 568v, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "5. 3668".

Donacion hecha por el prior de Caserras de un alodio¹ en el manso de Badal \en Manlleu/ a Bernardo Subach y su consorte Adaledis, ante Andres sacerdote, en 5 de las kalendas de diciembre 1198.

1. *Segueix* que debia, *ratllat*.

559

1199, gener, 1

Confessió. *Guillem de Vilagermà confessa que el seu mas de Vilagermà, situat a la parròquia de Sant Martí Sescorts, és alou i domini del monestir de Casserres en tres quartes parts i que la resta és de Santa Maria de Ripoll. També reconeix que té el mas Joventeny, de la mateixa parròquia, per aquest monestir.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 76r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 73, legajo 8, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A las kalendas janer del any 1199. Guillem de Vilagermà confessà que lo seu mas de Vilagermà, a la parròquia de Sant Martí, és de alou y domini, en quant a tres parts fetas 4 parts, del monastir de Casserras y la restant part de Santa Maria de Ripoll. Y així mateix tenir per Casserras lo mas Juventeny, de la matexa parròquia.

560

1199, febrer, 27

Donació. *El prior de Casserres dóna a Bernat Pou, al seu fill i al seu nét, mentre visquin, la batllia que tenia per aquest monestir a la parròquia de Folgueroles, la del mas Terrada, de Folgueroles, i la d'Olledes, de Sant Feliu de Planeses. També rep en feu per carn un quart de moltó, una gallina i un capó anual.*

[A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 87v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 20, legajo 2, armario 1, estancia 10".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 3 kalendas mars any 1199. Lo prior de Casserras donà a Bernat Pou, al seu fill y net, durant sa vida, la batllia que tenian per dit monastir en la parròquia de Folgarolas y la batllia del mas Terrada, de dita parròquia, del mas Olledas, de Sant Feliu de Planesas, y si algún honor espectava al dit monastir en Folgarolas, rebessen de ell brasiàtich. Item los donà en feudo per carn un quart de moltó, una gallina y un capó cada any, per a que ho possehisen en fidelitat de dit monastir, ab pacte que si moria dit Bernat, vivint lo fill y net, se repartís per iguals parts la dita donació entre los dos y la part del que primer moriria pasàs al sobrevivint.

561

1200, març, 29

Venda. *Pere Marasayola i les seves germanes venen a Joan Prat una honor, que tenen a la parròquia de Santa Maria de Manlleu, pel preu de 13 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 14, legajo 2, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 mars 1200. Pere Marasayola y sas germanas veneren a Joan Prat un honor que tenian en la parròquia de Manlleu, sota las casas de dit prat. Que afronta a orient, mitgdie y ponent ab alou de Santa Maria de Manlleu, y a tremuntana ab Llach, en señoria de Ramon Bellfort. Preu 13 sous.

562

1200, abril, 10

Testament. *Berenguer de Basses dicta testament. Entre altres deixes, llega al monestir de Sant Pere de Casserres mitja quartera d'ordi que li feia Berenguer de Coma i la retasca que li feia Bernat Serradell.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 104v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Comas y Serradell. Número 101, legajo 11, armario 1, estancia 15".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 10 abril 1200. Berenguer de Bassas feu testament ab lo qual feu varias dexas pias y entre altres dexà al monastir de Casserras mitja quartera ordi que li prestava Berenguer Coma, la retasca que li prestava Bernat Serradell y altres cosas de poca entitat.

563

1201, març, 23

Donació. *El prior de Casserres dóna a Arnau un camp situat a Manlleu.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 569r, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper. Nota al marge: "7. 3670".

Don N el prior de Casserras a Arnaldo un campo en Manlleu, ante Ramon sacerdote, en 10 de las calendas de abril 1201.

564

1201, maig, 25

Donació. *Plet entre el monestir de Casserres, Bonpar de Surroca i Joan Requela. Bonpar dóna al monestir un quartà de blat sobre la terra del seu mas, situat a Tavertet, sota la Roca, que hauran de donar sempre els habitants de l'esmentat mas.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Christòfol de Tavertet", f. 155v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7, legajo 1, armario 1, estancia 7".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 25 maig 1201. Havent-se suscitat plet entre Casserras, Bonpar de Sota la Roca y Joan Requela, lo dit Bonpar donaren a Casserras lo cens de un cortà de blat sobre la terra del seu mas situat sota la Roca de Tavertet. Ab pacte que los habitans de dit mas hagen de donar sempre dit cortà de blat y no demani a dit monastir altre cosa sobre ell.

565

1201, desembre, 25

Venda. *Ponç Miaró i la seva muller venen a Joan Verdaguer un alou situat a la Guàrdia, al lloc anomenat Guardiola o Puig de Cendra, pel preu de 4 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Libre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 122r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guardiola y Puigdecendra. Número 30, legajo 3, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Libre de las Rendas...", s.n.

Als 25 desembre 1201. Pons Miaró y sa muller veneren a Joan Verdaguer y als seus un alou que tenian en la Guàrdia, en lo lloch dit Guardiola o Puig de Cendra. Que afronta a orient ab lo Puig de Cendra, a mitgdie ab lo honor anomenat Cantalodes, a ponent ab honor de Pons Taulerio, y a tremuntana ab lo camí que va de la Guàrdia a Casserras. Preu de 4 sous.

566

1202, gener, 3

Concòrdia. *Concòrdia sobre unes honors situades a la parròquia de Manlleu entre el sagristà de Casserres i Ramon de Vilafonts.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 568r, núm. 1 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper. Nota al marge: "1. 3664".

Concordia otorgada por el sacristan de Caserras y Ramon de Vilafonts sobre unos honores sitios en la parroquia de Manlleu,¹ ante Berenguer sacerdote, en tres de las nonas de enero 1202.

1. *Sobre Roda, ratllat.*

567

1202, febrer, 15

Donació. *El monestir de Casserres dóna a Pere Serra una peça de terra situada a Sant Andreu de Bancells, al lloc anomenat Coma de Vineneres, per la qual pagarà un cens d'una gallina.*

[A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Bancells", f. 175r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 8".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 15 febrer 1202. Lo monastir de Casserras donà a Pere Serra una pessa de terra en la parròquia de Sant Andreu de Bancells, en lo lloch dit Coma de Vineneres, al cens de 1 gallina.

568

1202, abril, 3

Donació. *El prior de Casserres dóna al sagristà d'aquest monestir els delmes i les primícies que rebia a Sant Vicenç Sarriera.*

- [A] Original perdut.
- [B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.
- C* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts", f. 161r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 15, legajo 2, armario 1, estancia 7".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.
- b* PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 93. Regest.
- c* BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, p. 92. Regest. "Donava lo Prior de Casserras la Rectoria de Sant Vicens Sarriera, molt prop del Monastir de Casserras a la altra part del riu Ter, la qual per estar tan cerca del Monastir, era regida y servida per lo Sagristà de Casserras, com se veu clar de la donació, que féu lo Monastir de Casserras al Sagristà de dit Monastir, de la Iglésia, delmes, primícia y ofertes de Sant Vicens Sarriera, feta en lo any de 1202".

Als 3 abril 1202. Lo prior de Casserras donà al sagristà del monastir los delmes y primícias que rebia en Sant Vicens de la Riera.

569

1202, abril, 22

Donació. *Saurina, senyora del Vilar, i el seu fill Berenguer donen a Casserres la meitat del mas situat sobre la muntanya, anomenat Oliveres, i confirmen al monestir l'altra meitat del mateix mas, que tenen per donació de Bernat de Curull.*

- [A] Original perdut.
- B* ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 631r, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 76v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 74, legajo 8, armario 1, estancia 9".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 22 abril 1202. Saurina, senyora del Vilar, y Berenguer, son fill, donaren a Casserras la mitat del mas que és sobre la muntanya, dit Olivarias, y confirmaren al mateix monastir la altre mitat del mateix mas, que Bernat de Corull li havia dextat.

570

1202, gener, 21-desembre, 10

Establiment. *Pere Costa estableix a Pere Verdaguer una honor situada a la Guàrdia, a les Guardioles, al lloc anomenat Quarterades, i dues peces per barquera, per les quals pagarà la tasca i el braçatge.*

- [A] Original perdut.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 692r, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. La dona de Pere Costa, Maria, i la de Pere Verdaguer, Maria, també intervenen. Datat el 10 de desembre de 1202.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 122v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Quarteradas. Número 31, legajo 4, armario 1, estancia 15".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 janer 1202. Pere Costa establí a Pere Verdaguer lo honor que tenia en la Guàrdia, en las Guardiolas, y lloch dit Quarteradas. Que afronta a orient ab lo torrent, a mitgdie, ponent y tremuntana ab lo terror. Y també dos pessas per barquera a la prestació de tasca y brasatge.

571

1203, febrer, 23

Donació. *El monestir de Casseres dóna a Ramon de Manlleu el mas Om, que havia donat al monestir, a canvi de dos gallines i mitja quartera de civada anual a l'esmentat cenobi.*

- [A] Original perdut.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 571v, núm. 25 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 15, legajo 2, armario 1, estancia 6".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 febrer 1203. Lo monastir de Casserras donà a Ramon de Manlleu lo mas Ulmo, que havia donat a dit monastir, possehint lo dit de Manlleu, donant a dit monastir cada any dos gallinas y mitja quartera de civada, y mort ell retornàs al dit monastir.

572

1203, març, 13

Donació. *El prior de Casserres dóna una peça de terra erma amb oliveres a la llàntia de Santa Maria.*

- [A] Original perdut.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 693r, núm. 9 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "9. 4455".

Donacion otorgada por el prior de San Pedro de Caserras a la luminaria de Santa Maria y para la lampara de aquella, de una pieza de tierra hierma con olivares ante Guillermo presbitero, a 8 de los idus de marzo 1203.

573

1203, abril, 29-maig

Definició. *Pere de Sau i la seva filla renunciem als seus drets sobre el mas Comes, a Tavertet, que donem a Casserres, i a la meitat d'una coma i a la tasca del puig de Guillem Vilamuntà, a Savassona, que el monestir tindrà lliurement.*

- [A] Original perdut.
- [B] AASPC. Actes, tom I, f. 18.
- C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 604r, núm. 12 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat el mes de maig de 1203, Joan Clusa escrivà.
- D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Christòfol de Tavertet", f. 155v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 7".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 abril de 1203. Pere Sau y sa filla difiniren y donaren a Casserras tot lo que ells podian demanar en lo mas Comas,

de Tavertet, y la mitat de la coma que és allí, y la tasca de la sembradura del puig de Guillem Vilamontano, en Savassona, per a què ho tinguéis libre dit monastir.

Se trobarà també tom primer de Actes, foleo 18.

574

1203, maig, 18

Donació. *Arnau de Sau i altres persones donen al prior de Casserres un alou situat a la parròquia de Sau.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769 f. 625v-626r; núm. 11 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "11. 3991".

Donación hecha por Arnaldo de Sau y otros al prior de Casserras de un alodio sito en la parroquia de Sau ante Isaac, en 15 de las calendas de junio 1203.

575

1203, agost, 19

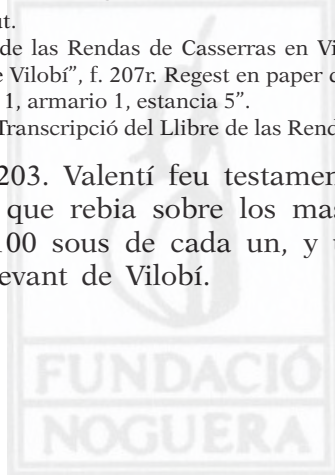
Testament. *Valentí dicta testament. Deixa a Casserres 200 sous que rebia dels masos Bosch i Pasqual, situats a Vilobí, i una vinya que havia estat de Berenguer Roure, davant de Vilobí.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Vilobí", f. 207r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 agost 1203. Valentí feu testament, ab lo qual dexà a Casserras 200 sous que rebia sobre los masos Bosch y Pasqual de Vilobí, a saber 100 sous de cada un, y una viña que fou de Berenguer Roura, davant de Vilobí.

576

1203, octubre, 18

Donació. *Berenguer Mateu i la seva muller donen a la seva filla Guilleuma una honor situada al mas Baucells, de Sorerols, i una feixa que tenen per Guerau de Savassona, acorden que si ella mor sense fills retorni als seus pares.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de Serarols, suffragània de Tavertet", f. 159r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 octubre 1203. Berenguer Mateu y sa muller donaren a Guilleuma, sa filla, un honor que tenian en lo mas Baucells, de Serarols, y una feixa que tenian per Geraldo de Savassona, ab pacte que morint ella sens fills retornàs als donadors.

577

1204, gener, 19

Permuta. *El prior de Sant Pere de Casserres i el de Manlleu permuten unes terres. El prior de Casserres dóna al de Manlleu el camp de Puigabadal, situat a Manlleu, i aquest li dóna dues peces de terra que són sobre Puigabadal.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 16, legajo 2, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 janer 1204. Lo prior de Casserres y lo de Manlleu permutaren ab que lo de Casserres donà al de Manlleu lo camp de Puigabadal, de Manlleu, ab sos drets, per tenir-ho llibrement. Y affronta a orient, ponent y tremuntana ab honor de dit prior de Manlleu y a mitgdie més enllà del riu de Ter. Y lo de Manlleu donà a Casserres dos pessas de terra que són sobre Puigabadal, a la altre part, envers lo torrent cerca de Manlleu, salvo tot lo que rebia allí Pere Madrona y tot lo que tenia en Puigabadal.

578

1204, gener, 27

Definició. *Guillem, vescomte de Cardona, renuncia als drets que té a la parròquia de Vilobí a favor del monestir de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes de Vilobí, f. 111.

[C] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Vilobí", f. 207r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 13".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, p. 68. Regest. "Lo any 1204 Guillem Bescomte de Cardona difiní al Monastir de Casserras la Quístia, y demás drets en tot lo que tenia lo Monastir en la parròquia de Vilobí, y se obligà que ell, ni los seus no demanarian ningun dret, sinó que volia que tot fos franch del dit Monastir".

Als 27 janer 1204. Lo compte de Cardona difiní y donà a Casserras tots los drets que tenia en la parròquia de Vilobí. De manera que ell ni los seus poguessen exigir dret alguno, sinó lo dit monastir.

Se troba en lo libre de Actes de Vilobí, foleo 111.

579

1204, març, 18

Establiment. *El prior de Sant Pere de Casserres estableix a Vidal Pujol el mas de Vilagermà, situat a la parròquia de Sant Martí Sescorts, a canvi de pagar el quart, la tasca i el braçatge dels esplets i 16 diners de cens a aquest cenobi. Tres parts del mas són del monestir, i una quarta part és del monestir de Ripoll; la coma de Prat està sota domini de Casserres, i paga el quart al monestir i a l'església de Sant Martí. Vidal Pujol confessa que és home propi d'aquest cenobi i paga 70 sous d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 76v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 75, legajo 8, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 15 kalendas abril any 1204. Lo prior de Casserras establí a Vidal Pujol tot lo mas de Vilagermà, ab totas sas terras y poces-

sions, situat en la parròquia de Sant Martí. Ab pacte que hagués de pagar quart, tasca y brasatge de tots explets al dit monastir y a més 16 diners de cens. Del qual mas las tres parts són de domini de Casserras y la quarta part del monastir de Ripoll, a excepció que en la coma dita de Prat no té domini Ripoll, sí sols Casserras, per la qual cosa fa quart al monastir y a la iglésia de Sant Martí. Y confessà ser home propi de dit monastir. Per la entrada de 70 sous.

580

1204, abril, 27

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Joan Amalric un mas que havia comprat a Giberga de Vinyoles, alou de l'esmentat monestir. S'estableix la condició de fer la casa en un termini de cinc anys, després del qual, si no s'ha fet, el mas tornarà al monestir.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 703r, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Sense data, el prior de Casserres és Guillem i la dona de Joan, Ermessenda.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Viñolas", f. 190r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 1, armario 1, estancia 3".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 abril 1204. Lo prior de Casseras establí a Joan Amalrich lo mas <que> comprà a Giberga de Viñolas, de alou de dit monastir, y que si dins 5 anys no tenia feta la casa hagués de tornar al monastir.

581

1204, maig, 17

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Pere Sau i a la seva filla el mas Coma mentre visquin, situat a Tavertet, al lloc anomenat Vilarllong; pagaran dues gallines per Nadal i dues parts de la tasca del puig que tenia el cenobi.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 17 i 27.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Christòfol de Tavertet", f. 155v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 9, legajo 1, armario 1, estancia 7".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 maig 1204. Lo monastir de Casserras donà a Pere Sau y sa filla, durant sa vida solament, tot lo mas Coma, junt ab la coma que és allí, que té en Tavertet, y lloch dit Vilarllonch. Pagant al dit monastir 2 gallinas per Nadal y dos parts de la tasca pel puig que pertañia al dit monastir.

Se trobarà també tom primer de Actes foleos 17 y 27.

582

1204, juny, 4

Establiment. *Guillem, prior de Casseres, estableix a Berenguer d'Espadamala, a la seva dona Guilleuma i als seus fills una honor situada a Sant Feliu de Torelló, a Espadamala, a les Feixes i a Fontanelles, que paga la tasca, el braçatge i la meitat de la verema, i un parell de gallines de cens a l'esmentat monestir per l'honor que va comprar a Pere Vidal d'Ordos i que va permutar amb Joan Llorenç, en alou del cenobi. Paguen 10 sous de moneda barcelonesa de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casseres, C/89 (signatura antiga II/71). Original (150 × 770 mm). Carta partida per ABC. Al dors: "Nº 13; parroquia de Torello carta per la qual consta com lo monestir de Casseres fa donacio de un honor en la parroquia de Sant Feliu de Torrello a la partida Spatamala a les Foçes y a la Fontanela ab uns de tascha y braçatge y un parell de gallines. Torello"; "Sant Feliu Torello nº 13"; "JJ 1"; "A juny 1204"; "Legajo 2 Armario 1 Nº 3 Nº 16"; "1204"; "C 89"; segell BUB.
- [B] AASPC. Actes, tom I, f. 63. Còpia perduda.
- C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 703v, núm. 12 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 16, legajo 2, armario 1, estancia 3". Regest: "Als 4 juny 1204. Lo monastir de Casserras establí a Berenguer Espadamala un honor en Torelló y lloch dit Espadamala, dit Fexas de Fontanelles, a la prestació de tasca y del cens de 2 gallinas. Se troba també tom primer de Actes, foleo 63".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/71.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Manifestum sit omnibus hanc cartam legentibus, quod ego Guillelmus, Castrisserrensis prior, cum omne congregatione fratrum

meorum, dono et laudo atque concedo tibi Berengario de Spatamala et coniugi tue Guillelme et vestris infantibus et omni progenei et posteritati vestri omni tempore totum ipsum honorem quod emistis de Petrus Vitale de Ordos et totum ipsum honorem que pro eciam racione de Iohannem Laurencii accepistis, et est alodium franchum nostro monasterio. Que vero honor est in parrochia Sancti Felicis de Torelo, in villa Spatamalla, ad Ipsas Fexas et \ad/ Fontanela una peciola. Tali pacto hoc totum dono et laudo atque concedo vobis et vestris ut bene laboretis et plantetis et melioretis, reddendo Sancti Petri Castrisserrensis sui que priori tascam annone sive braciatico et medietatem vindemie sine braciatico, et pro domibus et ortis et barcareis [sic] I par gallinarum in festo Omnium Sanctorum, et de illam peciolam de Fontanela reddatis tascam et braciaticum anone et quartum vindemie et braciaticum. Aliud omnium expletorum habeatis ad fidelitatem et servicium Sancti Petri et monacorum eius per vestrum bonum et firmum accapte. Que per hoc donum accipio a vobis X solidos monete barchinonense de quibus bene sumus paccati.

Quod est factum II nonas iunii, anno Domini M CC IIII.

Sig+num Raimundi de Balaga, monachi. Guillelmus presbiteri que hec firmo SSS.* Sig+num Willelmi prioris. Sig+num Raimundi, monachi et sacrista. Sig+num Arberti monachi. Sig+num Guiller-mi de Segare baiuli. Sig+num Arnaldum de Carrera. Sig+num Iohannis Sala.

Petrus, sacerdos, qui hec scripsit cum literis rasis et emendatis in VIII linea, die et anno quo SSS. supra.

583

1205, abril, 4

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Joan Casamitjana cinc peces de terra situades a la parròquia de Santa Maria de Manlleu, al lloc anomenat Puiglagulla, per les quals pagarà el quart, el braçatge de pa i vi i una gallina de cens per una peça de terra; per la peça de terra anomenada Coma, a Roda, pagaran el quart i el braçatge, i per una altra peça, la tasca.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 569r, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 17, legajo 2, armario 1, estancia 6".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 abril 1205. Lo monastir de Casserras establí a Joan Casamitjana sinch pessas de terra en la parròquia de Manlleu, en lo lloch dit Puigigual, a la prestació de quart y brasatge de pa y vi y de 1 gallina de cens per la pessa que fou de Pera Cifra. Y li concedí lo honor tenian en Roda, en lo lloch de Casamitjana, donant de la pessa dita Coma quart y brasatge y de la que és cerca las casas, tasca.

584

1205, maig, 14

Venda. *Bernat Sala ven al seu fill Guifré, sagristà de Casserras, i a la seva sagristia un alou situat a la parròquia de Vilanova, al lloc anomenat Ardon, que havia comprat a Guillem de Tanyà pel preu de 3 morabatins.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 587v, núm. 44 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 16r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 29, legajo 4, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 14 maig 1205. En poder de Bernat, sacerdot. Bernat Sala vené a son fill Gifredo, sagristà de Casserras, y a sa sagristia lo alou que tenia en la parròquia de Vilanova, en lo lloch dit Ardola, a saber lo alou que comprà a Guillem de Tama. Qual venda feu per preu de 3 morbatins.

585

1205, juliol, 9

Donació. *El prior de Casserras i Bernat de Sant Miquel donen a Arnau Serrahima la meitat de l'honor que tenen a la Guàrdia, al lloc anomenat Quarterades. Haurà de pagar mitja gallina de cens.*

[A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 122v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Quarteradas. Número 32, legajo 4, armari 1, estancia 15".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 9 juliol 1205. Lo prior de Casserras y Bernat de Sant Miquel donaren a Arnaldo Serrahima y als seus la mitat del honor que tenian en la Guàrdia y lloch dit Quarteradas. Que afronta a orient ab honor de Pere Noguera, a mitgdie ab lo torrent de Quarteradas, a ponent ab honor de Bernat Miaró y a tremuntana ab lo Puig de Riba Alta, al cens de mitja gallina.

586

1206, maig, 27

Venda. *Pere Eribau, la seva dona i els seus fills venen al monestir de Casserras una honor que tenen sota domini del monestir a la parròquia de Manlleu, al lloc anomenat Bines o Vives, pel preu de 12 sous.*

- [A] Original perdut.
- B* ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 572r; núm. 26 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. El nom de la dona de Pere és Ramona i el lloc és Vives.
- C* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 18, legajo 2, armario 1, estancia 6".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 maig 1206. Pere Eribaldo, muller y fills veneren a Casserras lo honor tenian en domini de est en la parròquia de Manlleu, en lo lloch dit Vives. Que affronta a orient ab Setcomesllas, a mitgdie ab honor de sant Pere de Vich, a ponent ab honor de Santa Maria de Manlleu, y a tremuntana ab honor de Lerida. Preu de 12 sous.

587

1206, maig, 28

Concòrdia. *Concòrdia entre el capellà de Sant Vicenç Sarriera i el de Sant Miquel de Sorerols pels límits de les respectives parròquies i els drets parroquials que fixen.*

- [A] Original perdut.

- B* ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 688v, núm. 76 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el sagristà de Casserres era el rector de Sarriera.
- C* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Bartheomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts", f. 161r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 16, legajo 2, armario 1, estancia 7".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 maig 1206. Lo capellà de Sant Vicens de la Riera y lo de Sant Miquel de Cerarols, havent disputat la extensió de una y altre parròquia y de ahont devian rebre los drets parroquials, concordaren aseñalant a cada un lo terreno fins ahont se extenia sa parròquia.

588

1206, agost, 31

Venda. *Domènec Grau ven a Ramon Susqueda, monjo, i a l'altar de Sant Nicolau de Casserres, una terra amb oliveres situada prop del mas del venedor, que el té pel monestir, pel preu de 8 sous i un cens de dues parts de les olives.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Susqueda", f. 172r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 31 agost 1206. Domingo Grau vené a Ramon Susqueda, monjo, y al altar de Sant Nicolau, de Casserras, un tros de terra en qual hi havia olivers, situat en la barquera prop lo mas que té dit venedor per dit monastir. Preu 8 sous. Y en seguida dit monastir concedí al dit Grau lo dit olivar a la prestació de 2 parts de las olivas de dita terra.

589

1206, setembre, 1

Donació. *Berenguer Guàrdia i la seva muller donen a Bernat Rossinyol una honor anomenada Gual, que tindran pels donadors i per la qual pagaran 18 diners de cens per Sant Miquel, dels quals 6 són pel mas Torrent.*

- [A] Original perdut.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 104v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guadis. Número 102, legajo 11, armario 1, estancia 15."
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Al primer semptembre 1206. Berenguer Guàrdia y sa muller concediren a Bernat Russiñol y al seu lo hor dit Guadis, que dit Rossiñol possehia per dits donadors situat en la parròquia de Roda. Que afronta a orient ab los feudos de Castelló, a mitgdie ab lo camí, a ponent ab lo riu Ter, y a tremuntana ab honor dde Gausafredis. Ab pacte que lo tinguéssen per los donadors, salvo lo dret del bisconde y baix lo cens per Sant Miquel de 18 diners, dels quals rebian 6 diners los del mas Torrent.

590

1206, novembre, 13

Establiment. *El prior de Casserres i l'abat de Santa Maria de Ripoll estableixen a Pere Riera una honor anomenada Ricarderes, tres parts de la qual pertanyen a Casserres i la resta, a Ripoll. També li estableixen un comellar, sobre la peça anomenada Rodona, pel qual ha de pagar un cens d'un parell de gallines per Tots Sants.*

- [A] Original perdut.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 76v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 76, legajo 8, armario 1, estancia 9".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 3 idus novembre 1206. Lo prior de Casserras y lo abat de Ripoll establiren a Pere Riera tot aquell honor dit Ricarderas, que està en alou en quant a 3 parts de Casserras y la restant part de Santa Maria de Ripoll. Que afronta a orient y mig die ab honor de Vilagermà, a ponent ab lo mitg del torrent de Bugo y a tremuntana ab la Jova de Juventeny. Y així mateix li establiren lo comellar que és sobre la pessa dita Redona, a la prestació del cens de un parell de gallinas per Tots Sants.

591

1207, desembre, 7

Venda. *Bernat de Riba i el seu fill venen a Ramon de Susqueda, monjo de Casserres, un olivar situat sota el mas Riba, anomenat Olivar Cofina, per tal que serveixi per a la llàntia de Sant Nicolau del monestir. S'estableix el preu de 9 sous i l'obligació de cantar cada any una missa el Dimecres de Cendra.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 628r, núm. 30 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 30v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 26, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 7 desembre 1207. En poder de Guillem, monjo. Bernat de Riba y son fill vengueren a Ramon de Susqueda, monjo de Casserras un olivar que tenian sota lo seu mas Riba, dit Olivar Cofina, perquè servís a utilitat de la llàntia de Sant Nicolau de dit monastir. Per preu de 9 sous y ab obligació de cantar cada any una missa en lo dia de Cendra.

592

1208, febrer, 1

Establiment. *El prior de Casserres i l'abat de Santa Maria de Ripoll estableixen a Pere Jofre una honor anomenada Quadra, tres parts de la qual són de Casserres i la resta de Ripoll, amb un cens de 2 gallines per Tots Sants.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 76v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 77, legajo 8, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A las kalendas febrer 1208. Lo prior de Casserras y lo abat de Ripoll establiren a Pere Jofre tot aquell honor dit Quadra, que està en señoria de Casserras en quant a 3 parts y la restant part de Ripoll. Que affronta a orient ab la coma de Juventeny, a mitgdie ab la pessa Gilaberta, a ponent ab honor de Juventeny y a tremuntana ab lo puig de Sala de Juventeny. Al cens de 2 gallinas per Tots Sants.

593

1208, febrer, 13

Donació. *El monestir de Sant Pere de Casserres dóna a Berenguer Ramon un camp anomenat Dodz, o Drodos que tenia pel cenobi, ha de pagar un cens de 4 sous per Sant Andreu.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 622v, núm. 11 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el camp és al lloc anomenat Drodos.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 febrer 1208. Lo monastir de Casserras concedí a Berenguer Ramon lo camp <que> tenian per dit monastir en lo lloch dit Dodz. Affronta a orient ab lo camí, a mitgdie ab Ramon Oms, que se té per Ustacali, a ponent ab honor de Pere Prat y a tremuntana ab lo mateix Prat. Al cens de 4 sous per Sant Andreu.

594

1208, maig, 8

Establiment. *El sagristà de Casserres estableix a Bernat Castanyà unes peces de terra situades a les Planes de Sant Genís Sacosta, que fan una gallina i un cub d'oli bo de cens per al monestir, i paguen 2 sous d'entrada.*

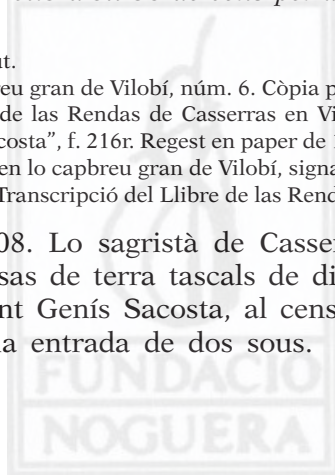
[A] Original perdut.

[B] AASPC. Capbreu gran de Vilobí, núm. 6. Còpia perduda.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Genís Sacosta", f. 216r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6. Se troba en lo capbreu gran de Vilobí, signat de est número".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 8 maig 1208. Lo sagristà de Casserras establí a Bernat Castanano unas pessas de terra tascals de dit Sant Pere, situadas en las Planas de Sant Genís Sacosta, al cens de una gallina y un cup de oli bo. Per la entrada de dos sous.

595

1209, abril, 4

Donació. *Guillem Ponç dona a Ramon de Tanya l'església de la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis f. 646v, núm. 5. Regest en paper. Nota al marge: "5. 4119".

Donacion otorgada por Guillermo Poncio [...] de Caserras a Ramon de Tayano de la iglesia de la Bleda en 4 abril 1209 ante Guillermo presbitero.

596

1209, novembre, 13

Donació. *Pere Passarella, la seva muller i germans, donen a Casserres una feixa anomenada Camp de Cília, situada a Sant Pere de Savassona. El pare de l'esmentat Pere havia deixat aquesta feixa al monestir, que va lliurar-la a Pere a canvi del pagament del quart i del braçatge.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 593v, núm. 23 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 43v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 24, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 novembre 1209. En poder de Guillem, monjo. Pere Passarella, sa muller y germans donaren a Casserras una feixa dita Camp de Cilia, en la parròquia de Savassona. Que afronta a llevant, mitgdie y ponent ab honor de Sant Salvador de Breda, y a tremuntana ab honor de dit monastir. Qual feixa lo pare dels donadors havia dexat al dit monastir y dit monastir lo donà al dit Pere a la prestació de quart y brasatge.

597

1210, gener, 3

Concòrdia. *El monestir de Casserres i Ramon Bellfort concorden que Nicolau, la seva muller Arnalleta i les seves coses siguin de*

l'esmentat Bellfort, excepte l'honor i cases que tenien pel monestir; s'acorda el repartiment dels fills.

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 19, legajo 2, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 3 janer 1210. Lo monastir de Casserras y Ramon Bellfort concordaren que Nicolau y sa mauller [sic] Arnaleta fossen de dit Bellfort y també sas cosas, exceptat lo honor y casas que tenian per Casserras y los fills la meitat de cada un de ells concordants.

598

1210, gener, 11

Autodonació. *Ramon, clergue de Savassona, dóna al monestir de Sant Pere de Casserres el seu cos i una honor situada al mas Bonarigues, que té per ell Pere Duran, les possessions del mas Puig Buguer i les de les Coromines en el mas Solar. El monestir accepta i rep Ramon com a germà.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 595v, núm. 35 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 43v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 25, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 janer 1210. En poder de Guillem, monjo. Ramon, clergue de Savassona, donà a Casserras lo seu cos y un honor que tenia en lo mas Bonarigues, que són tres fexas de terra baix lo honor de Sant Salvador de Breda y Sant Pere de Savassona, que per ell té Pere Duran, lo que tenia en lo mas Puig Buguer, lo que tenia en las Corominas en lo mas Solar. Qual acceptà lo monastir rebent a dit donador per germà.

599

1211, febrer, 20

Donació. *El prior de Casserres dóna a Bernat Conanglell la batllia de Sant Esteve de Vinyoles.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 694r, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Viñolas", f. 190r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7, legajo 1, armario 1, estancia 3".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 febrer 1211. Lo prior de Casserras donà a Bernat Conanglell de sa vida la batllia de Sant Esteve de Viñolas.

600

1206-1211, maig, 15

Establiment. *El prior de Casserras estableix a Pere Costa dues peces de terra situades al mas Costa, a la parròquia de Vic, per les quals pagarà la tasca i el braçatge dels fruits, i si planta vinya, en farà el quart i el braçatge. El preu de l'entrada és de 12 sous.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 606r núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat l'any 1206.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 48r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 12".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 15 maig 1211. En poder de Pere Ayats, notari de Vich. Lo prior de Casserras establí a Pere Costa y als seus dos pessas de terra del mas Costa, de la parròquia de Vich, las que affrontan a sol ixent in defensa del mas Cantacorps, a mitgdie ab honor de Bernat Coll, a ponent ab lo camp de Bernat Viñal, y a tremuntana ab lo camí públich, a la prestació de tasca y brassatge de tots fruits, y en cas de plantar-las de viña quart y brasatge. Per la entrada de 12 sous.

601

1211, juny, 22-juliol, 9

Establiment. *El monestir de Casserras estableix a Ponç Riera els masos Piedat i Coma, situats a Sant Vicens Sarriera, que aquest cenobi té en alou per donació de Pere Goday. Pagaran dos gallines i un pernil de cens.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 702r; núm. 1 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat el 9 de juliol de l'any 1211.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts", f. 161r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 17, legajo 2, armario 1, estancia 7".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 22 juny 1211. Lo monastir de Casserras establí a Pons Riera lo mas de la Pietat y la Coma, que Pere Goday donà al dit monastir en alou franch, situat en Sant Vicens de la Riera. A la prestació del cens de 2 gallinas y una perna de carnselada.

602

1211, agost, 2

Permuta. *El monestir de Casserres i Guerau de Sau permuten uns molins. El cenobi dóna a Guerau de Sau un molí situat a la parròquia de Sant Romà de Sau, que té per llegat de Guillem de Rocafort, i del qual rep dos gallines de cens, i Guerau dóna al cenobi un molí anomenat Bancells, situat a la parròquia de Sorerols.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 626v, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 30v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 27, legajo 3, armario 1, estancia 11".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 2 agost de 1211. En poder de Bernat, sacerdot. Lo monastir de Casserras, donà a Geraldo de Sau y als seus aquell molí que Guillem de Rocafort dexà al dit monastir, situat en la parròquia de Sau, qual molí prometé dit monastir defensar mediant lo cens de un parell de gallinas. Per la qual y en cambi dit Geraldo donà a dit monastir lo molí que tenia en la parròquia de Serarols, dit Bancells.

603

1211, novembre, 13

Donació. *El prior de Casserres dóna a l'altar de Santa Maria el mas Cantacorbs.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 694r, núm. 16 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "16. 4462".

Donacion otorgada por el prior de Caserras al altar de Santa Maria del manso de Cantacorps, ante Guillermo presbitero, en los idus noviembre 1211.

604

1211, novembre, 17

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Berenguer d'Olleda i a la seva dona Maria el mas Olleda, pel qual pagaran un parell de capons de cens i 3 lliures barceloneses de cens per la peça d'Olmadell.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 702v, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "4. Censo de 3 libras sobre tierras junto con un par de capones. 4516".

Precario otorgado por el prior de Caserras a Berenguer de Olleda y Maria su consorte del manso Olleda, a censo de un par de capones y 3 libras barcelonesas y un meal por la pieza del Olmatello, ante Guillermo presbitero, en 15 de las kalendas diciembre 1211.

605

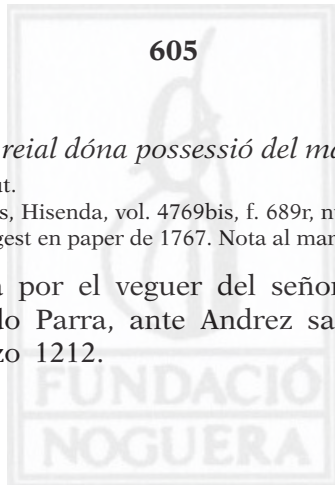
1212, març, 12

Possessió. *El veguer reial dóna possessió del mas Parra a Pere Guifré.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 689r, núm. 83 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "83. 4436".

Possesion dada por el veguer del señor rey a Pedro Gifred del manso nombrado Parra, ante Andrez sacerdote de Vich, a 4 de los idus de marzo 1212.

606

1212, març, 30

Sentència arbitral. *El bisbe de Vic actua com a àrbitre en el conflicte entre el monestir de Sant Pere de Casserres i Berenguer de Tavertet sobre el mas Roser Martinesc de Sau. El bisbe declara que el monestir ha de rebre el pernil acostumat, Berenguer de Tavertet un parell de gallines, i que hauran de compartir els rèdits i servituds.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 626v, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que és una concòrdia.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 30v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 28, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 mars 1212. En poder de Guillem, monjo. Lo monastir de Casserras y Berenguer de Tavertet, sobre una qüestió que tenian sobre lo mas Roser Martinesch de Sau, prenent dit monestir ser dit mas en alou seu, a lo que contradeya dit Berenguer, feren àrbitre de dita contenció al señor bisbe de Vich, lo qual declarà que dit monastir devia rebre la perna que havia acostumat rebre y dit Tavertet un parell de gallinas y tots los demás reddits y servituds de dit mas devian partir-se per mitat entre los dos.

607

1212, agost, 29

Concòrdia. *El monestir de Casserres i Ponç Rovira concorden sobre diversos masos. Ponç Rovira tindrà els masos Bruguerola, Vila, Campcoltera i una tercera part del mas Terrats, la coma Massadora i dues gallines, a canvi de diversos censos i prestacions al monestir, que rep 95 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 163v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 9, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 agost 1212. Lo monastir de Casserras y Pons Rovira concorden sobre lo mas Bruguerola, Vila y altres. Ab qual convingueren que dit Rovira tingués per dit monastir dits masos, lo mas Campcoltera y la tercera part del mas Terrats y la coma

Massadora y 2 gallinas que rebia sobre Terrats. Y sempre tinga lo monastir la tasca y la verema de Camp Colltelera y paguia al dit monastir per Brugueras lo cens de 2 lats carn y un cortà de mel, y una perna sobre lo mas Vila, y en lo camp Colltelera tot lo que alli isca a més del quart de verema, y en lo mas Terrats 6 diners de cens, y lo domini de la coma Massadora del camí al riu Ter y lo prat no se puga treballar sens llicència del monastir. Y en los demás drets de dits masos sian entre los dos per indivís. Per 95 sous que rebé dit monastir.

608

1213, gener, 19

Definió. *Ponç Mirambell i el seu fill renunciem als seus drets sobre el delme de l'alou i vinya al terme de Mirambell, al mas Sala, sota Castelltort, que Bernat de Sant Andreu tenia pel monestir de Casserres, a favor del cenobi, amb el qual continuava el plet.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 15, legajo 2, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 janer 1213. Pons Mirambell y son fill difniren a Casserras la dècima alou y viña que Bernat Sant Andreu tenia per dit monastir en lo terme de Mirambell, en lo mas Sala, sota Castelltort, sobre que se seguia plet. Y de nou ho donà al dit monastir.

609

1213, octubre, 2

Donació. *Pere Conill i la seva muller donen al seu fill Arnau honors que tenen a la parròquia de Sant Pere de Roda, anomenats Antuga, de les quals es reserva 50 sous per a les altres filles.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 104v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Antuga. Número 103, legajo 11, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 2 octubre 1213. Pere Cunill y sa muller donaren a son fill Arnaldo tots los honors que tenian en la parròquia de Roda, dits Antuga, y altres ab reserva de 50 sous per los otras fills y ab pacte que vivint ho possehissen tots junts.

610

1213, novembre, 28

Donació. *Guillem de Mirambell, la seva dona Guilleuma i la seva mare Berenguera donen a Sant Pere de Casserres 9 sous censuals que reben al castell de Mirambell de Mercader i Bartomeu pel mas de Nitols, de domini de l'esmentat monestir.*

- A ACA. Secció ordes religiosos i militars, Pergamins de monestirs benedictins (segles IX-XIII), núm. 806. Al dors: "Mirambell n° 34, 101"; "4 kl decembre 1213" "N° 34 Carta por la qual consta que lo mas de Nitoll en el termino de Cardona era del monasterio de Cacerres et etiam consta por dicha carta que Guillem de Mirambell y Guillem Sunyer respondian al monsterio de Caceres ocho sueldos 4 calendas decembre 1214"; "Cardona"; "Carta [...] de Mirambell"; "806"; segell de l'ACA.

In nomine domini. Notum sit cunctis quod ego Guilelmus de Mirambello et uxor mea Guilema una cum matre mea Berengaria, per nos et per omnes nostros, damus sub conditione Santi Petri Castriserris VIII solidos censuales denariorum barchinonenses quos faciunt nobis pro censo singulis annis in castro de Mirambello Merchader et Bartolome, pro illorum masata quam tenent per nos propter illum mansum de Nitolis quem iam habemus donatum et confirmatum monasterio de Sancti Petri Kastrisserris infra terminos castris de Cardona, qui meo est obligatus, hominibus de Cardona, et quia non possimus tradere et deliberare illum manssum et possessionem illius monasterii Sancti Petri, sicut iam compromissus habemus in alia [car]ta a nobis facta. Facimus emendamus pro illo mansso predicto Domino Deo et cenobio Sancti Petri Castrisserris illos VIII solidos censuales [...] illa videlicet condicione superius notata, quod tantum ac tandium habebat et teneat predicta ecclesia Sancti Petri de Castra serris iamdictos VIII solidos per singulos annos donet nos supradicti, redimamus de nostra pecunia illum manssum de Nitolls, et tradamus [...] in potestate ipsius monasterii Sancti Petri [...] monachorum presenta [...] ac futurorum usque in termino statuto ab hoc festo presenti Sancti Andree aprili usque in aliud. Quod nisi fecimus tantum habeat et possideat predic-

ta ecclesia illos VIII solidos supradictos in uno quoque anno, donec illum habebamus manssum redemptum et deliberatum in potestate cenobii Sancti Petri et suorum clericorum et lucorum. Hoc autem pacto nos donatores predicti recuperemus statim sine aliqua contentione predictos VIII solidos ad nostras voluntates faciendas, et ita valeat hec possessio firma, istum novem solidorum, monasterio Sancti Petri nomine illius mansi de Nitols, ac si \iam/ tenet et possident ipsum manssum de Nitols. Et insuper ego Guillema, uxor ipsius Guillemi, promitto hoc totum atendere et observare ut superius scriberit, prestito sacramento a me, tactis meis manibus propriis sanctis III^{or} evangeliis quod nunque adversus ea supradicta, agere possim, ego vel aliquos per me, et renuncio omni iuri et ratione divine et humane legi, omnique consuetudini.

Actum est hoc IIII kalendas decembris, anno X M CC XIII.

Sig+num Guillemi de Mirambell, sig+num Guilleme, uxoris eius, que prestato sacramento subscripsit, sig+num Berengarie, matris ipsius Guillemi, sig+num Arnaldi, fratris eius, sig+num Guilleme, sig+num Ermessendis, sig+num Saurine, sig+num Dulcie, nos omnes qui hoc scribere fecimus et firmavimus et ad testes firmare rogamus.

Sig+num Poncii de Mirambello. Sig+num Ribere, baiuli vicecomitis. Sig+num Guillelmi Bonel. Sig+num Petri Bonuz. Sig+num Merchader. Sig+num Bartolomei. \Testes sumus/. Sig+num Petri, presbiteri de Mirambel, in cuius manu iuravit Guillema uxor Guillemi de Mirambelli et alii firmaverit. Sig+num [...] monaco et sacerdos, qui hoc vidi, firmare et iurare Guilleme uxoris eiusdem de [...] et Ermesendis et Saurine et Dulcie.

Petrus prior de Kalaf, qui hoc scripsit die et anno quo SSS. supra.

611

1214, febrer, 18

Donació. *Pere d'Espluga i la seva mare donen l'olivar que tenen a l'honor del mas Espluga, prop del riu Ter, a la llàntia de Sant Nicolau del monestir de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 630v, núm. 40 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que els donadors són Pere i la seva dona Maria, i el mas és anomenat d'Espluga.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31r. Regest en paper de 1787. Pere de la Cova. Nota al marge: "Número 29, legajo 3, armario 1, estancia 11".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 febrer 1214. En poder de Guillem, monjo. Pere de la Cova y sa mare donaren a la llàntia de Sant Nicolau del monastir de Casserras lo olivar que tenian en honor seu de la Cova, cerca del riu Ter.

612

1214, març, 14

Venda. *Ferrer de Parra i la seva muller venen a Guifré, monjo de Casserres, el mas Roure situat a la parròquia de Sau pel preu de 200 sous.*

- [A] Original perdut.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 624v, núm. 3 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 30, legajo 3, armario 1, estancia 11".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 14 mars 1214. Ferrary de Parra y sa muller vengueren a Guifredo, monjo de Casserras, lo mas Roure que tenian en la parròquia de Sau, ab totas sas pertinèncias, salvo lo dret y señoria del monastir de Casserras y lo dret dels demés señors que tenen señoria en ell y se exceptuà de la venda lo mas Perallonga y lo honor de domini de Geraldo de Castello. Per preu de 200 sous.

613

1214, abril, 4

Testament. *Berenguer de Malla dicta testament. Llega a Casserres els dos masos de Vallejana, amb la condició que els posseïxi el seu germà Ramon mentre visqui.*

- [A] Original perdut.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sacalm i Cantallops", f. 167r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 8".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 abril 1214. Berenguer de Malla feu testament ab lo qual deixà a Casserras los dos masos de Vallejana, podentho possehir vivint son germà Ramon, pagant un [...] en dit monestir per orar per ell.

614

1214, abril, 20

Venda. *Pere Ferrer i altres venen a Casserras una casa a Mirambell, prop de Sant Sadurní, que tenen per aquest cenobi, pel preu de 20 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196r: Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 16, legajo 2, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 abril 1214. Pere Ferrer y altres veneren a Casserras una casa que per dit monastir tenian en Mirambell, cerca Sant Sadurní. Preu 20 sous.

615

1214, abril, 20

Venda. *Guillem Mirambell i altres venen a Company Ribera la tercera part del delme que reben de la coromina de Sant Pere de Casserras, anomenada de Pou, sota Mirambell, i també la tercera part del delme del farraginal, que és de Casserras, i la de la coromina de Casserras, pel preu de 15 morabatins d'or.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196r: Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 17, legajo 2, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 abril 1214. Guillem Mirambell y altres veneren a Company Ribera la tercera part de la dècima que rebian en la coromina de Sant Pere de Casserras, dita de Pou, sota Mirambell, y la tercera part de la dècima del Freginal, que vuy és de Casserras, y la de la coromina de Casserras. Que affronta ab lo camí de Calaf. Preu de 15 morbatins de or.

616

1214, juny, 1

Donació. *Guerau de Sau i la seva muller donen al monestir de Casserres i al seu sagristà el mas Roure de Sau i el mas Bancells de Sorerols, entre altres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 625r, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 31, legajo 4, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 156. Regest.

Al primer juny 1214. En poder de Barnat, sacerdot. Gerlado de Sau y sa muller donaren al monastir de Casserras y a son sagristà varias cosas que no se poden expressar per ser menjat lo instrument en moltes parts, pero consta que donaren a la sagristia de dit monastir tot lo que tenian en lo mas Roure de Sau y mas Bancells de Serarols.

En lo mateix número se troba altre acte que conté la matexa donació pero és feta en testament.

617

1214, juliol, 19

Donació. *Bernat Guàrdia dóna a Casserres el mas Esteve, de Sant Andreu de Bancells, que tenia en feu de l'esmentat cenobi, així com dues feixes de terra.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Bancells", f. 175r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 juliol 1214. Bernat Guàrdia donà a Casserras lo mas Estefanes, de Sant Andreu de Bancells, qual mas tenia en feu de dit monastir y Guillem lo possehia per ell. Item li donà dos fexas de terra, la una en lo mas de Roda, que se tenia per dit Guàrdia, y la altre cerca dit mas, que Arnau Rovira tenia per lo donador. Tot franch y sens reserva alguna.

618

1214, novembre, 19

Venda. *Laureta i el seu fill Jaume venen a Joan Casamitjana una peça de terra situada a la parròquia de Roda, al lloc anomenat Feixes, sota domini de Casserres, pel preu de 8 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Pessa dita Fexas. Número 104, legajo 11, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 novembre 1214. Laureta y Jaume, son fill, veneren a Joan Casamitjana y als seus una pessa de terra en la parròquia de Roda, en lo lloch dit Feixas, baix domini de Casserras. La qual afronta a sol ixent y tremuntana ab honor de Joan y Pere Fort, a mitg<die> ab honor de Vidal Guardiola, y a ponent ab lo torrent. Preu 8 sous, salvo lo dret a Casserras.

619

1214, novembre, 29

Venda. *Arnau Serrahima ven a Pere Costa una honor sota domini del monestir de Sant Pere de Casserres i de Bernat de Sant Miquel a la Guàrdia, i el lloc anomenat Quarterades.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 122v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Quarteradas. Número 33. Legajo 4. Armario 1. Estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 novembre 1214. Arnau Serrahima vené a Pere Costa lo honor que tenia en domini de Casserras y de Bernat de Sant Miquel en la Guàrdia y lloch dit Quarteradas, com queda referit en lo antecedent acte. Preu de 15 sous.

620

1214, novembre, 29-desembre, 30

Donació. *Bernat Vinyoles dóna a Casserres per lliure i franc alou una honor anomenada Camp, situada a Vinyoles.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 694r, núm. 19 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 2 calendes de gener de 1214.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Viñolas", f. 190r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 3".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 desembre 1214. Bernat Vigoles donà a Casserras lo honor dit de Camp, situat en Viñoles, per libre y franch alou de dit monastir.

621

1215, gener, 11

Confessió d'ésser home propi del monestir. *Pere Girballa reconeix ésser home propi del monestir de Casserres. Després de donar-se a si mateix juntament amb els seus béns al monestir, el prior el rep sota la protecció del cenobi i li dóna el mas Girballa, situat a Vilanova, que fa la tasca, el braçatge de pa i vi, un pernil i 12 diners de cens al monestir, i al tercer any, 12 diners de quístia. El preu de l'entrada és de 2 sous barcelonesos.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 587r, núm. 41 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que no hi ha data.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 16v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 31, legajo 4, armario 1, estancia 14".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 janer 1215. En poder de Arnau, sacerdot. Pere Girballa confessà ser home propi del monastir de Casserras, oferint y donant a si mateix y totas sas cosas al dit monastir. Y lo prior lo rebé tot baix la protecció del monastir y li donà lo mas Girballa, de Vilanova, ab pacte que lo milloràs y possehís en servey de dit monastir y pagàs a est y a sos successors tasca y brasatge de pa y vi, una perna y 12 diners de cens y en lo tercer any 12 diners per quístia. Per la entrada de 2 sous barcelonesos.

622

1215, abril, 22

Venda. *Arnau Rovira i els seus fills venen al monestir de Casserres una honor a la parròquia de Sau, al lloc anomenat Pedrussa, sota el mas Rovira, que és alou d'aquest monestir, pel preu de 5 sous.*

- [A] Original perdut.
B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 630v, núm. 43 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 32, legajo 4, armario 1, estancia 11".
a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 22 abril 1215. En poder de Pere, levita de Sau. Arnaldo Rovira y sos fills donaren y vengueren al monastir de Casserras lo honor que tenian en la parròquia de Sau, en lo lloch anomenat Pedrusa, sota lo mas Rovira, alou de dit monastir, ab tots sos drets y pertinencias. Per la qual venda reberen 5 sous.

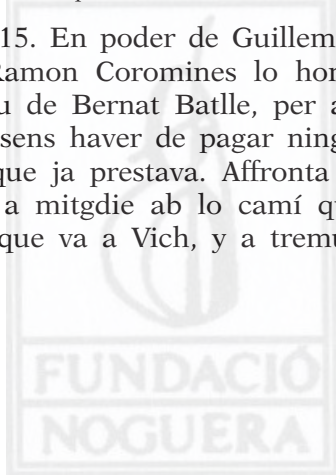
623

1215, abril, 30

Donació. *El prior de Casserres dóna a Ramon Coromines una honor que tenia per aquest monestir, per tal que l'afegeixi a la barquera que té. S'estableix que en comptes de pagar una part de la collita, farà dues fogasses que ja prestava.*

- [A] Original perdut.
B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 591v, núm. 11 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 44r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 26, legajo 3, armario 1, estancia 11".
a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 abril 1215. En poder de Guillem, monjo. Lo prior de Casserras donà a Ramon Coromines lo honor que per dit monastir tenia, que fou de Bernat Batlle, per a que se añadís a la barquera que tenia sens haver de pagar ninguna part de explets, sino dos fogassas, que ja prestava. Affronta a orient ab lo camí que va a Vilanova, a mitgdie ab lo camí que va al Quadrell, a ponent ab lo camí que va a Vich, y a tremuntana ab la sagrera del mas Corominas.

624

1215, maig, 8

Donació. *Guilleuma de Parra, amb el consentiment del monestir de Casserres, dóna a Pere Vila un molí situat a Querós, al mas Bosc, que fa 7 sous i dues gallines de cens. S'estableix que donarà la meitat del producte a Guilleuma, que pagarà la meitat de les despeses.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Querós", f. 169r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 8 maig 1215. Guillerma Parra donaren de consentiment de Casserras a Pere Vila un molí en Querós, en lo mas Bosch, sota la yglésia, tenint-lo en servey de ella, y del producte donàs la mitat a ella, donadora, pagant ella la mitat dels gastos. Per 7 sous y 2 gallinas de cens.

625

1215, setembre, 26

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Domènec Cortils una feixa de terra, que tenia el cenobi, al congost de la parròquia de Sau, amb el pagament de la tasca, el braçatge de pa i vi i una gallina de cens.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 626r, núm. 15 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31r-v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 33, legajo 4, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 26 setembre 1215. En poder de Guillem, monjo. Lo monastir de Casserras concedí a Domingo Cortils una feixa de terra que tenia ja per dit monastir en lo Congost de la parròquia de Sau. La qual afronta de las rocas mes altas fins al riu Ter, a mitgdie ab honor de Berenguer Vila, que se té per dit monastir y a tremontana ab honor de Pere y Joan de Castañer per a que ho millorassen y baix la prestació de tasca y brassatge de pa y vi y del cens de una gallina.

626

s. d. [ca. 1215]

Donació. *El prior de Casserres dóna a Bernat Riba, a Pere Company i a la seva dona Bernarda, mentre visquin, la batllia del delme de Vilanova, amb la condició que després de la seva mort retorni al monestir, que el batlle pugui demanar retrodelme, delme de llana i vi. Com a retribució, rebran el redelme i hauran de donar unes tovallons i tovallons per a la taula gran del refetor per Pasqua, i un porc per valor de 5 sous i una punyera de blat per Sant Martí, així com 13 sous barcelonesos d'entrada. Bernat Riba defineix al monestir el delme del mas Tallades i les queixes que tenia per aquesta batllia.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 582r, núm. 7 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 12r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 2, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 137. Regest.

En poder de Guillem, monjo, sens diada ni any. Lo prior de Casserras concedí a Bernat Riba y a Pere 1069 y a sa muller Bernarda, durant la vida de ells solament, la batllia de tota la dècima de Vilanova. Ab pacte que hagués de recullir aquella lealment y donar-ne compte, y que sempre que morisen los referits tornàs al dit monastir, y que dit batlle pogués exigir una retrodècima y lo delme de llana y lli, y hagués de donar al monastir un any per altre per lo dia de Pasqua unas estovallas y tovallons per la taula gran del refetor y per lo dia de Tots Sants o Sant Martí haguesen de donar un porch de valor 5 sous y una punyera de blat. Per la entrada de 13 sous barcelonesos. Y lo dit Riba diffiní al dit monastir tota la dècima del mas Tayadas y todas las quexas que tenia per dita batllia.

627

1216, gener, 10

Donació. *Pere Argilegós, la seva muller i els seus fills donen a l'altar de Santa Maria de Casserres un olivar del mas Argilegós per*

il·luminar-ne la llàntia i un tros de terra propera. S'estableix que dues parts dels esplets són per al monjo que tingui cura de la llàntia i l'altra part serà per als donadors, que han rebut 3 sous barcelonesos.

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 581v, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 16v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 32, legajo 4, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casseres o la presència...*, p. 137. Regest.

Als 10 janer 1216. En poder de Guillem, monjo. Pere Argilegós, sa muller y fills donaren al altar de Santa Maria de Casserras y per iluminar la llàntia de dit altar un olivar del mas Argilegós, prop de altre olivar que donaren a la confraternitat de Sant Romà de Sau. Y donaren també per dita llàntia un tros de terra prop de dits olivars. Que afronta a llevant ab la roca que és en lo mateix alou, a tremuntana ab un torrent petit, a mitgdie y ponent ab los olivars dels donadors, que són sobre dits olivars, fins a la riba. Tot lo que donaren ab pacte que de tots explets que se cullirian fosen 2 parts del monjo que cuidaria de la llàntia y la altre part dels donadors. Per la qual reberen 3 sous barcelonesos.

628

1216, juny, 9

Aprovació. *Guillem de Mirambell i la seva muller Guilleuma confirmen l'església de Mirambell i aproven el patronat al prior de Casseres.*

[A] Original perdut.

[B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

a BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, p. 92.

Y ab major evidència consta de un acte de confirmació i aprovació que he vist en lo Archiu del Colegi, feta per Guillem de Mirambell y sa Muller Guillema, los quals confirmam la Iglésia de Mirambell, y prometen no fer la menor contradicció al Capellà, o Monjo, que en dita Iglésia posarà lo Prior de Casserras; ans bé apróban y confirman al dit Prior lo patronat de dita Iglésia, y prométan donar son favor y ajuda al dit Prior, feta a 9 de juny de 1216.

629

1216, juny

Donació. *Bernat, sacerdot de Vilanova, dóna a Ramon Susqueda, monjo de Casserres, dos olivars per la llàntia de l'altar de Sant Nicolau situats a l'hort de l'església de Vilanova. S'estableix que dues parts dels espelts són per al monjo que tingui cura de la llàntia, i l'altra part per als donadors, que han rebut 3 sous barcelonesos.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 582v, núm. 11 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 17r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 33, legajo 4, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

En lo mes de juny de 1216. En poder de Guillem, monjo. Bernat, sacerdot de Vilanova, donà a Ramon Susqueda, monjo de Casserras, y per la llàntia del altar de Sant Nicolau dos olivars que havia plantat per donació sua en un alou sota lo hort de la iglèsia de Vilanova y sobre lo single de la terra de Pere Bruguera. Ab pacte que qui cuidàs de dita llàntia rebés 2 parts dels fruïts dels dits olivars, y lo donador la tercera part. Per lo que rebé dels béns de dit altar 2 sous barcelonesos.

630

1216, novembre, 4

Testament. *Guerau de Sau dicta testament. Deixa al monestir de Sant Pere de Casserres el mas Baucells, el que tenia Berenguer Castell prop del clos de Casserres, el que Berenguer Vila tenia per ell i el que tenia als masos de Roda i de Rovirols.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de Serarols, suffragània de Tavertet", f. 159r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 de novembre 1216. Geraldo de Sau feu testament ab lo qual dexà a Casserras lo mas Baucells ab sas pertinèncias, lo que tenia Berenguer Castell cerca lo clos de Casserras, lo que per ell tenia Berenguer Vila y lo que tenia en las pertinèncias del mas de Roda y lo que tenia en lo mas Rovirols y sas pertinèncias.

631

1216

Breu. *El papa Innocenci s'adreça als priors de Casserres, Manlleu i al prepòsit de Sant Tomàs de Riudeperes per la causa amb Berenguer de Bellpuig i la seva muller pel delme de Gaià.*

A ABEV. ACV, cal. 6, núm. 2893.

Innocentius episcopus servus servorum Dei. Dilectis filiis Castriserrensibus et de Manleuo prioribus et preposito Sancti Thome de Rivopirorum Vicensis diocesis, salutem et apostolicam benedictionem. Dilectus filius Archidiaconus Vicensis nobis conquerendo monstravit quod Berengarius miles de Bellopodio et uxor eius ac quidam alii Vicensis diocesis super medietatem decime de Gaiano iniuriantur eidem, quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatinus partibus convocatis audiatis causam et quod vistum fuerit appellatione postposita statuatis, facientes quod statueritis per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati si se gratia, odio vel timore subtraxerint censura simili appellatione cessante cogatis veritati testimonium perhibere. Quod si non omnes hiis exequendis potueritis interesse duo vestrum ea nichilominus exequantur.

Datum Laterani XVIII kalendas ianuarii, pontificatus nostri anno octavodecimo.

632

1217, abril, 10

Donació. *Ramon, prevere, dóna a Casserres una feixa de terra situada a la Guàrdia, al lloc anomenat Coma Crosa, per la qual paguen al monestir cinquanta ous i cinc formatges, i un farraginal pel qual rep dos capons. Ramon reconeix al cenobi la seva sagrera, que paga una gallina i un octau de civada de cens.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 122v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Comacrossa. Número 34, legajo 4, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 10 abril 1217. Ramon, prebere, donà a Casserras una feixa de terra en la Guàrdia y lloch dit Coma Crosa, sota la riba

grossa, la qual Afronta a orient ab honor de Sant Salvador de Breda, a mitgdie ab honor de Guardis, a ponent ab honor de Juli de Calix, y a tremuntana ab honor de Sant Miquel de la Guàrdia. Qual se reservà durant sa vida y de son nebot Berenguer, pagant al monastir 50 ous y 5 formatges. Item un fraginal que era prop la iglésia de la Guàrdia, per lo qual rebia dos capons. Y regonegué a dit monastir la sua segrera al cens de 1 gallina y un octau de civada.

633

1217, abril, 14

Donació. *El prior de Casserres dóna a Pere Fulcó un alou situat a la parròquia de Folgueroles, al lloc anomenat Casserres, que fa dos capons per Tots Sants de cens.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 618r-v, núm. 39 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 87v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 21, legajo 3, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 18 kalendas maig any 1217. Lo prior de Casserras donà a Pere Fulcó y als seus lo alou que tenia en la parròquia de Folgarolas, en lo lloch dit Casserras. Que afronta a orient ab honor de Sant Daniel de Gerona, a mitgdie ab lo camí públich y ab lo torrent, a ponent ab la carrera, y a tremuntana ab honor de Sant Pere de Vich. A la prestació del cens annual de 2 capons per Tots Sants y en cas de venda o establiment rebés lo monastir las dos parts.

634

1217, maig, 21

Venda. *Berenguer ses Basses ven a Guillem Segarra una peça de terra situada a la parròquia de Roda, al lloc anomenat Guazaler, pel preu de 12 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terra dita Guasaler. Número 105, legajo 11, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 maig 1217. Berenguer ses Basses vené a Guillem Segara una pessa de terra que tenia en la parròquia de Roda, en lo lloch dit Guazaler, ab las molneras que són en Ter y salvo lo dret al monastir de Casserras. Preu de 12 sous.

635

1217, agost, 9

Venda. *Joan Coll i la seva muller Ramona venen a Berenguer Guardiola una peça de terra situada a la parròquia de Roda, al lloc anomenat Erteres, pel preu de 13 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terra d'Enteres. Número 106, legajo 11, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 agost 1217. Joan Coll y sa muller Raymunda veneren a Berenguer Guardiola una pessa de terra en la parròquia de Roda, en lo lloch dit Erteres. Que afronta a orient ab honor de Arsendo Puig, a mitgdie ab la Salleda, a ponent ab honor de Bernat Cama y a tremuntana ab lo camí de Fransa. Preu 13 sous.

636

1217, juny, 12-setembre, 30

Venda. *Arnau Saller ven a Guerau de Cardona i al seu fill Joan la meitat del mas Grau i la meitat del mas Guadadis, de la parròquia de Sant Joan de Fàbregues, pel preu de 56 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 679r, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que els compradors són Guerau de Cardona i el seu fill Joan, i es ven la meitat del mas Gradusich.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 163v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 10, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 setembre 1217. Arnau Saller vené a Gerald de Cardona la mitat del mas Grau, que té Berenguer Palomera, y meytat del

mas Guadadis, de la parròquia de Sant Joan de Fàbregas. Preu 56 sous.

637

1217, setembre, 28-30

Venda. *Arnau Saller ven a Guerau de Cardona el molí del Gorg Negre, situat a la parròquia de Sant Joan de Fàbregues, pel preu de 120 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 679r, núm. 15 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el comprador és Guerau de Cardona, datat 4 calendes d'octubre de l'any 1217.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 163v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 11, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 setembre 1217. Arnau Saller vené a Guillem Cardona lo molí del Gorch Negre, que tenia per ell en la parròquia de Sant Joan de Fàbregas. Preu de 120 sous.

638

1217, novembre, 16

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Pere Conill i a Bernat Miró els seus masos al lloc anomenat Antunyà, un per a cadascun, amb la condició que els habitin i que siguin homes propis del monestir. S'estableix el pagament dels drets que es prestaven antigament, que són una quartera de blat per a cadascun i les parts d'esplets, censos i braçatge documentats.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Antuniano. Número 107, legajo 11, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 novembre 1217. Lo prior de Casserras establí a Pere Cunill y a Bernat Miró y als seus dos masos en lo lloch dit Antuniano, lo un al dit Cunill y lo altre al dit Miró, ab pacte que habitasen dits masos y fossen homes propis del dit monastir y que

per los drets que prestavan antigament prestasen dos quarteras blat, a saber una cada un de ells y a més las parts de explets, censos y brasatge que constava en altres instruments.

639

1218, març, 20

Definició i absolució. *El monestir de Casserres i Pere Rubió defneixen i absolen Berenguer i Bernat Malet de la mort de Joan, fill de Pere, i li donen una honor sota domini de l'esmentat cenobi i 30 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona. "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 20, legajo 2, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 mars 1218. Lo monastir de Casserras y Pere Rubio definiren y absolgueren a Berenguer y Bernat Malet de la mort havian fet de Joan, fill de dit Rubio, y estos donaren a Rubio lo honor tenia Carrera amunt, que va de las casas de Pausa y del mas Caprer fins al mas Torrent y a Salas Novas, de domini de Casserras y a est li donaren 30 sous.

640

1218, març, 20

Definició. *El prior de Casserres defineix a Berenguer Malet, al seu fill Bernat i a la dona d'aquest, Maria, d'una honor i diferents peces de terra.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 574r, núm. 38. Regest en paper. Nota al marge: "38. 3701".

Definicion hecha por el prior de Caserras a Berenguer Malet, su hijo Bernardo y Maria, consortes, de un honor (*reclam*) y diferentes piezas de tierra con varias condiciones, ante Berenguer sacerdote, en 13 de las kalendas de abril 1218.

641

1218, octubre, 14

Necrològica. *Necrològica de Pere de Tavertet, sagristà de Vic i monjo de Sant Pere de Casserres. Instituí una candela a l'altar de Sant Pere i una llàntia a l'altar de Sant Miquel i de Santa Maria la Rodona, així com dos aniversaris.*

a MONSALVATJE, "El monasterio...", vol. XX, pp. 76-77. Sense indicació de font.

II Idus octobris anno Domini MCCXVIII obiit Petrus de Taverteto vicens sacrista qui curis postpositis mundanis rebusque suis bene ordinatis, monachus factus atque in monasterio Cas-triserrensi honorifice sepultus migravit ad Dominum. Ipse vero canonizavit in vicensi ecclesia altare Sancti Michaelis, et dotavit, et unum sacerdotem perpetuo en eadem ecclesia stabilivit. Item instituit unam candelam ante altare Sancti Petri et unam lam-padem ante altare Sancti Michaelis et aliam ante altare Sancte Marie Rotunde. Etiam instituit duo aniversaria et festum Sancti Augustini solemniter celebrandum.

642

1219, gener, 8

Venda. *Ponç Miaró i els seus fills venen a Bernat Miaró una terra que tenen sota domini de Casserres, a la Guàrdia, a la Plana de Sant Miquel, que fa una gallina de cens, el quart i el braçatge al mones-tir, pel preu de 10 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 122v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Plana de Sant Miquel. Número 35, legajo 4, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 8 janer 1219. Pons Miaró y sos fills veneren a Bernat Miaró la terra que tenian en domini de Casserras en la Guàrdia, en la Plana de Sant Miquel. Que afronta a orient ab lo camí, a mitgdie ab honor de Bernat Torrent, a ponent y tremuntana ab honor de Octubre. Al cens de 1 gallina, quart y brasatge al dit monastir. Preu 10 sous, salvo lo dit domini.

643

1219, febrer, 1

Definió. *Pere Guardiola i la seva muller defineixen al monestir de Casserres els 12 diners que reben al mas Guardiola pel preu de 5 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Guardiola. Número 108, legajo 11, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Al primer febrer 1219. Pere Guardiola y sa muller difniren al monastir de Casserras aquells 12 diners que dits Guardiola rebian en lo mas Guardiola, qual diffinió feren sens reserva alguna. Preu de 5 sous.

644

1219, juliol, 3

Establiment. *Ermessenda Bellfort estableix a Berenguer Malet la meitat d'unes peces de terra situades a Manlleu, al lloc anomenat Prat, de les quals Guillem de Prat té l'altra meitat. S'estableix el pagament del quart i del braçatge, i de 4 sous i 6 diners d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 572v, núm. 31 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 21, legajo 3, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 3 juliol 1219. Ermasendis Bellfort establí a Berenguer Malet y als seus la mitat de aquelles pessas de terra que tenia en la parròquia de Manlleu y lloch anomenat Prat, de las quals té la altre mitat Guillem de Prat, a la prestació de quart y brasatge. Entrada de 4 sous 6 diners.

645

1219, juliol, 3

Establiment. *Ermessenda Bellfort estableix a Guillem Prat la meitat d'unes peces de terra situades a Manlleu, al lloc anomenat Prat,*

de les quals Berenguer Malet té l'altra meitat. Es fixa el pagament del quart i del braçatge, i un capó de cens, i 4 sous i 6 diners d'entrada.

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 147v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 22, legajo 3, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 3 juliol 1219. Ermesendis Bellfort establí a Guillem Prat y als seus la mitat de aquelles pessas tenia en Manlleu y lloch dit Prat, de què té altre mitat Berenguer Malet, a la prestació de quart y brasatge y lo cens de un capó. Entrada de 4 sous 6 diners.

646

1219, desembre, 13

Esriptura. *Pergamí relatiu a la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 641v, núm. 7 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 7. 4087".

Un pergamino que conduce para la Bleda una escritura, hecha 8 de los idus de diciembre 1219.

647

1210-1220, gener, 31

Autodonació. *Bernat de Savassona dóna a Casserres el seu cos i la meitat del mas Fagedes, situat a Vilanova, pel qual s'havien enfrontat. Mentre visqui, Bernat pagarà al cenobi 12 diners, i després de la seva mort la meitat del mas serà per al monestir. El prior rep Bernat com a germà.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 584r, núm. 22 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat l'any 1220.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 16v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 30, legajo 4, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 153. Regest.

Als 31 janer 1210. En poder de Guillem, monjo. Bernat de Savassona donà a Casserras lo seu cos y per remey de sa ànima donà al dit monastir la mitat del mas Fagedas, de Vilanova, sobre del qual havian tingut contenció entre ells. La qual donació feu ab pacte que durant la vida del donador rebés lo dit monastir sobre dit mas 12 diners y después de sa mort pasàs dita mitat librement al dit monastir. Y lo prior rebé al dit Bernat per germà, fent-lo partícipe dels béns temporals y espirituals del monastir y de Sant Pere de Cluni.

648

1220, juliol, 18

Definició. *Bernat de Manlleu i la seva muller renunciaren als drets que tenien sobre el mas Rubió a favor de Casserres pel preu de 60 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 24, legajo 3, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 juliol 1220. Bernat de Manlleu y sa muller difniren y renunciaren a favor de Casserras tot lo que just o injustament rebian en lo mas Rubio, sas terras y habitants, de manera que en avant tot sia de dit monastir y solament pugan rebre 12 diners per Tots sants. Preu de 60 sous.

649

1205, maig, 28-1220, agost, 5

Permuta. *El monestir de Casserres i Guerau de Sau permuten uns molins. Casserres dóna a Guerau un molí que té a Sau, al lloc anomenat Miralles, al riu Ter fins al torrent Jonquer, on hi ha un espai per construir un molí, i Guerau dóna al cenobi un molí i les moles que té a la parròquia de Sorerols, al lloc anomenat Bancells.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 628v, núm. 32 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 4 nones d'agost de 1220.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 30r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 24, legajo 3, armario 1, estancia 11".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.
- b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 156. Regest.

Als 28 maig 1205. En poder de Bernat, sacerdot. Lo monastir de Casserras donà a Geraldo de Sau lo molí que tenia en Sau y lloch anomenat Mirayes, en lo riu Ter fins al torrent de Junquer, així com dit torrent entra en lo riu Ter, en lo qual espay pogués construir dit molí com millor li aparegués. Y lo dit Geraldo, en concambi, donà al dit monastir lo molí y molas que tenia en la parròquia de Serarols, en lo lloch dit Bancells.

650

1205, maig, 28-1220, agost, 5

Protecció. *Guerau de Sau i la seva dona posen sota la protecció del monestir de Casserres un molí que tenen a la parròquia de Sau, que havien permutat amb el molí de Bancells, amb la condició que el monestir defensi el molí i els seus habitants. S'estableix el cens de dues gallines per Nadal.*

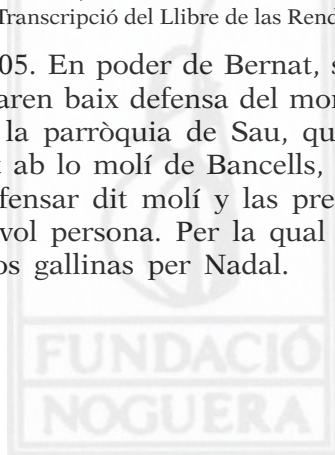
[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 628v, núm. 32 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 4 nones d'agost de 1220.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 30v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 25, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 maig 1205. En poder de Bernat, sacerdot, Geraldo de Sau y sa muller posaren baix defensa del monastir de Casserras lo molí que tenian en la parròquia de Sau, que ab acte del mateix dia havian permutat ab lo molí de Bancells, ab pacte que dit monastir hagués de defensar dit molí y las presonas que habitarian en ell contra qualsevol persona. Per la qual defensa dit monastir rebria lo cens de dos gallinas per Nadal.

651

1221, gener, 2

Establiment. *Esteve, prior de Casserres, estableix una casa amb mobles a Bernat de la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 641v, núm. 2 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 2. Casa de la Bleda. 4113".

Establecimiento otorgado por Estevan prior del castillo Saserras a Bernardo de la Bleda de la casa de la Bleda con sus muebles, ante Bernardo sacerdote, en 4 de las nonas de enero 1221.

652

1221, febrer, 10

Donació. *El prior de Casserres dóna a Ramon Fulcó una honor a la parròquia de Folgueroles, a canvi de pagar la tasca dels esplets, pel preu de 5 sous de quatern d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 617v, núm. 35 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que es va fer davant de Pere, sacerdot.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 87v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 22, legajo 3, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 4 idus febrer any 1221. Lo prior de Casserras concedí a Ramon Fulcó y als seus tot aquell honor que tenia dit Fulcó per dit monastir en la parròquia de Folgarolas. Ab pacte que lo pocehís a fidelitat de dit monastir y li pagàs tasca de tots explets y no altre cens. Preu de 5 sous de quaterno.

653

1221, març, 10

Donació. *El prior de Casserres dóna a Ramon Fulcó una honor situada a Santa Maria de Folgueroles, a canvi de pagar la tasca dels esplets i 7 sous de quatern d'entrada.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 88r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 10".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A sis idus mars any 1221. Lo prior de Casserras donà a Ramon Fulcó y als seus tot aquell honor que tenia per dit monastir en la parròquia de Folgarolas, en lo lloch dit Puigsech y Moreroles. Ab pacte que ho possehís a fidelitat de dit monastir y li pagàs tasca de tots explets. Per la entrada de 7 sous de quaterno.

654

1221, abril, 16

Venda. *Bernat de Guàrdia i el seu fill venen a la sagristia de Casserras el mas Rovira, en alou franc, situat a la parròquia de Sau, pel preu de 370 sous.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 629v, núm. 37 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 34, legajo 4, armario 1, estancia 11".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 abril 1221. En poder de Pere, subdiaca. Bernat de Guàrdia y son fill vengueren a la sagristia de Casserras lo mas Rovira, de la parròquia de Sau, en què habita Arnaldo Rovira, alou franch del venedor, ab tots sos drets y pertinèncias universals, per preu de 370 sous.

655

1221, maig, 13

Acord. *El prior de Casserras i el castlà del Brull es reparteixen les tasques que ha de rebre cadascú al mas Puig del Brull. El monestir de Casserras rebia del mas la tasca del pa, del vi, la verema i algunes garbes.*

- [A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí del Brull", f. 138r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 5".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 maig 1221. Lo prior de Casserras y lo caslà del Brull se dividiren las tascas que tocavan o devian rebre lo monastir de Casserras y dit caslà en lo mas Puig del Brull, en qual mas rebia Casserras tasca de pa, vi, verema y algunas garbas.

656

1221, maig, 16

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Guillem Balaguer diverses peces de terra per les quals presta el quart i el braçatge de la verema.*

- [A] Original perdut.
- [B] AASPC. Actes Vells, f. 56.
- C* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105r-v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terras del mas Balaguer: Número 109, legajo 11, armario 1, estancia 15".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 maig 1221. Lo prior de Casserras establí a Guillem Balaguer y als seus tota la coma que és sobre las casas de dit Balaguer y lo augment a la barquera de dit Balaguer y aquell honor en lo Comellar cerca de las casas de la Riba Grossa, lo que ja tenia per dit monastir. Y afronta dit augment: a orient ab la riba de Puigfret, a mitgdie ab honor de Guardiola, a ponent ab dita riba, a tremuntana ab lo torrent de Bach. Ab pacte que per la coma prestàs quart y brasatge de verema y per dit augment cens algun sinó que ho possehissen tot a utilitat de dit monastir.

Se troba també tom de Actes Vells, fòleo 56.

657

1221, novembre, 15

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Berenguer Olleda el mas Olleda, situat a Sant Feliu de Planeses, a canvi de pagar un capó de cens, 3 sous i la tasca dels fruits.*

- [A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Sadurní de Osor y Sant Feliu de Planesas", f. 192r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 4".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 15 novembre 1221. Lo monastir de Casserras establí a Berenguer Olleda lo mas Olleda, de Sant Feliu de Planesas, al cens de un capó y 3 sous y prestació de tasca de tots fruyts. Y affronta a llevant ab lo torrent de Lepador, a ponent ab las rocas fundadas de Sant Llorens y a tremuntana ab lo torrent de Avallaneda.

658

1222, març, 17

Donació. *El prior de Casserras dóna a l'altar de Sant Pere i al sagristà d'aquest monestir un bosc situat a la parròquia de Sau, al lloc anomenat Llancers, que Joan Castanyer té per aquest cenobi.*

- [A] Original perdut.
- B* ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 627v, núm. 22 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- C* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 36, legajo 4, armario 1, estancia 11".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 mars 1222. En poder de Bernat, sacerdot. Lo prior de Casserras donà al altar de Sant Pere y al sagristà del dit monastir lo bosch que Joan Casteñer tenia per dit monastir en la parròquia de Sau y lloch anomenat Llancers.

659

1222, maig, 18

Definició. *Guillem Suau defineix a Casserras el farraginal anomenat de Columbà pel preu de 5 sous.*

- [A] Original perdut.
- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 18, legajo 2, armario 1, estancia 16".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 2 maig 1222. Guillem Suave difiní a Casserras lo fraginall dit de Columbano, que en penora tenia en Mirambell y havia comprat a Berenguer Pasqual. Per 5 sous.

660

1222, juliol

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Berenguer de Guàrdia una honor que tenia per aquest monestir a la parròquia de Folguerols, a canvi de fer el quart i el braçatge de pa i de vi i pagar 5 sous d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 617v-618r, núm. 36 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 88r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 24, legajo 3, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Al juliol 1222. Lo prior de Casserras establí a Berenguer de Guàrdia y dels seus aquel honor que tenia per dit monastir en la parròquia de Folgarolas, ab pacte que ho possehissen a fidelitat de dit monastir y li prestasen quart y brasatge de pa y vi. Per la entrada de 5 sous.

661

1222, agost, 25

Autodonació. *Berenguer Riera dóna a Casserres el seu cos i béns, així com l'honor i les cases anomenades de Pujol, a Sant Vicenç Sarriera, per franch alou.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts", f. 161r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 18, legajo 2, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 25 agost 1222. Berenguer Riera donà a Casserras son cos y béns y lo honor y casas ditas de Pujol, situat en Sant Vicens de la Riera, per franch alou de dit monastir.

662

1222, octubre, 13

Venda. *Bernat Costa i la seva dona venen a Ferrer Verder una honor situada a la Guàrdia, al lloc anomenat Quarterades, sota domini de Casserres i de Bernat Bac, que paga una gallina de cens, pel preu de 25 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Quarteradas. Número 36, legajo 4, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 octubre 1222. Bernat Costa y sa muller veneren a Ferrer Viridario tot lo honor que tenia per dit Costa en la Guàrdia y lloch dit Quarteradas, lo qual se té en domini de Casserras y de Bernat Bach al cens de 1 gallina. Preu 25 sous.

663

1222, octubre, 20

Venda. *Pere Cortils, la seva muller i la seva sogra venen a Ramon Susqueda, monjo de Casserres, i a aquells que tenen cura de l'altar de Sant Nicolau de l'esmentat monestir, dos olivars en lliure i franc alou pel preu de 21 sous barcelonesos.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 587v, núm. 45 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 17r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 34, legajo 4, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 octubre 1222. En poder de Bertran, sacerdot. Pere Cortils, sa muller y sogra veneren perpetuament a Ramon Susqueda, monjo de Casserras, y als que cuidaran del altar de Sant Nicolau de dit monastir dos olivars prop del altre olivar que lo dit monjo alli tenia, ab tots sos drets y per líbero y franch alou per lo servey de dit altar. Per preu de 21 sous barcelonesos.

664

1222, maig, 8

Establiment. *Arnau de Sau i els seus fills estableixen al sagristà de Casserres dues feixes de terra situades a la parròquia de Sau, als llocs anomenats feixa Jacena i feixa Creixeta, amb la prestació de 15 diners.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 37, legajo 4, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 8 maig 1223. Arnaldo de Sau y sos fills establiren al sagristà de Casserras 2 fexas de terra en la parròquia de Sau, en lo lloch anomenat la una feixa Jacena, que té de la horta de Cascabous de Ribagrosa fins al riu de Ter, baix la prestació de una batadura, y la altre dita feixa Crexeta, a Vila Subirana, sota las heras de Rocasorta, baix la prestació de 15 diners.

665

1224, maig, 17

Establiment. *El prior de Casserres estableix un alou situat a Sau.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 627v, núm. 26 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "23. 4003".

Precario otorgado por el prior de Caserras de un alodio sito en Sau, ante Arnaldo sacerdote, en 16 de las calendas de junio 1224.

666

1224, maig, 24

Establiment. *El prior del monestir de Casserres estableix a la sagristia d'aquest monestir una honor situada a la parròquia de Sau, que tenen per donació de Pere Tirità, monjo.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 32r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 38, legajo 4, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 24 maig 1224. En poder de Bertran, sacerdot. Lo prior de Casserras establí a la sagristia de dit monastir aquell honor que tenia en la parròquia de Sau, lo qual vingué al dit monastir per Pere Tiritano, monjo, per a que lo sagristà lo pocehís a utilitat de dita sagristia.

667

1224, desembre, 13

Donació. *Guillem de Bellsolà i la seva muller donen a la seva filla Maria una honor i les cases situades a Manlleu, al lloc anomenat Clos d'en Fels i Argemira, que fa 18 diners de cens, i una gallina i 2 diners per al batlle.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 569v, núm. 11 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 desembre 1224. Guillem de Bellsolà y sa muller donaren a Maria, sa filla, lo honor y casas <que> tenian en la parròquia de Manlleu, en lo lloch dit Clos d.en Fels y Argemira. Y lo prior de Casserras lloà dita donació al cens de 18 diners y una gallina y dos diners per lo batlle.

668

1225, abril, 27

Donació per entrada de monjo. *Arnau de Sau i la seva muller donen a Casserras el seu fill Gilabert perquè hi professi, juntament amb una honor a la parròquia de Sant Romà de Sau, així com el que tenen al mas Mudra i al mas Cortils.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 44r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 27, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 abril 1225. En poder de Pere, clergue de Sau. Arnaldo de Sau y sa muller donaren a Casserras a son fill Gilabert per monjo, un honor en la parròquia de Sant Romà de Sau, tot lo que tenian en lo mas Mudra y mas Cortils.

669

1225, juliol, 17

Permuta. *Dalmau Castelló, la seva muller amb la seva filla, d'una banda, i Ermessenda de Bellfort i el seu fill Pere, de l'altra, permuten unes terres. Els primers donen uns alous, censos, una coromina, un camp, una trilla i una terra, una part de la qual és alou de Bellfort i l'altra del monestir de Casserres; els segons donen l'honor de Bellfort Subirà, una part del qual és alou propi i l'altre del monestir de Casserres, però es retenen el mas de Madriguera.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Bas, bisbat de Gerona", f. 205r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 13".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 juliol 1225. Dalmau Castelló, sa muller y filla, de una, y Ermisendis de Bellfort y Pere, son fill, de altre, concambiaren, a saber: Dits Castelló donaren a Bellfort tots los alous que tenian en lo lloch de Sant Esteve de Bas, dit de Oculo, y los censos que allí percibian y una coromina en la parròquia de Sant Romà de Joanetas, y lo camp dit de Prat, que añadí al castell Guillem de Bas, y la trilla de Pere de Prat, tot per alou franch y libre. Y també un capsó de terra cerca las casas de Bellfort Subirà y lo mas de Comaleva, del qual una part se té en alou del mateix Bellfort y altre per lo monastir de Casserras. Y est últim és situat en Sant Martí Sescorts. Y dits Bellfort donaren en cambi als dits Castelló tot lo honor de Bellfort Subirà, que tenen cerca la casa y fortalesa de Bellfort y en lo mateix mas de Comaleba, del qual també una part és alou propi y la altre del monastir de Casserras. Y se retingueren dits Bellfort lo mas de Madriguera, que exceptuaren del present cambi.

670

1226, gener, 15

Col·lació. *El prior de Sant Pere de Casserres encomana l'església de Santa Maria de Tagamanent a Arnau Bugatell.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 33v, núm. 30 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 30. Encomiendas. 232".

Encomienda hecha por el prior de San Pedro de Caserras a favor de Arnaldo Bugatello sacerdote de la parroquial iglesia de Santa Maria de Tagamanent a los 15 del mes de enero del año 1226 antre Pedro Marco.

671

1226, juny, 15

Promesa. *Guillem de Mirambell fa una promesa al monestir de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 33v, núm. 32 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 32. Promesa. 234".

Promesa otorgada por Guillermo de Mirambell y su [...] Guillermo a favor del monasterio de San Pedro de Caserras, ante Guillermo presbitero, a los 15 junio 1226.

672

1226, juliol, 8

Concòrdia. *Concòrdia entre Guiu, prior de Sant Pere de Casserres, i Bernat Barutí i la seva dona Ramona. El prior de Casserres defineix a Barutí unes cases a Vic que havia donat a l'esmentat monestir, es compromet a pagar els seus deutes, a tenir cura d'ambdós i els garanteix que els enterraran al cenobi; d'altra banda, Barutí defineix a Casserres les canongies i beneficis que tenia en l'esmentat monestir i en els masos de Fussimanya i Verder.*

[A] ACA. Pergamins de Jaume I, núm. 302. Original (222 mm × 247 mm). Carta partida.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 48r.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 48r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4. Se troba en lo tom primer de Actes, fòleo 19". Regest: "Als 8 juliol 1226. Lo prior de Casserras y Bernat Baruti atorgaren concòrdia ab la qual dit prior difiní a dit Baruti aquellas casas de Vich que havia donat al dit monastir y lo que dit prior tenia en ellas y també las demás pretencions que lo prior havia tingut contra dit Baruti y aquest difiní a Casserras las canonicaturas y beneficis que tenia en dit monastir y los masos de Fusimaña y Viridario, de la parròquia de Vich, salvo lo dret del bisbe y de la Yglesia de Vich tenian en dit mas Viridario y las casas y labransas que hagués donat y las demandas que devia fer-li lo dit monastir y donà al mateix monastir una pessa de terra que tenia per ell Berenguer Alegret en lo mas Viridario. Que afronta a sol ixent, ponent y tremuntana ab terras del mas de Viridario y a mig die ab lo camí que passa entre dit mas y lo mas Cirera per a que librement ho poeuhís dit monastir".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 127-128. Regest.

Notum sit cunctis quod multa placita et contenciones inter Guidonem, priorem Castrumserre et conventui eiusdem, ex una parte, et Bernardi Barutini et uxorem suam Reimundam, ex altera, super diversis et variis contentionibus que inter eos agitabantur. Denique laude et consilio Guilelmo, gracia Dei Vicensis episcopo, Guilelmo de Monte Regali eiusdem canonici et Andree de Almunia, canonici, Jacobo de Maiole et Bernardi de Tennis. Facta est inter eos firma et stabilis compositio modus vero transactionis talis est.

Quod ego Guido, prior Castrisserrensi et conventui eiusdem per nos et per omnes sucesores nostros diffinimus sine aliquo retentu tibi Bernardo Barutini et cuicumque velis omnes ipsas domos Vici quas nobis dederis consilio monasterii Sancti Iohanni Rivipolle et toum nostrum locum quem in ipsos aliquo iure habemus. Item diffinimus tibi et uxore tue Raimunde sepulturam corporum vestrorum quam eligatis in nostro monasterio Castrisserrens et omnes conveniencias quas nobis feceratis, cum cartis et sine cartis, omnia debita que a vobis petebamus tam de [...] de Berano quam de Ausonia et omnes clamores et querimonias quos et quas a vobis habebamus et habere petebamus. Tam de honore quam de avere, tam de personis quam de quolibet alio usque ad hanc diem. Ego vero Bernardus Barutini et uxor mea Raimunda, gratis et sine aliquo retentu diffinimus vobis Guidoni, priori Castrisserrensi et conventui eiusdem presenti et futuro, ipsas canonicaturas et beneficio que habebamus in monasterio Castrisserrensi; et totum ipsum mansum de Fulcimana, cum omnibus suis pertinentiis et tenedonibus; et totum ipsum mansum de

Viridario cum omnibus suis pertinentiis et tenedonibus \et solido nam et possessionibus quod episcopo et ecclesia Vici habet/ in parrochia Sancti Petri Vici; et ipsas domos et laboraciones quas nobis dederatis in monasterio Castrisserrensi; et omnia debita que a vobis petebamus; et omnes demandas quas vobis faciebamus. Et quicquid vos facere nobis tenebamini, tam in rebus mobilibus quam immobilibus. Insuper [...] ego dicto Bernardo Barutini et uxor mea Raimunda pro remedio animarum nostrarum et fidelium defunctorum, damus et in presenti tradimus dicto monasterio Castrisserrensi et tibi Guidoni, priori et conventui eiusdem, nunc et semper ibidem degentiu quandam peciam terre alodii franchi quam per nos tenet Berengarius Alegret et uxor sue Ferraria ad dictum mansum de Viridario. Et afronta ab oriente et occidente et circii in tenedone mansi de Viridario, a meridie in via que transit inter mansum de Viridario et mansum de Cireria, et habeatis semper vos et succesores vestri dictam peciam terre per alodium franchum et liberum cum universis ad nos in ipsa spectantibus [...] aliquo nostro nostrorumque retentu et ut hec omnia predicta et simple maiorem firmitatem obtineant nos omnes renunciamus omni beneficio legum et decretorum et decretalium.

Quod est factum VIII idus iulii anno Domini MCCXXVI.

Sig+num Bernardo Barutini, qui hec laudo et concedo. Sig+num Iohannis de Maiolis. Sig+num Bernardi de Tennis. Sig+num Raimundi de Villaleonum. Guilelmus, Ausonensis Episcopus, qui hec firmat salvo iure Vicensis ecclesie SSS.* Sig+num Guidonis, prioris Castrisserram. Sig+num Berengarii, monachi.* Sig+num Geraldi, monacho et sacerdotis. Sig+num Petri, monachi et celariri.* Sig+num Berengarii, monacho.* Ego Guilabert de Monte Regali firmo SSS.* Sig+num Iohannis, monacho et [...]. Sig+num Bernarti Barutini SSS. Sig+num Arnaldi, monacho et levita.* Sig+num Iachobi, priori claustrali.* Sig+num Petri, monacho et subdiaconus.* Sig+num Iacobus, monacho sacerdos.* Sig+num Petri, monacho et subdiaconus. Sig(*signe*)num [...] Andree, sacerdotis et publici ville Vici scriptoris SSS.

Raimundus [...], qui hec scripsit cum litteris rasis et emmen-datis in III^a linea ubi dicitur *et Andree*, et cum litteris suprapositas in XII^a linea ubi dicitur *salvo iure et possessionibus quod episcopo et ecclesie Vici habet ibi*, die et anno quo SSS. supra.

673

1226, agost, 28

Donació. *El prior de Casserres dóna a Bernat de Sau un home anomenat Arnau de Guàs i els fills que tindrà de la seva muller, el mas de Camp serà seu per un termini de vint anys.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 625r, núm. 7 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 32r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 39, legajo 4, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 156. Regest.

Als 28 agost 1226. En poder de Pere, levita. Lo prior de Casserras donà a Bernat de Sau y als seus un home dit Arnaldo de Guasso y los fills que tindria de la sua muller per a que los poehís perpetuament y tingués tot lo mas de Guasso y los fills que tingués dit Arnaldo tinguessen lo dit mas de Camp. Y si estos faltasen dit Arnaldo tingués lo dit mas de Camp per lo espay de 20 anys y passat dit temps retornàs al dit monastir.

674

1226, novembre, 8

Definició. *Bernat de Manlleu defineix Ermessenda, filla de Ramon de Codinac, els seus fills i béns per 10 sous de doblenc.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 569r, núm. 9 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 25, legajo 4, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 8 novembre 1226. Bernat de Manlleu definí a Ermesende, filla de Ramon de Codinac, sos fills y béns per a fer-ne a sas voluntats, per 10 sous de duplo.

675

1227, juliol, 5

Evacuació. *Berenguer Arnau de Fonts i el seu fill Bernat renunciem als drets sobre una peça de terra situada a Sant Pere de Roda, a les Fonts, a favor de Ramon Ponç i de la seva dona Maria.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/90 (signatura antiga II/78). Original (221 × 680 mm). Carta per lletres partides. Al dors: "hh 33"; "Roda B n° 2"; "Roda n° 117 Legajo 12 Armario 1 estància [...]"; "1227"; "90"; segell BUB.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 635r, núm. 33 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Las Fonts. [...]". Regest. "Dins de est acte se-n trobarà altre signat del mateix número que conté la donació de Berenguer Fonts a favor de dit Ramon de una pessa de terra en lo lloch dit Fonts, que per totes parts afronta ab dit Ramon y a tremuntana ab la roca d'en Vidal. Fecha 9 janer 1227, que per olvit se dexà de posar en son lloch".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/78.
- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 636. Regest.
- c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis quod ego Berengarius Arnad de Fontibus et filio meo Bernardus in simul per nos et omnes nostros presentes et futuros, bona et libera voluntate donamus et diffinimus et evacamus [sic] tibi Raimundi Poncio et ad uxor tua Maria et ad infantibus vestris et ad omni proienie et posteritate vestre in perpetuum vestram unam peciolam terre alodium franchum quem habemus in parrochia Sanci Petri Rota, apud Fons in ipsa vestra coma subtus vestras domos verssus meridie. Et affrontat de omnibus partes in vestrum honore et in ipsa rocha de Arnaldi Vidal. Quantum in dicta peciola terre nos habemus et abere debemus per ullas voces cum ingressibus et egressibus et affrontacionibus suis et cum omnis arboribus quando ibi sunt et deincebs fuerint, totum integrum a terra usque ad celum donamus et definimus et evacuamus vobis et vestris omni tempore per ipsum vestrum [...] de comas medienas. Et si ullam personam privatam vel extraneam per nos vel ex parte nostra in dicta peciola terre abstulerit vel emparaveriit ullam rem nos et nostris simus vobis et vestris garentes et defendentes contra cunctis homines et feminas, et teneamus vobis et vestris de eviccione cum nostris propriis expensis.

Actum est hoc nonas [iulii], anno domini MCCXX septimo.

Sig+num Berengarii Arnad, sig+num Bernardi filii sui, nos qui hec fecimus et laudamus et firmamus. Sig+num Gerad de Fonsere. Sig+num Arnad de Podio.

Petrus sacerdos, hoc scripsit et die et anno quo SSS. supra.

676

1227, març, 21

Donació. *Guillem Gibert dóna al monestir de Sant Pere de Casserres les vinyes i censos que té a Guàrdia Pilosa, a la Segarra.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 19, legajo 2, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 mars 1227. Guillem Gibert donà a Casserras las viñas y censos que tenia en Guàrdia Pelosa, en la Sagarra. Afronta de una part ab lo torrent que baixa del mas Soler y ab las viñas de Durban, de altre ab las viñas de Manresa, de altre ab lo camí de la Guàrdia y va devant la aygua, y de altre part ab lo torrent y viñas del monastir de Manresa.

677

1228, gener, 23

Donació. *Berenguer de Vilamuntà, la seva muller i germana donen al monestir de Casserres la meitat que tenen en el cós de Pere Company i els seus fills, dels quals l'altra meitat ja era del cenobi, i el mas Vila i les cases properes al cementiri de Vilanova, per lliure i franc alou.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 588v, núm. 52 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 17r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 35, legajo 5, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 23 janer 1228. Berenguer de Vilamontà, sa muller y germana donaren al monastir de Casserras la mitat que ells tenia

en lo cos de Pere Company y de sos fills, la qual altre mitat ja era de dit monastir, y tot quant los dits Company y los habitants del mas Vila tenian per los dits donadors: lo mateix mas Vila y las casas que tenian cerca lo sementiri de Vilanova, tot per libre y franch alou.

678

1228, gener, 27

Donació. *Bernat Guàrdia dóna al monestir de Casserres el dret que té al mas Oliver, situat a la parròquia de Sant Pere de Roda, i el que Pere Pujolar tenia per l'esmentat Bernat Guàrdia a la parròquia de la Guàrdia.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Oliver. Número 110, legajo 11, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 janer 1228. Bernat Guàrdia donà al monastir de Casserras tot lo dret que tenia en lo mas Oliver, de la parròquia de Roda, qual mas expressa tenir per dit monastir, y tot lo que per dit Guàrdia possehia Pere Pujolar per qualsevol rahó en la parròquia de la Guàrdia y en totes parts.

679

1228, febrer, 20

Donació. *Guerau de Castelló i la seva muller donen a Casserres els masos Beuloví, al lloc anomenat Orriols, i Cornudells, a Sant Hipòlit.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Hipòlit de Voltregà", f. 182r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 19, legajo 2, armario 1, estancia 3".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 febrer 1228. Gerardo de Castelló y sa muller donaren a Casserras dos masos lo un dit Beulovi en lo lloch dit Oriols, y lo altre dit mas Cornudells, de Sant Hipòlit.

680

1228, març, 6

Testament. *Bernat de Manlleu, ciutadà de Vic, dicta testament. Nomena marmessors Arnau Coromines, Ponç de Callís, Guillem de Sala, Guillem de Posa i Ramon de Vilardell. Fa diversos llegats a l'Hospital de Jerusalem, a Santa Maria de Ripoll, a Sant Pere de Vic i al seu bisbe, a Santa Maria de Lluçà i a Sant Benet de Bages, a Sant Tomàs de Riudeperes, a l'església de Sant Joan i a la seva neboda Sança. Deixa al monestir de Sant Pere de Casserres els masos Fonts, Caminal i Colom, situats a la parròquia de Roda.*

[A] Original perdut.

B BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/91. Trasllat de 15 d'octubre de 1243. (320 × 475 mm). Línies d'escriptura molt marcades. Tinta esvanida i taques al lateral que dificulten la lectura de les línies 1-11. Hi ha una mà dibuixada assenyalant amb l'índex la línia 32, on apareix la deixa al monestir de Casserres. Al dors: "Roda nº 111 legajo 12 armario 1 estancia 15"; "hhh 22"; "Donacio terra al monestir [...] Manlleu [...]"; "Roda, nº 78", "1228"; "C 91"; segell BUB.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Masos Font, Caminal y Colom. Número 111, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 6 mars 1228. Bernat de Manlleu feu testament, ab lo qual deixà al monastir de Casserras tres masos que tenia en la parròquia de Roda, a saber lo mas Fonts, mas Caminal y mas Colom, junt ab tots sos drets".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Hoc est translatum fideliter factum cuiusdam testamentum Bernardi de Manlevo olim defuncti civis [...] talis est:

"Qu[...] Idcirco ego Bernardus de Manlevo [...] pervenire ad gaudia paradisi. In meo pleno sensu et in memoria integra facio et ordino atque cedo meum testamentum. In quo eligo manumissores meos et testes Arnaldus camerarium Sancti Iohannis, Poncium de Castro et Berengarium de [...], sacerdotem, et Guillelmum de Sala et Guillelmum de Pausa et Raimundus de Vilardello, quos rogo sint mei manumissores et testis huiusmodi testamentum ut distribuunt [...] viderint inferius a me [...].

In primis si quidem dimitto corpus meum ad sepeliendum in cimiterio Sancte Marie de Manlevo, cum [...] habeo vel habere debeo in comitatum Barchinone, in loco nominato Semaluch. Et [ipsum] duos mansos de Valfigeris cum hominibus et feminis et expletis [...] quid ibi habeo vel habere debeo aliqua ratione per franchum alodium et medietatem Salvatore Treboscho, similiter eidem ecclesie dimitto. Et conventus eiusdem stabilimenti medium

ecclesia unum sacerdotem regularem qui semper [...] officie per salute anime mee et parentorum meorum. Item dimitto per salvare anime mee et parentorum meorum et parentorum meorum Hospitali Ierosolimitano totum ipsum mansum \nostrum/ de Duocastella, cum omnibus suis pertinentiis, terminis, tenedonibus, mansis et honoribus et castlanie et militibus, baiulis, et hominibus et ipsas albergas censuales de puyg subirano et de [...] et totum ipsum honorem et [...] homines et molendina omnia quecumque habeo vel habere debeo in parrochiis Sancti Iuliani de Vilamirosa et Sancti Martini de Rocha, exceptis molendinis de [...] donacionem facto dicto hospitali cum hominibus et feminis et expletis et omnibus aliis molendinis et [...] et hominibus quietibus in eis de parochia [...] castrum et predicta omnia teneat et habeat Hospitale cum totis armis, ferreis et lignis. Que meo in dicto castro sunt salvo sponsalicio matris mee et in omnibus predictis [...] tibi in termino ipsius castri nichil hospitale vel aliquis posse habere vel accipere [...] que ad ius meum [...] vel de iure [...] viderunt. Et fratres Hospitalis Iherosolimitani accipiant fideliter atque securas securitates sive [...] dampnum sive [...] de ipso [...] possit exire et placita vero et [...] causas criminales sive civiles que in honoris Sancte Marie Rivipollenem et alios sanctorum iuste vel iniuste in omnibus predictis [...] ipsius castri accipiebam vel exigebam et toltas et forcias et malas [...] quas ego feceram hominibus et honoribus Sante Marie Rivipollem et aliorum sanctorum [...] et eiusdem hominibus et [...] eorum dominis pro solute anime mee. Salvo atque dimitto in perpetuum sine aliquo meo meorumque retentu. Eciam vero omnia que habeo monachis Sancti Iuliani de Vilamirosa et Sancti Martini de Rocha et Sancti Petri de Sora sicut ad ius meum spectant aliqua [...] dicto Hospitali cum ipso castro de Duo Castela [...] mea dimitto. Et fratres Hospitalis persolvant debitis meis per D morabatinos quos tradant atque donent Raimundo abbati Rivipollensis, Arnaldo camerario Sancti Iohannis et Guilelmo de Castrociro et Bernardo de Besora. Et ipsi [...] eos [...] donent de ipsis A matris mee XL, et alios XL Raimundo de Vilardello, alios expendant in debitis meis

[...] mee [...] melius ipsis [...] exped[...]. Item dimitto [...] Hospitali Bernardo de Co[...] et Arnaldo filium suum et provideat eis in aliqui domo Hospitalis ubi ipsis manent [...] in [...] omnibus diebus mee illorum et omnia predicta sicut mihi spectant de vite vle meis hac Hospitale in perpetuum per liberum et franchum alodium omni [...] cessare. Item dimitto pro [...] et Sancti Petri de

Vico et domino episcopo et clericis eiusdem totum ipsum meum castrum de Toresela cum omni [...] et cum omnibus m[...] et hominibus et molendinis et huius [...] franchis et expletis et cebibus et [...] suis. Et quacuat ibi habeo [...] vel habere debeo alia racione alodium vel feudum [...] si quidem condi[...] ecclesie [...] dictum castrum in dominium suum retigere [...] est. Satisfaciant omnibus hominibus ecclesie vicensis et hominibus Sancti Thome de Rivopirorum et omnibus clericis Sancti [...] in quos ego eis feci aliquo meo et si hoc facere [...] vendant ipsum castrum [...] cum consilio manumissore meorum [...] in satisfacent in [...] predictorum [...] et si aliqui de predicto superfuit residuum dat pro aliis in iuriis mesis, ut eis viderint melius anime mee expedire. Item dimito pro anima [mea] Sancte Marie Rivopollense totum ipsum mansum quo Andreas frater tenet in parrochia Sancte Marie de Manlevo in mansum de Pera de Torent et mansum de [...] qui sunt in parrochia Sancti Stephani de Vilasetrudis et mansum de vista qui est in parrochia Sancti Petri de Plano, et cum hominibus et feminis et omnibus suis pertinenciis eosdem [...] vel quicquid [...] et quis in predictis mansis vel eorum terminis habeo vel habere debeo totum habent ecclesie Rivipollense per franchum et liberum alodium, prout melius diu vel intelligi dici ad bonum intellectum abbatis et conventus eiusdem. Item dimito pro anime mea ecclesie Sancti Petri de Casserres III mansos quos habeo in parrochia Sancti Petri de Roda videlicet mansum que tenet Petrus Geraldus de Fontibus et mansum de Caminal et mansum de Colom, cum hominibus et cum omnibus suis pertinenciis per alodium franchum. Item dimito pro anima mea Sancte Marie de Lucano et Sancto Benedicto de Baies totum ipsius mansum de Cudinac, medium per medium, et quicquid ibi habeo vel habere debeo per alodium franchum. [Item] dimito pro anima mea ecclesie Sancti Iohannis et eiusdem camerario totum illud que habeo [...] ipsis molendini duos qui sunt in parrochia Sancti Iuliani de Vila Mirosa in flumine T[iceris] cum cap [...] et cum capud aquis et resclausis et glebariis et mutacionibus et mansum Guilelmi de Gene[...] et mansum Raimundi [...]cho cum omnibus hominibus et feminis et omnibus suis pertinenciis per alodium franchum et cum omni hoc qui ibi habeo vel habere debeo aliqua racione. Et similiter dimito eidem ecclesie Sancti Iohannis [...] hoc que habeo vel habere debeo [...] parrochia Sancti Chirici preter decimam et ipsis albergos de ipsis duobus mansis de Casa Cuberta, hoc totum dimitto ecclesie Sancti Iohannis sicut superius et expressis

per liberum et franchum alodium. Et ius hec intelligo totum illud que habeo in dictis molendinis drapirus ratione eiusd[...]. B. de Manlevo sine [...] ratione hereditatus pa[...] modo vel aliquo modo [...] debet mihi comnpe[...]. Et solvo Deo et hominibus de Calaveles que de cetero non exiunt ad [...] ipsius castri de Manlevo. Et recognoscho ecclesie Sancti Iohannis que ibi non debeo habere alicue dominacionem vel ad emparamentu. Et solvo Sancte Marie Rivipollense et omni eius et eiusdem ecclesiam [...] de cetero non exiunt ad [...] ipsiu [...] de Manlevo, nec faciant mihi nec meis aliqui [...] Et similier solvo ipsum [...] hominibus de Fferrerons et de [...]. Item [...] predicte ecclesie quibus honores meos dimito que componamus cum suis honor[...] de rapinis et iniuriis quas ipsis hominibus feci et restituant de [...] Et postea [...] in perpetuum pro anime mee ipsos honores sicut superius per omnia expensis. Item instituto [...] que quicumque mini [...] ad restitutionem [...] ultra [...] totum persolvent Raimundus abbati et Arnaldus camerario Sancti Iohannis et Guilelmus de Castroserra et Bernardus de Sora [...] qui distribuant inter eos fo[...] secundum que eis melius viderint ad salutem anime mee expedire. Dimitto Berengario clerico de Oris et ecclesie Sancti Genesii ipsam peciam prtem mansi de To[...] Raimundo de Seva et hoc que habeo in Devesa de Mambla pro [...] quas a dicto clerico feci ut fecit ipsa ecclesia in perpetuum. Item dimito predicto castro [...] qui est in parochia Sancti Martini de Cotibus, cum omnibus suis pertinenciis et hominibus et feminis et teneat [...] exire [...] Item laudo [...] ipsa castlania [...] de Manlevo, salvo iure omni aliorum dominorum. Item dimito Sancie, nepti mei qui fuit filia Guilherme de Medalia totum [...] meum castrum de Manlevo, cum omnibus suis pertinenciis et [...]is, preter hoc que superius dimito pro anima mea, et salvo ipso salico uxoris mee et ipsum castrum de Oris preter hoc que superius dicunt, ut dimito eidem totum hoc que habeo vel habere debeo in ipso chastro de Tagamanent et in ipsud castro de Lusa et ipsis duodecim quarteriis [...] de Reudors et predictam decimam Sancti [...] et domu de Maçanes. Et idem dimito per franchum et liberum alodium et omnes alios feuos quis [...] tenent per me ubique et omnes illos feus senior de Frexament tenet pro me, omnia ista sicut superius [...]enos quos alodio dimito predicte ecclesie neptis mee, salvis omnibus illis predictis quoscumque accipio, et dimito per salute anime mee. Et sit contento cum his de [...] et maxime cum omnis illis quicquid dedi sorori mea matris sue [...] cum Bernardo de Medalia [...] sub tali conditione

[...] melius instituo que ipso vero Hospitali Iherosolomitano [...] meos predictos dimitto pro anima mea nullatenus [...] et cum illi [...] in omnibus predictis honoribus exigant vel me exemplo [...] prout superius expressis omnia illa qui [...] sunt penitus predictus [...] in perpetuum. Item meo atque in [...] dicta Sancia neptis mea possit adire hereditatem vel benis meis in [...]cedere componat cum omnibus suis hominibus [...] in iuratus sum aliquo modo, his [...] predictis ecclesiarum hominibus exceptis pro quibus modo honores meos ut superius est expressis[...] quibus non teneatur aliquid [...] que superius ego mandavi. Si vero hoc facere nollet et illis quibus feci [...] et in pace possideant omnia expleta illis hereditate qua [...] dimitto. Donec sit eis plenam satisfaccium de omnibus rapinis et tollis quas feci alicui aliquo modo, cum hec maxime [...]tet ad salutem et remedium anima mea et cum nichil aliud facere vel instituere possim deo et omnibus hominibus veniant peto rapinarum et [...] atque iniuriam meorum. Et ut possum ex[...] Raimundi de Manlevo, conquestus fuit de me de honore de Pino de Cerdania, precipio eidem nepti mee, que faciat inde directum pro me dimitto. Et Guilelmi de [...] in posse Bernardo de Medalia et filie sue. Preterea mando firmiter predicatis manumissoribus meis que dictum castrum de Duo Castela, cum omnibus predictis quacumque, dimitto Hospitali Iherosolomitano specialiter tradantur Arnaldo de Planto vedino comendatore Hospitalis Barchinone ad habendum \et possidendum/ in perpetuum.

Actum est hoc pridie nonas marcii, anno Domini M° CC° XX° VIII°.

Sig+num Bernardi de Manlevo, qui hoc testamentum meum facio, firmo atque corroboro per omnia sicut superius est expressum et testes firmare rogo.

Sig+num Poncii de Castro, qui hoc firmo. Sig+num Guillelmi de Sala, qui hoc firmo. Sig+num Guilelmi de Posa, qui hoc firmo. Sig+num Raymundi de Vilardello. Berengarii sacerdos qui hoc firmo SSS. Ego frater Raimundo, Rivipollensis abbas, subscribo +. Sig+num Arnalli, camerarius Sancti Iohannis. Sig+num Berengarii [...] prepositi. [...] iudex et Guilelmus [...], qui hoc firmo.

Guillelmus Lubetis, qui hoc testamento scripsit vice Guilelmi de [...] mandato domini Raimundo, abbatis Rivipollem, et [...] de Sora presbiteri Santa Maria de Manlevo [...] SSS.

Petrus accolicus, qui hoc tranlatavi fideliter cum litteris suprapositis in VIII linea ubi dicitur *castrum* et in LXVIII linea ubi

dicitur *et possidemus*, die et anno quo VIII° kalendas novembris anno Domini M CC X IIII, supra SSS.

681

1228, abril, 12

Donació. *El prior de Casserres dóna al sagristà d'aquest monestir una honor i dos sous i mig de quatern pel servei de l'altar de Sant Jaume, per tal que a la nit cremi una llàntia davant el dormitori.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guardiola. Número 37, legajo 4, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 12 abril 1228. Lo prior de Casserras donà al sagristà de dit monastir, per lo servey del altar de Sant Jaume, lo honor que Guillem, bisbe de Vich, comprà a Ferrer Verdaguer en la Guàrdia y 2 sous y mitg de quaterno que rebia en lo mas Guardiola, per a què a la nit cremàs una llàntia devant lo dormitori.

682

1228, abril, 24

Evacuació. *Perpinyà de Coma i la seva muller Maria renuncièn als drets sobre un camp de terra situat a la parròquia de Sant Pere de Roda, al lloc anomenat les Fonts, a favor de Ramon Ponç i de la seva dona i fills, pel qual reben 20 diners de moneda de doblenc i una boïga de terra.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/92 (signatura antiga II/74). Original (157 × 115 mm). S'ha restituit un forat que afecta el final de les primeres quatre línies. Al dors: "n° 76"; "Roda n° 112 Legajo 12 Armario 1 estancia 15"; "1228"; "C 92"; segell BUB.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 634v, núm. 30 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Las Fonts. Número 112, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 24 abril 1228. Propiano Coma y sa muller difiniren a Ramon Poneta un camp de terra que en honor seu possehia en Roda, en lo lloch dit las Fonts, per a que ho possehis per alou franch. [...]".

- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/74.
 b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 636. Regest.
 c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Perpinianus de Coma et uxor mea [Maria] per nos et omnes nostros diffinimus et evacuamus tibi Raimundo Po[ncii et] uxor tua Maria et ad infantibus vestris et ad omni pro ienies et posteritat[...] in perpetuum unum chapno de terra de nostra honor qua habemus et tenemus in pa[rrochia] Sancti Petri Rota, apud Fons ad sol de ipsam vestra coma sicut est terminatum et piduvatam et perguit usque ad ipsa rochera versus meridie, et habeatis et possideatis et expletetis in pace vobis et vestris omni tempore dictum champno, cum gressibus et egressibus suis, per alodium franchum. Et per istam diffinicionem et evacuacionem accepimus de vobis XX diners monete de duplo et I buiga de terra super ipsa rochera. Et ego Raimum Poncii et uxor mea Maria et omnibus nostris diffinimus vobis dicta buiga, cum ingressibus et egressibus suis per alodium franchum, et dictis denarios. Et totum hec fecimus de un[...] quisque parte ad bonum intellectum, et abeat stabilitate omni tempore.

Actum est hoc VIII kalendas may, anno Domini M CC XX VIII.

Sig+num Perpiniani, sig+num Marie, uxor eius, sig+num Raimum Poncii sig+num Marie, uxor eius, sig+num Petri, sig+num Guilleme, sig+num Marie, infantum eorum, sig+num Anglesie, soror dicte Perpiniano de Coma, qui hec laudamus et firmamus.

Petrus sacerdos, qui hoc scripsit die et anno quo SSS. supra.

683

1229, maig, 28

Donació. *Guillem Torrent i altres donen a Casserres la tasca i el braçatge de tots els esplets de la masoveria de Serres, a la parròquia de Sant Martí Sescorts, i prometen que donaran dos gallines de cens a l'esmentat cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 78, legajo 8, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 5 kalendas juny 1229. Guillem Torrent y altres donaren a Casserras la tasca y brasatge de tots explets de la sua masoveria dita de Serras y de tots los honors a ella units, situat tot en la parròquia de Sant Martí. Y també prometeren donar al dit monastir 2 gallinas de cens.

684

1229, juliol, 1

Donació. *Berenguera de Guàrdia, vídua de Ramon de Guàrdia, i els seus fills Bernat i Maria donen a l'església de Sant Pere de Casserres i als seus monjos un pernil per valor de 2 sous barcelonesos de quatern i un parell de gallines. Reben aquests censos del mas Soler, a la parròquia de Sant Pere de Roda, que reconeixen que tenen per aquest monestir.*

- A* BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/93 (signatura antiga II/80). Original (184 × 129 mm). Al dors: "Roda N° 114, legajo 12, armario 1, estancia 13"; "N° 24 Donacio de çens feta a Casserres per Berangaria de Guardia sobre mas de Soler en Roda. Roda"; "hh 16"; "1229"; "C 93"; segell BUB.
- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Soler dit Serra d'en Conill. Número 113, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 1 juliol 1229. Berengària Guàrdia, viuda de Ramon, donà a Casserras una perna carnelada y 2 gallinas que rebia en lo mas Soler de Roda, qual mas regonegueren tenir per dit monastir".
- a* VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/80.
- b* VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 637. Regest.
- c* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Cunctis sit manifestum, quod ego Berengaria de Guardia, uxor qui fuit Raimundi de Guardia, et filii mei Bernardus et Raimundus nos omnes bona et libera voluntate donamus Domino Deo et ecclesie Sancti Petri Castrisserrensis et monachis qui ibi sunt et erunt omni tempore unam pernam carnis salse de precio de II solidos barchinonenses de bona moneta de quaterno et I par gallinarum quem habemus et habere debemus et accipimus in nostro manso de Soler. Qui vero mansus est in parochia Sancti Petri de Roda, et recognoscimus quod dictum mansum tenemus pro dicte ecclesie et suis monachis. Quantum in dictam pernam et in dictas gallinas nos habemus et habere debemus aliquomodo

vel voces totum donamus Deo et predictae ecclesie et suis qui ibi
 \sunt/ et erunt omni tempore per lexa et pro salute anime dicti
 Raimundi de Guardia et pro salute anima et animarum vel paren-
 tumque nostrorum. Et possitis dictam pernam et dictas gallinas
 pignorare et accipere per vim si ipsi qui ipsum mansum tenuerit
 non voluerit dare annuatim in pace.

Quod est factum kalendas iulii, anno domini MCCXXVIII.

Sig+num Berengarie, uxoris qui fuit Raimundi de Guardia.
 Sig+num Bernardi. Sig+num Raimundi, filiorum eius. Sig+num
 Bernardi de Capraria. Sig+num Bernardi de Guardia. Sig+num
 Raimundi de Terres.

Berengarius sacerdos, qui hoc scripsit cum litteris suprapositis
 in VII linea, die et anno quo supra SSS.

685

1229, juliol, 29

Confessió d'ésser home propi del monestir. *Guillem Terrada con-
 fessa que tant ell com els seus béns són del domini de Casserres,
 reconeix que és home propi del monestir i dóna dos perdius per
 Nadal de cens.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 688r, núm. 75 (signatura antiga RP,
 vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de
 Sant Marcel de Saderra", f. 189v. Regest en paper de 1787. Nota al marge:
 "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 3".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 29 juliol 1229. Guillem Terrada confessà ser ell y sos béns
 del domini de Casserras y ser home propi, a la prestació del cens
 de dos perdius per Nadal.

686

1230, febrer, 25

Donació esponsalícia. *Guerau d'Ollanot dóna a la seva muller Maria,
 en esponsalici, la meitat del seu mas que té per Berenguer de Sore-
 rols, la meitat de la casa que té a la parròquia de Sant Bartomeu*

Sesgorgues i la meitat de l'honor que té a la parròquia de Sant Pere de Roda i Sant Martí Sescorts. La núvia aporta com a aixovar 200 sous de moneda de doblenc de Barcelona.

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/94 (signatura antiga VIII/37). Original (208 × 148 mm). Al marge esquerre hi ha els forats per la línia d'escriptura. Al dors: "hh 24"; "nº 114, legajo 12, armario 1, estancia 15; Roda"; "1230"; "C 94"; segell BUB.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 634r, núm. 23 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 105v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 114, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 25 febrer 1230. Ramon Geraldo Ollanot donà en esponsalici a Maria, sa muller, la mitad de son mas que tenia per Ramon Soreto, totas las casas de Sant Barthomeu sa Gorga y la mitad dels demás honors que tenia per altres señors en Roda y Sant Martí Sescorts, ab pacte que vivint ho possehissen junts, y morts passàs a sos fills".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. VIII/37.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Raimundus Geraldus de Ollanot, consilio et voluntate mater mea Maria et seniorum meorum vel amicorum meorum, bona et libara voluntate dono tibi Maria, uxori mea, meum corpus per mari[...] cum medietatem de totum ipsum mansum quem teneo per Berengario de Sorerollis, seniori mei, et pro domina uxori eius Guillelma et filio eorum, in cunctis locis et medietatem de totis domorum meorum quam habeo et teneo et habere debeo in parochia Sancti Bartollomei de Gorga per omnia locha et cum omnia medietate de totum meum mobilem immobilem, quam in hac ora habeo et in antea conquissero potuero, cum medietatem de totam aliam honorem quem pro aliorum senioratum habeo et teneo in parochia Sancti Petri de Roda et Sancti Martini de Cotibus per omnibus locis. Et de dicto Sancto Bartolomeo ubique dicto medietatem dono tibi uxori mee, per firmum tuum sponsalicium in omnibus. Tali pacto quod nos ambo in simul teneamus dictam medietatem et possideamus et expletemus in omni vita nostra in servicio de dicta mater mea et omnibus senioribus nostris. Et si infantes habuerimus ex nobis ambobus procreatos qui in perfectam ad etatem veniant, post obitum nostrum remaneat eis cum aliam medietatem, que ego me retineo de meum honorem et de mobile. Et si non habuerimus prole et ego dicti obiero ante te teneas tibi et tuis amicis hac totam dictam medietatem honoribus et de domibus et mobile immobile cum omnibus expletibus quem ibi Deus creverint. Salvo iure seniorum cum viro et sine viro, et cum infantibus et

sine infante, in omni vita tua. Et post obitum tuum revertatur propinquoribus meis. Et est manifestum. Quod tu adducis mihi de tuo exovar inter honorem et alias chausas qui sunt preciatas CC° solidos monete churibile barchinonense de duplo, ex quibus bene sumus paccati in pressencia clerichorum vel laychorum. Et si in illus de meis parentibus [...]. vivente, voluerint rechuperrare rem tuum sponsalicium, prius reddant tibi et tuis amicis tantum quandum tantum, in valor denarios LXXX et VIII solidos marcham argenti et recuperent in pace deinde si tu obieris antequam fuisse redimitum rechuperent tuis amicis qui manso de Rillatum teneant, sicut notatum est in meo sponsalicio in paccem rechuperent.

Factum est hoc V° kalendas marcii, anno Domini M CC XXX.

Sig+num Raimundi Gerralldi, qui dictam donacionem laudo et firmo firmari rogo seniorum vel mater et fratri et amicorum sicut superius ressonent in omnibus. Sig+num Maria Gerrallee, matris dicti Reimundi, qui hoc firmo, salvo meo viollarii sana et infirma in omni vita mea, post meum obitum revertatur vobis et infantibus vestri totum meum directum, in honore et in domibus et in aver ubique infidelitatem omnibus seniorum nostrorum.

Sig+num Berengarii de Sorerollis, sig+num Guillelme, uxoris sue, sig+num Yacobus, filio eorum, nos senioribus qui hoc laudamus et firmamus ad vestrum servicium et fidelitatem de nobis et vestris, et salvo iure vestri, sicut exire debent pro totam senioria vestra in omnibus. Et accipimus a vobis IIII° solidos pro hac firmamenti, ex quibus bene sumus paccati et vestrum baiuli est bene paccati, et de suo braciatico. Sig+num Raimundi Meroni, baiuli vestri. Sig+num Berengarii Gerralii, fratri dicti Raimundi Garrallus, qui hoc firmo et laudo, et recognoscho per bene paccati de omnia mea legitima patris et matris meis omnibus. Sig+num Iohanni de Messerata. Sig+num Raimundi de Crossibis. Sig+num Berengarii de Paganeribus. Sig+num Petri Potellis de Serra. Sig+num Iohannis de Grayeris, testibus de hoc super scriptum.

Arnaldus Baconis sacerdos, qui hanc cartam firmari vidi dicto Berengario de Sorerols SSS. Ego Bernardus subdiachoni, subscribo in manu cuius Guillelma de Solerols [sic] et Iacobus et Dulcia, filii eorum, firmaverint.

Petrus sacerdos, qui hec scripsit cum litteras supra possitas in XV linea ubi dicit *amicis et in aliis locis*, die et anno quod supra.

Iohanes presbiter de Bacho, qui hanc cartam translatavit fideliter die et anno quod SSS. supra.

687

1230, febrer, 28

Permuta. *Pere Argelagós i la seva muller, d'una banda, i la sagristia de Casserres, de l'altra, permuten unes terres situades a Sant Romà de Sau. El primer dóna a la sagristia el que tenia al lloc anomenat Aladova, i el sagristà li dóna una feixa de terra que Pere tenia per la sagristia, excepte les oliveres de Santa Maria.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 625r, núm. 8 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 32r-v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 41, legajo 5, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 febrer 1230. En poder de Bertran, sacerdot. Pere Argelagós y sa muller donaren a la sagristia de Casserras tot lo que tenian en lo lloch anomenat Aladova, prop del honor de dita sagristia y de Geraldo de Castello. Lo que afronta de orient ab la matexa casa de Cascabous, a mitgdie ab honors del mas Roure, a ponent ab honor de Oller de Vila, y a tremuntana ab honor de Ermesendis de Vila. Y lo sagristà donà al dit Argelagós en cambi una feixa de terra que dit Argelagós tenia per dita sagristia cerca la sua casa de Argelagós, exceptadas las oliveras de Santa Maria. Que afronta de orient ab lo torrent, a ponent ab la Roca dels Alexos y a tremuntana ab lo mas Fiubeca, situat tot en la parroquia de Sau.

688

1230, juny, 11

Donació esponsàlicia. *Ferrer de Torrents dóna a la seva muller Elisenda, en esponsàlicia, el mas Torrent i una honor situada a la parròquia de Santa Maria de Manlleu i Sant Feliu de Torelló. La núvia aporta 300 sous com a aixovar.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/95 (signatura antiga II/72). Original (160 × 182 mm). Forats als marges i tinta, dues últimes línies molt esvanides. Al dors: “Ferer Torrent dona a sa muller lo mas Torrent y un altre honor en la parroquia de Torello a Manleu. Manleu, Torello”; “No y a res de case”, “JJ2” (ratllat); “3 idus iunii 1230”; “Nº 17, legajo 2, armario 1, estancia 3”; “Sant Feliu de Torello” ; “1230”; “C 95”; segell BUB.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 692r, núm. 2 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Feliu de Torelló”, f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Número 17, legajo 2, armario 1, estancia 3”. Regest: “Als 16 juny 1230. Ferrer de Torrents donà a Elisenda, sa muller, lo honor tenia en Manlleu y Torelló”.
- a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/72.
- b VICENS, “Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l’època de Jaume I”, p. 636. Regest.
- c ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Ferrarius de Torrent, assensu et voluntate patris mei Guillelmi et de mater mea Barchinona, dono tibi Elicssende, uxoris mee, totum illum mansum de Torrent et mobile et immobile et totum illum honorem quod habeo in parrochia Sancta Maria de Menleu et in parrochia Sancti Felicis de Torelione et quicquid habeo et habere debeo et habiturus sum. Tali pacto dono tibi, salvo vivolario dicti patris et matris mee, ut ambo cum eis teneamus in vita nostra. Ad hobitum nostrum si habuerimus prole ex nobis ambobus procreate qui ad etatem veniant reamaneat illis si non habuerimus et me mori contigerit te superstitute teneas tibi medietatem tam de honorem quam mobilia et inmobilia per tuum firmum sponsalicium, cum marito et sine marito, cum infante et sine infante. Post obitum tuum reveretatur propinquioribus meis. Manifestum est quod tu adducis mihi CCC solidos monete duplici Barchinone in denariis de tuo exovar valenti marcam argenti LXXXVIII solidos, et ambo cum patre et matre meis teneamus in simile. Ad obitum de nobis ambobus si habuerimus prole qui ad perfectam etatem veniant, remaneat illis, et si non habuerimus et tibi mori contigerit me superstitute ego teneam CC solidos per meum sponsalicium in diebus meis meum obitum statim recuperent ipsem persone qui locum patris meis Petrus de Belloforti et tenerent expletent tuum sponsalicium donec sint eis per soluti; et C solidos qui remanent ad tuum obitum facias tuam voluntatem in quacumque parte velis et si forte te vivente et illus de propinquioribus meis voluerint recuperare tuum sponsalicium, prius donent mille solidos de eadem monete et solvatis in pace, et ipse mille solidos habeatis in alia medietate honorem [...] similiter cum in tuum sponsalicium post obitum patris et matris meis.

Actum est hoc IIII idus iuni, anno Domini M CC XXX.

Sig+num Ferrarii de Torent, sig+num Guillemi, patris mei, [sig+num] Barchinone, matris mee, nos qui hec donamus et firmamus firmare rogamus. Sig+num [Gui]llemi de Camprodon. Sig+num Raimundi de Conamines. Sig+num Nicholay de Villa secca. [Sig+num] Ferrarii de Lapart. Sig+num Guillemi de Lapart. [...] de Cotibus, qui hec firmo SSS.

[...] sacerdos, qui hoc scripsit die et anno quo SSS. supra.

689

1230, juliol, 1

Testament. *Saurimonda de Vilar dicta testament i institueix hereu el seu fill Guillem.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 693v, núm. 11 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "11. 4457".

Testamento de Saurimunda de Vilar con el qual instituo heredero a Guillermo de Villar su hijo, ante Arnaldo sacerdote, a las kalendas de julio 1230.

690

1231, maig, 8

Testament. *Guillem de Malla, sagristà de Vic, dicta testament. Nomena marmessors l'abat de Santes Creus, Dalmau, ardiaca de Vic, Bernat de Vilagranada i Guillem de Castellcir, canonges, i Bernat de Bosc. Entre altres deixes, llega 3 masmudines al monestir de Sant Pere de Casserres.*

A ABEV. ACV, cal. 6, núm. 2.071.

a JUNYENT, *Diplomatari de Sant Bernat Calvó...*, núm. 20, pp. 14-16.

Quum nullus in carne positus mortem evadere potest. Idcirco ego Guillelmus de Medala, sacrista vicensis, fruens corporea sanitate in meo pleno sensu et memoria integra, facio et ordino meum testamentum, in quo rogando eligo manumissores meos, videlicet domnum abbatem Sanctarum Crucum, Dalmatium, archidiaconum Vicensem, Bernardum de Villagranata, Guillelmum de Castrociro, eiusdem canonicos, et Bernardum de Boscho, qui

dividant et ordinent res meas post obitum meum sicut inferius ordinavero.

In primis dimitto Deo et beate Marie animam meam et corpus ad gubernandum. Dimitto unicuique sacerdotum ville Vici unam mazmutinam senariam; et domino episcopo eiusdem V mazmutinas senarias; et monasterio Sancte Marie de Menleu III mazmutinas senarias; et Sancto Petro Castrisserrensis aliam; et Sancto Thome de Rivopirorum aliam, et Sancto Benedicto de Bagis I aureum pro anima Guilielmi, Vicensis archidiaconi, avunculi mei; unicuique sacerdotum confraternitatis maioris Ausonie illorum scilicet qui faciunt mensam I mazmutinam senariam; et unicuique sacerdotum confratrie de Villaleonum qui sunt scilicet triginta confratres I mazmutinam senariam; et Sancte Marie de Monteregali I mazmutinam senariam; et Sancte Marie de Camino de Garriga I mazmutinam senariam; et operi Sancti Felicis Gerunde aliam; et Sancto Spiritui Montispesulani aliam. Dimitto monasterio Pedregali V mazmutinas senarias; et monasterio de Bovera alias V; et monasterio Vallisbone alias V; et monasterio de Bono Repauso alias V; et monasterio de Lavays alias V; et monasterio Sancti Vincenti de Ioncheriis X mazmutinas senarias et II culcitrans et II capsales; et domui Scale Dei ordinis cartusiensis V mazmutinas senarias; et monasterio Sancti Felicis de Cadins V mazmutinas. Dimitto infirmis ville Vici I mazmutinam; et hospitali pontis ville Vici aliam; et operi fratrum minorum aliam; et Sancte Eulalie Vici XII denarios; et Sancto Saturnino XII denarios; et Sancto Laurentio de Buada XII denarios; et Sancto Sixto XII denarios; et operi pontis de Gurri XII denarios; et operis ville Vici alios XII denarios; et monasterio Sancti Laurenti de Monte I mazmutinam; et ecclesie Sancti Martini de Cantuluporum suoque clerico I morabatinum; et Sancto Andree de Pruit suoque clerico alium morabatinum; et Sancto Laurentio de Duobus Montibus I mazmutinam; et Sancte Marie de Capraria suoque clerico I mazmutinam; et Sancte Cecilie de Sorerols V soldios; et Sancte Marie de Ponte II solidos; et Sancto Stefano de Tavernolis suoque clerico I mazmutinam; et Sancto Petro de Savassona suoque clerico aliam mazmutinam; et Sancte Marie de Villaleonum I morabatinum; et Sancto Martino de Villaadrat suoque clerico I morabatinum; et Sancto Christoforo de Cerdans I mazmutinam; et Sancte Marie de Lisors suoque clerico aliam mazmutinam; et unicuique sacerdotum ebdomedarium scilicet ecclesie de Medala V solidos, et conventui Sancte Marie Stagnensis I morabatinum; et Sancto

Petro de Cercada I mazmutinam; et conventui de Rocha Rossa aliam mazmutinam. Dimitto namque monasterio Sancti Salvatoris de Breda pro magnis beneficiis que inde recepi L mazmutinas, et I ciffum argenti II marcharum de quo fiat unus calix. Dimitto eciam eidem monasterio I coopertorium obtimum de cendato rubeo cum orlis croceis, et alium de cendato de signo regis, et alium de cisclatone, et meam bonam culcitram, et capsale, et I bonam vanuam et coxinum, et I bonum scannum; et dicte mazmutine dentur ad utilitatem dicti monasterii. Dimitto adhuc abbati eiusdem loci I morabatinum, et camerario alium, et priori alium, et monachis et presbiteris ipsius loci unicuique scilicet XII denarios et rogent Deum pro anima mea. Dimitto etiam conventui dicti loci pro refectione L solidos. Dimitto Sancte Marie de Breda V solidos. Rogo namque dominum abbatem de Breda et omnes monachos eiusdem loci et conventum ut singulis annis in die Sancte Marie Magdalene servent et adimpleant honorifice illud stabilimentum meum quod iam ibi faciunt, et ego diu est ibidem stabilivi, et sint memores anime mee. Dimitto siquidem canonice Sancti Petri Vici C quarterias ordei, et rogo clericos eiusdem ut Dei intuitu remittant mihi si quid inde iniuste habui. Dimitto altari maiori Sancti Petri Vici LX mazmutinas de quibus cum XL que sunt in sacrista que sunt iam ipsius altaris ematur unus bonus pannus ad opus ipsius altaris Sancti Petri. Dimitto etiam operi Sancti Petri XX solidos. Dimitto conventui Sanctarum Crucum XX mazmutinas, et si forte ibi voluere esse et manere sine habitu CC mazmutinas ibidem dimitto, in quibus computent dicte XX mazmutine. Dimitto eciam eidem conventui I bonam culcitram, et capsale, et bonum seanum, et vanuam bonam. Si autem in vita mea in dicto monasterio esse et manere noluero, abbas ipsius loci et dicti testatores post obitum meum donent et dividant CLX mazmutinas ut melius viderint pro anima mea; si forte aliam inde non mutaverim voluntatem et dicte XL mazmutine sint ipsius loci Sanctarum Crucum. Rogo siquidem dominum abbatem et conventum eiusdem ut servent et adimpleant omni tempore in die Ascensionis Domini annuatim illud stabilimentum quod ibi iam faciunt, et ego ibidem stabilivi, et sint memores anime mee. Mando quoque meis predictis manumissoribus et rogo eos ut post meum obitum in XXX diebus congregent omnes sacerdotes confratrie maioris Ausonie et Villaleonum, et offerat unicuique illorum XII denarios et sacerdotibus ville Vici similiter unicuique XII denarios, et donent XII pauperibus singulas camisias. Dimitto Ferrario de Ponte IIII quar-

terias annone; et CC fratribus pauperibus singulos denarios; et Raimundo de Bassa L solidos; et Burdo de Tennis, prebendario meo, I solidos annone. Solvo et diffinio Petro de Medala de Grions totam donacionem quam habeo in domibus Ricardi de Mercatali, et ipsi si ei placet remitat mihi si quid inde iniuste habui. Dimitto etiam canonicè Vici illud quod mihi tenetur dare Raimundus de Clotis pro introitu mansi de Emposta. Solvo et delibero altari maiori Sancti Petri Vici mansum in quo habitat Ferrarius de Ullina, et teneat ipsum claviger Sancti Petri et faciat inde annuatim in die sancto Pasche far plenarie et die Sancti Iohannis iunii aliud far XIII candelarum. Dimitto eciam L solidos fratribus pauperibus. Dimitto eciam ad meam sepulturam honorifice faciendam CC solidos monete curribilis de duplo. Dimitto namque ebdomedario vidcensis ecclesie illi scilicet quem ibi ponit sacrista maior omnes ipsas domos quas comparavi a Petro Cortes in meo senioratu, et totum ipsum alodium quod mihi dimisit Raimundus de Medala, frater meus, in parrochia Sancti Ypoliti; et ipse ebdomedarius quem in ecclesia Vici ponit sacrista maior roget Deum pro anima mea omni tempore, et specialiter una die ebdomadis celebret vel celebrari faciat I missam pro anima mea et parentum meorum; et sacrista vicensis ibi unquam aliquid demandare atque exigere non possit aliqua ratione, sed semper sit totum absolute et libere dicti ebdomadarii; hoc tamen retento quod ipse ebdomadarius qui hoc tenuerit ut dictum est et donet annuatim clerico qui [...] omos maiores tenent in festo Sancti Iohannis Baptiste pro dictis domibus unum fex de sesche vel de iuncho, et semper portet ei bonam fidem. Rogo et mando quod omnes mee veste lanee et linee dentur pauperibus. Dimitto etiam unicuique manumissorum meorum II mazmutinas, et Raimundo de Bassa I barrillam, et Raimundo de Sala, clerico, aliam barrillam et I cubetum, et Arnaldo de Viridario II quarterias annone, et Beatrici de Tennis aliam quarteriam. Omnes dicte namque laxationes quas supra facio de rebus mobilibus solvantur et compleantur de mea annona et vino et argento, et de meis anulis, et de quingentis mazmutinis quas mihi debet abbas et conventus Sanctarum Crucum, et de C mazmutinas quas habeo in domibus meis, et de meis eciam bestiis. Dimitto namque Bernardo de Medalia, nepoti meo, illas C mazmutinas quas mihi debet Petrus, barchinonensis sacrista avunculus suus, de quibus teneo in pignore quedam sua decreta, et II marchas et dimidiam argenti quas mihi debebat Bernardus de Scintillis, et eciam dimitto ei omnes meos libros. Dimitto adhuc ec-

clesie Stagnensi I culcitram, et I capsale, et VII quarterias et dimidiam quas mihi debent ordeï. Adhuc dimitto Bernardo de Medala, nepoti meo, medietatem totius mee annone, levata tamen et soluta ante omnia tota illa que superius dimitto; aliam medietatem donent et dividant dicti manumissores mei ut melius viderint pro anima mea. Predictus namque ebdomedarius qui ebdomedam pro sacristam maiorem acceperit in ecclesia vicensi teneat semper dictas domos et alodium, et habeat ut dictum est, et roget Deum pro anima mea et parentum meorum. Dimitto heredi Petri de Falgeriis, olim defuncti qui est in parrochia de Seva, X solidos. Dimitto heredi Bernegarii Arnaldi qui est eiusdem parrochie II quarterias annone. Dimitto Iachobo de Gardiola, sacerdoti, X solidos; et Berengario de Benagis, clerico, I culcitram, et capsale, et scannum, et I choopertorium tinctum. Dimitto adhuc ad pauperes verecundantes, et ad celebrandum missas pro anima mea et parentum meorum CC solidos de duplo. Dimitto Bernardo de Medala, nepoti meo, omni mea vascula et arrezamenta atque suppellectilia, preter hec que superius dimisi, et insuper dimitto ei meas domos de Vico in quibus habito, simul cum omnibus aliis domibus meis quas habeo et habere debeo in villa Vici, et cum sala quam Petrus Berengarii de Balanano, sacrista, impetravit a Geraldo, archidiacono, iuxta meum ortum, cum censu unius caponis, exceptis omnibus illis domibus quas emi a Petro Cortes ut dictum est, quas dimitto illi ebdomedario Vici qui ebdomedam tenuerit per maiorem vicensem sacristam. Et ipse Bernardus de Medala, nepos meus, teneat et habeat omnes dictas domos quas ei dimitto in omni vita sua potenter et secure, et nichil possit de omni hoc vendere, donare, impignorare, alienare, excambiare vel eciam aliquid auferre sive diminuere, sed totum plenarie indivisibiliter ad eius obitum revertatur uni ex propinquioribus meis qui sit clericus, et sit de genere illius qui tenuerit locum patris mei Rutilandi de Medala, et fratris mei Berengarii in ipso castro de Medala, et semper illa persona que has domos tenuerit vocetur de Medala, et secundum hunc modum et hunc tenorem vadat et maneat omni tempore indivisibiliter. Recognosco et fateor quod omnes dicte mazmutine sunt senarie et fini auri rectique ponderis, et si forte Bernardus de Medala, nepos meus, decesserit ante quam ego, toun illud quod dimitto ei exceptis domibus, donent manumissores mei pro anima mea ut melius viderint et ut predicta omnia et singula melius adimpleantur et serventur, mitto et pono ea sub protec-tione domini Pape.

Quod est factum VIII idus madii, anno Domini MCCXXXI.

Sig+num Bernardi de Boscho. Guillelmus de Medala, Ausonensis sacrista, SS. Bernardus de Villagranata, firmo SS. Ego Guillelmus de Castraciro, firmo, SS. Hoc signavit ita Dalmacius archilevita, SS.

Raimundus, sacerdos, qui hoc scripsit, cum litteris superpositis in lineis X et XLII, et rasis et emendatis in I^a, et XXVIII, et XXX, die et anno quo SS. supra.

691

1231, agost, 3

Donació. *Colom de Guardiola i el seu fill Pere donen a l'altar de Sant Jaume de l'església de Sant Pere de Casserres un camp en franc alou, situat a la parròquia de Sant Pere de Roda, al lloc anomenat Bovades, per remissió dels seus pecats.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/96 (signatura antiga II/75). Original (163 × 90 mm). Al dors: "Donacio feta a Caserres de un alou en la parroquia de Roda a els Bovades. Roda"; "Roda nº 115, legajo 12, armario 1, estancia 15"; "Les Bovades Roda"; "hh 151"; "Donacio de alou a les bovades"; "rodalies"; "1231"; "C 96"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Bovades. Número 115, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 3 agost 1231. Colom de Guardiola y son fill Pere donaren a Casserras un camp en Roda y lloch dit a las Bovades. Que afronta a orient ab honor de Bernat Guardiola, a mitgdie ab honor de Raymunda de Guardiola, a ponent ab honor de Joan Miró, y a tremuntana ab lo camí públich al Puig de la Creu".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/75.
- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 636. Regest.
- c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Cholom de Guardiola et filius meus Petrus per nos et pro nostris et in remissione peccatorum nostrorum, damus et concedimus nunc et semper per Domino Deo et ipsi altari Sancti Iachobi positi in ecclesia Castrisserris quendam campum per allodium franchum, in loco a les Bovades, in parrochia Sancti Petri de Rodda. Sunt affrontaciones ab oriente in honore Bernardi de Guardiola, a meridie in honore de Raimunda de Guardiola, ab occidente in honore Iohannis Mironis, a parte vero circii in estrada publica al Pug de lla Cruc.

Actum est hoc III nonas augusti, anno domini MCCXXXI°.

Sig+num Cholom, qui hoc faccio et firmo. Sig+num Petri. Sig+num Ermesendis. Sig+num Bernardi de Guardiola.

692

1231, setembre, 9

Establiment. *Guiu, prior de Casserres, i tot el seu convent estableixen a Ferrer de Vila-ruvir, fill de Beatriu, unes cases situades a la sagrera de Santa Maria d'Olost, les quals el monestir havia donat a Pere de Vila-ruvir, monjo i clergue.*

[A] ABEV. ACF-1, f. 63v, doc. 8.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 704r, núm. 14 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que s'estableixen les cases a Ferrer de Vallovi.

a GINEBRA, R., *Manual primer de l'Arxiu de la Cúria Fumada de Vic...*, vol. I, núm. 918, pp. 406-407.

Guido, prior Castriserrensis et conventus eiusdem, donamus, laudamus, concedimus et perpetuo stabilimus tibi, Ferrario de Villaruvir filius que es Beatricis \de Villaruvir/ et tuis et cui velis, ipsas nostras domos quas habemus intus sacrariam Sancte Marie de Olost, quas nobis et monasterio nostro dedit Petrus de Villaruvir \frater et monachus nostri monasterii/ clericus. Oriente¹ in cimiterio, a meridie in domo² que fuit de manso de Casellis et Sancti Iohanni, ab occiduo in domo Arnaldi de Riera, a circio in domibus Raimundi de Pecherins et Bernardi de Tra[...]. Tali pacto ut ipsas teneas et possideas ad fidelitatem³ nostram nostrorumque successorum, reddendo inde nobis et successoribus nostris omni tempore annuatim [in festo Omnium Sanctorum] I par caponum, et reddas et facias vigilia ecclesie Sancte Marie de Olost \sicut mos est/, et nichil aliud inde inde [sic] reddas. [Testes:] [...] Berengario de Cleriana.⁴ \Et tu teneas dictas domos condirectas \ et eas [...] / omni tempore, et nisi feceris⁵ \et dictum censum inde non feceris/, possimus dictas domos et bonis⁶ \emparare et salvo iure Sancte Marie/.

1. *Segueix* et sunt alodium franchum et liberum, *ratllat*, i est alodium nostrum franchum et liberum *afegit a la interlínia i ratllat*. 2. domibus *rectificat a domo*. 3. *Segueix* et servicium *ratllat*. 4. *Crida, segueix un afegit*. 5. *Segueix* et ad deffectum tuum *ratllat*. 6. *Segueix* [...]re *ratllat*.

693

1221-1231, desembre, 5

Sentència. *Causa entre el prior de Sant Pere de Casserres i Bernat Bac sobre una ruberia. La sentència declara que és alou franc del prior i que els rèdits del mas Cortils s'han de repartir entre Bernat Bac, que ha de rebre la tercera part, i el monestir, que s'ha de quedar amb els dos terços restants.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 629v, núm. 35 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat nones de desembre de 1231.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 31v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 35, legajo 4, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 5 desembre 1221. Sentència dada per lo assessor del prior de Casserras en la causa que dit prior seguia contra Bernat Bach ab la qual declarà que la ruberia que pretenia dit Bach era de alou franch de dit prior y que en tots los rèdits del mas Cortils, exceptat las regarias, censos y agraris que en ell rebia dit monastir, dit Baco rebés la tercera part y lo monastir las restants dos parts.

694

1232, abril, 30

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Pere Fussimanya el mas Fussimanya. S'estableix la condició de tenir totes les cases afocades i ser home propi de l'esmentat cenobi, així com el cens de dues quarteres i mitja de blat segons la mesura de Vic.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 593v, núm. 20 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 44r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 28, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 abril 1232. En poder de Pere, monjo. Lo monastir de Casserras establí a Pere Fussimanya tot lo mas Fussimanya y sas pertinèncias. Ab pacte de tenir afocadas totes las casas de aquell y ser home propi de dit monastir, a la prestació del cens de 2 quarteras y mitja de blat mesura de Vich.

1232, octubre, 31

Confirmació d'una donació. *Saurina de Manlleu, amb el consentiment del seu marit Ramon de Malla, confirma al prior de Sant Pere de Casserres en la definició i donació de dos masos situats a Sant Pere de Roda, al lloc anomenat Antunyà, que havien fet anteriorment Saurina i el seu marit Bernat de Manlleu, difunt.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/97 (signatura antiga II/79). Original (209 × 217 mm). Gairebé il·legible, tinta esvanida i taques. Presenta alguns forats, restaurats. Al dors: "hh 143"; "Saurina de Manlleu lloa y aproba la donacio ja feta al monestir de Casserres de dos masos en Antunano a Roda. Roda"; "nº 3 Roda"; "Mas Conill y Vilarllonch de Tavertet"; "Roda nº 116, legajo 12, armario 1, estancia 15"; "1232"; "C 97"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106r. Regest en paper de 1787. "Mas Antuniano. Número 116, legajo 12, armario 1, estancia 15. Als 12 novembre 1232. Saurina de Manlleu, de consentiment de son marit Ramon, confirmà al monastir de Casserras aquella donació y difinició que dita Saurina y son marit feren a favor del dit monastir de aquells dos masos que tenian en Antuniano, cedint per dit efecte tots sos drets, especialment son esponsalici y dret de hypoteca".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/79.
- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 637. Regest.
- c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Cunctis sit manifestum, quod ego Saurina de Manlevo, assensu et voluntate Raimundi de Medalia, mariti mei, per me et per omnes meos, bona et libera voluntate laudo, concedo atque confirmo in omnibus Deo et beato Petro Castrisserrensis et prior atque conventui eiusdem loci omni tempore sine aliquo meo meorumque retentu preter Bernardum de Angulo, filium Marie Romange totam ipsam donationem et diffinicionem quam ego et Bernardus de Manlevo, condam maritus meus, fecimus eidem monasterio et priore atque conventui suo de ipsis scilicet duobus mansus de Antunano sicut melius et plenus continetur in instrumento nobis confecto quod in omnibus laudo, concedo, confirmo et aprobo in omnibus que in eo continetur per alodium bene franchum et liberum. Ita scilicet quod unquam ego vel aliquas per me sive [...] parte mea vel nomine in dictis mansis et honoribus et hominibus et feminis et habitatoribus suis aliquid auctoritate aliqua sine auctoritate mei sponsalicii aut alio quolibet modo demandare atque reppetere nullatenus possim vel possit renunciando quantum ad hec scienter prudentur et consulte dicto meo sponsalicio et beneficio senatus consulti Velleyani et iure ypothece pro dote mihi competent et

omni alii iuri pro me facienti scripto et non scripto sive consuetudinario. In super iuro ego dicta Saurina per Deum et super sancta III^{or} evangelia manibus meis propriis tacta ut contra hanc laudationem et confirmationem superius factam et etiam contra ipsam diffinicionem a me et dicto Bernardo de Manlevo factam in alio instrumento non veniam nec aliquem venire faciam consenciam aut permitam. Immo hec omnia predicta cum omne suo robore semper inviolabiliter observabo. Et perpetuo [...] sine omni meo meorumque retentu facio accipio a dicto monasterio et priore et conventu centum solidos duplici monete barchinonense, ex quibus omnibus bene sum paccatum presenti numerando. Renuncians omni excepcione non numerate et non recepte peccunie.

Quod est factum pridie kalendas novembris, anno Domini MCCXXX secundo.

Sig+num Saurina de Manlevo [...], sig+num Raimundi de Medalia eius mariti, omnes nos predicti hec facimus, laudamus, concedimus [...]. Sig+num Bernardi de Guardia. Sig+num Petri Yspanioli. Sig+num Berengarii de Balagerio [...]. Testium rei huius.

Signum Andree sacerdotis et publici ville Vici spriptoris SSS. Signum Petri de Ferigola, [...] et subscriptoris Andree de Almunia, picensis [sic] canonici et publici eiusdem notarii in cuius posse [...] predicte Saurina in villa Vici in domibus Petri Yspanioli presentibus predictis testibus, hanc cartam et omnia que [...] mandavit, laudavit, iuravit, concessit et firmavit, die et anno quo supra.

696

1232, novembre, 22

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Bernat Bellsolà i a la seva muller el mas Bellsolà, situat a la parròquia de Manlleu, pel qual pagarà el cens de 28 diners de quatern, el quart i el braçatge de pa i de vi, així com dues peces de terra al lloc anomenat Sant Pere del Camí, pel qual pagarà el quart, el braçatge de vi i la tasca de pa.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 569v, núm. 15 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 26, legajo 3, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 22 novembre 1232. Lo monastir de Casserras establí a Bernat Bellsolà y sa muller lo mas Bellsolà, sas casas y terras de la parròquia de Manlleu, al cens de 18 diners de quaterno per las casas y barquera y per lo demás quart y brasatge de pa y vi. Item dos pessas de terra que Guillem Tarrer donà a dit Bellsolà en lo lloch dit Sant Pere del Camí, a la prestació de quart y brasatge de vi y tasca de pa.

697

1233, maig, 23

Carta de germandat. *El prior de Casserras rep al bisbe de Vic com a germà del monestir. Se li concedeixen les prebendes habituals de tres monjos per un capellà que el serveixi i un lloch per edificar una casa. S'acorda que després de la seva mort resti per al monestir.*

[A] Original perdut.

[B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 605r, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 48v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casseres o la presència...*, pp. 70 i 116. Regest.

c BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, p. 70. Regest. "Per altra part se prova que los de la Casa de Cardona avian estat los fundadors del Monastir de San Pere de Casserras; pués tenian los dits Senyors Palacio en dit Monastir, lo qual consta de una carta de germandat concedida per lo Prior de Casserras a Guillem, Bisbe de Vich, y en ella es concedéis al dit Bisbe tres cuotidianas prebendas: ço és una per lo Bisbe, altra per un Capellà y altra per un Criat; y lo Prior li assenyala lloch per poder edificar casa en Caseras, des del lloch en que està edificat lo Palacio del Bescomte de Cardona fins a la Casa del Sagristà de caseras. Fonch feta dita carta a 10 de las Chalendas de Juny del any 1233".

Als 23 maig de 1233. En poder de Ramon Moraria, notari de Vich. Lo prior de Casserras rebé al bisbe de Vich per germà de dit monastir y li concedí las prebendas quotidianas de 3 monjos per un capellà que lo servís y així mateix li donà lo lloch que és des del palacio del bisconde de Cardona fins a la casa de la sagristia per a que edificàs casa com be li aparegués. Lo que li concedí duran la vida de dit bisbe y assó encara que est prengué

lo hàbit de monjo y que elegís lo capellà a qui havia concedit las distribucions, pero mort ell quedas tot de dit monastir junt ab las milloras.

698

1233, maig, 28

Definició. *Arnau de Sau i la seva muller defineixen al sagristà de Casserres la tercera part d'una quartera de civada que reben per una feixa de terra, a partir d'ara farà dos quartes de civada.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 32v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 42, legajo 5, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 maig 1233. En poder de Pere, prebere. Arnaldo de Sau y sa muller diffiniren al sagristà de Casserras la tercera part de una quartera de civada que devian rebre de dita sagristia per una feixa de terra de la parròquia de Sau, de manera que en avant per la dita feixa lo dit sagristà no degués prestar-los sino dos quartas de civada.

698 bis

1233, setembre, 17

Establiment. *Benet, prior de Casserres, estableix a Guillem d'Ordines i a la seva dona Anglesa les cases de Balz, a Ordines.*

A ABEV. ACF-1, f. 187v, núm. 3.

a GINEBRA, *El manual primer de l'Arxiu de la Cúria Fumada de Vic...*, vol. II, núm. 3082, pp. 1256-1257.

XV kalendas octobris.

Benedictus, prior Castrisserris, et conventus eiusdem, dono, laudo, concedo et perpetuo stabilio tibi Guilelmo de Urdinis et uxori Anglisie et vestris et cuicumque <velitis> omni tempore, omnes ipsas nostras domos de Balz que sunt apud Ordines, cum campo plantato in quo sedent sicut affrontatur et terminatur ab omnibus partibus¹ \ad laborandum et domos condirectas/, \ad servicium et fidelitatem/, reddendo de vindemia quartum et braciaticum, et de

annona tascam et braciaticum, et pro censu in quolibet anno in festo Omnium Sanctorum II paria gallinarum.² Et propter hoc accipio XXX solidos.

Testes: Rivipolli de Spona, Arnaldus de Noger, Bernardus de Sancto Ypolito.

1. *Segueix* et totum ipsum clausum terre qui est subtus barcheriam de Casanova *ratllat*. 2. *Segueix* quarum parium solebamus accipere in [...] Et est manifestum quod illus par G<uilelmus> de *ratllat*.

698 tris

1233, novembre, 6-13

Lloació. *Arbert de Sentfores i els seus germans Berenguer, Ponç i Elisenda lloen a Benet, prior de Casserres, la venda que van fer juntament amb els seus pares, Ramon de Sentfores i Guilleuma, a Bernat de Cabrera del mas Sobremunt, situat a la parròquia de Sant Martí Sescorts.*

A ABEV. ACF-1, f. 197r, núm. 4.

a GINEBRA, R., *El manual primer de l'Arxiu de la Cúria Fumada de Vic...*, vol. II, núm. 3234, p. 1319.

Arbertus de Sallisforis et fratres mei Berengarius et Poncius et Eligssendis, per nos et per omnes nostros successores presentes et futuros, bona et libera volntte laudamus, concedimus et perpetuo confirmamos per alodium bene franchum et liberum, omni tempore, sine omni nostro nostrorumque retentu¹ vobis Benedicto, priori Castriserrensis, et conventui eiusdem loci, vestrisque successoribus, totam illam vendicionem quam Raimundus de Salliforis pater noster et Guilelma uxor eius, mater nostra, et nos, insimul, fecimus quondam Bernardo de Capraria et suis de toto ipso manso et honore de Supra Monte, in quo modo habitat Arnaldus de Supramonte et sui, et de toto ipso manso de Olzina quem tenet Arnaldus² Fabru, et de tota ipsa albergia quam accipiebamus annuatim in manso de Podio, et de omnibus ipsis honoribus de quo dicta albergia exit, que vero omnia sunt in parrochia Sancti Martini de Cotibus, quemadmodum plenius continetur in carta vendicionis quam nos et dicti parentes nostri insimul fecimus a Bernardo de Capraria \quam in omnibus laudamus, concedimus et confirmamus et idem [...]/, qui predicta omnia et singula dedit in instrumento ab eodem firmato et confecto dicto vestro monasterio

suoque conventui, promittentes quod unquam nos vel aliquis per nos sive ex parte nostra, in tota dicta vendicione racione aliqua [...] contra non veniamus nec aliquem venire <faciamus>. Et insuper, si aliqua persona privata vel extranea in tota dicta vendicione, in tota vel in parte vobis vel dicto monasterio aliquid tetigerit vel emperaverit ponamus no et nostros ante vos, super res nostras.

Testes: Raimundus de Medalia et Petrus Spanioli et Guilelmus Sarraceni et Berengarius de Villagelans et Raimundus³ de Vilarmat.

1. *Segueix* totam ipsam vendicionem *ratllat*.
2. *Segueix* Ferrarii *ratllat*.
3. *Lectura dubtosa*.

699

1233, novembre, 14

Definició. *Ramon Espasenc lloa i defineix a Casserres el mas de Closells, situat a Sant Esteve d'en Bas, i la coromina anomenada de Prat, per alou franc d'aquest monestir, que tenen per donació de Pere de Bas quan es va fer monjo de Casserres.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 277.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 678v, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que Ramon Esparaguerra definí a Benito Caserras el mas Crosellas de Ullá, davant de Pere.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Bas, bisbat de Gerona", f. 205r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 13".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 14 novembre 1233. Ramon Espasench llohà y difiní a Casserras lo mas o honor de Closells ab sas pertinències, situat en Sant Esteve de Bas, y tota la coromina de Prat, que és sobre lo Puig de Sant Esteve, per alou franch de dit monastir, com ho donà Pere de Bas quant se feu monjo de dit monastir.

Se troba també tom tercer de Actes, foleo 277.

700

1234, març, 18

Venda. *Ramon Albert i la seva muller venen a Pere de Tavertet dos masos situats a la parròquia de Tavertet, al lloc anomenat Vilarllong, pel preu de 40 sous de doblenc.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 604r, núm. 11 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Christòfol de Tavertet", f. 155v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 10, legajo 1, armario 1, estancia 7".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 mars 1234. Ramon Albert y sa muller veneren a Pere Tavertet los dos masos de la parròquia de Tavertet y lloch dit Vilarlloch que tenian per ells Pere Albert de Vilarllonch y Bernat Pons de Vilarllonch, lo qual tenian per franch alou. Preu 40 sous de duplo.

701

1234, abril, 20

Definió. *Ramona de Bellfort defineix al monestir de Sant Pere de Casserres el camp anomenat Collell. Benet, prior de Sant Pere de Casserres, dóna a Ramona el molí que Bernat de Guàrdia, el seu marit difunt, li va donar en sponsalici. Salven el dret i el cens de Pere de Pujolar, que té aquest molí.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/98 (signatura antiga II/77). Original (264 × 930 mm). El document presenta una gran taca al mig. Carta per lletres partides. Al dors: "hh 76"; "nº 742"; "Establiment de un molí que era den Bernat de Guardia Roda"; "Roda nº 118, legajo 12, armario 1, estancia 15"; "1234"; "C 98"; segell BUB.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Camp de Colell. Número 117, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 20 abril 1234. Raymunda Bellfort donà a Casserras un camp dit Colell, y lo monastir donà a dita Raymunda un molí que Bernat Guàrdia, son marit, li donà en sponsalici. Qual molí tenia per dit monastir. Lo demás està molt borrat".
 a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/77.
 b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 636. Regest.
 c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Cunctis sit manifestum, quod [...] libera voluntate dono [...] difinio Domino Deo et ecclesie Sancti Petri [...] monachi qui ibi sunt et erunt [...] totum [...] Bernardo de Guardia dum defuncto qui fuit maritus domine Raimunde [...] alias res secuti [...] donavit et dimisit [...] habebam tenebam racione sponsalicii mei totum sine omni retentu [...] diffinio predicte ecclesie et conventum in perpetuo [...] ecclesie et monachis ipsum campum qui vocatur

Colello, qui fuit mansi de [...] debeo dare predicta Raimunda annuatim predictae ecclesie [...] fideliter.

Ego Benedictus, prior ecclesie Sancti Petri Castrisserrensis, assensu et voluntate tocius conventus, dono et laudo tibi Raimunda de Belfort [ipsum] molendinum quod Bernardus de Guardia, maritus tuus tibi misit in sponsaliciu[m] que sicut melius laudavit tibi in suo testamento quod molendinum Bernardus de Guardia [...] pro ecclesie Sancti Petri Castrisseris. Ita donamus salvo iure in omnibus Petri de Pojolar et suis, qui ipsum molendinum tenet, et salvo ipsum censum quod inde [...] annuatim. Sciendum est quod nos dictam donacionem tibi Raimunde facimus de predicto molendino. Propter ipsam donacionem et difinicionem que tu [...] honoribus et rebus et habeas in dictum molendinum, sicut melius tibi misit in sponsaliciu[m] et laudavit maritus tuus Bernardus de Guardia salvo [iure] Sancti Petri Castrisseris et suis.

Quod est factum XII kalendas may, anno domini MC-CXXXIII.

Sig+num Raimunde de Belfort, qui hoc laudo et firmo. Sig+num [...] Sig+num [...] Guillelmi scutarii. Sig+num Ianuarii de Carraria. Sig+num Benedicti SSS. prioris Castrisserrensis. Sig+num Luce supprioris. Sig+num Iohannis, monacho et sacriste. Sig+num Petri, monachi et ortellerariis. Ego Petrus sacerdos et monachus qui hoc firmo SSS. Sig+num Arnaldi, monacho et levita. Sig+num Guillelmum de Segara.

Berengarius sacerdos, qui hec [...] suprapositi in VIII linea, die et anno quo supra SSS.

702

1234, juny, 1

Venda. *Ramon de Serra, la seva dona Maria i els seus fills venen a Andreu de Sant Feliu un alou situat a Torelló, al lloc anomenat Coma de Madiroles, sota domini de Casserres, del senyor de Savassona i de Pere de Vinyoles, pel preu de 90 sous.*

[A] BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/99 (signatura antiga II/29). Original (260 × 167 mm). Al dors: “Carta per la qual consta com lo monestir de Casseres te señorio directe sobre un honor de la parroquia de Torello en la partida de coma de Medirola. Torelló”; “Sant Feliu de Torelló”; “JJ 51” (ratllat); “Kalendas juliol 1334”; “Nº 25, legajo 3, armario 1, estancia 3”; “Nº 4 es 2”; “1234”; “C 99”; segell BUB.

- B* ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 684v, núm. 50 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Anomena al comprador Andreu de Sant Felip.
- C* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "'Número 25, legajo 3, armario 1, estancia 3". Regest: "Al primer juliol 1334. Ramon Serra y sa muller veneren a Andreu lo alou tenian en Torelló y lloch dit Coma de Madirolas, que se té alou de Casserras, señor de Savassona y Pere Viñoles. Preu 90 sous".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis quod Raimundus de Serra et uxor mea Maria, et Gerallus et Petrus et Ferrarius et Maria atque Brunisendis, non in alico coacti neque circumventi sed bona et libera voluntate vendimus sine aliquo retente tibi Andree de Sancto Felicio et tuis et cui velis totum ipsum honores quem abemus in comitatu Ausone, in parrochia Sancti Felices, in ipsa coma que vocatur de Madiroles, alodium et feudum plantatum, et afrontat et sicut ibi debemus et tenemus per Sancti Petri Castrisserris et per seniozem de Savassona ac per Petrum de Vineolis. Dictum honorem totum sicut in dicto loco melius abemus in aliquo meo voce abere debemus alodium et fevum cum omnibus ingressibus et regressibus et affrontacionibus et utilitatibus suis, tibi et tuis [et cui velis] vendimus salvo iure seniorum in hoc qui senioratum est, pro XC solidos monete barchinonenses duplici de quibus meo vel etiam marcham argenti LXXXVIII solidos, et de quibus nos bene sumus paccati. Renunciando exceptioni non numerate peccunie. Tali pacto ut totum dictum honorem, alodium et senioratum habeas, teneas, possideas et expletes in pace tu et quocumque persone tu velis omni tempore per tuam bonam et firmam comparacionem ad[...] tuorumque voluntate facienda. Et sicut ibi abemus et tenemus per Sanctum Petrum Castrisserris et per seniores de Savassona ac per Petrum de Vineolis. Dictum honorem totum sicut in dicto loco melius abemus et aliquo meo voce abere debemus, alodium et fevum cum omnibus ingressibus et egressibus et affrontacionibus et utilitatibus suis tibi et [...]dis vendimus salvo iure seniorum in hoc qui de senioratum est pro XC solidos monete Barchinone duplici de quibus modo [...] LXXX VIII solidos de quibus nos bene sumus paccati, renunciando exceptioni non numerate peccunie. Tali pacto ut totum dictum honorem alodium et senioratum habeas, teneas et possideas et expletes in pace tu et quocumque persona tu velis omni tempore per tuam bonam et firmam comparacionesm ad [...] tuorumque voluntate facienda. Et sic de nostro iure et dominio

meo in presenti totum [...] tuorumque posse tradimus sine aliquo vestro vestrorumque retentu cunctibus vocibus et accionibus ibi ad nos aliquo modo spectantibus, salvo iure seniorum. Et si hec vendicio [...] totum quicquid sit. Et ex certa sciencia tibi et cuis et cui tu velis damus et relaxamus omni tempore, renunciantes illi beneficio legis qua deceptis ultra dimidium [...] sicuter et a beneficio [...] et decretorum et decretalium et omni alii iure scripto et non scripto. Et si aliqua persona privata vel extranea aliquid in dicto honore tu vel tuis abstulerit vel emparaverit nos et tu ponamus ante te et tuis propriis expensis [...] sine omne [...] meorumque [...] tibi et (or) tuis et cui velis de eviccione et expensis et [...] inde [...] et calumpnia et [...] belis hoc totum ibidem rebus nostris mobilibus et immobilibus, habitas et habendis ubi melius velis. In super [...] dictus [...] iuramus per dictam et super Sancta III^{or} evangelia ut contra hanc vendicionem ex pacto sponsalicii sive alio quo meo uti quan on veniam non aude venire faciamus si hec carta semper sit bona et firma.

Quod est factum kalendas iunii, anno Domini M CC XXX III.

Sig+num Raimundi de Serra qui hoc firmavi et iuravi [...] in operatorio [...] de Hospitalis quoram [...] filios. Sig+num Maria uxoris eius, sig+num Gueralli, sig+num Petri, sig+num Ferrarii, sig+num Marie, sig+num Ermessendis, infantium eorum, qui hanc vendicione facimus et firmamus. Sig+num Petri de Galiners. Sig+num Petri de Clota. Sig+num Petri de Serra. Sig+num Petri de Col, qui hoc vidimus et audivimus et presentes eramus in dicto operatorio.

Sig+num Manasse, prioris Castrisserris qui hoc firmo et laudo et salvo iure et dominio Sancti Petri Castrisserris. Sog+num Iohannis monachus et sacriste. Sig+num [...] Sancti Petri sacerdotis et monachus. Arnaldus, monachus et [...] qui hec firmat SSS. Sig+num Petri, monachus et sacerdos. Sig+num Petri, sacerdotis et monachus. Petrus sacerdotis Sancti Martini de Cotibus, qui dicta [...] et meum pose Bernardo de Balegarii, baiuli Sancti Petri et firmavit SSS.

Petrus, sacerdos monachus Sancti Felicii in quo posse firmavit et iuravit hanc [...] de Serra et [...] omnes in [...] in posse [...] de Raimundo de Serra iuvens SSS.

ARNALLUS monachus, qui hoc scripsi clausit [...] SSS.

703

1234, abril, 17-novembre, 17

Definició. *Pere Fussimanya i els seus fills defineixen a Casserres el mas Fussimanya pel preu de 130 monedes de doblenc.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 593v, núm. 20 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat a 15 de calendes de maig.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 44r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 29, legajo 3, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 novembre 1234. En poder de Pere Carbonell, notari. Pere Fussimaña y sos fills difiniren a Casserras lo mas Fussimaña y sas terras, sens reserva alguna, per preu de 130 sous moneda de duplo.

704

1234, novembre, 17

Donació per entrada de monjo. *Tiborgeta de Savassona i el seu fill Guillem donen al monestir de Casserres el seu fill i germà Ramon perquè serveixi Déu i hi rebí l'hàbit monacal. El doten amb el mas Coromines, de la parròquia de Santa Maria de Vilanova, i el mas Serrat, de la parròquia de Sant Pere de Savassona. Estableixen que ningú pugui construir un molí al terreny d'aquests masos sense la seva autorització.*

A ABEV. ACF-2, f. 27r.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 585v, núm. 31 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat a 15 de calendes de desembre de l'any 1235.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Satu", f. 17v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 36, legajo 5, armario 1, estancia 14". Regest: "Als 17 novembre 1234. En poder de Pere de Areys, notari de Vich. Guillem de Sabassona y sa mare donaren a Casserras a son fill Ramon per a que fos monjo de dit monastir. Y per la legítima pertaïent al dit son fill Ramon en los béns dels donadors y de sos avis, donaren al dit monastir tot lo que tenian en lo mas de Corominas, de la parròquia de Vilanova, ab totas sas pertinèncias, censos, etcétera, per libre y franch alou y ab la sola reserva de que los rústichs que tenian dit mas may poguesen construir molí sens voluntat dels donadors. Nota que en dit acte se compren també la donació del mas Serrat, de la parròquia de Sant Pere de Savassona".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casseres o la presència...*, pp. 124, 153. Regest.

Guilelmus de Savassona et mater mea Tiborgeta ob salutem et remedium animarum et parentum nostrorum et omnium fidelium defunctorum, offerimus et damus et in presenti tradimus Deo et monasterio Sancti Petri Castriserrens Raimundum, filium et fratrem nostrum, in monachum, ita quod semper deserviat Deo et recipiat habitum monachalem \sicut ceteri eiusdem monachorum/. Item nos bona ex mera liberalitate ac etiam de nostra propria voluntate pro helemosina et pro remedium animarum nostrorum et omnium fidelium defunctorum et etiam pro legitima et hereditate et fraresca et laxatione dicti Raimundi que sibi contingebat de bonis nostris et patris et avui et avie suorum offerimus, damus et in peresenti tradimus cum hac publica carta per alodium bene franchum et liberum sine aliquo nostro nostrorumque retentu in perpetuum eidem monasterio Sancti Petri Castriserris et priori et conventui qui nunc vel semper in eodem erunt \ad omnes suas voluntates faciendas/ quicquid habemus et habere debemus aliquo modo vel iure aut ratione iuste vel injuste in omnibus ipsis duobus mansis de Condaminis et de Serrato, cum omnibus pertinentiis, tenedonibus, hominibus, feminis, exitibus, censibus, \proventibus/, logeriis, baiuliis, hostatgiis sive comestionibus, toltis, forciis, questis, ademprivis, terciis, stabilimentis, lodismis, redemptionibus hominum, cucuciis, exorchiis, intestiis, albergis, juvis, traginis, operis cavalca sive exercitibus, guaitis, emparis, stacamentis et cum universis aliis iuribus in dictis mansis et bona nobis quoquomodi spectantibus vel spectare debentibus sive etiam competentibus vel competere debentibus aliquo modo vel iure, iuste vel iniuste, sicut etiam melius dici inveniri posset aut potuerit aliquo tempore ad bonum et sanum intellectum ad comodum prefati monasterii et prioris et omnes conventus eius. Et sunt predicti mansus scilicet mansus de Condaminis in parochia Sancte Marie de Villanova et mansus de Serra in parochia Sancti Petri de Savassona, in pre-nominatis locis, et nos et nostri faciamus predicta hec omnia et singula \semper/ tenere et habere \per alodium bene franchum et liberum/ contra omnem personam prefato monasterio et prioris et conventui eiusdem [...] vincula et dominio et servitute que ibi non habemus non accipiamus nos nec nostri et simus eisdem semper legales auctores, deffensores et de predicta donacione nullo contingente casu \valeamus/ de cetero revocare, et si quis iure vel ratione contra predicta in posterum venire possemus illi iure et

ratione penitus renunciamus et retinemus vero tamen quod rustici predicti mansi de Condaminis nunquam possint facere molendinum \absque/ nostra voluntate.

705

1234, desembre, 20

Establiment. *El monestir de Sant Pere de Casserres estableix a Pelegrina, vídua de Pere Miró, el mas Casadevall de Centelles, la batllia d'aquest cenobi a la parròquia de Centelles i a altres.*

[A] Original perdut.

B BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/100 (signatura antiga XIV/18). Trasllat de 10 de novembre de 1271 i 20 de febrer de 1391 (326 × 350 mm). Taca que afecta la lectura de l'inici de les línies 1-5. Al dors: "JJ 15"; "nº 9"; "Santa Coloma de Vinyolas"; "13 kalendas janer 1235"; "Nº 1, legajo 4, armario 1, estancia 2"; "1234"; "C 100"; segell BUB.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 702r, núm. 1 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que és de l'any 1391.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Coloma de Centellas olim Viñolas", f. 176r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 2". Regest: "Als 19 desembre 1235. Lo monastir de Casserras establí a Pelagrina Moro, del mas Casadevall, de Centellas, que se té en alou de dit monastir; la batllia que dit monastir tenia en dita parròquia y altres".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Hoc [est translaticum] fideliter sumptum a quodam translato cuius tenor talis est, hoc est translaticum cuiusdam instrumenti quod sub istis continetur verbis:

"Sit notum cunctis, quod frater Benedictus, gracia Dei prior Castrisserrensis, cum omni conventu fratrum meorum, bona et libera voluntate damus et stabilimus tibi Palagrine qui fuisti uxor Petri Mironis, olim defuncti, et infantes quos de dicto Petro habes et omni progeniey eorum habitantibus manso de Casesdevals quem pro nobis tenetis totam ipsam nostram baiuliam quam habemus et tenemus et habere debemus in tota parrochia Sancte Columbe de Vineolis I pecioles et in collo de Spina, hoc quod tenent per nos mansi Conil et de sa Costa, et de Berengario des Quer. Eciam nunc in presenti addimus vobis ad dictam baiuliam totum quantum habemus et tenemus et habere debemus et homines et feminas tenent vel tenerint per nos et nostros in tota parrochia Sancti Martini de Aquafrigida et de totum quantum habemus in toto manso de Serra qui est in parrochia Sancte Marie de Taga-

manent. Tali pacto damus et stabilimus vobis dictam baiuliam et dictum creximentum ut habeatis, teneatis et accipiatis et congregatis omnia nostra iura tam censum quam agrarios et situs inde nobis fideles. Ita ut de omnibus Deo donante expletis qui donent tascam et braciaticum et reddatis nobis et sucesoribus nostris vos et vestri ipsam tascam fideliter et vos et vestri habeatis et accipiatis omnium braciaticum et in quocumque loco ibi habent laboracionem panis vel vini vel aliquis inde quartum vel quintum cum braciatico habeamus nos illud quartum vel quintum, et vos habeatis et accipiatis braciaticum omnio censo caponum et gallinarum et denariorum nobis exiente fideliter nobis congregetis et reddatis et sine nostra voluntate nil retineatis. Hoc totum sicut predictum est damus et stabilimus vobis et vestris in perpetuum ita ut habeatis, teneatis ad servicium et fidelitatem nostram nostrorum sucesores monacorum Casserres. Et ibi alium seniore non reclametis nisi nos et successores nostros. Accepimus quod hoc [...] et stabilimentum de vestro avere viginti solidos barchinonenses de duplo, ex quibus bene sumus paccati.

Quod est factum XIII° kalendas ianuarii, anno a Nativitate Domini millesimo ducentesimo tricesimo quinto.

Sig+num Bernardi, priori Casseris. Sig+num Luche, scriptoris. Sig+num Iohannes monachi sacriste. Sig+num Petri monachi quod cellerari. Arnallum monacho et [...] qui hoc firmo SSS. Sig+num Guillemi, monachi et levita. Sig+num Petri Bernardi, qui hoc firmo salvo iure [...] Castrisserris. Sig+num Arnaldi monachi et camerari. Sig+num Berengarii [...]rer de Sancta Eugenia. iudex. Sig+num Elias de Plana, baiulus Castrisserris. Sig+num Iohannes Rosselli. Sig+num Petri de Riaria. Sig+num Pascal de Roura.

Raimundus sacerdos, qui hec scripsit die et anno quo SSS. supra. Sig(*signe*)num Petri de Haereis, vicensis canonici et publici ville Vici notarii.

Sig(*signe*)num Guillemi Cassardi scriptoris iurati, qui translatum sumptum fideliter ab originali instrumento scribi fecit et clausit mandato Petri de Haereis, publici et vicensis notarii, quarto idus novembris anno Domini M^o CC^o LXX secundo”.

Sig+num Iacobi Compta, baiuli termini de Scintillis pro nobilis Domino Eymerico de Scintillis, qui huic translato a suo originali¹ bene et fideliter sumpto et ab eo de verbo ad verbum. In presetncia nostri legitime comprobato [...] eidem tanquam suo originali in iudicio et extra fides plena ab omnibus impendatur. Ex

parte dicti nobilis domini Eymerici de Scintillis auctoritate officii quo [...] nostram ordinariam prestamus [...] decretum vicesima die febrari anno a Nativitate Domini Millesimo Trecentesimo nonagesimo primo. Presentibus testibus Petrus de Campo, Arnaldus de Podio, Guilelmus de Solano de termino de Scintillis.

Sig(*signe*)num [...]omey de Conaminis regentis scribania ecclesie sanct Columbe de Vinneolis pro rectore eiusdem et notarii publico eiusdem auctoritate et [...]endi domini Episcopi vicensis qui hec scripsit et clausit.

1. *Segueix un espai en blanc, raspat.*

706

1235, gener, 27

Venda. *Guillem Guàrdia, amb el consentiment del seu pare, ven i defineix a Casserres el mas Sala pel preu de 1.000 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona. "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 20, legajo 2, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 6 kalendas febrer 1235. Guillem Guàrdia, fill de Ermisendis, de consentiment de Pere, son pare, y altres, vené y difiní a Casserras lo mas Sasala ab alous y terras. A saber: des del castell de Mirambell fins al de Conill y Castelltort. Per preu de 1000 sous.

707

1235, maig, 1

Promesa. *Pere i Guillem Gilabert fan una promesa.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 682r, núm. 36 (signatura antiga Reial Patrimoni, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "36. 4389".

Una promesa hecha por Pedro y Guillermo Gilabert por la qual su consorte de otra parte prometieron estar al arbitrio y voluntad de Laura su hija, ante Guillermo presbitero, en las kalendas de maio 1235.

708

1235, juny, 5

Donació. *Galiana Garriga i els seus fills donen a Casserres la batllia dels masos Corominas i Serrat.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Sant Pere de Savassona, sufragànea de Tavèrnolas", f. 44r. Regest en paper de 1787. "Número 30, legajo 3, armario 1, estancia 11. Als 4 juny 1235. En poder de Pere Dumey, canonge de Vich. Galiana Garriga y sos fills donaren a Casserras la batllia que tenian en los massos Coromines y Serrat y tot lo que los podia espectar en dits masos y sos honors".

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77r. Nota al marge: "Número 79, legajo 8, armario 1, estancia 9. A las nonas juny 1235".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Galinda Garriga y sos fills donaren a Casserras la batllia y tots los drets que tenian en aquells dos masos Coromina y Serras, per a que dit monastir ho possehís llibrement.

709

1235, juliol, 3

Sentència arbitral. *Els abats de Sant Joan i Sant Benet de Bages, jutges delegats del Papa, dicten sentència sobre les qüestions entre el bisbe i el Capítol de Vic, d'una banda, i el monestir de Sant Pere de Casserres, de l'altra, per raó de la mort de Guillem de Tavertet, bisbe de Vic. Declaren que el bisbe i el Capítol han de tenir el salteri glossat, les epístoles de Sant Pau i altres llibres glossats, els llibres de dret civil tret dels usatges, decrets i decretals, així com també el bàcul; el monestir de Casserres tindrà els llibres dels usatges, decrets i decretals, 330 morabatins i la resta.*

[A] ABEV. ACV, Calaix de concòrdies, núm. 12. Original.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 606r; núm. 7 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Data 5 nones de juny de l'any 1235.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 48v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 1, armario 1, estancia 12". Regest: "Als 3 de juliol 1235. En poder de Guillem Martorell. Los abats de Sant Joan y Sant Benet de Bages, jutges delegats per lo Papa per a declarar las qüestions que tenian lo bisbe y capítol de Vich contra lo monastir de Casserras per rahó de la mort de Guillem, bisbe de Vich, declaren que lo bisbe y capítol havian de tenir lo salteri glosat, las epistolas de Sant Pau y altres llibres glosats y tots los llibres del dret civil que dit bisbe

tenia al temps de la sua mort, exceptat los usatges, decrets y decretales que havia de tenir Casserras; que los 330 morabatins que demanaven lo bisbe y capítol tocavan a Casserras, la crosa o bàculo a la Yglésia de Vich y lo demés a Casserras, reservant-se declarar sobre la pertinència de las històrias ecclesiàsticas. Qual sentència fou aprobada per las parts”.

- a* MONSALVATJE, “El monasterio...”, vol. XX, apèndix XII, pp. 126-129.
- b* ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.
- c* PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 117-118. Regest.

Cum questio verteretur inter venerabilem Patrem Bernardum, Dei gratia Vicensem episcopum, et capitulum eiusdem agentes ex una parte, et Bernardum, priorem et conventum monasterii Sancti Petri Castserris, deffendentes ex altera, super trecentis triginta macemutinis et libris tam iuris canonici quam civilis et Theologiae nec non ornamentis pontificalibus et aliis rebus que omnia prefati episcopus et capitulum Vicensis ratione Guillermi, quondam vicensis episcopi, ab ipsis priore et conventu de Castserras sibi restitui postulabant. Nos Raimundus Sancti Ioannis et Raimundus Sancti Benedicti de Bagis, Dei miseratione Abbates a Domino Papa iudices delegati, et tandem pro bono pacis sub pena ducentorum aureorum hinc inde a partibus stipulata et premissa de consensu Partium Arbitri constituti; de voluntate ipsarum partium dicimus taliter arbitrando.

Quod episcopus et capitulum Vicenses habeant Psalterium glosatum et Epistolas Pauli glosatas, Libros Salomonis Isaiam et Matheum glosatos et omnes libros iuris civilis cum rationibus civilibus quos Guillermus, quondam Vicensis episcopus, habebat tempore mortis sue. Exceptis usaticis, quos cum Decretis et Decretalibus et Rationibus Canonicis Universis habeat prior et conventus Castris-serrensis. Breviarium autem Oficiale quod fecit scribi Guillermus, quondam episcopus, habeat archidiaconus vicensis secundum quod iam ipsi collatum fuit a Monasterio memorato. Predictas vero trecentas XXX^a macemutinas que ab ipso monasterio petebantur, habeant prior et conventus predicti ad voluntatem suma libere faciendam. Crozam autem Pastoralem habeant vicensem ecclesia. Cetera autem idem monasterium retineat iure suo. Retinens tamen nobis quod super istoriis scholasticis adhuc valeamus dicere inter partes, sive per arbitrium sive per iurisdictionem nobis e Summo Pontífice delegatam.

Nos autem predicti episcopus et capitulum vicense presentem determinationem et arbitrium per omnia aprobantes, contenti hiis que nobis adjudicata existunt per Arbitrios supradictos; ex certa scientia et libera voluntate, remittimus, condonamus, et etiam dif-

finimus priori et conventui supradictis, quidquid ratione predicti episcopo deffuncti ab ipsis petere vel exigere poteramus iure aliquo vel etiam ratione; ita quod de cetero per nos vel succesores nostros non possint aliquo tempore in causam trahi vel etiam conveniri. Versa vice nos prior et conventus Sancti Petri de Castserris similiter presens arbitrium per omnia aprobantes, contenti predictis libris et aliis que nobis sunt adiudicata in ipso; ex certa ciencia et spontanea voluntate remittimus, condonemus et diffinimus episcopo et capitulo supradictis libros et res alias que ipsis sunt adiudicata sicut superius expressius continetur; ita quod ea omnia vel aliquid ipsorum per nos vel sucesores nostros de cetero repetere vel exigere non possimus iure aliquo vel etiam ratione nobis et sucesoribus nostris super eo perpetuum silencium imponentes.

Actum est hoc V nonas iulii, anno Domni M° CC° XXX° V°.

Ego Bernardus, vicensis episcopo subscribo. Ego Raimundus Dei gratia Sancti Ioannis Abbas + Ego Bernardus, Vicensis episcopus subscribo + Signum Petri vicensis sacriste + Ego Bernardus de Ternemira vicensis precentor firmo + Ego Petrus de Brulio firmo. Ego Bernardus de Sancto Ipolito sacriscrinius firmo + Ego Petrus de Vivario qui hoc firmo. Sig+num Berengerii de Subirats. + Ego Raimundus de Sala, sacerdos et canonicus vicensis, firmo+. Ego Dalmacius de Corneliano qui hoc firmo + Raimundus Vita vicensis canonicus + Petrus firmat ista de Pausa Carmina dicta + Ego Raimundus de Capraria vicensis canonicus suscribo + Petrus de Salent, sacerdos et canonicus qui hoc firmo + Sig+num Petri de Ayreis, vicensis canonicus. Sig+num Benedicti prioris Castrisserrensi. Sig+num Ioannis, monachi et sacriste. Sig+num Petri monachi et sacerdotis, qui hoc firmo +. Arnaldus monachus et presbiter, qui hoc firmo +. Sig+num Petri, monachi et sacerdotis qui hoc firmo, salvo iure ecclesie castrisserrensis. Sig+num Arnaldi, monachi et chamerarii. Sig+num Petri de Bas, monachi. Sig+num Petri de Mirambel, monahci. Sig+num Guillermi monachi levite. Sig+num Egidii monachi. Sig+num Raimundi monachi et subdiaconi.

Sig+num Guillermi de Martorello, qui hoc scripsit mandato arbitrorum predictorum, cum literis supra positis in linea XIII^a ubi dicitur *vel aliquid ipsorum*, die et anno prefixis.

710

1235, setembre, 4

Reconeixement de senyoria. *Arnau de Noguera reconeix homenatge al monestir de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 688v, núm. 79 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "79. 4432".

Homenaje prestado por Arnaldo de Noguera al monasterio de Caserras ante Bernardo de Plano, a 4 setiembre 1235.

711

1237, desembre, 30

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Bernat Pla una feixa de terra a la parròquia de Tavèrnoles, per les quals farà dos gallines per Nadal de cens.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Tavèrnoles", f. 37r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 9, legajo 1, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 desembre de 1237. En poder de Joan, sacerdot de Vilalleons. Lo monestir de Casserras otorgà precari a Bernat Pla de una feixa que tenia en la parròquia de Tavèrnoles. Que affronta a sol ixent ab alou de dit monastir, a mitgdie ab honor de Pere Croses, a ponent ab honor de Bernat Serra y a tremuntana ab honor de dit Serra. Baix la prestació del cens de 2 gallinas per Nadal.

712

1228-1238, febrer, 20

Donació. *Guerau de Castelló i la seva muller donen al monestir de Casserres el cens de 8 sous de quatern que reben sobre els molins que tenen a Sau, al riu Ter. Si aquests molins es destrueixen, el monestir rebrà el cens sobre la resta de béns que posseeixen al terme de Sau. La raó de la donació és la permuta feta amb el monestir*

dels masos de Roca, que Arnau Cabrera deixà al monestir. També donen a la sagristia de Casserres quatre feixes de terra situades a Sau per una llàntia que cremi davant l'altar de Sant Pere.

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 629r, núm. 33 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 10 calendes de març de 1238.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 32r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 40, legajo 4, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 137 i 157. Regest.

Als 20 febrer 1228. En poder de Pere, levita. Geraldo de Castello y la sua muller donaren al monastir de Casserras lo cens de 8 sous de quaterno, rebedor sobre los seus molins que tenian en Sau en lo riu de Ter y si dits molins se destruhian rebria lo cens sobre tots los demás béns que tenian en la parròquia de Sau. Qual donació feren per rahó de la permuta que feu ab ells dit monastir dels masos de Roca que Arnau Cabrera dexà a dit monastir. Y així també donaren a la sagristia de dit monastir per una llàntia que deu cremar davant lo altar de Sant Pere 4 fexas situadas en la parròquia de Sau, que la una és de Piro fins al riu de Ter, la altre prop la fexa de Cerver, de honor de Roure fins al riu Ter, la altre Pedrosa y la altre als Callers, per alou franch de dita llàntia.

713

1238, maig, 21

Definió. *Bernat de Gurb renuncia a la donació de Bertran Canut i dels seus béns a Sant Miquel de la Guàrdia a favor del monestir de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 38, legajo 4, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 maig 1238. Bernat de Gurb difiní y renuncià a Casserras tot lo que podia demanar per donació o altre motiu sobre Bertran Canut y sos béns de la Guàrdia, renunciant a las demandas fetas y que podia fer.

714

1238, setembre, 24

Definició. *Berenguer Altarriba renuncia als drets sobre el mas Olseda, de Sant Feliu de Planeses, sota domini del monestir de Casserres, a favor de l'esmentat cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 582v, núm. 12 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Sadurní de Osor y Sant Feliu de Planesas", f. 192r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4, legajo 1, armario 1, estancia 4".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 24 setembre 1238. Berenguer Altarriba definí y cedí a Casserras la possessió y drets que tenia en lo mas Olseda, de Sant Feliu de Planesas, de domini de dit monastir.

715

1239, maig, 17

Aprovació. *Els monjos de Sant Pere de Casserres lloen i aproven el compromís de Pere de Bas, prior claustral, Arnau de Calaf, cambrer, Arnau de Mataró i Pere Ferrer amb Manassèn, prior, de deixar a les mans del bisbe de Vic les diferències que tenien entre ells per dur a terme la reforma del monestir.*

A ABEV. ACF-3, f. 6r.

a MONSALVATJE, "El monasterio...", vol. XX, pp. 34-41 traducció al castellà, apèndix XI, pp. 124-125.

b JUNYENT, *Diplomatari de Sant Bernat Calvó...*, núm. 138, p. 86.

c PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 104. Regest.

XVI kalendas iunii.

Nos totus conventus monasterii Sancti Petri Castriserrensis, bona et libera voluntate, in presenti cum hoc publico instrumento, concedimus firmiter et eciam approbamus in omnibus illud compromissum quod vos Petrus de Basso, prior claustralis, Arnaldus de Calaph, camerarius, Arnaldus Mathero et Petrus Ferrari, monachi nostri monasterii fecistis cum Manassem, priore nostro, in posse Domini Bernardi, Dei gratia Vicensis episcopi, super omnibus, que spectant ad reformationem monasterii nostri tam in temporalibus quam in spiritualibus, prout in eodem compromisso continetur. Promittentes nos illud compromissum firmiter observaturos secun-

dum quod in ipso est expressum, et nunquam in aliquo contrariari vel aliquid facere.

Testes: Ferrerius de Brugaria, Bernardus de Clotis et Arnaldus Rivipolli.

716

1239, maig, 17

Nomenament de procurador. *Els monjos de Sant Pere de Casserres i el bisbe de Vic es comprometen a la reforma del monestir. Pere de Bas, prior claustral, amb la resta de monjos de Sant Pere de Casserres, nomena Arnau de Calaf, cambrer, i Arnau de Mataró, monjos i companys seus, procuradors de la comunitat en la discussió que tenen amb Manassès, prior, sobre l'esmentada reforma, i prometen que tot el que facin, amb el coneixement i aprovació del bisbe Bernat, ho tindran per ferm i ho seguiran perpètuament d'acord amb el compromís signat.*

A ABEV. ACF-3, f. 6r.

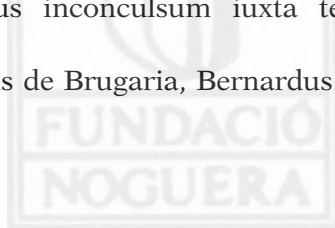
a MONSALVATJE, "El monasterio...", vol. XX, pp. 34-41 traducció al castellà, apèndix XI, pp. 124-125.

b JUNYENT, *Diplomatari de Sant Bernat Calvo...*, núm. 138, p. 86.

c PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 104. Regest.

Nos, Petrus de Basso, prior claustralis totiusque conventus monasterii Sancti Petri Castrisserris, bona et libera voluntate in presenti cum hoc publico instrumento, constituimus vos Arnaldo de Calaph, camararium, et Arnaldo Matheuo, monachos socios et fratres nostros, procuratores super illam dissensionem quam inter nos ab una parte et Manassen priore nostro ab altera, super nostri monasterii reformationem diucius agitatam. Promittentes bona fide quicquid vos inde fecistis sub examine domini Bernardi, Dei gracia Vicensis episcopi, in eius posse et manu a nobis et a dicto priore est plenius compromissum, nos ratum, firmum perpetuo habituros ac penitus inconculsum iuxta tenorem compromissi superius nominati.

Testes: Ferrerius de Brugaria, Bernardus de Clotis et Arnaldus Rivipolli.

717

1239, desembre, 13

Col·lació. *Arnau de Mataró, procurador de Sant Pere de Casserres, i tot el convent, fan col·lació del rectorat de l'església de Sant Pere de Berà i de la seva sufragània de Sant Jaume del Creixell a Pere, clergue del monestir de Sant Ponç de Corbera, amb el pacte que cada any doni 5 quarteres de forment, per Santa Maria d'agost, al monestir de Casserres.*

A ABEV. ACF-3, f. 70v.

[B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 144. Regest.

b BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, p. 91. Regest: "Consta primerament una collació feta per lo Prior de Sant Pere de Casserras de la Rectoria de Sant Pere de Barà, y de la Iglésia de Sant Jaume de Creixell, sufragània en aquells temps de Barà, y se reserva lo Prior 5 quarteres de forment pagadoras cada any per dit Rector feta als Idus de desembre del any 1239".

Frater Arnau de Matharo, procurator domus Sancti Petri Castriserrensis, totiusque eiudem loci conventus, in presenti damus, concedimus et conferimus iuste et canonice in beneficium ecclesiasticum tibi Petro, clerico de Sancto Poncio, \diebus omnibus vite tue/, ecclesiam sancti Petri de Berano cum ecclesia Sancti Jacobi de Crexello suffraganea ipsius, com omnibus earum primiciis, oblacionibus sive obvencionibus et deffuncionibus ac cum universis aliis ad ipsas ecclesias spectantibus vel spectare debentibus \ubique/ aliqua racione. Ita tamen quod tu sis nobis et priori ac conventui et monasterio Castri serrensis bono, fidelis et obediens in omnibus et devotus, et facias continue in dicta ecclesia residenciam personalem \deserviendò ipsam ecclesiam personaliter sicut decet in omnibus. Tamen retinemus nobis et monasterio castriserrensis semper in dicta ecclesia racione capellanie quinque frumenti quarterias annuatim quas \omnes V quarterias frumenti/ in festo Sancte Maria Augusti in quolibet anno semper habeamus et accipiamus \pro capellania/ de exitibus et redditibus ecclesie memorate.

718

1240, gener, 23

Donació. *Guillem de Puiglagulla i la seva muller donen al monestir de Sant Pere de Casserres la masada d'aquest cenobi, anomenada de Bosc, que paga la tasca i 12 diners.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 571r, núm. 22 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 27, legajo 3, armario 1, estancia 6".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 23 janer 1240. Guillem de Puiggalial y sa muller donaren a Casserras tota la masada de dit monastir, dita de Bosch, que té per ells Ferrer del mas Surroca, a la prestació de tasca y 12 diners. Tot lo referit y demés dels venedors fou donat al dit monastir sens reserva alguna.

719

1240, juliol, 11

Debitori. *Arnau, cambrer de Casserres, confessa que deu a Ramon de Grevolosa, de Manresa, 100 bizancis de plata bona, fina i de recte pes, els quals va gastar amb el consentiment de Joan, sagristà i procurador del monestir de Casserres, per pagar les peces de roba i altres coses que va adquirir per raó del seu ofici. El termini de retorn es fixa abans de les carnestoltes de la pròxima quaresma.*

A ABEV. ACF-3, f. 138v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 103. Regest.

Frater Arnaldus, camerarius monasterii Sancti Petri Castri-serris debeo tibi Raimundo de Grevolosa de Minorisa et cui velis C bisancios boni et fini argenti rectique ponderis, quos omnes de consilio et voluntate Johannis predicti monasterii sacriste et procuratoris tocusque eiusdem loci conventus a te numerando et manualiter \i [...]/ et confiteor habuisse et recepisse et [...] fuisse et expendisse in persolvenda ardua debita camerarie supradicte, de quibus omnibus *et cetera*, renunciando *et cetera*. Termino: in carnibus ablati quadragesime proxime venturis. Fideiussorem: Ferrarium de Bononia et Raimundum de Villa et Berengarium de Casseris, omnes cives de Vico¹ \super omnia bona et res nostras *et cetera* et specialiter super omnia bona dicti monasterii et camerarie predictae modo et in [...] habita et habenda ubicumque melius ac vo[...] vel habere/.

Testes: Ferrarius de Brugeria, Ferrarius de Torrentibus et Petrus de Muntadela.

1. *Segueix la crida que remet a l'afegit del final del document.*

720

1240, agost, 28

Testament. *Berenguer de Tavertet dicta testament. Deixa a Casserres 100 sous sobre el seu mas Crous, a Tavertet.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 603r, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Christòfol de Tavertet", f. 155v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 11, legajo 2, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 agost 1240. Berenguer de Tavertet feu testament ab qual dexà a Casserras 100 sous sobre lo seu mas de Grous, de Tavertet, rebent los fruyts de dit mas fins que sos fills paguian aquells, no computant los fruyts en paga de aquells, y 2 capons de cens que rebia sobre lo mas Grous, sens poder exigir res mes.

721

1240, desembre, 3

Nomenament de procurador. *Pere, prior de Sant Pere de Casserres, constitueix procurador Arnau Mataró, monjo de l'esmentat monestir.*

A ABEV. ACF-3, f. 188bis.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 182. Regest.

Nos, frater Petrus, prior domus Sancti Petri Castriserrensis totusque eiusdem loci conventus bonoa et libera voluntate in presenti cum hoc publico instrumento constituimus te fratrem Arnaldum Matharo monachum nostrum procuratorem syndicum et actorem in omnibus causis sive placitis que nos \vel/ domus nostra habemus vel habere speramus aliqua racione ubique in cunctis locis, cum aliqua vel aliquibus personis habendo quicquid de predictis, causis sive placitis de iure duxeris faciendum ratum et firmum perpetuo ac penitus inconvulsum.

722

1240, desembre, 18

Donació per entrada de monjo. *Guillem Ferrer, amb el consentiment de l'autoritat eclesiàstica, renuncia als seus béns per entrar de monjo al monestir de Casserres, amb llicència de la seva muller Maria.*

A ABEV. ACF-3, f. 188v.

a JUNYENT, *Diplomatari de Sant Bernat Calvó...*, núm. 203, p. 125.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 182. Regest.

XV kalendas ianuarii.

Ego Guillelmus Ferrarii, saniori ductus consilio et voluntate ac speciali licencia Marie uxoris mee in presenti, ob remedium anime mee, offerens corpus meum et animam Domino Deo et specialiter monasterio Sancti Petri Castrisserrensis ut induendo monachilem habitum in eodem monasterio sub beati Benedicti regula delens peccata mea Domino Ihesu Christo eiusque Genitrici Virgini gloriose, et specialiter beato Petro Castrisserrensis diebus omnibus vite mee valeam famulari; bona et libera voluntate insimul cum dicta Maria uxor mea nos ambo ego ita pariter per nos et per omnes nostros presentes et futuros, damus donacione facta inter vivos, et corporaliter tradimus, et ob nostrorum parentorum veniam delictorum offerimus dicto monasterio et beato Petro Castrisserrensis et vobis fratri Petro, presenti priori totique eiusque loci conventui et cui velitis in perpetuum omnes illas domos nostras integre a celo usque in abissum cum suo cortali et cum porticu supra carreriam, quas habemus in villa Vici in senioratu ecclesie Sancte Marie Minorissensis que in ipsis accipit unum caponem annuatim pro censu.

Et hoc iurat dicta Maria.

Testes: Petrus de Subtusrocha, Raimundus de Prunariis et Bernardus de Molendino.

723

1240, desembre, 22

Definició i llicència. *Maria, dona de Guillem Ferrer, defineix al seu marit dels deutes conjugals, li dóna llicència per entrar al monestir de Sant Pere de Casserres per a ser-ne monjo.*

- A ABEV. ACF-3, f. 190v.
 a JUNYENT, *Diplomatari de Sant Bernat Calvó...*, núm. 203, pp. 124-125.
 b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 182. Regest.

X kalendas ianuarii

Ego Maria Ferrarii bona et libera volntate in presenti cum hoc publico instrumento in manu et presencia Petri de Pausa, vicensis canonici et domini episcopi locum tenentis, sine retentu aliquo diffiniens te Guillelmo Ferrarii maritum meum penitus perpetuo a toto illo coniugali debito quo mihi reddere tenebatis. Dono tibi plenum posse ac licencia et concedo in presenti quod quacumque die vel hora volueris possis intrare religionem inmonasterio Sancti Petri Castrisserrensis et ibidem recipere habitum monachilem, promitendo bona fide me perpetim castitatem et continenciam servaturam.

Testes: Arnaldus Rivipolli, Ferrerius de Costis, Bernardus de Clotis.

Sig+num Bernardus, vicensis archidiaconus.

724

1241, gener, 26

Carta de germandat. *Pere, prior de Casserres, vetllant per l'ànima de Guillem de Coll, el rep com a germà perpetu del monestir tant en els seus béns temporals com espirituals. Serà coc o cuiner del cenobi mentre visqui, i per això romandrà assíduament a la cuina. Rebrà sempre en compensació, tant en salut com en malaltia, mig pa de forment i mig d'ordi, vi i llegum, tal com rep el forner del monestir, i es vestirà com un dels germans conversos. Per això haurà de ser sempre fidel i obedient mentre visqui al monestir d'acord amb el que mana la regla de Sant Benet. Si està malalt no haurà de servir a la cuina i podrà continuar residint al cenobi, rebrà el menjar i la roba. Guillem de Coll accepta i promet complir tot el que diu el document.*

- A ABEV. ACF-3, f. 198bis.
 a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 126-127. Regest.

Frater Petrus, prior domus Sancti Petri Castriserrensis totusque eiusdem loci conventus bono animo et spontanea voluntate, volentes providere anime tui Guilelmi de Colle Salicti, in presenti cum publico instrumento per nos et per omnes successores nos-

tros recipimus te dictum Guilelmum in fratrem [...] nostre in perpetuum tam in temporalibus quam in spiritualibus, ita quod tu in omni vita tua dum fueris sanus [...] coqus domus nostre et in conquina nostra assidue maneat et recipias cotidie \in sanitate et infirmi/ in domo nostra medium panem [...] frumenti et alium medium panem ordeï et \vinum/ generale sicut fornerius noster et etiam accipias vestes sicut unus conversus. Preterea tu sis nobis et successoribus nostris et domuni nostre \diebus omnibus vite tue/ bonus, fidelis, legalis et obediens in omnibus dicto et facto et in dicto monasterio converseris dum vixeris iuxta tenorem regule beati Benedicti. Cum autem sanus non fueris non teneris aliquo modi dictum servitium facere in conquina et nichilominus propter infirmitatem accipias predicta omnia in omni vita tua in monasterio memorato.

Ego itaque dictus Guilelmus de Colle laudans et concedens in omnibus predicta omnia et singula in presenti bona fide et sine omni enganno promitto et convenio vobis domino priori predicto et omnibus successoribus vestris in dicto monasterio ea omnia [atende]re et complere in omnibus \et esse bonus, fidelis et leaglis ac obediens/ pro ut melius et plenius superius sunt expressa.

Testes: Ferrarius de Costis, Arnaldus Juin et Thomas [...].

725

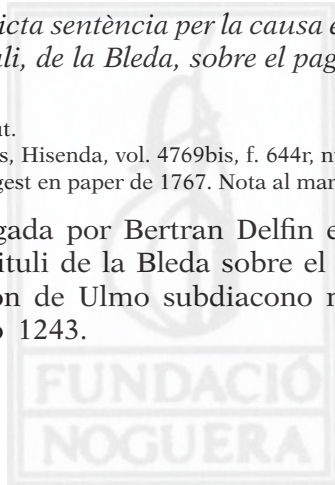
1243, març

Sentència. *Bertran dicta sentència per la causa entre el prior de Casseres i Bernat Vituli, de la Bleda, sobre el pagament de 32 quarteres de blat.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 644r, núm. 28 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "28. 4108".

Sentencia otorgada por Bertran Delfin entre el prior de Casserras y Bernardo Vituli de la Bleda sobre el pago de 32 quarteras de trigo, ante Ramon de Ulmo subdiacono notario de Barcelona, en el mes de marzo 1243.

726

1243, juny, 4

Donació. *El prior de Casserres dóna a Ferrer de Canyamàs, de la parròquia de Dosrius, les rendes que rep de la parròquia de Sant Esteve de Canyamàs per 33 quarteres de blat.*

[A] Original perdut.

A ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 31v, núm. 14 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 14. Arriendo. 216".

Arriendo hecho por el Prior de Caseras a favor de Ferrer de Cayamás de la Parroquia de Dos Rius de todas las rentas que dicho prior percibe en la parroquia de San Estevan de Cañamás, por precio de 33 quarteras de trigo, ante Berenguer de los Alivares, notario de Cañamas, a 4 junio 1243.

727

1243, agost, 26

Jurament. *Ramon de Cardona, fill del difunt Ramon Folc i d'Agnès de Torroja, presta jurament de defensar els béns i els servidors de Sant Vicenç de Cardona i de Sant Pere de Casserres.*

A APSMV. Fons Sant Vicenç, ACC, núm. 1. Original (95 × 165 mm).

B BC. PASQUAL, vol. IV, f. 109. Còpia simple en paper del segle XVIII.

a SERRA, "Els senyors...", p. 103.

b GALERA, *Diplomatari de la vila de Cardona...*, núm. 408, pp. 497-498.

Iuro ego Raimundus de Cardona, filius Raimundi Fulchonis, olim defuncti, et filius Turroge, que iam fuit, quod ab ista hora in antea era fidelis ad domum Sancti Vincentii de Cardona de omni honore quem habet vel in antea habebit et ad domum Sancti Petri Castri Serrensis de omni honore quem habet vel de cetero habebit. Quod non auferero nec deteriorabero pro aliquo iure nec aliqua ratione et adiuuabo eas domos defendere et manutere contra cunctos homines bona fide sine omni malo ingenio et dolo. Et si in aliquo infregero, redigero infra XXX dies, sicut clerici Sancti Vincentii et monachi Sancti Petri Castrisserris michi demandaverint, per Deum et per hec Sancta IIII^{or} Evangelia.

Actum est hoc anno Domini MCCXLIII, VII kalendas setembris.

Sig+num Raimundi de Cardona, qui hoc firmat, iurat atque laudat.

728

1244, juliol, 29

Donació. *Joan Grau i els seus fills donen a Bernat Pasqual una peça de terra al mas Llunes, alou de Casserres, que fa la tasca, per 40 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 622r, núm. 7 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 juliol 1244. Joan Grau y sos fills donaren a Bernat Pasqual y als seus una pessa de terra que tenia per donació de Pere Lunes en la parroquia de Gurb, dit mas Lunes, alou de Cas-serrras; a la prestació de tasca. Y affronta dita pessa per 3 parts ab honor de dit Pasqual y a mitgdie ab Grau. Preu 40 sous.

729

1244, juliol-agost

Apel·lació. *Apel·lació de la sentència de la causa entre el prior de Cas-serres i el rector de la Bleda, sobre la prestació de 32 quarteres de blat.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 642v, núm. 16 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "16. 4096".

Apelacion en respuesta por el prior de Caserrras en la sentencia por el dada a favor del rector de la Bleda sobre la prestacion de los 32 quarteras de trigo ante Ramon de Uvino subdiacono, en 3 de las ... agosto 1244.

730

1244, desembre, 13

Establiment. *Bernarda Prat i el seu marit estableixen a Pere Fàbrica i a la seva família tres peces de terra situades a Manlleu, al lloc*

anomenat Fàbrica, en alou de Casserres, que rebrà la tasca dels esplets, i acorden que el matrimoni rebi el quart i el braçatge.

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 571r, núm. 23 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el nom del marit de Bernarda de Prat és Bernat, de Sant Hipòlit, i el de la dona de Pere de Fàbrica, Maria.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 28, legajo 3, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 desembre 1244. Bernarda de Prat y son marit estableixen a Pere Fàbrica y sos fills tres pessas de terra que tenian en Manlleu, alou de Casserras, en lo lloch dit Fàbrica. Que affrontan a orient ab honor de dit Fàbrica, a mitgdie ab Pere Curriener, a ponent ab lo camí públich, y a tremuntana ab honor de Casadevall. Ab pacte de prestar al monastir tasca de explets y als establiments quart y brasatge.

731

1246, abril, 7

Establiment. *Hug, prior del monestir de Casserres, en nom de tot el convent, estableix a Joan de Balaguer i a la seva muller Maria una honor situada a la parròquia de Sant Pere de Roda, al lloc anomenat Coma de Subac. Paguen 7 sous per l'entrada i s'estableix un cens d'un parell de gallines per Tots Sants.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/101 (signatura antiga II/76). Original (264 × 930 mm). Carta per lletres partides. Al dors: "n° 77"; "Stableix lo monestir de Casserres un honor en Roda en la partida dita cumbam de Subaco ab cens de un parell de gallines [...] Roda"; "4"; "Roda n° 118, legajo 12, armario 1, estancia 15"; "stabliment de honor"; "hh 21"; "1246"; "C 101"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Coma de Subach. Número 118, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 7 abril 1246. Lo monastir de Casserras establí a Joan de Balaguer y als seus un honor que tenia en la parròquia de Roda y lloch dit Coma de Subach. Que afronta dita Coma a orient ab lo camí que va de Balaguer a Fontanillas, a mitgdie ab la Viña Llarga de dit monastir així com la aygua corra, a ponent ab honor de Pere Colom, y a tremuntana ab lo camí que ve de Cerarols y va a la Creu, ab pacte que milloràs dita terra en fidelitat de dit monastir y donàs a est annualment un parell de gallinas. Per la entrada de 7 sous".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/76.

- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 636. Regest.
 c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego frater Hugo, prior Castriserris, cum consilio et voluntate tocius eiusdem loci conventus per nos et per omnes successores nostros, stabilimus atque concedimus tibi Iohanni de Balagario et uxori tue Marie et infantibus vestris atque proieniei vestre in perpetuum honorem nostrum quem habemus et habere debemus in comitatum Ausone, in parrochia Sancti Petri de Rota, in loco nominato cumbam de Subaco. Affrontat dicta cumba de orientis in via que pergit \de Balegario/ a Fontanies, de meridie in Viyaloga nostra sicut aqua discurrit, de occiduo in honore Petri Columbe, de circio in strata que pergit de Sorerols et vadit ad Cru\cem/. Dictam namque cumbam integre cum omnibus suis pertinenciis, tenedonibus, terminis, ingressibus suis et egressibus, et affrontacionibus suis et arboribus omnibusque ibi sunt vel erunt cuiusque generis sint. Tali pacto stabilimus vobis et vestris ut \omnem/ honorem predictum semper vos et proienies vestra teneatis et habeatis et laboretis et expletetis ad servicium et fidelitatem nostram nostrarumque successorum, et de dicto honore quem modo stabilimus donetis nobis in festivitate Omnium Sanctorum I par gallinarum per unumquemque anum et nichil aliud pro censu detis vel partem aliam expletorum. Pro ista vero stabilicione vel laudicione accipimus a vobis VII solidos de quibus bene sumus paccati. Renunciando omni excepcione non numerate peccunie et baiulus est bene paccatus de suo braciatico.

Quod est factum VII idus aprilis, anno Domini M^o CC^o XLVI.

Sig+num Bernardi de Casseris. Sig+num Petri des Sola testium huius rei.

Ego frater Hugo prior Castriserris tali sig+no hoc firmo salvo iure ecclesie nostre. Ego Raimundus camerarius subscribo SSS. Sig+num Iohannis, monachus et sacrista.* Sig+num Petri, monachi et sacerdotis. Sig+num Bernardi, monachi et celerarii.* Sig+num Raimundi, monachi et subdiachoni.* Sig+num Raimundi, monachi et subdiachoni.* Sig+num Berengarii de Balegario, baiuli.

Guillelmus presbiter et monachus, qui hoc scripsit, cum literis rasis et emendatis et supraponitis in III linea ubi dicitur *cumbam et balegario*, et in IIII ubi dicit *que pergit*, et in V ubi dicit *omnem*, et hoc sig+num SSS apposuit die et anno quo supra.

732

1246, abril, 16

Venda. *Guilleuma Guerau ven a Joan Verdaguer dues peces de terra a la Guàrdia, als llocs anomenats Riba Alta i Camp Major, sota domini de Sant Pere de Casserres i de Maria Bac, pel preu de 16 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Riba Alta i Camp Major. Número 39, legajo 4, armari 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 abril 1246. Guillerma Gerart vené a Joan Verdaguer dos pessas de terra que tenia en domini de Casserras y de Maria Bach en la Guàrdia y lloch dit Riba Alta y Camp Major. Affronta la Riba Alta a orient ab lo puig, a mitgdie ab honor de Ramon Sans, a ponent ab lo torrent, y a tremuntana ab honor de Berenguer Curt. Y lo Camp Major affronta a orient ab lo torrent, a mitgdie ab honor de Dulcia Costel, a ponent ab honor de Ferrer Verdaguer y a tremuntana ab honor de Ramon Sans. Preu 16 sous.

733

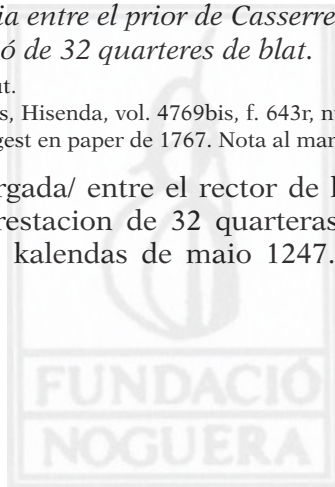
1247, abril, 24

Concòrdia. *Concòrdia entre el prior de Casserres i el rector de la Bleda sobre la prestació de 32 quarteres de blat.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 643r, núm. 19 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "19. 4099".

Concordia \otorgada/ entre el rector de la Bleda y el prior de Caserras sobre la prestacion de 32 quarteras de trigo ante Pedro Ramon, en 8 de las kalendas de maio 1247.

734

1248, novembre, 27

Sentència arbitral. *Pere de Sant Hipòlit, canonge de Vic i àrbitre sobre les reclamacions del cambrer de la Bleda i Bernat Puig pel pagament del retrobraçatge per les parts dels esplets que li havia de pagar i per un lluïsmes per una feixa de terra que havia venut, declara l'absolució de Bernat Puig, ja que aquest pagament no consta a cap document; salva el dret, en cas de trobar l'instrument.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Malla", f. 131r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 novembre 1248. Pere de Sant Hypòlit, canonge de Vich, àrbitre elegit per lo camarer de Breda y Bernat Puig, de Malla, sobre las pretensions que dit camarer tenia contra dit Puig, que li hagués de pagar retrobrassiàtich que no li havia pagat per las parts de esplets que devia pagarli y un lluisme per una feixa de terra que havia venut, a lo que contadeya dit Puig. Declara que per no constar dit retrobrassiàtich se hagués may pagat, dit Puig devia quedar absolt de esta pretenció, salvant dret per lo cas de trobarse algun instrument que justificàs dit retrobrassiàtich, y que li donàs dit Puig 15 sous de duplo.

735

1249, gener, 11

Venda. *Ramon Sans ven a Joan Verdaguer una peça de terra situada a la Guàrdia, al lloc anomenat Dois, sota domini de Casserres, Ferrer Bruguera i Maria Bac, pel preu de 6 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Dolio. Número 40, legajo 4, armari 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 janer 1249. Ramon Sans vené a Joan Verdaguer una pessa de terra de domini de Casserras y de Ferrer Bruguera y Maria Bach en la Guàrdia, en lo lloch dit Dolio. Que affronta a

orient ab lo torrent de Dolio, a mitgdie ab honor de Berenguer Curt, a ponent ab honor de Dulcia Costell y a tremuntana ab honor del comprador. Preu 6 sous.

736

1248-1249, abril, 11

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Guillem Riba i a Joan Grau la meitat d'una honor indivisa, que té sota l'església de Sant Romà de Sau, amb la condició de donar la tasca i el braçatge de blat, el quart i el braçatge de la verema, i la meitat de les olives.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 626r; núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 3 idus d'abril de 1248.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 32v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 43, legajo 5, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 abril de 1249. En poder de Pere de Areys, notari de Vich. Lo prior de Casserras establí a Guillem Riba y a Joan Grau, a saber a dit Riba la mitat y la altre mitat a dit Grau, de aquell honor indivís que tenia lo dit prior sota la yglésia de Sant Romà de Sau. Lo qual Afronta a sol ixent ab lo camí públich, a mitgdie ab honor del mas Riba, a ponent ab lo riu de Ter y a tremuntana ab lo mas Casademunt. Per a que ho pocehissen en servey de dit monastir, baix la prestació de tasca y brassatge de blat, quart y brasatge de verema y la mitat de las olivas.

737

1249, maig, 15

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Elies Pla i a Berenguer de Casserres el mas de Coma Llòbrega i una honor del mas Guàrdia, al lloc anomenat Camp Rodó, sota domini del monestir, a Folgueroles, pels quals pagarà el quart i el braçatge dels esplets de pa i vi al cenobi, 6 diners per al batlle i 2 quarteres de forment. S'estableix que hi haurà d'haver un masover i el preu de l'entrada és de 19 morabatins d'or.*

- [A] Original perdut.
- [B] Trasllat perdut.
- C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 612r, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 88r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 25, legajo 3, armario 1, estancia 10". Regest: "Als idus maig 1249. Lo prior de Casserras concedí precari a Elias Pla y a Berenguer de Casserras de tot lo mas de Coma Lúbrica y del honor que és de domini de dit monastir de pertinèncias del mas Guàrdia, en lo lloch anomenat Camp Redonel, així com és del mas de Sala inferior fins a honor que és de pertinèncias del mas Coma Lúbrica, situat tot en la parròquia de Folgarolas. Y així mateix lo quart y brasitàich de explets de pa y ví, exceptat de las barqueras que rebia dit monastir y lo censde 2 sous per ditas barqueras, y 6 diners per lo batlle. Tot al cens de 2 quarteras de fo<r>ment bo y net a mesura del mercat de Vich, pagador per Nostra Señora de Agost. Ab pacte de tenir las casas habitadas ab un masover. Entrada de 19 morbatins de or."
- E ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 88r. Nota al marge: "Número 26, legajo 3, armario 1, estancia 10".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als idus maig 1249. Lo monastir de Casserras concedí precari a Elias Pla y Berenguer Casserras del mas Coma Lúbrica, de Folgarolas, y reducció de censos antichs al cens de dos quarteras forment per Nostra Señora de Agost.

Est acte és lo original y lo antecedent és transumpto.

738

1250, maig, 20

Venda. *Bernat de Guàrdia, la seva mare Berenguera i les seves filles Agnès i Jussiana venen a Bernat d'Angle el mas anomenat Vilatersana, situat a Sant Pere de Roda, en franc alou, pel preu de 140 sous de doblenc.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casseres, C/102. Original (382 × 235 mm). Al verso: "Roda n° 119, legajo 12, armario 1, estancia 15"; "Bernat de Guardia ven a Bernat de Angelo lo mas Vila Terzana en Roda n° 151 Roda"; "[...] de vila terçana"; "C 102"; "1250"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Vilatersana. Número 119, legajo 12, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 20 maig 1250. Bernat de Guàrdia y Berenguera, sa mare, veneren a Bernat Angles tot lo mas dit de Vilatersana, que tenian en la parròquia de Roda, franch en alou. Preu de 140 sous. En la qual venda no va compresa la coromina dita de Vilatersana, que lo mateix compredor tenia per lo venedor, ni los censos que per ella prestava".

- a* VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/82.
b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 637. Regest.
c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Bernardus de Guardia et domina Berengaria, mater mea, et filie mei dicte Berengarie, Agnes et Iusiana, omnes nos predicti per nos et nostros presentes et futuros bona et libera voluntate non coacti neque circumventi in presenti cum hoc publico instrumento, vendimus sine aliquo nostro nostrorumque retentu tibi Bernardo de Angulo et cui velis imperpetuum per alodium bene franchum proprium et liberum totum integre illum mansum de Villa Terzana qui est in parrochia de Roda. Iamdictum itaque mansum cum omnibus domibus, honoribus, possessionibus, expletis et partibus expletorum et cum censibus, terciis, laudismis, stabilimentis, homicidiis, cucuciis, exorchiis, intestiis, firmamentis, capitibus, fractis, placitis, emparis, venturis, adempramentis, pasturis, montibus, planis, rochis, petris, fontibus, aquis, riberis et arboribus diversorum generum et cum omnibus hominibus et femini qui et qua in dicto \manso/ sunt vel erunt sive inde fuerunt aut excierunt qui non sint redepti et cum redemptionibus hominum et mulierum et cum omnibus exaccionibus et universis aliis ibi vel inde ad nos et nostros spectantibus vel spectare debentibus et pro ut melius cogitari inveniri et dici nunc potest vel a modo poterit ad tuum et quorum ad commodum ac salvamentum a celo usque in habissum et cum universis omnibus que tu in dicto manso honoribus et pertinentiis eiusdem per nos tenes tibi et cui velis. Vendimus imperpetuum per alodio bene franchum proprium et liberum sine retentu nostro et nostrorum pro centum et quadraginta soidos denariorum barchinonenses de duplo, ex quibus omnibus bene sumus paccati. Renunciando omni exceptioni peccunie non numerate et non recepte. Extrahentes predicta hec omnia de omni nostro nostrorumque posse iure et dominio eadem omnia in tuum et quorum velis posse vis et dominium mitimus, tradimus ac transfferimus irrevocabiliter cum omnibus locis, vocibus, cessionibus et accionibus nostris ac cum universis aliis ibi vel inde ad nos et nostros quoquomodo competentibus vel competituris. Siquid autem de iusto precio huius vendicione deest aut in antea amplius [...] precio valuerit. Totum quicquid aud quantum sit vel fuerit gratis scienter consulte et ex certa sciencia tibi et cui velis damus, remitimus et perpetuo relaxamus. Renunciantes omni beneficio minoris precii et expresse beneficio

illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurrerit et omni alii iuri scripto et non scripto, tam Canonico quam Civili, et si forte aliqua persona privata vel extranea in dicta vendicione in tota vel in parte aliquid tibi vel tuis abstulerit vel emperaverit sive te vel tuos in causam inde traxerit ponamus nos et nostros semper inde statim ante te et tuos a principio cause vel litis usque in finem propriis expensis nostris. Et teneamus semper quisque nostrum in solidum tibi et cui velis de omni eviccione et expensis circa eviccionem factia nos omniaque bona nostra mobilia et immobilia, habita et habenda tibi et cui velis perpetuo obligantes ad maiorem etiam firmitatem iuramus nos dicti omnes venditores per Deum et super eius III^{or} evangelia hec predicta omnia et singula semper attendere et servare et non in aliquo contravenire nec aliquem facere venire aliqua racione. Renunciantes omni iuri et racioni repugnantibus contra predicta.

Quod est factum XIII kalendas iunii, anno Domini M^o CC^o L^o.

Sig+num Bernardi de Guardia, sig+num Berengarie, matris eius, sig+num Agnetis, sig+num Iusiane, filiarum dicte Berengarie, omnes nos predicti qui hec fecimus, iuramus et firmamus.

Testes rei huius sunt Petrus de Taverteto, Ferrarius Mironis, Michael de Planis, Petrus de Ferigola et Petrus de Olone, de Vico.

In hac autem venditione non intelligetur esse illa condamina de Villa Terzana quam tu per nos tenes nec census qui inde exit.

Sig(*signe*)num Petri de Ayreis, vicensis canonici et publici ville vici notarii. Signum Petri de Ferigola scriptori iurati, qui hec scribi fecit et clausit mandato Petro de Ayreis, publici vicensis notarii, cum litteris suprapositis in quinta linea ubi dicitur *manso* et cum sig[...] sexta decima linea inferius respicientis tamen non firmaverunt nec iuraverunt premissis Agnes et Iusiana, die et anno quo supra.

739

1250, juny, 29

Testament. *Tomàs Espanyol dicta testament. Deixa al seu fill el mas de Pere Andreu juntament amb les seves terres.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7, legajo 1, armario 1, estancia 5".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 juny 1250. Thomàs Español feu testament y dexà a son fill lo mas de Pere Andreu ab sas terras.

740

1250, desembre, 10

Nomenament de procurador. *Ramon, nou prior de Casserres, considerant que és foraster i que no coneix els costums de la terra, nomena procurador seu Arnau, prior de Sant Ponç de Corbera. S'estableix la condició que li assignin els rèdits necessaris per a les cavalcadures, vestits de l'escuder i dels palafreners i les despeses que ell haurà de fer quan visiti el monestir de Cluny i també quan vulgui romandre a Casserres, per això el procurador haurà de proveir-lo de dues cavalcadures, un escuder i un palafrener tant pel que fa al menjar com a la roba. La persona que escullin tindrà aquest càrrec a partir de la propera festa de la Circumcisió del Senyor durant els tres anys pròxims.*

- A ABEV. ACF-5, full solt entre f. 38 i 39.
 a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 97. Regest.

Quod nos, Raimundus prior monasterii Castriserris, scientes nos esse nimium honorem¹ in nostra persona ferre atque procurare nostri penitus negocia monasterii de nostre proposito atque acensum et consilio nostrorum fratrum universorum pariter et prudent[...]² nostre amicorum donius predictum monasterium simel et res ipsius per diligentem procuratorem volumus ordinare in melius reformare ob hoc quoniam sumus ignoti ad istam terram et consuetudines et facta et personas omino ignoramus domus nostra venire cotidie ad detrimentum, quapropter stabilimus talem nostrum procuratores sindicum et actorem tam infra monasterium quam extra ad regendum, ad gubernandum, ad custodiendum, ad accipiendum, at tradendum, ad stabiliendum sive aliquem contractum faciendum que \dicta/ ad domum nostram pertinent vel \post/ aliquo modo pertinere ad agendum in causis ad renunciandum, ad replicandum, ad excipiendum, ad appellandum, ad sentenciam

audiendum vel compositionem faciendam atque [etiam] ad universa et singula que nos ratione domus nostre procurare vel facere possemus. Ita ut quicque per ipsum fuerit factum vel processum de predictis firmum et ratum omnes semper promittimus habituri, verumtamen nos Raimundus dictus prior de voluntate nostri conventus talis redditus in nostris necessariis plenarie retinemus² \de quibus redditibus provideamus nobis in equitaturis et in vestibus scutiferorum et trotariorum nostrorum et in sumbtibus quas faciemus dum visitabimus monasterium Cluniacensem et in aliis necessariis nostris verumtamen dum voluerimus stare in monasterio Castriserris dictus procurator providat nobis cum duabus equitaturis et uno scutifere et uno trotario in comescione et de illis redditibus non teneamus computare cum conventu nec teneamini ad solutionem debitorum dicti monasterii faciendam./ Cetera domus nostre dicto procurator firmiter relaxamus, promitemus iterum omnes predictos quod aiuvenus ipsum procuratorem bona fide in factis utilis dicte domus, tamen de rebus predicti monasterii alique non accipiamus absque voluntate dicti procuratoris. Demum \vero/ ego talis procurator promitto vobis domino Raimundo Priori et conventui ipsius cenobii predictam procuracionem et aministrationem in omnibus sagaciter prucurare. Hec autem ordinatio duret a festo circumcisionis Domini usque ad triennium. Omnes census, proventus et denarium ec quicquid aliud ibi vel ubique ad dictum monasterium certo termino.

1. Honorent al document. 2. Segueix la crida que remet a l'afegit a peu de pàgina.

741

1250, desembre, 11

Liquidació de comptes. *Arnau, prior de Sant Ponç i procurador del monestir de Casserres, reconeix que el prior Ramon li ha donat comptes de tots els rèdits i coses que ha gestionat per al monestir, i per tant es dóna per satisfet i promet que mai més, per cap raó, li demanarà cap més compte.*

A ABEV. ACF-5, f. 38v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 107. Regest.

Arnaldus, prior Sancti Pontii et procurator monasterii Castriserris et \nos/ conventus eiusdem, bona et libera voluntate in presente cum hoc publico instrumento omnes nos predicti in ve-

ritate recognoscimus et facemur vobis domino Raimundo, priori dicti monasterii Castriserris, quod plenarie et legaliter venistis nobiscum ad comptum de omnibus redditibus, proventibus et aliis bonis que de dicto nostro monasterio et possessionum eius usque hodie tenuistis, habuistis ac etiam aministrastis aliqua racione, et facto compoto super predictis omnibus et singulis legaliter recognoscimus et facemur quod predicta expedistis et misistis et ordinastis in nobis et in dicto nostro monasterio et in negotiis nostris et eius ad comodum et utilitatem nostram et dicti nostri monasterii et quod sumus inde a vobis bene \et vestris/ paccati et renunciando exceptioni peccunie non numerate vel rerum predictarum non receptorum appellamus vos inde quitium et solvimus inde vos et omnia bona vestra, ita quod racione predictorum sive occassione suplementi eorum de cetero nos vel aliquis per nos sive ex parte nostra et nostri monasterii demandare atque exigere non possimus vel possint, facientes etiam per nos et nostros super predictis omnibus et singulis vobis et bonis vestris finem perpetuum et pactum de non petendo. Quequidem predicta nulla contingente casu valeamus ulterius revocare, renunciantes omni iuri et racioni repugnantibus contra predicta.

Testes: Ferrarius de Martina, Raimundus Oliver, Bernardus de Costis.

742

1251, febrer, 11

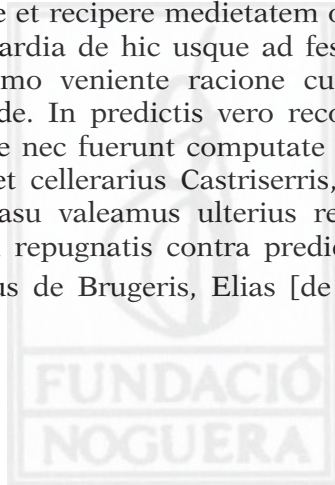
Liquidació de comptes. *Arnau, prior de Sant Ponç i procurador del monestir de Sant Pere de Casserres, reconeix que ha fet còmput de deutes amb Berenguer de Casserres, que viu a Vic, per tot el que ha fet i ha actuat fins aquell moment en nom del cenobi. Reconeix que li deu 190 sous de moneda de doblenc, dels quals podrà cobrar 141 censos de la batllia de Vilalleons i la resta del que doni per la festa de Sant Joan la batllia de la Guàrdia, prop de Roda. No s'inclouen els deutes que els monjos, el cambrer i el cellerer de Casserres tenen amb ell.*

A ABEV. ACF-5, f. 63v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 97. Regest.

Nos Arnaldus, prior Sancti Poncii et procurator monasterii Castriserris et conventus eiusdem, bona et libera voluntate, in presente cum hoc publico instrumento profitemur et recognoscimus veritate quod venimus ad recongicionem et compotum legalis tecum Berengario de Casserris habitatore ville Vici super monibus debitis que dictum nostrum monasterium Castriserris et nos vobis usque hodie debuimus et debemus aliqua ratione et de quibusdam censibus et aventuris que tu debes tenere rationibus sub misis, et facta legaliter recognicione et compoto inter nos et te est verum et certum quod debemus tibi centum nonaginta solidos Barchinonenses de duplo, et renunciando exceptione pecunie non numerate promittimus tibi et cui velitis sub obligacione bonorum omnium nostrorum et dicti nostri monasterii dictas centum nonaginta solvere sine questione, dilacione et aliqua exceptione ad tuam voluntatem vel statim quando tibi placuerit. Item recognoscimus et facemur quod tu debes tenere et recipere continue et tandis omnes census totius baiulie Ville Leonum, scilicet omnes denarios, capones, gallinas et pernas quousque tibi et cui velis sint satisfactum de centum quadraginta et uno solidos de duplo quos tibi debemus ultra centum nonaginta solidos antedictos de quibus centum quadraginta et uno solidos iam est inde tibi satisfactum in parte. Item recognoscimus et facemur quod debes tamen medietatem aventurarum totius dicte baiulie de Villa Leonum quousque de dictis centum quadraginta et uno solidis donationis quam de dictam medietatem aventurarum et cetera tibi et cui velis sis integre satisfectum. Item recongoscimus et fatemur quod tu debes tenere et recipere medietatem omnium aventurarum totius baiulie de Guardia de hic usque ad festum Sancti Johannis babtista iunii proximo veniente ratione cuiusdam vende quam iam facimus tibi inde. In predictis vero recognicione et compoto non intelligimus esse nec fuerunt computate debita que alias tibi debent camerarius et cellerarius Castriserris, quequidem predicta nullo contingente casu valeamus ulterius revocare, renunciantes omni iuri et rationi repugnatis contra predicta.

Testes: Ferrarius de Brugeris, Elias [de Pl]ano et Bernardus de Costis.

743

1251, maig, 6

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Guillem Humbert el mas Humbert, a la parròquia de Malla, que tenen per aquest monestir, i fa dues quarteres i mitja de forment per Santa Maria d'agost de cens. Absol Guillem Humbert de la tasca i altres prestacions i li confirma la batllia que ja tenia.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 7.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Malla", f. 131r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3. Se trobarà tom primer de Actes, foleo 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 6 maig 1251. Lo prior de Casserras establí a Guillem Umbert de Malla lo mas Umbert y los honors y pcessions que possehian per dit monastir en dita parròquia. Que afrontan a orient ab la Riera, a mitgdie ab la Vall de Sabaell y ab la Muntada, a ponent ab lo camp de Boella y ab honor de Santa Maria de Ripoll, y a tremuntana ab un honor de alou de Guillem Norra, al cens de 2 quarteras y mitja de forment mesura de Vich pagador a gasto de dit Umbert dins Vich per Nostra Señora de Agost, absolut al dit Umbert de la tasca y demés que prestava al dit monastir y li confirma la batllia que tenia lo mateix Umbert.

744

1251, setembre, 27

Venda. *Pere Rossinyol, la seva muller Elisenda i les seves filles, Maria, Berenguera i Simona, venen a Joan Massana una peça de terra situada a Roda, al lloc anomenat Passadores, pel preu de 10 sous.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/103 (signatura antiga II/81). Original (180 × 140 mm). El pergami presenta algunes taques. Al dors: "Roda n° 10"; "[...]"; "[...] ven a Joan de Mas [...] Roda"; "Roda n° 1[20], legajo [12], armario 1, estancia 15"; "hh 115"; "Vendicio facta Iohannis de Massana de parroquia Sancti Petri de Roda de una pecia terre in dicta parroquia facta per Petrum Rossiniol et uxorem eius Ermessendis et filias eorum Maria et Berengaria et Simona. Factum V° kalendas octobris anno Domini MCCLII"; "1251"; "C 103"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Passadores que tenen diferents per vendas de Bonamich. Número 120, legajo 12,

armario 1, estancia 15". Regest: "Als 27 setembre 1251. Pere Russiñol y sa muller veneren a Joan Massana una pessa de terra en Roda, en lo lloch dit Passadoras. Affronta a orient ab lo camí missader, a mitgdie y tremuntana ab honor del comprador, y a ponent ab lo camí de Fransa. Preu de 10 sous".

- a* VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/81.
- b* VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 637. Regest.
- c* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus Rossiniol et [uxor] mea Ermessendis et filia nostra Maria, Berengaria et Simona nos omnes in simul per nos et per omnes nostros presentes et futuros, bona et libera voluntate vendimus tibi Iohanne de Masana et tuis et cui velis semper quandam peciam terre quam habeamus in comitatu Ausone, in parrochia Sancti Petri de Roda, in loco nuncupato apud Passaderes, [alodium] nostrum francum proprium et liberum. Et affrontat ab orienti in via missadera, a meridie et circio in honore tui emptoris, de occidente in strata francisca. Dictam namque pecia terre integre cum omnibus pertinenciis, possessionibus, tenedonibus, terminis, ingressibus, egressibus et affrontacionibus suis et universis ab aliis ibi ad nos spectantibus et spectante debentibus tibi et tuis et cui velis omni tempore sine omni meo meorumque retentu et impedimento ad omnes tuas et quorumcumque velis voluntates inde perpetuo faciendas per alodium francum vendimus pro X solidos barchinonenses de duplo ex quibus omnibus bene sumus paccati. Renunciando excepcione peccunie non numerate et sic de nostro nostrorumque iure, posse et dominio in tuum et quorumcumque velis ius, posse et dominium mitimus, tradimus ac transferimus irrevocabiliter cum omnibus vocibus, locis, iuribus, utilitatibus et accionibus nostris realibus et personalis et universis aliis ibi ad nos quoquomodo competentibus vel competituris. Quod si quid de iusto precio huius vendicionis de est totum quicquid aut quantum sit vel fuerit gratis consulte et ex certa sciencia tibi et cui velis, damus, remitamur, tradimus et in [perp]etuo relaxamus. Renunciantes omni beneficio minoris pre[ci]i et expr[es]se beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precio succurritur et omni alii iuro scripto tamen Canonico quam Civili, et si forte aliqua persona privata vel extraena in dicta vendicione in tota vel in parte aliqua tibi vel tuis abstulerit vel emparaverit sive te vel tuos in causam inde traxerit ponamus nos et nostri semper inde statim ante te et tuos et quos voluis propriis expensis nostris et teneamur semper inde tibi et cui velis de omni eviccione et expensis super no et super omnia bona et res nostris mobiles et

inmobiles, habitas et habendas. In super iuro ego dictus Petrus Russiniol per Deum et super eius sancta IIII evangelia manibus meis propriis corporaliter tacta ut hec omnia predicta et singula semper attendere et complendere et plenarie observare et in aliquo contra non veniam nec aliqua venire facta occulte vel manifeste auctoritate mei sponsalicii vel aliqua alia modo.

Quod est factum V kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o L^o primo.

Sig+num Petri Russiniol, iurati et firmati, sig+num Ermessendis, uxoris eius, sig+num Marie, sig+num Berengarie, sig+num Simone, filiarum eorum, omnes nos qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Guillelmus Poncius, Laurencius Casoles et Poncius de Torrentibus.

Petrus, sacerdos, qui hoc scripsit die et anno quo SSS. supra.

745

1251, octubre, 9

Establiment. *El prior i el monestir de Casserres estableixen a Ferran Bertran i a la seva dona Ramona el mas de Pla, de la parròquia de Vilanova de Sau, que Arnau Guartà Desplà té per aquest cenobi. S'estableix el pagament d'una quartera de forment de cens, 2 sous i 6 diners pel batlle del monestir, i 8 sous d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 582r, núm. 8 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que Ramona és la dona de Ferrer Bertran.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 17v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 37, legajo 5, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 9 octubre 1251. En poder de Pere de Areys, notari de Vich. Lo prior y monastir de Casserras establiren a Ferran Bertran tot aquell mas que per lo dit monastir tenia Arnaldo Guarta Desplà, situat en la parròquia de Vilanova, ab totas sas casas, honors y possessions, per a que ho milloràs y tingués en servey de dit monastir, baix la prestacio de 1 quartera de forment de cens a mesura de Vich, pagador a 1 de agost y 2 sous 6 diners per lo batlle del monastir. Per la entrada de 8 sous barcelonesos.

746

1253, maig, 5

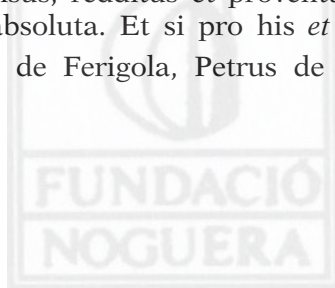
Reconeixement de deute. *Pere de Balaguer, prior claustral, Ramon de Mirambell, cambrer, i tota la comunitat de Casserres, reconeixen a Guillem de Puiggali que Berenguer de Posa els ha prestat el seu mul de pèl llor, que li valoren en 500 sous o més. Li retornaran el mul quan s'hagi acabat el viatge a Cluny, i si el mul mor li pagaran els 500 sous, que li assegurin sobre els esplets de la batllia de Vilalleons.*

A ABEV. ACF-6, f. 96r.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 106. Regest.

Nos, Petrus de Balagerio, prior claustralis, Raimundus de Mirambel camerarius et totus conventus monasterii Castriserris, recognoscimus et fatemur vobis Guilelmo de Podio Galindo, sacriste eiusdem domus, quod vos per magna utilitate dicti nostri monasterii ad preces et instancias nostras \mutuo/ tradistis in presenti sola gracia et amore Berengario de Pausa in hoc presenti viatico quod modo pro nobis et dicto nostro monasterio facit apud Cluniacum quendam \vestrum/ mulum de pelo sauro quem recognoscimus valere D solidos Barcinonenses et amplius. Quod mulum promittimus tibi reddere statim cum dictus Berengarius venerit ad ista villa \Vici/. Et si forte aliquo casu contingente, quod absit, dictum mulum vobis reddere non posemus, promittimus vobis dare, redere pro eo D solidos Barcinonenses de duplo, quos in presenti vobis assignamus in omnibus expletis, redditibus et proventibus que nos et dictum nostrum monasterium recipimus et recipere debemus in tota baiulia de Villaleonum. Ita quod ex quo de dicto mulo certum fuerit ne ipsum recuperare possitis vos incipiatis recipere predicta omnia expleta, census, redditus et proventus quousque inde habueris dictos D solidos pro precio dicti muli. Quibus a vobis inde deductis predicta expleta, census, redditus et proventus sint nobis et dicto nostro monasterio absoluta. Et si pro his *et cetera*.

Testes: Petrus de Ferigola, Petrus de Salavert et Marchus de Balagerio.

1253, maig, 5

Reconeixement. *Guillem de Puiggalí, sagristà i procurador del monestir de Casserres, reconeix a Berenguer de Posa que ha prestat un rossí per al viatge a Cluny, que asseguren en 250 sous de doblenc, i que s'ha gastat 200 sous que li restituïran. Obliguen els delmes de Vilanova i d'Esfondrats, a Tagamanent.*

A ABEV. ACF-6, f. 96v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 106. Regest.

Guillemus de Podio Galindi sacrista et procurator monasterii Castriserris et totus conventus eiusdem domus recognoscimus et confitemur in veritate vobis Berengario de Pausa quod ad preces instancia et mandatum nostrum assumpsistis negocium et expeditionem eiusdem quod super reformatione monasterii nostri domino abbate Cuniacensi et conventus eiusdem contra fratrem Raimundum de Montpesat, priorem nostrum facere habebamus, pro cuius expeditionis labore promittimus vobis et vestris et quibus velitis \dare et solvere/ CC solidos Barcinone de duplo et solvere atque dare racione ronciniture quem nobis conducitis pro unaquaque die quousque ad ista villa Vicense reversus fueritis XII denarios eiusdem monete. Et \si roncinum/ \vestrum/ quem secundum consuetudinem ville Vici vobis assecuramus in toto viatico antedicto contingeret deperire promittimus vobis restituere et reddere pro precio eiusdem CCL solidos Barchinonenses de duplo, ad quorum omnium predictorum \denariorum/ solucionem vobis et cui volueritis faciendam! \CC solidos barhinonenses quos vobis pro labore vestro damus et pro CCL solidis eiusdem monete quos pro assecramento vestri rocinum vobis \pro ut dictum est/ promittimus et pro logerio dicti roncini/ assignamus et obligamus vobis \et cui velitis/ in presenti totam decimam quam recipimus et recipere debemus in tota parrochia Sancte Marie de Villanova et totam decimam quam recipimus et recipere debemus apud Esfondrats in parrochia de Tagamanent, in quibus decimis nichil tengemus per nos vel per interpositam personam quousque de ipsis decimis vos et vestri sitis de predictis integraliter persoluti, hoc \tamen/ salvo quod si de CC solidis malguriensis quos vobis tradimus pro expensis faciendis in expeditione negotii supradicti aliquid remanserit vel superfuerit, illud quicquid sit recipiatis in solucionem pecunie supradicte. Et si forte ultra predictos CC solidos malgurienses pro expeditione predicti negotii vos aliquid

expendere porteret, totum vobis et vestris quicquid fuerit restituemus, pro quo etiam sint vobis predictae decime cum alia predicta pecunia obligate. Et si propredictis omnibus et singulis vobis et cui volueritis attendendis et complendis dampnum aliquod sustinueritis, totum vobis et cui velitis restituamus dando vobis et cui velitis hoc totum ni nobis et in/ omnibus bonis nostris et dicti nostri monasterii. Ego autem predictus Berengarius de Pausa in fide et legalitate mea promitto vobis predictis Guilelmo de Podiogalindo et toti conventui Castriserris quod in persona propria accedam ad dictum abbatem Cluniacensem pro expeditione negocii supradicti et quantumcumque potero procurabo et laborabo fideliter et atente. Quod predictum negocium ad bonum et utilitatem predicti monasterii et personarumstrarum finem debitum consequatur et nullam fraudem vel negligenciam dampnosam adhibebo circa predicta vel aliquod predictorum.

Testes: Berengarius Burdi, Elias de Plano et Guilelmus de Verdera.

1. *Segueix la crida que remet a l'afegit a final del document.*

748

1253, maig, 6

Reconeixement de deute. *Guillem de Puiggali, procurador i sagristà de Sant Pere de Casserres, reconeix a Berenguer de Casserres i a la seva dona Brunissenda, a Elies de Pla i a la seva dona Pasquala, que són els principals pagadors dels 500 sous barcelonesos de doblenc d'Isaac Mussecapitis, jueu de Barcelona.*

A ABEV. ACF-6, f. 97v.

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 152.

[Guilelmus de Podiogal]indi, procurator et sacrista monasterii Beati Petri Castriserris et conventus eiusdem [... recogno]scimus et fatemur vobis Berengario de Casserres \et Brunissendi uxori eius/ et Elie de Plano \et Paschalis uxori eius, commorantibus [...] quod vos ad mandatum et precibus nostris constituistis vos simul nobiscum principales [...] et paccatores \cum carta/ in quingentis solidis Barcinonensibus de duplo \de puro capitali et in lucro eorum Isaaco Mussecapitis/ iudeo de Barchinona \[...] habuimus [...] parte aliqua quam inde non habuistis et eos/ tradidimus et misimus atque expendimus \.../ et negocia nostra et dicti nostri

monasterii et ad mitendam pro nobis in dicto nostro monasterio apud Cluniachum, quos etiam omnes D solidos antedictos et lucrum eorum promittimus sine dampno vestro solvere dicto \Isaacho Mussecapitis/ et vos inde perpetuo servare ubique indempnes, et omnia bona vestra. Et si pro his \vobis et cui volueritis atendendis et complendis dampnum aliquid sustinueritis totum vobis et cui velitis restituamus, dando vobis et cui velitis hoc totum/ in nobis et in omnibus beneficiis et bonis nostris et dicti nostri monasterii et specialiter in omnibus expletis, censibus, obventibus et iuribus que nos ubique accipimus et accipere debemus ratione dicti nostri monasterii in omnibus ipsis baiuliis quas per nos et dictum nostrum monasterium tenent Valentinus et Raimundus de Serardel, et tu dictus Elias tenendo et recipiendo ea omnia predicta et singula tantum \et tandiu/ continue et in fructus et quicquid inde perciperitis computando \in sortem/ quousque de predictis omnibus et singulis vobis et cui velitis sit integre satisfactum, mandans \nos dictis baiulis \quod/ de predictis redeant et ca[...] tradere teneantur pro ut \de/ eis nobis redem et tradere tenentur. Insuper iuramus nos dicti Guilelmus de Podio Galindi \sacrista/, Raimundus de Mirambel camerarius, Petrus de Balagerio prior claustralis et Petrus de Vilare cellararius per Deum super eius sancta III^{or} evangelia \predicta atendere et complere/.

Testes: Marchus de Balagerio, Petrus de [Arago] et Bernardus de Costis

749

1253, juny, 12

Nomenament de procurador. *Ramon de Montpesat, prior de Casserres, amb el consentiment del visitador general assignat per l'abat de Cluny per al monestir i comunitat de Casserres, nomena Ramon de Mirambell, cambrer, i Guillem de Puiggalí, sagristà, com a procuradors, síndics i actors per poder actuar, en nom del monestir, en tots els negocis, drets i domini sobre béns i persones, tant dins el cenobi com a fora, amb la mateixa potestat que ell tenia. Es reté els rèdits, censos, drets i domini i tot el que el monestir té al terme del Creixell per pagar les cavalcaures, vestits dels acompanyants i despeses que tingui en el viatge que ha d'emprendre a Cluny. També es reté 100 sous anuals sobre els rèdits de Roda i Berà, i 100 més sobre els rèdits del cambrer. La resta de béns del monestir els administraran els esmentats procuradors.*

A ABEV. ACF-6, f. 110v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 106-107. Regest.

[Raimundus de] Monte Pesat, prior monasterii Sancti Petri Castriserris¹ \de convenio et voluntate visitoris dati a domino abbate Cluniacense super monasterio per [...] Sancti Petri Castriserris et conventus dicti monasterii constituimus et ordinamus et constituimus vos Raimundum de Mirambello, camerario, et Guilelmum de Podio Galindo, sacrista dicti monasterii Sancti Petri Castriserris, procuratores, syndicos et auctores super[...] monasterio, conventu, honoribus, hominibus, feminis, posesionibus, redditibus et negotiis \et [...]sis/ dicti monasterii Castriserris, tam infra domus monasterium quam extra ubique, ad regendum, gubernandum, constodiandum, accipiendum, tradendum, stabiliendum sive [...] contractum faciendumque dicta ad domum nostra pertinet vel possunt aliquo modo pertinere ad agendum in causis, redendum, replicandum, excipiendum sacramentum, causimentum prestandum, apellandum ad sententiam audiendam compositionem faciendam atque etiam ad universis et singula que nos ratione domus nostre Castriserris procurare vel facere possemus. Quicquid per vos dictos procuratores et syndicos factum fuerit vel processum de predictis [...] et ratum promittimus habituri. Verumtamen nos dictus Raimundus, prior Castriserris, retinemus redditus, census, proventus, ius et dominium et quicquid aliud in castro et termino de Orexello ad dictum monasterium Castriserris pertinet vel pertinere potest aut debet aliquo modo, de quibus redditibus provideamus nobis in equitaturis et vestibus scutiferorum et trotariorum nostrorum et in sumptibus quas faciemus dum visitabimus monasterium cluniacensem et in aliis nostris necessariis.¹ \Item reginemus nobis C solidos Barchinonenses annuatim super redditibus de Berà et de Roda et C solidis super redditibus camere proventibus/. Cetera domus nostre vobis dictis procuratoribus firmiter rel[.....], promittentes nichil aliud ibi tangere vel accipere aliqua ratione demum nos dicti Procuratores promittimus dictam procuracionem fideliter procurare.

Testes: Petrus de Pausa, Vicensis canonicus, Berengarius de Pausa et Bernardus Ricardi.

1. *Segueix, ratllat*, de assensu et voluntate [...] de Cornac visitoris dado a domino. 2. *Segueix la crida que remet a l'afegit final del document.*

750

1254, març, 18

Definió. *Elisenda de Centelles renuncia als drets sobre Ramon de Santa Cecília, els seus fills i béns, a favor de Galceran de Cardona, canonge de Vic, del monestir de Casserres i de Galceran de Cardona, per 10 sous. Elisenda reconeix que els habitants del mas Santa Cecília eren propis de Casserres, i que només era home seu el pare i els fills.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Senforas", f. 142r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 mars 1254. Elisenda de Centellas difiní a Galceran Cardona, canonge de Vich, y al monastir de Casserras, Ramon de Santa Cicília, fill de Pere Miró de Senforas, sos fills y béns y que en avant no puga pretendrer res de dit Ramon y sian tots de dit canonge y monastir. Y confessà dita Elisenda que no tenia res en las personas del mas Santa Cicília, per ser pròprias de Casserras y era sols home seu lo pare y fills. Per 10 sous.

751

1254, maig, 24

Guiatge. *Ramon, vescomte de Cardona, en nom propi i dels seus amics i valedors, rep a Pere Ferrer, monjo de Casserres i prior de la casa de Coyeguet, sota la seva protecció.*

A ABEV. ACF-5, f. 159r.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 151. Regest.

Raimundus, Dei gracia Vice comes Cardone, per nos et omnes amicos et milites/ vallitores nostris [cum hoc] publico instrumento recipimus vos Petrum Ferrarium, monachum monasterii Castriserris et prioris domus de Coyeget, fa[...] et dicte domus de Coyeget mobiles et immobiles, habitis et habendis ubique \sup proprio \nostro/ gizatico, ducatu, defenci[one ...]/ ita quod nullus audeat vos [...] ubique sint tangere, capere [...] nec in aliquo agravare quod quis persumpserit iram et indignacionem nostrum nostrorumque amicorum [...] se noverit incurrisse. Item promitimus bona fide

et sine enganno vos et bona vestra defende et manutenere ut reg[...].

Testes: Superios.

752

1254, juny, 17

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Berenguer Segrer una honor que aquest havia donat a l'esmentat monestir, situada a la Guàrdia, als llocs anomenats Alamfo de Segrer i Quadre de Guardiols. A canvi, Berenguer serà home propi del cenobi, afocat, i donarà diversos censos al monestir.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 330.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Quadro de Guardiolas. Número 41, legajo 5, armario 1, estancia 15. Se troba tom primer de Actes, fòleo 330".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 juny de 1254. Lo prior de Casserras establí a Berenguer Segrer lo honor que dit Berenguer donà al dit monastir en la Guàrdia y lloch dit Alamfo de Segrer y quadro de Guardiols. Ab pacte de ser home propi de dit monastir y afocat dit honor, prestant al monastir per la quadra un octau civada y una fogasa, per la fexa de Sant Pere 12 sous y 3 diners y 3 formatges per Nostra Señora de Agost. Y per las casas y demés honors una gallina y un octau de espelta a Tots Sants

753

1254, juny, 17

Reconeixement de senyoria. *Pere Sagrer es dóna, juntament amb els seus fills i béns, al monestir de Sant Pere de Casserres, de qui reconeix ésser home propi. Tindrà el mas Sagrer de Sant Miquel de la Guàrdia habitat i afocat.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Segrer. Número 42, legajo 5, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 juny 1254. Pere Sagrer donà a Casserras sos fills y béns y ser home propri de dit monastir y tenir son mas Sagrer de la Guàrdia habitat y afocat.

754

1254, juny, 30

Establiment. *El monestir de Sant Pere de Casseres i Maria Bac estableixen a Ramon Draper dotze peces de terra, que havien comprat als fills de Pere Puntí, situades a la Guàrdia, al lloc anomenat Guardiolas, a canvi del pagament de mig capó de cens, dos escudelles d'espelta i un octau de vi per Tots Sants.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 120.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guardiolas. Número 43, legajo 5, armario 1, estancia 15. Se troba també en lo tom tercer de Actes, fóleo 120".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 juny 1254. Lo monastir de Casserras y Maria Bach establiren a Ramon Draper y als seus dotze pessas de terra que comprà als fills de Pere Ponti, situadas en la Guàrdia, en lo lloch dit Guardiolas, des de la hera de Ramon Sans fins a la de Pere Caliet. Ab pacte que ho possehís en domini de dits señors al cens de mitg capó, duas escudellas de spelta y un octau de vi per Tots Sants.

755

1254, juliol, 10

Venda. *Ramon, cambrer, i Guillem, sagristà, amb tot el convent de Sant Pere de Casseres, venen a Bernat de Corts, monjo de Casseres, i a Pere de Passarella, de la parròquia de Savassona, dos-centes quarteres de blat (una meitat d'ordi i l'altra d'espelta) que els han de donar els seus batlles i cinc quarteres de forment, segons la mesura del mercat de Vic, a partir de Sant Joan i per un any, que es colliran en les terres que té el monestir des del Grau de Lledó a Colluspina i de Besora a Santa Eugènia del Congost, excepte els*

delmes de Tagamanent i de Vilanova de Sau i el molí d'Esplugua que es retenen. Es comprometen a tenir-ho aplegat al monestir de Casserres abans de Santa Maria d'agost.

A ABEV. ACF-5, f. 177v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 103. Regest.

Raimundus, camerarius, Guilelmus, sacrista, et totus conventus monasterii Sancti Petri Castriserris vendimus tibi Bernardo de Cotibus monacho Castriserris et tibi Petro de Passarella de parrochia de Savassona et quibus velitis, perpetuo, CC quarteriis bladi medii ordeii medii spelte de tali quale nobis tradidint baiuli honorum nostrorum et V quarteriis frumenti ad mensuram rectam mercati ville Vici, omnes partes expletorum et census totius bladi quod nos ubique a festo Sancti Iohannis iunii proximo transacto usque ad unum annum continue sequentem et completum nos ratione dicti nostri monasterii recipere et habere debemus ubique in Ausona, videlicet a gradu de Latio usque ad collum de Espina et de Bisaura usque ad Sanctam Eugeniam de Congusto, preter decimas de Tagamanento et de Villa nova et molendina de Spluga quod nobis retinemus. Et si ibi interim venerit grando stes in causimento nostro et medam. Termino intus in nostro monasterio Castriserris in festo Sancte Marie augusti proxime/. Tamen nos distingamus baiulias nostras in predictis pro ut debamus et etiam hec predicta faciamus vobis et quibus velitis facere tenere et habere contra omnem personam. Nos dicti Bernardus de Cotibus et Petrus de Passarella recipiens et aprobans antedicta promito et cetera. Fideiussores: Petrum de Surigariis fratrem meum dicti Petri de Passarella et Arnaldus de Nogeria de parrochia de Savassona, Raimundum de Serradel et Raimundum de Condaminis et Raimundum de Viridigerio de parrochia de Guardia.

Testes: Bernardus de Angulo, Petrus de Olibergo et Pontius de Jardino.

756

1254, juliol, 14

Promesa. *Ramon, cambrer, i Guillem, sagristà, amb tot el convent de Sant Pere de Casserres, prometen a Ferrer de Surigueres, de Vic, i a Arnau de Noguera, de Savassona, la venda de dos-centes quarteres de blat, mig d'ordi i mig d'espelta, i cinc quarteres de forment a Pere de Passarella i a Bernat de Corts, amb els censos i les parts*

dels esplets de blat d'Osona, de la qual és fiador i obliga els seus béns per cent quarteres.

A ABEV. ACF-5, f. 178.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p.103. Regest.

Nos Raimundus, camerarius, et Guilelmus, sacrista, et conventus Castriserris promittimus vobis Ferrario de Surigariis de parrochia Vici et Arnaldus de Noguero, de parrochia de Savassona quod de illis CC quarteriis bladii medii ordeï et medii spelte et V quarterias frumenti quas vendimus Petro de Passarella et Bernardus de Cotibus, census et partes expletorum bladii nostrum de Ausona \pro ut in carta dicte vendicionis continetur ad quas pro fideiussores obligastis vos et bona vestra/ non demandemus vobis nisi pro C quarteriis tamen si necesse fuerit.

Testes: Petrus de Olibergo, Pontius de Jardino et Bernardo de Angulo.

757

1254, agost, 11

Sentència. *Sentència sobre la prestació de trenta-dos quarteres de blat de l'església de la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 642v, núm. 15 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "15. 4095".

Sentencia dada para la Iglesia de la Bleda sobre la prestación de 32 quarteras de trigo, ante Valentin de Querol notario de Barcelona, en 3 de los idus de Agosto 1254.

758

1254, novembre, 11

Establiment. *Ramon Draper estableix a Ramon Sans tres peces de terra situades a la Guàrdia, al lloc anomenat Guardioles. A canvi, tindrà aquestes honors sota domini de l'esmentat Ramon, del monestir de Sant Pere de Casserres i de les cases de Bac i Octubre, i farà un capó per Tots Sants a Ramon Draper, i pagarà els censos que corresponen als esmentat senyors.*

[A] Original perdut.

- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guardiolas. Número 44, legajo 5, armario 1, estancia 15".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 novembre 1254. Ramon Draper establí a Ramon Sans tres pessas de terra en la Guàrdia y lloch dit Guardiolas. Que las dos affrontan a orient, ponent y tremuntana ab dit Sans y a mitgdie ab honor de Ramon Curt y del mas Guardiola. Y la altre afronta a orient ab lo mas Guardiola, a mitgdie y tremuntana ab honor de dit Sans y a ponent ab lo camí públich. Ab pacte de tenir dits honors en domini de ell, dit Draper, y de Casserras y de las casas de Bach y de Octubre, per los quals ho possehia dit Draper, a la prestació al dit Draper de 1 capó per Tots Sants, obligant-se est a prestar los censos que se fan a dits señors.

759

1255, febrer, 5

Venda. *Pere Marc de Santa Eugènia, els seus germans Berenguer i Blanqueta i la seva mare Agnès venen al monestir de Sant Pere de Casserres, representat pels seus procuradors Ramon, cambrer, i Guillem, sagristà, tres masos situats a la parròquia de Sant Pere de Roda, anomenats Fontserè, Basses i Coma, pel preu de 1.530 sous de moneda barcelonesa de doblenc.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/105 (signatura antiga VIII/7). Original (400 × 280 mm). Al dors: "Roda nº 121, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "67"; "nº 36 Compra el monestir de Caserres tres masos so es mas de Fonsera, mas Bases y mas Coma los quals estan en la parrochia de Sant Pere de Roda. Roda"; "Caserres compra de tres masos Fonsera, Bases, Coma"; "hh 140"; "115 Venda feta al monestir de Casserres [...]"; "nº 36"; "1255"; "C 105"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Masos Fontseré, Bassas y Coma. Número 121, legajo 13, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 5 febrer 1255. Pere March de Santa Eugènia y Berenguer, son germà, veneren a Casserras tres masos que tenian en Roda, a saber lo mas Fontseré, que possehia Arnau Fontseré, lo mas Bassas, que tenia Andreu Bassas, y lo mas Coma, que possehia Pere Coma. Per preu de 1530 sous de duplo".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. VIII/7.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus Marchi de Sancta Eugenia et Berengarius frater meus, et Blancheta soror nostra, et domina Agnes mater eorum, et ego domina Blanca uxor dicti Petri Marchi, omnes nos predicti per nos et nostros presentes et futuros non coacti neque circumventi. Immo gratis consulte et ex mela liberalitate. In presenti cum hoc publico instrumento vendimus perpetuum sine aliquo nostro nostrorumque retentu per al alodium bonum, franchum, proprium et liberum. Et tradimus corporaliter in presenti vobis fratri Raimundo, camerario, et Guillelmo, sacriste, procuratores monasterii Castrisserrensis et totus eiusdem conventus omnes integre ipsos nostros mansos quos per alodium habemus in parrochia Sancti Petri de Rota in loco vocato a ses Fons. Videlicet mansum de Fontesereno, quem Arnaldus de Fonte sereno et sui per nos tenent. Et mansum de Bassis, quem Andreas de Bassis et sui per nos tenent. Et mansum de Cumba, quem per nos tenent Petrus de Cumba et sui. Dictos itaque tres mansos cum omnibus domibus, honoribus, hominibus et feminis qui et que in dictis sunt mansis vel erunt sive inde fuerint vel exierunt Ubique sint vel maneant qui non sint redempti sive diffiniti. Et cum omnibus expletorum, partibus censibus, terciis, lodoismis, stabilimentis, redempcionibus, placitis firmamentis, directi emparis, cucuciis, exorchiis, intestiis, capitibus, fractibus, percussionibus, sanguinis, effusionibus, homicidiis, iuriis, traginis, operibus, cavalcatis, quartis, paleis, herbis, lignis, serviciis ad emprivis, exaccionibus, provantibus, redditibus et dominiis. Et cum omnibus iuribus aliis ac cum universis aliis in hiis vel pro hiis ad nos et nostros quoquomodo pertinentibus val pertinere debentibus et prout melius dici inveniri aut cogitari nunc potest vel a modo poterit ad vestrum bonum intellectum comodum et salvamentum, vendimus et corporaliter tradimus vobis supradictis sine nostro nostrorum que vinculo et retentu pro libero et francho alodio nunc et semper. Et faciemus vos et successores habere, tenere et possidere mansos predictos cum iuribus supradictis in pace et sine contrarietate. Et si aliena persona vobis moverit aliqua questionem de predictis omnibus vel parte erimus vobis legales auctores et defensores et suscipiemus in nobis onus litigii sive questionis nostris propriis sumptibus ab inicio usque in finem eleccione tamen vobis et vestris servata utrum volueritis per vos causam tractare vel nobis denunciare, ut eandem tractemus. Et in omnem casum quicquid a vobis fuerit evictum de predictis per quascumque personam. Nos restituamus vobis cum omnibus expensis, dampnis et interesse que feceritis

vel sustinueritis pro predictis. Remittentes etiam vobis et pacto necessitatem denunciacionis. Pro quibus omnibus complendis et attendendis obligamus vobis nos ipsa et omnia bona nostra mobilia et immobilia, presenciam et futura. Super quibus omnibus credamini vestro simplici verbo sine sacramento et teste pro precio autem vendiciones predictae confitemur nos a vobis numerando recepisse Mille Quingentos Triginta solidos barchinonenses de dupplo. Renunciando doli et excepcioni peccunie non numerate. Et me contra vendicionem predictam possimus aliquo tempore venire aliqua racione. Renunciamus specialiter et expresse illi iuri quo deceptis ultra dimidiam iusti precii subvenitus. Et nos Petrus Marchi et Berengarius et Blancheta renunciamus beneficio minoris etatis. Et illi iuri quo minoribus lesis vel sine decreto alienantibus subvenitur. Et ego domina Blanca uxor Petri Marchi renuncio quantum ad predicta iure mee ypoteche vel dotis sive sponsalicii et omni alii iuri Canonico et Civili ac consuetudinario. Facio et iuro super anima mea et Guillelmum de Savasona que predicta attendam et contra non veniam aliqua racione. Ego Guillelmus de Savasona miles ad mandatum dicte domine Blanche ipsa presente, iuro super anima ipsius quod predicta attendat et contra non veniat. Item nos Petrus Marchi. Berengarius frater eius et Blancheta soror eorum. Et firmitatem iuramus per Deum super eius Sancta III^{or} evangelia predicta hec omnia et singula premissorum perpetuo attendere et servare et non in aliquo contra venire nec aliquem facere venire aliqua racione.

Quod est factum nonas febroarii, anno Domini M^o CC^o L^o quinto.

Sig+num Petri Marchi de Sancta Eugenia, iurati, sig+num Berengarii eius fratris, iurati, sig+num Blanchete eorum sororis, iurate, sig+num domine Agnetis matris eorum, sig+num domine Blanche uxoris dicti Petri Marchi, sig+num Guillelmi de Savassona iurati, predictorum qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Ferrarius de Tornamira, canonicus Vicensis, Raimundus de Cardona de Vico, Bernardus de Villamaiori, Berengarius de Tornamira et Matheus de Balegerio.

Sig(*signe*)num Petri de Ayreis vicensis canonici et publici ville Vici notari.

Sig+num Petri de Ferigola scriptoris iurati, qui hoc scribi, fecit et clausit mandato Petri de Ayreis, publici Vicensis notarii die et Anno quo supra.

760

1255, febrer, 5

Nomenament de procurador. *Pere Marc de Santa Eugènia i els seus germans Berenguer i Blanqueta i la dona de Pere Marc, Blanca, nomenen procurador Pere de Sau, del mas Al-leluia, per donar possessió al monestir de Sant Pere de Casserres dels masos Fontserè, Basses i Coma, de Sant Pere de Roda, que havien venut a l'esmentat cenobi.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/104 (signatura antiga II/59). Original (187 × 95 mm). Al verso. "Roda n° 122, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "hh 82"; "De la donacio del mas de Fontserre de [...]"; "Procura que feu lo monestir de Caserres per a pendre pocesio dels [...] tres masos"; "1255"; "C 104"; segell BUB.
- B ACOS. Libre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Fontseré, Bassas y Coma. Número 122, legajo 13, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 5 febrer 1255. Pere March de Santa Eugènia y son germà otorgaren poder a Pere Sau del mas Alaja, per donar pocesió al monastir de Casserras dels masos Fontseré, Bassas y Coma, de Roda, que havian venut al dit monastir".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/59.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Libre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis quod nos Petrus Marchi de Sancta Eugenia et Berengarius frater mei dicti Petri Marchi, et Blancheta et soror eorum Petri Marchi et Berengarii, et domina Blanca uxor dicti Petri Marchi, nos omnes predicti in presenti cum hoc publico instrumento constituimus te Petrus de Sauo, de manso de Alleluya, procuratorum nostrorum specialem admittendum in corporalem possessionem ffratrem Raymundum, camerarium, et fratrem Guillelmum, sacristam, procuratores monasterii Castrisserrensis ambos vel unum eorum nomine dicti monasterii de mansis nostris de Fontesereno et de Bassis et de Cumba quos habemus aput Roram, et quos eis vendimus et dicto monasterio et conventui et de honoribus et iuribus eorundem. Mandantes tibi quod ipsos antedictos vel unum eorum introducam corporalem possessionem omnium predictorum.

Quod est factum nonas¹ februarii, anno Domini M° CC° L° quinto.

Sig+num Petri Marchi de Sancta Eugenia, sig+num Bernardi eius fratris, signum Blancheta eius sororis, sig+num domine Blanche uxoris dicti Petri Marchi, predictorum qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Guillelmus de Savassona, Fferrarius de Tornamira, Marcus de Baleger et Bernardus de Villamayor.

Sig(*signe*)num Petri de Ayreis, vicensis canonici et publici ville Vici notarii. Sig+num Petri de Ferigola, scriptoris iurati qui hoc scribi fecit et clausit mandato Petri de Ayreis publici Vicensis notarii, [...] cum dictione emmendata in VII linea ubi dicitur *nonas*, die et anno quo supra.

1. *nonas escrit sobre raspat.*

761

1255, febrer, 24

Confirmació d'una venda. *Pere Marc de Santa Eugènia confirma una venda a favor del monestir de Sant Pere de Casserres, representat pels seus procuradors Ramon de Mirambell, cambrer, i Guillem de Puiggalí, sagristà. Aquesta confirmació fou necessària perquè el bisbe de Vic, el vescomte de Cabrera, Guerau, Arnau de Sau i el seu fill Asbert negaven que anteriorment s'hagués fet la venda dels masos Fonserè, Basses i Coma. S'estableixen els fiadors.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/106 (signatura antiga II/65). Original (288 × 253 mm). Al dors: "Roda n° 123, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "hh 85"; "Promet Joan Marchi al monestir de Casserres de firli valer y [...] feta de los masos Fontserre Basses y Coma en la parroquia de Roda Roda"; "Carta del mas Fontserre e del mas Basses e del mas Coma"; "1255"; "C 106"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Fontseré, Bassas y Coma. Número 123, legajo 13, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 27 febrer 1255. Pere March de Santa Eugènia prometé al monastir de Casserras fer-los tenir la venda dels masos Fontseré, Bassas y Coma, de Roda, baix obligació de sos béns y de assumir-se totas las causas que se moguián contra dit monastir sobre la dita venda, tant per lo bisbe de Vich com per lo bisconde de Cabrera y altres, ab restitució de danys y gastos".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/65.
- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 635. Regest.
- c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus Marchi de Sancta Eugenia per me et omnes meos bono animo et gratuita voluntate bona fide et sine omni enganno auctoritate presentis huius publici instrumenti in perpetuum duraturi confiteor et recognosco in veritate vobis Raimundo de Mirambello, camerario, et Guillelmo fratri de

Puggali, sacriste, et procuratoribus domus castrisserrensis et ipsi domui et conventui Castrisserrensis quod in lamine contractus illius vendicionis quam vobis feci de manso de Fontesereno et de Bassis et de Coma et suis pertinenciis sicut in instrumento super hoc confecto plenius continetur. Contradixerunt vobis expresse et domui vestre ne illam empcionem feceritis dominus Vicensis episcopum et Geraldus, vicecomes de Capraria, et Arnaldus de Sau et Arbertus filius eiusdem, in eisdem ius sibi asserentes habere cum nullum habeant in veritate. Et quo ad ipsos specialiter promitto vobis per me et omnes successores meos vos et domum vestram servare indemnes et contra illos defendere in iudicio et cavillatione vel extra propriis expensis et ipsam causam suscipere et tractare sine difugio, malicia, occultacione aut quocumque alio malo ingenio quocienscumque et quodcumque ego vel mei per vos vel domum priorem aut procuratores vel procuratorem fuimus super huius modi requisiti.

Item per nos et omnes meos bona fide promitto vobis domui et conventui vestro et hominibus predictorum mansorum vos et ipsos servare indemnes de omnibus fideiussionibus quas ipsi homines per me aut patre aut matre mea aliquibus fecerunt.

Item per me et omnes meos bona fide promitto vobis et dicte domui et conventui vestro restituere totum illud precium quod vos mihi dedistis et solvistis pro dictis mansis quos a me emisistis. Quod precium in instrumentum illius vendicionis specialiter continetur si forte contingeret aliquo tempore quod a me vel a vobis legitime [...]rentur per quemcumque vel quoscumque mansi superius memorati. Et si pro predictis et singulis expediendis tractandis et promovendis vos vel dominum priorem aut conventum aut quemcumque alium nomine vestro sive homines predictorum mansorum contingent aliquas expensas sive missiones facere aut dampnum, gravamine vel interesse incurrere vel sustinere totum illud quicquid fuerit aut quantumque credamini simplici verbo vestro vos et omnes predicti sine testibus calumpnia et iuramento restituemus vobis ego et mei integraliter remota omni excepcione, malicia, difugio et cavillatione et quadrimestri temporis expectatione et ad premissa omnia et singula vobis et dicti domui vestre attendenda et complenda et omnibus hominibus supradictorum mansorum. Renunciando specialiter et generaliter omni iuri mihi et meis competenti et competituro civili, canonico et municipali et omni alii auxilio quo vel quibus fosse[m] adiuvari in aliquo vel

etiam relevari contra premissa vel aliquid predictorum obligo omnia bona mea presencia et futura, habita et habinda ubique fuit vel fuerit mobilia et immobilia et se movenda quousque super omnibus premissis et singulis vobis et dictis hominibus predictorum mansorum integraliter fuerit satisfactum. Et ad maiorem in premissis securitatem habendam dono vobis fideiussores et principales paccatores et completores qui mecum et sine me premissa attendant et compleant in vita et in morte Guillelmum de Savassona, Arnaldum de Monte Alacri, Bernardum de Tennis, Petrum des Serra de Tavernolis, Bartolomeum Vendrel de Tonna, Bernardum de Prato de Tonna, Iohannem de Villa de Rota. Qua propter ego predictus Petrus Marchi nos que predicti fideiussores et principales paccatores et completores sub obligacione omniorum bonorum nostrorum presencium et futurorum mobilium et immobilium atque in solidum itaque nullus pro alio se valeat excusare precibus et mandato dicti Petri Marchi de Sancta Eugenia. Renunciantes unusquisque nostrum specialiter illi legi quamprimum convenientur debitores quam fideiussores et epistole divi Adriani et beneficio nove constitutionis et de duabus reis debendis vel stipulantibus et cuilibet alii iuris et consuetudinis et privilegio auxilio quo vel quibus possemus iuvari in aliquo vel relevari contra premissa vel aliquid premissorum sollempni stipulacione interveniente bona fide promittentes vobis predictis camerario et sacriste ac domui sive conventui et priori Castrisserrensis et hominibus supradictorum locorum quod omnia et singula supradicta bona fide vobis et ipsis attendemus et complebimus integraliter et in nullo contraveniamus et ad hec omnia et singula vobis et predictis attendenda et complenda obligamus nos simile et in solidum et omnes successores meos et omnia bona nostra mobilia et immobilia et se movencia presencia et futura et quibus melius accipere volueritis que omnia tamdiu teneatis potente, secure et sine diminucione et contrarietate quosque vos et dicti homines de omnibus predictis et singulis fueritis soluti plenarie et etiam integrati. Ego autem predictus Petrus Marchi de Sancta Eugenia iuro per Deum et per hec sancta IIII^{or} evangelia a me corporaliter manu tacta, quod omnia predicta et singula vobis dictis camerario, sacriste et domini priori et conventui castrisserrensis ac hominibus predictorum integraliter complebo et attendam et in nullo contraveniam ex predictis vel aliis que possint dici cogitari vel nominari que ad complecionem corroboracionem et confirmacionem faciant omnium premissorum.

Quod est factum VI kalendas marcii, anno Domini M^o CC^o L^o quinto.

Sig+num Petri Marchi de Sancta Eugenia, iurati, sig+num Guillelmi de Savassona, sig+num Arnaldi de Monte Alacri, sig+num Bernardi de Tennis, sig+num Petri de Serra de Tavernolis, sig+num Bartolomei Vendrel, sig+num Bernardi de Prato, sig+num Iohannis de Villa, predictorum qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Berengarius Burdi, Petrus de Monte Securo, Raymundus de Cardona de Vico et Petrus de Alibergo.

Sig+num Petri de Ayreis, vicensis canonici et publici ville de Vici notarii. Signum Petri de Ferigola, scriptoris iurati, qui hec scribi fecit et clausit mandato Petri de Ayreis, publici vicensi notarii cum dictionibus emendatis in lineis scilicet in VIII^a omnes et in XIII^a cavillacione et in XVI^a vel et in XXI^a specialiter, die et anno quo supra.

762

1255, març, 1

Àpoca. *Pere Marc de Santa Eugènia i el seu germà Berenguer reconeixen al monestir de Sant Pere de Casserres, representat pels seus procuradors, Ramon, cambrer, i Guillem, sagristà, haver rebut 1.500 sous de moneda de doblenc per la venda de tres masos realitzada per ell, la seva mare i la seva dona a l'esmentat monestir.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/107 (signatura antiga II/61). Original (200 × 110 mm). Al dors: "N° 48 Apoca per la qual consta que el prior y conven de Caceres pagua mil cincens sous per los masos Foncere, Bases y Coma della parroquia de Roda. Roda"; "hh 147"; "La paga de tres masos Roda"; "Roda n° 124, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "N° 58"; "1255"; "C 107"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106v. Regest en paper de 1787. "Fontseré, Bassas y Coma. Número 124, legajo 13, armario 1, estancia 15. Al primer mars 1255. Pere March de Santa Eugènia y son germà firmaren àpocha a Casserras del preu de la venda dels masos Fontseré, Bassas y Coma, de Roda".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/61.
- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", pp. 634-635. Regest.
- c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus Marchi de Sancta Eugenia et Berengarius, frater meus, in veritate confitemur et recognoscimus

nobis esse integre [...] a vobis Raymundo, camerario, et Guillelmo, sacrista, procuratores monasterii et conventus Castriserris, de omnibus illis mille quingentos solidos [monete de duplo] pro quibus nos et Blancheta, soror nostra, et domina Agnes, mater nostra, et Blanca uxor mei Petri Marchi, [vendidimus vobis et monasterii] et conventui Castriserris illos tres mansos nostros de Fontibus scilicet mansos de Fontesereno et de Bassis [et de Cumba. Et renuncia]ndo excepcione peccunie non numerate facimus per nos et nostros et etiam per omnes predictos venditores vobis et mo[nasterii et conventui] predictis \super Mille Quingentis solidos predictos/ finem perpetuum et pactum de non petendo.

Quod est factum kalendas marcii, anno Domini M° CC° L° quinto.

Sig+num Petri Marchi, sig+num Berengarii fratrum predictorum, qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rey sunt Matheus de Balagerio, Petrus de Alibergo et Bernardus de Villamaior.

Sig+num Petri de Ayreis, vicensis canonici et publici ville Vici notarii. Sig+num Petri de Ferigola, scriptoris iuratis qui hoc scribi fecit et clausit mandato Petri de Ayreis publici et Vichensis notarii, cum dictionibus suprapositis in VI linea ubi dicitur *super Mille Quingentis solidos predictos*, die et anno quo supra.

763

1255, setembre, 24

Establiment. *Ramon, cambrer, i Guillem, sagristà, procuradors del monestir de Sant Pere de Casserres, estableixen a Elies de Pla la batllia a les parròquies de Folgueroles, Tavèrnoles, Savassona, Roda, Vilanova, Granollers i Gurb, que ja tenia el seu difunt pare, amb el pacte que tingui el mas Coma Llòbrega, de Santa Maria de Folgueroles, que té per aquell monestir. Reconeixen haver rebut 300 sous de doblenc.*

A ABEV. ACF-5, f. 201v.

Raimundus, cameraris, Guilelmus, sacrista, procuratores monasterii Sancti Petri Castriserris et totus conventus eiusdem, per dictum monasterium \prioris et conventus eiusdem presentes et futuros, bona et libera voluntate/ in presenti cum hoc publico

perpetuo valituro damus, laudamus, concedimus et stabilimus tibi Elie de Plano et tuis et cui velis in perpetuum qui tamen sint homines proprii \et solidi/ dicti monasterii, totam \ipsam/ baiuliam integre quam tu per dictum monasterium et conventu et Bernardus condam de Plano pater tuus ubique tenuistis usque hodie in parochiis \beate Marie/ de Falgerolis, \Sancti Stephani/ de Tavernolis, Sancti Petri de Savassona, Sancti Petri de Rota, Sancte Marie de Villanova et Sancti Stephani de Granoleriis et Sancti Andree de Gurbo. Item per dictum monasterium, \prioris/ et conventum \eiusdem/ in presenti addimus eidem baiulie tibi et tuis et quibus velitis perpetuum qui similiter sint homines \proprii et solidi/ dicti monasterii \baiuliabus totius ipsius vendicionis/ quam dicto monasterio et nobis fecerit Petrus March de Sancta Eugenia et sui in parochia de Rota, \scilicet/ de mansos de Fonte Sereno et de Cumba et de Bassis et de aliis que in instrumento dicte vendicionis continetur, dando, laudando, concedendo et stabiliendo tibi et tuis et quibus velis dictam \baiuliam/ dictorum mansorum, honorum, pertinentium et \proventuum/ et redditum \in perpetuum/ eorum. Tali pacto ut hec omnia predicta teneatis, possideatis, inquiratis et aplicetis \et conservetis/ bene et fideliter et diligenter \tu et tui/, [...] manso d Cumba Lubrica \de parochia de Falgerolis/ quem iam hodie per dictum monasterium tenes, et dicto monasterio et conventui tradatis \tu et tui bene, fideliter/ retento \tamen inde/ et reservato tibi et tuis et quibus velis pro [...] labore et baiulia braciaticum pro ut exit de honoribus dicte baiulie \partibus expletorum/ supradictis, et de censibus \dictorum honorum/ retrodecimo. Item habeo ius ibi comesciones quas baiulus ibi recipere consuevit et alias consuetudines. Et sic teneatis hec predicta semper tu et tui \et quos velis qui sunt dicti monasterii/ ad fidelitatem dicti monasterii et conventus. \Et sic promittimus predicta hec omnia tibi et tuis et quibus velis predicta omnia facere, tenere, possidere et habere continue et in pace contra omnem personam. Propter hec autem nos a te concedimus recepisse CCC solidos Barchinone de duplo, renunicando. Et eas convertisse in negociis et utilitate monasterii antedicti.

Testes: Berengarius Burdi, Petrus [...].

764

1255, octubre, 9

Venda. *Els procuradors del monestir de Sant Pere de Casserres venen a Bernat Oliba i a la seva dona Ferrera, de Tavèrnoles, les cases que aquest cenobi té al carrer nou sota domini episcopal, al costat del pou del call, pel preu de 170 sous de moneda vigatana de quatern.*

A. ABEV. ACF-5, f. 208r.

Raimundus, camerarius, et Guilelmus sacrista, procuratores monasterii Sancti Petri Castriserris, et totus conventus eiusdem monasterii vendimus in perpetuo tibi Bernardus Oliba de Taver-nolis et uxori tue Ferrarie et vestris et cui velitis omnes integre domos quas in calle novo dictum monasterium habet in dominio domini Vicensis episcopi, iuxta puteum eiusdem calli, quas domos Guilelmus de Puteo condam dicto monasterio dimisit. Que affron-tant ab oriente in puteo, a meridie in domibus Ferrarii de Valle, ab occiduo in valle ville Vici \a circio in domibus Guilelmi de / Podiata\, salvo iure dicti senioris, pro CLXX solidis bone monete Vicense de quaterno, ex quibus *et cetera*.

Testes: Raimundus Gerunda, Guilelmus de Clapers, Bernardus Oliba et Raimundus Suyera.

765

1255, novembre, 11

Definició. *Guillem Dodana defineix al monestir de Sant Pere de Casserres els drets que tenia sobre els masos de Guardiola, que Bernat de Manlleu llegà a aquest cenobi. Diposita els drets sota fiança a Ramon, vescomte de Cardona, que l'obliga a renunciar als seus béns.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 123v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guardiolas. Número 45, legajo 5, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 novembre 1255. Guillem Dodana definí y renuncià a favor de Casserras tot lo dret, domini y accions que tenia en los

masos de Guardiola que Bernat de Manlleu en son testament dexà al dit monastir. Y donà en fiança al bisconde Ramon de Cardona, qui se obligà a fer tenir dita renúncia.

766

1256, gener, 15

Composició. *Composició entre el prior de Sant Pere de Casserres i el rector de la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis f. 643r, núm. 20 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "20. 4100".

Composicion hecha entre el rector de la Bleda y el prior de Casserras, ante Pedro Vives notario de Barcelona, en 18 de las kalendas de febrero 1256.

767

1256, gener, 15

Concòrdia. *Concòrdia entre el prior de Sant Pere de Casserres i el rector de la Bleda sobre la prestació de 32 quarteres de blat i altres drets.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 643v, núm. 26 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "26. 4106".

Concordia entregada entre el rector de la Bleda y el prior de Casserras sobre la prestación de 32 quarteras de trigo y otros derechos, ante Pedro Vives notario de Barcelona, en 18 de las kalendas de febrero 1256.

768

1256, març, 1

Debitori. *Ponç, prior, i tot el convent del monestir de Sant Pere de Casserres deuen a Ramon de Sunyer, de Vic, 300 sous barcelonesos de doblenc per raó de la compra de blat que ja han rebut. S'estableix el termini per Santa Maria d'agost i els fiadors.*

A ABEV. ACF-7, f. 3r.

Poncius, prior monasterii Sancti Petri Castriserrensis totusque conventus eiusdem debemus tibi Raimundo de Suyera de Vico CCC solidos barchinonenses de duplo racione bladi quod a te emimus et recepimus. Termino: in festo Sancte Marie augusti proxime venturo. Et si pro his <et cetera> Fideiussores Arnaldum de Fonte Sereno, Andream de Bassis, Johannes Mir, Raimudus de Plano, de parrochia Sancti Petri de Roda, Petrum Ferrarii de parrochia Sancti Michaelis de Guardia, quemque pro toto, quos possis *et cetera*.

Testes: Elias de Plano, Petrus de Alibergo et Matheus clericus.

769

1256, maig, 8

Nomenament de procurador. *Pere Marc de Santa Eugènia constitueix procurador seu Ramon, prior de Casserres, en la causa amb Ramona, vescomtessa de Cabrera, i el seu fill Guerau, sobre els masos de Fontserè, Basses i Coma que va vendre a l'esmentat monestir.*

A ABEV. ACF-7, f. 49v.

Petrus Marchi de Sancta Eugenia constituo vos fratrem Raimundum priorem Castrisserris procuratorem meum in causa sive demanda quam facint \nobilis domina Raimunda Dei gracia vicecomitissa Caprarie et eius filius/ nobilis vir Geraldus de Capraria et movere vel movent super ipsis mansis de Fonte Sereno et de Bassis et de Cumba quos ego vendidi vobis super que causa questione et demandis ego compromisi de \[...]/ Petri de Gualba Vicensis canonici, promitens quicquid super predictis in iure vel extra aut quicquid alio modi duxeris faciendum, me ratum et firmum perpetuo habituri promito, et vobis restituere incontinenti sine expensis vestris et dampno ac [...] omnes expensas quas in predictis vel pro ipsis ubique feceritis, et quicquid etiam de predicta vendicione [...] pro ips[...] a vobis fuerit subtractum vel diminutum tam in iure quam laude vel transaccione sive compositione vel alia [...] et si pro his <et cetera>.

Testes <et cetera>

770

1256, maig, 24

Acta de visita. *Visita de l'arquebisbe a l'església de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 639r, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "9. 4089".

Una visita hecha por el Arzobispo a la iglesia de Caserras, en 9 de las calendas de junio 1256.

771

1256, juny, 12

Reducció de censos. *Ramon, cambrer i procurador del monestir de Sant Pere de Casserres, i tot el convent redueixen a Pere de Tresserra i al seu fill Bernat la tasca, el braçatge i dos parells de gallines que feien per Nadal per les tres peces de terra que tenen per aquest monestir, i el quart i el braçatge a la Guàrdia, al lloc anomenat Puig Juliana, i al quadre sobre el mas de Casal i Torrents, pel qual reben 10 sous barcelonesos de doblenc.*

A ABEV. ACF-7, f. 57r.

Raimundus camerarius procurator monasterii Sancti Petri Castriserrensensis et totus conventus eiusdem loci damus, laudamus, reducimus sive retornamus tibi Petro de Treserra et Bernardo filio tuo et vestris et cui velitis \ad tascham et braciaticum et duo paria gallinarum reddendarum in festo Natalis Domini/, illas tres peciat terre quas per dictum monasterium et per nos tenetis \ad quartum et braciaticum/ in parrochia Sancti Michaelis de Guardia, in locis nominatis Pug de Juliana et apud quadre super mansum de Casali et super mansum de Torrentibus, ad habendum, tenendum, possidendum, laborandum, meliorandum et expletandum semper in pace ad servicium et fidelitatem dicti monasterii et nostram. Et nullum alium censum inde reddere teneamini nisi ut superius est expressum. Propter hoc recepimus a vobis X solidos Barchinonenses de duplo.

Testes: Matheus de Balagerio, Petrus de Albergo et Raimundus Michaelis. Raimundus de Serradel baiulus.

772

1256, juny, 13

Debitori. *Pere Marquès, notari de Barcelona, reconeix al monestir de Sant Pere de Casserres que té un instrument de debitori de 300 sous que Boniga, fill de Samuel, es retenia per la cessió feta per Isarn de 200 sous per defensar el mas Costa, que havia comprat al cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis f. 600r; núm. 26 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Monastir y terme de Casserras", f. 9r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 22, legajo 3, armario 1, estancia 1".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 juny 1256. Pere Marques, notari de Barcelona, reconegué a Casserras tenir un instrument de debitori de 300 sous que havia rebut dit monastir de Boniga, fill de Semuel, baix las usuras de 4 diners per lliura cada mes. Qual instrument se retenia per la cessió li feu Isarno en quant a 200 sous per defensar lo mas Costa, que havia comprat al monastir, prometent la evicció.

773

1256, juliol, 1

Àpoca. *Ramon, prior, i tot el convent del monestir de Sant Pere de Casserres, és a dir Guillem, sagristà, Pere, prior claustral, Pere de Vilar, cambrer, Bernat de Corts, Guillem, Guillem de Bru, Gil o Egidi, Guillem de Pujol, Arnau, prior de Sant Ponç de Corbera, i Berenguer, prior de Sant Pere de Clarà, reconeixen haver rebut dels marmessors de Berenguer de Savassona el llegat de 300 masmudines dobles d'or que valen 6.000 sous per fundar un benefici a l'altar de Santa Maria de l'església de Sant Pere de Casserres.*

A ABEV. ACF-7, full solt entre els f. 174 i 175.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 103. Regest.

Kalendas julii M^o CC^o L sexto.

Frater Raimundus, prior, et totus conventus monasterii Sancti Petri Castriserris¹ \videlicet frater Guilelmus sacrista, frater Petrus prior claustralis, frater Petrus de Vilario, frater Bernardus de Cotibus, frater Guilelmus Ferrarii, frater Guilelmus de Puteo, frater

Egidii, frater Guilelmus de Podiolo, frater Arnaldus prior Sancti Poncii de Corbera, frater Berengarius prior de Clera, omnes nos predicti sciente et consulte et ex mera liberalitate, cum testimonio huius publici instrumenti/, recognoscimus et confitemur vobis manumissoribus testamenti Berengarius condam de Savassona² \ Dalmacius de Castilione, Petrus de Savassona, Ferrarius de Tornamira, canonicus Vicensis, Barholomeus de Tornamira, et Arnaldus Coqui et specialiter vobis Guilelmo de Savassona/, nos a vobis recepisse numerando Trescentas mazemutinas duplas auri valentes sex milia solidorum barchinonenses de duplo. Quasquidem dictus Berengarius dimissit ad faciendum stabilimentum unius sacerdotis in predicto nostro monasterio. De qua peccunia emimus possessiones, videlicet dominicaturas que sunt apud Crexellum et Beranum, que constiterunt septem milia solidorum barchinonensium de duplo. Quasquidem possessiones, videntes et atendentis esse utiles dicto nostro monasterio volentes easdem sum dominio et utilitate dicti nostri monasterii perpetuo retinere, per nos et omnes successores nostros, auctoritate presentis publici instrumenti in perpetuum duraturi sub obligacione omnium bonorum predicti nostri monasterii promittimus vobis predictus manumissoribus et Guilelmo de Savassona et successoribus vestri quod sacerdotem \ydoneo seculari/ que per vos dictum Guilelmum et successores vestros nobis et successoribus nostris presentabit \qui sic perpetuus non annalis qui in perpetuum sit in nostro monasterio et per mansit omnibus divinis officiis et decantet missas in altari Sancte Marie quod situm est in nipso nostro monasterio et qui sit nobis et successoribus nostris \et nostro monasterio/ fidelis et obediens \sine iuramento [ad cultum?] divinum/ et utilitati domus intendat. Providemus in victu in perpetuum tam in sanitate quam infirmitate sicut uni ex nostris, et dabimus sibi annuatim unam marcham argenti de qua providant sibi in vestitu et lectu et omnibus aliis sibi necessariis. Cuius marche argenti medietatem solvamus sibi annuatim in festo Pentecoste et alia medietate in festo Sancti Michaelis septembris, et provideamus etiam de candelis, vino, hostiis, \libris/ et vestimentis ipsi sacerdoti et clerico qui iuvet illum ad missas in premissis altari decantandas pro anima dicti Berengarii de Savassona et omnium parentum suorum et omnium fidelium defunctorum \et omnibus aliis necessariis ipsi altari circa missas decantandas/. Et si forte nos vel successores nostri non provideamus integraliter \in premissis/ sacerdoti premissis et \etiam altari/, obligamus ad hec eidem sacerdoti omnes fructus, redditus et obventiones omnium

honorum et possessionum et aliorum que habemus \in parochia de/ Villa Leons, de quibus redditibus idem Guilelmum de Savassona et successores sui in perpetuum supleant defectum qui esset in premissis vel altero premissorum \nichil sibi dictum Guilelmum vel successores suos retinendo/. Qui sacerdos perpetuus non annalis \ qui sit ydoneus/ presentet nobis priore et conventui vel conventui si domus priore vacaret infra V menses \a tempore/ mortis unius- quisque sacerdotis premissorum per Guilelmum de Savassona et successores suos ex tunc infra mensem nos prior et conventus vel conventus si priore domus vacaret, possnt instituere in perpetuum sacerdotem qui \faciat universa/ predicta. Nos autem premissi manumissores et dictus Guilelmus de Savassona per me et omnes successores meos laudamus et aprobamus et confirmamus omnia premissa et singula vobis dictis priori et conventui ac monasterio Castriserrensensis et nunquam in aliquo contravenire.

Testes: Petrus de Gualba, Petrus de Sancto Ypolito, Berengarius Burdi, Raimundus de Porta et Berengarius d[...] de Taradello.³

1. *Segueix la crida que remet a l'afegit de la part posterior del full solt.* 2. *Ídem.*
3. *Nota al peu del verso del full: inter Casserris et Savassona. Et non solverunt pro instrumento.*

774

1256, octubre, 18

Donació. *Pere Gibert, canonge i infermer de Sant Vicenç de Cardona, amb el consens i voluntat de Ramon de Vilanova, abat de Cardona, Bernat, prior, i de tota la comunitat de canonges, dóna a Maria de Font un camp del domini de la infermeria, situat al terme de Cardona al costat del mas de la Font. A canvi, Maria pagarà un cens anual de dos mitjos quartans d'oli segons la mesura de Cardona per Sant Vicenç de gener, i una entrada de 9 sous doblencs de Barcelona.*

[A] Original perdut.

B APSMV, Fons Sant Vicenç, ACC, núm. 206 (Cartoral de la Infermeria). Còpia simple del 10 d'octubre de 1303.

C ADS. Secció Cardona. núm. 25, índex, núm. 206, f. 62r. Regest del segle XVIII.

a GALERA, *Diplomatari de la vila de Cardona...*, núm. 441, pp. 532-533.

Hoc est translatum bene et fideliter translatum sexto idus octobris, anno Domini MCCC tercio, sumptum a quodam instrumento quod incipit in hunc modum:

«Notum sit cunctis quod ego Petrus Giberti, canonicus et emfermarius ecclesie Sancti Vincentii Cardone, cum assensu et voluntate domini Raimundi, Dei gratia Cardone abbatis, et Bernardi, prioris, et cum assensu totius capituli nostri, damus et in perpetuum concedimus et corporalem possessionem in presenti tradimus tibi Marie de Fonte et tuis omnique tue tuorumque posteritati, scilicet, illum nostrum campum terre que spectat iurisdictioni Emfermerie ecclesie nostre. Qui dictus campus est infra terminum Cardone, in loco scilicet iuxta mansum ipsum vestrum de Fonte. Qui dictus campus affrontat ab oriente in ipsum alodium qui fuit olim de Burdo de Fonte, defuncto, a meridie in ipsam costam castri de Cardona et in alodium Petri Geraldi, defuncti, a parte vero cercii in ipsa carraria que vadit de villa Cardone apud fontem Calidum, ab occiduo in alaudio Sancti Petri de Casseris. Quantum inter has affrontaciones includitur, tam alodium quam arbores que ibi sunt et erunt et cum omnibus melioramentis ibi factis et in perpetuo faciendis, nos dicti donatores, per nos et per omnes nostros successores, damus et in perpetuum concedimus tibi dicte Marie et tuis et corporalem possessionem tibi tradimus in presenti de premissis, sicut melius habemus et habere debemus hec predicta in hunc scilicet modum. Et sub hoc pacto quod tu dicta Maria et tui qui hunc locum tenuerint et possedint, faciatis perhemniter et reddatis singulis annis in unoquoque festo Sancti Vincentii, quod celebratur in mense ianuarii, duos medios quarterios olei pulcri et nitidi, ad certam mensuram Cardone pro censu mihi dicto Petro Giberti, emfermario, et illi persone que dictam Emfermeriam tenuerint et possedint in dictam ecclesiam nostra, Quod si forte contingerit quod tu dicta Maria vel tui volueritis quolibet modo alienare dictum campum, salva tamen prima fatiga nostra et iure et censu ac dominio nostro in omnibus, licitum sit tibi Marie et tuis ipsum alienare ad consimilem tui et tuorum. Et ego dictus Petrus Giberti pro hac dicta donacione accipio de te Maria VIII solidos huius monete Barchinone recti duplicis per intrada, quos confitero numerando accepisse de te dicta Maria, renuncians omni excepcioni non numerate peccunie et doli. Item nos dicti donatores per nos et per omnes nostros successores promitimus tibi dicte Marie et tuis de omni dicta donacione facere legalem guarentiam contra cunctas personas nunc et semper, renunciantes omni iuri scripto et non scripto contra hoc dictum quolibet modo venienti.

Actum est hoc XV kalendas novembris, anno Domini MC-CLVI.

Raimundus, Cardonensis abbas, qui firmo, salvo iure Sancti Vincentii +. Sig+num Bernardi, prioris. Sig+num Petri, sacriste Cardone. Sig+num Petri, Cardone camerarii. Sig+num Petri Giberti. Sig+num Guillelmi d'Enfesta. Sig+num Ferrarii [Guillelmi].

Arnaldus de Floviano, presbiter, Cardone canonicus, qui cum literis supra scriptis in II hoc scrip+sit».

775

1256, novembre, 5

Venda. *Bernat de Guàrdia ven a Ferrer Guàrdia diversos censos que rep de les possessions que té al terme de la parròquia de Sant Pere de Roda, als llocs anomenats Fonts, Figuera, Sota coll de Grau i Balma, pel preu de 100 sous.*

[A] Original perdut.

B BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/108 (signatura antiga II/63). Taques a les línies 1-8 i 21-23. Trasllat del document de 31 de novembre de 1335 (324 × 228 mm). Al dors: "No surt res de Casserres"; "hh 22"; "Roda n° 126, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "Trasllat del document de pridie kalendas ianuarii 1235"; "1256"; "C 108"; segell BUB.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terras ditas Fonts, Figuera, Sota coll de Grau y Balma. Número 126, legajo 13, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 30 mars 1261. Bernat Guàrdia vené a Francisco Guàrdia la tasca y brassatge de pa que rebia en los honors de Pere Guàrdia, de la parròquia de Roda, en lo lloch anomenat Fonts, y lo cortó de vi y dos diners que dit Pere li prestava, y lo cens sobre la fexa de Figuera, del mas Frexes, que tenia Berenguer Serra, y las parts de explets y censos en los honors de Maria Freixa, y últimament los censos y fruyts rebia de Pere Riera per lo mas tenia en Roda, en la vall sota coll de Grau y Balma. Preu 100 sous".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/63.

b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 635. Regest.

c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Hoc est translatum sumptum fideliter [a suo originali instrumenti cuius tenor] talis est:

"Notum sit cunctis, quod ego Bernardus de Guardia, miles, per me et meos bona et libera voluntate non coactus neque circumventus, immo gratis consulte et scerta sciencia [...] cum hoc publico instrumento vendo in perpetuum per alodium bonum et

franchum proprium sine aliquo meo et meorumque retentu tibi [...] et cui velis totum illum quartum et braciaticum vindemie et totam illam tascham et braciaticum panis que ego recipio et recipere debeo in omnibus illis honoribus quos Petrus de Gradu, filius quondam Bernardi de Gradu et Marie uxoris eius, quondam, habitatores in parrochia Sancti Petri de Roda, in loco nominato apud Fontem et Clotum et totum illus quartum vini censuale quod michi fecit singulis \annis/ in festo Omnium Sanctorum dictus Petrus de Gradu, et per illos duos denarios barchinonensis de duplo quos mihi facit tempore vindemiarum quod comestione garde dictus Petrus de Gradu, et quandam gallinam censualem quam recipio et recipere debeo in illa fexia terre qua vocatur Fexia de Figuera, quam per me tenet Berengarius de Serra, de parrochia Sancti Vincencii de Rieria, qua fexia est in parrochia de Roda, in pertinenciis mansi Marie des Frexe, et omnes partes expletorum et quicquid in honoribus quos de tenedonibus dicti mansi des Frexe dictus Berengarius de Serra per me tenet. Item vendo tibi et cui velis perpetuum per alodium bonum, franchum et liberum totum illud par gallinarum et sex denarios censuales qua omnia ego recipio et recipere debeo in illis honoribus et barcheriis quos per me tenet Maria des Frexa, in parrochia de Roda, et totum illud quartum, braciaticum panis et vini quos ego recipio et recipere debeo in omnibus illis honoribus quos per me tenet dicta Maria des Frexe in eadem parrochia. Item vendo in perpetuum tibi et cui velis illos duos solidos et octo denarios barchinonenses de duplo et unum par gallinarum que omnia mihi facit singulis annis in festo Omnium Sanctorum Petrus de Rieria pro manso et honoribus quo per me tenet in parrochia de Roda, in valle que est infra Collum de Gradu et Balmam et duas iovas quas dictus Petrus de Rieria michi facit singulis annis pro predicto manso et honoribus videlicet unam tempore madii et aliam tempore mesium et unum octavum vini et unam fogasiam et unum caseum qua omnia mihi donat tempore vindemiarum pro comestione et quartum et braciaticum panis et vini quos ego recipio et recipere debeo in dicto manso et honoribus quod dictus Petrus de Rieria per me tenet in predicta valle. Predicta itaque hec omnia vendo in perpetuum tibi et cui velis per alodium bonum franchum proprium et liberum, pro centum solidos barchinonensis de duplo quos mihi a te confiteor recepisse renunciando excepcioni peccunie non numerate. Extrahens predicta hec omnia de omni meo meorumque posse iure et dominio eadem omnia in tuum

et quorum velis posse ius et dominium mitto, trado ac transfero perpetuo irrevocabiliter inter vivos, cum omnibus locis, vocibus, iuribus, cessionibus et accionibus meis et cum universis aliis ab hiis vel pro hiis ad me et meos quoquomodo competentibus vel competituris. Si quid autem de iusto precio huius vendicionis de est aut in antea amplius nominato precio valueris centum quicquid aut quantum sit vel fuerit gratis consulte et ex certa sciencia dono tibi et cui velis atque perpetuo penitus relaxo. Renunciens quantum ad hoc beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurritur et omni alii iuri scripto et non scripto, tam Canonico quam Civili. Et si forte aliqua persona privata vel extranea in dicta vendicione in tota vel parte aliquid tibi vel tuis abstulerit vel et amparaverit sive te vel tuos in cause inde traxerit, ego promito me et meos ante te et tuos ponere meis propriis missionibus ex principiis cause vel litis usque in finem, et vos teneri semper inde tibi et tuis de omni evictione et expensis pro evictione factis me omnique bona mea semper inde tibi et cui velis perpetuum obligando. In super iuro per Deum super sancta eius quatuor evangelia predicta hec omnia semper attendere et servare et non contravenire aliqua racione.

Quod est factum nonas novembris, anno Domini Millesimo Ducentesimo Quinquagesimo Sexto.

Sig+num Bernardi de Guardia predicti, qui hec facio firmo et iuro.

Testes rei huius sunt Bernardus de Plano, Petrus de Podio Socero et Petrus de Farigola.

Sig+num Petri, sacerdotis rectoris ecclesie Sancti Petri de Roda, in cuius posse domina Berengaria de Guardia et Guillelmum de Vineis, maritus eius, istam cartam firmaverunt et receperunt inde triginta solidos barchinonenses de terno. Presentibus testibus Raymundo Sancio, Guillelmo de Roda et Petro Sancio in nominato loco apud Tarrers, tercio kalendas aprilis anno Domini Millesimo Ducentesimo Sexagesimo primo SSS. Sig+num Petri de Ayreis, vicensis canonicii et publici ville Vici notarii. Signum Petri de Ferigola, scriptoris iuratis, qui hec scribi fecit et clausit mandato Petris de Areis, publici vicensis notarii, cum dictionibus suprapositis in decima linea ubi dicitur *par*, et in undecima *manso*, et in nonadecima *me*, die et anno quo supra».

Sig+num Iacobi de Sancto Stephano, notarii publici vicensis auctoritate domino Vicensis Episcopi, qui hoc translatum a suo

originali instrumento fideliter sumptum et cum eodem diligenter comprobacionem scribi fecit et clausit pridie kalendas ianuarii anno Domini Millesimo CCC Tricesimo Quinto, presentibus testibus venerabilibus Guillelmo de Avencho, cive vicensis, et Raymundo de Mercathali, clerico beneficiato in sede vicensis, cum supraposito in V linea ubi dicitur *annis*.

776

1256, desembre, 3

Establiment. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, estableix a Bernat Reg i a la seva dona Guilleuma un mas destruït a la parròquia de santa Maria de Seva, al lloc anomenat mas de Femades, pel qual pagaran 2 sous de doblenc, dos parells d'ous, la tasca i el braçatge, així com 18 diners de doblenc al batlle. Reconeixen haver rebut 10 sous vigatans de quatern.*

A ABEV. ACF-7, f. 90r.

Frater Raimundum, prior Castrisserris et conventus eiusdem, per nos et per monasterium et conventum Castrisserris et per omnes successores nostros bona et libera voluntate in presente cum hoc publico instrumento damus, laudamus, concedimus et perpetuo stabilimus tibi Bernardus Reg et uxori tue Guilelme et vestris et quibus velitis, totum integritur ipsum nostrum mansum destructum qui longo tempore a quo non extat memoria fuit et stetis sine personis qui etiam mansus est in parrochia Beate Marie de Seva, in loco nominato mansus de Femades. Dictum namque mansum, cum casalibus, bercheriis, ortis, ortalibus, areis, quintanals, honoribus, aquis, arboribus, pasturis, montibus, planis, vieductibus aquarum, petris, rochis, lignariis, ademprivis, ingressibus, egressibus, afrantationibus et pertinentiis suis et cum universis aliis ad hec omnia pertinentibus et debentibus pertinere vobis et vestris et quibus velitis damus, laudamus, concedimus et perpetuo stabilimus ad habendum, possidendum, laborandum, meliorandum et expletandum in pace semper ad servicium et fidelitatem nostram et dici monasterii et conventus, reddendo inde vos et vestri successores dicto monasterio et suis semper singulis annis in festo Sancti Petri iunii duos solidos monete barchinonensis de duplo pro bercheria et domus sicut sunt hodie vobis terminate, pidovate et assegregate, et unum par ovorum in festo Pasche et aliud par

ovorum in festo Pentecostes. Et baiulo nostro singulis annis pro comescione decem et octo denarios de duplo. Et etiam reddatis de quadam fexia terre sicut est prope dictam barcheriam versus meridiem tascham et braciaticum expletorum. Et nullam aliam partem expletorum neque alia inde redere teneamini nisi tamen ut superius est expressum. Item reficiatis et construatis in [...] pertinentiis dicti mansi unam doumum ubi inveniamus census et partes expletorum. Et non teneamini ibi tenere mansoverium \vel mansoverios/, nec etiam teneamini inde assignaren obis personam vel personas que pro dicto manso sint nostre, nec nos vel aliquis ex parte dicti nostro monasterii unquam a modo p[...]ceptem personam vel personas que pro dicto manso sint nostre. Porppter he autem nos ambo concedimus [recepisse] decem solidos bone monete curribilis Vicensis de quaterno, renunciando <et cetera>.

Testes: Bertrandus de Sauo, [...] Rosselli et Bernardus de Plano.

777

1256, desembre, 5

Venda. *El rector de Roda ven la tasca que rep d'unes terres situades a Roda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 634r, núm. 22 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

Venta otorgada por el rector de Roda a T. de una tasca que recibía sobre unas tierras en Roda, ante Pedro de Ayreis notario de Vique, en las nonas de diziembre 1256.

778

1256, desembre, 13

Reconeixement de senyoria. *Berenguera de Rovira, de Vilanova, dóna el seu cos, infants i béns al monestir de Sant Pere de Casseres, i pagarà un cens d'un parell de perdius per Nadal.*

A ABEV. ACF-7, f. 95r.

Berengaria de Ruvira filia Marie de Ruvira condam de parochia Sancte Marie de Villa Nova recognosco et fateor in veritate meum corpus, infantes et bona mea esse de monasterio Sancti Petri Castriserrensensis et suis, ita scilicet quod de cetero *<et cetera>*. Et nulla prescriptio pro censu unum par perdicum in festo Natalis Domini in omni vita mea.

Testes: Bernardus Ripol, Berengarius Barrati et Petrus de Alibergo.

779

1257, gener, 20

Definió. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, defineix Bernat Moliner, de Querós, i els seus fills i béns per 40 sous barcelonesos de doblenc.*

A ABEV. ACF-7, f. 107r.

Raimundus prior monasterii Sancti Petri Castriserris et conventus eiusdem, per dictum monasterium et conventum et per nos et successores nostros, bona et libera voluntate in presenti cum hoc publico instrumento solvimus et perpetuo diffinimus sine [...] te, Bernardum Mulnerium filium Guilelme condam dessalibergs de parochia de Cheros et omnes infantes et bona que habes et habueris. Propter hec XL solidos barchinonenses de duplo, renunciando *<et cetera>*.

Testes: Bertrandus de Casadaval et Berengarius Poleti et Petrus Rosselli.

780

1257, gener, 26

Enfranchiment. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, reconeix a Elisenda de Vilagermà i al seu marit Pere Andreu que estan enfranquits de la quèstia que el monestir té del mas de Vilagermà, sota domini del cenobi, pel qual reben 61 sous barcelonesos de doblenc.*

A ABEV. ACF-7, f. 109v-110r.

VII kalendas februarii.

Raimundus, prior monasterii Sancti Petri Castriserris et conventus eiusdem, per dictum monasterium et per nos et successores nostros bona et libera voluntate in presenti cum testimonio huius publici instrumenti confitemur et recognoscimus in veritate traximus \in [...]/ vos Eligendem de Vilagermano de parochia Sancti Martini de Cotibus et Petrum Andree maritum eius questiam quam nos dicebamus debere et facere posse in vestro manso de Villagermano qui est sub dominio nostro et dicti nostri monasterium quamvis in eo nunquam \per dictum monasterium et/ per nos vel nostros antecessores nostros extitit fo[...] redebatis quod dictus mansus antecessores vestri dederant monasterio antedicto pro piis causis [...] nunquam f[...]nt usque hodie aliqua questam. St cum super his inter nos et vos [...]orem litigatum inquisitum diligenter et disputatum per anticos invenimus et fuit certum et manifestum quod nunquam receperamus nec feceramus nos vel successores nostri aliquam questiam in vestro manso. Et ideo per dictum monasterium \et suos/ et per nos et per omnes successores nostros emfranquimus vos et successores vestros et dictum vestrum mansum et suos habitatores ab omni questa, ita quod nunquam a modo nos vel successores nostri vel aliqui ex parte dicti monasterii vel suorum in vobis vel in dicto vestro manso aliquid ratione queste facere aut demandare [...]ha[...] non possimus vel possint, facientes etiam super predictis questia vobis et dicto vestro manso et suis habitatoribus finem perpetuum et pactum de non petendo. Quequidem *et cetera*. Propter hoc nos a vobis concedimus recepisse LXI solidos barchinenses de duplo, renunciando *<et cetera>*.

Testes: Petrus Rosselli, Berengarius de Pausa et Berengarius Poleti et Petrus de Podio Securo.

781

1257, gener, 26

Llicència. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casserres, reconeixen a Bernat, prior de Manlleu, a Bernat de Pla, clergue de Vic i prepòsit del mes de juliol, i als habitants del mas Cugullades, que des de la propera festa de Sant Joan i durant tres anys tinguin llicència per fer resclosa i rebre aigua del riu Ter.*

A. ABEV. ACF-7, f. 109v-110r.

- [B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.
 a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 87-88. Regest.
 b BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, p. 88. Regest. "Consta de una llicència que doà lo Prior de Casserras al Prior de Manlleu per pèndrer aygua del Riu a cens de una quartera de forment, y altres pactes; com és de veurer en la Escrivanía pública de Vich a 6 de las Calendas de Febrer del any 1257. Y aixís de moltas otras que per la brevetat vull omitir".

Frater Raimundus, prior et conventus monasterii Sancti Petri Castriserris mutuamus vobis Bernardo, priori de Manleuo et monasterio et conventui vestro, et vobis Bernardo de Plano, clerico Vicense ac tenenti preposituram mensis iulii, et habitatoribus mansi de Cuguiadis, et quibus velitis, a festo Sancti Iohannis iunii proximo venturo usque ad tres annos continuos [...]tyuros et completos quod in illa ribera Ticerii \usque/ ab ipsam rocam des Pelog Furga possitis facere resclausam et accipera aquam Ticerii et deducere ad molendina vestra de aigu[...]s. A dictis vero tribus annis in antea hoc totum sit nobis et nostris penitus absolutum et hec carta ex tunc irrita habeatur. Retinemus etiam de predictis quos interim quando voluerimus possimus [...]perari [...] et inde removeri dictam reclausam et aliud opus quod feceritis ibi et quod propter [...]geram quod vobis \[...] syndicum possit [...] nobis nec dicto nostro monasterio in loco predicto/. Nos vero predicti Bernardus prior de Manleuo et Bernardus de Plano recognoscentes et profitentes quod predicta gra[...] precibus nostris facitis promittimus ea vobis servare ut superius continetur et recognoscimus quod [...]us ibi habemus nos nec ecclesia Vicensis nec Ecclesia de Manleuo.

782

1257, gener, 26

Donació. *Ramon, prior de Casserres, mentre visqui dóna a Guillem de Puiggalí, sagristà, 200 sous cada any per la festa de Santa Maria de setembre.*

A ABEV. ACF-7, f. 109v-110r.

Frater Raimundus prior monasterii Castriserris, de assensu et voluntate eiusdem conventus damus vobis Guilelmo de Podio Galindo sacriste eiusdem domus, diebus omnibus vite mee dicti Raimundi prioris dum fuerimus prior dicti monasterii in feudum et beneficium CC solidos Barchinonenses de duplo dum tu tamen steteris in scolis. Aliter non teneantur tibi dare dictos CC solidos

nisi dum fueris in scholis. Quos CC solidos promittimus vobis dare et solvere quolibet anno vel nuncio tuo pro te in festo Sancte Marie septembris.

Testes: Bernardus de Plano, Petrus de Podio Securo et Petrus Rosselli.

783

1257, gener, 27

Debitori. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casserres deuen a Bernat de Pla, clergue de Vic, catorze quarteres de forment que tornaran a mitjan mes de maig.*

A ABEV. ACF-7, f. 109v-110r.

VI kalendas februarii

Frater Raimundus prior et conventus monasterii Sancti Petri Castriserris debemus tibi Bernardo de Plano clerico Vicense XV quarterias boni et pulcri frumenti quas a te concedimus mutuo recepisse. Et renunciando *<et cetera>*. Termino: in medio mensis may, scilicet dictum frumentum vel denarios pro ut valuerit termino antedicto.

Testes: Helias de Plano, Matheus de Balagerio et Petrus de Podio Securo.

784

1257, febrer, 24

Establiment. *Agnès i Pere March de Santa Eugènia estableixen a Berenguer Arumí el mas Arumí, de Santa Eugènia de Berga, per 50 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Eugènia de Berga", f. 145r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 24 febrer 1257. Doña Agnès y Pere March de Santa Eugènia establiren a Berenguer Aromir son mas Aromir de Santa Eugènia, als censos y demés acostumats per 50 sous.

785

1257, abril, 3

Debitori. *Ramon de Mirambell, prior de Casserres, i Elies de Pla deuen a Oller de Sorba 150 sous barcelonesos de doblenc, per raó de la venda d'una mula, que tornaran per la propera festa de Santa Maria d'agost.*

A ABV, ACF-7, f. 143v.

Raimundus de Mirambello, prior Castriserrensis et Elias de Plano et quisque insolidum debemus tibi Ollario de Sorba CL solidos Barchinonenses de duplo racione cuiusdam mule quam nobis vendidisti. Et renunciando <et cetera>. Termino: in festo Sancte Marie augusti proxime venturo. Et si pro his <et cetera>.

Testes: Bernardus de Plano, Magister Berengarius et Petrus Estoroguit.

786

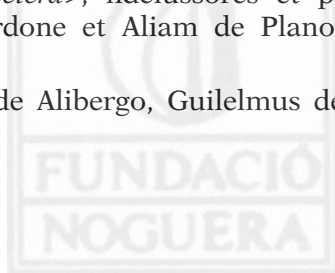
1257, maig, 21

Debitori. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, deu a Bernat Oliba, de Tavèrmoles, 523 sous barcelonesos de doblenc per la venda d'unes cases prop del pou del call nou, a Vic.*

A ABEV, ACF-7, f. 160v.

Frater Raimundus prior monasterii Sancti Petri Castriserris debeo tibi Bernardo Oliba de parochia de Tavernolis DXXIII solidos Barchinonenses de duplo racione illius venditionis quam tibi feceram de domibus que sunt iuxta puteum calle Novi ville Vici, de qua moneta valet marche *et cetera*. Et renunciando <et cetera>. Termino: in festo Beate Marie augusti proxime venturo. Et si pro his <et cetera>, fideiussores et paccatores principales Raimundum de Cardone et Aliam de Plano cives Vicenses quos possis *et cetera*.

Testes: Petrus de Alibergo, Guilelmus de Casanova et Berengarius Poleti.

787

1257, juny, 1

Debitori. *Pere de Sadura, sacerdot, deu a Pere de Serradussà, sacerdot i domer de l'església de Tagamanent, 400 sous barcelonesos de doblenc per la venda dels rèdits hebdomadaris a l'esmentada església.*

A ABEV. ACF-7, f. 165v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 140. Regest.

Petrus de Sadura, sacerdos, debeo tibi Petro de Serraduza ebdomedario ecclesie de Tagamanento racione illius venditionis quam mihi fecistis de redditibus ebdomede quam habes in dicta ecclesia, CCCC solidos barchinonenses de duplo valentes. Termino: in festo Sancti Michaelis septembris proxime C solidos et in festo Pasche proxime C solidos et a festo Sancti Michaelis septembris proxime venturo usque ad unum annum continuo sequentem et completum C solidos, et a festo Pasche proxime venturo usque ad unum annum continue sequente C solidos. Et si pro his <et cetera> fideiussores Andream de Montegrosso de parochia de Tagamanento, Petrum de Sadurni et Arnaldum de Abejas de parochia Sancti Petri de Valledaniele, quemque quas *et cetera*.¹ \Item si volueris recuperare in anno ultimo \vendicionis predictae/ dictam tuam ebdomadam sit tibi licitum, tamen cadant de dicto debito CXL solidos eiusdem monete/.

Testes: Peregrinus de Fonoleto, Bernardus Calvelli et Berengarius Poleti.

1. *Segueix la crida que remet a l'afegit final del document.*

788

1257, juny, 9

Promesa. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casserres prometen a Ramon de Sau, clergue de Vic, que per la propera festa de Sant Andreu tornaran els 400 sous barcelonesos de doblenc que van ser adjudicats al seu mas de Fontserè, ja que Arnau de Fontserè era fiador del seu pare, Arnau de Sau.*

A ABEV. ACF-7, f. 171r.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis consilio conventus eiusdem promittimus tibi Raimuindo de Sauo, clerico Vicense et cui velis solvere \in festo Sancti Andree proximo venturo, illos CCCC solidos barchinonenses de duplo qui termini predicta fuerunt adjudicati sub nostra curia in \illo nostro/ manso de Fonte Sereno ratione illius fideiussionis pro qua Arnaldus de Fonte Sereno erat obligatus Arnaldo de Sauo patri tuo. Promittimus etiam quod si te interim poterimus ipsos recuperare a Petro Marchi quod donemus eos incontinenti tibi. Per hac autem obligatione non renuncio priori obligationi sive sentencie pro me lata super hoc facto. Et si pro his <et cetera>.

Testes: Raimundus de Valle Forti, Petrus de Gualba et Bernardus de Plano.

789

1257, juny, 30

Venda. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casserres venen a Pere de Passarella, a partir de la festa de Sant Joan durant un any, per 110 quarteres de forment, els rèdits que reben a la batllia de Sant Hilari i dues batllies del castell de Dosrius.*

A ABEV. ACF-7, f. 178r.

Frater Raimundus prior monasterii Sancti Petri Castriserris vendimus tibi Petrus de Passarella a festo Sancti Johannis iunii proxime transacto usque ad unum annum continue venturum pro CX quarteriis frumenti boni et recepibile ad mensuram de granolerii de Valesio, de quibus nobis solvas LX quarterias in hospicio Elie de Plano in villa Vici \in festo beate Marie Augusti proximo venturo/ et L apud sanctum Ylarium \de Valesio/ in hospicio mansi Petri Peges, omnes redditus quos dictum tempus recipere debemus in baiulia Santi Ylarii de parochie Beate Marie de Carotitalo et in termino \et duabus baiuliis/ Castri de Duobus rivis preter aventuras \et albergia/ in que nichil recipias. Tamen in iustitiis placitorum de illis scilicet qui subtraxerint vel retinuerint de precibus expensorum habeas medietatem iustitie et totum illud quod inde subtraxerint. Item non possis occasione debitorum que tibi debebamus nec ratione nebula vel grandinis nec prestiti quod a modo feceris nobis retinere aliquid de frumento predicto. Et sic promito predicta hec omnia tibi et cui velis facere tenere,

recipere et habere contra omnem personam. Ego predictus Petrus de Passarella aprobans antedicta et recipiens promito eadem omnia predicta atendere et complere, et si pro his *et cetera*. Fideiussores: Petrum de Rigariis de parochia Vici fratrum meum.

Testes: Matheus de Balager, Elias de Plano et Berengarius Poleti.

790

1257, agost, 13

Donació. *Arnau Tavertet dóna a Casserres 15.000 sous i el mas de Riera, situat a Sant Vicenç Sarriera, per franc alou de l'esmentat monestir.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barhomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts", f. 161r. Nota al marge: "Número 19, legajo 2, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 agost 1257. Arnau Tavertet donà a Casserras 15000 sous y tot lo mas de la Riera, que tenia en Sant Vicens de la Riera per franch alou de dit monastir.

791

1257, octubre, 22

Nomenament de procurador. *Pere de Balaguer, monjo i prior claustral de Casserres, nomena procurador Arnau de Serra, ciutadà de Vic, per pagar tots els deutes, i per això li empenyora el mas Grevolosa, de Sant Romà de Sau, amb tots els béns i bestiar.*

A ABEV. ACF-7, f. 224r.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 103-104. Regest.

Petrus de Balager, monachus et prior claustralis Castriserris constituo te, Arnaldum de Serra, habitatorem ville Vici, procuratorem meum super omnibus debitis que mihi ubique debentur petendis reccuperandis et recipiendis et super toto ipso meo manso de za Gravalosa qui est in parrochia Sancti Romani de Sauo et in redditibus eius et in bestiaro et aliis bonis meis/, promittens quicquid super predicta omnibus et singulis premissorum duxeris faciam me ratum et firmum *et cetera*.

Testes: Berengarius de Castriserris, Berengario de Palacio et Berengario de Casserris et Berengario Caramelli.

792

1257, octubre, 22

Nomenament de procurador. *Guillem de Puiggali, monjo i sagristà de Casserres, dóna com a benefici a Ramon de Cardona, ciutadà de Vic, el mas Cantacorbs, de la parròquia de Vic, que podrà retèner sempre mentre sigui sagristà.*

A ABEV. ACF-7, f. 224v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 103-104. Regest.

Guilelmus sacrista Castriserris debeo tibi Arnaldo de Pontarrono CL solidos barchinonenses de duplo pro panis \de quibus [...] me et familiam meam/ et renunciando <et cetera>. Termino: in festo Pente Costis proxime. Et si pro his \in me et bonis sacristie/.

Testes: Ferrarius de Hospitali, Bernardus baiuli et Berengario Caramelli.

793

1257, octubre, 12

Promesa. *Ramon, prior de Casserres, i el seu convent, prometen a Ferrer de Bruguera, Elies de Pla, Berenguer de Casserres, Ramon de Pruners i Arnau de Serra que servaran indemnes com a fiadors per les quaranta quarteres de forment i seixanta d'ordi per Arnau de Grevolosa, de Manresa.*

A ABEV. ACF-7, f. 220v.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem promittimus vobis Ferrario de Brugeria, Elie de Plano, Berengario de Casserris, Raimundo de Pruners et Arnaldo de Serra quod servemus vos \indempnes/ et omnia bona vestra de tota illa fideiussione et obligacione quas pro nobis et precibus nostris facitis Arnaldo de Grevelosa civi Minorise de precio XL quarteriarum frumenti et LX ordei, et si pro his <et cetera> \in omnibus bonis nostris et specialiter in monibus redditibus quos recipimus in Ausona/.

Testes: Matheus de Balagerio, Magister Berengarius et Berengarius Caramela.

794

1257, octubre, 22

Debitori. *Guillem, sagristà de Casserres, deu a Arnau de Pontarró 150 sous barcelonesos de doblenc, que tornarà per la propera festa de Pentecosta.*

A ABEV. ACF-7, f. 224v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 103-104. Regest.

Guilelmus sacrista Castriserris debeo tibi Arnaldo de Pontarrono CL solidos barchinonenses de duplo pro panis \de quibus [...] me et familiam meam/ et renunciando <et cetera>. Termino: in festo Pente Costis proxime. Et si pro his \in me et bonis sacristie/.

Testes: Ferrarius de Hospitali, Bernardus baiuli et Berengario Caramelli.

795

1257, octubre, 29

Establiment. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, i el seu convent estableixen a Ramon Oliver dues peces de terra situades a Sant Miquel de la Guàrdia, amb el pagament de la tasca i el braçatge a l'esmentat monestir, per 10 sous barcelonesos de doblenc.*

A ABEV. ACF-7, f. 227r.

Nos frater Raimundus prior monasterii Sancti Petri Castriserris et conventus eiusdem damus, laudamus, concedimus et perpetuo stabilimus tibi Raimundo Oliverii et cui velis duas petias terre que tibi adveniunt racione patris tui. Sint in parochia Sancti Michaelis de Guardia, infra tenedonem mansi de Costa. Quarum una affrontat ab oriente in barcheria mansi de Costa, meridie in costa, occiduo in barcheria de na Paschala, a circio in fexia de na Corral. Alia vero affrontat oriente in honorem mansi de Costa, meridie in honore d'en Canud, occidio in via publica, a circio in fexia de na Corral. Cum ingressibus, egressibus, afrontacionibus, pertinenciis et tenedonibus, ad habendum, possidendum, laboran-

dum, meliorandum et expletandum in pace semper ad fidelitatem nostra et nostrorum, reddendo inde tu et tui successores nobis et nostris successoribus quartam et braciaticum \fideliter/ expletorum, et nullam aliam partem expletorum neque censa aliqua inde reddendo nisi tamen ut superius est expressum. Propter hoc X solidos barchinonenses de duplo, renunciando <et cetera>.

Testes: Petrus de Terrers, Arnaldus de Serra et Berengarius de Caramella.

796

1257, octubre, 29

Donació. *Guillem de Puiggalt, monjo i sagristà de Casserres, dóna a Ramon de Cardona, de Vic, les parts d'esplets, censos i rèdits que rep de l'esmentada sagristia de les honors del mas Cantacorbs, de la parròquia de Vic.*

A ABEV. ACF-7, f. 227r.

IIII kalendas novembris.

Frater Guilelmus de Podio Galindo, monacho et sacrista Castriserris dono tibi Raimundo de Cardona de Vico et cui velis \ad meliorandum et beneficium/ dum ego fuero sacrista Castriserris sive tenuero sacristiam eiusdem omnes partes expletorum, census, \obventibus/, redditus dominia et iura que ratione dicte sacristie recipio et recipere debeo in omnibus ipsis honoribus, habitatoris mansi de Cantu Corvorum de parochia Vici ubique per dictam sacristia tenent et habent. Que omnia \promito tibi et cui velis/ habeas, possideas et recipias ab hodie tantum continue et in pace dum ego tenuero sacristiam predictam quequidem.

Testes: Petrus de Alibergo, Berengarius Caramella et Bernardus Baiuli.

797

1257, octubre, 31

Venda. *Ramon Oliver i els seus fills Ramon i Joan venen a Pere de Terrers, de Manlleu, dues peces de terra que tenen a Sant Miquel de Guàrdia pel monestir de Sant Pere de Casserres pel preu de 40 sous barcelonesos de doblenc.*

A ABEV. ACF-7, f. 227r.

II kalendas novembris

Raimundus Oliver et filii mei Raimundus et Ioannes vendimus perpetuum tibi Petro de Terrariis de Manleuo et cui velis ipsas duas petias terre quas teneo per monasterium Castriserris in parrochia Sancti Michaelis de Guardia, infra tenedonem mansi de Costa, quarum una affrontat ab oriente \in barcharia/ mansi de Costa, a meridie in costa, occiduo in barcharia de na Paschala, a circio in fexia de na Cortal. Alia vero affrontat oriente in honorem mansi de Costa, meridie in honore Bernardi Canud, occiduo in via publica, circio in fexia de na Cortal. Salvo iure seniorum. Pro XL solidis barchinonensibus de duplo.

Testes: Petrus de Alibergo, Arnaldus de Serra et Berengarius Caramela.

798

1257, novembre, 26

Establiment. *El monestir de Casserres i Maria Bac estableixen a Ramon Sans el mas Guardiola, de la Guàrdia, i dues peces de terra amb la condició de tenir les cases afocades, ser home propi i fer diversos censos.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 345.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Guardiola. Número 46, legajo 5, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 26 novembre 1257. Lo monastir de Casserras i Maria Bach establiren a Ramon Sans lo mas Guardiola, de la Guàrdia, que dit Sans y los seus tingueren per ells cerca lo Puig de Guàrdia balial. Item dos pessas de terra ditas la una Camp Cabrerias y la altre cerca la planta de Sant Joan de Balaguer; y altre pessa en lo lloch dit Camp Major. Tot lo que feren ab pacte de tenir afocadas las casas y ser home propri al cens de 4 fogassas, 4 diners, un ovul de bona moneda, 2 capons, una puñera de vi tersench y una quartera de civada pagador per Nadal. Y per lo Camp major una

fogasa. Y per lo camp de Ermessena quart y brasatge a Casserras. Y per lo de Sant Pere quart y brasatge de pa y vi.

Se troba tom primer de Actes, foleo 345.

799

1257, desembre, 31

Venda. *Ramon, prior de Casserres, i el seu convent venen a Berenguer Jurdí dues cases que tenen per donació de Guillem Pou, al costat del pou del call Nou de Vic, sota domini episcopal, pel preu de 220 sous vigatans de quatern.*

A ABEV. ACF-7a, f. 19v.

Nos, frater Reimundus, prior et conventus monasterii Sancti Petri de Castriserris vendimus in perpetuum tibi Berengario Jurdi et cui velis omnes integre ipsas domos nostras quas ex donatione Gilelmi de Puteo habemus iuxta puteum callis Novi ville Vici, in dominio Domini Vicensis Episcopi, pro ut affrontat ab oriente in carreria, a meridie in domibus Ferrarii de Valle, occiduo in vallibus ville Vici et a circio in domibus Guilelmi de Podiata, salvo iure domini. Pro CCXX solidis monete curribilis Vicensis de quaterno, renunciando *<et cetera>* [...] in utilitatem monasterii nostri, quas etiam domus habuimus vendere eo quia dominus predictus noluerit consentire quod nos haberemus domos predictas.

Testes: Raimundus de Cardona, Elias de Plano et Berengarius Poleti.

800

1256-1257

Donació. *Pere Tavertet dóna a Casserres el mas Vilarllong, de Tavertet, amb reserva d'usdefruit i l'obligació de celebrar un aniversari a l'esmentat cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 603v, núm. 10 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat l'any 1256.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Christòfol de Tavertet", f. 155v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 12, legajo 2, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 173. Regest.

Als N de 1257. Pere Tavertet donà a Casserras los masos Vilarllonch, de Tavertet, ab sas pertinèncias, encara que fossen situadas en altres parròquias, ab reserva del usdefruyt durant sa vida, ab obligació de celebrar-li dit monastir un aniversari.

801

1258, gener, 6

Confirmació. *Ramon, prior de Casserres, confirma a Pere de Balaguer les gallines que Pere, el seu pare difunt, va vendre a Guillem Gerbert, com a cens per una coma sota domini de Casserres.*

A ABEV. ACF-7A, f. 24r.

Frater Raimundus, prior \monasterii/ Castriserris per nos et per \nostrum/ monasterium et conventum laudamus, concedimus et confirmamus in perpetuum tibi Petro den Balager et tuos et cui velis \omnes/ illas quique gallinas [...]os quas Petrus den Balager, condam pater tuus emit a Guillelmo Girbrert \in/ ipsa censada de cumba [...]ltra \que est/ in dominio Castriserris, quas gallinas teneas et habeas semper et possideas continue et in pace pro ut eas melius dictus Guilelmus Girbert tenebat pro monasterio Castriserris antedicto.

802

1258, març, 4

Definició. *Ramon Forner defineix a Guillem Escalces de les obligacions que li havia atorgat.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 634r, núm. 20 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que defineix sobre nou peces de terra.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Hipòlit de Voltregà", f. 182r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 20, legajo 2, armario 1, estancia 3".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 mars 1258. Ramon Forner definí a Guillem Escalces las obligacions que dit Guillem havia otorgat a son favor.

803

1258, abril, 20

Enfranquiment. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casserres enfrankeixen a perpetuïtat Guillem, de Sant Romà de Sau, el seu mas de Riba i els seus habitants, de manera que no paguin cap quèstia, per 40 sous barcelonesos de doblenc.*

A ABEV. ACF-7A, f. 25r.

Nos frater Raimundus prior et conventus monasterii Sancti Petri Castriserris per nos et per dictum monasterium nostri et per omnes priores et conventum eiusdem \bona et libera voluntate cum testimonio huius publici instrumenti/ emfranquimus te Guilelmum de parochie Sancti Romani de Sauo et tuum mansum de Riba et omnes habitatores dicti mansi in perpetuum a omni questias solvendo, dando, diffiniendo et relaxando tibi et tuis successoribus dictum mansum de Riba tenentibus quod nunquam a modo nullam questiam ibi facere possimus nos nec successores nostris \nec tu vel habitatores mansi de Ripa unquam a modo teneatis nobis nec dicto nostro monasterio [...] facere questiam bona fide et sine enganno. Facientes etiam per nos et per dictum monasterium nostrum et per omnes successores nostros et tibi et dicto manso et eius habitatoribus super predictam questiam finem perpetuum et pactum de non petendo, recognoscentes in veritate quod nulla questiam ibi habebamus nec feci[...] unquam. Quoquidem *et cetera*. Propter hoc XL solidos barchinonenses de duplo. Renunciando *<et cetera>*.

Testes: Elias de Plano, Petrus de Alibergo, Guilelmus et Berengarius de Stagno.

804

1258, juny, 1

Establiment. *Ferrer de Mont-rodon i la seva muller estableixen a Ferrer Pellicer una honor situada a Malla, al coll Ferrús, que fa un quatern cada dos anys de cens i paga una entrada de 5 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Malla", f. 131v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 1 de juny 1258. Ferrer de Montrodon y sa muller establiren a Ferrer Pellisser tot lo honor tenian en Malla, a Coll Ferrús. Que afronta a orient ab honor del mas Puig, a mitgdie ab lo camí públich, a ponent ab honor d'en Puig, y a tremuntana ab lo Puig de Coll Farrús. Al cens de l diner de quaterno cada dos anys. Entrada 5 sous.

805

1258, juliol, 2

Àpoca. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, i el seu convent reconeixen a Guillem de Savassona que han rebut diversos objectes litúrgics que tenen el signe de Savassona i que Berenguer de Savassona, el seu germà difunt, deixà a l'esmentat monestir en el seu testament per l'establiment de l'altar de Santa Maria del mateix cenobi, que sempre havia de tenir al seu servei. Prometen no vendre ni alienar ni empenyorar aquests objectes, sinó que sempre estaran al servei de l'establiment que va fer Berenguer al monestir.*

A ABEV. ACF-7a, f. 30v.

Frater Raimundus prior, et conventus Sancti Petri Castrisrensis per nos et omnes successores nostros recognoscimus et confitemur vobis Guilelmo de Savassona nos recepisse unum pallium et unum calicem argenteum \deauratum/ et una picxidem argenti et unam casulam de scendato cum stola et manipulo, que omnia sunt signata cum signo vestro de Savassona. Que etiam omnia predicta Berengarius condam de Savassona frater vestro nobis et dicto nostro monasterio dimisit in suo testamento ad opus illius stabilimenti quod ipse precepit fieri in predicto nostro monasterio in altari beate Marie sito in eadem monasterio, que omnia per nos et omnes successores nostros promittimus ibi semper tenere ad servicium predicti altaris beate Marie. Item promittimus vobis et vestris successoribus quod hec predicta unquam non vendamus nec alienemus nec impignoremus set semper sint in predicto monasterio ad servicium stabilimenti quod dictus Berengarius precepit fieri in monasterio antedicto. Et si pro his *et cetera*.

Testes: Guilelmus de Plano, Matheus de Balagerio clericus et Alamandus de Fontiles clericus de Granulariis.

806

1258, juliol, 2

Institució de principal pagador. *Alamand de Fontilles, clergue de Granollers, s'institueix principal pagador i deutor de Ramon, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, i de tot el convent dels 315 sous barcelonesos de doblenc d'un deute a Vilafranca.*

A ABEV. ACF-7a, f. 30v.

Alamandus de Fontiles, clericus de Granularis, instituo me principalem paccatorem et debitorem vobis fratri Raimundo priori Castriserrensibus et conventui eiusdem in illis CCCXV solidis barcinonensibus de dubplo quos Gaucerandus de Cardona, Vicensis canonicus, vobis debebat pro illo debito quod vos solvistis pro eo apud Villam[fran]cham. Termino: in festo Sancti Michaelis septembris proxime venturo. Et si pro his <et cetera> fideiussores [...] de Plano, Vicensem canonicum, Ferrarium de Cirano de Vico, quemque pro toto. Quos possis <et cetera>.

Testes: [...] de Ferigola, Elias de Plano et Guilelmus de Pontarrono.

807

1258, juliol, 2

Enfranquiment. *El monestir de Sant Pere de Casserres enfranqueix Narbó, de Sant Jaume de Creixell, per la festa de la Santa Creu el proper mes de maig i per un termini d'onze anys, de censos i rèdits del mas Narbó; li concedeix rebre la sisena part dels censos i rèdits del castell i terme de Berà, Roda i Creixell per dos anys.*

A ABEV. ACF-7a, f. 30v.

Nos idem emfranquimus, remitimus, solvimus ac etiam relaxamus [sic] tibi Narbono de parochia Sancti Jacobi de Crexello et tuis et cui velis, a festo Sanctarum Crucum mensis may proxime venturo usque ad undecim annos continuos et primos venturos omnes partes expletorum census et eximent apanis, vini, olei, salis, lane, caseorum, carniū, ovorum, denariorum et omnium aliarum rerum que nos vel successores nostri racione et nomine predicti nostri monasterii Castriserrensibus infra dictos XI annos ubique habere et recipere debemus in manso tuo Narbono sive

masia, et in domibus, honoribus, arboribus et pertinenciis suis preter aventuras sive esdevenimenta que nobis ibi tamen retinemus, promittentes quod predicta hec omnia et singula premissorum tibi et tuis et cui volueris faciemus tenere, habere, recipere et pasifice possidere contra omnem personam per totum dictum tempus, et interim nichil ibi tangemus nec levabimus neque accipiemus nec fieri faciemus aut permittemus. Et si pro hiis tibi et tuis atendis expensas vel dampnum aut interesse sustinueris, totum quicquid fuerit tibi et tuis et hac cui volueris restituere promittimus incontinenti, de quibus credamus tuo simplici verbo sine sacramento et testium productione, et renunciantes quantum ad hec beneficio dividendarum actionum et minoris pretii et privilegi et clericali et omni alii iuri et rationi repugnantibus contra predicta. Damus tibi et tuis et cui velis hoc totum predictum in nobis et in omnibus redditibus et bonis nostris et dicti nostri monasterii. Propter hec autem nos a te concedimus recepisse tuam sextam partem expletorum censuum, reddituum castrorum et terminorum castri de Berano et de Roda et de Crexello que debebas tenere et recipere per duos annos primos venturos ratione vendicionis quam inde tibi et aliis faceramus. Ad maiorem firmitatem iuramus nos predictus frater Raimundus per Deum super eius sancta IIII^{or} evangelia predicta hec omnia atendere et servare et non contravenire nec facere venire aliqua ratione.

Testes: superiores.

808

1258, juliol, 21

Definició. *Ramon, prior, amb tot el convent de Casserres i Bernat, prior, amb tot el convent de Sant Llorenç del Munt, defineixen Pere Folquer, fill de Bernat de Fagedes, i la seva dona Guilleuma, de Vilanova de Sau, els seus fills i béns, per la qual cosa reben 20 sous barcelonesos.*

A ABEV. ACF-7a, f. 34r.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem et nos Bernardus prior Sancti Laurentii de Monte et totus conventus eiusdem et ego Petrus Folcher et uxor mea Guilelma, omnes nos predicti per nos et nostros solvemus et perpetuo diffinimus te, Petrum, filium Bernardum de Fayedes et Guilelme uxoris eius, de

parochia Sancte Marie de Villanova, infantes et omnia bona tua et dictorum infantum tuorum habita et habenda ubique, ita scilicet et cetera, immo et cetera. Propter hec recipimus a te XX solidos Barchinonenses. Testes: Berengarius de Stagno, Berengarius Poleti et Sig+num Elie de Plano baiuli.

809

1258, setembre, 28

Sentència. *El jutge de Casserres dicta sentència de la causa entre el monestir de Sant Pere de Casserres i els particulars de Querós sobre el cens de carn salada. Declara que a partir d'aquest moment paguin per quarter 10 lliures de carn de porc mascle segons el pes de Vic per Sant Tomàs.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 599v, núm. 19 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Querós", f. 169r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 172. Regest.

Als 28 setembre 1258. Lo jutge de Casserras, en la causa seguia lo monastir contra los particulars de Querós sobre la carn salada que prestavan al dit monastir, sentencià y declarà que tots los que pagavan dit cens de carn salada en avant pagasen per quarté 10 lliuras carn al pes de Vich del porc mascle per Sant Thomàs. Lo que aprobà dit monastir y los particulars prometeren pagar en lo modo referit

810

1259, febrer, 9

Debitori. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, i el seu convent deuen a Arnau de Grevolosa, de Manresa, 260 sous barcelonesos de tern, que tornaran per la festa de Santa Maria d'agost.*

A ABEV. ACF-8, f. 9v.

Nos, frater Raimundus prior Castriserris, et totus eisudem conventus debemus tibi Arnaldo de Grevalosa de Minorisa CC LX

solidos Barchinonenses de terno ratione mutui \quos misimus in utilitatem monasterii scilicet in debitis persolvendis/ et renunciando *et cetera*. Termino, in vestro Sancte Marie augusti \intus Minorisam/, et si pro hiis <*et cetera*>. Fideiussores: Elias de Plano, Arnaldus de Serra, Raimundus de Pruners, quemque pro toto \quos etiam possis <*et cetera*>/. Qui hoc *et cetera*.

Testes: Berengarius, prior de Clara, Bernardus de Fonte, sacerdos et Guilelmus de Plano.

811

1259, febrer, 19

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Berenguer Pujalt i les terres de Sant Vicenç Sarriera, que inclouen un molí al riu Ter, a canvi d'ésser home propi del monestir i pagar 2 sous, la tasca dels esplets, mitja de verema i dos gallines pel molí si funciona, de cens.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 702r, núm. 1 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que “no se halla cerrado por escrivano”.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas, suffragània de Sant Martí Sescorts”, f. 161r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Número 20, legajo 2, armario 1, estancia 7”.

a ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Als 19 febrer 1259. Lo monastir de Casserras establí a Berenguer Pujalt lo mas Pujal<t> y sas terras de Sant Vicens de la Riera junt ab lo molí que és en lo albeo de Ter, essent home propi de dit monastir. Pagant lo cens de 2 sous y tasca de esplets y mitja de verema y 2 gallinas per lo molí, es cas de estar corrent lo molí.

812

1259, abril, 24

Enfranquiment. *Ramon, prior, i tot el convent de Casserres enfranqueixen Bernat Aranyà, de Sant Jaume de Creixells, per la festa de la Santa Creu el proper mes de maig durant nou anys, dels censos i altres que rep l'esmentat cenobi pel seu mas. El monestir ha rebut 100 sous.*

A ABEV. ACF-8, f. 24v.

Nos frater Raimundus prior Castriserrensis et conventus eiusdem enfranchimus, remitimus, solvimus ac etiam relaxamus tibi Bernardo Arayani de parochia Sancti Jacobi de Crexello et tuis et cui velis, a festo Sanctarum Crucum mensis may proxime venturo usque ad novem annos continuos et primos venturos omnes partes expletorum et census et eximent apanis, vini, olei, salis, lane, caseorum, carniū, ovorum, denariorum et omnium aliarum que nos vel successores nostri racione et nomine predicti nostri monasterii Castriserrensis infra dictos VIII annos ubique habere et recipere debemus in manso tuo Arayo sive masia, et in domibus, honoribus, arboribus et pertinentiis suis preter aventuras sive esdevenimenta que nobis un tamen retinemus, promittentes quod predicta hec homnia et singula premissorum tibi et tuis ac cui volueritis faciamus tenere, habere, recuperare et pacifice possidere contra omnem personam per totum dictum tempus, et quod interim nichil vobis tantemus nec levabimus neque accipiemus nec fieri faciamus aut permitemus. Et si pro his tibi et tuis accedendas expensis vel dampnum aut interesse sustinueris, totum quicquid fuerit tibi et tuis ac cui volueris restituere promittimus incontinenti de quibus credatis suo simplici verbo sine sacramento et testium productione. Et renuntiantes quantum ad hec hec beneficio dividendarum actionum et minorumprecii privilegio clericali et omni alii iuri et racioni repugnantibus contra predicta. Damus tibi et tuis et cui velis hoc totum predictum in nobis et in omnibus redditibus et bonis nostris et dicti monasterii nostri. Item facto compoto diligenter ac legaliter inter nos et te recognoscimus et fatemur nos ad magnam utilitatem et comodum nostrum et dicti nostri monasterii a te recepisse pro predictis C solidos monete Barchinonense de terno et tuam sextam partem expletorum, censuum et redditum castrorum et terminorum castri de Berano et de Roda et de Crexello, que debebas tenere et recipere per duos annos primos venturos racione vendicionis quam inde tibi et aliis fecimus. Item recipimus a te pro predictis totam baiuliam tuam cum suis expletis et iuribus quam ibi recipere debes infra novem annos predictos, quam enim baiuliam tibi et tuis lauadamus [sic], concedimus et confirmamus ita quod a dictis VIII annis in antea eam teneas et possideas pro ut eam melius tibi stabilimus et concedimus cum carta. Ad maiorem firmitatem iuramus nos predicus frater Raimundum per Deum super eius sacta IIII^{or} evangelia pre-

dicta hec omnia tibi et cui velis attendere, servare et non contra venire nec facere venire aliqua racione.

Testes: Bernardus de Plano Vicensis canonicus, Elias de Plano, Mathateus [sic] de Balagerio clericus Sancte Marie de Villa Nova et Guilelmus de Plano.

813

1259, abril, 7

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent deuen a Joan de Raixà, clergue de Vic, 100 sous vigatans de quatern, que reben en diners i en blat i vi. Es comprometen a tornar el deute per la propera festa de Santa Maria, raó per la qual obliguen els rèdits i drets que Elies de Pla té per l'esmentat monestir. Es pacta que un cop tornats els diners, Joan continui tenint els rèdits.*

A ABEV. ACF-8, f. 40v.

Nos, frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem eiusdem debemus tibi Johani de Raxano clerico Vicensi C solidos Vicenses de quaterno quos a te \mutuo/ recepimus in denariis et blado et vinum. Termino: in festo beate Marie Augusti proxime venturo pro quibus in presenti obligamus tibi et cui velis omnes redditus exitus iura et proventus tocuis baiulie quam Elias de Plano per nos et dictum monasterium tenet ubique. Tali pacto ut a dicto termino in antea nisi solverimus tibi dictos denarios recipias et habeas continue et in pace dictos redditus tantum et tandiu quousque de dicto debito sit tibi et cui velis plenarie satisfectum in sorte tamen quicquid inde perceperis computando. Et si pro hiis <et cetera>. Fideiussores: Elias de Plano quem et cetera.

Testes: Petrus Rosselli, Guilelmus de Plano et Ugetus.

814

1259, abril, 16

Àpoca. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent reconeixen haver rebut d'Elies de Pla 400 sous barcelonesos de doblenc, que tornarà la propera festa de Santa Maria d'agost, i obliguen tots els rèdits que reben a Vilalleons.*

A ABEV. ACF-8, f. 44r.

Raimundus, prior Castriserris et conventus eiusdem recognoscimus et fatemur nos \mutuo/ recepisse a te Elia de Plano CCCC solidos Barchinonenses de duplo qui nunc dicuntur bozenada. Et renunciando dicte peccunie non numerate <et cetera>. Termino: in festo [beate Marie] augusti proxime venturo vel pretium eorum quod plus usque tunc cambiabuntur, pro quibus <et cetera> in presenti obligamus omnes redditus quos ab hodie in antea ubique habere et accipere debemus in parochia de Villa Leonum, que omnia promittimus tibi et cui volueris tandiu ab hodie in antea continue et in pace \[facere tenere]/ in pagam, quicquid inde perceperis computando [quous]que de predictis CCCC solidis sit integre satisfactum. Mandantes Bertrando de Casadaval [...] predictos redditus tradat pro ut eos nobis tradi tenetur. Et si pro his <et cetera>.

Testes: Bernardus de Plano, Berengarius de [...]eno et Petrus de Ferigola.

815

1259, abril, 16

Nomenament de procurador. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, constitueix procurador del monestir Guillem, sagristà.*

A ABEV. ACF-8, f. 44r.

Raimundus, prior Castriserris bona et libera voluntate, cum testimonio huius publici instrumenti constituimus te fratrem Guilelmum sacristam [...] procuratorem nostrum.¹

Testes superiores.

1. *Segueix un espai en blanc corresponent a cinc línies.*

816

1259, abril, 17

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, deu a Bernat Mercer, escriptor, cinc quarteres de forment que tornarà per la propera festa de Santa Maria d'agost. Obliga 2 quarteres que rep de Guillem Humbert, de Malla, i 3 quarteres de Pere de Vila, de Tagamanent.*

A ABEV. ACF-8, f. 44r.

Nos frater Raimundus prior Castriserris recognosco et fateor debere tibi Bernardo Mercer, scriptori V quarterias frumenti pulcri, sicci et nitidi quas me a te mutuo confitemur recepisse, ex quibus *et cetera*, et renunciando *et cetera* promitto tibi eos solvere in festo sancte Marie augusti proxime venturo, pro quibus obligamus tibi in presenti II quarterias quas nobis reddere tenetur Guilelmus Umberti de parochia de Medalia et III quarterias quas nobis facere tenet Petrus de Villa de parochia de Tagamanent, promittentes *et cetera*.

Testes: Matheo clerico Sancte Marie de Villanova, Guilelmus de Plano, Helias de Plano.

817

1259, abril, 19

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent reconeixen que deuen a Elisenda de Riudeperes 100 sous vigatans de quatern que tornaran per la propera festa de Pentecosta.*

A ABEV. ACF-8, f. 45r.

Frater Raimundus prior Castriserrensis et totus conventus eiusdem recognoscimus et facemur nos debere vobis [Eli]csendi de Rivopirorum C solidos Vicenses de quaterno racione mutui. Termino: in festo Pente Costes proxime venturo. Et si pro his *<et cetera>*.

Testes: Petrus Rosselli, Guilelmus de Plano et Petrus de Ferrigola.

818

1259, maig, 6

Àpoca. *Guillem, sagristà de Casserres, i tot el convent, reconeix que ha rebut d'Astruc de Tolosa, jueu habitant a Barcelona, 1.300 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 50r.

Frater Guilelmus, sacrista Castriserrensis et totus conventus eiusdem in presenti cum hoc publico instrumento recognoscimus

et facemur nos habuisse et recepisse numerando manualiter \in denariis [...] de tuo proprio capitali/ a te Astrugo de Tolosa, iudeo commoranti in villa Barchinone omnes illos mille CCC solidos monete curribilis barchinonensis de terno quos nobis mutuo /tradidisti pro ut in carta inde a nobis tibi facta plenius continetur\, renunciando exepcioni peccunie non numerate.

819

1259, juny, 10

Venda. *Ademar de Riera i la seva dona Elisenda, de Sant Vicenç Sarriera, venen al prior i convent del monestir de Casserres el mas Olivera, situat a la parròquia de Sant Pere de Roda, que té com a alou propi i sota domini de l'esmentat monestir. El preu de la venda és de 320 sous de moneda de Vic de quatern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/109 (signatura antiga II/66). Original (246 × 200 mm). Al dors: "Lo mas Olivera venda feta al monestir de Caserres del mas Olivera en la parroquia de Roda. Roda"; "Nº 125, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "Lo mas Olivera en lo qual te effussio de sanch en lo terme de Roda"; "1259"; "C 109"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106v. Nota al marge: "Mas Olivera, unit a Bruguera. Número 125, legajo 13, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 10 juny de 1259. Ademat Riera y sa muller, de la parròquia de Sant Vicens de la Riera, veneren a Casserras lo mas Olivera, de Roda, que tenian per dit monastir, la una part, y la altre en alou seu. Preu 320 sous de quaterno".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/66.
- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 635. Regest.
- c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Ademarius de Rieria, de parrochia Sancti Vicencii de Rieria, et uxor mea Eligsendis, per nos et nostros bona et libera voluntate cum testimonio huius publici instrumenti vendimus in perpetuum sine aliquo nostro nostrorumque retentu vobis domino Raymundo priori Sancti Petri Castrisserrensis et conventui eiusdem per alodium bene franchum proprium et liberum totum integre ipsum nostrum mansum de Olivera qui est in parrochia Sancti Petri de Rota, cuius quandam partem tenebamus per vos et alia pars erat alodium nostrum. Quem eciam totum mansum predictum cum omnibus domibus, honoribus, hominibus, feminis qui et que ibi sunt et erunt qui non sint redenti et cum omnibus expletis, censibus, terciis, lodoismis, stabilimentis, firma-

mentis, directi, emparis, redempcionibus hominum et mulierum et cum placitis, intestiis, exorchiis, cucuciis, capicibus, fractis, percucionibus, sanguinis effusionibus et cum omnibus locis, vocibus, iuribus, cessionibus et accionibus nostris et cum universis aliis hic expressis vel non expressis que nos et dicto manso habemus vel habere possumus aut debemus aliquo modo vel iure vendimus vobis et dicto vestro monasterio in perpetuum per alodium bene franchum proprium et liberum pro trecentis viginti solidis bone monete curribilis vicensis de quaterno que nos a vobis concedimus recepisse. Renunciando excepcioni pecunie non numerate. Et sic extraimus predicta hec omnia et singula premissorum de omni nostro nostrorumque posse iure et dominio. Eadem omnia ad vestrum et dicti vestri monasterii posse ius et dominium mittimus, tradimus ac transferimus perpetuo irrevocabiliter inter vivos. Si quid autem de iusto precio huius vendicionis de est aut in antea amplius nominato precio aluerit. Totum quicquid aut quantum sit vel fuerit gratis consulte et ex certa sciencia vobis et dicto vestro monasterio damus remittimus et perpetuo penitus relaxamus. Renunciantes quantum ad hoc beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurritur et omni alii iuri scripto et non scripto, tam Canonico quam Civili. Et si forte aliqua persona privata vel extranea in dicta vendicione in tota vel parte aliquid vobis vel vestris abstulerit vel amparaverit sive vos vel successores vestros inde in causam tranxerit ponamus nos et nostros semper inde statim ante vos et vestros nostris propriis missionibus a principio cause vel litis usque in finem et teneamur etiam semper inde vobis et vestris de omni eviccionem et expensis circa eviccionem factis nos omniaque bona nostra inde vobis et dicto vestro monasterio pro eviccionem perpetui obligantes. In super iuro ego dicta Eligsendis per Deum super eius sancta quatuor evangelia predicta hec omnia semper attendere et servare et non contravenire nec facere venire racione sponsalicii mei et dotis vel alia racione. Renuncians etiam quantum ad hec certificado beneficio senatus consulti Velleyani et iuri ipotecarum et omni alii iuri et racioni per me in hoc facientibus.

Quod est factum III idus iunii, anno Domini M° CC° L° nono.

Sig+num Ademari de Rieria predicti, sig+num Eligsendis, uxoris eius, iurate, qui hoc facimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Elias de Plano, Arnaldus de Serra, Raymondus de Seradel et Bernardus de Garriga.

Sig+num Petri de Alibergo, scriptoris iurati qui hoc scribi fecit et clausit mandato Petri de Ayreis, publici vicensis notarii cum dictionibus emendatis in VI^a et XXIII^a liniis ubi dicitur *et erunt, signum*, die et anno quo supra.

820

1259, juny, 10

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent deuen a Ademar de Riera 200 sous vigatans de quatern per raó de la venda del mas Olivera. S'institueixen pagadors de 100 sous del deute a Caravida, jueu, i es comprometen a tornar els 100 sous restants la propera festa de Santa Maria d'agost. S'estableixen fiadors.*

A ABEV. ACF-8, f. 63v.

Frater Raimundus prior Castriserris et conventus eiusdem debemus tibi Ademario de Riera CC solidos monete curribilis Vicensis de quaterno racione pretiis venditionis quam nobis facis de manso de Olivera. Et renunciando *<et cetera>*. Termino: de C solidis in presenti \de quibus C solidis instituo me pro te debitorem in LXX solidis Caravida iudeo et promito tibi reddere instrumentum debiti quod tu debes dicto iudeo sine aliqua tua missione/ et de C solidis in festo beate Marie augusti proxime. Fideiussores et principales paccatores Eliam de Plano, Raimundum de Seradel et Arnaldus de Serra, quemque pro toto, quos possis *<et cetera>*.

Testes: superiores.

821

1259, juny, 13

Venda. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent venen a Bernat de Pla, canonge de Vic, al seu germà Elies de Pla, a Berenguer de Casserres, a Berenguer de Pla i a Joan de Tanyà, clergue, les parts d'esplets, censos, rèdits i altres dominis i drets que reben des de la propera festa de Sant Joan durant un any al comtat d'Osona, per 1.500 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 65r.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et totus conventus eiusdem vendimus vobis Bernardo de Plano, Vicensi canonico, et Elie de Plano fratri vestro \et Berengario de Castriserris et Berengario de Plano et Iohannes de Tayano clerico/ et cui velitis, pro mille CCCCC solidis monete curribilis Barchinone de terno quos nos a vobis concedimus recepisse, renunciando exceptioni peccunie non numerate, omnes \partes expletorum, census/, redditus, exitus et omni aalia eximenta, dominia et iura que nos a festo Sancti Iohannis iunii proxime venturo usque ad unum annum \primum venturum et/ completum in eodem festo habere et accipere debemus ubique in toto comitatu Ausone \ratione monasterii nostri/ preter aventuras \sive eschautas/ quas nobis retinemus et preter propriam laboracionem \nostram/ et molendina de Spluga et preter mansos et redditus de Berti et preter Albergias clericorum \et baiulias/ nostrorum et preter tovayes et formatjades censuales et preter milium quod est assignatum elemosine paschali et preter illos denarios censuales quos Arnaldus de Capraria facit nobis pro aniversario in festo Sancti Nicholay. Item vendimus \[...]/ vobis et cui velitis omnes redditus, census, exitus, partes expletorum et quicquid aliud nos recipimus et recipere debemus ubique infra predictum tempus in Bas \preter aventuras/. Et si hec vendicio et cetera. Et sic promittimus et cetera. Et si pro his <et cetera> fideiussores Raimundum de Serradel, Johannem de Balaguer, Bernardum de Angulo, Petrum de Guardia et Arnaldum de Fonte Sereno,¹ quemque pro toto, quos possis <et cetera>. Testes: Bernardus de Garriga, clericus, Petrus de Passarela et Berengarius Caramela.

1. *Nom parcialment raïllat.*

1259, juny, 13

Debitori. *Bernat i Elies de Pla deuen a Ramon, prior de Casserres, els 1.400 sous barcelonesos de tern de la venda dels rèdits d'Osona, que tornaran per Sant Pere el proper mes de juny. S'estableixen fiadors.*

A ABEV. ACF-8, f. 65r.

Bernardus de Plano et Elias de Plano debemus vobis fratri Raimundo priori Castriserrensis \et conventui eiusdem/ mille CCCC solidos barchinonenses de terno ratione illius vendicionis quam

nobis fecistis de redditibus de Ausona. Termino: in festo sancti Petri junii proxime venturo. Et si pro his <et cetera> fideiussores Raimundum de Cardona de Vico, Ferrarium de Brugeria et Bernardum de Sancti Sixto, quemque pro toto, quos possis <et cetera>.

Testes: superiores.

823

1259, juliol, 21

Carta de germandat. *Ramon, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, amb el consentiment de tot el cenobi, rep a Arnau de Pecanins com a canonge i confrare del monestir i com a tal participarà dels seus béns temporals i espirituals. Sempre ha de ser fidel, lleial al cenobi i obedient al prior i als seus successors.*

A ABEV. ACF-8, f. 74v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 127 i 760. Regest.

Nos frater Raimundus, prior monasterii Sancti Petri Castriserrensis totusque eiusdem loci conventus in presenti cum hoc publico instrumento recipimus te, Arnaldus de Pecanins in fratrem et participem nostrum et socium tam in spiritualibus quam in temporalibus domus nostre et monasterii cluniacensis, ita videlicet quod in nostro monasterio habeas victum et vestitum sicut unus ex monachis eiusdem diebus omnibus vite tue, dantes tibi et concedentes plenum posse et licenciam quod quandocumque vobis placuerit possis in nostro monasterio recipere habitum monachalem. Concedimus etiam tibi talem partem in omnibus oracionibus, helemosinis et universis aliis bonis que unquam fient in predictis monasteriis, qualem habet in ipsis unus ex monachis comorantibus in eodem.

Testes: Bernardus de Plano, vicensis canonicus, [...] de Monte Rotundo et Guilelmus de Plano.

824

1259, juliol, 26

Venda. *Ramon, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, ven a Pere de Passarella el molí d'Espluga, des de la propera festa de Santa Margarida i durant un any, pel preu de 18 quarteres de blat, meitat d'ordi i meitat d'espelta, segons la mesura de Vic.*

A ABEV. ACF-8, f. 76r.

Nos, frater Raimundus prior monasterii Castriserrensis et totus eiusdem loci conventus vendimus tibi Petro de Passarella et cui velis \ipsam nostram [...] habemus vel habere debemus, accipimus vel accipere consuevemus in ipsis molendinis de Spluga videlicet ab isto proximo transacto festo Sancte Margarite usque ad unum annum continue venturus et completus, pro precio XVIII quarteriarum bladi medii ordeii medii spelte ad mensuram Vici. Et sic promittimus predicta hec omnia tibi et cui velis facere tenere, recipere pro ut nos ibi melius accipere consuevimus.

Testes huius Bernardus de Gariga, clericus, Johannes de Massana et Petrus de Plancha.

825

1259, juliol, 26

Definició. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casseres defineixen Guillem de Bac, fill del difunt Bernat de Bac, de Savassona, els seus fills i béns per 35 sous vigatans de quatern.*

A ABEV. ACF-8, f. 76r.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem solvimus et perpetue diffinimus te Guilelmus de Bago \filium Bernardi condam de Bago de Savassona/ et infantes et bona, et propter hec XXXV solidos Vicenses de quaterno, renunciando <et cetera>.

Testes: Bernardus de Plano, Matheus de Balager et Berengarius de Stagno.

826

1259, agost, 26

Sentència. *El jutge dicta sentència en la causa entre el monestir de Sant Pere de Casseres i Ferrer Torrent, de la Guàrdia. Declara que Ferrer ha de reedificar el mas Torrent, ja que està destruït i erm des de fa 27 anys, i ha de pagar com a compensació 189 quarteres de blat i 189 somades de vi.*

[A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Torrent. Numero 47. Legajo 5. Armari 1. Estància 15".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.
- b* PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 176. Regest.

Als 26 agost 1259. Lo jutge ordinari elegit per lo prior de Casserras condemnà a Ferrer Torrent de la Guàrdia en haver de reedificar lo mas Torrent, que per 27 anys havia dextat dirruit y sas terras incultas. Y que degués pagar al dit prior 189 quarteras de blat y 189 sumadas de vi per lo dany havia ocasionat al dit monastir en no cultivar las terras de dit mas.

827

1259, agost, 18

Donació. *Ramon, vescomte de Cardona, per la salvació de la seva ànima i la de tots els fidels difunts, concedeix al monestir de Sant Pere de Casserres, al seu prior Ramon i als seus successors, que tots els homes i dones del cenobi que ara o en el futur visquin dins el terme de Rupit estiguin lliures de les quèsties, recaptés, emprius, serveis, i tota mena d'exaccions que fins ara els havia fet, tractant-los com a la resta d'homes seus de l'esmentat terme; ni ell ni els seus batlles els podran reclamar res més i, per tant, resten lliures i enfranquits per sempre d'aquelles exaccions.*

A ABEV. ACF-8, f. 83r.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 151. Regest.

Raimundus, Dei gracia vicecome Cardonensis per nos et omnes successores nostros presentes et futuros bona et libera voluntate, in presente cum hoc publico instrumento, amore Dei, hintuitu pietatis et ob remedium anime mee et omnium fidelium defunctorum damus Domino Deo et monasterio beati Petri Castriserrensensis et vobis Raimundo priori eiusdem loco et omnibus successoribus vestri et omnibus hominibus et feminis commorantibus in mansibus et honoribus quos dictus monasterius habet et in antea habuerit sive adquirire poterit aliqua racione in toto termino castri de Rupit, omnem questiam, acapte, aemprii et servicium et exaccionem que aliqua racione nos facere consueveramus in predictis vestris mansis et honoribus, et recognoscimus et fatemur quod iniuste petebamus predicta in vestris mansis et honoribus dictis et in hominibus et

feminis predictorum mansorum, promittentes quod de cetero nos vel successores nostri aut baiuli nostri vel castlani castri de Rupit aut aliqua alia persona per nos sive nomine nostri in dictis mansis et honoribus seu hominibus et feminis dictorum mansorum non faciamus aliquam questiam, acapte, exactionem sive aliquid adempriu \[...] tam mobilium vel [...] / immo in presenti predicta hec omnia solvimus et perpetuo diffinimus et predictos homines \et feminas, mansos et honores/ in predictis omnibus et singulis penitus enfranchimus faciendo per nos et omnes successores nostros et baiulos et <cas>clanos eiusdem castri dicto monasterio Beati Petri Castriserrensis et tibi Raimundo priori eiusdem et omnibus successoribus vestris \et hominis et feminis superius nominatis/ finem perpetuum et pactum de non petendo. Testes: Petrus et Raimundus de Medalia, Guilelmus de Brolio, Bernardus de Guardia et Bernardus de Santa Eulalia.

828

1259, agost, 27

Definició. *Ramon, prior de Casserres, i el seu convent defineixen Arnau d'Ordines, de Sant Hipòlit, el seu fill Berenguer i els successors del mas Ordines, de la demanda per les cases que pertanyien al monestir a la parròquia de Sant Hipòlit, a Balz. Arnau d'Ordines té la batllia per 50 sous vigatans de quatern.*

A ABEV. ACF-8, f. 88r.

Frater Raimundus, prior Castriserris et conventus eiusdem solvimus et perpetuo definimus tibi, Arnaldo de Urdinis, de parochia Sancti Ypoliti et filio tuo Berengario et successoribus vestris mansum de Urdinis nostrum tenentibus [...] ipsam demandam et querimoniam quas vobis movebamus de quibusdam domibus que consueverant esse sacrarium nostri monasterii Castriserris in parochia Sancti Ypoliti apud Balz, ita quod unquam a modo dictas domo in predicto loco non teneamini tenere nec eas ibi unquam a modo repetere possimus tamen teneamus vexella nostra vini in domus vestri mansi de Urdinis et ibi facere vinum nostrum pro ut in predictis domibus dirutis illud facere consueveramus. Item recognoscimus et fatemur quod venisti nobiscum ad comptum legalem de tota baiulia quam per nos et per nostrum monasterium tenetis ubique et de omnibus expletis, redditibus et iuribus

suis vel ibi aut inde nobis competentibus et facto compoto super omnibus predictis diligenter recognoscimus et fatemur [...] quod est nobis a vobis de predictis omnibus in singulis premissorum integre satisfactum et renunciando excepcioni pecunie non numerate et predictorum non receptorum facimus per nos et per monasterium nostrum et per omnes ssuccessores nostros super predictis omnibus et singulis premissorum vobis et vestris finem perpetuum et pactum de non petendo. Quequidem <et cetera>. Propter hoc L solidos Vicenses quaternum.

Testes: Petrus de Alibergo, Guilelmus de Plano, Berengarius Caramella.

829

1259, setembre, 5

Renúncia. *Ferrer Torrent i el prior de Casserres renuncien a la sentència i procés realitzat pel jutge Posa i Eres, canonge de Vic, i convenen començar de nou la causa. El prior demana que havia de ser satisfet dels danys causats per haver deixat incult el mas Torrent i recompensat del blat i censos que no havia rebut. El jutge dicta sentència.*

[A] Original perdut.

[B] Còpia perduda.

[C] AASPC. Actes, tom III, f. 122.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 29, legajo 3, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 5 setembre 1259. Ferrari Torrent y lo prior de Casserras renunciaren la sentència y procés feta davant lo jutge Pausa y Areys, canonge de Vich, y convingueren comensar de nou dita causa davant Francisco Torrent. En la qual demanà dit prior que dit Torrent li havia de satisfer los danys causats per haver dexat incult lo mas Torrent y recompensar-li lo blat no havia rebut per la mala cultura y los censos que no havia cobrat. Y respost dit Ferrari a las ditas pretencions dient que no era tant lo perjudici. Dit jutge feu la sentència que luego se referirà.

Ab dit acte se troba còpia y és també tom tercer de Actes, folio 122.

830

1259, setembre, 9

Sentència. *El jutge de Casserres dicta sentència sobre la causa contra Ferrer Torrent. Declara que l'esmentat Torrent ha de reedificar el mas Torrent i pagar al prior 189 quarteres de blat i 189 somades de verema, i l'absol de la resta.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 452.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona. "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 30, legajo 3, armario 1, estancia 6. Se trobarà en lo tom primer de Actes, foleo 452".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 9 setembre 1259. Lo jutge de Casserras en la causa contra Ferrer Torrent sobre las pretencions expressadas en lo antecedent instrumento, condemnà a dit Torrent a redificar lo mas Torrent y pagar al dit prior 189 quarteras blat y 189 sumals de verema per lo que havia dexat de cobrar per culpa de dit Torrent. Y absolgué a est de lo demás pretenia dit prior.

831

1259, setembre, 15

Reconeixement de deute. *Bernat de Pla, canonge de Vic, reconeix a Ferrer de Torrent i a la seva muller Elisenda els 200 sous barcelonenses de tern que li deu Elies de Pla, per raó de la venda feta al monestir de Casserres, que ha de retornar la propera festa de Nadal.*

A ABEV. ACF-8, f. 98v.

Bernardus de Plano canonicus Vicensis recognosco et fateor tibi Ferrario de Torrente et uxori tue Eligsendi pro illi CC solidi Barchinonenses de terno quos mihi debet in carta Elias de Plano racione illius vendicionis quod vos fecistis monasterio Castriserris sunt vestri quos mihi debet solvere idem Elias in festo Natalis domini proxime venturo, quos promito vobis vel cui volueris solvere et dare sine questione aliqua statim cum ipse Elias eas mihi solverit.

Testes: Frater Guilelmus de Belvei et frater Jenuarius Ordinis minorum et Natalis de Ferigola.

832

1259

Concòrdia. *Guillem, sagristà de Casserres, i Berenguer de Posa, el seu jutge, concorden que Ramon, prior de Casserres, defineixi Ramon de Serradell, batlle seu, de les qüestions, injúries i del mas de Comes, que té pel monestir.*

A ABEV. ACF-8, f. 76r bis.

[...] post multa [...] causarum et altercationes [...] cum Raimundo de Serradello, baiulo nostro huiusmodi venimus ad veram pacem, concordiam et transactionem perpetuam in posse Guilelmi, sacrista Castriserrensis et Berengarii de Pausa iudicis nostro, ad talem videlicet quod nos dictus Raimundus prior Castriserrensis et totus nostri conventus, bono animo et spontanea voluntate videntes condicionem monasterii nostri nunc et in perpetuum fieri meliorem solvimus, relaxamus atque perpetuo remittimus \atque diffinimus/ Raimundo de Serradello baiulo nostro et cui velis omnes qüestiones, clamores, r[...]choros et iniurias quos vel quas habebamus vel habere poteramus usque ad presentem diem contra te vel tuos, item diffinimus, remittimus, relaxamus et solvimus dicto Raimundo baiulo nostro et tuis et cui volueris in perpetuum quod ratione mansi de Comba \que vos pro nobis tenes/ non teneris vobis assignare sive successoribus nostris personas proprias vel solidas que sint nostre seu ecclesie nostre Castriserrensis vel debeant [...] habeas teneas et possideas ad tuam tuorumque voluntatem pro nobis ipsum ius colonatus mansi de Comba qui est nostrum alodium et ecclesie nostre quem quidem mansum salvo dominio nostro absque personis que nostre non sint \et salvis etiam redditibus nostris quos sumus consueti recipere de bonis de predicto manso de Comba/ laudamus et concedimus tibi cum omnibus suis honoribus, possessionibus cultis et incultis, et laboracionibus universis et omnibus aliis rationibus et iuribus ad ipsum mansum spectantibus seu expectaturis. Item etiam laudamus et concedimus tibi et tuis et successoribus et qui velis totum ipsum mansum de Serradello quem pro nobis tenes cum omnibus honoribus suis et possessionibus et aliis ad ipsum mansum pertinentibus vel debentibus pertinere, de quo manso et honoribus eiusdem reddas nobis et nostris successoribus illos census, et partes expletorum que vel que nobis et ecclesie nostre et monasterio nostro Castriserrensis exire debent et in cartis tuis continetur et illam pernam censualem nobis reddas sufficientem. Item etiam laudamus et concedimus tibi totam ipsam baiuliam

quam pro nobis tenes pro quan obis promitis esse fidelis et legalis in omnibus pro quibus omnibus recognosco me a te recepisse et habuisse XXV solidos monete vicense curribilis de quaterno.

Testes: Bernardus de Plano, Guilelmus de Plano, Bernardus de Gariga.

833

1260, gener, 15

Carta de germandat. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, amb el consentiment de tot el monestir, admet Joan Bula a Casserres i li assigna menjar i roba com a un dels monjos menors. Per vestir-se li donaran cada any 15 sous barcelonesos per la festa de Tots Sants i calçat i soles sempre que n'hagi de menester. Ell, a canvi, serà sempre fidel i lleial al monestir i hi podrà fer tot el que calgui excepte cavar, llaurar i fer llenya. A canvi, dóna al monestir 230 sous barcelonesos de tern i una tela de seda porpra suficient per fer una capa litúrgica per al servei del cenobi. Es reserva que quan faci testament pugui disposar de 30 sous de la moneda que ha donat al monestir.*

A ABEV. ACF-8, f. 146v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 124-126. Regest.

Frater Raimundus, prior Castriserrrensis totusque eiusdem loci conventus \bona et libera voluntate, cum testimonio huius publici instrumenti/ assignamus tibi Ioanni Bula diebus omnibus vite tue tamen, victum et vestitum in domo nostra Sancti Petri Castriserris, ita quod ibi \[...] et vinum sicut conventum eiusdem/ et \generaliter/ sicut unus ex monachis minoribus et [...] singulis annis \in festo Omnium Sanctorum/ XV solidos Barchinonenses de termo et sotulares et solas quantascumque tibi fuerint necessarie et habeamus [...] bonum solacium \et amorem/ tu vero sis bonus, fidelis et legalis nobo in loco nostro predicto et facias quicquid bonum ibi poteris preter cavare arare, et lignare et propter hec recipimus a te CCXXX solidos barchinonenses de terno et una purpuram sericam sufficientem ad capam faciendam ad opus ecclesie Castriserris. Renunciando excepcione predicta omnia non numerata et purpura non recepta. Item ad obitus tui possis tuam facerem voluntatem de bonis que tunc habueris de XXX solidis eiusdem monete. Aliud totum quod tu tunc habueris sit domus

nostre predicte et eius conventus sine aliquo impedimento. Ego vero Johannes Bula predictus, recipiens et aprobans antedicta, promito ea omnia concedere, atendere et [...].

Testes: [Guilelmus] de Plano, Petrus de Alibergo et Raimundus de Carbonels.

834

1260, febrer, 24

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Bernat Riera el mas Torrent, situat a Manlleu i Sescorts, a canvi de set ous per Pasqua i dues gallines. També li estableix una honor, anomenada Collell, a Manlleu, per la qual farà mitja tasca, i altres honors. Es pacta que Bernat Riera tindrà els mateixos drets al mas Torrent que els que tenia Ferrer de Torrent, sempre que les cases estiguin habitades.*

[A] Original perdut.

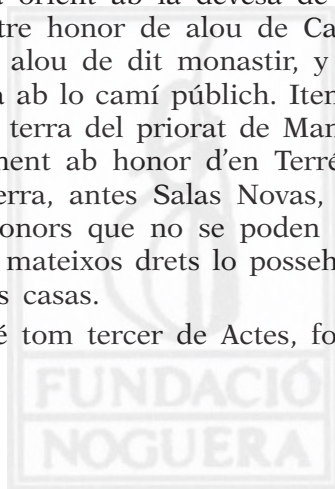
[B] AASPC. Actes, tom III, f. 126.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 31, legajo 4, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 24 febrer 1260. Lo prior de Casserras establí a Bernat Riera lo mas Torrent, situat en Manlleu y Sescorts, a la prestació de 7 ous per Pasqua per las casas superior<s> y dues gallines per lo demás. Afronta a orient ab la devesa de domini de Talamanca, a mitgdie ab altre honor de alou de Casserras, a ponent ab honor de Fontvella, alou de dit monastir, y reb en ella tasca de blat, y a tremuntana ab lo camí públich. Item un honor dit Colell affronta a orient ab terra del priorat de Manlleu, a mitgdie ab lo camí públich, a ponent ab honor d'en Terrés, que té Bellsolà, y a tremuntana ab Serra, antes Salas Novas, a prestació de mitja tasca. Item altres honors que no se poden llegir en lo pergamí. Y lo dit mas ab los mateixos drets lo possehia Ferrari de Torrent y tenir habitadas las casas.

Se troba també tom tercer de Actes, foleo 126.

835

1260, maig, 27

Reconeixement de deute. *Ramon, prior de Casserres, i el seu monestir reconeixen que deuen a Berenguer de Casserres, de Vic, dos quintars i mig de carn salada bona i 20 sous barcelonesos de tern, per raó de dues quarteres de forment que li ha comprat. Tornaran el deute per Sant Feliu i estableixen els fiadors. El prior obliga els rèdits de la batllia de la Guàrdia.*

A ABEV. ACF-9, f. 32v.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem recognoscimus et facemur nos debere tibi Berengario de Casserris de Vico duos quintars et medium carnis salse bone et XX solidos barchinonenses de terno racione duarum quarteriarum frumenti quas a te emimus. Termino: in festo Sancti Felicis augusti proxime venturo. Et si pro his *<et cetera>*. Fideiussores: Raimundum de Serradal et Johannem Mironis et Arnaldum de Fonte Sereno, quemque pro toto, quos possis \in nobis et in omnibus bonis nostris et specialiter in redditibus nostris pro ut sunt in baiulia de Guardia/.

Testes: Guilelmus de Plano, Berengarius de Stagno et Franciscus de Costis.

836

1260, juny, 1

Reducció de cens. *Guillem de Puiggali, sagristà de Casserres, amb el consentiment i la voluntat de Ramon, prior, i de tot el convent, confirma a Berenguer de Torrent, de Vic, i a la seva muller Ramona, una honor de Santa Eugènia de Berga, al lloc anomenat Gurri i Socarrats, que tenen per l'esmentat monestir, i el defineixen de pagar els censos i els rèdits, raó per la qual rep 20 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-9, f. 35v.

Frater Guilelmus de Podio Galindo, sacrista Castriserrensis de assensu et voluntate fratris Raimundi prioris et conventus eiusdem, per me et omnes successores meos sacristas Castriserrensis cum hoc publico instrumento laudo, concedo et perpetuo reduco atque confirmo vobis Berengario de Torrente de Vico et uxori

tue Raimunde et vestris et quibus velitis, totum ipsum honorem quem per me tenetis in parochia Sancte Eugenie de Berga in locis nominatis apud Gurri et Socarats, et sunt tres pecias terre et affrontat \una earum/ ab oriente ab oriente [sic] in honore Ferrarii Arnaldi, a meridie in honore que fuit Raimundi de Quadris condam, ab occiduo \et circio in area et honore mansi Senglar. Alia vero pecia affrontat ab oriente in honore Ferrarii Arnaldi, a meridie in honore Petri Ispanioli, ab occiduo in honore dicti Ferrarii Arnaldi, a circio in honore mansi Senglar et in honore de Benagis. Tercia vero pecia affrontat ab oriente in honore Bernardi Guilelmi de Gurri condam et in honore Bernardi Fuster, a meridie similiter, ab occiduo in honore Petri de Sala, a circio in honore Ferrarii Arnaldi et Petri Ispanioli. Hamidictum itaque honorem, videlicet dictas tres petias terre, cum omnibus suis pertinenciis, tenendonibus, ingressibus, egressibus et affrontationibus suis vobis et vestris et quibus velitis laudo, concedo et perpetuo reduco atque confirmo ad habendum, tenendum, possidendum, laborandum, meliorandum et expletandum in pace semper ad fidelitatem meam et meorum successorum predictorum, reddendo inde vos et vestri de medietate tocius predicti honoris de qua consueveratis reddere quartum et braciaticum expletorum semper singulis annis in festo sancte Marie februarii unam libram cere pro censu, et de alia medietate predicti honoris reddatis semper annuatim, in festo Sancte Marie februarii duas partes unius libre cere pro ut eas mihi usque hodie redere consuevistis. Et nullum alium censum neque partem aliquam expletorum inde reddere teneamini vos vel vestri mihi vel meis successoribus predictis nisi tamen ut superius est expressum, solvendo et diffiniendo vobis et vestris per me et omnes meos successores predictos totum dictum quartum et braciaticum expletorum que in medietate predicti honoris \ accipimus et/ accipere consueveratis, ita quod de cetero nullam partem expletorum neque alium censum inde reddatis nisi tamen unam libram cere et duas pertes alterius libre cere. Item per me et omnes successores predictos solvo et perpetuo diffinio vobis et vestris omnes quæstiones et demandas quas vobis usque hodie facere poteram ratione predicti honoris tam ratione retentionis expletorum quam aliqua alia ratione. Propter hoc recipio a vobis XX solidos barchinonenses de terno.

Testes: Guilelmus de Plano, Berengario de Stagno, Petrus Rosselli.

837

1260, juliol, 15

Definició. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent defineixen Elisenda, filla d'Elies de Pla, els seus fills i béns, pel que reben 16 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-9, f. 51.

Frater Raimundus prior Castrisserrensis et conventus eiusdem per nos et omnes successores nostros solvimus et perpetuo penitus diffinimus te Eligsendem filiam Elie de Plano, infantis et omnia bona tua et eorum habita et habenda ubique, ita scilicet *et cetera*. Immo semper *et cetera*. Propter hec recipimus a te XVI¹ solidos Barchinonenses de terno.

Testes: Bernardus de Plano Vicensis canonicus, Berengarius et Guilelmus de Stagno et Guilelmus de Plano.

1. XX, *rectificat a XVI*.

838

1260, setembre, 24

Definició. *Ramon Guillem d'Òdena defineix al monestir de Casserres els masos i honors que té al castell de Rupit, i no rebrà cap prestació sinó que ho farà el cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 164r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 12, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 24 setembre 1260. Ramon Guillem de Odena difiní a Casserras los masos y honors que tenia en lo castell de Rupit, de manera que los habitants no deguessen prestar-li cosa alguna sinó que tot fos de dit monastir.

839

1261, gener, 15

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i el convent deuen a Guillem de Fontanelles, clergue de Vic, 250 sous per la venda d'una mula.*

També reconeixen el deute de deu quarteres de forment. Es comprometen a tornar els deutes en diversos terminis i obliga els rèdits que rep de Prat Narbonès.

A ABEV. ACF-8, f. 146r.

Frater Raimundus prior Castriserris et conventus eiusdem debemus tibi Guilelmo de Fontanellis clerico Vicensi et cui velis [CCL solidis] pro quodam tuo mulo de pilo rubeo quem nobis vendidisti. Item debemus tibi X quarterias frumenti boni [... ad mensuram] rectam mercati Vici, quas a te in preesnti mesurando mutuo recipimus. Et renunciando excepcioni peccunie non [...] et frumenti non mensurati et non recepti promitimus pro unaquolibet quarteria frumenti dare eos den[...] vendideris aliud tuum frumentum de quibus CCL solidis antedictis promitimus tibi solvere sine questione, dilacione et aliqua [...]. Termino: de C solidis in] primo quadragesime proxime venturo, et residuos CL solidos et precium quod valuerit predictum frumentum ut superius [in festo] Sancti Petri iunii proxime venturo, pro quibus *et cetera* CL solidis predictis in presenti obligamus tibi et cui velis omnes [...] et proventus quos ubique ab hodie in antea recipere debemus et habere in Prato Narbonesio \et suis terminis et per[...]/. Que [...] et cui velis facere tenere et habere continue et in pace quousque de predictis CL solidis sit tibi vel cui volueris bene [...] \pro ut valuerint in die quo vos eos receperitis/ [...] debitum antedictum tibi solvamus in terminis antedictis. Et si pro his *<et cetera>*.

Testes: Elias de Plano canonicus Vicensis et Guilelmus de Plano.

840

1261, febrer, 16

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent deuen a Ramon Radulf deu quarteres de forment que tornaran la propera festa de Santa Maria. Estableixen els fiadors i obliguen els rèdits que reben a Vilalleons.*

A ABEV. ACF-8, f. 162r.

Nos frater Raimundus, prior Castrisserrensis et conventus eiusdem recognoscimus et fatemur nos debere tibi Raimundo de Radulpho de [...] X quarterias frumenti \et X siliginis/ ad mensuram

mercati Vici, racione mutui. Et renunciando *et cetera* promittimus \ tibi et cui velis dare in festo Sancte Marie/ pro una qualibet quarteria precium quo magis vendatur frumentum \et siligo/ in foro Vici usque ad dictum terminum. Et si pro his <et cetera> fideiussores Berengarium Halger et Ol[erium?] de Cloperii et Raimundus de Nogeria et Ferrarium de Concha \de parochia Ville Leonum/, utruque pro toto, quos possis¹ \in nobis et in omnibus bonis nostris et specialiter in illis redditibus quos domus Castriserrensensis recipit in parochia de Villa Leonum, que omnia [ab ipso] termino in antea tantum recipias quousque de toto dicto debito sit tibi et cui velis integre satisfectum/ \Et hec iuro ego Bernardus [...]/.

Testes: Petrus de Ferigola, Petrus Rosselli et Bernardus [...].

1. *Segueix la crida que remet al final del document.*

841

1261, gener, 22-febrer, 17

Testament. *Testament de Gersenda, muller de Francesc Coma. Mana que el seu cos sigui enterrat a Casserres i fa deixes al monestir.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 635v, núm. 36 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Hipòlit de Voltregà", f. 182v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 21, legajo 3, armario 1, estancia 3".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 22 janer 1261. Gersendis, muller de Francisco Coma, feu són testament y manà que son cos fos enterrat a Casserras, y no se pot llegir las dexas que feu al dit monastir.

842

1261, febrer, 18

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, deu a Miquel d'Espígol, canonge de Vic, 200 sous de moneda barcelonesa de tern, que ha rebut i tornarà a mitjan Quaresma, obliga un mul de pèl castany. Estableixen els fiadors.*

A ABEV. ACF-8, f. 162v bis.

Nos frater Raimundus prior Castriserrensis debeo tibi Michaeli de Spigol Vicensi canonico CC solidos monete curribilis Barchinonensis de terno quos nos a te mutuo fatemur recepisse, et renunciando *et cetera*. Termino: in mediam quadragesimam proxime venturam, pro quibus in presente obligamus \et tradimus/ tibi et cui velis totum ipsum nostrum mulum de pilo castay quem teneas et ab illa die in antea possis dictum mulum vendere, et impignorare sine fatica nostra, et tu non possis dictum minare ubi volueris et equitare. Fideiussores: Eliam de Plano quem possis *<et cetera>*, qui teneatur de morte et minus fallimento dicti muli *et cetera*.

Testes: Petrus Rossell, Berengarius de Salliforis et Garriga.

843

1261, febrer

Definió. *Ramon, prior de Casserres, defneix Berenguera, filla de Bernat de Sant Llorenç i Maria, els seus infants i béns per 10 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 166r.

Frater Raimudus prior Castriserrensis, per dictum monasterium et per me et omnes successores meos eiusdem priores, sine aliquo retentu solvo et perpetuo penitus diffino te, Berengariam filiam Bernardi de Sancto Laurentio et Marie uxoris eius et omnes infantes quos habueris et omnia bona tua et dictorum infantum tuorum, ita scilicet quod unquam ego vel aliqui successores mei eiusdem loci priores sive aliquis ex parte dicti monasterii aut mea in te, infantibus et bonis predictis *et cetera*. Propter hec a te confiteor recepisse X solidos monete Barchinone de terno, quos *et cetera*.

Testes Petrus de Alibergo, Guilelmus de Plano et Raimundus de Carbonils.

844

1261, març, 30

Venda. *Bernat Guàrdia ven a Francesc Guàrdia diversos censos i rèdits de les honors i feixes situades a la parròquia de Sant Pere de Roda,*

als llocs anomenats Fonts, Figuera, Sota coll de Grau i Balma, pel preu de 100 sous.

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 106v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terras ditas Fonts, Figuera, Sota coll de Grau y Balma. Número 126, legajo 13, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 mars 1261. Bernat Guàrdia vené a Francisco Guàrdia la tasca y brassatge de pa que rebia en los honors de Pere Guàrdia, de la parròquia de Roda, en lo lloch anomenat Fonts, y lo cortó de vi y dos diners que dit Pere li prestava, y lo cens sobre la fexa de Figuera, del mas Frexes, que tenia Berenguer Serra, y las parts de explets y censos en los honors de Maria Freixa, y últimament los censos y fruyts rebia de Pere Riera per lo mas tenia en Roda, en la vall sota coll de Grau y Balma. Preu 100 sous.

845

1261, març, 25

Venda. *Guerau de Vilar, de Sant Bartomeu de Gorga, ven a Ramon Sunyer, de Vic, el molí draper de Piles, situat a Sant Vicenç Sarriera, sota domini del monestir de Sant Pere de Casserres, des de Pasqua per un termini d'un any, pel preu de 35 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 177r.

Geraldus de Vilari, de parochia Sancti Bartolomei de Gorga vendo tibi Raimundo Suniera de Vico et cui velis, pro XXXV solidis monete Barchinonense de terno, renunciando *et cetera*, totum ipsum meum molendinum draperium de Piles, quod est in parochia Sancti Vincentii de Rieria \et in dominio Sancti Petri Castriserrensis/ a festo Pache primo venturo usque ad unum annum completum. Tali pacto ut tu et quos velis teneas dictum molendinum possideas et expletes per totum dictum tempus. Et ego teneam dictum molendinum condirectum cum omnibus suis preparamentis, aparatum ad \operandum/, meis propriis missionibus \et etiam faciam totum censum qui inde exit monasterio Castriserrensis sine aliqua tua missione/. Et si hec venditio *et cetera*, et sic promitimus. Et si pro his <*et cetera*> fideiussores Arnaldum

de Fonte Sereno de parochia de Roda, Berengarium de Piles et Petrum eius filium de parochia Sancti Vincentii de Rieria, quemque pro toto, quos possis <et cetera>. \Et hec iuro Geraldus/.

Testes: Petrus de Castello, Ferrarius de Fexa.

846

1261, maig, 4

Promesa. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent prometen a Bernat Clavell, clergue de Vic, que per la propera festa de Sant Pere de juny tornaran el que valen deu quarteres de blat.*

A ABEV. ACF-8, f. 194v.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem promittimus et consuevimus tibi Bernardo Calvelli clerico Vicensi et cui velis solvere in festo Santi Petri iunii primo venturo precium \decem/ quarteriarum frumenti sicut melius vendetur \pulcrum/ frumenti in foro Vici usque ad dictum terminum, exceptis tribus mercatis. Et si pro his <et cetera> fideiussores Raimundum de Serradel de parochia Sancti Martini de Cotibus, Johannem de Balagerio, Arnaldum de Fonte Sereno et Andream de Bassis de parochia de Roda, quemque pro toto, quos possis <et cetera>. Et hec iuramus nos predicti Reimundus de Serradello et Johannes de Balagerio vel tenere tibi hostaticum in Vico.

Testes: Petrus de Ferigola, Jacobus de Colle et [...].

847

1261, juliol, 8

Composició. *Qüestió entre el prior i el convent de Sant Pere de Casserres i Ramon de Coromines, de Sant Martí Sescorts, sobre el domini del mas Trepayo. El prior defineix Ramon i els seus dels censos, rèdits, fruits i parts d'esplets del mas, i el prior i convent confirmen a Ramon les honors i el mas de Trepayo, a canvi del pagament d'una quartera de forment segons la mesura del mercat de Vic per Santa Maria d'agost, com a compensació, pel que rep 80 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 216v.

Cum inter fratrem Raimundum, priorem Castriserrensem et conventum eiusdem, ex una parte, et Raimundum de Condaminis de parochia Sancti Martini de Cotibus et suos, ex altera, questio verteretur \super manso Trepayo et super quibusdam aliis honoribus qui fuerunt de possessionibus mansi predicto, qui omnes honores sunt/ in predicta parochia Sancti Martini, et super hominibus, feminis, honoribus et possessionibus eiusdem mansi \Trepayo/. Petebant siquidem dictus Raimundus de Condaminis et dicebat dictum mansum \Trepayo/ cum hominibus, feminis, honoribus et possessionibus, \censibus, redditibus et partibus expletorum/ eiusdem ad se pertinere et esse de dominio ipsius, ad quod respondebant predicti prior et conventus et negabant ei quod \manso Trepayo predictus/ esset de dominio ipsius, \immo/ dicebant et affirmabant quod dictus mansus \Trepayo/ cum hominibus et feminis, \censibus et redditibus/ et honoribus et possessionibus eiusdem mansi erat de dominio monasterii Sancti Petri Castriserrensis. Tandem venerunt super predictis ad amicabilem compositionem, transactionem et pausam perpetuo duraturam in hunc videlicet modum: quod dicti Prior et conventus solvant et diffiniant predicto Raimundo de Condaminis et suis in perpetuum omnes census, redditus, fructus et partes expletorum et agraria que de dicto manso \Trepayo/ exent et exire debent.¹ \Et predicti prior et convento laudant et confirmant dictum Raimundum de Condaminis et suos [...] honores quos iam pro ipsis tenebat/. Que omnia \predicta et singula premissorum teneant et/ recipiant dictus Raimundus de Condaminis et sui in perpetuum. Tamen predictus Raimundus de Condaminis et sui donent semper singulis annis in emenda et compensatione predictorum reddituum, censuum, fructum et aliorum predictorum \et pro illo honore quem iam pro ipsis tenebant/ predictis priori et conventui et successoribus eorum unam quarteriam frumenti receptibilis ad mensuram mercati Vici in festo Sancte Marie augusti, que nullo contingente casu fallere possit, et teneant predicto omnia et singula premissorum ad fidelitatem monasterii Castriserrensis et prioris et conventus eiusdem. Et dictus Raimundus de Condaminis nec successores sui nullum alium censum neque partem aliquam expletorum inde reddant neque faciant nisi tantum predictam quarteriam frumenti. Item predictus Raimundus de Condaminis nullum dominium neque ius habeat in personis predicti mansi Trepayo, immo libere et quiete \sint/ de monasterio Sancti Petri Castriserrensis et priore et conventu eiusdem. Que omnia predicta et singula premissorum itraque

pars laudavit et approbavit et promisit sub obligacione omnium bonorum suorum hec predicta semper attendere et servare. Propter hec autem nos predicti prior et conventus a te dicto Raimundo de Condaminis concedimus recepisse LXXX solidos monete Barchinonense de terno, renunciando *et cetera*.

Testes: Bernardus de Plano Vicensis canonicus, Elias de Plano, Raimundus de Serradel et Guilelmus de Sancto Michaeli et Berengarius de Plano.

1. *Segueix la crida que remet al final del document.*

848

1261, agost, 20

Carta de germandat. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, rep a Berenguera de Fradera perquè visqui al monestir i faci d'hortolana i bugadera. A canvi, rebrà pa, vi i companatge, rebrà cada dia una lliura de pa de forment i una altra d'ordi, una túnica de sardill a l'any, una altra roba d'estopa i dues peces de calçat, i una camisa de sardill al cap de tres anys. Haurà de ser fidel i lleial al monestir, i dóna 30 sous, se'n reserva 7 per les seves voluntats.*

A ABEV. ACF-8, f. 228v. El paper presenta forats, plec i tinta esvaïda.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 127. Regest.

[Raimundus, prior] Castrisserrensi, consilio et voluntate eiusdem loci conventus, in presencia cum hec publico instrumento recipimus te [Berengaria] Fradera quod maneat nobiscum in omni vita tua et quod facias officium in quod ortolana et [...] consuevit facere¹ nos donamus in sanitate et in infirmitate/ tibi vicum et vestitum [...] donamus tibi panem [...] et companage/ [...] unam libram panis frumenti [...] quod vestitum [...] duos annos, unam tunicam de sardil [...] tres annos [...] quolibet anno, unum biral et unam camisiam de panno lini et [...]. Et tu sis nobis et monasterio nostro bona, fidele [...] propter hec recipimus a te XXX solidos monete barchinonense de terno/. [...] Ego dicta Berengaria recipiens predicta pro [...] superius [...]

Testes: [...] de Balagerio, Petrus de Colle.

1. *Segueix habeas [...], ratllat.*

849

1262, gener, 13

Donació. *Esclarmonda, vídua de Berenguer de Malla i muller de Bernat Anglès, dóna a Sant Pere de Casserres el dret que té al mas de Joan Arbonell de Font, a la parròquia de Sant Joan de Fàbregues, al lloc anomenat Castellet.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 196.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 164r. Nota al marge: "Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 janer 1262. Doña Esclaramunda, muller fou de Berenguer Malla y vuy de Bernat Anglesa, donà a Casserras tot lo dret tenia en lo mas de Joan Arbonell de Font, de la parròquia de Sant Joan de Fàbregas, en lo lloch dit Castellet, per libre a dit monastir.

Se trobarà també tom primer de Actes, foleo 196

850

1262, juny, 5

Concòrdia. *El rector de Sant Martí Sescorts i el prior de Manlleu atorguen concòrdia sobre els límits de les seves parròquies. El prior de Manlleu promet que no rebrà res tret del camí a Sant Martí i defineix al rector de Sant Martí la capella de Santa Maria de Vilanova, a canvi de donar el mas on està situada la capella. El rector de Sant Martí Sescorts defineix el prior dels masos Corrieres, Fàbrica, Torrent i Rubió, i promet que no rebrà res tret del camí a Manlleu.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 129.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 148v-149r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 32, legajo 4, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 5 juny 1262. Lo rector de Sant Martí Sescorts y prior de Manlleu otorgaren concòrdia sobre los límits de sas parròquias, ab que lo prior de Manlleu prometé no rebrer res fora lo camí

envers Sant Martí, així com comensan a correr las ayguas y així com lo camí va per mitg de la serra comensant a Comalasa fins a Perafita. Y difiní al rector de Sant Martí la capella de Santa Maria de Vilanova, donant a dita iglésia lo mas seu en què està situada dita capella. Y lo rector renuncià al dit prior los drets que pretenia en los masos Corrieras y Fàbrica y no rebrer drets en los masos Torrent y Rubio per ser dins la parròquia de Manlleu que són així com lo camí passa per la serra que va a la casa de Bellfort y enclou la casa de Bellfort, la carrera que passa al costat de dita casa y no rebrer res fora dit camí envers Manlleu.

Se troba també tom tercer de Actes, foleo 129.

851

1262, juliol, 18

Carta de germandat. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, amb el consentiment de tot el monestir, rep a Bernat de Sant Martí com a canonge i confrare del cenobi, i com a tal participarà dels seus béns temporals i espirituals. Sempre ha de ser fidel, lleial al monestir i obedient al prior i als seus successors.*

A ABEV. ACF-8, f. 237r.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 126 i 761. Regest.

Nos frater Raimundus prior monasterii Sancti Petri Castrisrensis de assensu et voluntate totius conventus eiusdem loci, per nos et per omnes successores nostros bona et libera voluntate in presenti cum hoc publico instrumento recipimus te Bernardum de Sancto Martino canonicum et confratrem nostrum et nostri monasterii, tam in bonis temporalibus quam spiritualibus, ita quod semper sis bonus, fidelis et legalis in omnibus et pro omnia dicto nostro monasterio et nobis et successoribus nostris secundum tuum posse et quandocumque volueris nobiscum conversari in dicto nostro monasterio sit tibi licitum in habitum seculari vel regulari et [...] sit in voluntate tua et habeas ibi victum et vestitum tam in sanitatem quam in infirmitate sicut unus ex nobis, et sis nobis et successoribus nostris obediens pro ut decet.

Testes: Guilelmus de Plano, Berengarius de Stagno.

852

1262, juliol, 18

Carta de germandat. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, amb el consentiment de tot el monestir, rep a Berenguer de Posa com a canonge i confrare del cenobi i com a tal participarà dels seus béns temporals i espirituals. Sempre ha de ser fidel, lleial al monestir i obedient al prior i als seus successors.*

A ABEV. ACF-8, f. 238r.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 126.

Nos frater Raimundus prior monasterii Sancti Petri Castrisrensis de assensu et voluntate totus conventus [eiusdem loci, per nos et per omnes successores nostros] bona et libera voluntate, cum hoc publico instrumento recipimus te Berengarium de Pausa in canonicum [et confratrem] participem et socium nostrum et dicti nostri monasterii, tam in bonis temporalibus quam spiritualibus. [...] sis bonus, fidelis et legalis dicto nostro monasterio et nobis et successoribus nostris secundum tuum posse [et habeas et recipias] ibi victum et vestitum diebus omnibus vite tue, tam in sanitate quam in infirmitate sicut unus ex monachis eiusdem loci. Dantes tibi et concedentes plenum posse et licentiam quod quodcumque tibi placuerit possis nobiscum in dicto nostro monasterio confversari sive permanere in habitu seculari vel regulari \et hoc sit in voluntate tua/. Tu vero sis nobis et successoribus nostris hoberdiens pro ut decet. Concedimus etiam tibi talem partem in omnibus oracionibus, helemosinis et universis aliis bonis que unquam fient in dicto monasterio qualem habet in ipsis unus ex monachis commorantiubs in eodem.

Testes: Guilemus de Plano, Berengario de Stagno.

853

1262, juliol, 23

Establiment. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent estableixen a Berenguer de Quadres i a la seva muller Ramona, de Vic, el camp situat al mas de Verdaguer de Prat Narbonès a canvi del pagament de la tasca i el braçatge, i reconeixen haver rebut 50 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 242v.

Frater Raimundus, prior monasterii Castriserrensis et conventus eiusdem \et omnes successores, cum hoc publico instrumento perpetuo valituro, per nos et nostros bona et libera voluntate/damus, laudamus, concedimus et perpetuo stabilimus \reducimus sive relaxamus/ tibi Berengario de Quadris de Vico et Raimunde uxori tue et cui velitis totum integre ipsum campum sive petiam terre quam per nos tenetis apud \nostrum/ mansum de Virdigerio de Prato Narbonesio, quem campum vos emistis ab heredibus sive habitatoribus eiusdem mansi subtus via que transit super eundem mansum \qua itur versus mansum de Planis/ ad habendum, tenendum, laborandum, meliorandum, expletandum, perpetuo possidendum in pace semper ad fidelitatem nostram et monasterii antedicti, reddendo inde semper vos et vestri dicto monasterio et nobis et omnibus successoribus nostris prioribus eiusdem tascam et braciaticum expletorum. Item per nos et nostros et dictum monasterium solvimus, remittimus et perpetuo penitus diffinimus vobis et vestris quartum et braciaticum expletorum que ibi accipiebamus, et nullam aliam partem expletorum neque aliquem censum inde reddere teneamini vos nec vestri nobis neque successoribus nostris nisi tamen tascham et braciaticum supradicta. Hoc autem facimus ut dictum honorem laboretis, melioretis et ad culturam reducatis, qui sterilis, inutilis et incultus et fuit XXX anni et amplius sunt elapsi et non habuimus inde aliquid. Propter hoc autem a vobis concedimus recepisse L solidis barchinone de terno, renunciando *et cetera*, quos misimus et expendimus in debito quod dictus monasterius et nos debebamus Guilelmo de Fontanellis clerico Vicensi.

Testes: Elias de Plano, Petrus de Ferigola, Petro de Alibergo.

854

1262, juliol, 29

Confirmació. *Pere, sagristà de Casserres, confirma a Pere Gilabert i a la seva muller Maria, de Sant Miquel de la Guàrdia, una honor a l'esmentada parròquia, sota domini de la sagristia de Casserres, que rep el quart i el braçatge i dos parells de capons. Defineix a Pere Gilabert de les qüestions i demandes i rep 13 sous.*

A ABEV. ACF-8, f. 244v.

Frater Petrus, sacrista Castriserrensis per me et omnes successores meos sacristas eiusdem loci laudo, concedo et perpetuo confirmo tibi Petro Guilabert de parochia Sancti Michaelis de Guardia et uxori tue Marie et vestris et cui velitis totum ipsum honorem quod sub dominio predictae sacristie tenetis et habetis in eadem parochie, ad habendum, tennendum, possidendum, laborandum, meliorandum et expletandum semper in pace ad fidelitatem \meam/ et meorum successorum. Reddendo inde vos et vestri mihi et meis successoribus quartum et braciaticum fideliter expletorum. Item reddatis mihi et meis successoribus predictis semper singulis annis in festo Omnium Sanctorum pro quadam parte dicti honoris que est barcheria, pro ut est terminata et assignata, II° paria caponum censualia. Et nullum alium censum neque parte aliam expletorum inde reddere teneamini vos nec vestri mihi nec meis successoribus predicti nisi tantum predictum quartum et braciaticum expletorum et dicto duo paria caponum. Item per me et meos successores solvo et diffinio vobis et vestris in perpetuum omnes questiones et demandas quas ratione predicti honoris vobis faciebam, et specialiter illam demandam quam vobis faciebam \dicendo/ quod \vos debebatis mihi assignare personas ratione predicti honoris. Super quibus omnibus questionibus et demandis facio per me et omnes successores \meos/ vobis et vestris finem perpetuum de non petendo. Propter hec recipio a vobis XIII solidos, renunciando *et cetera*.

Testes: Petrus Rosselli, Berengarius de Ecclesia, Berengarius de Stagno.

855

1262, agost, 9

Establiment. *Ramon, prior de Casserres, estableix a Vigatà Mateu, de Vic, una honor al mas de Verdaguer de Prat Narbonès. Rep 20 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 250v.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem, per nos et nostros, bona et libera voluntate damus, laudamus, concedimus concedimus [sic] stabilimus et perpetuo reducimus et relaxamus tibi Vigathano Matheo de Vico et cui velis totum integre ipsum honorem quem ab heredibus \nostri/ mansi de \Virdigerio de/

Prato Narbonesio emisti de parochia Vici. Et affrontat dictus honor ab oriente in torrente de Soquarats et ipso campo de Torrente, a meridie in honore Berengarii de Quadris et in honore dicti mansi, ab occiduo et circio \in honore eiusdem mansi de dominio Vicensis episcopi/ in Prato Narbonesio. Totum integre dictum honorem, cum ingressibus, egressibus, tenedonibus, pertinenciis et afrontationibus suis tibi et cui velis damus, laudamus, concedimus, stabilimus et perpetuo reducimus sive retornamus ad habendum, tenendum, laborandum, meliorandum, expletandum et perpetuo possidendum in pace semper ad fidelitatem dicti nostri monasterii et nostram et omnium successorum nostrorum meorum eiusdem priorum, reddendo inde semper tu et tui nobis et omnibus successoribus nostris prioribus eiusdem tascham et braciaticum expletorum solvendo semper per nos nostros successores eiusdem priores et fratres quartum et braciaticum expletorum que ibi accipere consueveramus et nullam partem expletorum neque aliquem censum inde reddere teneamini tu neque tui nobis neque successoribus nostris nisi tamen tascham et braciaticum expletorum, et hoc facimus ut dictum honorem meliores et ad cultum reducas qui est et fuit incultus et sterilis triginta anni eo amplius sunt elapsi, et nullus volebat eum laborare quia non poterant recuperare expensis quas ibi faciebant et non habuimus inde aliquid per dictos XXX annis. Propter hoc autem a te concedimus recepisse XX solidos barchinoneses de terno, renunciando <et cetera>, quos misimus et expendimus in debitis dicti monasterii nostri.

Testes: Elias de Plano, Petrus de Alibergo et Berengarius de Estagno.

856

1262, agost, 9

Composició. *Qüestió entre el prior i convent de Sant Pere de Casserres i Ramon de Coromines, de Sant Martí Sescorts, sobre el domini del mas Trepayo. El prior defineix Ramon i els seus dels censos, rèdits, fruits i parts d'esplets de l'esmentat mas, i el prior i el convent li confirmen les honors i el mas de Trepayo, a canvi del pagament d'una quartera de forment segons la mesura del mercat de Vic per Santa Maria d'agost com a compensació. El prior i convent de Casserres reben 100 sous.*

A ABEV. ACF-8, f. 250v.

Cum inter fratrem Raimundum, priorem Castriserris et conventum eiusdem ex una parte, et Raimundus de Condaminis de parochia Sancti Martini de Cotibus et suos ex altera, questio vertetur super manso Trepayo et super quibusdam aliis honoribus qui sunt autem de possessionibus et tenedonibus mansi Perdigo, qui omnes honores sunt in predicta parochia Sancti Martini et super hominibus, feminis, honoribus et possessionibus eiusdem mansi Trepayo. Petebat siquidem dictus Raimundus de Condaminis et decebat dictum mansum Trepayo cum hominibus, feminis, censibus, redditibus, partibus expletorum, honoribus et possessionibus eiusdem ad se pertinere et esse de dominio ipsius, ad que replicabant predicti prior et conventus et negabant ei quod mansum Trepayo predictus esset de dominio ipsius, immo dicebant et afirmabant quod dictus mansus Trepayo cum hominibus et feminis, censibus, redditibus, partibus expletorum, honoribus et possessionibus eiusdem mansi erat de dominio monasterii Sancti Petri Castriserris. Tandem, cum super premisis fuisset multipliciter litigatum venerunt super predictis ad amicabilem compositionem, transactionem et pausam perpetuo duraturam in hunc videlicet modum quod dicti prior et conventus solvant et diffiniant predicto Raimundo de Condaminis et suis in perpetuum omnes census, redditus, fructus et partes expletorum et agraria que de dicto manso Trepayo exunt et exire debent, item solvant et diffiniant eiusdem medietatem \ omnium/ personarum \et medietatem/ etiam aventurarum \earundem/ personarum et predictorum honorum dicti mansi Trepayo et quod predicti prior et conventus laudent et confirment eiusdem Raimundo de Condaminis et suis omnes illos honores quos iam ipse tenebat, que omnia predicta et singula teneant et recipiant dictus Raimundus de Condaminis et sui in perpetuum. Tamen dictus Raimundus de Condaminis et sui donent predictus priori et conventui et successoribus eorum semper singulis annis in emenda et compensatione predictorum reddituum, censuum, fructuum et aliorum predictorum et pro illo honore [...] frumenti receptibilis ad mensuram mercati Vici in festo Beate Marie Augusti, que illo casu contingente fallere possit et idem Raimundus et sui teneant hec predicta et singula premissorum ad fidelitatem monasterii Castriserrensis et prioris et conventus eiusdem et ipse et successores sui nullum alium censum neque partem aliquam expletorum inde reddant nisi tamen dictam quarteriam frumenti. Que omnia

predicta et singula utraque pars laudavit et aprobavit et promisit sub obligacione bonorum suorum eadem omnia semper atendere et servare. Propter hoc autem nos dicti prior et conventus a te dicto Raimundo de Condaminis concedimus recepisse C solidos Barchinonenses de terno, renunciando *<et cetera>*.

Testes huius Elias de Plano, Petrus de Alibergo et Berengarius de Stagno.

857

1262, agost, 9

Debitori. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casserres deuen a Bernat de Sant Martí 200 sous barcelonesos de tern, que tornaran la propera festa de Pentecosta. Obliguen els rèdits i censos que reben prop de Prat Narbonès. Estableixen els fiadors.*

A ABEV. ACF-8, f. 251v.

Frater Raimundus prior monasterii Castriserrensis et conventus eiusdem debemus tibi Bernardo de Sancto Martino CC solidos Barchinonenses de terno racione mutui. Termino: in festo Pentecostes proxime venturo, pro quibus etiam in presenti obligamus <tibi> et cui velis omnes redditus, obvenciones, partes expletorum et omnia alia eximenta que nos aliqua racione a predicta die in antea habere et recipere debemus circa Pratum Narbonensium, que omnia *et cetera* in sortem et cetear. Et si pro hiis *<et cetera>* fideiussores Pontius de Bago de parochia de Savassona et Raimundum de Serradello de parochia Sancti Martini de Cotibus et Guilelmus de Baleger de parochia Sancti Petri de Rota et Petrum de Costa de Prato Narbonesio, quemque <pro toto> et quos *<et cetera>*.

Testes: Elias de Plano Plancha et Petrus de Alibergo et Petrus Casoverii.

858

1262, agost, 19

Confirmació. *Ramon, prior de Casserres i tot el convent confirmen a Guilleuma de Perafita, vídua de Pere de Perafita, i al seu fill Bernat tres peces de terra que tenen per ells a la parròquia de Sant Miquel de Guàrdia, al lloc anomenat vinya Cardosa i a Calz. Reben 2 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-8, f. 254v.

Frater Raimundus prior Castriserrensis et conventus eiusdem, \per nos et nostros/ laudamus, concedimus et perpetuo confirmamus tibi Guilme de Petrafita uxori condam Petri de Petrafita et filio tuo Bernardo et cui velitis III peciolas terre quas per nos tenetis in parochia Sancti Michaelis de Guardia \in loco nominato¹ \et viya Cardosa et apud Calz² \quarum una que vocatur Guardiolas affrontat ab oriente in honore Raimundi Sanci, a meridie in area \et honore/ mansi de Guardioles, ab occiduo et a circio in honore Guilme Drapera. Secundam peciola terre que vocatur Caliz affrontat ab oriente in area mansi Calis, ab occiduo in honore mansi de Guardioles. Tercia vero pecia que vocatur Viya Cardosa afrontat ab oriente, meridie, occiduo et circio in torrente//, apud Guardiolas, sine partes expletorum quam ibi non accipimus neque aliquem censum inde non redditis nobis set mansus de Guardiolis facit nobis totum censum qui inde exire debet. Dictas III peciolas terre vobis et cui velitis laudamus, concedimus et perpetuo confirmamus ad habendum, tenendum, laborandum, meliorandum, \expletandum/, possidendum in pace semper ad fidelitatem nostram et nostri monasterii, \et nullam/ partem expletorum neque aliquem censum inde reddere teneamini vos nec vestri nobis nec successoribus nostris. Propter hoc a vobis concedimus recepisse II solidos barchinonenses de terno, \renunciando/ et cetera.

Testes: Petrus de Alibergo. Testes: et Berengarius de Stan-
no.

1. Segueix la crida que remet a l'afegit sobre l'inici del document. 2. Segueix la crida que remet a l'afegit del final del document.

859

1262, agost, 18

Confirmació. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent confirmen a Guillem Morera i als seus fills Simó i Pere la donació que Guilleuma Tremona, filla i germana, els ha fet del mas Tremon, a la parròquia de Vilalleons, sota domini de Casserres. En els propers deu anys, Guillem Morera ha de designar un dels seus fills com a successor.*

A ABEV. ACF-8, f. 255v.

Nos frater Raimundus prior Castrisserrensis et conventus eiusdem laudamus, concedimus et perpetuo confirmamus tibi Guilelmo Morera et filiis tuis Simoni et Petro et quibus velitis totam ipsam donationem quam Guilelma Tremona filia et soror vestra nobis fecit de manso Tremon qui est in parochia de Villa Leonum sub dominio nostro. Quam donationem vobis et quibus velitis per nos et omnes successores nostros laudamus, concedimus et perpetuo confirmamus pro ut melius et plenius continetur in carta donacionis quam inde nobis facti predicta Guilelma Tremona, ad habendum, tenendum, possidendum, laborandum, meliorandum et expletandum semper in pace ad servicium et fidelitatem nostra et nostrorum, reddendo inde vos et vestri nobis et nostris et aliis dominis census pertes expletorum et omnes alias consuetudines que de dicto manso usque hodie exire consueverunt et debent aliqua racione. Item tu dictus Guilelmus Morera assignes nobis vel successoribus nostris infra X annos primos venturos unum de infantibus tuis qui pro dicto manso sit noster solidus, proprius et liber et teneat dictum mansum condirectum et affocatum et faciat in eo personalem residencia.¹ \Item interim vos teneatis dictum mansum condirectum et affocatum/. Quequidem predicta *et cetera*. Propter hec recipimus a vobis XXX solidos barchinonenses de terno, renunciando *et cetera*.

Testes: Guilelmus de Clopariis, Guilelmus de Villa majori et Ferrarius de Cuspineda et Berengarius de Stagno.

1. *Segueix la crida que remet a l'afegit del final del document.*

860

1262, setembre, 21

Definició. *Maria Mateua i els seus germans Bonamic, Bonmacip i Pasquala, de la parròquia de Sant Pere de Roda, defineixen a la seva tia Bernarda de Guardiola, dona de Pere Colom, el lloc i mas de Guardiola, de la parròquia de Roda, sota domini de Sant Pere de Casserres, amb la condició que s'hi pugui quedar Ferrera de Guardiola, vídua de Pere Guerau i tia seva. S'especifica que no s'hi inclou l'honor que és de domini de Santa Maria de Palau i que pertany a Bonamic. Els otorgants reben vuitanta sous de moneda barcelonesa de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/110 (signatura antiga II/57). Original (241 × 186 mm). Al dors: "Roda nº 127, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "hh 50"; "1262", "C 110"; segell BUB.
- [B] AASPC. Actes, tom III, f. 246.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107r. Nota al marge: "Mas Guardiola. Número 127, legajo 13, armario 1, estancia 15. Se troba tom tercer de Actes, foleo 246". Regest: "Als 21 setembre 1262. Maria Matheu y sos germans, de voluntat de Ferraria Guardiola, sa tia, donaren a Bernarda Guardiola y a son marit Pere Colom lo mas Guardiola, de Roda, en lo lloch dit las Fonts, ab sos drets, que se té en domini de Casserras, ab reserva de mantenir a dita sa tia y esta puga disposar de 10 sous. Y ab pacte que en esta donació no se comprén aquell honor alou de Santa Maria de Palau, en lo lloch dit Saleda, que dita Ferraria donà a Bonamich, son germà".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", n.II/57.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis quod ego Maria Mateua et fratres mei Bonamicus, Bonmacipus et Paschala, nos omnes filii \Anglesii/ de Roda et Anglesia uxoris eius, condam, de parrochia Sancti Petri de Roda, consilio et voluntate Ferrarie de Guardiola, tie nostre, omnium amicorum nostrorum per nos et per omnes nostros presentes et futuros bona et libera voluntate, cum testimonio istius instrumenti nos omnes in simul sine aliquo retentu donamus, solvimus, tradimus et perpetuo diffinimus tibi Bernarde de Guardioliis, tie nostre et marito tuo Petro Columbo et vestris et cui velitis in perpetuum totum illum locum et mansum de Guardioliis quem in parrochia Sancti Petri de Roda, apud Fontes, in dominio Sancti Petri Castrisserensis cum suis domibus et ortis et barchariis tenedonibus, possessionibus et pertinenciis suis ubicumque sint longe vel prope sub quocumque dominio sunt cum honoribus et arboribus omnibus diversorum generum qui ibi sunt et erunt et sicut nobis melius pertinet et pertinere debent voce et ratione et vinculo et donacione aviarum et parentorum nostrorum et laxacione matris nostre Anglesie causa sue hereditatis, fraesche et legitime post mortem Ferrarie de Guardioliis uxoris condam Petri Geraldi ut melius ipsa tenet et tenit cum dicto marito suo pro sua donacione parentorum suorum sicut in testamentis et instrumentis aviarum et parentorum nostrorum [...] contraentus. Dando vobis et vestris et cui velitis semper plenarie totum nostrum ius, locum, voces et acciones nostras reales et personales quas super dicto loco et manso manso de Guardioliis qua dicta [Ferraria] tenet et possidet et nos tenere debemus post obitum ipsius vincula aviarum nostrarum et matris nostre Anglesie, condam, haberemus et habere deberemus aliquomodo vel ingenia vel alia racione [...] donacione

et diffinitione retinemus tantum quam dicta Ferraria de Guardiolis, tia nostra que est in senectute posita et careat infantibus habeat [...] dictum locum et [...] et in omnibus suis pertinentiis victum et vestitum et omnia sua necessaria et colatis eam sanam et infirmam secundum vestrum posse et sicut melius continentur in carta nostre donacionis ab [...] et firmata ad suum obitum faciatis voluntatem suam et habeatis X solidos de terno ad suam sepulturam super predictis etiam et singulis omnes predicti et singuli renunciamus omni iuri et rationi et omnibus vocibus et accionibus nostris realibus et personalibus repugnantibus contra predicta qua nobis aliquo modo debeat valere et pertinere nos inde de omnibus espoliando et nostri semper vos et vestros mittendo in corporalem possessionem tanquam in rem vestram propriam ad habendum et possidendum ad omnes vestras vestrarumque voluntates libere faciendas salvo iure [...] in omnibus. In hoc vero donacione non intelligitur ille honor qui est in dominio Sancte Marie de Palacio in parrochia Sancti Petri de Roda in loco nominato apud Salledam quem Ferrariam de Guardiola, tia nostra, dedit Bonamico, predicto fratri nostro, ad omnes suas voluntates libere faciendis que sibi solvimus et diffinimus ad maiorem firmitatem iuramus nos ego dicta Maria Mateua et dictus Bonamicus, Bonmacipus et Paschala dicti fratres predictorum super sancta eius quatuor evangelia manibus nostris propriis corporaliter tacta pro de cetero contra istam donacionem et diffinicionem de cetero non veniamus nec aliem venire faciamus occulte vel manifeste aliqua ratione aliquo modo vel negocio per predictam autem donacionem et diffinicionem quam vobis et vestris et qui velitis semper facimus recipimus a vobis LXXX solidos barchinonenses de terno ex quibus omnibus bene sumus paccati renunciando excepcioni peccunie non numerate.

Quod est factum XI kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LX° secundo.

Sig+num Marie Mateue, iurate, sig+num Bonamici, iurati, sig+num Bomacipi, iurati, sig+num Paschale, iurate, nos omnes qui hec facimus iuramus et firmamus.

Testes huius rei sunt Iohannes Russiniol, Dulcius de Roda, Guillelmus de Roda, Vidal de Villa et Petrus de Roda.

Sig+num Ferrarie de Guardiolis, tie nostrorum omnium predictorum qui hec laudo, salvo sue iure. Sig+num Guillermi de Balagario, baiuli castrisserrensis. Ego frater Raimundi, prior

Castriserrensi, subscribo salvo iure monasterio SSS. Frater Petri, Castriserrensis sacrista subscribo +. S+ Petri de Sauo, monachi.

Petrus sacerdos qui hoc scripsit cum dictione apposita supra in prima linea ubi dicitur *Anglesii*, die et anno quo SSS. supra.

861

1262, octubre

Establiment. *Ramon Serradell estableix el mas i heretat que té a la parròquia de Sant Martí, anomenada Fradera, a canvi de donar la meitat dels fruits i la tasca, 4 sous i dos gallines al prior de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 80, legajo 8, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 15 kalendas novembre 1262. Ramon Serradell establí lo mas y heretat que tenia en la parròquia de Sant Martí, dita Fradera. Que affronta a orient ab lo riu Gorga, a mitgdie ab lo riu de Ter y ab lo torrent que baixa per lo mas de Balaguer, a ponent y tremuntana ab honor del establiment. Ab pacte que li hagués de donar la mitat dels fruyts y la tasca de tots explets al prior de Casserras, a saber: de aquell honor que és del camí moliner fins al mas de Balaguer, y degué pagar lo cens de 4 sous y 2 gallinas.

862

1263, gener, 27

Confirmació. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent confirmen a Bernat de Pou i al seu fill Arnau, i a Guillem de Dulcibus, de la parròquia de Santa Maria de Folgueroles, el mas de Coll que tenen per l'esmentat monestir, que rep el quart, el braçatge d'esplets de pa i vi, i 16 diners de quatern i un parell de gallines de cens; se'ls eximeix del pagament del pernil anual. Reben 12 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-10, f. 57v. ABC ABC al final del document.

Nos, frater Raimundus, prior Castriserrensis, et conventus eiusdem, per nos et omnes successores nostros laudamus, concedimus, reducimus et perpetuo confirmamus vobis, Bernardo de Puteo de parochia de Falgerolis et filio tuo Arnaldo et vestris et quibus velitis, et vobis Guilelmo de Dulcibus de eadem parochia et tuis et quibus velis, totum ipsum nostrum mansum de Colle quem per nos tenetis in eadem parochia cum omnibus honoribus, possessionibus et pertinentiis suis cultis et incultis, heremis, pratis, pasturi, adempravis, arboribus, ingressibus, egressibus et afrontationibus suis et cum universis aliis ad dictum mansum et ad hec omnia predicta pertinentibus et debentibus pertinere, ad habendum, tenendum, possidendum, laborandum, meliorandum et expletandum semper in pace ad servicium et fidelitatem nostram et nostrorum successorum, reddendo inde vos et vestri nobis et successoribus nostris quartum et braciaticum fideliter expletorum panis et vini, et pro barcheriis et domibus que consueverant esse in predictis barcheriis reddatis annuatim vos et vestri nobis et successoribus nostris XVI denarios bone monete de quaterno \et unum par gallinarum/ infra festum Nativitatis Domini et Carnes abblatas quadragesime. Et nullum alium censum necque partem aliam expletorum nobis non reddere teneamini vos nec vestri nobis neque successoribus nostris nisi tantum hoc quod superius est expresum, solvendo et diffiniendo per nos et omnes successores nostros vobis et vestris in perpetuum unam pernam carnis salse recipientem quam ibi recipere consueveramus annuatim, ita quod de cetero nullum alium censum neque partem expletorum inde reddere teneamini nos nec vestri neque successoribus nostris nisi tantum ut superius est expresum. Item per nos et omnes successores nostros solvimus et diffinimus vobis et vestris in perpetuum quod non teneamini ibi tenere domos nec eas reficere neque facere, et quia dicte barcherie erant ita atenuate et deteriorate quod non [...] sustinere tantum censum, ideo reducimus eas vobis ad dictum censum XVI denariorum et ad dictum parium gallinarum quod iam inde consueveratis reddere. De quibus XVI denarios reddatis vos predicti Bernardus et Arnaldus de Puteo et vestri semper annuatim in dicto termino duas partes pro duobus partibus predictarum barcheriarum pro ut eas hodie tenetis et possidetis et unam gallinam de predictis duabus gallinis, et tu dictus Guilelmus de Dulcibus et tui \semper/ annuatim terciam partem predictorum XVI denariorum et aliam gallinam de predictis duabus gallinis pro tercia parte predictarum barcheriarum quam

tu tenes et possides. Propter hec recipimus a vobis XII solidos barchinonenses de terno.

Testes: Berengarius de Plano Vicensis canonicus, Berengarius et Guilelmus de Stagno.

863

1263, febrer, 3

Establiment. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, i el seu convent estableixen a Raimon Bonuç de Mirambell els censos, rèdits i altres dels termes dels castells de Mirambell, Molsosa, Calaf, Guàrdia i Puigalt. A canvi, donaran al monestir trenta-cinc quarteres de forment segons la mesura del mercat de Manresa i dos somades de ceps. El monestir de Casserres reté l'alberg de l'església de Sant Pere de Mirambell.*

A ABEV. ACF-10, f. 62v. AB AB AB AB al final del document.

Nos frater Raimundus prior Castriserrensis et conventus eiusdem per dictum nostrum monasterium et per nos et omnes successores nostros damus, laudamus, concedimus et stabilimus tibi Raimundo Bunuz de Mirambello et cui velis, in omni vita tua tamen, totam integre ipsam nostram laborationem quam nos habemus in termino Castris de Mirambello et omnes census, redditus, partes expletorum et omnia alia eximenta preter aventuras que nos habemus et accipimus, habere et accipere debemus ubique in termino predicti castris de Mirambello et in termino castris de za Molsosa et in toto termino castris de Calaf et in toto termino castris de Guardia et de Podio Alto. Tali pacto ut hec omnia predicta et singula premissorum tu et quos velis teneas, habeas, recipias, possideas et expletes diebus omnibus vite tue tantum ad servicium et fidelitatem nostram et nostrorum. Et reddas inde nobis et successoribus nostris annuatim in festo Sancti Michaelis septembris in emenda et recomposicione omnium predictorum XXXV quarterias frumenti boni et pulcri, sicci et nitidi ad mensuram rectam mercati de Manresa. Quas XXXV quarterias \et unam saumatam cepis rotundis et frumenti et dictam saumatam de predictis cepis/ nobis solvas annuatim in predicto termino intus villam Sancti Petri de Auro et ipsas ibi nobis facias aportare tuis propriis missionibus sine aliqua nostra missione et dampno. Et nullum alium censum neque parte aliqua expletorum inde reddas nobis et nostris nisi

dictas XXXV quarterias frumenti et dictam saumatam ceparum. Et sic promittimus per nos et omnes successores nostros hec omnia predicta et singula premissorum tibi et cuiuslibet facere, tenere, possidere, recipere et expletare continue et in pace contra omnem personam toto tempore vite tue tantum sub obligatione bonorum dicti nostri monasterii. Ad obitum tuum omnia antedicta sint nobis et successoribus nostris penitus absoluta in pace et sine aliquo impedimento. In hoc autem stabilimento retinimus nobis tamen albergia ecclesie Sancti Petri de Mirambello in qua tu nihil recipias nec habeas [...] omnia alia antedicta recipias, teneas et habeas in omni vita tua ut superius dictum est, et sis nobis et successoribus nostris fidelis et legalis dicto et facto de adventuris quas nobis retinemus tamen habeas tu retrodecimum in ipsis. Item tu non possis aliquis retinere de predictis XXXV quarteriis frumenti quas non [...] ratione baiulie vel alia ratione//. Demum ergo dictus Raimundus Bunuz recipiens et approbens predictum stabilimentum promitto vobis predicto domino Fratri Raimundo priori Castriserrensis et conventui eiusdem dare et solvere annuatim in predicto termino dictas XXXV quarterias frumenti et dictam saumatam ceparum, et esse vobis et vestris de predictis fidelis et legalis dico et facto, et si pro his <et cetera> fideiussores Petrum Bunuz et Agremunt Bunuz fratrem eius, quemque pro toto, quos possis <et cetera>.

Testes: Petrus de Ferigola, Bertrandus de Riera et Guilelmus de Plano.

1. *Segueix la crida que remet al text afegit al final de la pàgina.*

864

1263, febrer, 6

Nomenament de procurador. *Ramon, prior de Casserres, constitueix Duran Vetell, clergue, procurador del monestir en la causa entre ells i Pere de Riba, sacerdot.*

A ABEV. ACF-10, f. 65r.

Nos frater Raimundus, prior Castriserrensis constituimus te Durandum Vetelli clericum absentem tanquam presentem, procuratorem nostrum in causa que vertitur vel verti speratur inter nos, ab una parte, et Petrus de Ripa sacerdotem, ex altera, sive in illa demanda qua mihi facit Petrus de Ripa et ad iurandum de callumpnia et

de veritate dicenda et ad aliud que procurator legitime constitutus facere potest, promitens quicquid super predictis omnibus et singulis premissorum in iudicio et extra, in curia et extra [...] duxeris faciendum nos ratum et firmum perpetuo habiturum.

Testes: Guilelmus et Berengarius [de Stagno] et Petrus de Ferigola.

865

1263, febrer, 6

Àpoca. *Arnau de Sant Julià, de Sant Julià de Cabrera, reconeix a Ferrer de Saroca, de Vic, que ha pagat els 40 sous de tern que li devia el cambrer de Casserres per quatre quarteres de forment, ja que Ferrer era fiador.*

A ABEV. ACF-10, f. 69r.

Arnaldus de Sancto Juliano, de parochia Sancti Juliani de Capraria recognosco et concedo tibi Ferrario de Saroca de Vico quod tu solvisti mihi XL solidos de terno quos camerarius Castriserrensis mihi debebat \pro quatuor quarteriis frumenti/, in quibus XL solidis tu fideiussisti mihi pro dicto camerario, renunciando excepcioni peccunie non numerate dono, cedo et trado in persona tibi et cui velis totum locum meum et accionem quod habeo contra dictum camerarium racione dictorum XL solidorum, ita quod tu possis dictos XL solidos petere, demandare et recuperare a dicto camerario et suis \in iudicio et extra, in curia et extra/, quemadmodum ego facere possem ante presente cessione.

Testes: [...] Taya, Bernardus et Guilelmus de Stagno.

866

1263, març, 12

Establiment. *Ramon, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, en nom de tot el convent, estableix una honor a Bartomeu de Puig i a la seva dona Maria situada a la parròquia de Seva, al lloc anomenat Brucfet, els quals han de donar la tasca i el braçatge al cenobi.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/111. Original (249 × 120 mm). Al dors: "Seva nº 3"; "Legajo 1, armario 1, estancia 5"; "Nº 5 de la parroquia de Seva"; "Carta por la qual consta com Bartholome de Podio de la parroquia de

Seva hace tascha y braciato al priorato de Casserres de una pieza de tiera que tiene en el lugar llamado buc facto de Seva"; "1284"; "hh 55"; "1263"; "C 111"; segell BUB.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Ceva", f. 135r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 5". Regest: "Als 12 mars 1263. Lo monastir de Casserras establí a Barthomeu Puig del mas Laneto lo honor que est ja tenia alou de dit monastir en la parròquia de Ceva y lloch dit Bruchfet. Ab pacte que milloràs dit honor y pagàs al dit monastir tasca y brasatge de explets y reserva del domini".
- a* VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/83.
- b* VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 637. Regest.
- c* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Cunctis sit manifestum, quod ego frater Raimundus gracia dei prioris domus Sancti Petri Castrisserris concesnu conventus dicte domus, laudo et concedo tibi Bartolomeo de Podio de mansu Lenetus et uxori tue Marie et infantibus vestris et proienie illorum in perpetuum totum illum honorem que per me et per dicte domus tenetis in parrochia Sancte Marie de Seva, in loco nominato Bruc Facto. Tali pacto ut cum honorem habeatis, teneatis, possideatis et expleatis et eum honorem bene laboretis et curetis et melioretis et de omnibus expletetis que ibi creverunt reddatis vos et vestri semper mihi et successoribus meis dicte domus prioribus et suo conventu tascam et braciaticum fideliter, et in super habeatis dictum honorem ad servicium et fidelitatem meam et de conventu dicte domus semper et ibi non proclametis alium senioresem nec me et conventu Sancti Petri Castrisserris. Et propter hanc laudacionem accipio a vobis de vestro avere IIII solidos barchinonensis de terno ex quibus bene sunt paccatus. Renunciando excepcioni non numerate peccunie.

Quod est factum IIII idus marcii, anno Domini millesimo CCLXIII.

Sig+num Raimunde de Sala, baiulisse. Sig+num Eligsende, nurus eius baiulisse. Sig+num Andree de Monte Grosso. Sig+num Berengarii Domodaval. Sig+num Poncio de Podio, testium.

Ego frater Raimundus, prior Castrisserris, subscribo salvo iure nostro SSS. Ego frater Petrus, Castrisserris sacrista subscribo +. Sig(*senyal*)num Guillelmi, monachi et sacerdotis. Sig(*senyal*)num Petri de Sauo, monachi.

Bernardus de Pestaneys, sacerdos rector ecclesie Sancte Marie de Villa Leonum [...] posse et manu domina Raymunda de Sala et Elicsendis, nurus eius bayulisse, hanc cartam firmaverint SSS.

Raimundus presbiter, qui hoc scripsit die et anno quo SSS. supra.

867

1263, maig, 26

Carta de germandat. *Ramon, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, amb el consentiment de tot el monestir, rep a Bernat de Garriga, clergue i rector de l'església de Creixell i de Berà, com a canonge i confrare del monestir i com a tal participarà dels seus béns temporals i espirituals. Sempre ha de ser fidel i lleial al cenobi i ha d'obeir el prior i els seus successors.*

A ABEV. ACF-10, f. 71r.

Nos, frater Raimundus, prior monasterii Sancti Petri Castrisrensis et conventus eius, bona et libera voluntate, cum hoc publico instrumento collegimus et re[cipimus te] Bernardum de Garriga, clericum et rectorem ecclesiarum de Crexello et de Berano in fratrem, canonicum et socium nostrum in omnibus [...] monasterii prelibati tam in temporalibus quam in spiritualibus, conferentes etiam tibi diebus omnibus vite tue victum et vestitum in dicto nostro monasterio tam in temporalibus quam in spiritualibus, sicut ea ibi habet unus monachus eiusdem. Possis etiam [...] tibi placuerit recipere abbitum monachalem concedimus etiam tibi quod quandocumque a nobis add[...] fuerit dies obitus tui quod faciat [...] pro trintennarium missarum pro ut consuetum est feri uni ex monachis eiusdem loci et tue teneatis pro unoquoque nostrorum similiter novenarium missarum.

868

1263, juny, 2

Reconeixement de deute. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent reconeixen que deuen a Adaleda i al seu marit Arnau 56 sous barcelonesos de tern per raó de forment, que tornaran la propera festa de Santa Maria d'agost. Obliguen el rèdits de Prat Narbonès.*

A ABEV. ACF-10, f. 75r.

Nos, frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem, recognoscimus et fatemur nos debere vobis Adaledi que moraris cum Bernardo de [...] Vicensis canonico et Arnaldo marito tuo LVI solidos barchinonenses de terno racione frumenti quod nobis vendidistis, et renunciando *et cetera*. Termino in festo Sancte Marie augusti proximo venturo, pro quibus etiam in presenti obligamus vobis et quibus velitis omnes redditus de Prato Narbonesio de parochia Vici et de Salliforis, ita quod nos faciamus applicari nostris propriis missionibus omnes redditus in domibus Elie de Plano, quondam. De quibus vos a dicto termino in antea possitis tantum vendere quousque de predictis LVI solidis sit vobis et quibus velitis satisfactum. Et sic promittimus *et cetera*. Et si pro his *<et cetera>* fideiussores Petrum de Plancha, clericum et Petrum de Costa de Prato Narbones, quemque pro toto, quos possitis *<et cetera>*. Et hec iuro ego Petrus de Plancha.

Testes: Guilelmus de Plano, Berengarius de Stagno et [Guilelmus] de Stagno.

869

1263, juliol, 14

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i el seu convent deuen a Bartomeu Martí, clergue de Sant Martí Sescorts, i a Berenguer de Comermena, procuradors de la capella de Santa Margarida de Vilaseca, 200 sous barcelonesos de tern. El prior i Pere de Plancha, procurador de l'esmentat monestir, prometen que guardaran hostatge.*

A ABEV. ACF-10, f. 91v.

Nos, frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem debemus vobis Bartholomeo Martini clerico Sancti Martini de Cotibus et Berengario de Cumba Ermena, procuratoribus capelle Sancte Margarete de Villasicca, CC solidos barchinonenses de terno racione mutui, qua denarii sunt de bonis dicte capelle. Termino: quandocumque vobis placuerit vel a vobis requisitus infra spacium XX dierum ad admonicione vestra, et si pro his *<et cetera>* et hec iuramus nos frater Raimundus prior et Petrus de Plancha procurator nostri monasterii vel tenere nobis ambo hostaticum [...] *et cetera*, et non nobis tenentibus hostaticum non possimus alium procuratorem sive dispensa [...].

Testes: Petrus Isarni, Raimundus de Serradello et Berengarius de Stagno.

870

1263, agost, 11

Reconeixement de deute. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent reconeixen que deuen a Bartomeu Martí, clergue de Sant Martí Sescorts, i a Berenguer de Comermena, procuradors de la capella de Santa Margarida de Vilaseca, 200 sous barcelonesos de tern. Obliguen el mas Oliveres, de Sant Martí Sescorts.*

A ABEV. ACF-10, f. 100v.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem, recognoscimus et fatemur nos debere vobis Bartholomeo Martini clerico Sancti Martini de Cotibus, Berengario de Cumba Hermena procuratoribus capelle Sancte Margerite de villa Sicca, CC solidos Barchinonenses de terno racione mutui. Qui denarii sunt de bonis dicte Capelle. Termino: infra spatium XX dierum post quod vobis muniti ferimus vel requisiti. Et si infra spactium predictorum XX dierum non solverimus vobis ut predicatur dictos CC solidos vendimus vobis et cui velitis in presenti pro predictis CC solidis per alodium bene franchum, proprium et liberum totum ipsum nostrum mansum de Oliberes qui est in parrochia Sancti Martini de Cotibus, cum omnibus honoribus, possessionibus et pertinentiis eiusdem et cum omnibus hominibus et feminis eiusdem mansi. Promitimus etiam vobis stipulantibus quod nunquam a vobis moniti fuerimus si non solverimus vobis dictos CC solidos infra predictum spacium quod incontinenti faciamus vobis et dicte capelle sine aliqua questione instrumentum vendicionis de predicto manso firmatum et corroboratum per nos. Ita videlicet quod si dictus mansus valeret ultra predictos CC solidos illud quod plus valeat sit vestrum et si minus valeret nos promitimus vobis dare incontinenti illud quod minus valeret. Et de hoc promitimus stare ad cognicionem tui predicti Berengarii de Coma Hermena et Bertrandi de Rieria et si pro his *<et cetera>*. Et hec iuramus nos frater Raimundus prior.

Testes: Petrus Taya clericus, Petrus de Serra Mala et Michael de Serramala.

871

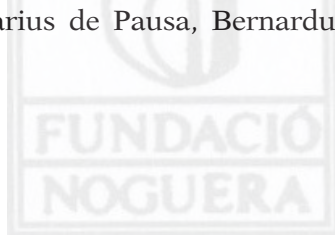
1263, setembre, 4

Nomenament de procurador. *Guillem, prior de Sant Ponç de Corbera, i els monjos i germans de Sant Pere de Casserres, que són Pere, sagristà, Pere, cambrer, Guillem, Guillem de Vascònia, Pere de Sau, Guillem de Pujol, Berenguer de Vilar, constitueixen a Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, procurador en la causa entre l'esmentat monestir i Bernat, bisbe de Vic, sota examen del venerable Pere, cambrer d'Amer, Bernat, prior de Manlleu, Pere de Solà, jurisperit i clergue de Vic, subdelegats, amb Arnau de Vernet, degà de Lleida, jutge delegat pel Papa.*

A ABEV. ACF-10, f. 111r.

Nos, Guilelmus prior Sancti Poncii de Corbaria, frater Petrus sacrista, frater Petrus camerarius, frater Guilemi, frater Guilelmus de Vasconia, frater Petrus de Sauo, frater Guilelmus de Podiolo et frater Berengarius de Vilario, Castriserrensis monachi, et alii fratres eiusdem conventus, constituimus vos dominum fratrem Raimundum, priorem nostrum, procuratorem nostrum ac deffensorem legitimum, sindicum et actorem in ipsa causa que movetur vel moveri speratur inter nos et monasterium nostrum, ex una parte, in dominum Bernardum, Dei gracia Vicensem episcoum ex altera, in posse et sub examine venerabilium fratrum Petri camerarii Ameriensis et Bernardi prioris Manulevensis et Petri de Sola iurisperiti et vicensi clerici subdelegatorum et ab Arnaldi de Verneto Ylardensis decani a supremo pontifice iudicis delegati, promittentes nos ratum et firmum perpetuo habituros quicquid in dicta causa quocumque modo actum fuerit seu etiam procuratum sive hucusque per nos iam est actum vel procuratum in causa predicta, et dantes etiam vobis plenam potestatem quod possitis in predicta causa iurare de calumpnia vel de veritate dicenda et constituere etiam alium procuratorem pro ut vobis videbitur expedire, promittentes etiam iudicatum solvi.

Testes: Berengarius de Pausa, Bernardus de Plano et Berengarius de Stagno.

872

1263, setembre, 5

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i el seu convent deuen a Guillem de Pontarró 100 sous barcelonesos de tern, per raó de draps, que tenia Berenguer de Paula, i 23 sous de deute.*

A AEBV, ACF-10, f. 111v.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis, et conventus eiusdem, debemus tibi Guilelmus de Pontarrono C solidos Barchinonenses de terno racione pannorum quos a te emimus, quos habuit Berengarius de Paula, et XXIII solidos de debito. Termino: in festo Aparicionis Domini primo venturo. Et si pro his <et cetera>. Et hec iuro ego Petrus de Plancha clericus \vel tenere tibi hostaticum/.

Testes: Berengarius de Benagis, Bernardus de Stagno et Petrus Martini.

873

1263, setembre, 6

Carta de germandat. *Ramon, prior de Casserres, amb el consentiment de tot el monestir, rep Guillem de Riudeperes com a canonge i confrare del cenobi, i com a tal participarà dels seus béns temporals i espirituals. Sempre ha de ser fidel i lleial al monestir i ha d'obeir el prior i els seus successors.*

A ABEV, ACF-10, f. 112r.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 127. Regest.

Nos Raimundus, prior Castriserrensis, totusque eiusdem loci conventus, bono animo, in presenti cum hoc publico instrumento recipimus te Guilelmus de Riudeper<es> [...] et participem nostrum et socium tam in spiritualibus quam in temporalibus domus nostre, ita videlicet quod in nostro monasterio habeas victum et vestitum sicut unus ex monachis eiusdem, diebus omnibus vite tue. Dantes tibi et concedentes plenum posse et licenciam quod quandocumque tibi pla<uerit> in nostro monasterio recipere habitum monachalem. Concedimus etiam tibi talem partem in omnibus orationibus et sacrificiis, helemosinis et universis aliis bonis que unquam fient in dicto monasterio Castriserrensis, qualem habet in ipsis unus ex monachis comorantibus in eodem.

Testes: B[ernardus] de Plano Vicensis canonicus, Guilelmo de Plano et Berengarius de Stagno.

874

1263, setembre, 19

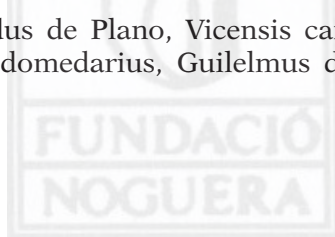
Assignació. *Ramon, prior del monestir de Sant Pere de Casserres i capellà de Santa Maria de Tagamanent, concedeix a Pere d'Avenc, antic rector de l'església de Tagamanent que està malalt, que pugui continuar vivint i menjant a càrrec dels béns de l'esmentada església, amb el consentiment del bisbe de Vic, Bernat de Mur, i de Guillem de Palou, nebot seu que posseïa la cura d'ànimes de l'església de Tagamanent després de la seva renúncia.*

A ABEV. ACF-10, f. 114v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 140. Regest.

Nos, frater Raimundus, prior monasterii Sancti Petri Cas-triserrensensis et capellanus ecclesie Sancte Marie de Tagamanent atendentis infirmitatem tui Petri de Avencho et debilitatem \tui corporis/, considerantes etiam quod bonus et utilis fuistis predic-te ecclesie Sancte Marie de Tagamanento quam longo tempore existi cui etiam amore speciali inductus renuntiasti eo quia non poteris propter infirmitate tui corporis illud servicium inpendere quod decenter in dicta ecclesia in divinis et dignum sit, cum sis clericus quod ecclesiastico beneficio sustinteris de consensu et voluntate expresa Bernardi, Dei gracia Vicensis episcopi, et Guilelmi de Palaciolo, nepotis tui, cui post renunciacionem a te factam dictam ecclesiam concessimus, assignamus vobis victum et vestitum ut te decet in ecclesia antedicta et in redditibus eiusdem, diebus omnibus vite tue. Ita quod dictus Guilelmus de Palaciolo cui ecclesiam predictam concessimus nec eius successores aliquam molestiam non possint inferre tibi super premissis victu et vestitu, immo provideant vobis competenter sicut te decet in omni vita tua in victu et vestitu de redditibus ecclesie antedictae.

Testes: Bernardus de Plano, Vicensis canonicus, Arnaldus de Quadris eiusdem ebdomedarius, Guilelmus de Plano.

875

1263, setembre, 21

Nomenament de procurador. *Ramon de Cardona nomena procurador Berenguer de Posa perquè doni possessió al monestir del mas Palomera, del dret que té al mas Serra i del molí que tenia Ramon Moliner a Rupit.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 150.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 164r: Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 14, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casseres o la presència...*, p. 151. Regest.

Als 21 setembre 1263. Ramon Cardona feu poder a Berenguer Pausa per donar possessió a Casserras del mas Palomera y del dret tenia en lo mas Serra y del molí que tenia Ramon Molner en Rupit que li havia venut.

Se trobarà també tom primer de Actes, foleo 150.

876

1263, setembre, 22

Llicència. *Ramon, prior, i tot el convent de Sant Pere de Casseres donen llicència a Bernat, prior de Manlleu, a Bernat de Pla, canonge de Vic i preposít del mes de juliol, a Pere de Cugullades, de Sant Julià de Vilamirosa, i al seu fill Astruc, que de la propera festa de Nadal i durant set anys puguin agafar aigua del riu Ter per al seu molí de Fontanella, on faran una resclosa. A canvi, donaran una punyera de forment segons la mesura del mercat de vi. El monestir es reserva el dret de construir un molí on hi hagi l'esmentada resclosa.*

A ABEV. ACF-10, f. 115v.

Nos frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem, per nos et omnes successores nostros damus licenciam et plenum posse vobis Bernardo priori de Manleuo et Bernardo de Plano, Vicensi canonico et preposito prepositure mensis julii et Petro de Cuguyadis de parochia Sancti Iuliani de Villa Mirosa et Astrugo filio eiusdem et vestris quod a festo Natalis Domini primo

venturo usque ad VII annos continue venturos et completos possitis ipsam aquam de flumine Ticerii accipere in illo loco in quo eam hodie accipitis et ducere eam ad molendina vestra de Fontanella et ibi facere resclausam secundum voluntatem vestram. Et pro hac concessione quam vobis facimus dabitur nobis annuatim in festo Natalis domini per predictos VII annos unam puyeriam frumenti ad mensuram mercati Vici, et si dictum censum nobis non solveritis annuatim ut predictum est nos possimus eum pignorare vel facere pignorari in predictis molendinis de Fontanella et frangere dictam resclausam. Retinemus tamen nobis quod si nos infra predictum tempus voluerimus facere molendina in predicto loco in quo vos facitis predictam resclausam, quod possimus facere, non obstante hoc quod superius vobis concessimus. Elapsis vero predictis VII annis hec carta pro irrita habeat et ex tunc non habeat valorem.

Testes: Guilelmus de Plano, Barengarius et Guillelmus de Stagno.

877

1263, setembre, 24

Venda. *Ramon de Cardona i la seva muller Ermessenda, de Vic, venen a Ramon, prior, i a tot el convent de Sant Pere de Casserres el mas de Palomera, a la parròquia de Sant Joan de Fàbregues, al terme del castell de Rupit, pel preu de 660 sous barcelonesos de tern.*

A ABEV. ACF-10, f. 117r.

Raimundus de Cardona de Vico et uxor eius Ermessendis per nos et nostros presentes et futuros, non coacti neque circumventi immo gratis consulte et ex mera liberalitate in presenti cum hoc publico instrumento vendimus in perpetuum sine aliquo nostro nostrorumque retentu per alodium bene franchum, proprium et liberum vobis fratri Raimundo priori Castriserrensi et conventui eiusdem totum integre ipsum mansum nostrum de Palomera cum omnibus domibus, honoribus et pertinenciis suis quem habemus in parochia Sancti Iohannis de Frabicis, in termino castri de Rupit, et quicquid nos habemus vel habere debemus sive nobis pertinet et pertinere potest aut debet in toto ipso manso de Serra qui est in eadem parochia et unum molendinum quem per nos tenet Raimudus mulner et Ferrarius Zabater in parochia Sancti Iohan-

nis de Frabicus/ et totum ius et quicquid alius nos habemus et habere debemus sive nobis pertinet aut pertinere potest aut debet in predicto molendino. Iamdictum itaque mansum de Palomera, cum omnibus domibus, honoribus, possessionibus, que ibi sunt vel inde fuerint sive exierunt que non sunt redempti, hominibus et feminis et pertinentiis suis et quicquid aliud habemus vel habere debemus in predicto manso de Serra et in predicto molendino cum omnibus locis, vocibus, iuribus, cessionibus et accionibus nostris et cum universis aliis in hiis vel pro hiis ad nos et nostros quoquo modo spectantibus vel spectare debentibus aliqua ratione per alodium bene franchum, proprium et liberum, sine aliquo nostro nostrorumque retentu vendimus vobis et predicto monasterio pro DC LX solidis monete barchinonense de terno quos nos a vobis concedimus recepisse, renunciando *et cetera*. Et de predicta venditione inducimus vos et dictum monasterium vestrum in possessione pleno iure ut in rem vestram propriam et dicti monasterii. Nos et nostros inde perpetuo penitus spoliantes. Et si hec venditio plus dicto precio valuerit, totum vobis et dicto vestro monasterio damus perpetuo irrevocabiliter inter vivos. Et teneamur vobis de evicione. Et hec iuro Ermessendis et non contravenire nec facere venire ratione sponsalicii, et renunciando *et cetera*.

Testes: Raimundus de Podio de Rota, Berengarius de Stagno, Raimundus de Pruners et Petrus de Villa.

878

1263, setembre, 24

Confirmació. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent reconeixen a Ramon de Cardona i a la seva muller Ermessenda, de Vic, la venda del mas de Palomera, els drets del mas Serra i d'un molí a l'esmentat monestir.*

A ABEV. ACF-10, f. 117v.

Nos frater Raimundus, prior Castriserrrensis et conventus eiusdem recognoscimus et fatemur in veritate tibi Raimundo de Cardona de Vico et uxori tue Ermessendi quod vendidistis nobis et dicto monasterio Castriserrrensis per alodium bene franchum totum integritur ipsum mansum de Palomera cum omnibus domibus et pertinentiis eiusdem et quicquid habebatis in toto ipso manso de Serra et in toto ipso molendino quem per vos tenebant Raimundus

Mulner et [Ferrarius] Zabater, pro ut in carta vendicionis plenius continetur, in quoquidem instrumento vendicionis constituistis et obligavistis vos nobis quod predicta omnia sunt alodia, unde nos in presenti cum hoc publico instrumento solvimus vos et omnia bona vestra quod non teneamini nobis nec predicto nostro monasterio si forte Raimundus, Dei gracia vicecomes Cardone vel domina vicecomitissa uxor eius vel aliquis pro eiusdem ex parte eorum aut nomine et racione domini vel pro baiulia nobis vel nostro monasterio aliquid in predicta vendicione demandaverint, quem vos nobis fecistis, quod non teneamini nobis vel nostro monasterio in aliquo.

Testes: Raimundus de Pruners, Petrus de Villa, Raimundus de Podio et Ferrarius de Brugeria.

879

1263, setembre, 24

Promesa. *Ramon de Cardona i la seva muller Ermessenda, de Vic, prometen a Ramon, prior, i a tot el convent de Sant Pere de Casserres que lloaran la venda feta a aquest monestir del mas Palomera, els rèdits del mas de Serra i el molí a Sant Joan de Fàbregues.*

A ABEV. ACF-10, f. 117v.

Raimundus de Cardona de Vico et Ermessendis uxor eius promitimus vobis Raimundo, priori Castriserrensensis et conventui eiusdem quod statim cum Jachobus, Petrus, Andreas, Raimundus et Phelipus et Berengarius et Gaucerandus et venerint ad etatem perfectam et quandocumque a vobis fuerimus requisiti per spacium unius mensis faciamus ab illis firmare et laudare totam illam vendicionem quem vobis fecimus et dicto vestro monasterio de toto ipso manso de Palomera et de iure que habebatis in manso de Serra et in ipso molendino quem per nos tenent Raimundus Mulner et [Ferrarius] Zabater in parochia Sancti Johannis de Frabicis, pro ut in carta vendicionis continetur. Et si pro hiis et cetera, et hec iuro et cetera.

Testes: Raimundus de Pruners, Petrus de Villa et Guilelmus Rochet.

880

1263, octubre, 12

Venda. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent venen a Ramon Garriga, clergue de Sant Joan de Fàbregues, els drets sobre el mas Serra de Montdois, amb persones, els quals, junt amb el mas Palomera i un molí que va comprar a Ramon de Cardona per 550 sous, s'havien de destinar a la fundació que aquest clergue volia fer a la capella de Santa Maria de Montdois.*

A ABEV. ACF-10 f. 123v.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 175. Regest.

Nos frater Raimundus prior Castriserrensis et conventus eiusdem per nos et omnes successores nostros vendimus in perpetuum per alodium bene franchum, proprium et liberum tibi Raimundo de Garriga clerico Sancti Iohannis de Frabicis, et specialiter illi stabilimento quod tu proponis facere in capella Sancti Marie de Munt Doys que sita est in eadem parochia, totum integre ipsum mansum nostrum de Serra de Munt Doys qui est in predicta parochia per alodium nostrum franchum, cum omnibus domibus, honoribus et possessionibus eiusdem et cum omnibus hominibus et feminis \videlicet cum Petrus de Serra et uxore sua Maria et infantibus eorum et cum descendentibus ab eisdem tamen/ expletis, censibus, redditibus et universis aliis dominiis et iuribus *et cetera* pro DL solidis Barchinonensibus de terno, et eos convenisse et solvisse ad ipsam emptionem quam nos fecimus \ad opus nostri monasterii/ Arnaldo Raimundo de Cardona de Vico de quodam manso de Palomera et de manso de Serra et de quodam molendino que omnia sunt in predicta parochia Sancti Iohannis de Frabicis, renunciando *et cetera*.

Sig+num Guilelmi de Ruvira baiuli qui predictam laudo et firmo et etiam per me et meos solvo et diffinio in perpetuum sine aliquo retentu totum ius quod racione baiulie vel alia racione habeo in predicto manso.

881

1263, octubre, 14

Debitori. *Ramon, prior de Sant Pere de Casserres, Guerau de Vilar, de Sant Bartomeu Ssegorgues, i Ramon de Puig, de Roda, deuen a*

Bernat de Mur 55 sous barcelonesos de torn per la guarda i despeses fetes quan Homededéu de Casserres era captiu. Estableixen els terminis de pagament.

A ABEV. ACF-10, f. 124v.

Raimundus, prior Castriserrensis, Geraldus de Vilari de parochia Sancti Bartholomei de Gorga et Raimunus de Podio de Rota debemus tibi Bernardo de Muro LV solidos Barchinonenses de terno ratione illius garde et pro expensis quas fecisti dum Homo Dei de Casseris tenebas captus, de quibus promittimus tibi et cui velis solvere sine questione, dilacione et aliqua excepcione videlicet die sabbati proxima post Omnium Sanctorum proximo venturum XX solidos et ab eadem die sabbati ad III ebdomedas XX solidos et ab eadem altera die sabbati usque ad alias III septimanas residuos XV solidos. Et si pro hiis *<et cetera>*, in nobis et in omnibus bonis nostris, et est certum quod in predicto debito debemus nos Raimundus prior Castriserrensis XXX solidos et ego Geraldus de Vilari XX solidos, et ego Raimundus de Podio residuos V solidos.

Testes: Berengarius de Mata, Petrus de Poal, Petrus de Plancha et Petrus Argilager.

882

1263, octubre, 14

Promesa. *Homededéu de Casserres i la seva muller Ermessenda prometen servir indemnes Ramon, prior de Casserres, Pere d'Avenc, Guerau de Vilar i Ramon de Puig, fiadors. Obliguen el seu mas de Fradera.*

A ABEV. ACF-10, f. 124v.

Homo Dei de Casseris et uxor mea Maria [sic] promittimus vobis fratri Raimundo priori Castriserrensis, Petro de Avencho, Geraldus de Vilari, Raimundo de Podio, servare vos et omnia bona vestra de omnibus fideiussionibus que pro nobis et nomine nostro ac de mandato et precibus nostris fecistis Ferrario de Spina, Arnaldo de Podio Sercos et Bernardo de Muro baiulo domini Vicensis Episcopi. Et si pro hiis et hoc totum in nobis et in omnibus bonis nostris et specialiter in toto nostro manso de Fredera et in honoribus et possessionibus eiusdem ubique sint, et hec iuramus ambo.

Testes: Berengarius de Mata, Bernardus de Bellosolano et Petrus de Plancha.

883

1263, novembre, 21

Establiment. *Maria Balaguer i els seus fills estableixen a Guillem Mir, donat del monestir de Casserres, i a Pere Mir, de Sant Martí Sescorts, la coma de Balaguer, les honors anomenades de Camps, la coma d'Ubac i la feixa de Guardioles, per tal que durant vuit anys en tinguin l'usdefruit a canvi de pagar la meitat dels esplets, salvant el domini del monestir de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77r. Nota al marge: "Número 81, legajo 9, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 11 kalendas desembre 1263. Maria Balaguer y sos fills establiren a Guillem Mir, donat del monastir de Casserras, y a Pere Mir, de la parròquia de Sant Martí, tota aquella coma dita de Balaguer, que és sota lo mas de Guardiolas, tots los honors dits de Camps, y tota la coma de Ubach y una feixa dita de Guardiolas. Per a que ho usufructuasen per 8 anys, pagant als establiments la mitat dels explets, y salvo sempre lo domini per Casserras.

884

1264, febrer, 9

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, deu a Ramon de Sunyer 40 sous de tern per raó de la compra de blat. Obliga censos, parts d'esplets i tot el que reben a la batllia que Ramon de Serradell té per ells.*

A ABEV. ACF-10, f. 179v.

Raimundus prior Castriserrensis et conventus eiusdem debemus tibi Raimundi de Suyera XL solidos Barchinonenses de terno racione bladi quem a te emimus. Et renunciando excepcioni dicti bladi non recepti, pro quibus in presenti obligamus tibi et cui velis omnes census, partes expletorum, agraria et omnia alia que nos ab hodie in antea accipimus vel havere aut recipere debemus in

tota baiulia quam Raimundus de Seradel per nos tenet ubique. Tali pacto ut predicta hec omnia tu et quos velis teneas, recipias et habeas continue et in pace contra omnem personam, tantum quousque de dictis XL solidis sit tibi et cui velis integre satisfactum, et quod ibi aliquid non tangamus nec tangi vel levari faciamus nec feri permitamus ymo promittimus tibi et cui velis tantum facere tenere et possidere quousque de dictis XL solidis sit tibi et vull velis integre satisfactum. Et si pro hiis <et cetera>.

Testes: Petrus de Plancha, Jacobus de Rubio et Berengarius de Stagno.

885

1264, febrer, 13

Donació esponsalícia. *Maria Coloma de Fonts, de Sant Pere de Roda, fa donació esponsalícia al seu futur marit, Ferrer de Pedroses, de Sant Pere de Torelló. Li concedeix la meitat dels béns que ella ha rebut dels seus pares, possessions situades a la parròquia de Sant Pere de Roda, sota domini del monestir de Sant Pere de Casserres, i a Tavertet.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/112 (signatura antiga II/58). Original (198 × 175 mm). Al dors: "Roda nº 128"; "Legajo 13, armario 1, estancia 15"; "hh 51"; "1264"; "C 112"; segell BUB.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 260.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Colom. Número 128, legajo 13, armario 1, estancia 15. Se troba tom tercer de Actes, foleo 260". Regest: "Als 13 febrer 1264. Maria Colom, filla de Pere, donà per esponsalici a Ferrari Padrós la mitat del mas Colom, de Roda, que tenia en domini de Casserras y la mitat dels demás béns que possehia per qualsevol domini en las parròquias de Roda, Tavertet y altres, possehint-<h>o junts vivint, y morts sos fills".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/58.

b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 634. Regest.

c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Maria Columba de Fontibus, filia Petri Columbi de Fontibus, de parrochia Sancti Petri de Roda et Bernarda uxoris eius, de assensu et voluntate predictorum parentorum meorum dominorum et amicorum mearum bona voluntate, accipio te Ferrarium de Pedroses, filium Ferrarii de Pedrosis, de parrochia Sancti Petri de Torilione, in meum maritum et in

tempori presenti nupciarum nostrarum mitto tibi in sponsalium medietatem totius doni in omnibus quod mihi fecerunt parentes rationi predicti scilicet medietatem totius mansi Columbi et loci qui est in parrochia Sancti Petri de Roda in dominio Sancti Petri Casserris et honorum et pertinenciarum eius, et medietatem omnium vexellarum, pannorum, bestiarum et apparatus mansi predicti, et medietatem omnium honorum et bonorum meorum habitorum et habendorum ubicumque sint et quocumque dominio in parrochia sancti Petri de Roda et de Taverteto, et in aliis loci sicut continetur in carta donacionis quam pater meus et mater mea mihi fecerunt tempore presenti nostrarum nupciarum. Tali pacto dictum sponsalium tibi facio quod ego et tu totum hoc donum in simul teneamus in omni vita nostra. Ad obitum nostrum revertatur totum cum alia medietate proli ex nobis ambobus in simul procreate, et si forte talem prolem superstitem que ad etatem perfectam veniat non habuimus et mihi mori contigerit te superstitute teneas tu dictum tuum sponsalium in omni vita tua cum uxore et sine uxore, <cum> infante et sine infante, ad tuum obitum revertetur totum meis propinquieribus preter XXX solidos barchinonenses de terno de quibus facias tuam voluntatem de meo super tuum sponsalium. Et si post meum obitum voluerint te expellere de tuo sponsalio sit eis licitum prius tibi et amicis tuis per solutis CCCCL solidos barchinonenses de terno. Computatis in illis CCC solidos predicte monete quos nobis adduces ex quibus bene sumus paccati, renunciando excepcioni peccunie non numerate. Ad tuum vero obitum propinquiores mei recuperent in continenti CXX solidos qui sunt de meo, et tu facias voluntatem tuam ut dictum est de XXX solidos que remanent de meo ut dictum superius est. Pro quibus vero dictis tuis denariis quos recognosco penes mihi recepisse obligo tibi et tuis amicis quod teneatis totum sponsalium tamdiu fructus in sortem nullatemus computando quousque de predictis omnibus denariis fueris vel fuerint persoluti.

Quod est factum idus febroarii, anno Domini M^o CC^o L^o X quarto.

Sig+num Marie Columbe predicte, sig+num Petri Columbi, patris eius, sig+num Bernarde matris eius, sig+num Berengarie, sig+num Elicsendis, sig+num Guillelme, sororis eius, nos qui hec facimus et firmamus salvo iure dominorum.

Testes huius rei sunt Petrus de Villa, Bernardus de Casseris, Berengarii Bufilii, Iohannis de Buxeda, sacerdos, Nadal de Villa, sacerdos. Sig+num Guillelmi de Balagario, baiuli Casseris.

Ego frater Raimundus, prior Castrisserris, subscribo salvo iure nostro SSS. Frater Petrus Castrisserrensis camerarius, firmat SSS. Ego frater Petrus Castrisserris sacrista, subscribo +. Sig(*signe*)num Petri de Sauo, monachus.

Petrus sacerdos qui hoc scripsit die et anno quo SSS. supra.

886

1264, juliol, 4

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Ferrer de Sala una honor situada a Sant Martí Sescorts, al lloc anomenat Borrelleres, una honor anomenada Peça Rodona al mas de Vilagermà i altres peces, a canvi del pagament de la quarta part dels fruits a l'esmentat monestir.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 82, legajo 9, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 nonas juliol 1264. Lo prior de Casserras establí a Ferrer de Sala un honor situat en la parròquia de Sant Martí, en lo lloch dit Borrelleres, y tots los honors que tenia en lo mas de Vilagermà, a saber un honor dit pessa Rodona, altres pessas ditas Comarigas, la mitat de una pessa de terra sota las casas del mas Vila y altres pessas sota la matexa casa. Ab pacte que hagués de donar la quarta part dels fruyts.

887

1264, novembre, 24

Venda. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent venen a Berenguer de Pla els rèdits, censos, parts de collita i altres que reben per Sant Joan de la batllia que Pere de Pla té per ells durant tres anys, pel preu de 410 sous de tern.*

A. ABEV. ACF-10, f. 229r.

Frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem vendimus tibi Berengario de Plano et cui velis, pro CCCCXX solidis monete Barchinonense de terno quos *et cetera* omnes redditus, census, partes expletorum et terciam partem aventurarum et omnia alia eximenta que aliqua ratione a festo Sancti Johannis junii primo venturo usque ad tres annos completos et primos venturos habere et accipere debemus in tota tua baiulia quam Petrus de Plano filius Elie de Plano condam per nos tenet ubique. Nos vero firmemus et teneamus firmare omnia instrumenta aventuraru que ibi evenerint infra dictos tres annos, et habeamus duas partes denariorum qui dantur pro firmamento et tu terciam partem. Mandamus etiam Petro de Plano baiulo nostro predicto quod predicta hec omnia tibi et cui velis bene et fideliter tradat et deliberet pro ut ea omnia nobis tradere et deliberare tenetur, et de eis nobis respondeat. Et si hec vendicio *et cetera*, et sic promittimus *et cetera*. Et si pro hiis *<et cetera>* fideiussores dictum Petrum de Plano, Petrum de Passarela de Savassona, Arnaldum de Colle de Falgerolis, quemque *<et cetera>*, quos *<et cetera>*. In hanc vendicione non intelligantur denarii censuales quos accipimus in mansis de Fonte Sereno et de Cumba et de Bassis.

Testes: Bernardus de Plano, Vicenses canonicus, Petrus de Plancha et Jacobus de Sorroca.

888

1264, novembre, 25

Debitori. *Ramon, prior de Casserres, i tot el convent reconeixen haver rebut de Berenguer Miró i de Berenguer de Casserres tres sesters de vi segons la mesura de Vic, que tornaran per la festa de Santa Maria d'agost. El prior obliga la verema que reben de Prat Narbonès i de Sentfores.*

A. ABEV. ACF-10, f. 230r.

Nos frater Raimundus, prior Castriserrensis et conventus eiusdem recognoscimus et fatemur nos mutuo recepisse a vobis Berengario Mironis et Berengario de Satiserris III sextaria puri et boni vini ad mensuram Vicensem que current in Ausona. Et renunciando *<et cetera>*. Termino: in festo beate Marie augusti

proxime, pro quibus in presenti obligamus vobis et cui velitis omnes redditus et eximenta et quemque ab hodie in antea recipere debemus in manso de Costa de Prato Narbonesio et totam vindemiam quam nos recipere debemus in prato Narbones et in parochia de Salliforis quam promitimus in sortem computando. Fideiussores: Petrum de Costa predicto et Petrum de Planca quem <et cetera>, quos <et cetera>.

Testes: Petrus de Figerola, Petrus de Alibergo et Jacobus de Subtus Roca.

889

1265, gener, 25

Confessió d'ésser home del monestir. *Arnau sa Font confessa que ell, els seus fills i béns són del monestir de Casserres, al qual lliura dos perdius per Tots Sants.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 203.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sacalm i Cantallops", f. 167r. Regest en paper de 1787.

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 8.

Arnau Safont confessa ser ell, sons fills y béns del domini de Casserras, y dona cada any al dit monestir per Tots Sants 2 perdius.

Se troba també tom 1 de actes, fol 203.

890

1265, agost, 27

Sentència. *Berenguer de Posa, jutge de l'església de Casserres, dicta sentència a la causa presentada per Ramon, prior del monestir de Casserres, contra Gerard de Vilar, Ferrer de Bruguera i Berenguer de Casserres. El prior reclama la part de la collita que li correspon d'un camp del mas Conill sota domini del monestir, que els inculpats cultivaven i han deixat erm durant dotze anys. El jutge els condemna a pagar trenta-sis quarteres de blat i trenta-sis somades de vi al monestir.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/113 (signatura antiga II/62). Original (256 × 292 mm). Al dors: “Roda nº129, legajo 13, armario 1, estancia 15”; “Nº[..]”; “hh 83”; “Sentencia por la qual consta que el prior de Caseres puede obligar a los que an establecido tierras los ante p[...] los an que cultivan [...] en las posesiones que les an establecido los comunes”; “nº 12”; “Cunill de Roda”; “1265”; “ 113” i segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Pere de Roda”, f. 107r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Terras del mas Conill. Número 129, legajo 13, armario 1, estancia 15”. Regest: “Als 27 agost 1265. Berenguer Pausa, jutge nombrat per Casserras, sentència y condemnà a Gerardo Vilar, Ferrari Bruguera y a Berenguer Casserras en haver de pagar a Casserras 36 quarteras de blat y 36 sumals de verema o son valor per lo que ells havian defraudat al dit monastir dexant herm per 18 anys un camp del mas Conill que tenian en domini del dit monastir”.
- a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/62.
- b VICENS, “Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l’època de Jaume I”, p. 635. Regest.
- c ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Cum inter fratrem Raymundum priorem Castrisserrensis ex una parte, agentem, et Geraldum de Vilari, Ferarium de Brugaria et Berengarium de Casserris ex altera, deffendentes. Questie mota foret sub examine Berengarii de Pausa, iudicis Castrisserrensis ecclesie. Coram quo idem prior suam petitionem proposuit in hunc modum. Ponit ffrater Raimundi, prior Castrisserrensis, conquerendo contra Geraldum de Vilari, Ferarium de Brugaria et Berengarium de Casseris, qui cum omnes tres predicti teneant pro indiviso ius colonatur cuiusdam campi qui est de dominio dicti prioris et ecclesie castrisserrensis et de tenedonibus mansi Cunili, cessant et contradicunt colere ac laborare ipsum. Imo permitunt eum heremum et incultum propter quas malam curam et culturam dictus prior et ecclesia sua amiserunt a XX annis citra partem suam expletorum videlicet III quarterias bladi et II somatas vindemie uno anno cum altero computando, unde potebat eosdem sibi sententialiter condemnari. Pro ut ordo rationis et iuris duxerit postulandum cui petitione Berengarius de Casseris dixit quod non responderet sed faceret voluntatem dicti prioris. Geraldus vero de Vilari et Ferarius de Brugaria responderunt predicto libello et confessi fuerunt se teneri ius colonatur dicti campi et quod non laboraverunt eum a XII annis citra et quod dictus prior amiserat a dictus XII annis citra partem suam expletorum, scilicet unam quarteriam bladi et I somatam vindemie cetera omnia negaverunt prestito super predictis causis iuramento et utraque parte perseverante in sua petitione et responsione super negatis fuerunt probationes adiudicate. Testes etiam recepti et publicati super quibus fuit disputatum utrumque

ac in causa conclusionis et renunciacionis a partibus. Unde ego Berengarii de Pausa, iudex predictis, visis et auditis racionibus et allegacionibus utriusque parte, ac habito consilio sapientium cum constet mihi per deposiciones testium et confessionem partium quod a XVIII annis citra contra dictus Geraldus de Vilari et Ferarius de Brugaria propter discencionem qui erat inter eos maliciosse predictum campum heremum permiserunt et constet etiam mihi quod dictus prior et ecclesia Castrisserrensis a predicto tempore citra sunt dāpnificatis anno sterili cum fertili computato quolibet anno in duabus quarteriis bladi et in duabus somatis vindemie.

Condepno de iure Geraldum de Vilari, Ferarium de Brugaria ac Berengarium de Casseris in XXXVI quarteriis bladi et XXXVI somatis vindemie vel in existimacionem predictorum bladi et vindemie predicto priore et ecclesie castrisserrensis super omnibus \ aliis/ eosdem Geraldum de Vilari, Ferarium de Brugaria et Berengarium de Casseris absolvens.

Lata fuit hac sententia anno domini MCCLX quinto, VI kalendas septembris, presentibus testibus Bernardus Bofid, Ferrarius de Subtus Roca, Iohanne de Ma[...], Geraldus de Madrona, Petrus de Ruxol, Raimundus de Ridollo.

Sig+num Berengarii de Pausa, iudex predictus, qui hoc tulit iudicium et scripsit cum diccione supraponita que incipit aliis in XXVI linea SSS.

891

1265, desembre, 16

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Ferrer Albert una habitació a Susqueda, al lloc anomenat Puigdemorer, que Ferrer tenia pel cenobi, una feixa de terra dita Camp del Pont i el que tenia a Torramilats, a canvi de la prestació de dos gallines per Nadal, nou ous per Sant Pere i 10 diners per les habitacions de Torremilats.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Susqueda", f. 172r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 desembre 1265. Lo monastir de Casserras establí a Ferrari Albert tota la habitació que dit Ferrari tenia per dit mo-

nastir en la parròquia de Susqueda, en lo lloch dit Puigdemorer, desà el torrent de Rejols, y una fexa prop la iglésia, junt al torrent, dita del Camp de Pont, y tot lo que tenia en Torramilats. A la prestació de 2 gallinas per Nadal, 9 ous per Sant Pere y 10 diners per las habitacions de Torramilats.

892

1266, maig, 31

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Ramon Oliver dues peces de terra a la Guàrdia, al lloc anomenat Quadra del Camí, a canvi del pagament del quart i del braçatge.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Quadra del Camí. Número 48, legajo 5, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 31 maig 1266. Lo prior de Casserras establí a Ramon Oliver dos pessas de terra de la Guàrdia y lloch dit Quadra del Camí. Que affronta la una a orient ab honor de Andreu Carrera, a mitgdie ab honor de Ramon Costa, a ponent ab lo camí públich y a tremuntana ab honor de Guillem Cortal. Y la altre a orient ab honor del mas Serrahima, a mitgdie ab la Costa, a ponent ab Pere Terrer, y a tremuntana ab dit Cortal. A la prestació de quart y brasatge.

893

1266, setembre, 19

Presentació. *El prior de Casserres presenta la rectoria de Santa Maria de Tagamanent.*

[A] Original perdut.

[B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

a BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, p. 93. Regest.

Donava també lo dit Prior la Rectoria de Santa Maria de Tagamanent del Bisbat de Vich, y consta en la Escrivania de Vich, que lo Prior de Casserras feu varias presentacions de dita Rectoria,

y en especial a 13 de las Chalandas de Octubre del any 1266 Fra Guillem, prior de Casserras, presentà la dita rectoria.

894

1266, novembre, 16

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Berenguer Quadres una honor que tenia per compra, consistent en dues feixes per les quals rep la tasca i el braçatge, i una honor que havia comprat al Prat Narbonès, per la qual rep tasca, i l'absol del braçatge.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 610v, núm. 32 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 48v-49r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7, legajo 1, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 novembre 1266. Lo prior de Casserras llohà y establí a Berenguer Quadres tot aquell honor que havia comprat a Maria, muller de Ramon Mayols, en lo qual eran 2 fexas de terra. Y en la una rebia dit monastir tasca y en la altre tasca y brassatge. Y lo honor que havia comprat de Dalmau Verdaguer en lo Prat Narbonès, en què rebia dit monastir tasca ab prestació de tasca de tots los fruyts, absolut-lo del brasatge que prestava.

895

1266, desembre, 5

Confessió d'ésser dona pròpia del monestir. *Bernarda Orsa de Basses, de Sant Pere de Roda, confessa que ella, els seus fills i béns són del domini de Sant Pere de Casserres, al qual paga una perdiu de cens.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/114 (signatura antiga II/60). Original (180 × 108 mm). Al dors: "Donacio al monestir de Casseres del mas Bases de Roda. Roda"; "Nº 105"; "hh 122"; "lo mas Bases"; "Roda nº 130, legajo 13, armario 1, estancia 15"; "1266"; "C 114"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Bassas. Número 130, legajo 13, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 5 desembre 1266. Bernarda de Bassas, de Roda, confessà ser ella, sos fills y béns

de domini de Casserras y no proclamar altre señor, y pagar cada any per dit domini lo cens de una perdiu”.

- a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/60.
- b VICENS, “Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l’època de Jaume I”, p. 634. Regest.
- c ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Sciant cunctis presentibus quam futuris, quod ego Bernarda Orsa de ses Bases, soror de n·Andreu de ses Bases, de parrochia Sancti Petri Rotensis, non vi compulsata vel fraude aliqua inducta sed bono animo ac spontanea voluntate recognosco et fateor meum corpus et omnes infantes quos habeo vel habeo vel de me exhibent et omnia mea bona mobilia et immobilia, habita et habenda, esse de vobis dominis prior Sancti Petri Castriserris et de totius eiusdem conventus. Ita quod nullum alium seniore valeam de cetero reclamare vel vos et vestros et nullam prescripcio temporum vel habitacio villarum ac civitatum vel opidorum seu aliorum locorum mihi vel infantibus ac rebus meis possit prodesse et pro firma mei corporis et infantium et rerum meorum posse promitto vobis dare in quolibet anno unam perdicem pro censu.

Quod est factum nonas decembris, anno Domini M^o CC^o LX° sexto.

Sig+num Bernarda, qui hoc firmo et iuro in manu Arnaldi, presbiter Castriserris.

Testes huius rei sunt Petrus de Subtus Roca, manent in villa Vici, et Bernardus Castriserris et Arnaldus de Fontserre et Raimundus de Seradello et Raimundus Desscalies, omnes qui hoc viderunt.

Arnaldus Mieronis presbiter, qui hoc scripsit die et anno quod supra SSS.

896

1267, gener, 1

Confessió. *Arnau, clergue, confessa al monestir de Sant Pere de Casserres el mas Via i una honor del mas Torrent, de Sant Martí Sescorts, que té en penyora, pels quals fa tasca.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Martí Sescorts”, f. 77v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Número 83, legajo 9, armario 1, estancia 9”.

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A las kalendas janer 1267. Arnau, clergue, confessà a Casserras lo mas Via y un honor del mas Torrent, de la parròquia de Sant Martí, per los quals fa tasca. Tot lo que possehia en peñora, la qual volia fos finida seguida sa mort quedant entonces tot libre per Casserras.

897

1267, febrer, 20

Establiment. *Ermessenda Solà, de Susqueda, estableix a Guillem de Pasqual unes honors davant el lloc anomenat Liceroles, a Sant Joan de Fàbregues, a canvi de la prestació de la tercera part dels fruits i la reserva de domini al monestir de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 702r, núm. 2 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que s'estableix a Guillem de Pasqual unes honors a Liserons, davant de Simó, sacerdot.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f. 164r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 15, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 febrer 1267. Ermisendis Solà, de Susqueda, establiren a N uns honors davant Liceroles, de Sant Joan de Fàbregas. Que afrontan a orient ab lo coll de Liceroles y arriba fins a la fexa del mas Terrats, a mitgdie ab lo torrent de Terrats, que divideix ab los honors de Plans, a ponent ab lo torrent de Conels, y a tremuntana ab Pere Comell, prop lo mas Terrats. A la prestació de la tercera part de fruyts y reserva de domini a Casserras.

898

1267, juny, 20

Definició. *Gilabert de Centelles i la seva muller Elisenda defineixen a Guilleuma Codinac, de Sant Feliu de Torelló, de tots els béns que tenia.*

[A] Original perdut.

- B* BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/115 (signatura antiga II/64). Còpia de 20 de juny de 1318 (228 × 130 mm). Al dors: "Definició feta per mosen Sentelles a la filla den Cudinach [...]"; "Definissio feta per mosen Gilabert [Sentelles] a la filla de mosen Codinachs de [...] de tot quant podra [...] dontra ella. Sant Feliu de Torello"; "No y a res de case"; "JJ 22"; 12 kalendas juliol 1177"; "Nº15 Legajo 2 Armario 1 Estancia 3"; "1267"; "C 115"; segell BUB.
- C* ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 680v, núm. 22 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat el dia 5 de juny de 1278.
- D* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 15, legajo 2, armario 1, estancia 3". Regest: "Als 20 juny 1167. Gelabert Cruielles diffiní a Guillerma Codinachs, de Torelló, tots los béns que de ella tenia".
- a* VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/64.
- b* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Guilabertus de Cintillis et uxor mea domina Elicsendis, ambo nos predicti in simile bona et libera voluntate et ex certa sciencia per nos et omnes successores nostros in presenti solvimus et imperpetuum diffinimus sine aliquo nostro nostrorumque retentu tibi Guillelmam, filiam Iohannis de Cudinach et uxoris eius Agnetis, de parrochia Sancti Felicis de Torilione, et omnes infantes tuos et omnia bona tua et eorum mobilia et immobilia, habita et habenda in cunctis locis. Ita scilicet quod unquam nos vel aliqua sucesores nostri in te vel in infantibus et rebus tuis et forum aliquod de cetero racione dominio vel alia racione demandare atque repetere nullatenus possimus vel possint. Immo semper a nobis et omnibus successoribus nostris cum universis infantibus et rebus tuis et orum sis soluta et diffinita tibi ipse et illi domino quem tu melium facere vel eligere volueris secundum tuam voluntate, et propter hoc accipimus a te XII solidos monete curribilis Barchinone de terno ex quibus omnibus sumus bene tui paccati. Renunciando omni excepcioni preccunie non numerate.

Quod est factum XII kalendas iulii, anno Domini MCCLX septimo.

Sig+num Guilaberti de Cintillis predicti, sig+num domine Elicsendis eius uxoris, nos qui hec facimus et firmamus.

Sig+num Bernardi de Cutina, baiuli. Testes huius rei sunt Berengarius de Vilarnad, Marcho de Vilanova et Guillelmus de Bonana.

Sig(*siguel*)num Ferrarii de Viniolis, rectoris Sancti Martini de Scintillis, in cuius posse firmavit hanc cartam domina Elicsendis de Pulcro Podio V nonas iunii, anno Domini MCCCX octavo. Presentibus testibus Bernardus de Podiolo et Guillelmo de Prato. Sig(*signe*) num Bernardi Codina, baiuli Manulevencis, qui hoc ffirmo.

Sig+num Petri de Camprotundo, presbiteri et rectoris ecclesie Sancti Vincencii de Torilione, qui hec scripsit mandato [...] de Torilione, die et anno SSS.

899

1267, setembre, 5

Sentència arbitral. *Els àrbitres de la causa entre Bernat Espanyol i el seu germà pels béns paterns, declaren que Bernat defineixi el seu germà i com a compensació rebí la terra i era situades al lloc anomenat Sala, de domini reial, i els masos de Pere Andreu i de Pere Coromina, situats a Gurb i a Vespella, respectivament.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 5 setembre 1267. Los arbitres dels germans Español sobre las dieferèncias <que> tenien, declararen que dit Bernat definís a son germà los béns paternos y lo demás <que> li competís en ells y, en recompensa, tingués la terra y hera situat en lo lloch dit Sala, de domini del rey, y lo mas de Pere Andreu, de Gurb, y lo mas de Pere Coromina, de Vespella, ab sos drets.

900

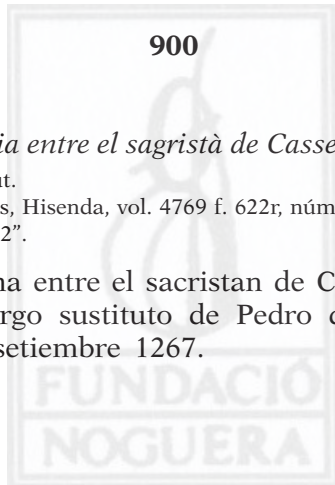
1267, setembre, 9

Concòrdia. *Concòrdia entre el sagristà de Casserres i Pere Sala.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769 f. 622r, núm. 6. Regest en paper. Nota al marge: "6. 3972".

Concordia hecha entre el sacristan de Caserras y Pedro Sala, ante Pedro de Albergo sustituto de Pedro de Ayreys notario de Vique, en las 9 de setiembre 1267.

900 bis

1268, setembre, 26

Testament. *Arnau de Cabrera dicta testament. Nomena marmessors Guillem Xetmar, canonge de Vic, Berenguer de Castell i Ramon de Sant Romà. Mana que l'enterrin al monestir de Sant Pere de Casserres, al qual llega 100 sous. Fa altres deixes a la capella de Santa Maria de Cabrera, a Santa Margarida de Vilaseca, a Sant Pere de Falgars, a Sant Romà de Sau, a Santa Maria de Vilanova, a Santa Maria de la Gleva, a diversos particulars i a familiars.*

A ABEV. ACF, Testaments, f. solt.

a Catalunya Romànica, vol. II, pp. 42-43. Inclou traducció al català.

VI kalendis octobris anno Domini MCCLXXX sexto.

In Christi nomine. Ego Arnaldus de Capraria in meo pleno sensu ac sanitates existens meum facio et ordino testamentum in quo rogando meos eligo manumissores videlicet Guilelmo Xetmari vicensis canonicum, Berengario de Castello et Raimundo de de Sancto Romano milites, quibus plenariam confero potestatem ordinandi et dividendi et vendendi obligandi et alienandi bona mea mobilia et immobilia per meis debitis solvendis et iniuriis restituendis, ad qua debita per iniurias obligo omnia bona mea generaliter et specialiter decimam quam recipio in parrochia Sancti Martini de Supramonte. Volens expresse et mandans quod aliqui mei legatarii seu heredes mei de legato et hereditate inferius a me eisdem factis seu legatis nihil habeant percipiant nec procurent nec de aliquo se intromittant ratione alicuius iure quod ibi habeant vel credant habere aliqua ratione donec dicti mei manumissores de fructibus dictorum bonorum meorum et de proprietate eorundem bonorum quos pro predictis debitis vel iniuriis vendere possint ut predicatur solverint et satisfecerint plenarie de omnibus debitis vel iniuriis quibus meos aliquo seu alicui vel aliquibus obligatus tam ratione mihi quam ratione domine Beatricis de Castilione, quondam, avie mee. Denique eligo sepulturam meam in monasterio Sancti Petri Castrisserrensis vicensis diocesis que mihi fiat honorifice sicut decet de bonis meis et etiam dimitto eidem monasterio C solidos barchinonenses de terno per piatantiis. Item dimitto capelle Sancte Marie de Capraria XXX solidos. Item dimitto cuilibet ecclesiarum parrochialium situarum infra terminos castri de Caprario et de Voltregano V solidos, et cuilibet capellarum situarum in eisdem terminis XII dinerios et Sancte Margarite de Villa Sicca X solidos, et Sancti Petri de Falgars, Sancto Romano de Sauo et Sancte Ma-

rie de Villa nova unicuique V solidos et Sancte Marie de Gleba V solidos. Item dimitto Arnaldo de Sermenterio, scutifero meo, L solidos per hiis in quibus sibi teneor. Item volo et dimitto quod heres nunc infrascriptus provideat in victu et vestitu sicut decet cuidam burdo qui mecum moratur qui vocatur Canaleu Poch in vita sua. Item volens satisfacere heredi mansi de Subtus Rippis de parrochia Sancti Martini de Cotibus de CC solidos in quibus sibi teneor ad restitutionem et mando sibi dare in continenti de bonis meis post obitum meum C solidos et per residuos C solidos assigno tibi quidquid in dicto mansi recipio et recipere debeo que omnia sibi retineat quousque de dictis C solidos fuerit satisfactum.¹ Volo etiam et dimitto domine Guillerme, matri mee, quod teneat et habeat usufructuario iure si voluerit, medietatem omnium redditum totius mei castri de Capraria post obitum meum in omni vita sua et quicquid aliud iure habet in dicto castro aliqua ratione. Deinde dimitto Arnaldo filio meo ipsam domum de Cascabous cum militibus hominibus et feminis mansis et molen- dinis et iura quod habeo in fortitudine rupis de Sauo scilicet in parrochiis Sancti Romano de Sauo, Sancte Marie de Villa nova, Sancti Andree de Baucells, Sancti Petri de Castanyadell et Sancti Martini de Queros que omnia dimitto per alodium franchum exceptis paucis et treugis quos teneo per dominum Raimundum Fulchone: et hoc habeat dictus Arnaldus per legitima hereditate fratris et patris in bonis meis si dictus Arnaldus decessit sine prole legitima que ad etatem perfectam non veniat omni supradicta que sibi dimitto revertant universali herede meo infrascripto. Item Dimitto Dalmacio filio meo CC aureos et Petro filio meo CC aureos. Et domine Constantie filie mee C aureos cum illis quos iam habuit. Et hec predicta habeant predicti mei infantes per legitima hereditate et portionem sibi pertinentibus in bonis meis et sint inde contenti. Quibus omnibus predictis prius solutis deductis et completis. Dimitto Berengario filio meo ipsum integrum castrum meum de Capraria quod teneo per dominam Marchesiam uxorem nobilis domini comitis Empuriarum ac filiam Geraldi de Capraria, quondam, simum cum omnibus alodiis quos infra dictum castrum de Capraria habeo et habere debeo. Dimitto eidem Berengario per alodium franchum ipsam meam fortitudinem que dicitur Bastida cum medietati mansi de Serra de Boix cum aliis suis iuribus et pertinentiis. Tamen si Geraldo de Castilione, frater meus, voluerit reddere et restituere eidem Berengario vel suis medietatem expensarum quas feci tam in opere quam in Guarda et in aliis predictae

fortitudine de Bastida habeat idem Geraldus de Castilione et sui medietatem in dicta fortitudine dictam medietatem expensarum quam medietatem existimo ad decem milia solidorum et amplius. Primitus dicto Berengario et suis restituta et medietate et expensarum de cetero faciendarum. Item dimitto eidem Berengario per alodium bene franchum proprium et liberum ipsam meam domum sive fortitudinem de Solerio cum molendinis laboratione et omnibus aliis alodiis et iuribus. Dimitto etiam eidem Berengario totum meum ipsum castrum de Voltregano cum omnibus suis iuribus quod teneo per dominum Gastonem vicecomitem Biarnensem. Dicta autem castra de Capraria et de Voltregano eidem Berengario dimitto simul cum omnibus militibus homagiis fidelitatibus dominibus et feminis et universis aliis iuribus consuetudinibus et ademprivis quos ego et antecessores mei in predictis omnibus habemus et habere debemus aliqua ratione. Dimitto etiam eidem Berengario omnia alia bona mea mobilia et immobilia et que mihi pertinent et pertinere debent aut possunt aliquo iure, causa vel ratione ubicumque. Restituendo nihilominus dictum Berengarium filium meum universalem mihi heredem. Et si dictus Berengarius decesserit sine prole legitima que ad etatem perfectam non veniat, omnia predicta que ibi dimitto vertant predicto Arnaldo filio meo. Et si dictus Arnaldus non vixerit vel decesserit sine liberis que ad etatem perfectam non venirent, reverterentur predicta omnia predicto Dalmacio filiomeo si in sacris ordinibus non fuerit constitutus. Et si idem Dalmacius esset in sacris ordinibus constitutus vel si non fuerit in sacris et diceret sine prole legitima que ad etatem perfectam non veniret, revertantur Petro filio meo predicto si non fuerit in sacris ordinibus constitutus. Quod si fuerit vel dicesserit sine prole legitima que ad etatem perfectam non veniret predicta omnia revertantur predictae domine Constancie filie mee. Et si dicta Constancia decederet eodem modo predicta omnia revertantur proximioribus meis. Suplico et domino meo Raimundo Fulchonis, vicecomiti Cardonensis sub cuius defensione, protectione et manutencia omnia bona mea et castrorum et honorum pono quod ipse iuvet dictos meos manumissores ad exequendum hanc ultimam meam voluntatem. Et hoc sit[...].

Testes: Guilelmus de Sent Aniol et Bernardus de Rocha Salva, Arnaldus de Lercio.

1. Crida que remet a un fragment situat al final del document.

901

1268, octubre, 6

Àpoca. *Provençal, jueu de Vic, fill de Vidal Provençal de Girona, per ell i per Astruc de Mallorca, difunt, la seva vídua Astruga i el fill d'aquests, Jucefó, i la seva dona Preciosa, reconeix a Arnau de Vallespirans i al prior del monestir de Sant Pere de Casserres que ha cobrat tots els deutes i lucre del cenobi.*

A ABEV. ACF-9, f. 153r.

Provincialis, iudeus Vicensis ac filius Vitalis Provincialis de Gerunda, per me et per Astrugum de Mayoricis condam et Astrugam uxorem eius et Iussephum eorum filium et uxoris eius Prissoze, quorum omnium locum habeo cum publico instrumento, concedo et recognosco vobis fratri [Arnaldo] de Vallespirans et priori monasterii Sancti Petri Castriserrensensis quod satisfecistis mihi ad meam voluntatem de omnibus debitis \et lucris/ que domus vel monasterium Castriserrensensis sive antecessores vestri priores eisdem debuistis usque aliqua racione omnibus supradictis iudeis vel mihi nomine eorum in cartis vel sine cartis, sic quod penes vos vel dictum vestrum monasterium de dictis debitis vel lucris nihil remanet. Et ideo renuncio excepcionem solucionis et satisfactionis non habite en non recepte et illi etiam legi qua cavetur quem propter errorem cauculi computum retineretur etiam omni alii iuri et racioni quibus contra premissa venire possem et facio super predictis omnibus et singulis vobis et monasterio vestro et omnibus illis qui in aliquo dictis iudeis vel mihi essent obligati finem perpetuum et pactum de non petendo, et nulla carta vel scripta de cetero contra predicta si forte de cetero apparuerit volo que nullam habeant valorem.

Testes: Guilelmus de Ulmo, Raimundus Suyera et Berengarius de Stagno.

902

1269, maig, 16

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Guillem Mensa la meitat del mas Sala, al terme de Mirambell, pel qual pagarà les parts de collites i 18 diners de cens al monestir, que es reserva el domini i rep 60 sous d'entrada.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 21, legajo 3, armario 1, estancia 16".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 16 maig 1269. Lo prior de Casserras establí a Guillem Mensa la mitat del mas de la Sala, ab totas sas terras, del terme de Mirambell, pagant al dit monastir la quarta parts dels explets que se culliran en la coromina que és sota lo mas de la Sala. Que affronta a orient ab lo camí que de Castelltort va a la Torre, a mitgdie ab la matexa coromina, a ponent ab la bassa, y a tremuntana ab lo camí que va de la Sala a la Bassa. Y per las demás terras la quinta part de explets y verema. Y per altre coromina lo quart, la que affronta a orient ab la bassa de la Sala, a mitg dia y ponent ab lo terme de Conill, y a tremuntana ab viña o terra d'en Troy. A la prestació de dècima que deu rebre dit monastir. Item una pessa barquera, que affronta a orient ab lo camí que puja a Castelltort, a mitgdie y ponent ab Arnau Molsosa, y a tremuntana ab lo camí que va a Cunill. Per la qual no fa parts sinó 18 diners de cens. Per la entrada de 60 sous y reserva del domini.

903

1270, gener, 14

Confirmació. *El bisbe de Barcelona confirma a Arnau Guillem d'Angle la rectoria de la Bleda.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 641v, núm. 8 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 8. 4088".

Confirmación hecha por el Ilustrísimo Señor Obispo de Barcelona a Arnaldo Guillermi de Angulo de la rectoria de la Bleda, en 19 de las calendas de febrero 1270.

904

1270, juliol, 15

Venda. *El prior de Casseres compra la castlania de Creixell, que havia estat dividida entre dos germans, una part de la castlania de Barà,*

dividida entre tres germans, juntament amb les terres i els drets a la Torre i Cases de Berà, a Pere Brufà, nét de Ponç de Cubelles, pel preu de 250 morabatins d'or, i posteriorment el cenobi compra les parts restants.

[A] Original perdut.

[B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 84. Regest.

b BOLÓS, *Història del monestir de San Pere de Casserras...*, p. 84.

La Carlania de Creixell fonch dividida en dos Carlans, que foren Berenguer de Creixell y Bernat de Creixell, germans, dels quals la comprà lo Prior de Casserras. La Carlania de Barà comprà lo Prior de Casserras Arnaldo, en ocasió que estava dividida ab tres germans possessors de tota la dita Carlania. La un part comprà a 15 de Juliol de 1270 a Pere Brufà, nét de Pons de Cubellas per preu de 250 Morabatins d'or, juntament ab las terras y drets que tenia en la Torre y Cassas de Barà. La altra part de dita Carlania comprà lo Prior de Berenguer de Montoliu, y poch després comprà la tercera part.

905

1270, setembre, 18

Venda. *Ferrer de Coma i la seva dona Maria, de Sant Pere de Roda, venen a Arnau, prior, i a tot el convent del monestir de Sant Pere de Casserres una feixa de terra i un molí al lloc anomenat Guadaler, sota domini de l'esmentat cenobi, pel preu de 25 sous de tern.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/116 (signatura antiga II/89). Original (233 × 170). Tinta esvanida. Al dors: "Compra Casserres una terra i un molí"; "Roda n° 131, legajo 14, armario 4, estancia 15"; "70"; "[...] una peça [...] parroquia de [...] gaudularia [...] Roda"; "hh 128"; "1279"; "C 116"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guadaler és unida al mas Serra. Número 131, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 24 setembre 1270. Ferrer de Coma y sa muller veneren a Casserres una feixa de terra, en Guadaler, en alou de dit monastir. La qual afronta a orient ab lo riu de Ter, a mitgdie ab lo torrent de Guadaler, y a tremuntana ab la hera de dit monastir. Preu 25 sous de terno".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/89.

b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 638. Regest.

c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Ferrarius de Cumba et uxor mea Maria, de parrochia Sancti Petri de Roda, per nos et per omnes nostros presentes et futuros non coacti neque circumvecti. Imo gratis consulte et ex certa sciencia in presenti cum testimonio huius publici instrumenti vendimus in perpetuum sine aliquo nostro nostrorumque retentu vobis domino Arnaldo, prioris Casstrisserrensi et totus conventus eiusdem loci, quandam fexiam terre et molnareriam quae habemus apud Gaudulerio, sub dominio Sancti Petri de Casseris. Qua fexia terre et molnareriam affrontat ab oriente in rivo Tezerii, a meridie in torrente de Gaudulerio, a circio in ipsa trilea Sancti Petri. Iamdictam fexiam terre et dictam molnareriam cum omnibus pertinenciis, tenedonibus, ingressibus, egressibus et affrontacionibus suis et cum universis aliis ibi vel unde ad nos et nostros quomodo spectantibus vel spectare debentibus, vendimus vobis et dicto monasterio in perpetuum sine aliquo nostro nostrorumque retentu, pro viginti quinque solidos monete barchinonense de terno, quos a vobis concedimus recepisse. Renunciando omni excepcioni peccunie non numerate. Et de predicta vendicione inducimus vobis de presenti corporalem possessionem pleno iure in rem vestram propriam nos et omnes nostros inde perpetuo spoliante. Et hac vendicio plus dicto precio nunc valet vel de a modo valuerit. Totum quicquid aut quantum sit vel fuerit vobis et dicto monasterio damus, remitimus et perpetuo penitus relaxamus irrevocabiliter inter vivos. Renunciantes quantum ad hoc omni beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam precii sucuriter et ad omni alii iuri et racioni repugnantibus contra predicta. Et si forte aliqua persona privata vel extranea in dicta vindicione, in tota vel in parte aliquid vobis vel vestros abstulerit vel inparaverit sive in causam inde traxerit ponamus nos et nostri semper inde statim ante vos et dicto monasterio propriis expensis nostris et tenamus semper inde de omni eviccione et expensis super nos et omnia bona nostra mobilia et immobilia, habita et habenda. Ubique hec predicta iuro ego dicta Maria per Deum et eius sancta IIII^{or} evangelia attendere et complere et non contravenire nec facere venire racione sponsalicii mei et dotis vel qualibus alia racione.

Quod est factum VIII kalendas octobris, anno Domini M^o CC^o LXX°.

Testes huius rey sunt Raymundus de Serradello. Sig+num Fferrarii de Comba, sig+num Marie uxoris eius, iurate, qui hec

fecimus et firmamus. Sig+num Guillelmus de Yoventei, Bernardus de Rourello et Iohannis Bulla.

Sig(*signe*)num Petri de [Espe]lucha, notarii monasterii Castri-serrensi qui hec scripsit et clausit, die et anno quo supra.

906

1271, abril, 12

Establiment. *El sagristà de Casserres estableix a Joan Bosc, de Sant Genís Sacosta, el mas Riusec de la mateixa parròquia, que fa 6 sous de cens, part de fruits i la tasca de pa i vi. Paga 10 sous d'entrada.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Capbreu gran, f. 10.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Genís Sacosta", f. 216r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7. Se troba en dit capbreu gran, foleo 10, del mateix número".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 12 abril 1271. Lo sagristà de Casserras establí a Joan Bosch, de Sant Genís Sacosta, tot lo mas Riusech, de dita parròquia, al cens de 6 sous, part de fruyts y tasca de pa y vi. Per entrada de 10 sous, salvo lo domini al dit sagristà.

907

1271, maig, 5

Promesa. *Guillem de Balaguer, de Sant Pere de Roda, promet a Pere, sagristà i procurador del monestir de Sant Pere de Casserres, que viurà al mas Balaguer, sota domini d'aquest cenobi, a partir de la propera festa de Santa Maria d'agost. Acorden que si no compleix la promesa, el monestir podria donar o establir l'esmentat mas.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/117 (signatura antiga II/90). Original (218 × 151 mm). Al dors: "hh 35"; "Carta den Guillem Balaguer de Roda"; "Roda n° 132, legajo 14, armario 1, estancia 15"; "Lo mas Balaguer"; "Carta per la qual consta com lo monestir de Sant Pere de Casseres te senyorio directe sobre lo mas Balaguer de Roda. Roda"; "1271"; "C 117"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Balaguer. Número 132, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 29

abril 1271. Guillem Balaguer prometé a Casserras que per la pròxima festa de Nostra Señora de Agost tornaria habitar lo mas Balaguer, de Roda, y faria alli continua residència en servey de dit monastir. Y en cas de no cumplir podria dit monastir donar o establir lo dit mas”.

- a* VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/90.
- b* VICENS, “Documents del monestir de Sant Pere de Casseres de l’època de Jaume I”, p. 638. Regest.
- c* ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Sit omnibus notum, quod ego Guillelmus de Balagerio, de parrochia Sancti Petri de Rota, Vicensis episcopatus, promitto et per firmam ac legalem stipulacionem convenio vobis domino ffratri Petro, sacrista et procuratori monasterii Sancti Petri Cas-triserrensi et toti conventui eiusdem, quod hinc usque ad primum venturum festum Sancte Marie auguste redierim in manso meo de Balagario, quem teneo pro dicto monasterio, in dicta parrochia, et faciam ibi semper continuam residenciam ad servicium et fidelitatem vestram et predicti monasterii. Quod nisi fecero ex tunc dono vobis licenciam et plenam posse quo possitis propria auctoritate vestra dare vel stablire predictum mansum cum suis pertincenciis tenedonibus alicui persone de propinquoribus meis sine contradiccione mei et meorum et alterium persone. Itaque ex tunc predictus mansus, cum suis pertinenciis et tenedonibus, sit per me et meos presentes et futuros penitus absolutus et diffinitus. Sic quod nunquam ego vel mei possimus ibi redere stare vel facere aliquam questionem, petitionem sive demandam nec vos vel illos seu ill[...] qui ibi fuerunt in causam trahi sive in aliquo conveniri per me vel per interponitam personam. Et pro hiis complendis et firmiter atendendis, obligo vobis et predicto monasterio me personaliter et predictum mansum cum suis pertinenciis et tenedonibus et omnia alia bona mea mobilia et immobilia, habita et habenda. In quibus melius accipere volueritis sine vestro dampno. Renuncians quantum ad hoc specialiter et ex certa sciencia omni iuri rationi et consuetudini contra hoc repugnantibus. Et ad maiorem securitatem vobis predicto monasterio habendam, iuro per Deum et eius sancta III^{or} evangelia manibus meis corporaliter tacta predicta atendere et complere et nunquam in aliquo contravenire per me vobis per interponitam personam iure aliquo vel racione et inde non elongem me nec quantum fuerit de vestra voluntate.

Actum est hoc III° nonas may, anno Domini M^o CC^o Septuagesimo primo.

Sig+num Guillelmi de Balagerio predicti, qui hoc laudo, firmo et iuro.

Testes huius rei sunt Petrus de Terrers, Berengarius de Casserris de Vico, et Matheus de Villanova, clericus.

Sig(*signe*)num Berengarii Guilaberti, notarii publici Barchinonie qui hoc scribi fecit et clausit die et anno quo supra.

908

1271, agost, 11

Concòrdia. *Concòrdia entre el prior de Casserres i Ponç de Bac, de Savassona, sobre el mas Cortils, de la parròquia de Sau. Convenen que aquest mas i els seus habitants siguin del domini de l'esmentat monestir, i que Ponç tingui la meitat de la redempció dels homes i doni terços i lluïsmes; l'altra meitat la tindrà el prior, que l'ha de donar a Ponç o bé cobrar-ho de les prestacions que fa al monestir pel seu mas. Ponç de Bac rebrà 8 diners per la quèstia vella i tindrà la batllia del mas.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 626v, núm. 16 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 32v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 44, legajo 5, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 agost de 1271. En poder de Pere de Areys, notari de Vich. Lo prior de Casserras y Pons de Bagco, de la parròquia de Savassona, concordaren sobre lo mas Cortils, de la parròquia de Sau. Ab la qual convingueren que lo dit mas de Cortils y las personas que en ell habitarian fossen enterament de domini de dit monastir y que lo dit Bagco tingués solament la mitat de las redemcions de homens y donàs tersos, lluïsmes y demás eventuras, tenin la altre mitat lo dit prior, la qual mitat devia rebrer dit Bagco del dit prior. Y en cas de no satisfacer-li aquest, pogués dit Bagco cobrar-la dels cens y parts de fruyts que prestava a dit monastir per son mas Bach. Y finalment que dit Bagco rebés 8 diners per la quística vella y tingués la batllia de dit mas a fidelitat del prior.

909

1261-1271, octubre, 14

Donació. *El monestir de Sant Pere de Casserres dóna a la confraria de Nostra Senyora, instituïda a l'església de Casserres, l'honor del mas Company que Pere Riera i la seva muller Guilleuma, de Vilanova de Sau, van vendre a la confraria. El monestir renuncia a tots els drets.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 582r, núm. 14 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 2 idus d'octubre de 1261.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 17v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 38, legajo 5, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 14 octubre 1271. En poder de Pere Placa, notari de monastir de Casserras. Lo monastir de Casserras donà y cedí a la confraria de Nostra Senyora constituïda en la iglèsia de Casserras, tot aquell honor que Pere Riera y sa muller Guillerma, de la parròquia de Sant Pere, veneren a dita confraria. Lo qual honor té lo mas Company, y lo mas, de la parròquia de Vilanova, de manera que en avant per rahó del domini ni per altre puga exigir lo monastir cosa alguna en dit honor; per lo que renuncia a tots sos drets.

910

1272, gener, 12

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Pere Riera i als seus el mas Terrades amb les honors i el molí, el mas Roure i la barquera i honors, situades a Vilanova de Sau i a Sant Pere de Savassona. Pere de Riera ha de tenir el mas Terrades afocat i ha de ser home propi de Casserres, monestir al qual haurà de fer una sèrie de prestacions i pagar 5 sous d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 583v, núm. 21 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que se li estableix el mas Rovira.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 18r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 39, legajo 5, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 12 janer 1272. En poder del rector de Crexell. Lo monastir de Casserras establí a Pere Riera y als seus lo mas Terrades ab los honors de dit mas. Item tota la masada de Roure ab totas sas pcessions. Situat en la parròquia de Vilanova y Sant Pere de Savassona, alou franch de dit monastir, junt ab lo molí que és a la riera de Terrades, per a que ho milloràs y possehís en servey de dit monastir, baix obligació de tenir dit mas affocat y de ser home propi de dit monastir y baix las prestacions següents: per las casas, horts y barqueras del mas Terradas una perna de carnsalada y 4 gallinas per Nadal y Septuagèsima, dos ous per Pasqua, un formatge y 1 gavella palla per Sant Pere de juny, en dit dia 10 diners de terno per un menjar que rebia dit monastir en ivern. Y afronta dita barquera a llevant ab la riba sobre lo roure, a mitgdie ab lo torrent de Terradas, a ponent ab lo torrent de Cananeras y a tremuntana ab lo Camp de Vexas y termes fixats. Per los altres honors del mas Terrades 2 tascas de pa y vi. Per la masada de Roure y barquera un capó et unam placetam cavelelil per Nadal y per los altres honors 2 tascas y un menjar a dos homens en temps de verema de pa vi, ous y formatge, sens altre prestació. Per la entrada de 5 sous.

911

1272, febrer, 6

Permuta. *Permuta de terres entre Joan de Codinac, la seva dona Agnès, el seu fill Pere i la dona d'aquest, Beatriu, de Sant Feliu de Torelló, d'una banda, i Bernat de Salesnoves i la seva dona Guilleuma, de l'altra, de quatre peces de terra del mas de Salesnoves.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 680r-v, núm. 20 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 20. 4373. Tierras en Torello".

Permuta hecha por Juan de Codinachs e Ynés consortes y Pedro hijo y su consorte Beatris de San Felío de Torello, con Bernardo de Salisnovis y Guillerma consortes de 4 piezas de tierra dentro el manso de Salisnovis con unas tierras y huerto que no dize donde son pero se crehe son en Torello, ante el rector de Torello, en 8 de los idus de febrero 1272.

912

1273, març, 16

Definició. *Bartomeu Esteve, fill del difunt Pere de Casesdellà i Guilleuma, major de 14 anys i de Sant Pere de Roda, amb el consentiment del seu germà i del seu cunyat, defineix al seu senyor Ramon Puig, de Roda, el mas Esteve de la mateixa parròquia i el que li pertoca per llegítima, pel preu de 40 sous de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/118 (signatura antiga II/92). Original (241 × 212 mm). Al dors: "Roda n° 133, legajo 14, armario 1, estancia 15"; "n° 51"; "Roda mas dit Stephani"; "hh 103"; "n° 81 Diffinició absolucio et concessio de toto manso [...] Stephani a [...] iuribus et pertinenciis hiis de parroquia Sancti Petri de Roda facta per Bartholomeum Stephani filii quondam Petri de Cases dela et Guillelma uxoris eius, Raymunde de Podio dicte parroquie Sancti Petri domino sui [...] XVII° kalendas aprilis anno Domini M° CC°LXX III"; "1273"; "C 118"; segell BUB.,
- B ACOS. Libre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Esteve, de domini del rector de Roda. Número 133, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 16 mars 1273. Barthomeu Esteve, ab contentiment de sos curadors, cedí a Ramon Puig, de Roda, lo mas Esteva, de dita parròquia, y lo que li competia en dit mas per sas legítimas. Preu 40 sous de terno".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/92.
- b VICENS, "Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l'època de Jaume I", p. 638. Regest.
- c ROCAFIGUERA, "Transcripció del Libre de las Rendas...", s.n.

Sit omnibus notum, quod ego Bartholomeus Stephani, filius quondam Petri de Cases Dela et Guilleme uxoris eius, ex parrochia Sancti Petri de Roda, Vicensis Episcopatus, confitens etatem quatordecim annorum excessisse cum assensu et voluntate Ferrari de Cases Dela, fratris mei, et Iohaniis de Savarich, mei cognati, gratis et spontanea voluntate et ex certa sciencia per me et omnes successore meos presentes et futuros, diffinio, absolvo et concedo vobis Raimundo de Podio, ex eadem parrochia, domino meo et vestris et cui velitis perpetuo mansum vocatum Stephani, cum omnibus suis tenedonibus et possessionibus cultis et heremis et arboribus diversorum et pertinenciis universis in montibus et planis per omnia loca qui fuit dictorum parentum meorum et per vos tenebam et dicti mei parentes et antecessores longo tempore tenuerunt in parrochia suprascripta, et omnia iura michi in ipso manso competencia et competere debentia, racione mea hereditatis et legitime paterne et materne vel aliis racionis. Hanc autem diffinicionem absolucionem et concessionem facio per me et omnes successores meos vobis dicto Raimundo de Podio et

vestris et cui velitis perpetuo, sicut melius dici et intelligi potest ad vestrum vestrorumque salvamentum et bonum intellectum et ad omniam vestram voluntatem de predicto manso et omnibus suis pertinenciis libere facinedam sine contradiccione et retencione mei et meorum et cuiuslibet alterius persone. Confitens a vobis habuisse et recepisse por huiusmodi diffinicione, absolucione et concessione quadraginta solidos monete barchinonensis perpetuale ternalis, super quibus quorum bene paccatus sum. Renuncio excepcioni peccunie non numerate et non recepte et legi qua deceptis ultra dimidiam iusti precii subvunitur et beneficio minoris etatis et restitutionis in integrum, et cuilibet alii iuri, rationi et consuetudini constitutis et constituendis contra hec in aliquo repugnantibus. Dando et remittendo vobis et vestris ex certa sciencia si quid iura que in dicto manso et suis pertinenciis habeo et habere debeo plus valent au possunt valere dictas quadraginta solidos ad vestram voluntatem faciendam. Et ad maiorem firmitatem habendam iuro in anima mea per Deum et eius sancta evangelia manibus meis corporaliter tacta predicta omnia et singula semper firma habere, observare et nunquam in aliquo contravenire per me vel interpositam personam aliqua racione. Sub quo sacramento profiteor quam dictam etatem quatuordecim annorum iam excessi.

Actum est hoc XVII° kalendas aprilis, anno Domini M^o CC^o LXX° tercio.

Sig+num Bartholomei Stephani predicti, qui hec laudo, firmo et iuro. Sig+num Ferrarii de Cases Dela. Sig+num Iohannis de Savarich, predictorum, qui hec laudamus et firmamus.

Testes huius rei sunt Helies de Calidis, presbiter, Bartholomeus Marcho et Michael Sunyol.

Signum S+ Guillelmi Rosselli notarii Barchinone, qui hec scribi fecit et clausit, die et anno quo supra.

913

1273, juliol, 15

Concòrdia. *Concòrdia entre el prior i el sagristà de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 691r, núm. 93 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "93. 4446".

Concordia entre el prior de Caserras de una y el sacristan de dicho monasterio de otra, ante Pedro Placha, a los idus de julio 1273.

914

1273, octubre, 27

Venda. *Guillem Vilalleons ven a Pere Coridia dues feixes de terra situades a Vilalleons, per les quals pagarà la meitat d'un quart de cera per Nadal, adjutori dels censos que fa el mas Cases a Casserres, pel preu de 30 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 577v, núm. 18 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vilalleons", f. 58r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 octubre 1273. En poder del rector de Vilalleons. Guillem Vilalleons vengué a Pere Coridia dos fexas de terra que tenia en Vilalleons. Affronta la una a levant ab lo camí públich que va a la yglesia, a mitgdie ab honor del mas Gurguria, a ponent ab honor de Belbey, y a tremuntana ab honor de Prat. Y la altre a orient ab honor de Belbey, a mitgdie ab la hera de Uialgers, a ponent ab honor d-en Llopart y a tremuntana ab honor de dit venedor. Preu de 30 sous y ab obligació de prestar-li per Nadal la mitat de un quarto de cera an adjutori dels censos que lo mas casas de Vilalleons presta a Casserras, per qui se tenen ditas terras.

915

1273, novembre, 28

Establiment. *Guillem Prat i la seva muller estableixen a Guillem Puigabadal, de Manlleu, dues peces de terra a la mateixa parròquia, al lloc anomenat Lícia, alou de Casserres. Fa la tasca de pa i vi i dos gallines per Tots Sants.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom II, f. 332.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 149r. Nota al marge: "Número 33, legajo 4, armario 1, estancia 6. Se trobarà tom segon de Actes, foleo 332".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 novembre 1273. Guillem Prat y sa muller establiren a Guillem Puigabadal, de Manlleu, dos pessas de terra en dita parròquia y lloch dit Licia, alou de Casserras, a la prestació de tasca de pa y vi. Afrontan a orient y tremuntana ab honor de Bellfort Jussà, a mitgdie y ponent ab honor del mas Camp, a la dita prestació y al dit prat dos gallinas per Tots Sants.

916

1274, març, 5

Concòrdia. *Concòrdia entre el prior de Casserras i Pere Grau sobre el plet per l'honor de Santa Maria de Grau, al terme de Fals. Acorden que el prior estableixi a Pere Grau aquesta honor, amb reserva de domini i el pagament de dues quarteres de forment segons la mesura de Manresa per la festa de Sant Miquel, i 8 sous per Carnestoltes de cens, i que el defineixi.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Fals", f. 201r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 5 mars 1274. En la escrivania de Vich. Lo prior de Casserras y Pere Grau, havent-se seguit plet sobre lo honor de Santa Maria de Grau, terme de Fals, concordaren que dit prior de Casserras novament establí a dit Grau lo honor de Santa Maria de Grau ab casas y horts, ab reserva del domini y pagar lo cens de 2 quarteras forment, mesura de Manresa, per sant Miquel de setembre y 8 sous per Carnestoltes. Y mediant assó absolgué al dit Grau de las demás pretensions tenia contra ell.

917

1276, gener, 23

Venda. *Pere Colom de Guardiola, la seva dona Bernarda, la seva filla Maria i el fill d'aquesta, Pere, venen al monestir de Sant Pere de Casserras una quartera de blat que reben de cens pels seus masos i terres, pel preu de 125 sous barcelonesos de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/119 (signatura antiga II/91). Original (248 × 175 mm). Carta per lletres partides. Al dors: “Maria Colom de ses Gardioles ve[...] frument [...]”; “De la gorcha”; “Pere Colom de la Guardia ven a Cacerres una quartera de forment de sensal e cada any obliga sots sos bens y los [...] mesos lany 1276 fa [...]sis lo Colom de la Guardia”; “hh 2”; “Consulte per la lletra”; “1276”; “C 119”; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Pere de Roda”, f. 107v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Mas Colom y Guardiola. Número 134, legajo 14, armario 1, estancia 15”. Regest: “Als 22 janer 1276. Pere Colom de Guardiola, sa muller y fills veneren a Casserras una quartera de blat de cens, cobrador sobre tots sos masos y terras. Per lo preu de 124 sous moneda, cobrador per Nostra Señora de Agost”.
- a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/91.
- b VICENS, “Documents del monestir de Sant Pere de Casserres de l’època de Jaume I”, p. 638. Regest.
- c ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus Colom de ses Gardioles et uxor mea Bernarda et filia nostra Maria et Petrus filius eius, nos omnes pariter in unum per nos et per omnes nostros presentes atque futuros, non vero compulsi vel fraude sed bono animo ac spontanea voluntate sine omni nostro nostrorumque successores retentu et impedimento, vendimus vobis fratri Guillelmo, prior Sancti Petri Castrisserris ad ecclesiam predictam et ad totus eiusdem conventus et cui volueritis in perpetuum, unam quarteriam fromenti censualem semper super omnes nostros mansos et super totas compras, acapites, allaudos vel feudos vestros vel de alios, et super omnia bona nostra mobilia et inmobilia habita et habenda, ubicumque boni et pulcri et nitidi ad mensuram rectam mercati Vici, per CXX et V solidos monete curibilis barchinonense de terno, ex quibus omnibus bene sumus paccati. Renunciando excepcione peccunie non numerata [...] promitimus vobis predicti et vestris persolvere in quolibet anno semper in festo Sancte Marie mensis augusti et sit de vestro iure et posse et dominio in vestrum, cum hoc instrumento perpetuo valituro mitimus et eorumcumque posse volueritis tradimus et perpetuo vendimus et faciatis de dicta vendicione quarteriam fromenti quicquid volueritis sicut de alia iura vestra que super nos et super mansos vestros habetis consuetum accipere sicut melius dici ac[...] ari vel intelligi potest ad vestrum utilem intellectum in omnibus. Et si quid de iusto precio huius vendicionis de est totum quicquid sit gratis et consulte et ex certa sciencia vobis et vestris tradimus et perpetuo vendimus. Renunciantes nos illi beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succuriter, et legum decretorum et decretalium et omni alii iuri scripto vel non

scripto, tam Canoncio quam Civili. Et ad mayorem firmitatem nos dicti venditores iuramus per Deum et super sancta IIII^{or} evangelia Dei corporaliter tacta hec omnia atendere et servare et non aliquo contravenire.

Quod est factum X kalendas februarii¹, anno Domini M^o CC^o LXX° VI°.

Sig+num Petri Colombi, iuratos, sig+num Bernarda Columba, uxoris eius, iurata, sig+num Marie, filie eorum, iurata, sig+num Petri, filius predictae Marie, qui hoc firmad.

Testes huius rei sunt Bernardus de Cortata, de Manlevo et Bernardus Michel, de Gardiolis et Petrus Guillelmus, de Villa Tersana et Petrus Bertran et F[errarius] de Comba, omnes isti qui hoc viderunt, firmare et iurare isti predicti.

Arnaldus Mieronis presbiter notari iuratus Castrisserris, qui hoc scripsit cum in finem carta II rassura ad kalendas qui dicit *febroarii*, die et anno quod supra SSS.

1. februarii *escrit sobre raspat*.

918

1276, maig, 21

Confessió. *Ferrer d'Angle, de la parròquia de Roda, confessada a Ramon, vescomte de Cardona, el castell de Cautet.*

[A] Original perdut.

[B] Trasllet perdut.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 683r, núm. 40 (signatura antiga Reial Patrimoni, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el nom és Ferrer d'Angle.

Traslado de una confesión hecha por Francisco de Angulo de la parroquia de Roda a Ramon visconde de Cardona del castillo de Cauteto en el obispado de Vich de su termino, ante Guillermo Casardi, en 12 de las kalendas de junio 1276.

919

1276

Sentència. *L'arquebisbe de Tarragona dicta sentència sobre el pagament del rector de la Bleda al prior de Sant Pere de Casserres de 32 quarteres de blat.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 642v, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "17. 4097".

Sentencia dada por el Illustrisimo Arzobispo de Tarragona sobre haver e pagar el rector de la Bleda al prior de Caserras 32 quarteras de trigo ante Ramon de Vilanova, en 9 de las kalendas ... 1276.

920

1277, març, 11

Venda. *Ferrer d'Angle i la seva dona Beatriu venen a Joan Massana el quart i el directe sobre dues peces de terra situades a Sant Pere de Roda, als llocs anomenats Puig de Canea i Corominas, que reconeixen tenir per ell, pel preu de 35 sous barcelonesos de tern.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/120 (signatura antiga II/88). Original (220 × 192 mm). Tinta força esvanida i alguna taca al document. Al dors: "Roda n° 137, legajo 14, armario 1, estancia 15"; "Vendicio facta Iohanni de Maçana de parrochia Sancti Petri de Roda de duabus peciis terre facta per Ferrariam de Angulo et per Beatricem uxorem eius dicte [...] februarii anno Domini M° CC° LXX° VII°"; "Venda de terres no y a res de casa"; "hh 134"; "Carta per [...] de Angulo [...] dues peces de terra de Roda, n°114 Roda"; "1277"; "C 120"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Puig de Canea y Corominas. Número 137, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 11 mars 1277. Ferrer de Angulo vené a Joan N la donació del quart y directe que tenia sobre dos pessas de terra que lo donador tenia per ell en dita parròquia. La una al puig de Canea. Que afronta a orient ab dit puig, a mitgdie y tremuntana ab honor de Ramon de Puig y a ponent ab lo camí de Fransa. Y la altre en lo lloch dit Corominas afronta a orient ab lo camí que ve de pesas y va a la fàbrica de Cursu, a mitgdie ab honor de Pere Andreu, a ponent ab lo torrent y a tremuntana ab lo camí públich. Preu 35 sous de terno".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/88.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Fferrarius de Angulo, de parrochia Sancti Petri de Roda, et uxor eius Beatrix, nos omnes in simul per nos et per omnes nostros bona et libera voluntate non in aliquo coacti neque circumventi. Immo gratis et ex certa sciencia vendimus in perpetuum sine [...] contradicto et retentu tibi Iohanni de [Maçana, de] eadem parrochia, et quibus velis illam dominacionem et illum quartum et directum quod habemus in illas II pecias terre quas vos tamdiu per nos tenuistis in

eadem parrochia. Una istarum in loco nominato apud Podium de Caveya, et afrontat ab oriens in podio de Caveyya, a meridie et circio in honore Raymundi de Podio, et occidente in camino franco. Etiam [...] istarum in loco nominato apud Conamines, cum una peciola terra qua sibi tenet et afrontat ab oriente in camino quod pergit per pesas et tendit ad fabricam de Cursso, a meridie in honore Petri Andree, ab occidente in torrente, a circio in via publica. Quaquidem donacione quartum et directum et directum et pecias terre cum ingressibus et egressibus et affrontacionibus et melioramentis et iuribus suis et quicquid iuris ibi abemus vel possidemus aut debemus aliqua racione vel iure tibi et quibus velis, vendimus in perpetuum per alodium bene francum et liberum pro XXX et V solidos monete barchinonense de terno quos a te confitemur recepisse et abuisse. Renunciando excepcione peccunie non numerate [...] predicta inducimus te et quos velis de presenti in corporalem possessionem pleno iure ut in rem tuam propriam, nos et dictas in perpetuo spoliantes et eciam [...] spoliantes. Et si hac vendicione plus dicto precio valet vel modo valuerit totum quicquid aut quantum sit vel fuerit [...] et cui velis damus perpetuo irrevocabiliter inter vivos. Renunciantes quantum ad hoc beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurrerit omni alii iuri et racioni repugnantibus contra predicta, quamquidem vendicionem quitiam et absolutam ab omnibus debitis et obligacionibus contractis pro nos vel [suc]cessores nostros. Promitimus quisque in solidum te et quos velis perpetuo facere, tenere, possidere [...] continue in [pace] contra [omnem personam] pro pena et teneri [...] tibi et quibus volueritis super predictis de omni eviccione et expensis circa eviccione et expensis factis propriis nostris. Nos omnia que bona nostra mobilia et immobilia in tibi et quibus volueritis pro firma et legali eviccione expensis [...] in solidum perpetuum obligantes. Et hec omnia predicta iuro ego dicta Beatrix per Deum et eius sancta IIII° evangelia semper attendere et complere et non contravenire nec facere venire racione. Et quantum ad hec nos dicti venditores renunciamus beneficio senatus consulti Velleyyani et iuri ypothece.

Quod est factum VI ydus febroarii, anno Domini M^o CCLXXVII.

Sig+num Ferrarii de Angulo predicti, qui hec facio et firmo.
Sig+num uxoris eius Beatricis, firmate et iurate.

Testes huius rei sunt Ferrarius de Carraria, presbiter, et Berengarius de Torrente, et Petrus de [...] et Bernardus Berengarius de Torete, et Perpinya Saperer et Ferrarius de [...].

Sig(*signe*)num Raymundi de V[...], rectoris ecclesie [...] posse [...] firmavit [...] cartam, presentibus testibus Ffranciscus de Sorocha, Guillelmus de Aubano [...] V idus marcii, anno Domini M° CC° LXXVII°, et cum duabus dictionibus rasis ubi dicitur *idus marcii*. Signum Petri, sacriste rectore de Rota qui hec scribi fecit SSS. Sig(*signe*)num Bernardi de Podio Rotundo, presbiteri et tenentis locum clerici de Rota qui hec clausit et scripsit mandato predicti clerici [die] et anno [quod] supra.

921

1277, febrer, 13

Permuta. *Pere de Balaguer, sagristà de Sant Pere de Casserres, i Pere de Surroca i el seu fill Jaume fan permuta de censos. El primer dóna 300 sous i 4 diners que la sagristia rep per un aniversari que instituï el bisbe de Vic, que surten de l'honor Coromina, que pertany al mas Almúnia, del mateix Surroca. Aquest dóna a canvi la mateixa quantitat, que rep del camp Passadores que Ferrer d'Angle té per ell.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/121 (signatura antiga II/94). Original (363 × 423 mm). Carta per lletres partides. Al dors: "Lo sacrista de Casserres a de rebre 13 sous 4 diners sobre una pessa de terra en la parroquia de Roda"; "Camp Passadores 1364"; "Per la conamina del mas Almudia de Roda n° 75", "1364"; "hh 23"; "Fa veure que es vo[...] Roda"; "n° I"; "Roda n° 135, legajo 14, armario 1, estancia 15"; "1277"; "C 121"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Passadores. Número 135, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 8 febrer 1277. Lo prior de Casserras y Pere Sarroca permutaren los censos que rebian. Esto és, dit monastir donà a dit Sarroca los 13 sous 4 diners que rebia sobre lo camp dit Coromina, de pertinèncias del mas de Almúnia, y dit Sarroca donà al dit monastir los 13 sous 4 diners que rebia sobre lo camp de Passadoras, que per ell tenia Ferrer de Angulo".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/94.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

c PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 119. Regest.

Notum sit cunctis, quod ego ffrater Petrus de Balagerio, sacrista monasterii Sancti Petri Castrisserrensis, de consilio expresse et assensu venerabili domini fratris Guillelmi, prioris eiusdem monas-

terii et conventus eiusdem loci, attendens quod hoc permutacio est utilior dicto monasterio pluribus rationibus aliqua alia condicione primo propter loci longitudinem secundum propter attenuacionem et sterilitatem possessionum sive honoris subscripti tercio et [...] pro censu subscripto me et antecessores meos habendo expensas et laborem sustinere et facere oportebat habita super hac meliori condicione tocians cum dictis dominis priore et conventu deliberacione et tractatu, cambio sive permuto vobis Petro de Sotsrocha et Jacobo, filio eius, et quibus velitis, pure et sine omni condicione per alodium franchum proprium et liberum pro permutacione sive concambio subscriptis illos integriter tresdecim solidos et quatuor denarios monete barchinonense de terno quos dicta sacristia Castrisserrensis. Et ego pro ipsa semelis annis pro censu ratione cuiusdem aniversarii quod dominus Vicensis episcopus, condam, bone memorie, de Taverteto, in dicto monasterio annuatim fieri percepit ac instituit accipio et accipere debeo quolibet anno in quodam vestro honore vocato de Condamina, qui est de possessionibus mansi vestri de Almunia. Qui honor affrontatur ab oriente in honore qui quondam fuit Petri de Vico, a meridie in carreria publica, ab occidente in alio vestro honore, a circio in honore vestro alio de dominio Sancti Petri de Vico. Iamdictos itaque tresdecim solidos et quatuor denariis censuales simile cum omnibus terciis, laudismis, stabilimentis, firmamentis directi emparis et universis aliis dominiis et vocibus, iuribus, cessionibus et accionibus nostris realibus et directis, et quicquid et quantum ratione dicti domini episcopi et dicti sui aniversarii in dicto honore, vel pro ipso ad dictam sacristiam et ad dictum monasterium pertinet vel pertinere potui aut debet pro subscripta permutacione vobis et quibus velitis cambio sive permuto perpetuo irrevocabiliter inter vivos. Inducentes vos cum hoc carta de predictis in corporalem possessionem pleno iure in rem vestram propriam dictam sacristiam et me et omnes successores meos sacristas inde perpetuo penitus spoliando. Renuncians scienter beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurritur et specialiter et expresse iuridicenti contractum debere revocari cum versus non fuerit circa loci utilitatem ac perpetratus fuerit in lesionim loci eiusdem et omni rescripto apostolico tam impetrato quam in posterum imeprando et omni cuilibet alii iuri scripto et non scripto, tam Canonico quam Civili. Et dans vobis et quibus velitis inter vivos si quid promitto vobis hanc predictam permutacionem vos et quos volueritis perpetuo facere, tener, recipere et

habere continue et in pace contra omnem personam et continue per francum et liberum alodium propriis expensis meis dicte sacriste. Ad questionem vero si qua contra vos vel quos volueritis per aliquem successorem meum aut per quamlibet aliam personam ratione huiusmodi permutacionis vel pactis eiusdem a modo mota fuerit admonicione vestra et quorum volueritis recepta statim omni diffugio et excepcione aliqua postponitis ego et successores mei predicti suscipiemus in nos honus litigii sive questionis. Et ea tractabimus et ducemus ad inicio usque ad finem et satisfaciemus [...]tibus sine dampno vestro et sine diminucio ne concambii supradicti aut per vos ipsos dictam questionem seu causam agere possitis et propria persona vel nobis denunciare eleccione tamen vobis et quibus volueritis servata. Remitto perpetuo vobis et quibus volueritis ex pacto necessitatem denunciacionis. Et in omnes casum sive etiam in causa obtinantis sive non ego per me et successores meos predicto, promitto perpetuo vobis et quibus volueritis restituere omne dampnum, missiones et interesse que quocumque modo austinueritis aut feceritis pro predictis simul cum toto illo quod de predicta permutacione a vobis vel quibus volueritis evictum fuerit oblatum sive subnactum aut emparatum. Super quibusquidem omnibus predictis et singulis credatur vobis et quibus volueritis perpetuo sine omni sacramento et teste nulloque alio [...] genere probaciones ex acto. Pro quibus predictis a vobis confitemur habuisse permutacionem sive concambium subsecutur. Super quo renuncio excepcioni peccunie non numerate sive dicti concambii non recepti excepcioni doli et aliis quibuslibet iuribus supradictis. Obligando vobis et quibus velitis pro predictis complendis omnia bona dicte sacristie et dicti aniversarii quecumque sicut et ubicumque. Demum nos dicti Petrus de Sotsrocha et Ermessendis, uxor eiusdem, Jachobus, filius eorum, et Raimunda uxor eius, laudantes et recipientes hec omnia supradicta per nos et omnes nostros presentes et futuros bona et gratuita voluntate et consulte pro permutacione iamdicta.

Cambiamus sive permutamus pure et sine omne condicione vobis dicto sacriste et successoribus vestris sacristis dicti monasterii ad opus aniversarii domini episcopo supradicti illos tresdecim solidos et quatuor denarios monete barchinonense de terno quos per franchum et liberum alodium habemus et debere accipere debemus annuatim in quodam Campo de Passadores, quod per nos tenetur in parrochia de Rota Fferrarius de Angulo et uxor eius Beatris. Qui affrontatur ab oriente in honore quod dictus

Fferrarius emit a Geraldo de Brugera et in torrente, a meridie in honore alio eiusdem Guillelmi, ab occidente in via publica, a circio in honore Arnaldi de Fontesereno. Iamdictos itaque tresdecim solidos et quatuor denarios simul cum omnibus terciis, laudismis, stabilimentis, emparis, firmamentis directi et universalis aliis iuribus et dominiis et vocibus et accionibus realibus et personalibus, mixtis et utilibus et directis quo in dicto campo habemus et habere possumus aut debemus vobis et dicto aniversario. Cambiamus sive permutamus in perpetuum mandantes dictis Fferrario et Beatrici cum hanc carta quod in primo venturo festo Omnium Sanctorum et deinde annuatim dictos tresdecim solidos et quatuor denarios persolveat atque reddeat prout nobis hodie melius de hoc tenentur et nichilominus dictum campum sub vestro proprio dominio et dicti aniversarii habeant perpetuo et possideant. Dantes vobis et dicto aniversario se quid huiusmodi permutacio amplius valet vel valuerit concambio superius a vobis nobis facto. Inducentes inde vos de presenti in plenam et corporalem possessionem in rem propriam dicti aniversarii nos et omnes nostros inde perpetuo penitus spoliantes. Renunciantes beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurritur. Et specialiter nos dicte mulieres renunciamus beneficio senatus consultui Velleyani et iuri ypothece et omni alii iuri cuilibet erat one quibus contra hoc obviam ire possemus propter anno hanc autem permutacionem in aliquo bona nostra non obligamus. Set in presenti damus et cedimus perpetuo et dicto aniversario plenarie iure nostra voces cessiones et acciones que nos habemus et habere debemus ad faciendum tenere et recipere predicta in pace contra omnem personam per franchum et liberum alodium in tota obligacione et eviccione vobis factis et concessis ab ipsis ffratris et beate ratione empconis predicto instrumento facto sub die et anno subscriptis. Ex quo instrumento et quibuslibet ibidem pro nobis dictis Petro et Jachobi expressis vos dictus sacrista et successores vestri sacriste possitis perpetuo uti et experiri in iudicio et extra contra predictos venditores et bona eorundem et contra quolibet alium quod ad modum nos hodie poteramus. Ffacientes inde vos nomine successorum vestrorum et dicti monasterii seu dicti aniversarii verum dominum et legitimum procuratorem et possessorem in rem propriam aniversarii supradicti. Iurantes nos dicte mulieres per Deum et eius sancta IIII^{or} evangelia omnia supradicta et singula inviolabiliter observare.

Quod est factum idus febroarii, anno Domini millesimo CC^o LXX° septimo.

Sig+num Petri de Sotsrocha, sig+num Jachobi, filii eius, sig+num Ermessendis, uxoris dicti Petri, sig+num Raymunde, uxoris dicti Jachobi, iuratorum predictorum, qui hoc facimus et firmamus.

Testes huius rey sunt Bernardus de Rota, Berengarius de Plano, Berengarius Taya et Petrus Garriga.

Ego ffrater Guillelmus, prior Sancti Petri Castrisserris, subscribo SSS. Ego frater Petrus, Castrisseris sacriste, subscribo +. Ego frater Petrus, Castrisserrensis camerarius, firmo SSS. Sig+num Bernardi, monachi. Ego frater Bernardus, monachi firmat SSS. Ffrater Arnaldus de Rubirono, monachus et sacerdos firmat SSS. Sig+num Bernardi, monacho.

Sig(*signe*)num Poncii de Lagostera, Vicensis canonici tenentis locum domini Ugonis de Cardona publici Vicensis notarii. Sig(*senyal*)num Berengarii de Bassiyl, scriptoris iurati, qui hoc instrumentum repertum in Vicensi scribania non clausum clausit mandato Poncii de Lagostera, tenentis locum domini Ugonis de Cardona Vicensis notarii cum dictionibus suprapositis in XVIII^a linea ubi dicitur *per met* et in XXIII^a linea ubi dicitur *annuatim* et XXVIII^a linea ubi dicitur *de hoc* et in XXXV^a linea ubi dicitur *omnia supradicta et singula* et cum dictione in raso posita in XX^a linea ubi dicitur *alio*, sexto kalendas augusti anno domiini M^o CCC^o sexto. Aliud habet Petrus de [...].

1277, febrer, 26

Venda. *Ferrer d'Angle i la seva dona Beatriu, de Sant Pere de Roda, venen a Guillem, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, el mas Soler, que Pere Soler té per aquest cenobi, el camp anomenat de Passadores, sota domini de la sagristia de l'esmentat monestir, que rep 13 sous i 4 diners de cens, i un quart de l'esplet del pa i del vi que reben de la coma d'Om, i el quart d'esplet del pa i del vi del camp de Vilatersana, pel preu de 1.240 sous barcelonesos de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/122 (signatura antiga II/96). Original (401 × 322 mm). Al dors: "Carta per la qual consta com lo monestir de Casserres compra lo mas Soler. Item lo camp dit Passadors. Item lo quart dret [...] de pa i vi de la coma del mas om. Item tambe lo quart de esplet de pa i vi del camp dit Vilatersana esta tot en Roda. Conste tambe per aquest acte com lo monestir de Casserres te tretze sous y quatre diners de cens sobre

lo camp dalt nomenat passadors. A Roda”; “Roda n° 136, legajo 14, armario 1, estancia 15”; “Venta feta al prior de Casserres de mas Soler e de un camp apellat passadores de Roda e del [...]”; “Carta de venda feta al prior del mas Soler e de un camp apellat passadores de Roda e del [...]”; “Carta de venda feta al prior del mas Soler de roda e com lo sagrista de dit monestir reb sobra [...] Passadores a la parrochia de Roda XIII sous IIII per any”; “hh 98”; “1277”; “C 122”; segell BUB.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Pere de Roda”, f. 107v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Mas Soler, vuy Serra d’en Conill y Passadoras. Número 136, legajo 14, armario 1, estancia 15”. Regest: “Als 25 febrer 1277. Ferrer Angulo y sa muller veneren al monastir de Casserras lo mas Soler, que possehia Pere Soler, de Roda, lo camp de Passadoras, alou de la sagristia de dit monastir, en lo qual rebia 13 sous 4 diners de cens, lo quart de pa y vi que rebian en la coma de Hom, del mas Hom, de dita parròquia; y lo quart sobre lo mas Vilatersana, que tenia Pere Guillem Vilatersana, ab sos drets, salvo lo de la sagristia sobre lo camp de Passadoras. Preu de 1240 sous”.

a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/96.

b ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Notum sit cunctis, quod nos Fferrarius de Angulo et uxor eius Beatris, de parrochia de Roda, quilibet nostrum in solidum per nos et omnes nostros presentes et futuros gratis et ex certa sciencia vendimus vobis ffratris Guillelmo, prioris monasterii Sancti Petri de Casserris et dicto monasterio et successoribus vestris prioribus dicti monasterii, per alodium francum proprium et liberum perpetuo, quendam mansum nostrum vocatum de Solerio, quem Petrus de Solerio de predicta parrochia et uxor eius Bernarda tenent per nos in dicta parrochia. Item vendimus vobis et dicto monasterio et dictis vestris successoribus perpetuo illum campum terre nostrum vocatum de Passadores, quem ad propriam culturam habemus et possidemus in predicta parrochia, sub dominio sacriste monasterii antedicti, que sacristia ibi accepit de censo quolibet anno in festo Omnium Sanctorum tresdecim solidos et quatuor denarios barchinonense monete de terno. Item vendimus vobis et dicto monasterio et succesoribus vestris predictis perpetuo per alodium francum proprium et liberum, illum quartum expletorum panis et vini quem recipimus et recipere debemus in illa cumba vocata de Ulmo cum in predicta parrochia tenet per nos mansus de Ulmo, qui est de dicta parroquia, quamquidem cumbam nos solebamus tenere ad propriam culturam. Item vendimus vobis et dicto monasterio et dictis vestris successoribus perpetuo per alodio francum proprium et liberum, illum quartum expletorum panis et vini quem nos recipimus et recipere debemus in illo campo terre vocato de Villatersana, quem per nos tenet in predicta parrochia

Petrus Guillelmi de Villatersana, de predicta parrochia, quemquidem campum nos solebamus tenere ad propriam culturam. Et dictus campus vocatus de Passadores terminatur et affrontatur ab oriente in honore nostro quem emimus a Guillelmo de Brugeria et uxore eius Guillelma, a meridie in honore dicti Guillelmi de Brugeria, ab occidente in via publica, a circio in honore Arnaldi de Fontesereno. Et dicta cumba vocata de Ulmo terminatur et affrontatur ab oriente et meridie in honore dicti mansi de Ulmo, ab occiduo in honore dicti Petri de Solerio, a circio in serra campi de Villa. Et dictus campus de Villatersana terminatur et affrontatur ab oriente et meridie in honore dicti Petri Guillelmi de Villatersana, ab occiduo in dicto campo de Villa, a circio in orto dicti Petri Guillelmi de Villatersana. Iamdictum itaque mansum de Solerio cum domibus eiusdem quem dicti Petri de Solerio et uxor eius Bernarda tenent per nos cum omnibus suis pertinenciis et teneonibus et honoribus, tam cultis quam incultis, pratis, pascuis, pasturis, nemoribus, aquis, fontibus, admprivis hominibus et feminis et redempcionibus eorundem, qui et que non sicut redempti terciis, laudismis, emparis, questiis, toltis, forciis, cucuciis, intestiis, exorquiis, exaccionibus, iurisdiccionibus, dominiis, placitis, admprivis, censibus partibus expletorum et dictos quartos dictorum expletorum cum terciis, leodismis, emparis, iurisdiccionibus et prout melius dicte persone per nos predicta tenent et possident. Et dictum campum de Passadores cum introitibus et exitibus suis et pertinenciis simul etiam cum omnibus locibus, iuribus, vocibus, racionibus et accionibus realibus et personalibus, mixtis, utilibus et directis, ordinariis et extraordinariis, nobis in hiis omnibus vel pro hiis que vendimus vobis et dicto monasterio et dictis vestris successoribus superius competentibus et competere debentibus per liberum et francum alodium, vendimus vobis et dicto monasterio et dictis vestris successoribus perpetuo excepto tantum dicto campo de Passadores in quo sit salvum ius dicte sacristie, qui est alodium ipsius sacristie. Et ut melius dici potest et intelligi ad vestrum et dicti monasterii et dictorum vestrorum successorum salvamentum et bonum intellectum extrahimus hec omnia et singula de nostro nostrorumque iure dominio et posse eademque omnia et singula in vestrum, et dicti monasterii et dictorum vestrorum successorum ius dominium irrevocabiliter per proprium liberum et francum alodium, excepto tantum dicto campo de Passadores in quo sit salvum ius dicte sacristie qui est alodium ipsius sine retentu et contradiccione nostra et nostrorum et illius persone. Et

cum hoc publico instrumento perpetuo valituro inducimos vos et dictum monasterium et successores vestros predictos de predictis in plenam et corporalem possessionem pleno iure in rem vestram et dicti monasterii et dictorum vestrorum successorum propriam per liberum et franchum alodium excepto tantum dicto campo de Passadores in quo sit salvum ius dicte sacristie qui est alodium ipsius. Ad habendum, tenendum et perpetuo possidendum in pace sine retentu et contradiccione nostra et nostrorum et illius persone et ad omnem vestram et dicti monasterii et dictorum vestrorum successorum voluntatem inde libere faciendam. Pro hac autem vendicionem concedimus nos a vobis habuisse et recepisse mille ducentos quadraginta solidos barchinonenses monete de terno, que convertimus ad redimentum honores de Taverteto. Et ideo reununcimus excepcione non numerate peccunie et legi illi que subvenit deceptis ultra dimidiam iusti precii et omni alii iuri, rationi et consuetudine contra hec repugnantibus. Dantes et concedentes vobis et dicto monasterio et dictis vestris successoribus perpetuo gratis et ex certa sciencia per alodium francum proprium et liberum si quid hec que vobis vendimus plus modo valent vel a modo valuerunt precio supradicto. In super convenimus et promittimus vobis quod salvabimus vobis et dicto monasterio et dictis vestris successoribus totam predictam vendicionem per alodium francum proprium et liberum perpetuo. Et erimus inde vobis et dicto monasterio et dictis vestris successoribus perpetuo legales guarentes autores et defensores contra omnes personas et vobis ac dicto monasterio et dictis vestris successoribus semper de firma et legali eviccione tenere promittimus. Ad questionem vero si qua vobis vel dicto monasterio et dictis vestris successoribus mota fuerit in predicta vendicione, in totum scilicet vel in partem, in continenti admonicione vestri vel nostrorum predictorum successorum recepta, promittimus pro vobis et dictis vestris successoribus satisfacere et respondere et in principio littis in nobis suscipiemus honus litigii, et agemus causam nostris propriis sumptibus a principio usque ad finem vel vos aut dicti vestri successoribus et dicto monasterio super hoc ex pacto necessitatem denunciacionis. Et si vos vel dictis vestris successores elegeritis tractare causam in propria persona, nos promittimus vobis et dictis vestris successoribus restituere expensas circa litem factas et quicquid a vobis vel dictis vestris successoribus evictum fuerit sive obtineatis in causam sive subcumbatis cum omni dampno gravamine missionibus et interesse que inde vos vel dictos vestros successores oportuerit facere aut modo aliquo sustinere. Et pro

hiis complendis et firmiter attendendis, obligamus vobis et dicto monasterio ac dictis vestris successoribus omnia bona nostra mobilia et immobilia, habita et habenda. Et hoc iuramos nos ambo coniuges dicti venditores per Deum et eius sancta IIII^{or} evangelia inviolabiliter observare. Renunciando quantum ad hec ego dicta Beatrix cerciorata doti mee et sponsalicio et auxilio senatus consulti et Velleyani et iuri ypothece. In hac tamen vendicione non intelligantur illi honores quos ego teneo pro Petro Marchi de Sancta Eugenia qui vocatur Feudum de Avellana, quos honores dictus de Solerio tenet per nos. Immo ipsos honores dicti feudi nobis retinemus. Item retinemus nobis de hac vendicione Petrum, filium dictorum Petri et Bernarde de Solerio, qui modo vivit. Qui Petrus non intelligatur in hac vendicione.

Actum est hoc IIII kalendas marcii, anno Domini M^o CC^o LXX° septimo.

Sig+num Fferrariis de Angulo, sig+num Beatricis, uxoris eius, predictorum qui hoc laudamus, firmamus et iuramus.

Testes huius rei sunt Berengarius de Abadia, Berengarius de Plano, Raimundus de Serradello et Bernardus Paschalis de Vilalbino.

Sig(*signe*)num Raimundi de Prato, Vicensis canonici, qui in hoc instrumento recepto tempore Petri de Ayreis, condam, eidem loci notarii et morte presenti per ipsum [...] clauso auctoritate domini Raimundi, Dei gracia Vicensis episcopi, et assensu Berengarii de Pulcro Visu, publici ville Vici notario prestito per [...] in liniis fideliter gerendis iuramento subscribo. Sig(*signe*)num [...] Stagno, scriptoris iurati, qui hoc scribi fecit et clausit mandato Petri de Ayreis, publici Vicensis notarii. Tamen non firmavit nec iuravit Beatrix predicta, die et anno quo supra.

923

1277, juny, 1

Venda. *Arnau de Masferrer, de Sant Pere de Roda, amb llicència i consentiment del seu pare Bernat Guerau, ven a Guillem, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, una honor situada a la mateixa parròquia de Roda, al lloc anomenat coma de Pont, pel preu de 90 sous barcelonesos de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/123 (signatura antiga II/95). Original (344 × 324 mm). Al dors: "Roda n° 136, legajo 14, armario 1, estancia 15"; "Roda"; "n° [...] copiat"; "hh 5"; "Venda de un honor a Casserres en Roda dit Coma de Pont n° 156 Roda"; "1277"; "C 123"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 107v-108r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Coma de Pont. Número 138, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "A primer juny 1277. Arnau Masferrer vené a Casserras lo honor que tenia en la parròquia de Roda, en lo lloch dit Coma de Pont, lo qual és dividit en quatre parts. Y lo que és junt a dita coma affronta de una part ab honor del mas Ferrarii, de domini de Vilagelans, de altre ab lo camí públich, y de altre ab lo honor de Bernat Clerico. Y lo honor ahont són las casas que se tenen per dit monastir compresas en esta venda affronta de una part ab honor de Joan Draper, de altres dos ab honor de Llorens Picó, prop lo forn, y de altre ab honor del mas Ferrer. Preu 90 sous de terno".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/95.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Sit omnibus notum, quod ego Arnaldus de Manso Ferrari, filius et heres Marie Ferrarie, quondam, de [...] de parrochia sancti Petri de Roda, concedens me in plena pubertate constitutum cum assensu licentia et voluntate Bernardi Guerardi, patri mei, gratis et expontanea voluntate et ex certa sciencia vendo per me et meos vobis domino Guillelmo, priori Sancti Petri Castrisserrensis totum ipsum honorem meum cultum et heremum, cum trileis et arboribus diversorum generum, et introitibus et exitibus, et pertinenciis suis universis, quem teneo per vos in comitatu Ausonensis, in predicta parrochia Sancti Petri de Roda, in loco vocato Cumba de Ponte. Terminatur ex una parte in honore mansi Ferrarii, qui est de dominacione de Vilagelans, et ex alia parte in strata publica, et ex alia parte in horto Bernarde de Cler[ico] et ille honor qui est domus quam pro vobis teneo et quam vobis similiter vendo in hac vendicione. Terminatur ex una parte in honore Iohanni Draperii, et ex alia parte in honore Laurencii Pico, iuxta furnum, et ex alia parte similiter, et ex alia parte in alio honore mansi Ferrarii. Quemquidem totum honorem, cum trileis et arboribus diversorum generum, et introitibus et exitibus, et pertinenciis suis universis, secundum quod per dictos terminos terminato est et limitatus. Et cum predicta dono similiter cum omnibus locis, iuribus, vocibus et accionibus michi in hiis vel pro hiis competentibus et copetere debentibus, vendo vobis et ut melius dici eciam intelligi potui ad vestrum salvamentum et bonum intellectum, extraho hoc omnia et singula de meo meorumque iure dominio et posse et in vestrum ius dominium et posse mitto et transfero irrevocabiliter. Et cum hoc publico instrumento proprio valituro induco vos de

predictis in corporalem possessionem pleno iure tanquam in rem vestram propriam ad habendum et tenendum omnique tempore in pace possidendum et ad omnem vestram voluntatem inde libere faciendam sine obstaculo et impedimento mei et meorum et illius persone. Pro hac autem vendicione habui et accepi a vobis nonaginta solidos monete barchinonense perpetue de terno, quos me fateor habuisse renunciando excepcioni non numerate peccunie. Et eosdem con[...] in utilitatem meam, scilicet in officio [...] utilius enim est michi adiscere dictum officium cum quo vivere possim quam retinere dictum honorem cum quo nunquam possem vivere sine magno labore. Renuncio eciam quantum ad hoc legi que subvenit deceptis ultra dimidiam iusti precii et omni alii iuri rationi et consuetudini contra hoc repugnantibus. Dando et concedendo vobis si quid hec vendimus plus nunc valet vel a modo valuerit precio supradicto. In super [...] et promito dictam vendicionem vobis salvare et vobis inde teneri semper de firma et legali eviccione contra omnes personas ad questionem vero [...] aliquo tempore mota fuerit in predictis. Incontinenti [...] promito pro vobis satisfacere et rependere et in principio litis suscipiam in me honus litis quo et causam meis propriis sumptibus a principio usque ad finem. Vel vos si velitis possitis ipsam causam agere per vos ipsum vobis super hoc electiones servata, remittens vobis ex pacto necessitatem denunciandi. Et si vos elegerit [...] causam in propria persona, promito vobis restituere omnes expensas circa licite factas et quicquid et quantum a vobis eviccioni sit cum omni dampno gravamine et interesse que unquam vos oportuerit facere aut modo aliquo sustinere sive obtineatis in causam sive subcumbatis. Et pro hiis complendis obligo vobis omnia mea mobilia et immobilia, habita et habenda. Et ad maiorem cautelam iuro per Deum et eius sancta quatuor evangelia manibus meis corporaliter tacta predicta attendere et complere et in aliquo non contravenire aliquo iure causa vel racione.

Actum est hoc kalendas iunii, anno Domini Millesimo CC° Septuagesimo Septimo.

Sig+num Arnaldi de Manso Ferrarii, qui hoc laudo, firmo et iuro. Sig+num Bernardi Guerardi, qui hiis consentio et hec firmo.

Testes huius rei sunt Bernardus Teytir, civis Barchinone, Petrus de Conemines et Guillelmus de Rip[...].

Sig(*signe*)num Petri Marchesii, publici Barchinone notarii, qui hec scribi feci et clausit die et anno quo supra.

924

1277, juny, 21

Sentència arbitral. *Els àrbitres nomenats pel bisbe de Barcelona dicten sentència per la causa entre el prior de Casserres i el bisbe de Barcelona sobre la jurisdicció de l'església de Casserres.*

[A] Original perdut.

[B] Trasllet perdut.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 644r, núm. 29 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "29. 4109".

D ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 642r, núm. 10 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "10. 4090. Traslado de una escritura por la qual consta que el señor Obispo de Barcelona volvio al prior de Caserras el derecho de conferir la rectoria de su iglesia y a Durando Vetelli que era elegida por el prior, en 11 de las calendas de julio 1277".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Sentencia hecha por los arbitros nomrados por el obispo de Barcelona por la pretension <que> tenia el prior de Caserras contra el nombrado obispo sobre la jurisdiccion pretendia en la iglesia de Caserras, ante Pedro Marques notario de Barcelona, a 11 de las calendas de julio 1277.

925

1277, novembre, 8

Debitori. *Guillem, prior del monestir de Casserres, deu 200 sous de moneda barcelonesa de tern a Astruc de Manresa, jueu de Vic, fill del difunt Astruc de Manresa. Es fixa que els haurà de retornar la propera festa de Pasqua i estableixen els fiadors.*

A ABEV. ACF-4586, f. 18r. Paper. Marge dret esvanit.

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 151.

Ffrater Guillelmus, prior monasterii Castrisserensi, debeo tibi Astrugono, filio Issachi de Minorisa, quondam, CC s[olidos monete] barchinonense de terno, causa mutui, quos misi et expendire \in bonum et/ ad opus negociorum dicti monasterii. Unde renuncio et cetera. Termino in [proxime ventu]ro in festo Pasche. Et si ul-

tra. Et si pro hiis *et cetera*. Fideiussor Raimundus de Pruneriis et Petrus Mir¹ de Vico, Arnaldus de Coll [...] et Andream Benus de Tavernolis, quem *et cetera*. Et hec iuro prior.

Testes: Arnaldus Guillelmus de Angulo et Petrus Ma[...], clerici.

1. P. Mir *afegit a la interlínia* Bng. Barrati.

926

1277

Acta de visita. *Acta de visita dels delegats de la casa matriu de Cluny al monestir de Sant Pere de Casserres. Els visitadors comproven que en comptes dels dotze monjos reglamentaris només n'hi ha set i sense prior, motiu pel qual es fa missa matinal poques vegades i no donaven almoïna i hospitalitat adequades, ja que el cenobi tot just es podia sustentar. No hi havia blat ni per Nadal, a causa d'una tempesta que havia fet perdre les collites. Els monjos deuen 300 lliures barceloneses als jueus de Vic, de Barcelona i de Manresa, i són fiadors els homes del castell de Creixell i altres homes de la casa de Casserres. Malgrat que el prior de Casserres nomena qui ha de regir l'església de Creixell, possessió del monestir, l'arquebisbe de Tarragona l'havia proveït a un altre clergue, en perjudici d'aquesta casa religiosa. Al priorat de Bleda, a la diòcesi de Vic i subjecta a Casserres, sempre amb monjos, ara hi posaven clergues seculars; un dels rectors havia comprat rèdits d'aquest priorat. Finalitza dient que la resta està en bon estat i com que no havien trobat el prior, manifesten al Capítol que aquest assisteixi al Capítol general de la casa matriu de Cluny, a la qual havia d'enviar a professar els monjos novicis i pagar els censos endarrerits.*

a MONSALVATJE, "El monasterio...", vol. XX, 62-64 i transcripció pp. 116-118, apèndix VII. No indica l'origen ni localització del document original.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, pp. 93, 108-110. Regest, inclou traducció al català.

Hec est visitatio facta per nos de Alboro et Clunizeto, priores, anno Domini M^o CC^o LXXVII°.

In primus invenimus conventum de Casserra multum devotum et ecclesie Cluniacensi fideliter obedientem. Ibi debent esse XII monachi in conventu, preter priorem dicti loci, et non sunt nisi

VII monachi. Unde propter paucitatem et defectum monachorum ibidem raro celebratur missa matutinalis et ibidem sit elemosina et hospitalitas secundum quod dictus locus potest sustinere.

Item de temporalibus invenimus quod ibi non est blandum nec fuit a Nativitate Domini, nisi fuerit emptum vel manu levantum, propter tempestatem que fuit ibi, ut nobis dictum fuit. De domo autem habet dicta domus usque ad moesses. Item prior nimis est consuetus morari extra domum et conventum de Casserra. Item de debitis nichil potuimus scire a priore dicte domus, quia non invenimus eum in dicta domo et expectavimus eum per IIII^{or} dies. Conventus vero dixit quod dicta domus debet in certis debitis CCC libras barcilonenses, et quando prior, qui nunc est, recepit dictam domum, debebat LXXV libras solum et debebantur dicte domui XL libre.

De predictis CCC^{tis} libris debentur iudeis de Vico ad usuram XV libre et iudeis de Barcilona debentur XVII libre et XX solidi ac iudeis de [Minorise?] debentur XV libre, pro quibus debitis solvendis sunt fideiutores homines castri de Cresello et alii homines dicte domus de Casserra. Pro residuo vero dictarum CCC librarum sunt obligati redditus de castro Creisselli et redidtus de Valez. Item est obligata baiulia de Prato narbonensi. Item redditus de Sagarra.

Item ecclesia de Creisello consuevit conferri per priorem de Casserra. Nunc autem de novo contulit eam archiepiscopus de Tarragona cuidam clerico in periudicium ecclesie et domus de Casserra.

Item prioratum de Bleda, qui inmediate subest domui de Casserra, consueverunt tenere monachi. Nunc autem ponuntur ibi clerici seculares in rectores. Item invenimus quod dictus prior fecit emptionem reddituum. Cetera sunt in bono statu.

Item quia nos non invenimus dictum priorem de Casserra, diximus, in capitulo conventu presenti, quod ipse prior iret ad instans Cluniacense capitulum et ducere secum aliquos monachos apud Cluniacum proficendos [sic] et portaret sensum [sic] quam [sic] debet ecclesie Cluniacensi.

Isti prioratus seu castra sunt Sancti Petri de Casserra. In archiepiscopatu de Cartagine est castrum de Creisello. Item castrum de Boranco. Item castrum de Roda, cum eorum ecclesiis.

Item in dyocesi Barcilonensi est prioratus Sancti Poncii. Item Sanctus Petrus de Clarano. Item in dyocesi de Vico est ecclesia

Sancti Petri de Mirabello. Item Sanctus Romanus. Item ecclesia de Villa nova et Sanctus Vincencius de Riperia. Item de Bledo. Item in dyocesi Tololsano est prioratus de Sancta Sophia. Item Sanctus Nicholaus de Heremitis.

927

1278, juliol, 17

Reconeixement de senyoria. *Bernat Miquel de Guardiola i la seva dona Guilleuma reconeixen que els seus cossos i els seus béns són del monestir de Sant Pere de Casserres, i prometen donar una unça de pebre anual de cens per Tots Sants.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/124 (signatura antiga II/93). Original (161 × 101 mm). Al dors: "Bernat Miquel de ses Guardioles confessa son [...] y fa [...] de cens a de la por[...]; "Guardiola"; "Mas Guardiola"; "N° 139, legajo 14, armario 1, estancia 15"; "hh 14"; "1278"; "C 124"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 108r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guardiola. Número 139, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 16 juliol 1278. Bernat y Guillerma Guardiolas confessaren ser ells, sos infants y béns de domini de Casserras".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/93.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Bernardus Michaeli de ses Gardioles et uxor mea Guillelma, non vero compulsus vel fraude aliquo inductus set bona anima ac spontanea voluntate, recognoscemus et facemus vestra corpora et omnes infantes quas habiturus sumus vel de nos exhibut et omnia bona nostra mobilia et immobilia habita et habenda nos esse Sancti Petri Castrisserrensi et de eiusdem conventu. Ita ideo nullum alium seniore valeamus de cetero reclamare nec vos et vestros et nulla prescripcio temporum vel habitacio velarum acquostarum vel opidorum seu aliorum locorum vobis vel infantibus nostris sive rebus nostris possit prodesse et pro firma vestra corpora et infantum et rerum nostrorum possidere promittimus cuilibet anno I unciam piperis pro censu in festo Sanctorum Omnium in [...] omnes dare vobis et cui velitis.

Quod est factum XVI kalendas augusti, anno Domini M° CC° LXX° VIII°.

Testes huius rei sunt Bernardus Lapeto, clericus, et Arnaldus de Riera et Bernardus Rourello.

Sig+num Bernardi Michael, qui hec firmo et iuro. Sig+num Guillelma uxoris eius, qui hec firmo et promito hec omnia attendere.

Arnaldus Mieronis, presbiter notarii yuratus Castrisserrensi, qui hec scripsit die et anno quo supra SSS.

928

1278, octubre, 8

Venda. *Alexandre de Tanyà i la seva dona Brunissenda, de Sant Esteve de Tavèrnoles, venen a Berenguer de Rovira, de la mateixa parròquia, unes possessions situades a Roda, al lloc anomenat Serrants, sota domini de Casserres. Fan la tasca, el braçatge i dos gallines de cens a l'esmentat monestir i altres a la parròquia de Roda, pel preu de 30 sous barcelonesos de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/125 (signatura antiga II/87). Original (250 × 275 mm). Al dors: "Alous de Roda"; "hh 71"; "Nº 39 Carta per la qual consta com lo monastir de Casserres te senorio directe tasca y brasatge y un parell de gallines de cens [...] unes peces de terra en Roda Roda"; "nº 140, legajo 14, armario 1, estancia 15"; "nº XXXVII"; "1278"; "C 125"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 108r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Serrants. Número 140, legajo 14, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 8 octubre 1278. Alexandro de Tayà, de Tavèrnolas, vené a Berenguer Rovira, de Tavèrnolas, las pocsions que tenia en Roda, dits Serrants, que se tenen en domini de Casserras, qui reb sobre la mitat de ellas y la mitat que lo comprador té allí mateix tasca y brasatge, y en la altre mitat de las venudas y de las del comprador un parell de gallinas de cens. Quas possessions juntas affrontan a orient ab lo torrent de Cametas, a mitgdie ab honor del comprador de domini de Sant Salvador de Breda, a ponent ab altre honor del comprador, y a tremuntana ab honor del mas Rocafort, de domini del monastir de Ripoll. Preu 30 sous de terno".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/87.
- b. ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Alexander de Tayano de parrochia Sancti Stephani de Tavernolis et uxor eius Brunissendis per nos et omnes nostros presentes et futuros, vendimus in perpetuum sine omni retentu tibi Berengario de Ruvira, de eadem parrochia, et cui velis omnes integre ipsas possessiones quas vice et nomine antecessores mei dicti Alexandri possidemus et habemus in parrochia de Roda, cum omnibus arboribus qui ibi sunt et erunt, cum ingressibus et egressibus et affrontacionibus et iuribus earundem

et quicquid. Et quantum in hiis et pro hiis habemus et habere debemus aut possumus et pro ut melius potest dici vel intelligi ad utilitatem tuam et quorum volueris. Quae possessiones vocantur apud Serrans et sunt sub dominio monasterii Sancti Petri castrisserrensis, quod monasterium accipit in medietate predictarum possessionum et in medietate possessionum tuarum quam tu ibi habes tascham et braciaticum expletorum in alia vero medietate predictarum possessionum quas tibi vendimus, et in medietate medietatis tue predictae, accipit dictum monasterium per unum pas gallinarum pro censu sine aliqua parte expletorum, quam ibi non accipit quod par gallinarum et dictam tascham et braciaticum que exeunt de residuis ambobus medietatibus tua et mea quam tibi vendimus tu et tui a modo acistis et reddetis. Item faciatis et reddatis illud bladum scilicet unum octanum quod ecclesie de Roda in predictis omnibus possessionibus accipit et accipere debet. Quae omnes possessiones tam tue quam nostre quam tibi superius vendimus affrontatur ab oriente in torrente de Cameces, a meridie in honore tuo de dominio Sancti Salvatoris de Brea, ab occidente in tuo alio honore, a circio in honore mansi de Rochaforte, de dominio monasterii Rivipulli. Et de predicta vendicione inducimus te et quos velis perpetuo in plenam et corporalem possessionem, pleno iure in rem tuam propriam nos et omnes nostros inde penitus perpetuo expoliantes. Et de hac vendicione a te confitemur habuisse et recepisse salvo iure dicti monasterii Castrisserrensis et salvo dicte ecclesie de Roda dicto octano bladi quod ibi accipit pro [precio] triginta solidos monete barchinonenses de terno, super quibus renunciamus excepcioni non numerate pecunie. Et si hec vendicio plus dicto precio valet vel valuerit totum tibi et cui volueris damus perpetuo irrevocabiliter inter vivos. Et renunciantes quantum ad hec omni beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii subvenitur et omni iuri et rationi repugnantibus contra predicta promittimus semper te et qui velis predicta facere tenere in pace contra omnem personam. Et tenui etiam inde tibi de omni evictione et expensis circa evictionem \factis/ quisque in solidum perpetuum obligante. Et hec iuro dicta Brunissendis per Deum et eius sancta quatuor evangelia inviolabiliter observare. Renuncians quantum ad hoc \doti mee et sponsalicio/ et beneficio senatus consulti Velleyani et iuri hypothece.

Actum est hoc VIII° idus octobris, anno Domini Millesimo CC^o L XX° octavo.

Sig+num Alexandri de Tayano, sig+num Brunissendis, uxoris eius, iurate predictorum qui hec facimus et firmamus.

Testestestes [*sic*] huius rei sunt Petrus Casoverii et Guillelmus de Vilaro, de Sancto Petro de Auro.

Ego ffrater Guillelmus, prior Sancti Petri Castrisserrensis, subscribo salvo iure et dominio dicti monasterii SSS. Sig+num Berengarii de Plano, baiuli. Ego frater Petrus, Castrisserrensis sacrista, subscribo +. Ego ffrater Guillelmus, Castrisserrensis infirmarius, firmo SS.

Sig(*signe*)num Raimundi de Prato, Vicensis canonici, qui in hoc instrumenti recepto tempore Petri de Ayreis, condam, eidem loci notarii et morte preventii per ipsum [...] clauso auctoritate domini Raimundi, Dei gracia Vicensis episcopi, et assensu Berengario de Pulcro visu, publici ville Vici notarii prescrito per me in hiis fideliter gerendis iuramento subscribo.

Sig(*signe*)num Berengarii de Stagno scriptoris iurati qui hec scribi fecit et clausit mandato Petri de Ayreis, publici Vicensis notarii, cum dictionibus supraponitis in XX^a linea factis en in XX^a ubi dici *doti mee et sponsalicio*, die et anno quo supra.

929

1279, març, 15

Establiment. *El prior de Sant Pere de Casserres estableix a Guillem Tarot, de la parròquia de Folgueroles, una honor que tenia per aquest monestir, per la qual paga tasca de pa i vi i 5 sous de tern d'entrada.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom II, f. 34.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 618r, núm. 38 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 88v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 27, legajo 3, armario 1, estancia 10. Se troba també tom 2 de Actes, fòleo 34".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als idus mars 1279. Lo prior de Casserras establí a Guillem Tarot, de la parròquia de Folgarolas, lo honor que possehia per dit monastir. Que afronta a orient ab lo camí públich, a mitgdie ab honor de Bernat Guàrdia, a ponent ab lo mas Tarot, y a tre-

muntana ab honors del mas Bo. Ab pacte que ho possehissen a fidelitat de dit monastir y li pagasen tasca de pa y vi y los demés usatges acostumats. Per la entrada de 5 sous de terno.

930

1279, agost, 26

Sentència. *Sentència sobre la causa del mas Torrent, alou de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 570v, núm. 16 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "16. 3679".

Sentencia dada por Pedro de Ayreys al prior de Caserras sobre el manso Torrent de estar en alodio de dicho priorato, ante Pedro de Ayreys notario de Vique, en 7 de las kalendas de setiembre 1279.

931

1280, març, 12

Debitori. *Guillem, prior del monestir de Casserres, deu 100 sous de moneda barcelonesa de tern a Bonmacip, jueu de Vic, que tornarà en el termini d'un mes.*

A ABEV. ACF-4586, f. 97r. Paper. Al marge esquerre: "V".

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 151.

III idus marci.

Frater Guillelmus, prior monasterii Castrisserensi, debeo tibi Bono Mancipio, iudeo Vicensis, C solidos barchinonenses de terno, causa mutui. Unde renuncio *et cetera*. Termino ab hodie ad unum mense primo venturo. Et ab hodie in antea promito tibi dare ad rationem IIII denarios pro libra in mensem. Et si pro hiis *et cetera*. Fideiusores Raimundus de Pruneris, de Vico, Petrus de Soler, Guillelmus Petrus, de Rota, et Prohensalem de Passarella, quolibet in solidum *et cetera*. Quos *et cetera*. Et iuro debitor *<et cetera>*.

Testes: Petrus de Sau et Petrus Arnaldus de Colel.

932

1280, abril, 2

Debitori. *Guillem, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, deu quatre quarteres de forment a Jucef de Mallorca, jueu de Vic, que tornarà per Sant Feliu, al mes d'agost, en diners o en forment.*

A ABEV. ACF-4586, f. 99v. Paper.

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 151.

Frater Guillelmus, prior monasterii Castrisserrensi, debeo tibi Iucephono de Maiorica, iudeo vicensis, quatuor quarterias frumenti boni et pulcri ad mensuram merchati Vici, racione vendicionis quod de ipsis tibi facio et precium a te huius et r[...]. Unde renuncio *et cetera*. Termino in festo Sancti Felici augusti primo venturo. Et si in dicto termino tibi non persolvero dictum debitum et cum mihi illud prolongare volueris ultra dictum terminum, promito tibi quandocumque tibi placuerit solvere dictum debitum vel precium quod melius valiter in foro Vici usque quod dictum debitum habere velueris. Et hec sit in tui eleccione si volueris accipere dictum precium vel dictum frumentum.¹ Item promito tibi dare dum dictum debitum penes me remanerit a dicto termino \ lucrum scilicet/ in mea IIII denarios pro libra in mensem. Et si pro hiis *et cetera*. Et hec iuro.

Testes: Berengarius de Plano et Iacobus de Torrente.

1. *Segueix* Et si ul, *ratllat*.

933

1280, juliol, 24

Reconeixement de deute. *Guillem, prior del monestir de Casserres, reconeix que deu a Astruc de Manresa, jueu de Vic, 190 sous barcelonesos de tern, que tornarà passats sis mesos amb 19 sous de lucre.*

A ABEV. ACF-4586, f. 109r Paper. Al marge esquerre: "V d[enarios]"; "Traditur Clausum".

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 151.

Frater Guillelmus, prior monasterii Castriserrensis, confitemur et recognoscimus nos debere tibi Astrugono de Minorisa, iudeo vicensis, centum nonaginta solidos monete barchinonense de tern, quos nos a remut[...] Confitemur habuisse et recepisse \ad

utilitatem dicti monasterii/, ultra videlicet CXXX solidos eiusdem monasterii quos per nos in veritate remanet tibi ad solvendum¹ in quodam instrumento debiti quod remanet penes te. Unde renuncio *et cetera*. Termino ad VI mensis primis et continue venturos, et in eodem termino tibi dare pro lucro eorum XVIII solidos eiusdem monete. Et si ultra. Et si pro hiis. Fideiussores: Arbertum de Podio Galindi, Petrus Mironi et Raimundus de Prunariis, civis vicensis, [...] pro toto quos et [...] iure p[...] et hec mutuuum [...].

Testes: Bonanatus de Sanco Ypolito et Petrus de Olone et Iachobus de Torrente.

1. *Segueix* de quidam, *rattlat*.

934

1280, agost, 22

Venda. *Deuloguia, la seva dona Maria i els seus fills, de Sant Pere de Roda, venen a Bernat Bou, d'aquesta parròquia, cinc peces de terra situades al pla de Puig Juliana, a la parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia que tenen sota domini del monestir de Casserres i de Guillem de Miravalls, canonge de Vic, pel preu de 200 sous.*

A APR, Pergamí 1280-08-22. Original (268 × 240 mm). Document en molt mal estat de conservació. Al dors: "Yyy"; "56"; "Nº 15"; "Carta de 3 pessas de terra en lo pla de Puigjuliana parrochia de Guardia en alou [...] de Castelló fan mija quartera de forment de cens lo qual dit mas compra Guillem de Bonamich de la parrochia de Sant Pere de Roda".

a LLOP, SADURNÍ, "Diplomatari de l'Arxiu Parroquial de Roda de Ter".

Notum sit cunctis, quod nos Deus lo Guid, de parrochia Sancti Petri de Roda, et uxor eius Maria [...] insolidum per nos et omnes nostros concedimus [...] aliquo [...] Bernardus Bovis de eadem parrochia, licet absenti tanquam presenti, [...] dicti absentis [...] stipulantes recipientis omnes integritur ipsas nostras possessiones quas possidemus in parrochia Sancti Michaelis de Guardia, in loco vocato apud Planum de Podio Iuliana, in quibus possessionibus supradictis sunt quinque pecias quem sunt sub dominio Guillemi de Miravallibus, canonici vicensis, qui ibi accipit annuatim mediam quarteriam frumenti censuale, [c...] est ibi quedam fexiam quem est ibi de dominio monasterii Castrisserensis quod ibi accipit tascham expletorum. Et ista fexia affrontatur ab oriente in dictis quinquem peciis terre de dominio dicti Guillemi, a meridie in honore Guillemi de Bago et Mansi Oliverie, ab occidente in honore

Ferrarii Altiu, a circio in honore den Draper, condam. Et quatuor pecie de dominio dicti Guillemi de Miravallibus affrontantur ab oriente in calle, a meridie in honore Mansi Oliver et den Trebosch, ab occidente in dicta pecia de Casseris, a circio in honore den Trebosch et den Oliver. Et quinta pecia de dominio Guillemi de Miravallibus affrontat ab oriente in honore Mansi Oliverii, a meridie ibidem ab occidente et a circio in honore den Tresbosch. Et residuum dictorum possessionum de Podio Iuliani vendimus vobis et cui veleritis per alodium franchum, proprium et liberum. Dictas itaquem possessiones cum omnibus arboribus quem ibi sunt et erunt et cum ingressibus et egressibus et affrontacionibus et pertinentiis et quicquid iuris in hiis omnibus et pro hiis habemus et habere debemus aut possumus aliquam ratione vel iure vendimus vobis et quibus volueritis in perpetuum sine omne retentu salvo iure dictorum dominorum in quantum est de dominio eorundem per ducentos solidos monete barchinone de terno in quibus renunciamus excepcioni peccunie non numerate et beneficio illius legis quam deceptis ultra dimidiam iusti precii subvenitur. Et de predicta vendicione inducimus vos et quos volueritis in plenam et corporalem possessionem pleno iure in rem vestram propriam sicut superius dictum est nos et omnes nostros ius perpetuo spoliantes. Et si hec vendicio plus dicto precio valet vel valuerit totum vobis et quibus volueritis damus perpetuo inter vivos. Et sic promittimus te hec omnia facere, tenere perpetuo et habere continue et in pace contra omnem personam sicut superius dictum est et specialiter contra Bernardum et Arnaldum, infantum nostrorum. Et de firma et legali eviccione et expensis circa eviccionem factis vobis et vestris teneri promittimus nostris propriis¹ sumptibus. Nos omniaque bona nostra mobilia et immobilia, habita et habenda inde vobis et quibus² volueritis perpetuo obligantes³ et pro predictis omnibus et singulis complendis. Et hec iuro mul[ier] per Deum et super eius sancta IIII evangelia attendere et complere. Renuncians quantum ad hec beneficio senatus consulti Velleyani et iuri ypothece.

Quod est factum XI kalendis septembris, anno Domini M CC Octuagesimo.

Sig+num Deus Logia, sig+num Marie, uxoris eius iurate, sig+num Guillemi, sig+num Marie, predictorum qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Arnaldus de Costis, Berengarius de Campis et Berengarius de Bassyl.

1. Nostris propriis, *repetit a l'original*. 2. et quibus, *repetit a l'original*.
3. perpetuu obligantes *escrit sobre raspat*.

935

1281, gener, 16

Definició. *Guilleuma i Berenguera Riera, de Sentfores, defineixen a Pere Ferrer, de Sant Miquel de la Guàrdia, tres peces de terra anomenades Vimeneres, Barquera de Cortal i davant Rocal, que el seu pare tenia sota domini de Casserres, per 18 sous de tern.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Libre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Vimera, Barquera y Cortal. Número 49, legajo 5, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Libre de las Rendas...", s.n.

Als 16 janer 1281. Guillerma y Berengaria Riera, de la parròquia de Senfores, donaren y difiniren a Pere Ferrer, de Sant Miquel de la Guàrdia, tot lo que tenian en aquelles tres pessas de terra ditas la una Vimeneras, altre Barquera de Cortal y la altre davant Rocal, que Pons Miró, son pare, tenia en dita parròquia en domini del monastir de Casserras. Per preu de 18 sous de terno.

936

1281, maig, 8

Sentència. *Sentència sobre la contribució de la cena de Dosrius, en la qual s'obliga el prior i el monestir de Casserres a pagar.*

[A] Original perdut.

[B] Còpia perduda.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 31v, núm. 13 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 13. Sentencia. 215".

Traslado de una sentencia con la qual absuelven a dos parcedros del lugar de Dos Rius de la contribución de la cena obligando a pagar al prior y monasterio de Caserras, ante Nicolar de Samarés notario de Barcelona, a 8 Mayo 1281.

937

1281, desembre, 10

Venda. *Cília, filla de Bellfort, i el seu marit Dalmau, venen al cambrer de Casserres les honors dels masos Prat i Costa, de Santa Maria*

de Manlleu, que tenen per ells en alou de Casserres, pel preu de 70 sous.

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 360.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 571v, núm. 21 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona. "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 149r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 34, legajo 4, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 10 desembre 1281. Sília, filla de Bellfort, y Dalmau, son marit, veneren al camarer de Casserras los honors que los possessors dels masos Prat y Costa, de Manlleu, tenian per dits venedors en dita parròquia, alou de Casserras, ab tots los censos y demés drets. Preu 70 sous.

Se troba també tom primer de Actes, foleo 360.

938

1282, gener, 17

Venda. *Deuloguia de Bosc, la seva dona Maria i els seus fills Guillem i Bernat, de la parròquia de Roda, venen a Bernat Bou i a Perpinyà Pebre, de la mateixa parròquia, sis peces de terra que tenen sota domini del monestir de Casserres i de Guillem de Miravalls, canonge de Vic, a la parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, al lloc anomenat Puig de Juliana, pel preu de 120 sous de moneda barcelonesa de tern.*

A APR, Pergamí 1282-01-17. Original (268 × 240 mm). Al dors: "Nnnn"; "+ V n° 18"; "Venda de sis pessas de terra feta a Bernat Bou i Pebre fa mija quartera de forment de cens"; "Consta en la parroquia de La Gardia"; "Te las vuy Joan Cortada de Manlleu".

a LLOP, SADURNÍ, "Diplomatari de l'Arxiu Parroquial de Roda de Ter".

Notum sit cunctis quos nos Deus lo Guid de Bosco et uxor eius Maria et infantes nostri Guillemus et Bernardi, de parrochia de Rota. Per nos et omnes nostros, presentes et futuros, gratis et ex certa sciencia non coacti in aliquo neque circumventi, vendimus in perpetuum sine omni retentu vobis Bernardo Bovis et Perpiniano Piperis, de parrochia eadem, et cui velitis, omnes integre ipsas sex pecias terre plantatas cum omnibus arboribus que ibi sunt et erunt, et cum ingressibus, egressibus et affrontaconibus [sic] et iuribus earumdem et quiquid iuris nos ibi habemus et habere debimus

aut possumus aliqua ratione vii iure et prout melius Egidius de Rota, pater mei Deus lo Guid, a quo ego in hiis locum et in alis bonis suis locum habe[...] habebat et possidebat. Quas sex pecias terre habuimus et possidemus in Sancti Michelis de Guardia, in loco vocato apud Podium de Juliana, in dominio Guillemus de Miravallibus, canonici vicensis, qui ibi accipit annuatim de censu mediam quarteria frumenti boni et pulcri,¹ et receptibilis ad mensam vicensis. Et nullum censum neque aliquam partem expletorum ibi accipit. Et affrontant quatuor pecie ex dictis sex peciis ab oriente in carreria, a meridie et a circio in honore Guilleme Oliveri et den Trebosch, ab occidente in honore den Trebosch et in quadam fexia de dominio Castrisserri, quam vobis vendimus. Et quinta pecia terre affrontat ab oriente et meridie in honore mansi Oliverii, ab occidente et circio in honore den Trebosch. Et sexta pecie terre affrontat ab oriente in honore mansi Oliverii, a meridie et circio in honore den Trebosch, ab occidente in honore des Draper. Et de predicta vendicione inducimus vos et quos quolueritis cum hac carta in plenam et corporalem possessionem, pleno iure in rem vestram propriam nos et nostrus inde proprio penitus spoliantes. Pro precio aut huiusmodi vendicionis a vobis confitemus habuisse et recepisse salvo iure dicti domini centum viginti solidos monete barchinonense de terno. Et eos per solvisse ad exovarirum et legitime Marie, filie et sororis nostre. Renunciando excepcioni peccunie non numerata et beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii sub veniter. Et si hec vendicione dicto precio valet vel a modo [valuerit] quibus volueritis damus perpetuo irrevocabiliter² inter vivos. Et sic promitimus vos et quos volueritis per dictam vendicionem facere, tenere, habere, possidere, continue et in pace contra omne personam. Et tenere et [...] vobis et quibus volueritis de omni eviccione et expensis circa eviccionem factis propriis superibus nostris nos omniaque bona nostra mobilia habita et habenda inde vobis et quibus volueritis pro predictis et singulis complendis quisque in solidum [...] obligantes. Et hec iuramus coniuges per Deum et eius sancta IIII^{or} evangelia inviolabiliter observare. Renunciants quantum ad hec ego dicta mulier beneficio senatus consulti Velleyani et iuri ypotheca.

Quod est fecit XVI kalendas fabuari, anno Domini M^o CC^o LXXX° primo.

Sig+num Deus lo Guid de Bosco, sig+num Maria, uxoris eius, iuratorum, sig+num Guillemi, sig+num Bernardi, infantum [...] predictorum qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rey sunt Iohannes de Massana, Raymundi de Podio et Arnaldus de Costis de Rota. Sig+num [...]. Ego Arnaldus de Angulo qui hoc firmo, nomine bagulio. Sig+num Raimundus de Prato, vicensis canonici tenenti loci Berengeri de [...], publici Vicensis notario.

Sig+num Berengarii de Caselles, scriptoris iurati qui hec instrumentun in Vicensis scribania [...] non clausit cum [...] parrochie et cum [...] mandato Raimundi de Prato [Vicensis canonici tententi] loci Berengari de [...] predicti notario.

1. De censu mediam quarterie frumenti boni et pulcri, *ratllat a l'instrument*. 2. irrevocabiliter *corregit sobre* irrevobaliter.

939

1282, juny, 22

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Guillem Rovira i al seu hereu la batllia de Querós, que comprèn Sant Joan de Fàbregues i Susqueda, mentre visquin.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Querós", f. 169r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 22 juny 1282. Lo monastir de Casserras establí a Guillem Rovira y al seu hereu, durant la vida de estos, la batllia de Querós, que s'estén en Sant Joan de Fàbregas y Susqueda, qual tenia dit Rovira. Y se li confirma, y después retorna al monastir.

940

1283, febrer, 23

Liquidació de comptes. *Pere de Sau, cambrer, i fra Bernat de Mirambell, procuradors del monestir de Sant Pere de Casserres, fan còmput dels deutes que té Guillem, prior del monestir, amb Bonjueu, jueu de Vic, fill de David Canviador. La quantitat es de 1.960 sous barcelonesos de tern, i es comprometen a tornar-ne 1.000 la propera Pasqua i 600 la propera festa de Santa Maria, ja que n'han tornat 360.*

A ABEV. ACF-4587, f. 74r.

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 151.

VIII kalendas marcii

Frater Petrus. \de Sau/, camerarius monasterii Castriserrensi, et frater Bernardus de Mirambel, procuratores dicti monasterii, confitemur et recognoscimus quod facto compoto inter nos et te Bonum Iudeum, filium Davidis Campsoris,¹ [...] \prior monasterii/ mille DCCCCLX solidos monete <inter> capitale et lucrum de quibus racione composimusque. Et nobis dimisistum CCCLX solidos. Unde renuncio <et cetera>. Promittimus tibi solvere mille solidos in proximo venturo festo Paschanis et DC solidos in festo Sancte Marie Augusti. Et si ultra *et cetera*. Et renuncio *et cetera*. Et cer[...] quos soluto tibi hec debito debet vobis restituere omnia instrumenta. Et facere [...] \general/. Et si aliam accisti tibi [...] uum similem debes nobis reddere illa instrumenta, sine nostri dampno et ponere re coram vobis et si os [...] tibi [...] et quidquid a nobis, usque hodie et manus habuisti quocumque modo et fiat sollempno instrumento.

Testes: Petrus de Castello, Bernardus Bertrandi, Gerardi Coqui, Arnaldus de Vela.

1. *Segueix* debebamus, *ratllat*.

941

1283, març, 23

Liquidació de comptes. *Pere de Sau, cambrer, i Bernat de Mirambell, procuradors del monestir de Sant Pere de Casserres, fan còmput dels deutes que té Guillem, prior del monestir, amb Astruc de Manresa, jueu de Vic. La quantitat és de 1.900 sous de moneda barcelonesa de tern.*

A ABEV. ACF-4587, f. 74r. Paper.

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 151.

Frater Petrus, camararius monasterii Castrisserrensis, et frater Bernardus de Mirambello, procuratores dicti monasterii, confitemur et in veritate recognoscimus tibi Astrugono de Minorisa, iudeo vicensis, quod facto legali compoto et legitime examinatu inter nos et vos et te de omnibus debitis que frater Guillelmus, prior eiusdem monasterii, nobis debet lucrum cum cartis usque hodie remanent nobis ad solvendum M DCCCC solidos monete

barchinonense de terno. In quibus renuncio *et cetera*. Termino in festo Paschatis \primo venturo/ M solidos¹ et DCCCC solidos in festo Sancte Marie Augusti. Et si ultra [..] si pro hiis et per hoc instrumentum non est periudicium *et cetera*.

Testes: Petrus de Castello, Berengarius Bertrandi, Gerardi Coqui et Arnaldus de Reola.

1. solidos, *repetit al manuscrit.*

942

1284, maig, 11

Debitori. *Guillem, prior de Sant Pere de Casserres, reconeix que deu 30 sous barcelonesos de tern a Bonistó, fill de Vidal Duran, jueu de Vic.*

A ABEV. ACF-4588, f. 11r. Paper. Tinta molt esvanida. Marge esquerre: "V", "Traditur clausum".

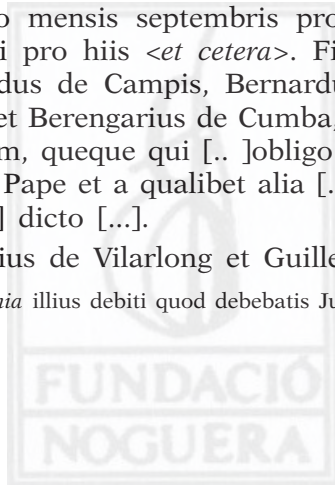
a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", pp. 151-152.

V idus madii.

Frater Guillelmus, prior monasterii Sancti Petri Castriserri, confitermus et recongnoscimus nos debere vobis Bonistono, filio Vitalis Durandi, iudei vicensis, et cui velitis, in XXX solidos monete barchinonense de terno, causa mutui. Quos a te confiteor habuisse et recepisse ad solucionem debitorum dicti monasterii¹ ad voluntatem eiusdem monasterii. Unde renuncio <et cetera>. Termino in proximo mensis septembris proximo venturo. Et si ultra *et cetera*. Et si pro hiis <et cetera>. Fiadores Olivarium de Claperis et Raimundus de Campis, Bernardus de Casadaval, Ferrarium Hualguerii et Berengarius de Cumba, de parrochia Sancta Maria de Villaleonum, queque qui [..] obligo in [...] iurat et D[...] privilegio a domino Pape et a qualibet alia [...] quod hoc debitum fuit mitatum ad [...] dicto [...].

Testes: Dalmacius de Vilarlong et Guillelmus de Soler

1. *Afegit a la interlínia* illius debiti quod debebatis Jusssefono iudeo eiusde ville, *ratllat.*

943

1284, maig, 12

Àpoca. *Guillem, prior del monestir de Casserres, reconeix que Bonistó, fill de Vidal Duran, jueu de Vic, li ha lliurat els 80 sous barcelonesos de tern pels quals va fer instrument el passat 11 de maig.*

A ABEV. ACF-4588, f. 11r. Paper. Tinta molt esvanida. Marge esquerre: "traditur clausum"; "IIII".

IIII idus.

Frater Guillelmus, prior monasterii Castrisserrem, confiteor et recognosco vobis Bonistono, filio Vitalis Durandi, iudeo vicensis, quod persolvisti et tradidisti mihi numerando illos LXXX solidos barchinonenses de terno pro quibus feci vobis instrumenti debitorum sub V idus madii anno infrascripto. Unde quos de predictis LXXX solidos mihi plenarie satisfactum est ad mea voluntate. Renuncio *et cetera*. Facio vobis et bonis tuis bonum ipsum finem et pacem de nostro petendo [..] predictis [...].

Testes: Dalmaciu de Vilarlong et Guillelmus des Soler.

944

1284, juliol, 4

Donació. *Bernarda Colom i la seva filla Maria donen al seu fill i germà Pere el mas Colom, de la parròquia de Roda, sota domini de Casserres, per tal de posseir-lo junts, es reserven la meitat del mas i 35 sous.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/126 (signatura antiga II/68). Original (181 × 194 mm). Al dors: "Roda n° 141, legajo 15, armario 1 estancia 15"; "hh 57"; "1284"; "C 126"; segell BUB.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 252.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 108r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Colom. Número 141, legajo 15, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 2 juny 1284. Bernarda Colom donà a son fill Pere lo mas Colom, de la parròquia de Roda, que tenia en domini de Casserras, posseint-ho junts ab reserva de la mitat y de 35 sous. Se troba també tom tercer de Actes, fòleo 252".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/68.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Sit omnibus notum, quod nos Bernarda Columba et filia mea Maria, de parrochia Sancti Petri de Roda, bona et libera voluntate, de iure hereditatis hereditamus te Petrum filium nostrum

et neptem de toto nostro manso Colom cum tot suo sedente et movente, longe vel prope et cum omni aparatu nostri mansi cum bestiaro grosso et minuto, cum vexella bladaria et vinaria qui mansus \est/ in senioratu Sancti Petri Castrisserrensis. Tali pacto dictum domum tibi facimus et nos et tu in omni vita nostra cum uxore tua Maria in simul tenamus [sic] teneamus et si forte disconcordia creverent inter nos et vos de qua nos Deus avertat, retinemus nos medietatem tocius istius doni diebus omnibus vite nostre et medietatem tocius illud exovarii quod dicta Maria uxor tua modo adducit illo tamen quod tunc temporis fuerit ad solvendum et pro melioramento illam solidatam terre que vocatur Bovades, tantum diebus omnibus vite nostre ex nobis ambobus ad hobitum nostrum revertatur totum vobis et infantibus vestris legitime procreate. Item retimus nos cum divisione et sine divisione XXX et quinque solidos monete barchinonense de terno nostris voluntatibus faciendas quos nimios possimus levare de bonis dicti mansi et si venerimus ad divissionem levemus omnis dictos XXX et quinque solidos et si non venerimus ad divissionem levemus in vita nostra de predictis nimiis medietatem et in die hobitionis vestre aliam medietatem et sint facte sepulture nostre secundum est in consuetudine parochie de Roda de bonis dicti mansi nostri. Item retinemus quod hereditates quas debemus Alicsendis et Guillelme, filias et sorores nostras sint solute. Item retineo ego dicta Bernarda, filee mee Guillelme, X solidos. Item recognoscimus quod debe\mus/ dicte Guillelme in lodicem et tu dictus Petrus posis facere sponsalicium uxori tue Marie. Et si tu dictus Petrus hobieris sine infantibus legitimis, revertatur nobis si tunc vixerimus, et si nos non vixerimus, revertatur Alicsendi. Et si Alicsendis hobierit sine legitimis, revertatur Guillelme, et postea gradatim uni post alterum. Et hoc totum facimus salvo iure dominorum in his que non sunt alodia.

Quod est factum IIII° nonas iulii, anno Domini M^o CC^o octuaginta quarto.

Sig+num Bernarde, qua hoc firmo. Sig+num Marie, qua hoc firmo.

Testes huius rey sunt Guillelmus de Campaamar, sacerdos, et Petrus de Covete, sacerdos, et Berengario de Bosco, laycus.

Signum Ferrarii de Massana, sacerdotis tenentis locum scribanie de Roda, et mandato Dalmacii de Miravallibus rectoris ecclesie predicte, qui hoc scripsi die et anno quo supra SSS.

1284, juliol, 4

Donació esponsalícia. *Pere Colom, de la parròquia de Sant Pere de Roda, dona a Maria, filla de Ramon Curt i Ramona, de la parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, la meitat del mas Colom, sota domini del monestir de Sant Pere de Casserres, en esponsalici.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/127. Original (229 × 142 mm). Al dors: "Nº 142, legajo 15, armario 1, estancia 15 Roda"; "hh 53"; "1284"; "C 127"; segell BUB.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 244.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 108r. Regest en paper de 1787. "Mas Colom. Número 142, legajo 15, armario 1, estancia 15. Als 4 juliol de 1284. Pere Colom donà en esponsalici a Maria, filla de Ramon Curt, la mitat del mas Colom, de Roda, que tenia en domini de Casserras, possehint-ho junts y después la sua prole junt ab la altre mitat de dit mas. Se troba també tom tercer de Actes, fóleo 244".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/85.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus Colom de parrochia Sancti Petri de Roda, consilio et voluntate matris mee Marie et avie mee, Bernarde, et dominorum et amicorum meorum, duco te Mariam filiam Raymundi Curt et uxoris eius Raymunde, de parrochis Sancti Michaelis de Guardia, in uxorem et in tempore nupciarum nostrarum mito tibi in sponsaliciu medietatem totius nostri mansi Colom cum omnibus suis pertinenciis de domibus de co[...] et acaptis, feudis de alodis de honoribus de possessionibus suis ubicumque sint longe vel prope, sub quocumque dominio sint et de omnibus aliis nostris bonis ac rebus mobilibus et immobilibus [...] aliquomodo spectantibus vel spectare debentibus aliquomodo nunc vel in posterum salvo iure dominorum omnibus. Qui vero mansus est in parrochia Sancti Petri de Roda, in dominio Sancti Petri Castrisserris et aliorum dominorum, et pro quibus alias honores pertinentes ad dictum mansum consuevimus tenere. Tali pactum dictum sponsaliciu tibi facio, quod ego et tu totum in simul hoc sponsaliciu teneamus in omni vita nostra, ad hobitum nostrorum revertatur totum cum alia medietate proli ex nobis in simul procreate et si forte talem prolem supertitem que ad heta-tem perfectam veniat non habuerimus, et mihi mori contigerit te supertite teneas tu dictum tuum sponsaliciu in omni vita tua potenter et secure, cum marite et sine marito, cum infante et

sine infante, ad tuum hobitum revertatur meis propinquioribus preter XX solidos monete barchinonense de terno, de quibus facias tuam voluntatem super dictum tuum sponsalicium. Et si propinquioribus meis voluerit te expellere a tuo sponsalicio sit eis licitum, prius tibi amicis tuis per solutis CCC LXXXV solidos illius monete, computatis in illis CCI solidos predicte monete quos tu michi adducis, ex quibus omnibus bene sum paccatus. Quos omnes denarios teneas in omni vita tua, ad tuum hobitum facias tu tuam voluntatem ut dictum est de XX solidis et propinquioribus mei recuperent statim CXX et V solidos qui ibi sunt de nostro et tu et amici tui teneatis totum tuum sponsalicium tam diu fructus in sortem nullatenus computando quousque de predictis denaris fueris per soluta.

Quod est factum IIII° nonas iulii, sub anno Domini M^o CC octuaginta quinto.

Sig+num Petri Columbi, qui hac sponsalicium facio et firmo. Sig+num Marie, matris dicti Petri qui hoc firmo. Sig+num Bernarde, avie dicti Petri, qui hoc firmo.

Testes huius rey sunt G[uillelmus] de Campanar, clericus, Petrus de Torrente, clerge, et Petrus de Plano.

Ego ffrater Guillelmus, prior Castrisserris, subscribo salvo iure dicti monasterii SSS. Ego frater Petrus, Castrisserris sacrista, subscribo +. Ego ffrater Petrus Castrisserrensis camerarius, hoc firmo SSS. Sig+num Pro[...] de Passarela, baiuli qui hoc firmo.

Signum Fferrarii de Massana, sacerdos et tenentis locum monachi Sancti Petri de Roda de mandato Dalmacii de Miravallibus, rectoribus ecclesie de [...] scribo die et anno quo SSS. supra.

1285, maig, 1

Establiment. *El prior de Casserres, Ponç Bac i Maria Octubre estableixen a Ramon de Ruixol, prevere, i als seus, excepte els que siguin religiosos o militars, les honors que Ramon de Pas tenia per ells a la Guàrdia, al lloc anomenat Guardioles. Farà cens de mig capó, dues escudelles d'espelta, un quartà de vi per Tots Sants i un quartà de vi tercenc.*

[A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Guardiolas, número 50, legajo 5, armario 1, estancia 15".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 1 maig 1285. Lo prior de Casserras, Pons Bach y Maria Octubre establiren a Ramon, prebere, de Ruixol i als seus, exceptat que sian capellans o militars, los honors que Ramon de Pas tenia per dits senyors en la Guàrdia, en lo lloch dit Guardiolas. A la prestació del cens de mitg capó, dos escudellas de espelta y una quarta de vi per Tots Sants. Y a més en lo referit die un quartà de vi tersench per las pessas ditas Camp Major.

947

1287, març, 4

Liquidació de comptes. *Ramon, prior del monestir de Casseres, amb el consentiment de tot el convent, fa còmput de deutes amb Jucef de Mallorca, jueu de Vic, a qui deuen un total de 820 sous barcelonesos de tern. S'acorda que la propera festa de Sant Miquel tornaran 220 sous, i la resta la liquidaran pagant 200 sous cada festivitats de Sant Miquel. Obliguen els béns del monestir i estableixen els fiadors.*

- A* ABEV. ACF-4589, f. 7r. Paper. Taca al marge dret i forat que afecta les dues últimes línies.
- a* LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 152.

III nonas marcii

Nos frater Raimundus, prior monasterii Castiserrem, de assensu et voluntate¹ totus conventus eiusdem monasterii, confitemur vobis Iucefono de Maiorice, iudeo vicensis, quod facto legali computo inter nos et vos de omnibus debitis et lucris eorum in usque usque hodie vobis debuntur monasterium predictum vel frater Guillelmus de Podio Galino, quondam, prior eiusdem monasterii vel aliquis racione ipsorum \excepto debito quod vobis debet Berengarius/ cum instrumentis et sine instrumentis \vel pignoribus/. Certum est et manifestum quod remanent inde cuimodo vobis ad solvendum DCCC XX solidos barcinonenses de terno, quos vobis debet confitemur de quibus vobis solvere promittimus CCXX solidos in primo venturo festo Sancti Michelis et postea singulo anno in eodem festo tantum et tandiu CC solidos quosque *et cetera*.

Et si ultra quolibet dictorum terminorum [...] pro hiis *et cetera*. \ Et ad hec obligamus omnia bona dicti monasterii./ Fideiussores: Petrus de Solerio, Petrus de Bassis, Geraldum de Fonte Sereno, de parrochia de Roda, et Berengarius de Sagrerio, de parrochia Sancti Michelis de Guardia. Queque pro toto qui renuncia et obliga [...] omni privilegio domini Pape et generale domini Rege et alterius cuiuscuique persone per que posssemus ultra dictos [...] absque meam voluntatem [...]do aliquo elongari. Et hec iuramus nos dicti prior.

Testes: Petrus de Olone, Provinciale de Passarella, Ioh[anne] s Bayla et Guillelmus de B[eren]garia

1. de assensu et voluntate, *ratllat*.

948

1287, octubre, 4

Reducció de censos. *El prior de Casserres estableix i redueix a Maria Dalmau, muller de Pere Dalmau, de Vic, el quart i braçatge que pagava al monestir per les honors del mas Dalmau, per les quals feia dues masmudines d'or.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 194.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 607v, núm. 16 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 49r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 octubre 1287. En poder de Berenguer de Pulcrovisu, notari de Vich. Lo prior de Casserras concedí precari y reduhí a Maria Dalmau, muller de Pere Dalmau, de Vich, lo quart y brasatge que pagava al dit monastir per los honors que tenia del mas Dalmau, de la dita parròquia, al cens de dos masamotinas de or y per rahó de las personas de dit mas pagàs altra masamotina per Nostra Señora de Agost.

També se troba tom primer de Actes, fòleo 194.

949

1287, novembre, 22

Confessió d'ésser home propi del monestir. *Vidal Vilagermà, de Sant Martí Sescorts, confessa que ell i els seus béns són de domini del monestir de Sant Pere de Casserres i de Santa Maria de Ripoll. Promet que donarà dos capons de cens mentre visqui.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 85, legajo 9, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 10 kalendas desembre 1287. Vidal Vilagermà, de la parròquia de Sant Martí, confessà ser ell y sos béns de domini del monastir de Casserras y de Santa Maria de Ripoll y prometé que vivint donaria lo cens de 2 capons

950

1287, novembre, 29

Definició. *Pere Parra, de Santa Maria de Corcó, renuncia als seus drets sobre el mas Serradell, situat a Sant Martí Sescorts, a favor del monestir de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 84, legajo 9, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 3 kalendas desembre 1287. Pere Parra, de la parròquia de Santa Maria de Corcó, renuncià y difiní a favor de Casserras tots los drets y accions que tenia y podia tenir en lo mas Serradell de la parròquia de Sant Martí.

951

1287, desembre, 28

Venda. *Elisenda, vídua de Ferrer de Bruguera, ven a Pere Perpinyà la tasca i el braçatge de les honors situades a Roda, que Berenguer de Grau tenia per ella, als llocs anomenats Fonts i Clot, pels quals farà diversos censos, pel preu de 80 sous de tern.*

- [A] Original perdut.
- B BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/128 (signatura antiga II/70). Trasllat de 29 de desembre de 1328 (350 × 202 mm). Al dors: “Venda de unes rendes no y a res de casse”; “hh 31”; “n° 128”; “Carta per la qual consta com Elicsendis muler de Ferrer Bruguera a Pere Perpiña de la parrochia de Roda certs rendes que li feia Berenguer de Gradu de la matexa parroquia y altres que li feia Michela Sera de la parrochia de Sant Vicent de la Riera. Roda”; “Roda n°143, legajo 15, armario 1, estancia 15”; “1287”; “C 128”; segell BUB.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Pere de Roda”, f. 108r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Terras ditas Fonts y Clot Coll de Grau. Número 143, legajo 15, armario 1, estancia 15”. Regest: “Als 28 desembre 1286. Elisendis, muller del quondam Ferrari de Bruguera, vené a Pere Perpiña la tasca y brasatge que rebia en los honors que tenia per ella Berenguer Grau en la parròquia de Roda y lloch dit Fonts y Clot, lo cens de un cortà de vi que li feya dit Grau, dos diners y una gallina que li feya lo comprador, y las parts que rebia en los honors del mas Frexa, dos gallinas y 6 diners rebia de dit comprador per honors tenia per ella, dos sous y vuyt diners y 2 gallinas que li prestava Pere Riera per lo mas tenia en la vall sota coll de Grau, y lo que rebia en dit mas, y últimament lo quart que rebia en dos camps y terras de Maria Miquela. Preu 80 sous de terno”.
- a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/70.
- b ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Hoc est translatum a suo originali fideliter sumptum cuius series sequitur in hunc modum:

“Notum sit cunctis, quod ego Elicsendis, uxor condam Fferrarii de Brugaria, et filius eorum Fferrarius de Brugaria, de civitate Vicensis quisque nominem in solidum per nos et omnes nostros vendimus in perpetuum per alodium bene franchum proprium et liberum vobis Petro Perpiniani, de parrochia Sancti Petri de Roda et cui volueritis illus quartum et braciaticum vindemie et totam illam tascham et braciaticum panis que nos recipimus et recipere debemus in omnibus illis honoribus quos Berengarius de Gradu, filius Petri de Gradu et uxor eius Arsendis, condam defunctorum, per nos tenent in predicta parrochia in loco nominato apud Fontem et Clotum, et totum illud quarteronum vini censuale quod nobis facit singulis annis in festo Omnium Sanctorum dictus Berengarius de Gradu, et illos duos denarios barchinonenses de duplo quos nobis facit tempore vindemiarum pro comestione garde dictus Berengarius de Gradu, et quandam gallinam censualem quam recipimus et recipere debemus in illa fexia terre qua vocatur fexia de Figeira quam per nos tenet Michela de Serra, filia Berengarii de Serra, condam, de parochia Sancti Vincencii de Rieria. Que fexia est in dicta parrochia de Roda, in pertinenciis mansi Marie de Frexe, quem mansum vos emistis a Petro de Frexe et omnes partes expletorum et quicquid in honoribus quos de tenedonibus

dicti mansi de Frexe dicta Michaela de Serra per nos tenet. Item vendimus vobis et cui volueritis imperpetuum per alodium bene franchum prorprium et liberum totum illud par gallinarum et sex denarios censuales quem omnia nos recipimus et recipere debemus in illis honoribus et barcheriis quos per nos tenetis in eadem parrochia. Item vendimus in perpetuum vobis et cui volueritis illos duos solidos et octo denarios barchinonensis de duplo in unum par gallinarum que omnia nobis facit singulis annis in festo Omnium Sanctorum Petrus Riera per manso et honoribus quos per nos tenet in parrochia de Roda, in valle quod est infra Collum de Gradu et Balmam et duas Iovas quas dictus Petrus Riera nobis facit singulis annis pro predicto manso et honoribus videlicet unam tempore madii et aliam tempore messium et unum octanum vini et unam fogaciam et unum caseum que omnia nobis donat tempore vindemiarum pro comestione, et quartum et braciaticum panis et vini que omnia nos recepimus et recipere debemus in dicto manso et honoribus quos dictus Petrus Riera per nos tenet in predicta valle, et illam nostram partem quarti expletorum quam nos recipimus et recipere debemus in illis duobus campis quos per nos tenet Maria Michaela in parrochia de Roda, et illam nostram partem expletorum et comestione pro guarda quam nos recipimus in illis duabus peciis terre quas per nos tenet dicta Maria Michaela subtus clausum Marie Columbe. Predicta omnia vendimus imperpetuum vobis et cui volueritis per alodium bene franchum prorprium et liberum cum omniubs terciis et laudimiis, stabilimentis, emparis, firmamentis, directi et universis aliis et singulis ad predicta que vobis vendimus spectantibus et spectare debentibus et cum omnibus aliis et singulis iuribus et dominiis que habere dominus potest et debet in suo francho alodio et quicquid in hiis et pro hiis nobis pertinet et potest de cetero pertinere sicut melius dici potui et intelligi ad omnem vestrum vestrorumque comodum et bonum intellectum. Et de hac predicta vendicione inducimus vos et corporale possessionem pleno iure in rem vestram propriam nos et omnes nostros inde perpetuo penitus spoliantes. Pro precio autem huiusmodi vendicionis a vobis confitemur habuisse et recepisse octuaginta solidos monete barchinonenses de terno, in quibus renunciamus excepcioni peccunie non numerate. Et si hec vendicio plus dicto precio valet vel a modo valuerit totum vobis et quibus volueritis damus perpetuo irrevocabiliter inter vivos. Renunciantes quantum ad hoc beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis qua deceptis ultra dimidiam iusti precii

sucurritur. Et sic promittimus vos et quos volueritis predictam vendicionem facere, tenere, habere et possidere continue et in pace perpetuo contra omnem personam per alodium bene franchum proprium et liberum. Et de firma et legali eviccione et expensis circa eviccionem factis, obligamus vobis et cui volueritis quisque nostrum in solidum nos et nostros et omnia bona nostra mobilia et immobilia habita et habenda. Renunciantes super hec beneficio nove constitucionis et dividende accionis. Et ego dicta Elicsendis renuncio quantum ad hoc beneficio Velleyani iuri ipothece.

Actum est hoc V^o kalendas ianuarii, anno Domini M^o CC^o LXXX° septimo.

Sig+num Elicsendis predicte, sig+num Fferrarii de Brugaria filii eius, predictorum, que hec facimus et firmamus. Sig+num Raymunde, filie dicti Fferrarii de Brugaria, qua dictam vendicionem firmo et laudo et iuro per Deum et eius sancta IIII° evangelia quod contra eam numquam veniam vel venire faciam aliquo iure meo, renunciando super hoc beneficio Velleyani.

Testes huius rey sunt Petrus Vitale, Bernardus Bou et Petrus Simonis.

Sig(*signe*)num Raimundi de Prato, vicensis canonici tenentis locum Berengario de Pulcro Visu, publici vicensis notario.

Sig(*signe*)num Berengarii de Rimentol, scriptoris iurati qui hec scribi fecit et clausit cum dictionibus suprapositis in lineis prima ubi dicitur *Brugaria de*, et in VII ubi dicitur *de vobis*, et in X^a ubi dicitur *fra*, mandato Raymundi de Prato, tenentis locum Berengarii de Pulcro Visu, predicti notarii, die et anno quo supra”.

Sig(*signe*)num Fferrari de Fontanella, presbiteri notarii publici in ecclesia Sancti Petri de Roda, auctoritate domini Vicensis episcopi, qui hoc translatum a suo originali fideliter sumptum et comprobatum, scripsit et clausit IIII° kalendas ianuarii, anno Domini millesimo CCC^o vicesimo octavo, presentibus testibus frater Fabro de Calavello et Raymundo de Castelleto.

1288, agost, 4

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Bernat Moliner un camp situat al castell de la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 645r; núm. 1 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 1. 4112. Tierras en Bleda".

Establecimiento otorgado por el prior del castillo de Caserras a Bernardo Molnario de un campo \sito/ en el catillo de la Bleda, ante Matheo Pierrandelli, en 4 agosto 1288.

953

1289, març, 30

Establiment. *Elisenda Orriola, amb el consentiment del seu marit, estableix a Bernat Codina una part de la meitat del que posseïx del mas Dalmau, de Vic, sota domini de Casserres, raó per la qual farà diversos censos. Elisenda pagarà els censos que prestava a Casserres i a Maria Dalmau.*

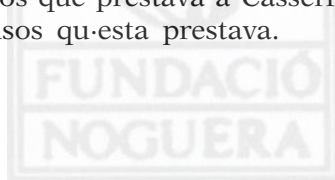
[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 608r; núm. 18 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 49r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 9, legajo 1, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 mars 1289. En poder de Berenguer de Pulcrovisu, notari de Vich. Elisenda Urriola, de concentiment de Pere Ripoll, son marit, establí a Bernat Codina una part de la mitat que ella pocehia del mas Dalmau, de la parròquia de Vich, que se té en domini de Casserras y reb lo cens de 2 masamutinas, exceptat la part de la barquera, en la qual reb 1 ànech. Affronta la terra establerta a sol ixent ab la part que dels matexos honors havia establert a Pere Carreras, a mitgdiè ab lo rech, a ponent ab altre part dels matexos honors establert a Guillem Sitjar, y a tremuntana ab honor del mas Mateu, a la prestació de mitja masamotina de or, menos 6 diners per Pentecostes. Declarant dita Elisenda que ella pagaria los censos que prestava a Casserras y a Maria Dalmau en adjutori dels censos qu-esta prestava.

954

1289, març, 30

Establiment. *Elisenda Orriola estableix a Maria Dalmau una barquera que té al mas Dalmau, sota domini de Casserres, a qui fa diversos censos. Elisenda pagarà els censos a Casserres i 12 diners a Maria Dalmau.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 608v, núm. 21 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que l'escrivà és Ramon de Prat, notari de Vic.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 49r-v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 10, legajo 1, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 mars 1289. En poder de dit Pulcrovisu. Elisenda Urriola establí a Maria Dalmau la barquera de pertinències de aquella meitat de honors que possehia del mas Dalmau, en qual part és situada la mitat de las casas de dit mas y la hera que va comprés ab est establiment. Tot lo qual se té en domini de Casserras y reb lo cens de 2 masamotinas y en la barquera 1 ànech. Affronta dita barquera ab una part que de dits honors havia establert a Pere Parers, a mitgdie ab honor de Jaume Carbonell, a ponent ab honor de dita Dalmau y a tremuntana ab honor de Barnat Vigatani. Salvo lo domini a Casserras y baix lo cens de 1 masamotina menos 12 diners, pagador per Pentecostes, quedant ella en obligació de pagar los censos a Casserras y a dita Maria Dalmau 12 diners en adjutori dels censos que esta presta al dit monastir.

955

1289, novembre, 18

Venda. *Guilleuma de Coll i el seu fill venen a Miquel Tarot, de Folgueroles, un camp que tenien sota domini de Casserres, monestir al qual fa diversos censos, per 30 sous de tern.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 615r-v, núm. 19 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 88v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 28, legajo 3, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 14 kalendas desembre any 1289. Guillelma de Coll y son fill vengueren a Miquel Tarot, de Folgarolas, un camp que possehian baix domini del monastir de Casserras en la matexa parròquia, de pertinències de son mas Coll, en lo lloch anomenat camp de Pontarró, en lo qual rebia dit monastir quart y brasiàtich. Y afronta dit camp a orient y mitgdie ab honor del comprador, a ponent ab lo camí que va al mas de Turrissella y a tremuntana ab honors de dit mas. Preu de 30 sous de terno. Salvo al dit monastir lo domini, quart y brasiàtich.

956

1289

Col·lació. *El prior de Casseres fa col·lació del rectorat de l'església de Sant Pere de Berà i de la seva sufragània de Sant Jaume del Creixell a Guillem Carrera, que confirma el cens anual de cinc quarteres de forment, per Santa Maria d'agost, al monestir de Casseres.*

[A] Original perdut.

[B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

a Bolós, *Història del monestir de San Pere Casseras...*, p. 91.

Consta de altre acte de Collació de dita Rectoria feta per lo dit Prior a favor de Guillem Carrera, feta en lo any 1289, y lo dit Carrera confirmà y confessà lo cens de sinch quarteres de forment pagadoras cada any.

957

1290, agost, 9

Permuta. *Permuta de terres entre Joan Codinac i Bernat de Sales, de Torelló.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 684v, núm. 51 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "52. Tierras en Torello. 4405".

Permuta entre Juan de Codinach y Bernardo Sales ambos de Torello de unas piezas de tierra sitas en la misma parroquia, ante Berenguer Rossell presbitero regente la notaria de Castellvell, en 5 de los idus de agosto 1290.

958

1290, abril, 7

Venda. *Pere Simó, fill d'Elisenda Orriola, ven a Bernat Codina 2 sous i 4 diners del cens de mitja masmudina menys 6 diners que fa per la meitat del mas Dalmau, sota domini de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 608r, núm. 19 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el fill d'Elisenda és Pere Simó Examenó.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 49v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 11, legajo 2, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 7 abril 1290. En poder de Pere Simon, notari de Vich. Pere Simon, fill de Elisenda Urriola vengué a Bernat Cudina aquells 2 sous 4 diners de aquella mitja massamutina menos 6 diners que dit Cudina li prestava de cens per aquell honor de pertinències de la sua meitat del mas Dalmau, qual mas se té en domini del monastir de Casserras, a la prestació de varios censos que paga dit venedor.

959

1290, agost, 9

Definició. *Joan de Codinac i la seva muller Agnès i Pere de Codinac i la seva dona Beatriu, de Sant Feliu de Torelló, defineixen Bernat de Salesnoves i la seva dona Guilleuma, de Sant Feliu de Torelló, de les honors que tenen en part sota domini del senyor de Montcada i en part del monestir de Santa Maria de Ripoll. La família de Joan Codinac havia permutat aquestes terres amb Bernat de Salesnoves i la seva dona Guilleuma, els quals van donar unes terres sota domini del senyor de Savassona, de les quals defineix Joan de Codinac i família.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/129 (signatura antiga VIII/6). Original (258 × 222 mm). Carta per lletres partides. Al dors: "Sant Feliu de Tarallo nº 11"; "5 idus agost 1290"; "Nº 18, legajo 2, armario 1, estancia 3"; "JJ 52"; "No y a res de case"; "Nº 11 Revista de una permuta y cambi entre Joan Codinach y Sales de Torello"; "Torello"; "1290"; "C 129"; segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 18, legajo 2, armario 1, estancia 3". Regest: "Als 18 agost 1290. Lo hereu

del mas Codinachs, de Torelló, y lo del mas Salasnovas, de la matexa par-ròquia, permutaren varios honors de dits masos sens dir ahont són situats y designant lo domini a favor de Ripoll, del señor de Moncada y castell de Savassona”.

a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. VIII/6.

b ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Notum sit cunctis, quod nos Johannes de Cudinach et uxor eius Agnes et Petrus de Cudinach et uxor eius Beatrix, de parrochia Sancti Felicis de Torilione, in emendam et recompensationem illius concambii infrascripti quod vos Bernardus de Salis Novis et uxor vestra Guillelma, de predicta parrochia, nobis facitis de infrascriptis honoribus, solvimus et diffinimus vobis dictis Bernardo et Guillelme uxori vestre et vestris et cui volueritis perpetuo omnes illos honores nostros, cum vitibus et arboribus diversorum generum que ibi sunt et erunt, et introitibus et exitibus suis, et pertinentiis quos habemus infra et iuxta vestros honores vel alibi per quoscumque dominos teneantur in dicta parrochia, a colle Cumbe de Sales Noves aenla [...] usque occidente. In quibus honoribus sunt quidam honores qui sunt de dominio domini Montiscatheni et quidam alii honores de dominio monasterii Sancte Marie de Rivipullo. Et dicti honores qui sunt de dominio predicto Montiscatheni quidam qui sunt loco vocato as Fossar, terminantur et affrontantur ab oriente in honore mansi de Campo Rotundo, a meridie in orta vestro, ab occidente in honore vestro, a circii in honore mansi Petri de Vinolas, quondam. Et quedam tres pecioles terre que sunt in cumba vestra vocata de Mayoles, de eodem dominio Montiscatheni, terminantur et affrontantur ab oriente, meridie, occiduo et circio in vestro honore. Et dicti honores qui sunt de dominio Sancta Marie de Rivipullo, quidam que sunt loco nominato Coma Cromeyera, terminantur et affrontantur ab oriente, meridie et circio in vestro honore, ab occidente in podio de Saniars. Et quidam qui sunt apud Planum de sa Sarrassa, qui sunt de eodem dominio Sancte Marie, terminantur et affrontantur ab oriente et circio in honore Arnaldi de Saniars, a meridie et occiduo in vestro honore. Et est certum et manifestum. Quod in duabus peciolis terre predictorum trium recipiebamus medietatem expletorum vini et quartum expletorum bladi et unam comestionem panis et vini et casei temporis vindimiandi quolibet anno. Quas partes dictorum expletorum panis et vini et dictam comestionem et illos duodecim denarios barchinonenses monete de terno, quos de censu quolibet anno vobis faciebatis pro arboribus grossis in festo Omnium Sanctorum, et illas tres quarterias vini quas de censu quolibet anno in predicto

festo nobis faciebatis, et illud quintonum de cibaria quod nobis faciebatis de censu quolibet anno in festo Sancte Marie augusti. Et si quod aliud nobis facitis et facere debetis et quicquid iuris nos habemus et habere debemus in predictis totum solvimus et diffinimus vobis et vestris et cui volueritis perpetuo sine aliquo retentu. Et de predictis solucione et diffinicione predictorum que vobis et vestris facimus perpetuo inducimus vos cum hac carta in corporalem possessionem pleno iure in rem vestram propriam sine retentu nostro et meorum. Et promittimus vobis et vestris perpetuo predicta omnia facere, tenere, habere et possidere in pace contra omnes personas, sub obligacione omnium bonorum nostrorum habitorum et habendorum. Salvo iure dictorum dominorum quod vos deinde perpetuo pro predictis que vobis solvimus et diffinimus eisdem faciatis dominis sine nostri et nostrorum dampno. Demum nos dictus Bernardus de Salisnovis et uxor eius Guillema, laudantes et recipientes predictam, in emendam et recompensacionem dicti concambii dictorum honorum et aliorum predictorum que nobis facitis superius perpetuo vos dicti Iohannes et Agnes et Petrus et Beatrix solvimus et diffinimus vobis Iohanni, Agneti et Petro et Beatrix de Cudinach et vestris et cui volueritis perpetuo omnes illos honores nostros cum vitibus et arboribus diversorum generum que ibi sunt et erunt et introitibus et exitibus suis et pertinenciis quos habemus locis nominatis as Clos Basset et apud Clausos subtus quintanam mansi vestri de Cudinach, et apud Vinalem subtus campum vestrum vocatum de Bonadona, vel alibi infra et iuxta vestros honores per quoscumque dominos teneantur in dicta parrochia a Serrato pecia franche a erila versus orientem. In quibus quid honoribus sunt quidam honores loco nominato apud Clos Basset qui sunt de dominio domini Castri de Savassona, et terminatur et affrontantur ab oriente, meridie et occiduo et circio in honore vestro. Imadictos itaque honores et illam octavam partem quam nobis facitis pro adiutorio censibus et questis quam facimus domino Montiscatheni et illam mediam quarteriam vini et illum octanum ordeï que de censu quolibet anno nobis facitis ad adiutorium bladi olei ecclesia dicti Sancti Felicis et fabricæ. Et si quod aliud nobis facitis et facere debetis et quicquid iuris nos habemus et habere debemus in predictis, solvimus et diffinimus totum vobis et vestris et cui volueritis perpetuo sine aliquo retentu. Inducentes vos cum hac carta de predictis que vobis solvimus et diffinimus in possessionem corporalem pleno iure in rem vestram propriam sive retentu nostro et nostrorum. Et promittimus vobis

et vestris perpetuo predicta omnia facere, tenere, habere et possidere in pace contra omnes personas sub obligatione omnium bonorum nostrorum habitorum et habendorum. Salvo iure dictorum dominorum quod vos deinde perpetuo pro predictis eisdem dominis faciatis sine nostri et nostrorum dampno. Et si in predictis concambiis aliqua deceptio est vel modo vel in antea plus valuerint totum ad invicem damus alteri¹ donacione inter vivos. Renunciamus quantum ad hoc illi legi que subvenit deceptis ultra dimidiam iusti precii. Et nos dicte mulieres renunciamus dotibus nostris et sponsaliciis et auxilio senatus consulti et Velleyani et iuri ypothece. Verum tamen intelligatur in hiis quod nos dicte partes non intelligemus esse in dictis concambiis illam cumbam vocatam de Madiroleles cum iuribus suis, que tenetur sub dominio domini dicti castri de Savassona. Immo ipsa remanet in comuni inter nos medium per medium, simile cum medietate illarum trium nogariarum et nucium earumdem de quibus sunt in illa cumba nostrum Bernardi de Salisnovis et Guillelme, uxoris mee, vocata de Sancta Maria due et residua in dicta cumba vocata Homeyera sicut antiquitus semper habuimus et tenuimus in simile. Et addimus nos dicti Bernardus et Guillelma de nostro proprio dicte cumbe que dictum concambium quod nos dicti Iohannes, Agnes, Petrus et Beatris nobis facitis plus valet qua illud quod vobis nos facimus duas peciolas terre nostras contiguas dicte cumbe in Solio dicte cumbe a Ripa Grossa a amunt versus meridie, quas peciolas terre nos et vos cum dicta cumba teneamus, habeamus et possideamus perpetuo in comuni et in simile medium pro medio pro indiviso pro ut antiquitus nos et antecessores nostri et vos et antecessores vestri tenemus et possidemus dictam cumbam. Set mortuis dictis tribus nogariis non possint reverti alie in dicta cumba de Sancta Maria in quibus vos dicti Iohannes, Agnes, Petrus et Beatris aliquid habeatis nec aliquid aliud habetis in dictis cumba de Sancta Maria et cumba Homeyera nisi in dictis tribus nogariis dum vixerit ut predicatur.

Actum est hoc V^o idus augusti, anno Domini M^o CC^o Nongesimo.

Sig+num Iohannis de Cudinach, sig+num Agnetis, uxoris eius, sig+num Petri, filii eiusdem Iohannis, sig+num Beatri, uxoris eius, sig+num Bernardi de Salisnovis, sig+num Guillelme, uxoris eius predictorum, qui hoc laudamus et firmamus.

Testes huius rei sunt Raimundus de Rierola, Petrus de Vineis, Petrus de Saniars et Petrus de Serinyano.

Sig+num fratris Bernardi de Podio pardinorum pre[..] de pa[...] qui hoc firmo salvo iure dicti monasterii in omnibus.

Sig(*signe*)num Bernardi Rossell, presbiteri regentis scribaniam Castri Veteris sub Petro de Puteo, rectore eiusdem loci, in cuius manu et posse domino Guillelmo de Montecathano et Castro Veteri hanc cartam firmavit nonas septembris anno prefixo. Presentibus testibus Berengario de Orisio et Bernardo Barrati et Petro da Serinya. Sig(*signe*)num Petri Simonis, scribani iurati Vicensis scribania, in cuius posse Gaucerandus de Savassona, dominus Castri de Savassona, hanc cartam firmavit salvo [..] testibus Berengario de Bassil et Guillelmo de Manleu IX kalendas octobris, anno quo supra.

Signum Guilelmi Cassardi, rectoris ecclesie Sancti Felicis de Torilione, qui hoc scripsit et clausit, cum litteris suprapositis in linea IIII ubi dicitur *occiduo et in* [...] tres et in VI^a ubi dicitur *occiduo et in raso* ponicio in eadem ubi dicitur *et dicti* et supraponitis in XXIIII^a ubi dicitur *et dicti* et supraponitis in XXIIII^a ubi dicitur *dicti*, die et anno quo supra.

1. alteri, *repetit al manuscrit.*

960

1291, març, 19

Reducció de censos. *El prior de Casserres redueix a Bernat Codina el quart i el braçatge que feia per la meitat de la seva era, situada a Vic, al lloc anomenat Estanyol, que té per compra i que fa 21 diners de cens per Tots Sants.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 265, 417 i 461.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 605v, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vich", f. 49v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "12, legajo 2, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 mars 1291. En poder de Pere Simon, notari de Vich. Lo prior de Casserras reduhí a Bernat Cudina lo quart y brassatge que prestava per rahó de la mitat de sa hera, sita en la parròquia

de Vich y lloch dit Estañol, la qual mitat comprà a Narbona, muller de Blanch de Vich al cens de 21 diners per Tots Sants. Y afronta dita mitat a sol ixent ab la serra del mas Palahi, a ponent ab honor de Pere Roquer y ab honor de dit Cudina y a tremuntana ab la altre mitat de dita hera, que és de Jaume de Torrent.

Se troba també tom primer de Actes, fòleo 265, 417 y 461.

961

1291, juliol, 2

Donació. *Berenguer de Castell dóna a Casserres les honors i rèdits que Esteve, prior de Casserres difunt, havia donat a la seva àvia, raó per la qual rep 60 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 569v, núm. 12 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 149r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 35, legajo 4, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 2 juliol 1291. Berenguer de Castro donà a Casserras tots los honors y rèdits que lo quondam Esteve, prior de dit monastir, havia donat a Estefania, sa àvia, durant sa vida solament, a saber una pessa dita Escayola que foren de Niubó y vuy del mas Torrent Jussà, de Manlleu. Item aquella terra que és a Madirolas, que té Salas Novas de Torelló, y una pessa que antes tenia Pere Oliver y vuy lo mas Currieras. Y altre que de dit mas dita Camp de Guay affronta a orient y mitgdie ab lo torrent de Fàbrica, a ponent y tremuntana ab lo camí públich y ab alou de dit monastir, que té lo mas Fàbrica, lo qual mas és a la part d'orient, altre passa de dit Camp Guay en domini de dit monastir per libero et franch alou. Preu 60 sous.

962

1291, agost, 21

Venda. *Provençal de Passarella ven a Pere de Sau, cambrer de Casserres, el domini, drets i cens de 20 diners que té sobre tres feixes de terra situades a Vilanova, a Ardola, als llocs anomenats camp de Roques, camp de Perefan i cap de la Coma, pel preu de 19 sous.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 587v, núm. 42 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que Arnau de Bosc és el rector de Vilanova, i Pere Pasarda en comptes de Proença de Passarola.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 18r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 40, legajo 5, armario 1, estancia 14".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 agost 1291. En poder del rector de Vilanova. Provensal de Passarola vené a Pere de Sau, camarer de Casserras, tot aquell cens de 20 diners, dret y domini que tenia sobre tres fexas de terra que Pere Sabater y son fill, de Vilanova, tenia en Ardola, la una dita Camp de Rocas, altre camp de Perefan y la altre al cap de la coma devant la porta del mas Sabater, antes dit mas Salamó. Per preu de 19 sous barcelonesos.

963

1292, juny, 3

Promesa. *Berenguer Lladó i el seu fill, de Fals, prometen que pagaran a Casserres 2 diners de cens, dels quals havia estat redimit Guillem Sala, per uns honors sota domini de l'esmentat monestir.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Fals", f. 201r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 16".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 3 juny 1292. Berenguer Lladó, de Fals, y son fill reconegueren y prometeren pagar a Casserras 2 diners de cens, del qual los havian absolt Guillem Sala, per com se pagavan per uns honors de domini de Casserras, lo que no podian fer sens son consentiment, per só feren dita promesa, que acceptà dit monastir.

964

1292, setembre, 13

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Ramon, canonge de Vic, a Pere Mata i a la seva dona Agnès, de Vilalleons, de la borda de Maiol i d'una feixa de terra sota domini del monestir, que rep tasca.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 576r; núm. 7 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vilalleons", f. 58r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 14, legajo 2, armario 1, estancia 10".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 setembre 1292. En poder de Berenguer de Pulcrovisso, notari. Lo monastir de Casserras donà y aprobà la venda o establiment fet a favor de Pere Mata, de Vilalleons, per Ramon, canonge de Vich, junt ab la borda de Mayol y una fexa de terra en la dita parròquia que se té en domini de dit monastir y reb allí tasca. Afronta a llevant ab honor de dit Mata, a mitgdie ab lo torrent, a ponent y tremuntana ab honor de Grau Quer.

965

1293, gener, 20

Manament reial. *Joan, rei d'Aragó, mana al governador de Catalunya que no interfereixi en el cobrament dels drets que el prior de Casserras pretén contra Pere de Lladó.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Monastir y terme de Casserras", f. 9r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 1".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 janer 1293. Lo rey Don Joan de Arago escrigué al governador de Catalunya per a que no permetés molestar al prior de Casserras en la percepció y cobranza dels drets pretenia contra Pere de Latone.

966

1293, desembre, 19

Venda. *Ferrer de Bruguera, el seu fill Ferrer, Ferrer Galceran i Elisenda, mare de Ferrer, venen a Arnau de Carboneres, de Santa Maria de Corcó, un parell de capons censals de l'honor anomenada el Planter, que té per ells Bonamic, de Sant Pere de Roda, sota domini de Sant Pere de Casseres, pel preu de 18 sous barcelonesos de tern.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/130 (signatura antiga II/69). Original (219 × 186 mm). Al dors: “[...] della guar[...]”; “Nº 21”; “Carta en la qual consta com Fferrario ven a Arnaldo un parell de capons lo qual cens esta sobre unes terres nomenades del Planter en la parrochia de Sant Pere de Roda les quals terres estan sota domini del monestir de Caserres”; “Roda”; “Roda nº 144, legajo 15, armario 1, estancia 15 nº 27”; “Les terres dites des Planter estan so el domini de Casserres; carta com en Bruguera de Roda ven a nan Bernat Carboneres de Corco un parell de capons los quals ffan a Bonamic de Roda per una fexa anomenada as Plante de dit mas”; “1293”; “C 130”; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Pere de Roda”, f. 108v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Honors des Planter. Número 144, legajo 15, armario 1, estancia 15”. Regest: “Als 19 desembre 1293. Ferrari de Bruguera y sos fills veneren a Arnau Carbonell, de Corcó, lo cens de 2 capons que en domini de Casserras rebian sobre los honors des Planter, que tenia Bonamich en Roda. Preu 18 sous de terno”.
- a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/69.
- b ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Notum sit cunctis, quod nos Fferrarius de Brugeria et filii eius Ferrarius, et Fferrarius Gaucerandi et ego Elicsendis, mater dicti Fferrarii, patris, per nos et nostros vendimus et in perpetuum sine omni retentu vobis Arnaldo de Carboneriis, de parrochia Sancte Marie de Corcono, et cui velitis illud par caponum censualem quod sub dominio monasterii Castrisserrensi et singulis annis recipimus super quibusam honoribus vocatus des Planter, quos sub dominio predicto per nos tenet Bonusamicus de Roda in parrochia Sancti Petri de Roda, ut ipsum par caponum cum omni districtu et quolibet alio iure in eodem. Et predictis honoribus pertinenti vos et vestri perpetuo habeatis et recipiatis ratione iure propriis empconis. Et mandante dicto Bonoamico et suis quod de predicto pari caponum vobis et vestris deinde respondeat. Et de predicta vendicione inducimus vos et quos volueritis cum hac carta in plenam et corporalem possessionem pleno iure in rem vestram propriam nos et omnes nostros inde perpetuo penitus spoliantes. Pro precio autem huiusmodi vendicionis a vobis confitemur habuisse et recepisse salvo iure dominii decem et octo solidos monete barchinonense de terno, super quibus renunciamus excepcioni peccunie non numerate et illi legi qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurritur. Dantes vobis donacione facta corporaliter et irrevocabiliter inetr vivos quicquid hac vendicio valet modo vel valuerit plus precio antedicto. Et sic promittimus vos et cui volueritis predictam vendicionem fecere, tenere, habere et in perpetuo possidere continue et in pace contra omnes personas. Et pro firma et legali eviccionem et expensis circa eviccionem factis

quisque nostrum in solidum obligamus vobis et cui volueritis nos et omnia bona nostra habita et habenda. Renunciantes super hoc beneficio nove constitutionis et dividende accionis. Et hec iuramus nos dicti Elicsendis et infantes per Deum et eius sancta IIII^{or} evangelia attendere et complere. Renunciantes super hoc ego dicta Elicsenda beneficio Velleyani et iuri ypothece, et nos dicti infantes beneficio minoris etatis et in integrum restitutionis.

Actum est hoc XIII kalendas ianuarii, anno Domini MCCXC tercio.

Sig+num Fferrarii de Brugaria, sig+num Fferrarii, iurati, sig+num Fferrarii Gaucerandi filiorum eius, iurati, sig+num Elicsendis iurate, predictorum qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rey sunt Berengarius de Bassiyl, Bernardus Guasch et Guillelmus de Manleu.

Ego ffrater Raimundus, prior Castrisserrensis, salvo iure et dominio nostri monasterii in omnibus hec firmo SSS. Ego ffrater Petrus, Castrisserrensis sacrista, subscribo +. Ego ffrater Petrus, Castrisserrensis camerarius, hec firmo SSS.

Sig(*signe*)num Arnaldi de Lericio, clerici tenentislocum domini Ugonis de Cardona, publici Vicensis notarii, qui auctoritate domini Berengarii, Vicensis episcopi et vice dicti notarii in hoc instrumento subscripsit cum infrascriptus Bernardus de Angulo morte privantus subscribere non potuerit in eodem. Sig(*signe*)num Petri Simonis, scriptoris iurati qui hec scribi fecit et clausit mandato Bernardi de Angulo, tenentislocum Berengarii de Pulcrovisu predicti notarii, die et anno quo supra.

967

1293

Manament. *El monestir de Casserres queda alliberat del pagament de la cena imposada pel rei Jaume d'Aragó, amb la intervenció del vescomte de Cardona.*

[A] Original perdut.

[B] BSB. Ms. 434. Extraviat. Manuscrit de paper de 1736.

a BOLÓS, *Història del monestir de San Pere Casserras...*, pp. 68-69. Regest.

En lo any 1293 lo Rey Don Jaume de Aragó tenia pretensió, y ab totes veras cobrar del dit Monastir de Casserras y de tots los Vassalls del dit Monastir lo dret que anomenavan de la Cena;

però fonch sosegada y declarada a favor del dit Monastir ab la intervenció y patrocini del Bescomte de Cardona, lo qual, com a cosa pròpia isquè a la defensa, y deslliurà al Monastir y Vassalls de haver de pagar lo dret de la dita Cena.

968

1294, febrer, 11

Venda. *Bernat Espanyol ven a Ramon Roquer, de Vic, el mas Andreu de Rimentol, de la parròquia de Gurb, per 1.000 diners de plata grossos.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 621v, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 9, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 11 febrer 1294. Bernat Español vené a Ramon Roquer, de Vich, lo mas Andreu de Rimentol, que tenia Guillerma y Pere, son fill, en la parroquia de Gurb, als censos y fruyts allí expressats; que prometeren pagar al dit Roquer. Preu 1000 diners <de> plata grossos.

969

1294, febrer, 13

Àpoca. *Elisenda, filla de Bernat Espanyol, fa àpoca de la llegítima que ha rebut del seu pare i germans.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 621v, núm. 1 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 10, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 febrer 1294. Elisenda, filla de Bernat Español, firma àpoca a dit son pare y de sos germans de estar pagada per ells de sa llegítima que li competia en los béns de son pare y de son germà.

970

1295, maig, 20

Promesa. *Ramon Roquer permet a Bernat Espanyol la redempció de la venda del mas Andreu de Rimentol, de Gurb. S'acorda que retorni els 900 diners de plata que havia pagat per la venda, excepte dels censos i parts de fruits. Bernat Espanyol ho accepta.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 622v, núm. 8 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 139v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 11, legajo 2, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 maig 1295. Ramon Roquer donà facultat a Bernat Español de redimir la venda li havia fet del mas Andreu de Rimentol, de Gurb, ab pacte que de Nadal en un any li tornàs los 900 diners de plata que li havia pagat per dita venda quitant a dit Roquer los censos y parts de fruyts del any que li retornaria los diners, y passat dit temps quedàs irredimible dita venda. Y dit Español ho acceptà.

971

1295, octubre, 18

Donació. *Pere Ferrer, la seva dona Elisenda i els seus fills Bernat, Salvador i Arnau, de Sant Miquel de la Guàrdia, donen en concepte de llegítima al seu fill Guillem el mas Ferrer de Sant Miquel de la Guàrdia, sota domini de Casserres, amb totes les cases, pertinences i honor, pel seu matrimoni amb Dolça, filla del difunt Pere i de Guilleuma d'Altafaja, de la parròquia de Manlleu.*

A APR. Pergamí 1295-10-18. Original (208 × 249 mm). Al dors: "50. Donacio pel mas Ferrer de la Guardia"; "Ssss"; "Donacio del mas Ferrer."

a LLOP, SADURNÍ, "Diplomatari de l'Arxiu Parroquial de Roda de Ter".

Sit omnibus notum quod nos Petrus Ferrarii et Elicsendis uxor eius, de parrochia Sancti Michaeli de Guardia, et filii eorum Bernardus et Salvatoris et Arnaldus, damus donacionem facta corporaliter inter vivos et iure hereditario tradimus tempore nuptiarum tuarum perpetuo tibi Guillemo filio ac fratri nostro et infantibus tuis legitimis mansum nostrum vocatum Mansum Ferrarium, qui

est in parrochiam predictam, sub dominio domus Castriserrem, cum omnibus domibus et pertinentiis suis et tenodonibus dici mansi et omnibus aliis honoribus, possessionibus tam alodiis quam feudis per quoscumque vestros feuda teneant et omnibus aliis bonis mobilibus et immobilibus, ac per se moventibus et de predicta donacione et hereditamenta inducimur te in corporalem possessionem in rem tuam propria et infantum tuorum. Tali pacto quod omni hoc dono et hereditamento et etiam de omni exovario quod debes recipere cum Dulcia, filia condam Petri et Guilleme de Altafayia, de parrochia de Manleuo, simus domini et potentes cunctis diebus vite nostre tecum insimile et dicta Dulcia uxore tua et tu et dicta Dulcia diligatis et honoretis nos tanquam bonos parentes. Et nos diligamus vos tanquam bonus filios et simus vobis et bonis predictis et hospicio nostro boni et fideles et legales dicto et facto. Et si forte discordia inter nos creverit ita quod in simile cohabitare non possemus, solutis debetis que tunc insimul deberemus de conv[...] tenemus nobis dictis Petri Ferrario et Elicsendi uxori eius, medietatem totius predicti doni et hereditamenti. Et illius quod tempore dicte divisionis reteneret ad solvendum de dicto exovario. Et vos teneatis aliam medietatem predictorum, quam medietatem quam nobis retinemus teneamus in omni vita nostra [...] de fructibus ad nostram voluntatem. Et de ista nostra medietate teneamur nos dare el solvet annuatim illos quatuor quarterias et unam esmenam vini Guilleme franche. Et ad obitum nostrum predicta medietas dicti mansi revertatur tibi dicto Guillemo et dictis infantibus tuis, exceptis CCC solidos monete Barchinone de terno quos cum divisione et sine divisione super predicta donacione et hereditamento retinemus nobis pro voluntatibus nostris, et etiam pro legitima et hereditate et omnibus iuribus, spectantibus vel spectant debentibus filiis nostris in manso predicto scilicet predictis Bernardo et Salvatori et Arnaldo et Petro qui modo est absens, et no obligamus nos et omnia bona nostra ad hoc quod faciemus eos reputari et [...] pro contentis de bonis predicti mansi. Et de predictis CCC solidos accipiamus modo in presenti viginti solidos.¹ Et a primo venturo festo Natalis Domini ad unum proximo venturum et continue completum alios XX solidos et totidem in eodem festo annuatim² quosque de predictis fuerit nobis vel quibus voluerimus plenarie satisfactum et situ predictus Guillemus decederes sine prole legitima qua ad etatem perfectam non veniret, revertatur predictum domum et hereditamentum Petro filio nostro. Et sic de uno ad alium gradatim vel cui nos volueri-

mus si tunc vixerimus parte quinquaginta solidos predicte monete de quibus ad diem obitus tui tuam facias voluntatem. Salvo cum tenorum sponsalici quod de predictis consilio nostro facis dicte uxoris tue item solvetur in hiis ius et dominium predicti domini et aliorum dominorum in quantum per eos teneatur.

Quod fuit factum XV° kalendis novembri, anno Domini M^o CC^o nonagesimo quinto.

Sig+num Petri Fferreri predicti, sig+num Elicsendis, uxoris eius predicte, sig+num Bernardi predicti, sig+num Salvatoris predicti, sig+num Arnaldi predicti, omniumque predictorum qui hec facimus, firmamus et laudamus. Testes huius rey sunt Berengarius de Podiolo, Bernardus Vytubri, Bernardus de Costis.

Sig+num Dalmacii de Angulo, rectoris ecclesie Sancti Petri de Roda qui hoc [...].

1. accipiamus modo in presenti viginti solidos, *subratllat a l'original*. 2. XX solidos et tocidem in eodem festo annuatim, *subratllat a l'original*.

972

1296, febrer, 4

Venda. *Ramon Guardiola i la seva dona venen a Joan Muntells i a la seva dona el camp del Camí, a Malla, alou de la llàntia que Bernat Església instituí a l'altar de Santa Maria de Malla, per 70 sous de tern.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 633r, núm. 18 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que la dona de Ramon és Mateua, i la de Joan, Guilleuma.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Malla", f. 131v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 febrer 1296. Ramon Guardiola y sa muller veneren a Joan Muntells lo camp del Camí, que tenian en Malla, alou de la llàntia que Bernat Yglesia instituí en lo altar de Santa Maria de Malla. Que affronta a orient ab lo camí públich, a mitgdie ab honor del comprador; a ponent y tremuntana ab honor de Coromina. Preu: 70 sous de terno.

973

1296, abril, 1

Definició. *Berenguer Espinalt i la seva dona Ermessenda defineixen el monestir de Sant Pere de Casserres de la batllia que tenien per aquest cenobi. El monestir els estableix el mas Espinalt, situat a Sant Joan d'Oló, amb la condició que siguin homes propis del cenobi i prestin la tasca i el braçatge dels fruits. Els torna a establir la batllia que abasta el territori de Manresa a Santa Maria d'Oló.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 703r-v, núm. 9 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que són Bernat i Elisenda, a favor de l'infermer del monestir, el qual havia establert a Bernat i Agnès Espinalt el mas Tossell. No és autèntic.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan y Santa Maria de Oló", f. 191r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 4".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als primer abril 1296. En la escrivania de Sant Feliu de Torelló, Berenguer Espinalt y sa muller definiren a favor del monastir de Casserras la batllia que per dit monastir tenian des de Manresa fins a Santa Maria de Oló. Y dit monastir establí a dits Espinalt lo mas Espinalt ab sas terras, situat en Sant Joan de Oló, essent homes propis de dit monastir, a la prestació de tasca y brasatge de tots fruyts y li tornà establir la dita batllia

974

1296, juliol, 10

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Bartomeu Moliner i a la seva dona Arsenda el mas Asbert, de Tavertet, mentre visqui, i lloa aquest mas a Bernat, fill de Bartomeu. S'estableix que el monestir rebrà el delme dels esplets, i que els censos de 6 sous i 4 diners de tern, delme de carn i formatges substituïran els antics.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 437.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 607v, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica els noms de Bernat moliner i la seva dona Arsenda.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Christòfol de Tavertet", f. 155v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 10 juliol 1296. Lo monastir de Casserras establí a Barthomeu Molner, durant sa vida, lo mas Asbert, de Tavertet, que dit posseheix per dit monastir. Y així mateix llohà dit mas a favor de Bernat, son fill, perpetuament, donant al dit monastir dècima dels esplets se cullirian en ditas terras. Y en lloch dels censos antics degué pagar 6 sous 4 diners de terno per Nadal y la dècima carn y formatges.

Se trobarà també tom primer de Actes, foleo 437.

975

1296, setembre, 28

Venda. *Joan Massana i el seu fill venen a Sant Pere de Casserres el cens d'una quartera de forment, que reben sobre sis peces de terra que tenen en alou propi a la parròquia de Sant Pere de Roda, als llocs anomenats Passadores, Quadrell, Puig de Canea i les Coromines, pel preu de 120 sous.*

[A] BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/131 (signatura antiga). Original. Tinta esvanida que dificulta la lectura del document. Al dors: "1296", "C 131", segell BUB.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 108v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terras de las Passadoras. Número 145, legajo 15, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 28 setembre 1296. Joan Massana y son fill veneren a Casserras lo cens de una quartera forment sobre sis pessas de terra que tenian en alou propi en la parròquia de Roda, de las quals tres són en lo lloch dit Passadoras, la altre al Quadrell, altre al puig de Canea y altre a las Corominas. Afronta una de las tres, dita Espelech, a orient ab lo venedor del feu de Castelló, a mitgdie ab honor d'en Puig, a ponent ab lo torrent y a tremuntana ab Bruguera. Las dos ditas Planas afrontan a llevant ab lo camí que va de Roda al mas Pla, a mitgdie ab honor de Rossiñola, a ponent ab lo camí públich y a tremuntana ab honor del feu de Castelló. La dita Quadrell a llevant ab honor d-en Pico, a mitgdie y ponent ab lo mas Altiu y a tremuntana ab honor de Guillem Berenguer. La Canea a orient ab lo puig de Canea, a mitgdie y tremuntana ab honor de Ramon Puig y a ponent ab lo camí públich. Y la última a llevant ab una pessa de terra que se enclou en esta venda, en lo camí que passa per las pessas y va a la fàbrica de Cursu, a mitgdie ab honor de Pere Andreu, a ponent ab lo torrent, y a tremuntana ab lo camí públich. Preu de 120 sous".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis quod nos Iohannes de Maçana et filius eius Guillemus et uxoris Simone de parrochia Sancti Petri de Rota, per nos et omnes nostros presentes et futuros scienter et consulte et

ex certa sciencia vendemus in perpetuum sine omni retentu per alodium bene francum proprium et liberum vobis frater Petro de Sauo, camerario monasterii Sancti Petri Castrisserrensis ad omnes vestras voluntates inde perpetuo faciendas unam quarteriam froment censualem bonni, pulcri, sicci et receptibilis ad rectam mensuram mercati civitatis vicensis per vos et quos velitis habendam et recipiendam in festo Sancte Marie augusti et deinde annuatim in eodem festo sine omne excepcioni et impedimenti. Quam etiam quarteriam frumenti nullo casu contingente vobis fallere possit. Quam etiam quarteriam frumenti ratione huius vendicionis damus et assignamus vobis atque vendimus per alodium franchum in ipsis sex peciis terre et arboribus et in fructibus et expletis eiusdem quas per franchum et liberum alodium possidemus et habemus in parrochia de Rota. Quarum terres sunt in loco nominato apud Passadores. Et quarta pecia est apud Quadrellam et est plantata. [Et quin]ta pecia est apud Podium de Caneya. Et sexta pecia est plantata et vocatur apud Condamines. Et una ex illis tribus peciis de Passadores vocatur deç Pele[...] Affrontant ab oriente in honore nostro de feudo Castilione, a meridie in honore den Puyg, ab occidente in torrente, a circio in honore den Brugera. Et residue due pecie vocantur a ces Planes et affrontant de oriente in camino quo conditur de Rota apud mansum de Plano, a meridie in honore de na Russiyola, ab occidente in camino publico, a circio in honore nostro alio de feudo de Castilione et in [...]inis qui ibi sunt. Et si ipsa pecia Quadrello affronta ab oriente in honore den Picho, a meridie in honore mansi Altiu, ab occidente in honore dicti mansi Altiu, a circio in honore Guillelmi Berengarii. Et dicta quinta pecia de Cameya affronta ab oriente in podio de Canea a [meridie in] honore Raimundi de Podio, ab occidente in camino publico. Et sexta afrontatur ab oriente cum quodam peciola terre que includitur in ho[nore] fabricam Cursu, a meridie in honore Petri Andree, ab occidente in torrente, a circi in via publica. In quibus quidem sex peciis terre cum dicta peciola predictis concedimus vobis et quibus velitis per alodium [...] emparas et panas empararum iuxta usaticum et consuetudinem [...] quemlibet alium. [...] quicquid aliud iuris domini et servitudinis et subieccinois que dominus [...] in suo francho alodio. Confitentes nos a modo possidere dictos honores per emphiteosim pero vobis et apud vos et quos volueritis instituimus nos vero colonis et possessione sub [...] auctoritate huius presentis vendicionis in vos de presenti trans[...] in] plenam et corporalem possessionem [...] census inde perpetuo

penitus spoliantes, pro precio autem huiusmodi presentis [...] a vobis [...] ad magnam nostram utilitatem [...] viginti solidos monete barchinonense de terno super quibus renunciamus omni excepcioni peccunie non numerate et doli [...] et beneficio illius legis que [...] iusti precii succuritur et [...] quam vendicione promitimus quisque in solidum semper vos et quos volueritis facere, tenere et recipere et habere [...] per alodium bene franchum proprium et liberum. Questionem [...] in predicta tota vendicione vel parte mota fuerit in predictis illam [...] et suscipere et terminare. Set quicquid et quantum de predicta vendicione [...] missionibus pro [...] super quibus credamini vestro simplici verbo sine omne sacramento [...] pro quibus [...] singulis semper [...] beneficio dividendi accionum et beneficio senatus consulti Velleyani. Et hec omnia iuramus [...] predicti per Deum et eius Sancta quatuor evangelia [...].

Actum est hoc XIII kalendas octobris anno domini M^o CC^o XC^o sexto.

Sig+num Iohani de Maçana, sig+num Guillelmi, filii eius, sig+num Simone uxoris eius, predictorum qui hec firmamus laudamus et [...] dicti Iohanni de Maçana qui dictam vendicionem firmamus et laudamus et promitimus et iuramus per Deum et eius sancta IIIor evangelia contra [...].

Testes huius res sunt Petrus Guillelmum, Ferrarius de Cumba et Michael de Solerio. Signum Fferrari de Massana sacerdotis filii dicti Iohannis qui hec firmo et laudo SSS.

Ego Bernardus de Maçana, clericum et rectore ecclesie Sancti Iohannis de Fabricis ex filius predicti Iohannis de Maçana, qui hec laudo et firmo et meum signum SSS. pono.

976

1296, octubre, 25

Venda. *Bernat Espanyol ven al cambrer de Casserres el mas de Pere Andreu, a la parròquia de Gurb, amb els drets i servituds personals, pel preu de 1.240 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 621v, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 140r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 12, legajo 2, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 25 octubre 1296. Bernat Español vené al camarer de Casserras lo mas de Pere Andreu, que en son domini possehia Pere Andreu en la parroquia de Gurb ab tots sos drets y servituts personals. Preu 1240 sous dels quals entregà 1000 diners de plata a Roquer, a qui antes havian venut dit mas.

977

1296, desembre, 31

Fundació d'aniversari. *El cambrer de Sant Pere de Casserres, amb llicència del monestir, funda un aniversari. Per tal de dotar-lo, dóna el mas de Pere Andreu, de Gurb, i els drets que rebia de diversos masos.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 621v, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Gurb", f. 140r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 31 desembre 1296. Lo camarer de Casserras, de llicència del monastir, fundà un aniversari y per sa dotació donà lo mas de Pere Andreu, de la parròquia de Gurb, y los demás drets que allí rebia y lo que rebia sobre altres masos.

978

1297, octubre, 30

Venda. *Pere Saniars, el seu fill Arnau i la dona d'aquest, Elisenda, de Sant Feliu de Torelló, venen a Ramon Puigabadal i a la seva dona Maria Jacoba, de Manlleu, el cens d'una gallina que rep del mas Bellestar, de Sant Feliu de Torelló, pel preu de 12 sous.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/132 (signatura antiga II/73). Original (263 × 143 mm). Al dors: "Saniars ven a Ramon sartre una galina de cens sobre lo mas Balestar en Torello. Torello"; "[...] Torello"; "JJ 27"; "3 kalendas novembre 1297"; "Nº 19 Legajo 2 Armario 1 Estancia 3"; "1297"; "C 132"; segell BUB.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 6812r-v, núm. 27 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 3 calendes de novembre.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 19, legajo 2, armario 1, estancia 3". Regest: "Als 28 octubre 1297. Pere Samàs vené a Ramon Puigabadal, de Manlleu, lo cens de una gallina que rebia sobre lo mas Ballestar, de Torelló".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/73.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus de Saniars, de parroquia Sancti Felicis de Torilione, et filius meus Arnaldus et uxor eius Elicsendis nos omnes pariter per nos et nostros bona et libera voluntate sine omni nostro nostrorumque retentu, vendimus in perpetuum per alodium bene franchum proprium et liberum tibi Raymundo sartori, filio Guillelmi de Podio Abadal, de saccharia Menlei, et uxoris eius Marie Iacobe et tuis et cui velis unam gallinam annuatim censu quod nos recipimus et consuevimus et recipere annis singulis ab heredibus ipsius masoverie de Belestar qua est in eadem parrochia Sancti Felicis de ipso alodio quod pro nobis tenent qui honor vocatur Peciolas infra alios suos honores. Dictam namque gallinam pro franco alodio de censu annis singulis recipendam et habendam tibi dicto Raymundo et tuis et cui velis vendimus in perpetuum sine omni retentu et nostrorum pro duodecim solidos monete curribilis Barchinone de terno, de quibus a te bene summus peccati renunciando excepcioni non numerate pecunie et doli cum terciis [...].nis, emparis et firmamentis, directi et cum toto alio dominio qui dominus potest et debet habere in suo franco alodio. Cedentes ibi tibi et tuis et cui velis in dicto alodio plenarie vices nostras. Et de dicta vendicione mitimus te de presenti in plenam et corporalem possessionem ut in rem tuam propriam nos et nostros inde perpetuo penitus spoliantes et si hec vendicio plus dicto precio valet vel valuerit totum perpetuo irrevocabiliter inter vivos renunciantes quantum ad hec beneficio minoris precii et expresse beneficio illius legis. Qua deceptis ultra dimidiam iusti precii succurritur et omni alii iuri et rationi repugnantibus contra predicta promittimus etiam tibi et tuis et cui velis semper salvare et facere bonam vendicionem predictam et teneri etiam inde tibi et tuis et cui velis semper de omni evictione et expensis circa evictionem factis nostris propriis sumptibus. Nos omniaque bona nostra inde tibi et tuis et cui velis pro firma et legali evictione perpetui obligando in super iuramus nos omnes dicti tres per Deum et eius sancta quatuor evangelia ut contra predictam non veniamus aut aliqua venire faciamus occulte vel manifeste aliqua ratione sed semper inviolabiliter observabimus cum hoc publico instrumento perpetuo valituro.

Quod est factum tercio kalendas novembris anno Domini M^o CC XC^o Septimo.

Sig+num Petri predicti de Saniars, iurati, sig+num Arnaldi filii eius, iurati, sig+num Elicsendis uxoris dicti Arnaldi, iurate, nos omnes predicti tres qui hec facimus, iuramus, concedimus et firmamus.

Testes huius rey sunt Guillelmus de Podio Abadal, Arnaldus Gataya, Arnaldus de Casis Medianis.

Guillelmus, sacerdos de Campamar, scriptor iuratus ecclesie de Manlevo pro priore eiusdem, qui hoc scripsit die et anno SSS. prefixo.

979

1298, juliol, 23

Donació. *El sagristà de Casserres, en qualitat de marmessor de Berenguer de Casserres, dóna diversos censos que aquest rebia a Roda per augmentar la fundació d'aniversari que havia instituït, a la qual havia llegat diverses possessions i censos de les parròquies de Vilanova, Savassona i Roda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 585r, núm. 28 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 18v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 41, legajo 5, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 23 juliol de 1298. En poder de Guillem Bach, notari de Casserras. Lo sagristà de Casserras, com a marmessor de Berenguer de Casserras, attenent que dit Berenguer havia dexat a dit monastir per un aniversari totas las pocessions que tenia per dit Berenguer Pere Serrat en Ardola, parròquia de Vilanova, cerca del mas de Cabanea, y la tasca que alli rebia y lo cens de 2 capons que feya lo mas Corominas, de Vilanova, 12 diners, tasca y brasatge que rebia sobre lo mas Berenguer Serrat, de Sabassona, en lo lloch dit Quadrocas y altres cosas que rebia sobre honors de la parròquia de Roda. Y attenent que dit Berenguer havia llegat altres cosas que foren vindicadas, volent añadir al dit aniversari, donà varios censos que rebia sobre varios honors de la parròquia de Roda en aument de dita fundació.

Nota que dit acte també pertany a la parròquia de Roda.

980

1298, juliol, 26

Confessió d'ésser home propi del monestir. *Pere Beuloví, de sant Hipòlit, confessa que tant ell com els seus béns són propis del monestir de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Hipòlit de Voltregà", f. 182v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 22, legajo 3, armario 1, estancia 3".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 26 juliol del any 1298. Pere Beuloví, de Sant Hipòlit, confessà ser ell y sos béns del domini de Casserras y homes propis per rahó del mas Beuloví.

981

1298, setembre, 1

Establiment. *Pere Solà i el seu fill estableixen a Ferrer Coma de Solroca l'honor de Terat, alou de Casserres, situada a Sant Joan de Fàbregues, al lloc anomenat Liceroles, per la qual farà un setzè de blat a Solà i la tasca al monestir de cens.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Sant Miquel de Rupit", f.164r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 16, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Al primer setembre 1298. Pere Solano y son fill establiren a Ferrer Coma de Solroca lo honor de Terat, que tenian en Sant Joan de Fàbregas, en lo lloch dit Liceroles, alou de Casserras. Que afronta a orient ab lo coll de Liceroles fins a la fexa de Junquer de Terrats, a mitgdie ab lo torrent de Terrats, que.s divideix ab lo honor de Plans, a ponent ab lo torrent de Comels, que divideix ab lo honor de Sota la Roca, y a tremuntana ab la hera de las aaptas de dit Ferrari. Al cens de 1 setzé de blat a Solano y a Casserras tasca.

982

1299, gener, 7

Permuta. *Permuta de terres entre Pere Colom i la seva muller Maria, de la parròquia de Roda, d'una banda, i Mateu de Guardiola i la seva dona Elisenda, de l'altra. Els primers donen unes cases, horts, les feixes d'Ulsina i Vinya i part de la Serra Miquela, de Roda, alou de Casserres. Els segons, donen un casal, una feixa anomenada Comelles, una feixa que rep el nom d'Ortal, tres feixes més prop de Vilatersana, la part de Serra Miquel i dues feixes de la Creu, alou de Sant Pere de Casserres.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/133 (signatura antiga II/67). Original (376 × 129 mm). Carta per lletres partides amb diverses taques. Al dors: "Roda nº 146, legajo 15, armario 1, estancia 15"; "hh 17"; "1299"; "C 133"; segell de la BUB.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 248.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 108v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terras del Colom i de Serra Miquela. Número 146, legajo 15, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 7 janer 1299. Pere Colom y sa muller concambian ab Mateu Guardiola, donant al dit Mateu unas casas, hort, la fexa de Ulsina, altre de la viña y la part de la Serra Miquela, en la parròquia de Roda, alou de Casserras. Y dit Mateu donà al referit Colom un casal ab sa hera y hort, una fexa dita Comellas, altre de Montal, tres fexas prop los honors de Vilatersana y la part sua de la Serra Miquela, en dita parròquia, alou de Casserras, y dos fexas de la Creu, ab sos drets, salvo lo domini a Casserras. Las affrontacions de ditas pessas estan expressadas en dit acte y se omiteixen per ser llargas. Se troba tom tercer de Actes, fòleo 248".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/67.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod nos Petrus Colom et uxor eius Maria, de parrochia de Roda per nos et omnes nostros excambiamus et tradimus titulo permutacionis et excambii vobis Matheo de Guardioliis et uxori eius Eligsendi, de dicta parrochia, et cui volueritits quasdam domos cum quadam casali quod ibi est et quoddam ortum rotundum et quandam fexiam terre vocatam de Ulçina et quandam aliam fexiam vocatam de Vinna et totam aliam nostram partem Serre Miguele que omnia habemus in dicta parrochia, sub dominio Sancti Petri Castrisserrensis. Prout affrontat dicte domus et casali ab oriente in camino publico, a meridie in vestro honore, ab occidente in predicto orto rotundo, a circio in predicta fexia de Ulçina. Et dictus ortus rotundus affrontat ab oriente in predictis domibus et casali, a meridie in vestro honore, ab occidente in predicta serra, a circio in predica fexia de Ulçina. Et dicta fexia

de Ulçina affrontat ab oriente in camino publico, a meridie in predicto orto rotundo, ab occidente in nostro cudmerio, a circio in honore mansi Michael; et dicta fexia de vinna affrontat ab oriente in camino publico, a meridie in predicta fexia de Ulçina, ab occidente in carreria, a circio in honore mansi Michaeli. Et dictam serram affrontat ab oriente in predicto orto rotundo, a meridie in vestra serra, ab occidente in honori mansi Michael, a circio in dicta fexia de vinna.

Versa vice nos dicti Matheus de Guardioliis et uxor eius Eligsendis per nos et omnes nostros excambiamus et tradimus titulo permutacionis et excambii vobis predictis Petro Colom et uxori vestre Marie et cui volueritis perpetuo quoddam casalia cum area et orto que ibi sunt, et quandam fexia terre vocatam a ses Comeles, et aliam fexiam de Ortal, et tres fexias que sunt satis prope honorum mansi de Villa tersana, et totam illam nostram partem Serre Miguele, que omnia sunt sub dominio monasterii Castrisserrensis, et etiam duas fexias terre vocatas a sa Creu, et tenemus aliqua partem ipsarum pro dicto monasterio et pro Fferrario Piperis. Et sunt in dicta parrochia prout affrontant predictam casalia, arca et ortum ab oriente in vestro sacrario, a meridie in nostro honore, ab occidente in vestra serra, a circio in predicto orto rotundo. Et dicta fexia de ses Comeles affrontat ab oriente et circio in vestro honore, a meridie in honore den Torner, ab occidente in quadam fexia de Olivera. Et dicta fexia de Ortal et affrontat ab oriente in vestro honore, a meridie in honore den Mulner, ab occidente in honore den Torner, a circio in serra. Et dictas tres fexias affrontant ab oriente in camino publico, a meridie in honore mansi de Villa tersana, ab occidente et circio in vestro honore; et dictam serram affrontat ab oriente in vestro honore, a meridie in dicta fexia de ortali, ab occidente in honore Fferrari de Ciden et mansi Michaeli, a circio in serra; et dictas duas fexias de sa Creu affrontant ab oriente, a meridie in vestro honore, ab occidente in honore qui tenatur pro en Guardia, a circio in camino. Predictam autem domos, casalia, ortos et honores excambiamus et tradimus nobis in vicem cum ingressibus, egressibus, pertinenciis et affrontacionibus suis et arboribus que ibi sunt et erunt, sicut melius dici potui et intelligi ad comodum nostrum ad invicem et bonum intellectum et ad nostras voluntates inde perpetuo faciendas. Salvo iure dicti dominii etiam sic promittimus vobis ad invicem predictum excambium facere habere continue et in pace contra omnem personem perpetuo.

Et pro firma et legali eviccione in expensis circa eviccione ipsis obligamus nobis ad invicem nos et omnia bona nostra habita et habenda. Et ideo nos ambe partis predictae predictum concambium laudamus et approbamus. Et promittimus nobis a invicem quod si racione decepcionis ultra dimidiam vel alia racione [...] possit retractari aliquatenus vel infringeri. Renunciantes super hoc nove constitutioni et dividendi accioni. Et hoc iuramus nos ambe mulieres per Deum et eius sancta IIII^{or} evangelia attendere et complere. Renunciantes beneficio Velleyani et iure ypothece.

Actum est hoc VII iuds ianuarii, anno Domini M^o CC^o XC^o IX.

Sig+num Petri Colom, sig+num Marie, uxori eius iurate, sig+num Mathei de Guardiolis, sig+num Eligsendis, uxori eius iurate, predictorum qui hoc facimus et firmamus.

Testes huius rey sunt Arnaldus de Solerio, Bernardus de Casanova et Petrus de Plano.

Ego frater Raimundus, prior Castrisserrensis, salvo iure et dominio nostri monasterii in omnibus hoc firmo SSS. Ego ffrater Petrus, Castrisserrensis sacrista subscribo +. Ego frater Petrus castrisserrensis camerarius hoc firmo SSS.

Sig+num Dalmacii de Angulo, rectoris ecclesie sancti Petri de Roda, quo hoc scribi, feci et clausi, et Fferrarius Piperis, Gilelma et Maria Piperis, Petrus de Balager pro baiulo Castrisserrensis, in posse meo firmaverunt die et anno quod supra.

983

1299, març, 18

Donació esponsalícia. *Guerau de Sau i la seva dona fan donació esponsalícia al seu fill Bernat de Sau de la casa de Pi amb la seva fortalesa, diversos masos i molins a les parròquies de Sau, Vilanova, Sant Andreu de Bancells, Sant Martí de Querós, amb els molins de l'Olla situats a Sau, sota domini dels senyors de Querós i de Casserres, així com delmes de Tavèrnoles, Savassona i Sau, sota domini de Ramon de Vilanova i del senyor de Savassona, i el delme de la parròquia de Bancells amb els tres masos sota domini del senyor de Tavertet, i tots els altres béns, 3.000 morabatins i 200 sous per dotar altres fills. Si Bernat mor sense fills, retornaria als seus pares o al seu hereu.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 628v, núm. 31 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el donador és Galceran de Sau.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 33r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 45, legajo 5, armario 1, estancia 11".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 mars de 1299. En poder de Hugo de Cardona, notari de Vich. Geraldo de Sau y sa muller feren donació propter nupcias a Bernat de Sau, son fill, de tota la casa de Pi ab sa fortaleza, terras y pertinèncias y totas las casas, masos y molí dit de Banialoca, situats en la parròquia de Sau y així mateix dels masos que tenian en las parròquias de Vilanova, Sant Andreu de Bancells y Sant Martí de Querós junt ab lo molí en Querós. Item aquells molins que tenian en domini de Casserras en la parròquia de Sau, dits de Olla, y totas las parts de dècimas que rebian en las parròquias de Tavèrnolas, Savassona y Sau, baix domini de Ramon de Vilanova y del señor de Savassona, y tota la dècima que tenian en la parròquia de Bancells, ab los tres masos que tenian en la mateixa parròquia, baix domini del señor de Tavertet. Item tots los demás béns, ab reserva de usdefruyt, 300 morbatins y 200 sous per dotar altres fills. Y en cas de premorir dit Bernat sens fills retornàs als donadors o a son hereu.

984

1299, agost, 15

Àpoca. *Pere, sagristà de Casserres, reconeix que Bernat de Pujol, escuder del noble Berenguer d'Orís, li ha portat al monestir de Casserres una carta de pagament i altres escriptures, algunes signades amb el segell del noble Ramon Folc, vescomte de Cardona, en les quals es deia que el bisbe de Vic, Berenguer de Bellvís i Pere de Maïans, també de Vic, confessaven haver rebut de Bernat Pujol, en nom de Berenguer d'Orís, 3.000 sous barcelonesos de tern, que els havia tramès el senyor Ramon Folc, dels quals 1.560 s'havien de donar al bisbe de Vic, i els restants 1.400 a Pere de Maïans. Testimonis de l'escriptura feta per Guillem de Bac, notari del monestir, Simó de Montalegre, infermer, Bernat de Bac, clergue, Bernat Octubre, monjo cellerer i el sagristà Pere.*

- A ACA. Cancelleria, Perg. Jaume I, núm. 1240. Original.
 a PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 151. Regest.

985

1299, setembre

Reconeixement de deute. *Ramon, prior del monestir de Casserres, confessa que deu a Astruc de Manresa, jueu de Vic, 800 sous barcelonesos de tern.*

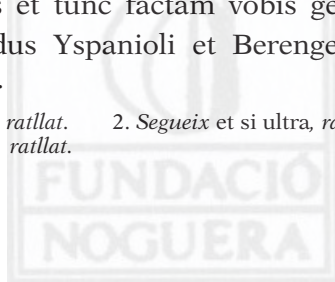
- A ABEV. ACF-4591, f. 15v. Paper. Forat que afecta les 8 primeres línies del document.
 a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 152.

XV kalendas octobris

Frater Raimundus, prior monasterii Castrisserrensis, confiteor [et recognosco tibi] Astrugono de Minorisa, iudeo vicensis, quod facto legali computo [inter nos ...] mutuis, comandis, lucris, usuris et aliis quibuscumque comtitalius [...] quibus nos [...] predecessor nec vobis frater Petrus de Sauo, procurator dicti monasterii, vel aliis [...] hodie.¹ Certum est et manifestum quod rema[nent vobis...] ad solvendum in DCCC solidos [...] capitali. Et ideo renuncio *et cetera*. Termino in primo venturo festo Sancti Felicis augusti [...] usque tunc ad rationem IIII^{or} denarios pro libra in mense² *et cetera*. Et si [...] obligo omnia bona dicti monasterii. Per hoc autem [...] nullum fiat vel periudicium \nec aliquo [...] instrumentis debitorum que tenetis nec prioritatis tempus *et cetera*. Immo ram isto et cum illis *et cetera*. Ad hec ego dictus Astrugonus laudans predictum comptum³ vobis dicto frater Raimundo, priori \quod preter istud debitum multum aliud debetis [...] nec [...] procurator seu aliqui quod ad/ quando istud debitum⁴ eius lucrum fuerit mihi persolutum reddam vobis hoc presens instrumentum et omnia alia instrumenta faciem pro predictis et tunc factam vobis generale [...].

Testes: Bernardus Yspanioli et Berengerii Yspanioli et Raimundus de Pruners.

1. *Segueix* quo facto, *ratllat*.   2. *Segueix* et si ultra, *ratllat*.   3. *Segueix* promito, *ratllat*.
 4. *Segueix* mihi, *ratllat*.

986

1300, febrer, 27

Venda. *Maria Roca ven a Pere Montalt, de Vilalleons, una casa al Pla de Cases i dues peces petites, sota domini de Casserres, pel preu de 10 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 577v, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el rector de Vilalleons és Arnau de Vilamà.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilalleons", f. 58r-v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 15, legajo 2, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 27 febrer 1300. En poder del rector de Vilalleons. Maria Roca vengué a Pere Montalt, de dita parròquia, una casa en lo Pla de Casas, sobre altre del mas Gilieras. Affronta a llevant ab honor del comprador, a mitgdie ab altre fexa que baix se expressarà, a ponent ab lo casal del mas Gúbia, y a tremuntana ab la casa de Gilieras. Item 2 pessas de terra petites, la una cerca dita casa envers mitgdie. Y affronta a llevant ab honor del comprador, a mitgdie ab lo honor del mas Conca, a ponent ab honor del mas Gurguria, y a tremuntana ab dita casa. Y la altre, sota lo camp de Sala affronta a llevant ab lo camí públich a mitgdie ab honor de Durio, a ponent ab honor de Gurguri, y a tremuntana ab los masos Conca y Gurguri. Qualls cosas se tenen en domini de Casserras. Preu 10 sous.

987

1300, març, 4

Lletres. *Presentació de lletres fetes per Ramon Mir al rector de la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 641r-v, núm. 3 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 3. 4083".

Presentación de letras hecha por Ramon Mir al rector de la Bleda, ante Pedro Mir notario, en 4 marzo 1300.

988

1300, setembre, 14

Establiment. *El monestir de Sant Pere de Casserres estableix a Jaume Oladell, de Susqueda, uns honors que tenia a Sant Martí de Querós, el qual paga 15 sous d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Querós", f. 169r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 14 setembre 1300. Lo monastir de Casserras feu precari a Jaume Ouladell, de Susqueda, de uns honors que tenia en Querós, en virtut de donació de Bernat Brachs, a la prestació de tasca al monastir. Per la entrada de 15 sous.

989

1300, setembre, 16

Definició. *Ramon de Puigabadal, sastre i fill de Guillem de Puigabadal, de la sagrera de Santa Maria de Manlleu, defineix Ramon, prior de Casserres, i tot el convent, per a la prebenda que hi instituï Pere de Savassona, dels censos que comprarà als hereus del mas Saniars, de la parròquia de Sant Vicenç de Torelló, que reben per la masoveria de Bellestar de la parròquia de Sant Feliu de Torelló, i dels censos de l'honor de Boladeres i de les Serrades, de 18 diners i tres gallines, respectivament. Les honors per les quals es paguen els censos estan sota domini de Savassona i el venedor rep a canvi 40 sous barcelonesos de tern.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/134 (signatura antiga II/42). Original (283 × 139 mm). Al dors: "Nº 10 Definicio fa Ramon al monestir de Casserres de tot lo dret podra tenir en los masos de Saniars en la parroquia de Torello y del cens en la masoveria de Belestar de dita parroquia [...] diners sobre lo honor Bolideris [...] diners sobre lo mas Serraces [...] tres gallines lo [...] es en memoria de Savasona. Torello; Sant Feliu de Torello nº 10"; "[...] de tres galines e dues a Savasona"; "JJ 49"; "16 kalendas octobre 1300"; "Nº 20, legajo 2, armario 1, estancia 3", "1300", "C 134" i segell BUB.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 619v, núm. 48 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 20, legajo 2, armario 1, estancia 3". Regest: "Als 15 setembre 1300. Ra-

mon Puigabadal donà a Casserras tot lo que contenia lo establiment que feu Pere de Savassona al dit monastir y tot lo que havia comprat dels hereus del mas Saniars, de Torelló, y lo ens rebia sobre lo mas Ballestar, de la matexa parròquia, en lo honor dit Boladeras, que eran 8 diners y 3 gallinas”.

a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/42.

b ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Raymundus, sartor, filius Guillelmi de Podioabadal de sacraria Sancte Marie de Manlevo, et uxoris eius Marie Jacobe per me et meos bona et libera voluntate cum hoc publico instrumento dono, salvo et penitus diffinio in perpetuum vobis domino ffratri Raymundo, prior Castrisserrensi et eiusdem loci conventui, ad illud stabilimentum preverdie quod facit in eadem monasterio Castrisserrensi Petrus, condam, bona memorie, de Savassona, totam integre ipsam meam empcionem qua feceram ad heredibus mansi de Saniars, de parochia sancti Felicis de Torilione, videlicet ab Arnaldo de Saniars et uxore sua Elisenda, condam, sorore mea, et a Petro, patre dicti Arnaldi, de ipso censu quod ipsi accipiebant in masoverie de Belestar, eiusdem parrochie sancti Felicis. Scilicet in ipso honore de Boledeirs, decem et octo denarios monete curribilis barchinonense de terno annis singulis de censu. Et in ipso honore de Serracis, tres gallinas similiter annuatim de censu. Quod omnes dicti honores sunt dominio de Savassona, et quia dominis de Savassona michi dictam meam empcionem non firmaverat. Ideo dono, solvo et diffinio in perpetuum vobis et successoribus vestris et dicto monasterio et ipso stabilimento preverdie dicti domini Petri de Savassona, condam, totum predictum censum decem et octo denariorum et dictas tres gallinas de censu annuatim reddendum prout lacius continetur in instrumento quod mihi fecerant de ipsa mea empcione, dando et cedendo per me et meos perpetuo vobis et successoribus vestris et de dicto monasterio ac stabilimento sine omni meo meorumque retentu plenarie vices meas et locum in omnibus et per omnia. Et quantum ad hoc renuncio omni iuri et rationi quibus contra obviam ire possem. Et recognosco et concedo me a vobis habuisse et recepisse quadraginta solidos monete curribili barchinonense de terno, quos ego dederam et solveram de meo in dicta empcione predicti census. Et renunciando excepcioni pecunie non numerate facio inde per me et meos vobis et successoribus vestris et dicto monasterio et stabilimento iamdicto finem perpetuum et pactum de non petendo. Quiaquidem predicto nullo contingente casu valeam ulterius revocare.

Quod est factum XVI° kalendas octobris, anno Domini M^o CCC^o.

Sig+num Raymundi de Podioabadal, predicti sartoris, qui hec facio et firmo.

Testes huius rey sunt Bernardus, prior Menleu, Arnaldus Arberti et Guillelmus de Nogerio.

Guillelmus, sacerdos de Campanar, scriptor iuratus ecclesie de Manlevo pro priore eiusdem loci, hoc scripsit die et anno SSS. prefixo.

990

1300, desembre, 2

Establiment. *El prior de Casserres, el prior de Sant Llorenç del Munt i Pere Morgades estableixen a Elisenda, filla de Pere Cristià o Crespià, el mas Fagedes a la parròquia de Vilanova. Es pacta que millorarà el mas, hi edificarà una casa afocada, i haurà de ser dona pròpia dels esmentats senyors. S'estableixen els censos i el pagament de quatre sous per l'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 584r, núm. 22 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que Elisenda és filla de Pere Crespià.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 18v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 42, legajo 5, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 2 desembre de 1300. En poder de Guillem de Bach, notari de Casserras. Lo prior de Casserras, lo prior de Sant Llorens Demunt y Pere Morgades establiren a Elisenda, filla de Pere Christià, lo mas Fagedas ab sas casas, terras, etcétera, de la parròquia de Vilanova. Ab pacte que milloràs dit mas y edificàs en ell casa, la que hagués de tenir afocada, y fos home propri de dits senyors. Aseñalaren per barquera y horts desde la era vella de dit mas en lo cami de un torrent al altre y fins a las fitas ahont se divideixen los honors de la yglèsia de Vilanova y los honors de dit mas. Qual establiment feren baix las prestacions següents: per la casa, barquera y horts lo cens de 2 sous a Casserras, al batlle del monastir 2 diners, al prior de Sant Llorens 12 diners, a son batlle 1 diner y a Morgades 13 diners, pagadors per Nadal. Y per

los demás honrs tasca de pa y vi, a saber la mitat a Casserras y la altre mitat a Sant Llorens y a Morgades, ab reserva del domini y tersos y ab prevenció que pogués dita Elisenda concedir dit establiment ab los matexos pactes a qualsevol de sos germans. Per la entrada de 4 sous.

991

[Segle XIII]

Capbreu. *Capbreu dels censos que el monestir de Sant Pere de Casserres rep a les parròquies de Santa Maria de Seva i Sant Jaume de Viladrover.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/135 (signatura antiga II/84). Original (439 × 107 mm). Al dors: "Ceva nº 1, legajo 1, armario 1, estancia 3"; "hh 53"; "Seva nº 5"; "Carta por la qual consta que el priorato de Caceres tiene muchas rentas en Seva de dineros capones galinas y queso y otras cosas que responden sobre diversas posesiones es menester reconocerlo y liquidarlo Seva"; "S. XIII"; "C 135"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Ceva", f. 135r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 5". Regest: "Memòria y aransel de varios censos y altres que lo monastir de Sant Pere de Casserras devia rebre en la parròquia de Ceva y en la de Sant Jaume de Viladrover, qual no té firma, diada ni any, y com és molt confús se dexa de individuar los partits de ditas rendas y quant convinga se podrà veurer lo original".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/84.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Hec est memoria et recognicione de censos et de partitas de expletos quod exiit ad Sancto Petro de Castriserensis in parochia de Sancta Maria de Seva et de Sancti Iacobi de Viladrover.

In primis exiit de honore quod tenet Berengarius de Semadas, quartum et braciaticum, et de vinea qua est subtus Closo, quinto et braciatico, et denarios XII ad festa Natale Domini per barcharia. Et par I ovos et caseum I dona Guillelmi de Columbario de tres pecias terre quos tenet per Sancto Petro, quartum et braciaticum. Et I de ipsas est ad Palol et alia ad Semadas alia apud fexas et alia qua est ad fexas, dona dicti Guillelmi tascham et braciatico. Et exiit de honore de Casal par I caponum quos dona Guillelmi de Columbario et Petro de Mansum, medium per medium, et exiit de manso Guillelmi de Columbario par I gallinas et ovos II et caseum I. Et tenet Guillelmi de Columbario una fexa prope suas domos unde exiit quartum. Tenet Petro de Manso I

campum ad Semadas unde exiit quartum et braciaticum et alia fexia qua vocata Rume, unde exiit quartum et braciaticum. Et exiit de manso de Chintana quod tenent Petro de Manso et Al[...] de Figeroles tascha pani et vino et braciatico et par I caponum et ovos IIIII. Tenen Maria se Sera fexas II unde exiit tascha, una de ipsius est ad Fexas, alia quan[...] Teneatur ad Al[...] de Figeroles una fexa ad Cumba unde exiit tascham. Tenet Bernardus de Bruguera fexa I ad Cumba unde exiit tascham. Tenet Iohanne de Sera fexa I ad Cumba unde exiit tascham. Et exiit de illa honore quod tenet Estefania de Tereciola apud Durians, tascham et braciaticum et I clos que est ad Durians quod tenet dicta Estefania exiit quartum. Dona Estefania de dictum honorem capo I par I ovos, et de illa vinea quod tenet Burgesa ad Duruans exiit quartum et braciaticum et capo I et par I ovos. Tenet Petrus de Lobera II pecias de vinea ad Font de Gerad, unde exiit tascham et braciaticum. Et dia alia honore quod est apud Merlac et aliis locis, tascha et braciatico et par I gallinas et ovos II et caseum I. Tenet Guillelmi de Muntagano campum I quem vocant Bella Fulla et alia pecia ad Muntagano et exiit de quibus tascham et braciatico et per censum par I gallinas et ovos II et caseum I. Tenet Petrus de Gariga campos quos sunt ad Sang, unde exiit tascham et braciatico. Et quod exiit de illa honore quod tenet Arnaldus de Sancto Mameto tascha et braciatico ad Sancto Petro et per censum par I gallinas et par I ovos et caseum I quod exiit de manso et de campo de Roved, quod tenet Petro Gifre per Sancto Petro, quartum et braciaticum. Tenet Guillelmi de Bello Loci honore ad Pedregar, unde exiit tascha et braciatico, et alium campum quem vocant Pignora, unde exiit tascha et braciatico per censum par I caponum et ovos III et caseum I. Tenet Ioanhne Oler et Ioanhne Olivera duas pecias terre, unde exiit tascha et braciatico et quando abet [...] dictas pecias \expletos exiit per censum par II gallinas et ovos III et I [caseum]/. Tenet Nicholao de Ollina II pecias ad Ulperent terre unde exiit tascha. Quod exiit de illum honorem quod tenet Berengarius de Casadaval et per Sancto Petro tascha et braciatico per censum par I caponum et perna I et ovos IIIII. Et de illum honorem manso de Podio de illa trilia qua est prope barcharia, exiit quartum et braciatico et pane et vino, et de alia trilia qua est subtus carrera, quinto et braciatico et pane et vino et [...] illa fexa quod tenet Ioanhnis Cheruc apud Durians, exiit tascha et braciatico quod de illa fexa qua est ante Verdeger et de una domo quod tenet Petrus, sacerdos, de Sala, exiit I gallina.

Et de illa honore quod tenet Guillelmi de Brug Facto per Sancto Petro de Caseres, exiit quinto et braciatico, par I ovos. Et de illa pinenca quod tenet Petrus Lobera ad tima de Lebroci, exiit tascha et braciatico et par I gallinas.

992

1301, gener, 8

Venda. *Pere Gener i la seva dona venen a Casserres el cens de dues gallines que reben sobre les honors anomenades Illes o Illa Morta, que té l'hereu del mas Serra, de Sant Vicenç Sarriera, pel preu de 15 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 688v, núm. 76 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que la dona de Pere és Agnès de Riera, els quals venen al prior de Casserres el cens de gallines sobre el mas Serra, datat 5 idus de 1301 sense indicar el mes.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas", f. 161r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 22, legajo 3, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 8 janer 1301. Pere Janer y sa muller veneren a Casserras lo cens de 2 gallinas que rebian en alou de dit monastir sobre los honors dits Illes o Illa Morta, que té lo hereu del mas Serra, de Sant Vicens de la Riera. Y affronta de totas parts ab dit mas Serra, alou de dit monastir. Preu 15 sous.

993

1301, juny, 22

Reconeixement de senyoria. *Pere Arnau, el seu fill Gener de Paganeres i la seva dona Elisenda, de la parròquia de Sant Feliu de Torelló, donen els seus béns i reten homenatge a Ramon, prior, i a tot el convent de Sant Pere de Casserres. Tenen la residència al mas Saniars, que pertany al monestir.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/136 (signatura antiga II/38). Original (163 × 144 mm). Al dors: "Sant Feliu de Toralló n° 2 al 2", "Mas Paganeres [...]mari sens cons[...]"; "Carta per la qual consta com lo mas Saniars de Torallo es del senyorio directe de Casserres, Sant feliu de Torello"; "JJ 24"; "V kalendas juny 1301"; "N° 22, legajo e armario 1, estancia 3"; "1301"; "C 136"; segell BUB.

- [B] AASPC. Actes, tom I, f. 175.
 C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 695r, núm. 24 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 22, legajo 3, armario 1, estancia 3". Regest: "Als 22 juny 1301. Arnau Saniars donà a Casserras lo seu cos y béns y lo mas Saniars, de Sant Feliu de Torelló. Se troba també tom primer de Actes, foleo 175".
 a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/38.
 b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis quod ego Petrus Arnaldi, filius Ianuarii de Paganeres et uxoris eius Elicsendis, de parrochi[a Sancti] Felicis de Torilione, dono et facio meos infantes et omnia bona mea habita et habenda [...] solidum franchum et liberum hominem esse de vobis domino Raymundo, prior monasterii Castrisserrensis et conventus eiusdem loci et successorum vestrorum, ad omnas vestras voluntates perpetuo faciendas. Et promito vobis et successoribus vestris esse fidelis et legalis dictis et factis de corpore et bonis meis in omnibus tanquam Domino meo naturali et vos et successores vestros semper reclamare per dominos meos et non alium vel alios dominos. Et de presenti racione domini facio vobis homagium fidelitatis ore et manibus comendatum. Et nulla prescripcio temporum habitacio villarum civitatum opidorum vel aliorum locorum possit mihi seu infantibus meis prodesse nec vobis ac vestris successoribus in aliquo obesse quod simus semper de dominio dicti monasterii. Hec autem facio quia intravi mansum vestrum de Saniars et ibi duxi uxorem scilicet Elicsendem, filiam Arnaldi de Saniars et uxoris eius Elicsendis. Et hec firmo et iuro per Deum et eius sancta IIII evangelia attendere et complere et non in aliquo contravenire.

Quod est factum X kalendas iulii, anno Domini M^oCCC^o primo.

Sig+num Petri Arnaldi predicti, qui hoc facio et firmo.

Testes huius rei sunt Dalmacius de Angulo, clericus de Roda, Bernardus de Bacho, clericus Castrisserrensis, et Arnaldus de Rieria, mayordomus Castrisserrensis.

Sig(*signe*)num Guillelmi de Bacho, notarii publici iurati monasterii Castrisserrensis, qui hec scripsit et clausit die et anno quo supra.

1301, desembre, 15

Donació esponsàlicia. *Elisenda, filla d'Arnau de Saniars i Elisenda, de la parròquia de Sant Feliu de Torelló, fa donació esponsàlicia a favor del seu marit Pere Arnau de Paganeres. Li dona 600 sous barcelonesos de tern i obliga la meitat del seu mas Saniars, que té per la prebenda que va instituir al monestir de Sant Pere de Casserres el difunt Pere de Savassona.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/137 (signatura antiga II/39). Original (229 × 137 mm). Al dors: "n° 9 carta per la qual consta com lo mas Saniars de Torello es del senyorio directe de Casseres. Torello"; "5"; "Sant Feliu de Torallo n° 9"; "JJ 23"; "18 kalendas decembre 1301"; "N° 21, legajo 3, armario 1, estancia 3", "1301", "C 137" i segell BUB.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 76.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 6902r, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Feliu de Torelló", f. 186r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 21, legajo 3, armario 1, estancia 3". Regest: "Als 15 desembre 1300. Elicsendis, filla de Arnau Saniars, donà a Pere Paganeras, son marit, 600 sous per los quals obligà son mas Saniars, de Torelló, de domini de Casserras y de la fundació que feu Pere Savassona. Se troba també tom primer de Actes, foleo 76".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/39.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Eligsendis, filia Arnaldi de Saniars et quondam uxoris eius Eligsendis, de parrochia Sancti Felicis de Torilione, dono tibi Petro Arnaldi de Paganeris, marito meo, in sponsalicium tempore nubciarum nostrorum seycentos solidos barchinonensem monete de terno computatis tamen in istis illas quadringentis solidos quos mihi atulisti super bonis tuis. Unde renunciando excepcione non numerate pecunie. Obligo tibi et amicis tuis pro te racione dicti tui sponsalicii dotis et donationis propter nubcias medietatem mansi mei de Saniars et domorum et pertinentiarum et tenedorum ac honorum possessionum vexellorum tam bladriorum quam vinariorum et aliorum bonorum dicti mansi et aliorum bonorum meorum mobilium et immobilium, habitorum et habendorum. Tali pacto ut hoc totum sponsalicium ego et tui insimil teneamus, et ad obitum nostrum revertatur proli ex ambobus simile genite. Et si me mori contigerit sine prole legitima de te in me procreata que ad etatem perfectam non veniat te vivente, teneas tu et quem volueris predictum tuum sponsalicium et obligationem predictam in omnia vita tua, cum uxore et sine uxore,

<cum> infante et sine infante, fructus in sortem non computando. Et ad obitum tuum facias inde voluntatem tuam de meo proprio super predicto tuo sponsalicio de quinquaginta solidos. Et Romia, soror tua vel quem voluerit, recuperet statim dictos quadringentos solidos quos mihi atulisti preter quinquaginta solidos quos inde habeas ad tuas voluntates. Quibus omnibus prius deductis et completis deinde incontinenti illus aliud totum quod tibi superius pro tuo sponsalicio obligo et dono revertatur illis personis, frater et sororibus meis, prout vinculatum est et coninetur in instrumento donationis et hereditamenti de predicto manso et suis pretinenciis et tenedonibus facto mihi die et anno infrascriptis per Petrum de Saniars et Guillermmum de Podioabadal a vos meos assensu et voluntate Arnaldi de Saniars, patris mei predicti. Et si dicte persone post obitum tuum voluerint redimere dictum tuum sponsaliciu[m] et obligationem predictam a dicta Romia vel quem voluerit, sit eis licitum prius tamen donent et solvant dictos quadringentos solidos dicte Romie preter dictos quinquaginta solidos quos inde habeas ad tuas voluntates. Quod si facere noluerint teneat dicta Romia vel quem voluerit obligationem predictam et sponsaliciu[m] tantum et tandiu quosque redimatur fructus in sortem non computando. Hec autem facio salvo iure illius presbiteratus et eius rectoris quem Petrus de Savassona, quondam, instituit in monasterio Sancti Petri de Casserris pro quo dictus mansus tenetur. Et aliorum dictorum in omnibus in quantum per ipsos in predictis aliquid teneatur.

Actum est hoc octavo kalendas ianuarii, anno Domini Millesimo Trecentesimo primo.

Sig+num Eligsendis, filie Arnaldi de Saniars et uxoris eius, quondam, Eligsendis predictae, que hec laudo et firmo.

Testes huius rei sunt ffrater Gueraldus de Minorisa, monachus monasterii Sancti Petri de Casserris. Arnaldus de Modalia, Viaderius de Vineis et Petrus de Belestar.

Ego ffrater Raimundi, prior Castrisserrensis, salvo iure et dominio nostri monasterii in omnibus, hec firmo SSS. Ego ffrater Petrus, Castrisserris sacrista subscribo +. Ego ffrater Simon, infirmarius Castrisserrensis, hec firmo SSS.* Sig(signe)num ffratris Guillermi de Minorissa, monachus et sacerdotis, qui hec pro baiulo firmo.

Signum Guillermi Cassardi, rectoris ecclesie Sancti Felicis de Torilionie, qui hec scripsit cum litteris suprapositis in linea III° ubi dicitur *bonis tuis et*, die et anno quo supra.

995

1302, febrer, 7

Permuta. *Permuta de terres situades al terme de Riudeperes entre Ramon de Palau, paborde del monestir de Sant Tomàs de Riudeperes, d'una banda, i Tomàs de Riudeperes i Saurina, de l'altra.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 682r, núm. 35 (signatura antiga Reial Patrimoni, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 35. 4388".

Permuta hecha por Ramon de Palacio, paborde del monasterio de San Thomas de Riudeperes de unos pedazos de tierra con Thomas de Riudeperes y Saurina su consorte, todo sito en el termino de Riudeperas, ante Arnaldo de Villaginano sacerdote, en 7 de los idus de febrero de 1302.

996

1302, març, 26

Establiment. *Guillem de Serramala i la seva dona Guilleuma de Cabrera estableixen a Pere de Galliner una honor i dues peces de terra situades a Torelló.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 702r, núm. 1 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 1. Tierras en Torello. 4513".

Establecimiento otorgado por Guillermo de Serramala y su consorte Guillerma de Cabrera a Pedro de Gallinerio de un honor y dos piezas de tierra de las partes que debia pagar de frutos, sitas segun se crehe en Torello, ante el rector de dicha parroquia, en 6 de las kalendas de junio 1302.

997

1302, agost, 30

Establiment. *El sagristà de Casserres estableix a Ferrer Sabater l'honor del bosc anomenat Oladell, de Vilanova, que haurà de prestar 8 diners de cens per Tots Sants, la tasca de pa i de vi, la reserva de domini i el terç i el pagament de 5 sous d'entrada.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 588r, núm. 49 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 19r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 43, legajo 5, armario 1, estancia 14".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 agost 1302. En poder del sagristà de Casserras. Lo mateix sagristà, establí a Ferrer Sabater tot aquell honor bosch dit Aladel, de la parròquia de Vilanova, ab tots sos drets, per a que lo milloràs y possehís en servey de dit monastir. Y affronta a llevant ab honors del mas Corominas, a mitgdie y ponent ab honors del mas Raurell, y a tremuntana ab honors del mas Quartani. A la prestacio del cens de 8 diners per Tots Sants y tasca de pa y vi, y ab reserva del domini y ters. Per la entrada de 5 sous.

998

1303, juny, 17

Definió. *Bernat de Mas defineix al monestir de Casserras els masos de Sant Martí de Cantallops.*

- [A] Original perdut.
 [B] AASPC. Actes, tom I, f. 202.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sacalm i Cantallops", f. 167r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 8".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 juny 1303. Bernat de Manso difiní a favor de Casserras lo mas de Manso de Sant Martí de Cantallops per a que disposar de ell y sos honors a sa voluntat y sens reserva alguna.

Se trobara també tom 1 de Actes fol 202.

999

1303, desembre, 16

Donació. *Pere Palom i la seva muller, de Sant Martí Sescorts, donen a Casserras la tercera part dels censos i altres drets que reben del mas Vila, de la mateixa parròquia.*

- [A] Original perdut.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 86, legajo 9, armario 1, estancia 9".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 17 kalendas janer any 1303. Pere Palom y sa muller, de la parròquia de Sant Martí, donaren a Casserras la tercera part dels censos y demás drets que rebian en lo mas Vila, de dita parròquia.

1000

1303, juny, 4

Reconeixement de deute. *Ramon, prior de Casseres, reconeix a Astruc de Manresa, jueu de Vic, un deute de 50 sous barcelonesos de tern. Estableixen els fiadors i el termini de pagament, que serà de mig any.*

A ABEV. ACF-4592, f. 38r. Paper. Marge esquerre: "traditur clausum", "IIII".

a LLOP, "L'aljama de jueus de Vic al segle XIII...", p. 152.

II idus iunii

Frater Raimundus prior monasterii Castriserrens, confiteor et recognosco me debere vobis Astrugono de Minorisa, iudeo, L solidos barcinonenses de terno, \quos mihi bono amore/ causa mutui. Renuncio *et cetera*. Termino¹ usque ad medium annum primo venture cum lucro quod usque tunc *et cetera*. Et si pro hiis *et cetera*. Fideiusores: Petrus et Raimundus de Pruneris, fratres, de vicensis civitate, Bernardus de Cireros, de parrochia de Falgerolis, Guillelmus Benuç, de parrochia Tavernoles, queque pro toto.

Testes: Petrus de Sancto Salvator et Berengerius de Bassol.

Item fiat apoca.

1. *Segueix in primo, ratllat.*

1001

1303, desembre, 23

Venda. *Berenguer de Trebosc i la seva dona Maria, de Sant Pere de Roda, venen a Pere de Noguera, sacerdot de Sant Pere de Roda, per Dalmau d'Angle, rector, cinc peces de terra sota domini de Casseres per 70 sous.*

A APR, Pergamí 1303-12-23. Original (290 × 210 mm). Lletra molt esborrada. Al dors: "Bbbb"; "34"; "Roda"; "Puigjuliana".

a LLOP, SADURNÍ, "Diplomatari de l'Arxiu Parroquial de Roda de Ter".

[...] de parochie Sancti Petri de Rota, per nos et per omnes [...] Imo [...] valituro perpetuo vendimus [...in] perpetuum V pecis terre [...] Sancti Michaelis de Guardia, in loco que est nominato apud Podio de Juliana, sub dominacioni [...] accipit I quarteriam cibarie et I [...] et I pecie dicte que ibidem [...] panis et vini qui est super [...] afrontat [...] pecias terre ab oriente in honore mansi Oliverii de nos emtores, et ab meridie in honore mansi Oliverii, et ab occidente in honore Guillelmi de Baco, et ab circio in honore de nos emtores. Et alia pecie terre afrontat ab oriente in honore mansi Oliverii, et ab meridie et ab occidente et ab circio de nos emtores. Et quartam peciam terre afrontat de oriente in honore mansi Altiu, et de meridie in honore de nos emtores, et de occidente in honore mansi Draperi, et de circio in honore mansi Torrents. Et quintam peciam terre afrontat de oriente in honore mansi Oliveri, de meridie in flumie de Teer, et de occidente in honore [...] et de circio in honore de nos emtores. Et dictos [...] et arborum [...] et cum omnibus suis pertinenciis tenedonibus in [...] afrontacionibus suis et esse cum omnibus locis vocibus iuribus [...] ad nos et ad meos quo meo expectantibus vel expectante adventibus volueriti in perpetuum salvo iure domino LXX solidos monete barchinonense de terno [...] a vobis [...] recepise. Renunciando excepcioni peccunie non [numerate...] venciione inducimus nos et quos volueritis de presenti [corporalem] possessionem pleno iure in rem vestram propriam nos et omnes nostres inde perpetuo [spoliantes] Si hec vendere plus valet vel valebat dicto precio modo totum quidquid sit vel quantiam fuerit vobis et vestris et quibus volueritis damus perpetuo iure irrevocabili[ter...] Et renunciantes quantus ad hoc omni iuris [...] et consuetudini et specialiter illis legis quo deceptis ultra dimidiam iusti precii [...] alii iuri [ad hec] repugnantibus contra predicta [...] vobis et eius [...] predicta facere et tenere continue et in pace contra omnes personas et teneri [...] vobis de omnie eviccione et expensit circa eviccionem factis obligante in [...] pro firma et legali eviccione et expensis vos et omnia bona nostra habita et habenda [...] ad mayorem firmitate. Iuro ego dicta Maria per Deum et super sancta quatuor evangelia meis manibus corporaliter tacta per Deum hec omnia semper [...] contravenire nec facere venire racione sponsalicii dotis seu proprietatis vel aliam racione renuncio quando ad hec beneficio Velleyani [...].

Actum fuit hoc XI kalendas yanuarii, in anno Domini M CCC III.

Sig+num Berengarii de Trebosco, sig+num Marie de Trebosco, uxor dicti Berengarii [...] qui hoc firmavit et iuravit. Sig+num [...] Sig+num Guillelme. Sig+num Arnaudi, filii eorum.

Testes huius rey sunt Berengarius de Bosco et Guillemus de Bosco, [...] Ponci. Ego frater [...] prior Castriserrem salvo iure et dominio nostri monasterii in omnibus, hec firmo SSS. Ego frater Petrus [...] sacrista SSS. Ego frater Poncius monachus, subscribo SSS. [...] de Vilario Castriserrem, cameratis, firmat SSS. Sig+num Arnaudi de Rieria, baiuli Castriserensis.

Sig+num Petri de Nogero, sacerdotis et servientis in ecclesie Sancti Petri de Roda pro Dalmacio de Angulo, rectore eiusdem, qui hec scripsit et clausit die anno quod supra.

1002

1304, febrer, 2

Definició. *Ramon de Mirambell, senyor de Mirambell, defineix a Jaume de Calaf de tot el que Elisenda comprà al seu germà Bonell de la Guàrdia Pelosa, a Mirambell, que estarà sota domini del monestir de Sant Pere de Casserres, per 4 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Mirambell", f. 196v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 22, legajo 3, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 2 febrer 1304. Ramon Mirambell, señor de dit lloch, llohà y difiní a Jaume, de Calaf, tot quant Elisendis comprà a son germà Bonel de la Guàrdia Pelosa en lo terme de Mirambell, expressat en dita venda. Y se té en domini de Casserras. Per 4 sous.

1003

1304, abril, 9

Venda. *Pere Guitart ven a Berenguer Fuster, de Riudellots, una peça situada a Vilobí, que és alou del monestir de Sant Pere de Casserres, que rep una tasca i mitja d'esplets, pel preu de 18 sous.*

[A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Vilobí", f. 207r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 1, armario 1, estancia 13".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 9 abril 1304. Pere Guitart vené a Berenguer Fuster, de Riudellots, una pesa en Vilobí, alou de Casserras. Que affronta a orient ab lo comprador; a mitgdie ab Valentí de Vilobí, a ponent ab honor del venedor mediant termes, y a tremuntana ab Pere Mayol. Preu de 18 sous, pagant a Casserras una tasca y mitja de explets.

1004

1304, juliol, 31

Concòrdia. *Concòrdia entre el prior de Casserras i Ramon de Mirambell pel delme de les terres de Mirambell. Ramon de Mirambell aprova al prior les honors, possessions, delmes i drets del monestir i cedeix els drets que tenia al castell i terme de Mirambell. Rep una quantitat del cenobi.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Llibre de Mirambell, f. 46.

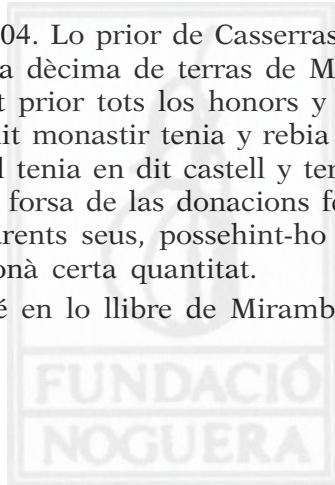
C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 16".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserras o la presència...*, p. 142. Regest.

Als 31 juliol 1304. Lo prior de Casserras y Ramon Mirambell concordaren sobre la dècima de terras de Mirambell. Ab qual dit Ramon aprobà a dit prior tots los honors y possessions, dècimas y demás drets que dit monastir tenia y rebia en Mirambell; y cedí tots los drets que ell tenia en dit castell y terme y confirmà tot lo que allí possehia en forsa de las donacions fetas per los duchs de Cardona o altres parents seus, possehint-ho sens servitut alguna. Y dit monastir li donà certa quantitat.

Se troba també en lo llibre de Mirambell, fòleo 46.

1005

1304, agost, 5

Venda. *Guillem Puigabadal i el seu fill venen a Ramon Currieres dues peces de terra situades a Manlleu, al lloc anomenat Lícia, alou de Casserres, que rep la tasca, pel preu de 30 sous de tern.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 149r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 36. Se trobarà tom segon de Actes, foleo 30".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 5 agost 1304. Guillem Puigabadal y son fill veneren a Ramon Currieras dos pessas de terra que tenian en Manlleu y lloch dit Licia, alou de Casserras, a la prestació de tasca. Y affrontan a orient y tremuntana ab honor de Bellfort Jussè, a mitgdie y ponent ab lo mas Camps. Preu 30 sous de terno.

1006

1305, gener, 17

Concòrdia. *Concòrdia entre el monestir de Casserres i Arnau Tornelles. Arnau dóna al monestir dues lliures de cera de cens per tres feixes a Santa Eugènia de Berga.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Eugènia de Berga", f. 145r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 janer 1305. Lo monastir de Casserras y Arnau Tornellas concordaren que dit Arnau donàs al monastir a 2 febrer 2 lliures de cera de cens per tres fexas separadas que possehia en Santa Eugènia de Berga envers Gurri. Est acte és molt berrat.

1007

1305, abril, 29

Confirmació. *Guillem d'Aniaus, prior de Casserres, confirma que Simó Conill i la seva dona Cília, de Sant Pere de Roda, tenen el mas de Conill i són homes propis del monestir, al qual han de donar la part corresponent de les collites.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/138 (signatura antiga VIII/3). Original (209 × 274 mm). Al dors: "Nº 147, legajo 5, armario 1, estancia 15"; "Aprobació per lo Prior de Casseras a favor de Conill de Roda"; "Roda nº 133 duplicat [...] al marge del Regimen [...]"; "Mas Conill en alou de Casserras"; "Nº 30"; "1305"; "C 138"; segell BUB..
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 108v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Cunill. Número 147, legajo 15, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 27 abril 1305. Lo prior de Casserras establí a Simon Cunill y a sa muller y a son hereu, del mas Cunill, de Roda, tot lo mas Cunill ab sas terras y honors, ab pacte de ser homes propris, solidos y afocats y de dar al dit monastir los censos y agraris acostumats".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. VIII/3.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Noverint universi, quod nos ffrater Guillelmus de Anhauso, prior Castrisserrensis, de assensu et voluntate conventus eiusdem per nos et omnes sucesores nostros laudamus, aprobamus et de novo perpetuo confirmamus tibi Simoni Cuniculo et uxore tue Cilie, de parochia Sancti Petri de Rota et specialiter illis heredibus quos institueritis heredes in vestro manso Cuniculo sive sit homo vel femina qui semper sint persone proprie, quitie et libere et solide de cetero dicti monasterii et suorum successorum. Totum ipsum mansum vestrum Cuniculum in quo habitatis qui est in dicta parochia Sancti Petri de Rota, predictum mansum cum omnibus ipsius domibus areis, ortis, barcheriis, honoribus, possessionoibus, tenedonibus, aemprivis, terris cultis et ermis, arboribus cuicumque generis, sint cum montibus, vinis, viis et careriis, aquis et petris et nemoribus et cum omnibus compris et acciptis quas tu fecisti et amisti a Fferrario de Brugueria, et a Petro de Saugueda, condam, prout continetur in instrumentis inde confectis que omnia iam tenebantur predicto monasterio damus, laudamus et perpetuo aprobamus. Tali pacto quod laboratis plantetis et mansum predictum constructum et afocatum teneatis et reddatis nobis et nostris perpetuo censualia et agraria quon de dicto manso facere consuevistis et dicte persone eint dicti monasterii ut est dictum quitie et pure sine omni questione. Et si forte Petrus de Saugueda vel sucesores eius venderet censum quem recipit in dictis honoribus, damus et remitimus tibi et dictis heredibus tuis primam faticam sive tercium inde nobis et dicto monasterio competens. Salvis et retentis perpetuo dicto monasterio in predicti honoribus omnibus censibus et partibus expletorum et omnibus aliis iuribus, usibus et consuetudinibus que ibi recipere consuevimus. Hanc gratiam et confirmacionem tibi et dictis heredibus tuis facimus pro eo quia

ante istam diem de dicto manso tuo personas non habebamus. Et tu de presenti gratis et ex certa sciencia atendens esse utilem tibi et dictis heredibus tuis gratiam quam tibi facimus asignas donas et ofers perpetuo dicto monasterio. Quod promi heredes quos in dicto manso institueris et deinde successores eorum sint imperpetuum dicti nostri monasterii. Sub tali condicione quod pro intrata dicti mansi aliquos heredes ipsius mansi nos teneatur dare nobis vel nostris nisi decem solidos monete barchinonense de terno tantum set primus heres nos teneatur dare intrata qui noviter venerit set ex tunc quelibet persona dicti mansi teneatur dare pro intrata seu pro redemcione decem solidos dicte monete, tam masculus quam ffemina, et non aliud preterea dicti heredes non teneantur facere dicto monasterio questiam vel servicium forciatum, set teneant dictum mansum afocatum et condirectum ad bonum et utilitatem et fidelitatem dicti monasterii, cum personis que semper sint proprie et quitie predicti monasterii ut est dictum. Et hoc promitimus vobis quo supra facere, tenere et habere contra omnem personam. Et ego Simon Cuniculus antedictus et uxor mea Cilia hec omnia gratis sucipientes promitimus predicta omnia atendere et complere et nunquam in aliquo contravenire.

Actum est hoc III kalendas madii, anno Domini Millesimo CCC° Quinto.

Sig+num ffratris Guillelmi de Anhauso predicti, qui hoc facio et firmo. Testes huius rey sunt ffrater Berengarius de Romegeriis, Guillelmus de Baco, clericus, Petrus de Bauzels.

Sig+num fratri Guillelmi de Anhauso, prioris Castrisserrensis, qui hoc laudat et firmat salvo iuri nostri monasterii in omnibus. Ffrater Guillelmus de Vilario, Castrisserrensis camerario, firmat SSS. Ego ffrater Petrus, Castrisserrensis sacrista, subscribo +.

Sig(*senyal*)num Petri Dothi regentis ecclesiam Sancti Martini de Cotibus, qui hoc scripsit et clausit vice et nomine Berengarii de Basil, rectoris eiusdem die et anno quibus supra.

1008

1305, maig, 18

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Simó de Serra i a la seva dona Maria el mas Serres, situat a Savassona, pel qual han de prestar diferents censos.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 596v, núm. 40 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "40. 3836".

Precario otorgado a Simon de Serra y su consorte Maria muger del manso Serras sito en Sevassona a la prestacion de diferentes censos, ante Guillermo de Bacho notario de Caserras, en 15 de las calendas de junio 1305

1009

1305, maig, 24

Establiment. *Pere Camp, la seva dona Antiga i el seu fill Ramon, de Sant Fruitós de Balenyà, estableixen a Bernat Pujalt, sastre de Santa Coloma de Vinyoles, una casa, un llinar i mig molí a la mateixa parròquia, al lloc anomenat Prat, sota domini de Sant Pere de Casserres, que rep un capó de cens. Dóna 50 sous d'entrada i una quartera de blat de cens.*

A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres C/139 (signatura antiga XIV/16). Original (240 × 158 mm). Al dors: "[...] 1305"; "JJ 5"; "(kalendas juny 1305"; "Nº 2 legajo 1, armario 1, estancia 2"; "Carta de Santa Coloma de Vinyolas"; "1305"; "C 139"; segell BUB.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 702v, núm. 5 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que no és autèntic.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Coloma de Centelles", f. 176r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 2, legajo 1, armario 1, estancia 2". Regest: "Als 24 maig 1305. Pere Camp y altres de Baleña establiren a Bernat Pujalt, de Centellas, una casa, llinar y mitg molí ab son aparato situat en dita parròquia y lloch dit Prat, de domini de Casserras, al cens de un capó. Per la entrada de 50 sous y una quartera de blat de cens".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Petrus de Campo et uxor eius Antiga, et filius eorum Raymundus, de parrochia Sancti Fructuosi de Balanyano, per nos et omnes nostros presentes et futuros, donamus, laudamus, concedimus et stabilimus tibi Bernardo de Pujalt, sutorii de parrochia Sancta Columbe de Vineolis et tuis quibus volueris perpetuo illam domum, et illa linaria et medium molendinum cum omni suo apparatu que omnia habemus in parrochia Sancte Columbe predictae, loco nominato a Prat. Et tenetur sub domino monasterii Sancti Petri de Kasserres et infirmarii eiusdem. Predictam siquidem domum et linariam et dictum medium molendinum cum terris, ortis, linaris, cultis et incultis, arboribus

plantatis et plantandis, aquis, glebis, glebariis, lignis, aque, ductibus et utensilibus dicti molendini et cum ingressibus et egressibus, pertinentiis et affrontacionibus suis et cum omnibus melioramentis que ibi facere preteris tu et tui quos volueris et cum universis aliis iuribus nobis et nostris aliquo modo spectantibus et debentibus spectare in predictis tu et tuis, damus, laudamus et cui volueris perpetuo stabilimus et in tuum dominium et posse transferimus et convertimus quicquid ibi habemus, tradendo tibi et tuis quibus volueris hec omnia plene et potenter et libere possidenda ad tuorumque voluntates libere faciendis, expoliando inde nos et meis de predictis et te in plenam possessionem inducendo. Hoc tamen salvo et retento quod tu dictus Bernardus et tui teneamini nobis et nostris quibus voluerimus reddere et facere perpetuo de predictis omnibus annuatim unam quarteriam frumenti recipientis censualem ad mensuram rectam mercati Vici, in festo Sancte Marie mensis augustii, et nullum alium censum neque parte expletorum tu nec tui reddatis nec faciatis nobis et nostris nec predictam quarteriam tritici, quam semper possimus nos et nostri pignorare tibi dicto Bernardo et tuis si necesse fuerit sicut census comuniter pignoratur. Ffacias tamen tu et tui perpetuo dicto monasterio de Casserres et infirmario eiusdem, unum al[...] sive capo annuatim¹ in festo Sanctorum Omnium. Omne autem aliud dominum predictorum et in predictis recognoscimus nos dicti stabilitoris esse monasterii predicti de Kasserres et infirmarii eiusdem monasterii, pro quibus tenentur omnia supradicta cum ipsi habeant ibi et debeant habere firmam directi et emparas et tercia et laudismos et omnem aliam iurediccionem. Et hoc tamen in molendino et domo iamdictis et etiam in linariis quod in censu frumenti predicti et aliis omnibus pertinencibus vel spectantibus ad predicta ita quod predicta scilicet monasteriu et infirmarius eiusdem possint hec omnia supradicta exercere in eisdem sicut in alodio suo proprio. Et racionem huius stabilimenti quod tu et tuis et quibus volueris facimus, confitemur recepisse a te quinquaginta solidos monete barchinonense de terno, super quibus renunciamus omni excepcioni dicte peccunie non numerate et non recepte et doli et inf[...]. Et si aliqua persona privata vel extranea per dictum stabilimentum te vel tuos in causam traxerit per nos vel ex parte nostra nos et nostri ponamus nos ante te et tuos cum propriis expensis nostris sine omni tuo tuorumque missionem. Et faciamus tibi et tuis predictam omnia semper tenere et habere contra omnem personam et teneamus de expensis parte vel tuis factis et eviccione ad que obligamus nos

et omnia bona nostra habita et habenda ubique. Et hec iuramus per Deum et eius sancta IIIor evangelia a nobis corporaliter tacta attendere et complere et nunquam in aliquo contravenire. Retineamus tamen quod si tu vel tui volueritis reddere nobis et nostris dictum feudum quod reddatis nobis et nostris in eodem statu quo recipis sine deterioracione aliqua vel peyoramento.

Actum est hoc VIII° kalendas iunii, anno Domini M^o CCC^o V^o.

Sig+num Petri de Campo predicti, sig+num Antige, uxoris eius, sig+num Raymundi, filii eorum, nos omnes qui hec concedimus firmamus.

Testes huius rey sunt Fferrer dez Fitor, Iacobus de Piraria, Matheus de Solerio et Romeus de Conamines.

1. unum al[...] sive cap annuatim, *subratllat al pergami*.

1010

1306, juliol, 26

Promesa. *Guillem Cases, anomenat Terrada, de Vilalleons, promet a Sibil·la, muller d'Albert Pujalt, que li assignarà una persona al mas Terrada per residir, ésser afocat i fer les prestacions per la pròxima festa de Carnaval; si no es fa en el termini acordat, definirà a favor d'ella els drets sobre el mas i les honors.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 577v, núm. 15 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el marit de Sibil·la és Aldabert Puig.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilalleons", f. 58v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 16, legajo 2, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 26 juliol 1306. En poder de Berenguer Basali, notari de Vich. Guillem Casas, àlias Terrada, de Vilalleons, prometé a Síbil·la, muller de Albert Pujal, que per Carneval pròxim li assignari<a> persona en lo mas Terrada que fes residència en dit mas y lo tingué afocat y prestaria tot lo que se li deu per dit mas. Y si en dit termini no feya lo referit, ara per llavors difinia a son favor lo dret que tenia en dit mas y sos honors.

1011

1306, novembre, 5

Establiment. *El monestir de Casserres estableix a Ferrer Coma de Sota la Roca, de Tavertet, una honor al lloc anomenat Liceroles, que fa tasca a l'esmentat monestir. El preu de l'entrada és de 12 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Rupit", f. 164r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 17, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 5 novembre 1306. Lo monastir de Casserras establí a Ferrer Coma de Sota la Roca, de Tavertet, aquell honor que tenia en Liceroles, que a lo mateix del antecedent acte, a la prestació de tasca. Entrada de 12 sous.

1012

1307, abril, 8

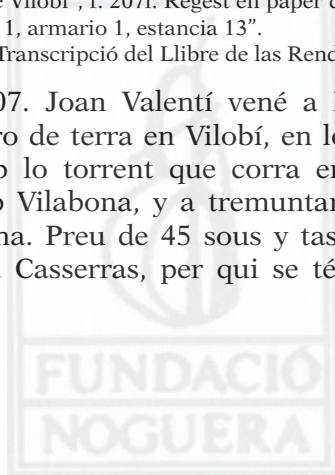
Venda. *Joan Valentí ven a Berenguer Fuster, de Riudellots, un quadre de terra situat a Vilobí, al lloc anomenat Esquerich, sota domini de Casserres, que rep la tasca i mitja d'esplet de vi i lli, pel preu de 45 sous.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Vilobí", f. 207r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7, legajo 1, armario 1, estancia 13".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 8 abril 1307. Joan Valentí vené a Berenguer Fuster, de Riudellots, un quadro de terra en Vilobí, en lo lloch dit Esquerich. Affronta a orient ab lo torrent que corra en temps de plujas, a mitgdie y ponent ab Vilabona, y a tremuntana ab lo torrent y ab honor de dit Vilabona. Preu de 45 sous y tasca y mitja de explets y tasca de vi y lli a Casserras, per qui se té dita pesa.

1013

1307, agost, 11

Establiment. *Arnau de Toró, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, estableix a Guillem de Vilatersan els horts i altres terres del mas de Vilatersana, sota domini de l'esmentat cenobi, pel preu de 100 sous barcelonesos de tern.*

[A] Original perdut.

B BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/140 (signatura antiga II/86). Trasllet de 15 de maig de 1357 (328 × 297 mm). Tinta esvanida, taques i punt de línies. Al dors: "Roda nº 148, legajo 13, armario 1, estancia 15. Roda"; "Colom carta de [...]"; "Carta de stabliment de Villa Terçana"; "hh 52"; "Carta de [...] Villaterçana"; "1307"; "C 140"; segell BUB.

[C] AASPC. Actes, tom III, f. 240.

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 109r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Vilatersana, unit al Colom y Bassas. Número 148, legajo 15, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 11 agost 1307. Lo prior de Casserras otorgà precari a Guillem Vilatersana dels honors del mas Vilatersana, que tenia en Roda, alou de dit monastir. Que afrontan a llevant ab lo camp de Bassa, a mitgdie y ponent ab lo camp de Angulo, y a tremuntana ab lo camí que va a las casas al cens de 2 capons per Tots Sants. Item lo camp dit de Bassa. Que afronta a orient ab lo camí que ve de Hom y va a Puigfret, a mitgdie ab honor de dit Guillem, dit Cantauall, a ponent ab lo camp de Angulo, y a tremuntana ab la hera de dit mas ab prestació de tasca. Item de lo camp de Angulo, al cens de quart de pa y vi. Item altre honor dit Cantagrep, ab tasca. Item lo dit Sibuga, ab quart y brasatge. Altre dit Salleda, a la matexa prestació. Altre dit Coma Oriola, altre dit Plantés, tasca y brasatge. Altre dit Serra de Puigfret, tasca. Se troba també tom tercer de Actes, fòleo 240".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/86.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Noverint universi, quod nos ffrater Arnaldus de Torono, prior monasterii Sancti Petri de Casserris [...] vos Guillelmum de Vilatersana de parrochia Sancti Petri de Roda non habens ut assertus nostram suficiencia sive titulum oportunum quolibet tenetis et possidetis et vos et vestri domini antiquitus tenuistis et possedistis tamen sub dominio et franco alodio dicti monasterii et suorum priorum mansum de Vilatersana et eius honoris et tenedonis constitutum in dicta parochia, sub dominio nostro, et de hoc ffecistis ffidem promtam in nostro posse et notario infrascripto. Reddendo eciam nobis ea instrumenta que tamen abebant licet essent in ssufficiencia ad predicta ideone propter deffectum tituli sive instrumenti in predictis ius vestrum [...] valeatis per nos et omnes successores vestros damus, laudamus, concedimus et perpetuo stabilimus et confirmamus vobis iamdicto Guillelmo de Vilaterssana et Maria,

uxor vestre, et vestris et progeniei et posteritati vestre domos, ortos et aream dicti mansi. Prout affrontat ab oriente in campo vocato de Bassa, a meridie et ab occidente in campo vestro vocato de Angulo, et a circio in carraria que vadita a Cassats. Reddendo in unum par caponum de censui quolibet anno in festo Omnium Sanctorum. Item damus vobis unum campum vocatum de Ssabassa, qui affrontat ab oriente in carraria qui monet de Umo et vadit ad Podium Ffrigidum, a meridie in honore vestro vocato Cantagril, ab occidente in dicto campo vocato de Angulo, et a circio [...] dicti mansi, reddendo quartum, braciaticum omnium expletorum quas et [...]. Item alium campum vocatum de Angulo qui affrontat ab oriente in isolada pi[...], a meridie in dicta vestra honore vocata Canta Gril, ab occidente in honore vocato Campus de Villa mansi de Bassis, et circii in dictis ortis et cararia de Casserris, reddendo quartum sine braciaticum panis et vini. Item illum honorem vocatum Canta Gril, qui affrontat ab oriente et occidente in honore mansi de Bassis, a meridie in honore mansi de No[...], et a circio in dicto campo de Angulo, reddendo quartum sine braciatico vini et tascam sine braciatico panis. Item illum honorem vocatum Fabrega, qui affrontat ab oriente in honore mansi de Bassis et mansi de Ff[...], a meridie in honore mansi de [...], ab occidente in honore mansi de Ulmo, et a circio in honore mansi de Bassis, et de quadam parte dicti honoris a parte contraria aval verssus manssum de Ulmo, reddant quartum et braciaticum panis et vini. Et de altera parte de dicta cararia amunt a parte orientis que est b[...] et orti unam gallinam et unum [...] de censu quolibet anno item illum campum vocatum de Salleda, qui affrontat ab oriente in vestro honor quem tenetis pro dicto monasterio de quo honore nichil [...] consuevistis quem honorem [...] eidem modo perpetuus census [... ab] occidente in honore mansi Oliba, et a circio in honore mansi de [...] de quo campo de Ssalleda predicto reddetis tascam et braciaticum omnia expletorum [...] illum honorem vocatum Cumba Mola qui affrontat ab oriente [...] Podi Ffrigidi, a meridie in dicto campo vestro de Bassa, ab occidente in vestro honore vocato [...], a circio in honore manso Columbi, reddetis quartum, braciaticum panis et vini. Item illum honorem vocatum Plantel qui affrontat ab oriente in dicta Cumba Oriola, a meridie in cararia de Cassaris, ab occidente et circio in honore mansi Columbi, reddetis quartum sine braciatico vino et tasquam sine braciatico panis. Item illum honorem vocatum Serra Podi Frigidi qui affrontat ab oriente in rupibus de Casseras, a meridie in ves-

tro orto rotundo, ab occidente in dicta Cumba Oriola, et a circio in vestro honore quem emistis de mansso de Balegerio, reddatis quartum sine braciatico vini et tascam sine braciatico panis. Item illum honorem vocatum Trioles et affrontat ab oriente in ffeudis de Castelione et in rupibus des G[...], a meridie in cumba manssi de Bassis, ab occidente et a circio in dicta Serra Podii Ffrigididi reddatis quartum et braciaticum espletorum panis et vini et de quibus espletis vindemie set non panis vos et vestri recipiatis unam mensuram videlicet de illa menssura cum qua menssuratis nobiscum ad dividendum dicta expleta vindemie pro [...] item reddatis vos et vestri nobis et monasterio nostri successoribus pro predicto manso et suis possessionibus supradictis quinque solidos monete barchinonense de terno de ssensu quolibet anno in festo Omnium Sanctorum, et unum faxem palearum, unam ollatam caulium, duas iacias et unam batudam in messibus et sex dineros dicte monete in [...]mes pro cibo. Prout vos et vestris omnes dictos census et partem espletorum nobis et nostro monasterio actenus consuevistis [...]dere pro manso et ssuos tenedonibus ante dictis preter hec nichil aliud teneamini dare dicto monasterio inducendo vos et vestri cum [...] in plenam et corporalem possessionem [...]. Tali condicione quod vos et vestri dictum manssum teneatis affocatum [...] et non [...] ibi ffacistis et suis et est [...] homines et mulieres proprie quiti et soli[...] monasterii superdicti et nos successores nostri [...] perpetuo in predicti manssi pro predicto mansso in [...] et nostris successores habeamus in predictis perpetuo tercia, laudisma et alia iura que dominus potest et debet habere in suo francho alodio. Et [...] sit te [...] vobis et vestris in pace et prom[...] contra cunctas personas ssub obligacione nostrum bonorum meorum et dicti monasterii et pro intrata autem huius stabilimenti et [...] quos et quas [...] precio compoto et legitime examinacione vos et nos de predictis omnibus et singulis usque ad hunc diem habuimus a vobis centum solidos monete barchinonense de terno [...] quibus renunciamus [...] et doli a[bs]sol[vim]us vobis et vestris omnes questiones, petitiones, demandas quos contra vos et vestros movere possumus usque ad [...] diem presentem predicto mansso et suis tenedonibus [...]tioni et bonum intellectum vestri et vestrorum. Ad hoc ego dictus Guillelmus recipiens predictum stabilimentum promito vobis domino priori et [...]bus vestri dicti monasterii omnia supradicta facere tenere et observare. Et ad mayorem ffirmitatem iuro per Deum et per eius sancta quatuor evangelia manibus meis corporaliter tacta ffacere complere.

Actum est hoc tercio idus agusti, anno Domini millesimo trecentesimo sseptimo.

Sig+num venerabilis viri fratris Arnaldi de Torono, prioris supradicti, qui hoc facimus, concedimus et firmamus. Sig+num supradicti Guillelmi de Vilaterssana, recipientis hoc laudo, ffirmo et iuro.

Testes huius rey sunt Franciscus de Molendino, rector ecclesie Sancti Petri de Roda, Bernardus de Riera, clericus, Raimundus de Palacio ac Bernardus de Plana, de ffamilia domini prioris.

Nos frater Raimundus de Podiopardinarum, prior monasterii Sancti Petri Castrisserrensis, salvo iure dicti monasterii in omnibus hoc firmamus. Ego ffrater Petrus de Cursu, sacrista dicti monasterii, hoc firmo”.

Sig(*signe*)num Bernardi Cudina, notarii publici monasterii Sancti Petri de Casserris, qui hoc instrumentum inventum in protocollis scribanie supradicti monasterii non dum in pergameno redactus scripssit, cum supraposita in vicesima octava linea ubi dicitur *ad causam intellectum*, et clausit quinta decima die mensis madii, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo.

1014

1307, setembre, 26

Venda. *Pericó Simó, fill de Pere Simó, de Vic, ven a Bartomeu de Beví el cens de 2 mas mudines menys 2 sous, que rep per les honors del mas Dalmau, sota domini del monestir de Sant Pere de Casserres, pel preu de 150 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 609r, núm. 23 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Pere de Vich”, f. 49v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 12”.

a ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Als 26 setembre 1307. Pericó Simon, fill de Pere Simon, de Vich, vengué a Barthomeu de Bevino lo cens de 2 massamotinas menos 2 sous que rebia, la una de Berenguera Dalmau per honors del mas Dalmau de la parròquia de Vich y la altre de Bernat Serra per honors en lo dit lloch. Tots los quals honors se tenen en domini de Casserras. Per preu de 150 sous.

1015

1308, febrer, 13

Definició. *El sagristà de Casserres defineix Gueraula, filla de Pere Rovira, de Sau, del seu cos, fills i béns, per tal que sigui lliure de l'esmentat domini, a canvi de 5 sous.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 629v, núm. 34 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Romà de Sau", f. 33r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 46, legajo 5, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 febrer 1308. En poder de Guillem Bach, notari del monastir de Casserras. Lo sagristà de Casserras difiní a Geralda, filla de Pere Rovira, de la parròquia de Sau, lo seu cos, sos fills y tots sos béns, de manera que en avant sian llibres de dit domini. Per lo que rebé 5 sous.

1016

1308, març, 23

Donació. *El monestir de Casserres concedeix la batllia de Querós, excepte els masos d'Altared de Sau, a Guillem Rovira, a instància del vescomte de Cardona, i rep 100 sous d'entrada.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí de Querós", f. 169v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 23 mars 1308. Lo monastir de Casserras, a instància del bisconde de Cardona, concedí a Guillem Rovira la batllia de Querós, com la havian poseída los demás batlles, exceptat los masos de Altaredo de Sau. Ab pacte que conservàs los drets del monastir portant-ho tot a est, a excepció del retrodelme que devia retenir per la batllia y en la mel no debia rebre res. Que del adventicio tindria 2 diners per 1 sou y las comestions, y que lo blat y agraris ho degués posseir en Sant Romà y lo vi en lo lloch estilat y los demás devia portar-ho al dit monastir. Entrada de 100 sous.

1017

1308, setembre, 19

Venda. *Ramon Puigabadal ven a Pere Vinyal, de Manlleu, una peça de terra a Comapassa, a la Guàrdia, al lloc anomenat Saions, pel preu de 50 sous de tern.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 633r, núm. 14 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el lloc es diu Sions.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Comapassa. Número 52, legajo 6, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 setembre 1308. Ramon Puigabadal vené a Pere Viñal, de Manlleu, una pessa de terra que per franch lou tenia a Comapassa, dins la Guàrdia, en lo lloch dit Sayons. Que afronta: a orient ab lo torrent, a mitgdie y tremuntana ab lo comprador, y a ponent ab lo terror. Preu 50 sous de terno.

1018

1308, desembre, 8

Venda. *Arnau Martí ven a Bernat Vigatà dues peces de terra situades a Vic, al lloc anomenat Malla.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 33v, núm. 28 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "28. 3910".

Venta otorgada por Arnaldo Martini a Bernardo Vigatani de 2 piezas de tierra sitas en Vique y lugar dicho Medalia, ante Ponsio de Lagostera notario de Vique, en 6 de los idus diciembre 1308.

1019

1309, gener, 16

Definició. *Ramon, prior del monestir de Sant Pere de Casserres, defineix a Bernat de Salesnoves i a Berenguer de Codinac, amb les seves famílies, de Sant Feliu de Torelló, de l'alberga que cobrava, per raó del preverat instituït pel difunt senyor de Savassona, a canvi de 2 sous.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/141 (signatura antiga II/36). Original (268 × 212 mm). Carta per lletres partides amb una taca que afecta la part esquerra del document. Al dors: “JJ 53”; “16 kalendas janer 1309”; “Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 3”; “Sant Feliu de Torello N° 90”; “carta de [...] Vinyoles”; “Per Vinyoles es Bernad Sales en la parroquia de Torello”; “Sant Feliu Torello”, “1309”; “C 141”; segell BUB.
- [B] AASPC. Actes, tom I, f. 67.
- C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 684v, núm. 50 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Esmenta Bernat de Sales, datat el 17 de febrer.
- D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, “Parròquia de Sant Feliu de Torelló”, f. 186v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: “Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 3”. Regest: “Als 16 janer 1309. Lo monastir de Casserras difiní a Bernat Salasnovas, de Torelló, lo dret que tenia per cobrar de ell una alberga. En recompensa de la qual en avant deu cobrar 2 sous. Se troba també tom primer de Actes, foleo 67”.
- a VICENS, “Transcripció dels pergamins...”, núm. II/36.
- b ROCAFIGUERA, “Transcripció del Llibre de las Rendas...”, s.n.

Notum sit cunctis, quod nos ffrater Raymundus, prior monasterii Sancti Petri de Casserri, assensu consilio et voluntate totius conventus dicti monasterii, per nos et nostros successores priores et monachos dicti monasterii, solvimus et diffinimus vobis Bernardo de Salisnovis et uxori vestre Guillelme et filio vestro Petro et uxori eius Eligsendi et vobis Berengario de Cudinacho et uxori vestre Saurine, de parrochie Sancti Felicis de Torilione, et cui volueritis perpetuo nominem accionem, questionem, petitionem et demandam, et quicquid iuris nobis et dictis monasterio et conventui pertinet et pertinere debent et baiulo ratione illius alberge qua nobis faciebatis et consueveratis facere, et dominis quondam de Savassona, a quibus nos et dictum monasterium habuimus locum ratione illius presbiteratus in dicto monasterio, instituti per Petrum de Savassona, quondam, pro anima sua et omnium fidelium defunctorum, pro albergam nos asserbamus debere esse cavalerii. Sub tali tamen condicione quod in emendam et recompensationem ipsius alberge [...] et reddatis vos et vestri perpetuo nobis et dictis nostris successoribus ratione dicti presbiteratus sive preverdie duos solidos barchinonenses monete de terno. Et ultra dictos duos solidos vos dicti Bernardus de Salisnovis [et filius] vestris et uxoris vestre predicte et vestri perpetuo per vos ipsos unum par gallinarum sine dictis Berengario de Cudinach et uxore eius et suis videlicet in festo Ominum Sanctorum primo venturo et deinde quolibet anno perpetuo in eodem festo dictos duos solidos et dictum par gallinarum. Et nichil aliud ratione dicte alberge reddatis [...]detis nisi ut predicatur. Certum est autem et

manifestum. Quod ratione dicte alberge ultra dictos duos solidos et par gallinarum fecit et reddit Bartholomeus de Vineolis [...] unum octanum ordeï et alium octanum spelte. Item ultra hoc pro ut predicatur debetis dare racione dicte alberge, debetis reddere et dare vos vestri [perpetuo] nobis et dictis nostris successoribus fideliter de omnibus expletis panis et vini que [Deus] dederit et creverint in illo honore vocato de Madirollles [sic] vos omnes predicti de Salisnovis [...]cho insimiliter tascham et braciaticum expletorum panis et vini et unam gallinam de censu quolibet anno in eodem festo. Et vos alii de Salisnovis pro illo [honore quo enetis pro] dicto monasterio vocato de Guardiolis, tascham et braciaticum de omnibus expletis panis et vini que ibi creverint fideliter. Et nichil aliud [...] pro racione predicte alberge et dictorum honorum nisi ut predicatur set teneatis predictos honores et fidelitatem meam et dictorum meorum successorum [...] accipimus a vobis decem solidos predicte monete, quos convertimus in bonum et utilitatem dicti prebiteratus. Et ideo renunciamus excepcioni non numerate [peccunie].

Actum est hoc XVII kalendas februarii, anno Domini M^o CCC^o nono.

Sig+num ffratris Raymundi, prioris monasterii predicti, qui hoc laudamus firmamus.

Testes [huius rei sunt] Guillelmus de [...]lleiis et Raymundus de Rierola. Sig+num Bernardi de Salisnovis, sig+num Guillelme, uxoris eius. Sig+num Petri filii eorum, sig+num Elicsendis, uxoris eius, sig+num Berengarii de Cudinacho, sig+num Saurine, uxoris eius, predictorum qui hec laudamus et firmamus.

Sig+num fratris Simonis de Colle, camerarius dicti monasterii, qui hec firmo. Sig+num venerabilis Bernardi de Murello, prioris Sancti Michaelis, Tholose diocesis, procuratoris venerabilis domini Guillelmi de Montelhandumo, doctoris decretorum prioris et administratoris monasterii Castrisserrensi Vicensis diocesis, apponitum per manum Guillelmi de Bacho, scriptoris iurati dicti monasterii, de mandato dicti venerabilis procuratoris, cum ipse ut dixit scribere nesciebat qui hoc instrumentum antedicte procuracionis firmavit salvo in omnibus iure et dominio dicti monasterii Castrisserrensis VI idus marcii, anno Domini M^o CCC^o XII°, presentibus testibus Thomas de Conamines et Arnaldo de Rieria, frater Arnaldus de Torono, sacrista de Casserres, hec firmat.* Sig+num fratris Bernardi de Rochasalva, monachi, qui hec firmo. Sig+num Guillelmi de Conamines, qui hec firmo pro baiulo.

Signum Guillelmi Cassardi, rectoris ecclesie Sancti Felicis de Torilione et notarii eiusdem, qui hec scribi facti et clausit die et anno quo supra.

1020

1230, juny, 19-1309, juny, 18

Confessió d'ésser home propi del monestir. *Pere Crivillers, de Sant Sadurní d'Osor, confessa que és home propi de Casserres pel seu mas Crivillers.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 687v, núm. 69 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 5 idus de juny de l'any 1230.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Sadurní de Ozormort y Sant Feliu de Planesas", f. 192r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 1, armario 1, estancia 4".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 18 juny 1309. Pere Crivillers, de Sant Sadurní d'Osor, confessà ser home propi de Casserras per lo seu mas Crivillers.

1021

1309, juny, 28-29

Lloació. *Ramon Folc, vescomte de Cardona, lloa al monestir de Casserres el que té pel monestir al castell i terme de Mirambell, amb els seus delmes, censos i homes propis, pel preu de 120 sous.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Llibre de Mirambell, f. 42.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 639r, s.n. (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 3 calendes de juliol de 1309, "Es traslado, con otro del mismo intento. Ante el rector de Mirambell".

D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Mirambell", f. 196v-197r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 24, legajo 3, armario 1, estancia 16".

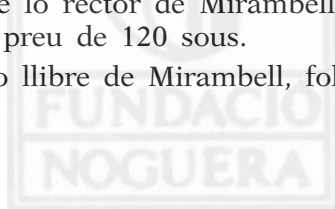
a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

b PLADEVALL, *Sant Pere de Casserres o la presència...*, p. 142. Regest.

Als 28 juny 1309. Ramon Folch, viscompte de Cardona, lloà a favor de Casserras lo que dit monastir tenia en lo castell y terme de Mirambell ab la dominació, dècima y demás drets. A saber: lo mas de la Sala, que té Andreu Mensa la mitat y la altre mitat

Llorens Sala, qui són homens propis de dit monastir, a la prestació de quarta part de explets y tota la dècima de la coromina de Guàrdia, que és del camí que de Cunill va a Sant Martí Sesgayoles y aquell camí avall Que afronta ab altre camí que va de la torre d'en Torn, qual camí affronta ab lo camí que ve de Cunill y va a Sant Martí. Item donà de la coromina dita Fexa que és des del camí missader fins a la riba grossa, que és al mitg dels alous, la quarta part de esplets y tota la dècima dóna per lo demás té davant Mirambell per dit monastir la quarta part de explets y tota la decima. Item per tots los demás honors, exceptat la barquera, la quarta part de explets y tota la dècima. Per las casas y barquera 18 diners de tern. Per las viñas 7 sous y dècima de pollastres y demás acostumat a pagar-se dècima. Item lo hereu Mensa per la altre mitat paga de la coromina junt a la hera, que va fins al llach y puja fins al camí de Calaff, la quarta part de explets y la tercera part de la mitat de la dècima. Item dels demás honors, parts de explets y la tercera part de la mitat de la dècima; de la coromina de Mirambell y un fraginal la quarta part de explets y tota la dècima del fraginal que és al prat la quinta part de explets y tota la dècima y de las viñas y delme de nudriments a excepció de blat y vi 4 sous 6 diners. Item reb lo delme de un tros que té Pere Faber, de Calaff. De la pessa de Pere Texedor, sota lo honor del Vilar, reb una quartera de blats de tota espècie y la dècima. Item de las tres pessas del Prat de Mirambell reb la tercera part del delme. Del que té lo hereu de Castelltort, que és una coromina y viña, reb la quarta part de explets. Pere Soler té una pessa pedragosa y fa una mitgera de tots blats y 2 sous y la tercera part del delme. Ramon N, de Calaff, una coromina y presta la quinta part y tota la dècima. Tot lo mas Bonus de Mirambell, davant Crevacors, y paga la octava part y tot lo delme. Lo rector de Mirambell 2 mitgeras forment mesura de Calaff. Reb dit monastir també lo delme de la mitat del tros dit Torrent de Cunill, també del tros d'en Noguer al Prat de Mirambell y de las heras de T de Guàrdia Pelosa y de Pere Blanch, de Calaf, que són al Prat, quals té lo rector de Mirambell, lo que aproba sens reserva alguna. Per preu de 120 sous.

Es també en lo llibre de Mirambell, foleo 42.

1022

1310, juny, 26

Definició. *Mateu del mas Miquel de Guardiola i la seva dona Elisenda defineixen Pere Colom de Guardiola, la seva dona Maria i el seu fill Lleó, de Sant Pere de Roda, per les qüestions que havien tingut en unes permutes de terres. A canvi, Pere Colom li dóna 30 sous barcelonesos de tern i una peça de terra situada a la parròquia de Sant Pere de Roda, cap a la Creu de Casserres.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/142 (signatura antiga II/40). Original (273 × 185 mm). Carta per lletres partides. Al dors: "hh 38"; "Roda n° 149, legajo 15, armario 1, estancia 15"; "Fa per [...] la mas Guardiola", "1310", "C 142" i segell BUB.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 635v, núm. 38 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 109r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Terra en la Creu de Casserras, unida al Colom. Número 149, legajo 15, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 26 juny 1310. Mateu Guardiola absolgué a Pere Colom de Guardiola de las qüestions que havia tingut contra dit Colom, tant per deutes com per cambis de terras, y rebé 30 sous y una pessa en la Creu de Casserras. Que affronta a orient ab honor de dit Mateu, a mitgdie ab los camps de Balaguer, a ponent ab lo camí públich, y a tremuntana ab altres honors de dit Colom".
- a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/40.
- b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego Matheus de manso Michaelis de Guardiola et uxor mea Elicsendis, nos ambo simili per nos et nostros bona et libera voluntate laudo et consilio pro bonum hominum, damus, solvimus ac perpetuo diffinimus tibi Petro Columbi de Guardiola, de parrochia Sancti Petri de Roda et uxori tue Marie, et filio vestro Leoni et vestris et cui velitis, omnes questiones et demandas aliquomodo habuissemus contra vos et vestros in tempore transacto pro debitis ex cambiis terrarum et omnibus aliis demandis quoquomodo usque in hodiernum diem. Et de hiis omnibus per nos et nostros facimus vobis et vestris et quibus velitis finem perpetuum et pactum de non petendo quoquidem predicta nullo contingente casu de cetero valeamus revocare iure aliquo vel racione et pro hoc a vobis concedimus recepisse triginta solidos monete ternalis et unam peciam terre de vestro alodio quo habetis in dicta parrochia apud Crucem de Castrisserris. Quod affrontatur ab oriente in vestro honore, a meridie in ipsis campis de Balagerio, ab occidente in strata publica, a circio in aliis vestris honoribus de quibus predictis summus a vobis bene

paccati. Unde ego dictus Petrus Columbi et uxor mea Maria et filius noster Leonus, nos omnes predicti, per nos nostros bona et libera voluntate pro dicta diffinicionem quo nobis facitis de presenti de omnibus predictis et singulis, damus vobis et vestris et cui velitis in perpetuum dictam peciolam terre nostram pro franco alodio proprio et libero sine omni nostro nostrorumque retentu, cum intratibus et exitibus et affrontacionibus suis omnibus ac cum universis aliis suis melioramentis ad ipsam terram quoquomodo competentibus et competituri et eciam de nostro dictos triginta solidos. Et contra predictam de cetero non veniamus nos nec aliquis per no aliquo ratione. Et ad hoc ut omnia predicta et singula inter nos quos predicti firmiter perpetuo teneamus. Iuramus nos omnes videlicet Mateus de Guardiola et uxor mea Elicsendis et ego Petrus Columbi et uxor mea Maria et filius noster Leonus per Deum et per eius sancta quatuor evangelia ut contra predicta non veniamus aut alique venire faciamus occulte vel manifeste aliquo ratione set firmiter inter nos semper hec predicta teneatur.

Quod est factum VI° kalendas iulii, anno Domini M^o CCC^o Decimo.

Sig+num Mathei predicti Michaelis de Guardiola, sig+num Elicsendis uxoris eius, sig+num Petri Columbi de Guardiola, sig+num Marie uxoris eius, sig+num Leonis filii eorum, nos omnes predicti, qui hec facimus, iuramus, concedimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Petrus de Cumba, clericus, Petrus de Fabrica et Dominicus de Meians, scholaris.

Guillelmus sacerdos de Campanar, scriptor iuratus ecclesie de Manlevo pro priore eiusdem, qui hoc scripsit die et anno SSS. prefixo.

1023

1310

Acta de visita. *Acta de visita de la casa matriu de Cluny. Es diu que el prior Ramon Rof és un intrús, ja que s'havia fet amb el priorat utilitzant unes lletres falses amb el segell de l'abat d'aquest monestir, Bertran. També s'informa que el cenobi està destruït i mana al prior que vagi al monestir de Cluny per la seva correcció i ordenació.*

- A Biblioteca Nacional de París.
 a MONSALVATJE, "El monasterio...", vol. XX, p. 80.

Cum frater Raymundus Ruffi diceret se priorem domus Castri Sarranensis, Vicensis diocesis in Catalonia, per quamdam falsam litteram cum sigillo reverendi in Christo Patris domni Bertrandi, bone memorie, abbatis huius loci, prout ipse Raimundus confesus fuit coram inquisitoribus a domno abbate deputatis, confiteus etiam quod predicta littera poeter conscientiam dicti domni Bertrandi abbatis fuerit sigillata, et sic in dictam domum fuit intrusus, et est in spiritualibus et temporalibus ad tantam destructionem quod vix poterit restaurari, diffiniunt, deffinitores quod omnes contractus, administrationes, adrendationes et omnia alia per talem instrusum a quinquennio facta et gestie, a quo tempore est data dicte litteras revocentur, et ex nunc revocant diffinitores adeo quod sit irritum et inane quod fuit factum per ipsum inpredictis et remaneat predictus Raymundus apud Cluniacum correctioni et ordinationi domini abbates, prout visum sibi fuerit expedire.

1024

1311, gener, 28

Donació heretament. *Heretament fet per Pere Guillem de Vilatersana i la seva dona Guilleuma, de Sant Pere de Roda, a favor del seu fill Guillem, a qui donen el mas Vilaterçana, sota domini de Sant Pere de Casserres.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/143 (signatura antiga VIII/14). Original (238 × 233 mm). Al dors: "Roda n° 190"; "Roda"; "N° 50, legajo 15, armario 1, estancia 15"; "hh 58"; "1311"; "C 143"; segell BUB.
 [B] AASPC. Actes, tom III, f. 252.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 109r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Vilatersana. Número 150, legajo 15, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 28 janer 1311. Pere Guillem Vilatersana y sa muller donaren a son fill Guillem lo mas Vilatersana, de Roda, en alou de Casserras, ab varios pactes a favor de sos fills. Se troba també tom tercer de Actes, fóleo 252".
 a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. VIII/14.
 b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod Petrus Guillelmus de Villaterciana, de parrochia Sancti Petri de Roda et uxor eius Guielma, damus donacionem [...] corporaliter et irrevocabiliter inter vivos et iure hereditamento tradimus tibi Guillelmo, filio nostro, et infantibus

tuis legitimis in perpetuum totum integre ipsum nostrum mansum de Villaterciana de dicta parrochia, qui est sub dominio Sancti Petri Castrisserrensis simile cum omnibus suis domibus, honoribus, pertinenciis suis et omnibus suis vasculis et vexellis, bestiario grosso et minuto, et universis aliis bonis nostris mobilibus et immobilibus, habitis et habendis ubique. Tali pacto ut de hoc dono simus domini et potentes tecum simul cum Maria, uxore tua, filia ac Gueraldi de Fontesereno, condam, et uxoris eius Berengariam, viventis, et diligamus vos sicut boni filii et vos nos sicut boni parentes diebus omnibus vite nostre. Et retinemus super omni hoc dono et hereditamento inter nos ambos et filium nostrum Petrum ad nostras voluntas perpetuo ffaciendas XC solidos de quibus possimus deducere et levare quando nobis placuerit XXX^a solidos et ad diem obitus nostri quilibet nostri XXX^a solidos pro comunis de partibus. Et si discordia insurgeret inter nos quam in simul cohabitare non possemus retinemus tibi medietatem tocius predicti doni et hereditamenti et exovarii que tibi aducit predicta uxor tua nos et quilibet nostrum diebus omnibus vite nostre post obitum nostrum revertatur vobis et vestris. Item retinemus ultra hoc duas partes illius campi de Angulo, et tertia pars eset vestra. Videlicet que due ffexie inferiores esent mee et illaque est superius versus orientem vestra quitia et solida, si veniremus ad divissionem. Et si te mori contigitur sine prole legitima totum dictum domum et hereditamentum sit nostri si vixerimus et si non viverimus Petri, filio nostro si viveret, et si non viveret Elicsendi, filie nostre si non haberet maritum et sic gradatim. Item retinemus quod dicta filia nostra maritetur de dictis bonis nostris et dicti mansi ad noticiam duorum amicorum mansi de Ffontesereno et nostri, et damus tibi ad tuas voluntates XXX^a solidos, hoc facimus salvo sponsalicio quo de consilio nostri facis Marie de Fontesereno, uxori tue.

Quod est factum V kalendas febroarii, anno Domini M^o CCC^o XI.

Sig+num Petri Guillelmi predicti, sig+num Guillelme predictae uxore eius, nos qui hoc facimus et firmamus.

Testes huius rey sunt Petrus Dot, clericus, et Peregrinus de Podiosigo et Guillelmus de Calveria.

Sig(*signe*)num Bernardi Octobris sacerdotis regentis ecclesiam Sancti Michaelis de Guardia pro Dalmacio de Angulo, rectore ecclesia Sancti Petri de Roda, qui hoc scripsit et clausit die et anno quo supra.

1025

1311, abril, 3

Venda. *Pere Simó ven a Bartomeu Beví el cens de mitja masmudina menys 6 diners que rep per una peça de terra situada al mas Dalmau, a Vic, sota domini de Casserres, pel preu de 30 sous. Inclou l'acte de possessió del cens.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 608r, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Vich", f. 50r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 15, legajo 2, armario 1, estancia 12".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 3 abril 1311. Pere Simon vengué a Barthomeu Bevino lo cens de mitja masamutina menos 6 diners que rebia per Pentecostes de Bernat Sitjar, per una pessa de terra que tenia en la parròquia de Vich, de pertinències del mas Dalmau. Qual honor se té baix domini de Casserras. Per preu de 30 sous.

Dins de aquest acte se troba lo acte de pcessió donada per dit Simon al dit Bevino de dit cens. Signat del mateix número.

1026

1311, setembre, 15

Venda. *Guillem Gironès i la seva muller venen a Berenguer Fuster, de Riudellots, una feixa de terra situada a Vilobí, alou de Casserres, pel preu de 19 sous de tern.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Esteve de Vilobí", f. 207v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 8, legajo 1, armario 1, estancia 13".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 15 setembre 1311. Guillem Gironés y sa muller veneren a Berenguer Fuster, de Riudellots, una feixa de terra alou de Casserras en Vilobí. Que affronta a orient ab Guitart, a mitgdie ab honor d'en Gras, a ponent ab lo comprador y a tremuntana ab lo torrent Desquerich Preu de 19 sous de terno.

1027

1312, abril, 23

Lloació. *El monestir de Casserres lloa l'establiment que Pere Pendis i la seva muller van fer a Guillem Garrofar d'una honor situada a Liceroles, amb reserva del domini i la tasca a l'esmentat cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Rupit", f. 164v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 18, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 23 abril 1312. Lo monastir de Casserras lloà lo establiment que Pere Pendis y sa muller feren a Guillem Garrofar de un honor en Liceroles, que és lo mateix dels dos antecedents actes, salvo lo domini y tasca a dit monastir.

1028

1312, maig, 3

Aprovació. *El monestir de Casserres aprova l'establiment que Pere Sala va fer a Ferrer Coma d'una honor situada a Liceroles, amb reserva del domini i la tasca de l'esmentat cenobi.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 177.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Joan de Fàbregas y Rupit", f. 164v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 19, legajo 2, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 3 maig 1312. Lo monastir de Casserras aprobà lo establiment que Pere Sala havia fet a Ferrari Coma de aquell honor en Liceroles, que és lo mateix dels tres números antecedents, baix la reserva de dit domini y tasca.

Se trobarà també tom primer de Actes, foleo 177.

1029

1312, agost, 28

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Jaume Prat una honor anomenada Clos de Prat, a la parròquia de la Guàrdia, que fa dos capons per Tots Sants de cens.*

- [A] Original perdut.
 [B] AASPC. Actes, tom I, f. 321.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Clos de Prat. Número 51, legajo 6, armario 1, estancia 15".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 28 agost 1312. Lo prior de Casserras establí a Jaume Prat lo honor dit Clos de Prat y las casas i horts que allí són, situats en la parròquia de la Guàrdia. Que afronta a orient ab honor de la masoveria de Torrent, a mitgdie ab la barquera que té per lo monastir de Breda, a ponent ab lo torrent y a tremuntana ab honor d'en Caliet y del mas Puig. Al cens de 2 capons per Tots Sants.

Se troba també tom primer de Actes, fóleo 321.

1030

1312, setembre, 10

Establiment. *El sagristà de Casserras estableix a Ferrer Sabater el bosc anomenat Oladell, de Vilanova, que rep 8 diners de cens, a canvi de 5 sous d'entrada.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 581v, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 18v. Regest en paper de 1787.
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 10 setembre 1312. En poder de Guillem, notari de Casserras. Altre sagristà de Casserras establí a Ferrari Sabater lo bosch anomenat Oladell, de la parròquia de Vilanova. Que affronta a llevant ab honors del mas Coromines, a mitgdie y ponent ab honors del mas Raurell y a tremuntana ab honors del mas Quartani. A la prestacio del cens de 8 diners, y ab reserva de domini y ters. Per la entrada de 5 sous.

1031

1312, novembre, 9

Venda. *Bartomeu de Vilaret, de Sant Bartomeu Ssegorgues, ven a Andreu Sala el camp anomenat de Sala, alou, amb la prestacio de dos gallines de cens, pel preu de 50 sous.*

- [A] Original perdut.
 B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 688v, núm. 76 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
 C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Barthomeu Sasgorgas", f. 161v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 23, legajo 3, armario 1, estancia 7".
 a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 9 novembre 1312. Barthomeu Vilaret, de Sant Barthomeu de la Riera [sic] vené a Andreu Sala lo camp de Sala. Affronta a llevant, mitgdie y ponent ab lo mas Sala, y a tremuntana ab Vilaret. Preu 50 sous y a la prestació del cens de 2 gallinas. Y digué ser alou del venedor.

1032

1313, febrer, 27

Donació. *Arnau de Toró, sagristà del monestir de Casserres, dóna a Bonanat d'Om, clergue de Vic, en reconeixement dels serveis que li ha fet, el cens de dues lliures menys un quatern de cera que rep d'una honor del mas Gurri, que és del propi clergue.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserres, C/144 (signatura antiga II/45). Original (254 × 150 mm). Al dors: "Roda nº 151, legajo 16, armario 1, estancia 15"; "Carta [...]"; "Nº 141 Roda"; "hh 34"; "Fa lo mas [...] al sacrista segons es contengut [...]"; "1313", "C 144" i segell BUB.
 B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 109r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Gurri. Número 151, legajo 16, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 27 febrer 1313. Lo sagristà de Casserras donà a Bonanat de Olm, clergue de Vich, durant sa vida solament y mentres lo donador fos sagristà de Casserras, aquell cens de 2 lliures menos un quart de cera que li prestava dit Olm per honors del mas Gurri".
 a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/45.
 b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod ego ffrater Arnaldus de Torono, sacrista monasterii Castrisserrensis, gratis et ex certa sciencia attendens plura et grata servicia per me a vobis Bonanato de Ulmeto, clerico Vicensis, recepta tam prestacione vestri in causis quam alias ideo dono donacione irrevocabili inter vivos in beneficium personale cunctis diebus vite vestre quamdiu tamen [...] sacrista dicti monasterii ipsa duas libras minus uno quartono cere censualis quas mihi facitis pro quibusdam honoribus mansi vestri vocatis de Gurri, contentis in quibusdam vestris instrumentis. Ita quod ipsas

duas libras dare minus uno quartono nunquam a modo mihi dare nec reddere inde temporibus vite vestre teneamini. Immo ipsos et donacione predicta per [..] vos retineatis et habetis. Promittendo vobis quod predictam donacionem non revocabo. Immo eam faciam vobis et cui volueritis habere et recipere in pace contra omnes personas prout superius est contentum, sub obligacione omnium bonorum dicte sacriste.

Actum est hoc III kalendas marcii, anno Domini M^o CCC^o terciodecimo.

Sig+num ffratris Arnaldi de Torono predicti, qui hec firmo et laudo.

Testes huius rei sunt ffrater Bernardus de Murello, procurator monasterii astrisserrensis, Arnaldus de Riaria et Bernardus de Nogera. Frater Arnaldo de Torono, sacrista Castrisserrensis, hec firmat.

Sig(*signe*)num Berengarii de Bassiys, scriptoris iurati qui hec scribi fecit et clausit mandato Poncii de Lagostera, tenentislocum domini Ugonis de Cardona, Vicensis notarii, die et anno quo supra.

1033

1313, març, 30

Establiment. *El prior de Casserres estableix a Maria i a Guerau de Sobremunt, del mas Sobremunt de Sant Martí Sescorts, la prestació de la tasca i el braçatge, i el cens de 12 diners per Tots Sants.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom III, f. 39.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Martí Sescorts", f. 77v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 87. Se troba tom segon de Actes, fòleo 39".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 30 mars 1313. Lo prior de Casserras otorgà precari a Maria y Gerardo Sobremunt, del mas Sobremunt, de la parròquia de Sant Martí, a la prestació de tasca y brasatge y del cens de 12 diners per Tots Sants.

1034

1313, setembre, 4

Nomenament d'àrbitres. *Ferrer Coma i Bernat Garrofar nomenen àrbitres per resoldre les qüestions sobre les honors anomenades Liceroles, a la parròquia de Pruit.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Andreu de Pruhit", f. 168r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 7, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 setembre 1313. Ferrer Coma y Bernat Escarrofar nomenaren àrbitres per a terminar las diferèncias tenian entre ells sobre los honors dits Liceroles, de la parròquia de Pruhit.

1035

1313, setembre, 11

Sentència arbitral. *Sentència arbitral per la causa entre Ferrer de Codinas i el seu gendre Ramon, d'una banda, i Guillem Bernat de Garrofar, de l'altra, sobre una peça de terra dita Liceroles.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 688v, núm. 76 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "76. 4429".

Sentencia arbitral entre Ferrario de Codinas y Raimundo su hierno de una y Guillermo y Bernardo de Garrofart de otra sobre una pieza de tierra dicha Seroles, ante Bernardo de Gurmudells, a 3 de los idus setiembre 1313.

1036

1313, desembre, 24

Venda. *Bernat Pla ven a Ramon de Coma Llòbrega, de Folgueroles, el quart i el braçatge dels esplets, que rep per uns censos que Pla havia establert a Coma Llòbrega sota domini de Casserres, així com la batllia d'aquest mas i de l'honor de Redonel, pel preu de 400 sous de tern.*

[A] Original perdut.

- B* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 88v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 29, legajo 3, armario 1, estancia 10".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 9 kalendas janer any 1313. Bernat Pla vené a Ramon de Coma Lúbrica, de Folgarolas, lo quart y brasatge de explets que prestava a dit Pla per rahó de aquell establiment de dit quart y brasatich y dècima de explets que dit Pla feu a dit Coma Lúbrica, qual se té en domini de Casserras, a la prestació del cens de 2 quarteras de forment. Qual cens en dit establiment prometé pagar dit Pla y ara en avant haurà de pagar dit comprador. Y també li vengué tota la batllia que li espectava en dit mas y en lo honor de Redonel, que.s té baix lo mateix domini. Tot lo que vené ab los censos y domini per preu de 400 sous de terno, salvos los drets y censos competents al dit monastir.

1037

1314, juny, 11

Àpoca. *El canonge hospitaler de Vic atorga carta de pagament al rector de la Bleda del pagament de 32 quarteres de blat.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 643v, núm. 24 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "24. 4104".

Carta de pago otorgada por el canonigo Hospitalero de Vich de 32 quarteras de trigo a favor del rector de la Bleda, ante Bernardo de Noguera, en 3 de los idus de junio 1314.

1038

1315, març, 2

Confirmació. *Pericó Simó lloa i aprova dues vendes fetes a Bartomeu de Beví, que rep 80 sous. Aquestes vendes són de 150 sous pel cens de 2 masmudines sobre unes honors del mas Dalmau, i una altra de 50 sous pel cens de mitja masmudina menys 6 diners per una honor del mateix mas, aquest sota domini de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

- B* ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 609r, núm. 25 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- C* ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Vich", f. 50r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 16, legajo 2, armario 1, estancia 12".
- a* ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 2 mars 1315. Pericó Simon llohà y aprobà las dos vendas que havia fet a favor de Barthomeu Bevino la una per preu de 150 sous al cens de 2 masamotinas que rebia sobre uns honors del mas Dalmau de Berenguera Dalmau y de Bernat Serra y la altre per preu de 50 sous del cens de mitja masamotina menos 6 diners que rebia de Bernat Sitjar per un honor del mas Dalmau, que se tenian en domini de Casserras. Per preu de 80 sous.

1039

1315, abril, 9

Carta. *El bisbe de Vic escriu al lloctinent i rector de la Bleda sobre la prestació de 32 quarteres de blat.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 643r, núm. 18 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "18. 4098".

Letra despatxada por el obisp de Vich al lugarteniente e rector de la Bleda sobre la prestacion de 32 quarteras de trigo del priorato de Caserras, ante Francisco Gilabert, en 5 de los idus de abril 1315.

1040

1315, maig, 6

Establiment. *Berenguer de Sala i la seva dona Maria estableixen a Berenguer Puig i als seus una terra erma situada a la parròquia de Vilanova, al lloc anomenat Bugera, sota domini del monestir de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 581r, núm. 2 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que el rector de Vilanova és Arnau de Bosc.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilanova de Sau", f. 19r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 45, legajo 6, armario 1, estancia 14".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 6 maig 1315. En poder del rector de Vilanova de Sau. Berenguer de Sala, sa muller y filla establiren a Berenguer Puig y als seus un tros de terra herma que tenian baix domini del monastir de Casserras, en la parròquia de Vilanova y lloch anomenat Bugera. Y afrontava a sol ixent ab honor del mas Pujolada, a mitgdie ab honor del mas Pujolada, a mitgdie ab lo puig de Taramina, a ponent ab honor del mas Puig y a tremuntana ab honor del mas. Per a que ho possehís a fidelitat de dit monastir y de dit establiment, y baix la prestacio de cert cens.

De est acte se troba un transumpto del mateix número y en lo mateix legajo 6.

1041

1315, octubre, 8

Resposta. *Agnès de Castellà, tutora del seu fill, es nega a lliurar la potestat del castell de Dosrius al prior de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 30v, núm. 6 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 6. Respuesta. 208".

Respuesta hecha por Agnes de Castellà, tutora de su hijo, al prior de Caserras negando entregar potestad del castillo de Dos Rius, ante Berenguer de Vallseca notario de Barcelona, a 8 de octubre 1315.

1042

1316, juny, 4

Reconeixement. *Agnès de Castellà, tutora dels seus fills, reconeix al monestir de Sant Pere de Casserres el castell de Dosrius.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 30v, núm. 4 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 4. Reconocimiento. 206".

Reconocimiento hecho por Inés de Castellà tutora de sus hijos a favor del prior de Caserras del Castillo de Dos Rius con varias protestas, ante Berenguer de Vallseca notario de Barcelona, a 4 junio 1316.

1043

1316, juny, 11

Còpia de lletres. *Còpia de les lletres entre el prior de Casserres i Agnès de Dosrius.*

[A] Original perdut.

[B] Traslletat perdut.

C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 31v, núm. 15 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 15. Letras. 217".

Traslado de unas letras expedidas por el Prior de Caserras a Agnes de Dos Rius y respuesta dada por esta a aquellas, ante Berenguer de Vallseca, notario de Barcelona, a 11 junio 1316.

1044

1316, juny, 13

Establiment. *Pere Puig, de Sant Vicenç de Malla, estableix a Jaume Puig una honor a Malla, al lloc anomenat Coll Ferrús, i una casa al seu mas, amb la condició de complir els pagaments de cens a Bernat de Mont-rodon.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Malla", f. 131v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 6, legajo 1, armario 1, estancia 5".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 juny 1316. Pere Puig, de Malla, establí a Jaume Puig un honor que tenia en Malla, a Coll Ferrús. Afronta a orient ab honor de na Pellissera, a mitgdie ab lo camí públich, a ponent ab dit Pere Puig, y a tremuntana ab lo Puig de Coll Farrús. Item la casanova que tenia en son mas per a que ho tingués durant sa vida y después retornàs al dit Puig, ab lo ben entés que pagàs lo cens que se feya a Bernat de Montrodon.

1045

1316, juliol, 16-20

Confessió d'ésser home propi del monestir. *Pere Baucells, de Sant Miquel de Sorerols, confessa que tant ell com els seus fills i béns són propis del monestir de Sant Pere de Casserres, a qui fan 4 diners de cens per Tots Sants.*

- [A] Original perdut.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 686v, núm. 64 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que es tracta de dos trasllats atorgats per Pere Baucells, 12 calendes d'agost de 1316 davant Ferrer Fontanelles, prevere i 11 [...] de 1318, davant Ferrer de Sant Julià, notari del monestir.
- C ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 686v-687r, núm. 65 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.
- D ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de Serarols", f. 158r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 4, legajo 1, armario 1, estancia 7".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 20 juliol 1316. Pere Baucells, de Serarols, confessà ser ell, sos fills y béns de domini de Casserras y prestar a dit monastir per Tots Sants 4 diners de cens.

1046

1316, setembre, 10

Reducció de censos. *El prior del monestir de Casserras redueix els censos de 10 sous del mas Alguer de Vilalleons.*

- [A] Original perdut.
- B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 579v, núm. 33 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "33. 3736".

Reducción hecha por el prior de Casserras a mansos de Vilalleons del manso Alguer de la misma parroquia de los censos que hacian por derecho manso al censo de 10 solidos, ante Pedro de Artigas notario de Vich, en 10 setiembre 1316.

1047

1317, març, 8

Definició. *Berenguer de Tavertet, prior claustral de Casserras, i Ferrer de Sant Julià, clergue, procuradors de l'esmentat cenobi, defineixen a Maria Colom, de Sant Pere de Roda, el domini que aquest monestir tenia sobre ella, els seus fills i béns.*

- A BUB. Pergamins de Sant Pere de Casserras, C/145 (signatura antiga II/47). Original (180 × 169 mm). Al dors: "Roda n° 152, legajo 6, armario 1, estancia 15"; "hh 25"; "N° 4" (ratllat); "1317"; "C 145"; segell BUB.
- B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Pere de Roda", f. 109r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas

Colom. Número 152, legajo 16, armario 1, estancia 15". Regest: "Als 8 mars 1317. Lo monastir de Casserras absolgué y difiní a Maria Colom, de Roda, lo domini que dit monastir tenia sobre ella, sos fills y béns, de manera que en avant pogués proclamar lo señor que li aparegués".

a VICENS, "Transcripció dels pergamins...", núm. II/47.

b ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Notum sit cunctis, quod nos ffrater Berengarius de Taverteto, prior claustralis, et Fferrarius de Sancto Iuliano, clericus procuratores monasterii Castrisserrensis, antedictae procuracionis solvemus et perpetuo diffinimus tibi Mariam, filiam Petri Columbi et Marie uxoris eius, de parrochia Sancti Petri de Roda. Ita videlicet ut nunquam nos seu aliquis ex parte dicti monasterii a modo in te infantibus tuis bonis tuis et eorum racione domini seu servitutis aliquid petere posimus sive possit. Imo tu cum universis infantibus bonis tuis et eorum ubicumque sis vel maneat sis a dominio et servitute dicti monasterii et suorum eiecta et penitus absoluta. Et possis eligere dominum vel dominos quem vel quos tibi placuerit eligendos pro quaquidem ad solucione et diffinitione quam tibi facimus ut predicatur. Confitemur a te habuisse et recepisse viginti solidos monete barchinonense de terno, super quibus renunciamus excepcioni peccunie non numerate.

Quod est factum VIII idus marcii, anno Domini Millesimo CCC° septuagesimo decimo.

Sig+num fratris Berengarii de Taverteto, prioris claustralis, sig+num Fferrarii de Sancto Iuliano, clerici, procuratorum predictorum, qui hec facimus et firmamus.

Testes huius rei sunt Petrus de Balagario, Berengarius de Baucellis et Arnaldus de Riaria.

Sig+num Bernardi des Rourel, qui hec firmat pro baiulo.

Ego Fferrarius de Sancto Iuliano, clericus, procurator venerabilis fratris Guillelmi de Montelaudimo, prioris monasterii Castrisserrensis, hec firmo. Sig+num fratris Berengarii de Taverteto, prioris claustralis et procuratoris monasterii castrisserrensis et sacriste [...] qui hec firmat.*

Sig(*signe*)num Benedicto de Bacho, scriptoris iurati monasterii Castrisserrensis, qui hec scripsit et clausit die et anno quo supra.

1048

1317, juny, 4

Sentència. *Llorenç Verdaguer, jutge de Casserres, dicta sentència en la causa de l'esmentat monestir contra Saura Puigabadal sobre el mas de Puigabadal, de Manlleu. Considerant que Saura era dona pròpia del cenobi, declara que haurà de ser espoliada del mas, que retorna al monestir, i Saura haurà de pagar les despeses.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 574r, núm. 39 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Manlleu", f. 149r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 37, legajo 4, armario 1, estancia 6".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 4 juny 1317. Llorens Verdaguer, jutge del monastir de Casserras, en la causa contra Saura Puigabadal, pretenent que esta per lo mas Puigabadal, de Manlleu, era dona propria de dit monastir y com a tal devia ser espoliada de dit mas per haver alsat viafós contra dit monastir y condemnada a gastos, adjudicà dit mas al dit monastir y condemnà a Saura a gastos.

1049

1317, octubre, 31

Venda. *Ramon del mas Tarot i la seva dona Esclarmonda, de Santa Maria de Folgueroles, venen a Pere de Roure, de Vic, el cens de dues quarteres de forment segons la mesura del mercat de Vic que rep sobre dues peces de terra, anomenades Casserres i camp de Pontamino, sota domini de Casserres, pel preu de 100 diners de plata grossos.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 615r, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que la dona de Ramon és Esclarmonda, i es fa davant Arnau Vilagermà.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Folgarolas", f. 89r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 30, legajo 3, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

A 2 kalendas novembre any 1317. Ramon del mas Tarot y sa muller, de la parròquia de Folgarolas, vengueren a Pere de Roure,

habitant en Vich, en las Clotas, lo cens de 2 quarteras forment a mesura del mercat de Vich rebedor sobre dos pessas de terra que possehian en la dita parròquia, baix domini de Casserras. La una de las quals se anomena Casserras y reb en ella dit monastir tasca de explets. La qual afronta a orient ab lo camí públich, a mitgdie ab honor del mas Guàrdia, a ponent ab honor del mas Tarot y a tremuntana ab honors del mas Bo. La altre dita camp de Pontamino, en la que reb dit monastir quart y brasatge de explets. Y afronta a orient y mitgdie ab dit mas Tarot, a ponent ab la carrera que va al mas de Turrissella y a tremuntana ab honor de dit mas. Lo qual cens haurà de pagar perpetuament lo pcessor de ditas dos pessas de terra per Nostra Señora de Agost y portar-lo a sos gastos en la casa de dit comprador, ab pacte que sempre que se dexia de pagar dit cens o de portar-lo en la casa del comprador podrà aquest emparar las ditas terras y sos fruyts. Per lo preu de 100 diners de plata grossos y salvo lo domini y censos a Casserras.

1050

1317, desembre, 19

Capítols matrimoniais. *Pere Queró, el seu fill Bernat i Elisenda Camasó fan capítols matrimoniais. Pere dóna al seu fill el mas Queró de Bach, situat a Susqueda, alou de Casserras, i se'n reserva l'usdefruit.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Vicens de Susqueda", f. 172r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 8".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 19 desembre 1317. Pere y Bernat Queró, pare y fill, y Eliseda Camasó firmaren capítols matrimoniais ab quals dit Pere feu donació a son fill Bernat del mas Queró de Bach, alou de Casserras, situat en Susqueda, reserva del usdefruit. Y en cas de discòrdia se reservà la mitat del donat. Quals capítols firmà per señoria dit monastir de Casserras.

1051

1318, març, 13

Promesa. *Guillem de Lladó promet a Casserres el pagament anual de 18 sous que Francesc de Sant Vicens rebia sobre un mas que tenia per aquest cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Monastir y terme de Casserras", f. 9v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 24, legajo 3, armario 1, estancia 1".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 13 mars 1318. Guillem de Latone prometé a Casserras pagar-li cada any los 18 sous que Francisco de Sant Vicens percibia sobre un mas que tenia per dit monastir en virtud de la fundació de dit Sant Vicens.

1052

1318, maig, 28

Donació. *El prior de Casserres dóna a Pere de Bac el mas Bac, situat a Savassona.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 593r, núm. 21 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "21. 3817".

Donacion hecha por el prior de Caserras a Pedro de Bacho del manso Bacho sito en Sevasona, ante Raymundo de Vimone notario de Barcelona, en 5 de las kalendas de junio 1318.

1053

1318, desembre, 21

Confessió d'ésser home propi del monestir. *Arnau Baucells, fill de Pere de Sorerols, confessa que tant ell com els seus fills i béns són de domini de Sant Pere de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de Serarols", f. 158r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 7".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 21 desembre 1318. Arnau Baucells, fill de Pere de Serarols, confessà ser ell, sos fills y béns del domini de Casserras per rahó de son mas Baucells, de Serarols, y prometé pagar los censos y servitus acostumadas.

1054

1319, juliol, 30

Definició. *El monestir de Casserres defineix Saura Clapés, filla de Pere Farigola, del domini i servitud que tenia sobre l'esmentada dona, els seus fills i béns, pel preu de 10 sous.*

[A] Original perdut.

[B] AASPC. Actes, tom I, f. 320.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Maria de Vilalleons", f. 58v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 17. Se troba tom primer de Actes, fòleo 320".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 30 juliol 1319. Lo monastir de Casserras difiní a Saura Clapes, filla de Pere Farigola, la servitut y domini que tenia en la dita Saura, sos fills y béns, de manera que en avant fossen llibres. Preu 10 sous.

1055

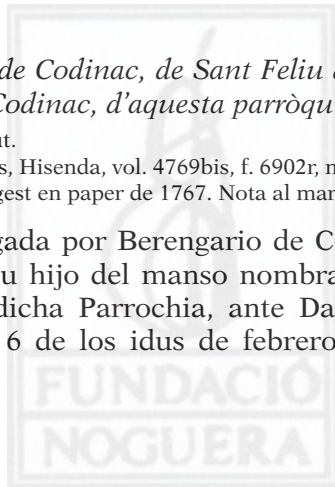
1320, febrer, 8

Donació. *Berenguer de Codinac, de Sant Feliu de Torelló, dóna al seu fill Pere el mas Codinac, d'aquesta parròquia.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 6902r, núm. 31 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "31. 4477".

Donacion otorgada por Berengario de Codinach de San Felio de Torello a Pedro su hijo del manso nombrado Codinach y todas sus tierras sito en dicha Parrochia, ante Dalmacio de Espelunca rector de Torello, a 6 de los idus de febrero 1320.

1056

1320, abril, 5

Lletres. *Lletres del bisbe de Barcelona a Pere de Casserres, de l'església de la Bleda.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 643v, núm. 22 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "Nº 22. 4102".

Unas letras del Illustrisimo señor Obispo de Barcelona a Pedro de Caserras patron de la iglesia de la Bleda, presentada en las nonas de Abril 1320, ante Bernardo Padros, notario.

1057

1320, octubre, 17

Confessió d'ésser dona pròpia del monestir. *Maria Curt, de la Guàrdia, confessa que tant ella com els fills i béns són de domini del monestir de Sant Pere de Casserres, al qual paga anualment mitja unça de pebre per Tots Sants.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Mas Curt. Número 53, legajo 6, armario 1, estancia 15".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 17 octubre 1320. Maria Curt, de la Guàrdia, confessà ser ella, sos fills y béns de domini del monastir de Casserras; y paga cada any per Tots Sants lo cens de mitja onsa de pebre.

1058

1315-1320, octubre, 29

Confessió d'ésser dona pròpia del monestir. *Tomasa Camps, filla de Simó Crivillers, de Sant Sadurní d'Osormort, confessa que tant ella com els seus béns són de domini de Casserres, al qual paga mitja lliura de cera de cens.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 685v, núm. 59 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Datat 2 calendes de novembre de 1315, indica que no és autèntic.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Sadurní de Ozormort y Sant Feliu de Planesas", f. 192r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 5, legajo 1, armario 1, estancia 4".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 29 octubre 1320. Thomasa Camps, filla de Simon Crivillers, de la parròquia de Sant Sadurní de Osormort, confessà ser ella y sos béns de domini de Casserras y que prestava lo cens de mitja lliura de cera.

1059

1321, febrer, 6

Establiment. *L'infermer de Casserres estableix a Anton Puigxoriguer una peça anomenada Fontanelles, del mas Puigxoriguer de Centelles, per la qual prestarà tasca.*

- [A] Original perdut.
- [B] AASPC. Actes, tom III, f. 283.
- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Santa Coloma de Centellas", f. 176r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 3. Se trobarà tom tercer de Actes, foleo 283".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 6 febrer 1321. Lo infermer de Casserras feu precari a Anton Puigxoriguer de una pessa dita Fontanelles, de pertinençies del mas Puigxoriguer, de Centellas. Afronta a orient y tremuntana ab lo camí públich, a mitgdie y ponent ab dit Puigxoriguer. A la prestació de la tasca.

1060

1322, desembre, 31

Donació esponsalícia. *Arnau Capell de Vic dóna a Pere Calix en esponsalici de la seva filla Elisenda tres feixes anomenades Clos de Prat, en alou de Casserres, dues peces més que s'anomenen Camp Rodó, sota domini de l'església parroquial i del benefici de Ramon Ruixol a la capella del Pont, i una feixa al coll de l'esmentada parròquia, sota domini del prior de Manlleu.*

- [A] Original perdut.
- [B] AASPC. Actes, tom I, f. 311 i 326.

- C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Sant Miquel de la Guàrdia, sufragànea de Sant Pere de Roda", f. 124v-125r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Clos de Prat. Número 54, legajo 6, armario 1, estancia 15".
- a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Als 31 desembre 1322. Arnau Capell, de Vich, donà per esponsalici de sa filla Elisenda a Pere Calix, de la Guàrdia, tres fexas de terra contigüas ditas Clos de Prat, que tenia en dita parròquia en alou de Casserras al cens de dos capons. Y afrontan a orient ab honor del mas Prat, a mitgdie ab lo camí públich, a ponent ab lo torrent, y a tremuntana ab honor del mas Calix dit de Torrent. Item altres pessas ditas Campredó, que las dos se tenen en domini de la iglésia de dita parròquia y la altre del benefici de Ramon Ruxol tenia en la capella del Pont. Y affrontan a orient ab honor del mas Guardiola, a mitgdie ab lo camí, a ponent ab lo mas Sans, y a tremuntana ab lo mas Guardiola. Item una fexa al coll de dita parròquia, que se té en domini del prior de Manlleu, que affronta: a orient ab honor del mas Octubre, a mitgdie ab lo mas Verdager, a ponent ab lo camí, y a tremuntana ab honor del mas de Stephani.

Se troba també en lo primer tomo de Actes, fòleo 311 y 326.

1061

s. d. [final del s. XIII - principis del s. XIV]

Testament. *Bernat Codina dicta testament. Deixa al monestir de Casserres el seu cos i almoïna, i a la seva muller una honor que té al Puig Carlet mentre visqui, a canvi de pagar la tasca al cenobi.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Tavernolas", f. 36r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 11".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Testament de Bernat Codina, ab lo qual dexà al monastir de Casserras lo seu cos y una limosna de diners y a la sua muller Poca, durant sa vida, un honor que tenia en lo Puig Carlet, ab obligació de donar a Casserras tasca de tots explets. Y disposà que después de la mort de dita sa muller passàs dit honor al monastir de Casserras.

Dit instrument no te diada ni any.

1062

s. d. [final del s. XIII- començament del s. XIV]

Definició. *El prior de Casserres absol a Maria, filla de Pere Colom.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 634v, núm. 25 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

Absolucio del prior a Maria filla de Pere Colom.

1063

[s. d.]

Querella. *Querella del prior de Casserres sobre diversos censos.*

[A] Original perdut.

B ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Monastir y terme de Casserras", f. 8v. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 13, legajo 2, armario 1, estancia 1".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Querella del prior de Casserras sobre los censos devia rebre en diferents parròquias, qual no te diada ni any.

1064

[s. d.]

Capbreu. *Còpia d'un capbreu de Bernat Pla dels censos que cobrava a diverses parròquies per la batllia que té pel monestir de Casserres.*

[A] Original perdut.

[B] Còpia perduda.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Monastir y terme de Casserras", f. 9r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 21, legajo 3, armario 1, estancia 1".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Còpia de un capbreu de Bernat Pla de varios censos que cobrava en varias parròquias per la batllia <que> tenia per lo monastir de Casserras. Sens dia ni any.

1065

[s. d.]

Sentència. *Sentència de Pere Bac, jutge, per la qüestió entre el prior de Sant Pere de Casserres i Pere Maroli per la possessió del mas Cases, de la parròquia de Vilalleons, la qual considera que pertany al monestir de Casserres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 576v, núm. 10 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que no hi ha data ni el nom de l'escrivà.

C ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona, "Parròquia de Vilalleons", f. 57r. Regest en paper de 1787. Nota al marge: "Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 10".

a ROCAFIGUERA, "Transcripció del Llibre de las Rendas...", s.n.

Sentència feta per Pere Bach, jutge, elegit per las infrascritas parts sobre la qüestió moguda per lo prior de Casserras contra Pere Maroli sobre la pertinència del mas Casas, de la parròquia de Vilalleons, que possehia dit Pere. Ab la qual, vistos los instruments, adjudicà dit mas Casas al monastir de Casserras. Est acte no conté dia ni any.

1066

[s. d.]

Capbreu. *Capbreu de les rendes de Dosrius i Canyamàs, amb cobertes de pergami i 34 folis.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 31v, núm. 12 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "N 12. Cabreo. 214".

Un cabreo con cubiertas de pergamino de las Rentas de Dos Rius y Cañamas del Priorato de Caserras que contiene 34 hojas con algunos papeles dentro y con sus rubricas.

1067

[s. d.]

Col·lació. *El prior de Casserres fa col·lació del priorat de Sant Ponç de Corbera a Andreu Estarrers.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769, f. 32r, núm. 17 (signatura antiga RP, vol. 4512). Regest en paper de 1767. Indica que no és autèntic. Nota al marge: "N 17. Collacion. 219".

Collacion hecha por el Prior del Monastero de Caserras a Andrez Estarrers del priorato de San Ponsio de Corbera, no és autèntico.

1068

[s. d.]

Capbreu. *Censos de diversos masos.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 579r, núm. 30 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que no és autèntic. Nota al marge: "30. 3733".

Un pergamino que contine los censos de varios mansos a modo de cabreo que no es autèntico.

1069

[s. d.]

Capbreu. *Repartiment del delme de Vilanova.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 583v, núm. 19 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Indica que no és autèntic. Nota al marge: "329. 3760".

Una escritura por la qual consta el reparto de la diezma de Vilanova de Sau que no es autèntica.

1070

[s. d.]

Àpoca. *Àpoca del pagament de Bernat Reixac, de 60 lliures.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 634r, núm. 24 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767.

Carta de pago Bernardo Reixach 60 libras, ante Pere Costa, rasgada la fecha.

1071

[s. d.]

Llibres. *Descripció d'un llibre amb índex per al priorat de Casserres, amb cobertes de pergamí i 298 folis.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 637r, núm. 44 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "44. 4069".

Siguese un libro en folio con cubiertas de pergamino con sus indices que contiene 298 foxas de diferentes escrituras correspondientes para los terminos de Roda, Guardia, Sanrromá, Torelló, San Martín Sescors, Vilalleons, monasterio de Caserras, Tagamanent, Canovas, Manlleu, Querós, San Bartholomé Sasgorgas, Seva, Sau, Vilanova, Tabernoles, San Juan de Fabregas, Malla, Centellas, Berti, Bas San Esteve, Savasona, Vich, Tabertet que toto es para el priorato de Casserras.

1072

[s. d.]

Llibres. *Descripció d'un llibre amb cobertes de pergamí i bagues, titulat Libro 1º de varios actos y transumptos de varias parroquias et precipe de Vique y sa Plana, de 505 folis i amb un índex per parròquies.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 637r, núm. 45 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "45. 4070".

Otro libro en folio con cubiertas de pergamino y bagas intitulado libro 1º de varios actos y transumptos de varias parroquias et precipe de Vique y sa plana... que contienen 505 foxas con su indice con separacion de las parroquia siguientes: Vique, Malla, Tabertet, Querós, Tabernoles, Çavassona, San Martisascors, San Juan de Fagregas y Rupit, Cantallops, San Roman de Sau, Mirambell, Tagamanent, San Feliu de Planeses, Seva, San Fores, San Feliu de Torelló, Gurb, Fogueroles, Vilanova de Sau, Roda, Susqueda,

Sant Miquel de la Guardia, Sentelles, Vilalleons, Manlleu, Viñoles, Taradell, Santa Eugenia.

1073

[s. d.]

Document. *Descripció d'un pergarní il·legible.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 682r, núm. 37 (signatura antiga Reial Patrimoni, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "37. 4390".

Un pergamino que no se puede leer su contenido.

1074

[s. d.]

Autodonació. *Sal·la, fill d'Onofre, dóna el seu cos i béns al monestir de Sant Pere de Casseres.*

[A] Original perdut.

B ACA. Monacals, Hisenda, vol. 4769bis, f. 693r, núm. 8 (signatura antiga RP, vol. 4513). Regest en paper de 1767. Nota al marge: "8. 4454".

Escritura por la qual Sall hijo de Onofredo con su muger Pinesesnana se dieron en cuerpo y alma junto con su alodio al abad y religiosos de San Pedro de Caserras, a donde llegaron para decir gracias despues de haver comido, con sus entradas y salidas, con sus afrontaciones, con algunas circunstancias expressadas en dicha escritura ante Riculfo levita. Y el abad les aceptó.

ANNEXOS

1

Transcripció dels primers folis del Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona en els quals s'explica una breu història del monestir de Sant Pere de Casserres i un índex de les parròquies.

ACOS. Llibre de las Rendas de Casserras en Vich y Gerona (f. 2r-6r). El f. 2v, sense text.

Recopilació dels actes y papers pertanyents a las rendas del priorat y demás oficis del monastir de Sant Pere de Casserras, que en virtut de Unió Apostòlica percibian los regulars del Col·legi de Betlem de Barcelona en distinctas parròquies dels bisbats de Vich y Gerona, concistint estas en lo delme de Vilanova de Sau, tersó de Tagamanent, altres delmes particulars y varios censos de totas espècies. Tot lo que posseheix don Salvador de March per pròpria compra, comesant per los que pertanyen a la successió de ditas rendas y seguint los demás per orde de antiguetat, però ab separació de cada una de ditas parròquies.

Fou format lo present llibre en 14 mars 1787.

Lo antich monastir de Sant Pere de Casserras estava situat dins lo bisbat de Vich, a una lleuga y mitja de dita ciutat, a la part de llevant, en los cmptats de Ausona y Cabrera, sobre las riberas del riu Ter, lo qual forma una com una península de terra montañosa per llevant, ponent y tremuntana y per mitgdie se comunica ab Sabassona. Aquesta península serví als moros de defensa después de la pèrdua general de España, quals se fortificaren allí com a puesto més a propòsit, com ho manifestan a més dels

molts instruments algunas ruinas de murallas y altres obras que no poden dexar-se de regonéixer moriscas. És duptós qui fou lo primer que guañà dit castell o fortalesa, però és molt probable fou lo compte Borrell, pues aquest y los seus ho possehiren per molts anys fins que lo comptat de Ausona se uní ab lo de Barcelona, la qual unió també se ignora quant se verificà, però és cert que en lo any 1006 Ramon Borrell, conde de Barcelona, era señor del castell de Casserras, com consta de la donació de dit castell.

En dit castell se creu que luego que fou recuperat dels moros fou edificat un temple en honor del apòstol Sant Pere, com ho tenian per costum los antichs christians después de sas victòrias, pues consta de moltas donacions fetas a Sant Pere de Casserras, de molts anys antes de haver-hi monastir. Esta iglésia vella en part de conserva al orient del monastir ab parets més grosas que manifestan ser més antiguas. La iglésia moderna està a la part de tremuntana del monastir y té lo llarch de llevant a ponent y lo ample de mitgdie a tremuntana, composta de tres naus, la principal té 144 palms de llarch y ample 44 y las dos col·laterals de 105 palms llarch y ample ab lo gruix de las cloumnas 36 palms.

La fundació de dit monastir és incerta per no haver-se trobat la fundació y dotació, però constant de diferents actes que la yglésia de Casserras en lo any 999 era servida per saserdots seculars y que en 1009 ja hi havia monastir y religiosos se deu conclourer que fou dita fundació des de 999 al de 1009.

Los fundadors de dit monastir foren sens dupte los duchs de Cardona, encara que per falta del acte de la fundació no se pot saber qual de ells fou, pues las moltas donacions que feu la casa de Cardona al dit monastir manifestan ser ells sos fundadors y més especials devots tingué dit monastir, lo qual prengué lo nom del lloch ahont fou edificat, així com los de Cluni y altres monastirs.

La religió que profesavan los monjos de Casserras fou la regla de Sant Benet y de la congregació y reforma de Cluni, pues consta que fou donat lo monastir de Casserras al abat de Cluni per a que lo governàs y que los abats y priors de Casserras eran convocats a las congregacions y capítols de Cluni. En lo principi de sa fundació seguiren rigurosa observància y per so lo dot monastir tenia dormitori, refator, aula capitular, llibreria y demás oficinas comunas sens separació de aposentos ni celdas. Lo que durà fins cerca lo any 1340, en qual temps havent-se fets claustrals mudà

de forma la religió y igualment de figura lo edifici del monastir y a la proporció de la renda se seguí la casa de cada un, prenent lo prior la part que mira al ponent, lo infermer la part de mitgdie y lo camarer y sagristà lo que restava. Y estos foren los oficis se crearen en dit monastir después de fets claustrals, entre los quals se dividiren las rendas de dit monastir.

Dit monastir tingué moltas rendas y señorias, que fora llarga sa expressió y basta dir tingué la jurisdicció en lo territori de Casserras. A més dels delmes, señorias y censos compresos en lo present llibre tingué varias heretats y terras en lo bisbat de Vich y en lo arquebisbat de Tarragona la baronia de Creixell, Roda y Barà y lo patronat de varias rectorias y beneficis.

La història més extensa de dit monastir y notícia de sas rendas se trobarà en lo llibre dit Història del monastir de Casserras, que se troba en lo arxiu junt ab la sèrie de tots los priors y abats que tingué des de 1015 fins al de 1572 que obtenia dit priorat en comanda don Fernando de Aragon.

Havent fundat los jesuïtas en Barcelona en temps que obtenia dit priorat don Fernando de Aragon, lo pare Joseph Ayala, primer rector de dit Col·legi, se avlué de la amistat de don Alonso de Eril per conseguir de dit don Fernando la renúncia del priorat a la Santa Sede a fí de poder lograr unir-lo al dit Col·legi. En efecte, dit de Eril serví tan bé

A dita religió que logrà que dit de Aragó fes la renúncia, la qual remés al Papa Gregori XIII, molt afecte a dita religió, luego concedí la unió del priorat y oficis de Casserras al dit Col·legi de Betlem, ab la obligació de donat a dit don Fernando durant sa vida 400 lliures anuals. Consta de la butlla de unió dada en Roma als 31 de maig de 1573. En virtut de esta, als 28 octubre de dit any, lo dit rector pare Josep Ayala prengué possessió de dit priorat y sas rendas, comensant per lo monastir e iglésia de Casserras y después de Creixell, Roda y Barà, com consta de la possessió y demás instruments que se troban en la estància 1, armario 1, en lo legajo dit Successió del priorat de Casserras.

Dit Col·legi de Betlem possehia la dita iglésia y rendas de Casserras fins als 2 abril 1767 en que foren ocupadas las temporalitats de dit Col·legi en virtut del estrañament de dits regulars dels dominis de España. Luego foren erigidas Juntas Municipals per la administració de las rendas de cada col·legi y una Provincial, compostas las primeras del corregidor, un regidor, un ecclesiàstich,

deputats y personer de cada ciutat y la Provincial del general oregent, un ministre de la Audiència, un canoge, alcalde major y fiscal del civil, mediant lo que la Municipal de Barcelona administrà ditas rendas fins al 10 novembre 1773. En qual dia la Provincial, prechint resolució del rey y de son concell feu venda perpétua (que firmà en nom de Sa Magestat lo fiscal del civil don Manuel Sisternes) a don Salvador de March dels señorios y altres drets que tenia dit Col·legi en est Principat y, entre altres, del delme o tersó de Santa Maria de Tagamanent y delme de Vilanova de Sau ab los varios partits de censos així en diners com en grans y altres que percibian dits regulars en distinctas parròquias dels Bisbats de Vic y Gerona que an compresos en lo arrendament de dits delmes.

En virtut de dita venda als 6 desembre de dit any don Salvador de March, ab acte en poder de Joseph Ceriola y Font, notari de Solsona, prengué possessió dels delmes y censos de Vilanova de Sau. Y lo governador de Vich, ab carta de 5 de dits, passà circular a las justícias dels termes de son districte manant fessen saber als reddituaris de delmes y demás drets que reconegueses y pagasen a don Salvador de March los dits drets que antes pagavan a dits regulars per haver succehit a estos en virtut de dita venda.

Los drets compresos en dita venda baix la expressió referida foren: lo delme de Vilanova y tersó de Tagamanent, varios altres partits del delme, varis censos y domini directe de distinctas parròquias dels bisbats de Vich y Gerona, alguns censals que se cobraven en las matexas parròquias y los atrassos de antes de dita venda, així de censos y censals com de lluismes. Tot lo que li pertany per las rahons següents: lo delme de Vilanova, tersó de Tagamanent, censos dels bisbats de Vich y Gerona per quedar expressat així en la venda. Las demás parts de delme y censals per haver-se comprés en la venda tot lo que anava comprés en lo arrendament de dita finca y constar de est que s.<h>i comprengueren totas las rendas del priorat de Casserras que se cobraven en los bisbats de Vich y gerona y de la clàusula general de dita venda, en la qual se expressan delmes, censos així perpétuos com redimibles y altres drets qe devian percibir los dits regulars en dits territoris. Y los atrassos de ditas rendas per haver-se concebut la venda ab la generalitat de drets, sens altre reserva que la de la jurisdicció. Y per los lluismes atrassats per deurer-se estos per la aprobació del nou emphiteota, lo que después de la venda no podian fer las temporalitats, sí sols lo comprador.

No obstant lo referit, la Junta Municipal de Barcelona als 26 mars 1775, representà a la Provincial que no devian compendre-se en la venda los varios censos dels bisbats de Vich y Gerona per la unió del priorat de Casserras ni los lluismes de antes de dita venda. Y la Provincial, en lo acuerdo de 9 mars 1776 declarà que tot pertaïa a March per ditas rahons. No contenta de esto la Municipal als 22 janer 1777 representà al Concell Extraordinari que en la venda dels señorios a favor de March se havian causat varios agravis a las temporalitats, y entre altres expressà ser-ho lo haver-se comprés en la venda no sols lo delme de Vilanova de Sau y tersó de Tagamanent sinó també los censos que percibian los expulsos en varias parròquias dels bisbats de Vic y Gerona per la unió del priorat de Casserras, los delmes y censos del mas Sala y altres de cerca Calaff, varios censals, pensions atrassadas y lluismes anteriors a la venda. Y dit Concell, ohit la Provincial y al fiscal de Concell en lo extrahordinari celebrat en 15 juny 1780 declarà no ser agravis los referits ni los demás que exposà la Municipal y manà observar-se la venda y se sobrayés en lo expedient.

En virtut de la qual declaració ha quedat March en pacífica posesió de tots los referits drets.

Índice de las parròquias que conté lo present llibre.

	<i>Fòleos</i>		<i>Fòleos</i>
Monastir y terme de Casserras	2	Sant Andreu de Bancells	168
Santa Maria de Vilanova de Sau	5	Santa Coloma de Centellas	169
Sant Romà de Sau	20	Sant Fructuós de Baleña	171
Sant Esteve de Tavèrnolas	29	Sant Martí de Ayguafreda	172
Sant Pere de Savassona	34	Sant Pere de Bertí	172
Sant Pere de Vich	41	Santa Maria de Tagamanent	173
Santa Maria de Vilalleons	50	Sant Hipòlit de Voltregà	174
Sant Martí Sescorts	61	Sant Feliu de Torelló	178
Santa Maria de Folgarolas	78	Sant Pere de Torelló	
Sant Pere de Roda	88	Sant Marcell de Saderra	182
Sant Miquel de la Guàrdia	113	Sant Esteve de Viñolas	183
Sant Vicens de Malla	124	Sant Joan y Santa Maria de Oló	184
Santa Maria de Ceva	128	Sant Sadurní de Ozormort y	
Sant Genís de Taradell	130	Sant Feliu de Planesas	185
Sant Martí del Brull	131	Santa Maria de Corcó	186
Sant Andreu de Gurb	132	Santa Maria de Castellar	187

Sant Esteve de Granollers	134	Sant Pere de Mirambell	188
Sant Martí de Senforas	135	Molsosa	192
Santa Eugènia de Berga	138	Sant Vicens de Fals	194
Santa Maria de Malleu	139	Santa Maria de Navarcles	195
Sant Esteve de Vilacetrú	146	Sant Esteve de Bas	198
Sant Julià de Vilamirosa	147	Sant Esteve de Vilobí	200
Sant Christòfol de Tavertet	148	Riudellots de la Selva	205
Sant Miquel de Serarols	152	Salitja	206
Sant Bartheomeu Sasgorgas	153	Franciach	207
Sant Joan de Fàbregas y Rupit	156	Sant Christòfol de las Planas	208
Sant Andreu de Pruhit	161	Sant Genís Sacosta	209
Sant Martí de Querós	162		
Sant Vicens de Susqueda	165		
Sant Martí Sacalm o Cantallops	167		

Nota.

Que a més dels instruments calendats en lo present llibre que se trobaran en las estàncias y legajos corresponents en cada parròquia se tenen en lo arxiu y en lo armari tercer los llibres següents:

Primo: 3 tomos de Actes, de números 1, 2 y 3 que contenen molts dels actes que ja estan calendats y varios transumptos de Confessions y altres instruments.

Secundo: tres tomos Confessions de Casserras, de números 1, 2 y 3 atorgadas a favor dels priors de Casserras y del Col·legi de Betlem de Barcelona, en los quals se troban varios actes ja calendats en est llibre.

Tertio: 4 tomos de Capbreus de Casserras de números 1, 2, 3 y 4, los quals sols contenen confessions a favor dels priors de Casserras y Col·legi de Betlem de Barcelona.

Quarto: un tomo dit Capbreu de Casserras rebut en poder de Joan Pareja, que conté 39 confessions dels anys 1595 al de 1600.

Quinto: un tomo llevador de las rendas de Casserras format per los jesuïtas en 1688.

Sexto: Un tomo dit Calendari dels censos de Casserras format per los jesuïtas en 1670. Altre tom dit Calendari dels Actes de Casserras, format també per los jesuïtas. Altre tom dit Actes de Vilobí, Sant Genís y altres del bisbat de Gerona. Altre tom gran dit Capbreus y actes de Vilobí y demás de Gerona, que conté

diferents capbreus y actes. Un tom dit Capbreu de las rendas de Vich prés per don Salvador de March. Altre dit Capbreu de don Salvador de March de las parròquias de Gerona.

En Vich, en casa lo prior, se tenen tres tomos de capbreus de Casserras que són còpies dels tomos 1 y 4 de Capbreus y del tomo 3 de Confessions que se troban en lo arxiu, ab la diferència que en est e o en la còpia que és a Vich hi ha sols lo capbreu y en lo que és al arxiu s.<h>i troban diferents actes, per lo que lo del arxiu se diu tom 3 de Confessions y lo de Vich tom 3 de Capbreus.

Successió del priorat y rendas de Casserras.

Número 1, legajo 1, armario 1, estancia 1.

Als 14 juny 1561. En poder de Pere Yppas notari de Zaragoza. Don Fernando de Aragó, prior comendatari del monastir de Casserras en virtut de Butlla Apostòlica, prengué pcessió de la iglèsia y monastir de Casserras, sas terras y heretats, juri<s>dicció del terme y después la prengué dels castells de Roda y Barà y demás rendas de dit priorat.

Número 2.

Als 31 maig 1573. Lo Papa Gregori XIII, en vista de què Don Fernando de Aragó havia renunciat a la Santa Sede lo priorat y oficis de Casserras, que obtenia en virtut de Butlla Apostòlica, y atenant que dit monastir estava sens monjos y que lo Col·legi de Betlem, fundat en Barcelona, era pobre, uní lo dit priorat y oficis, ab sos drets y pertinèncias, al dit Col·legi de Betlem ab la obligació de donar cada any a dit Don Fernando durant sa vida la pensió de 400 lliures.

Número 3.

Als 28 octubre 1573. En poder de Lluís Rofet, notari de Barcelona. Lo pare Joseph Ayala, primer rector del Col·legi de Betlem, de Barcelona, en virtut de la anterior butlla de unió, prengué possessió del priorat de Casserras comensant per la iglèsia del monastir y después de las rendas del bisbat de Vich. Y después, als 4 novembre de dit any, dels castells de Creixell, Roda y Barà.

Número 4.

Als 10 novembre 1773. En poder de Thomàs Casanovas y Fores, notari de Barcelona. La Real Junta Provincial, precehint resolucio del Rey y de son Concell, vengué perpétuament a Don

Salvador de March, com a major postor, tots los señorios territorials y altres fincas, y entre ellas lo terso de Tagamanent, delme de Vilanova de Sau, ab los vàrios censos que percibia lo Col·legi de Betlem en las vàrias parròquias dels bisbats de Vich y Gerona y ab tots los drets compresos en lo arrendament de dits delmes. Número 5.

Als 6 desembre 1773. En poder de Joseph Ceriola y Font, notari de Solsona. Don Salvador de March prengué posessió del delme de Vilanova de Sau y per los censos y demés drets de las vàrias parròquias dels bisbats de Vich y Gerona. Lo Governador de Vich passà orde circular a los pobles de son corregiment per a que manasen als reddituaris pagasen a March los censos y demés drets que pagavan antes als regulars del Col·legi de Betlem, per haver succehit a estos en virtut de la venda real.

Número 6.

Als 6 juliol 1782. Don Joseph Payo Sanz, secretari del Concell Extraordinari, donà certificació en forma de que havent representat al concell la Junta Municipal de Barcelona que de la venda dels señorios otorgada a Don Salvador de March resultarian alguns agravis a las temporalitats y que ho seria, entre altres, lo haver-se comprés en la venda los varios censos y domini directe que percibian dits regulars en las parròquias dels bisbats de Vich y Gerona per la unió del priorat de Casserras y los delmes y censos del mas Sala y altres terras de cerca Calaff, havent ohit lo fiscal del mateix concell en lo extraordinari celebrat en 15 juny 1780, declarà no ser agravis los referits y demés que exposà la Municipal y manà se observàs la venda y se sobreceyès en lo dit expedient.

Nota de la dita declaració consta que ab dita venda vingueren compresos los censos, dominis y parts de delme que per la unió del priorat de Cassererras devia percibir lo Col·legi de Betlem, de Barcelona, en las parròquias dels bisbats de Vich y Gerona per haver-se comprés en lo justipreu de ditas rendas ab la expressió del terso de Tagamanent y delme de Vilanova de Sau y per haver-se comprés en la venda ab tots los drets compresos en los arrendaments de cada una de ditas fincas y constar del arrendament fet per la Municipal de Barcelona a Anton Jauma, consta numero 7 y del levador numero 7, en poder de Daniel Troch, notari, als 3 agost 1771, que en ell anavan compresas todas las rendas del priorat de Casserras que se percibian en las parròquias dels bisbats de Vich y Gerona. Qual acte conve conservar perquè aclara

la expectància dels referits drets, y per sò se posa en lo present legajo junt ab dita declaracio del Concell. De tot lo referit tocant a dita declaració y disputa de la Municipal se fa llarga menció en lo llibre de Creixell y Roda.

Nota: Als 4 abril 1783. En poder de Thomas Casanovas, notari de Barcelona. Joan y Francisco Gelabert, pare y fill, pagesos de Folgarolas, mediant resolució de la Junta Provincial y del Supremo Consell, se encarregaren sobre si y sos béns, perpetuament, la obligació de fer celebrar missa tots los dias festius en la yglèsia del monastir de Sant Pere de Casserras mediant la pensió annual de 80 lliures, las quals en la mateixa escriptura Don Salvador y Don Francisco de March se obligaren a satisfer dita pensio a dits Gelaberts y a sos sucesors en la ciutat de Vich. Las 42 lliures 10 sous ja se las havian encarregat pagar per la dita misa ab la escriptura de venda real, y las restants 37 lliures 10 sous que novament se encarregaren fou mediant que las temporalitats li bonificasen de la pensió 1250 lliures donant-li facultat que ab igual partida pogués lluir las ditas 37 lliuras 10 sous, las quals devian esmersar-se ab decret del ordinari de Vich. Tot lo referit fou mediant resolucio de la Junta Provincial y del Supremo Consell.

2

Llista d'abats i priors del monestir de Sant Pere de Casserres. Respecte a la llista revisada publicada per Antoni Pladevall, aquesta nova inclou els priors Guillem (1204), Hug (1246), Ponç (1256), Guillem (1266), Arnau de Toró (1307) i Ramon (1309) i amplia la cronologia dels priors Gerall, Hug, Esteve, Manassèn i Ramon de Mirambell. Hem elaborat una llista dels priors claustrals i una altra dels procuradors del monestir.

<i>Abat</i>	<i>Any</i>	<i>Abat</i>	<i>Any</i>
Acfred	1012	Reinard	1030
Ameli	1013	Bonfill	1039-1051
Isarn	1020	Bonifaci	1052
<i>Prior</i>	<i>Any</i>	<i>Prior</i>	<i>Any</i>
Amblart	1060-1062	Ademar	1095-1104
Adalbert	1065	Gener	1115-1118
Bonifaci	1073	Gerbert	1122-1154
Gerall	1092-1093	Constantí	1154-1155

<i>Prior</i>	<i>Any</i>	<i>Prior</i>	<i>Any</i>
Arnau	1158-1160	Ramon de Mirambell	1256-1264
Martí	1161	Arnau de Seguer	1259-1270
Nicolau	1169	Guillem	1266
Hug	1172-1180	Pere	1272-1273
Guillem	1182	Guillem de Puiggalí	1276-1286
Humbert	1186	Ramon Rof	1287-1304
Bernat de Coromina	1190-1195	Guillem d'Aniaus	1305-1309
Guillem	1204	Arnau de Toró	1307
Esteve	1212-1221	Ramon	1309
Bernat	1220-1221	Guillem de Montludó	1310-1323
Guiu	1223-1231	Ramon Reig	1324-1327
Benet	1233-1235	Aiqué d'Odefred	1327-1332
Manassèn	1234-1235	Arnau de Toró	1332-1346
Pere de Bas	1239-1242	Pere	1347-1348
Robert	1246	Arnau de Toró	1348-1355
Hug	1246	Ramon de Puigpardines	1357-1360
Ramon de Montpesat	1250-1253	Pere de Mataró	1360-1376
Ponç	1256		
<i>Prior claustral</i>	<i>Any</i>	<i>Prior claustral</i>	<i>Any</i>
Jaume	1226	Pere de Balaguer	1253-1257
Pere de Bas	1239	Berenguer de Tavertet	1317
<i>Procurador</i>			<i>Any</i>
Arnau de Mataró, monjo i procurador			1239-1240
Joan, sagristà i procurador			1240
Guillem de Puiggalí, sagristà i procurador			1240-1255
Arnau, prior de Corbera i procurador			1250-1251
Ramon de Mirambell, cambrer i procurador			1253-1265
Guillem, cambrer i procurador			1255-1259
Pere de Sau, cambrer i procurador		1255,	1283-1299
Arnau de Vallespirans			1268
Pere, sagristà i procurador			1271
Bernat de Mirambell			1283-1284
Ramon de Mirambell			1306-1309
Bernat de Morell, procurador i testimoni			1313
Ferrer de Sant Julià, clergue i procurador			1317
Berenguer de Tavertet, prior claustral i procurador			1317
Berenguer de Romaguera			1322
Fabre de Canovelles			1323

<i>Procurador</i>	<i>Any</i>
Berenguer de Mataró, sagristà	1360-1362
Pere sa Illa, procurador i prior	1386-1393
Joan sa Trilla, prior i procurador	1403-1420
Pere de Sobre-riba	1411-1420
Bartomeu de Salavert	1498-1504
Carles de Cardona, procurador i abat de l'Estany	1562-1572

<i>Prior comendatari</i>	<i>Any</i>	<i>Prior comendatari</i>	<i>Any</i>
Pedro de Luna, cardenal	1376-1384	Alonso de Aragón,	
Bernat de Terreny	1377-1384	arquebisbe	1492-1496
Jaume, cardenal de Santa Sabina	1387-1393	Ascani Mario Sforza, cardenal	1496-1505
Jaume sa Vila	1394-1402	Francesc, cardenal de Santa Sabina	1505-1506
Martí de Juan Morello		Jaume Ric, procurador i abat de Ripoll, prior	
o Murillo, cardenal	1403-1420	Casserres, abat de Sant Feliu de Guíxols	1509-1531
Vicenç de Castellbell	1422-1430	Joan de Tormo	1535-1540
Berenguer de Clariana		Joan d'Aragó	1544-1561
Francesc Quintana		Ferran d'Aragó,	
Vicenç de Castellbell	1443-1464	arquebisbe	1561-1573
Joan de Cortadelles	1466-1468		
Felip d'Aragó i de Navarra	1473-1475		
Jaume Ros	1478-1490		

ÍNDIX TOPONOMÀSTIC

L'índex del diplomatari del monestir de Sant Pere de Casseres recull els antropònims i topònims esmentats als 1.080 documents.

Hem introduït els noms de persona de forma directa, amb la informació específica de la persona (relació familiar que surt al document, ofici, càrrec) i inversa, amb la remissió al document segons la numeració correlativa donada al diplomatari. No hem inclòs informació sobre el paper en què actua al document, tret que sigui fiador, testimoni o escrivà. La disposició general de l'índex consisteix a posar primer els noms simples i, a continuació, els compostos, ordenats segons l'ordre alfabètic convencional. Hem agrupat els mots o cognoms amb variants en la variant més recurrent i hem acumulat en una entrada els homònims que no hem pogut diferenciar. Els noms han estat traduïts, i quan hem trobat noms ja traduïts als registres de difícil comprensió, els hem escrit tal com els trobem al document. Les remissions de noms a altres entrades apareixen al final de cada concepte.

Hem indexat els noms de localitats, parròquies i esglésies segons la normativa actual quan han perdurat fins avui, i quan es tracta de masos o llocs, intentem recollir la parròquia o terme al qual pertanyen, quan ha estat possible.

No hem realitzat un *index rerum*, i a l'índex no trobarem festes, referències a la divinitat, sants ni reis francs; trobarem, en canvi, els llibres citats.

— A —

- A[...], mare de Bernat de Manlleu, 680
 Abadal, mas (Manlleu), 531
 ABADIA, BERENGUER D', testimoni, 922
 ABANO, GUILLEM, 194
 ABELLES, ARNAU D', 787
 Abeya (Sau), 355
 Abiliària, roca (Roda), 99
 ABÓ, pare d'Emó, 63
 ABÓ, marit de Ranló, 62, 71
 ABÓ, prevere, 9, 110
 ABÓ, testimoni, 72
 ABÓ, ARNAU, 247
 ABUNDANCI, 152
 ACFRED, abat de Casserres, 130, 184
 ADAL, 96
 ADALA testimoni, 103
 ADALBERT, 134 bis, 167, 179, 241, 257, 324
 ADALBERT, abat, 231
 ADALBERT, ardiaca, 189, 294
 ADALBERT, germà d'Ermemir Quinti-lià, 189
 ALDABERT, marit de Maiassèn, 224
 ADALBERT, monjo, 464
 ADALBERT, prevere i escrivà, 279
 ADALBERT, sacerdot, 294
 ADALBERT, sacerdot de Santa Eulàlia, 218
 ADALBERT, terra (Roda), 15; terra (Sant Martí Sescorts), 91; terra (Folguerols), 77
 ADALBERT, testimoni, 388
 ADALBERT AMALRIC, cases (Sant Martí Sescorts), 332; testimoni, 230, 231
 ADALBERT, de la prole de Bernat, 225
 ADALBERT DONUÇ, testimoni, 327
 ADALBERT ÈNNEC, alou d' (Sant Martí Sescorts), 312, 353; testimoni, 241
 ADALBERT GIBERT, 186, 218
 ADALBERT GUIFRÉ, terra d' (Tavertet), 246
 ADALBERT MIRÓ, testimoni, 230, 234
 ADALBERT OLIBA, 189
 ADALBERT PERE, testimoni, 232, 2333, 234,
 ADALBERT RAMON, terra d' (Roda), 241
 ADALBERT SANÇ, testimoni, 314, 326
 ADALBERT SENIULF, 160
 ADALBERT, BERNAT, 313, 343; testimoni, 327; alou d', 313
 ADALBERT, BONFILL, testimoni, 230
 ADALBERT, GUILLEM, fill de Gerberga i marit d'Arsenda, 327; marit d'Arsenda, 420
 ADALBERT, MARTÍ, testimoni, 233
 ADALBERT, PERE, anomenat Araneu, 365
 ADALBERT, RAMON, 218, 343
 ADALEDA, 110, 197; vinya d' (Berti), 203
 ADALEDA, dona d'Arnau, 868
 ADALEDA, dona de Bernat Subac, 558
 ADALEDA, dona de Guillem, 205
 ADALEDA, dona de Ponç Bernat, 379
 ADALEDA, dona de Ramon Guillem, 265
 ADALEDA, filla de Gausbert, 218
 ADALEDA, vídua de Ramon Escluda, 398
 ADALEDA DE CABRERA, 539
 ADALENA, dona de Sunyer, 181
 ADALEU, prevere, 21
 ADALGARDA, filla de Sal·la, 164
 ADALGARDA, mare de Coloma, 263
 ADALIN, vinya d' (Tavèrnoles), 31
 ADALISA, mare de Joan, 308
 ADALOLL, terra d' (Sant Martí Sescorts), 88
 ADAMAND, filla de Rudolf, 149
 ADAULF, terra d' (Savassona), 66; testimoni, 110
 ADELAIDA, filla d'Oda, 139
 ADEMAR, 464
 ADEMAR, prior de Casserres, 339, 364
 ADEMAR DE RIERA, 464, 820
 ADEMAR RAMON, testimoni, 314
 ADOLF, 152
 ADORNAT, GUILLEM, 427

- Adroer, alou d' (Sant Martí Sescorts), 237, 260; terra (Roda), 65, 67, 103
- ADROER, 218
- ADROER, marit d'Ermessenda, 192
- ADROER, testimoni, 73, 119, 124, 128, 220, 221
- ADROER, BORRELL, 288
- ADROER, RAMON, testimoni, 233
- ADROER, BONHOME, alou, 315
- ADVERT, 152
- AGALB, BERNAT, 473
- AGELA, testimoni, 109
- Àger, castell, 288
- AGNÈS, dona de Joan Codinac, 898, 911, 959
- AGNÈS, filla de Bernat de Guàrdia, 738
- AGNÈS, mare de Pere Marc de Santa Eugènia, 760, 762, 784
- AGNÈS DE TORROJA, 727
- AGÓ, dona de Sentemir, 62, 71
- AGÓ, mare d'Emó, 53
- AGREMUNT BONUÇ, 863
- Aguilar, castell, 181
- Aguilera, Roca (Sau), 452
- AIALBERT, BENET, testimoni, 265
- AIGUAVIVA, lloc, 93
- AIGUAVIVA, DOLÇA D', 482
- AIMERIC, germà del comte de Barcelona, 426
- AIMERIC, monjo, 223, 500, 502; monjo, sacerdot i escrivà, 477, 497
- AIMERIC, vescomte de Narbona, 427; Aimeric de Narbona, 426, 427
- AINARD, BONFILL, 393
- AIREIS, AIREYS, vegeu ERES
- AJÓ, germana de Pere Amalric, 218
- ALBA, germana de Borrell, 218
- Al-leluia, mas, 760
- Al[...] de Figueroles, 991
- ALADELL, vegeu OLADELL
- Aladova, lloc, 687
- ALAIS, 486
- ALAMAND, levita, 324; levita i testimoni, 391
- ALAMAND DE FONTELLES, clergue de Granollers, 806; testimoni, 805
- ALAMANDA, testimoni, 469
- ALAMFO DE SEGRER, lloc (la Guàrdia), 752
- ALARIC, 57, 64; terra d' (Roda), 62
- ALARIC, difunt, 88, 156
- ALARIC, fill de Bonadona, 74
- ALARIC, marit d'Higol, 62
- ALARIC, sacerdot i escrivà, 100
- ALARIGA, coma (Sant Martí Sescorts), 281, 338
- ALBÀ, 486
- ALBA, dona de Gausbert, 218
- ALBA, dona d'Isarn, 66
- Alba, terme, 134
- ALBAREDA (Folgueroles), 146, 274; (Sau) 466; mas (Sant Joan de Fàbregues), 536, 537
- Albecari, vila, 97
- ALBERG, PERE D', 900
- ALBERT, 479
- ALBERT, fill d'Arnau de Sau, 761
- ALBERT, monjo, 518, 582
- ALBERT, monjo nen, 512
- ALBERT, sotsdiaca, 258
- ALBERT DE PUIGGALÍ, fiador, 933
- ALBERT, ARNAU, testimoni, 989
- ALBERT, FERRER, 891
- ALBERT, RAMON, 700
- ALBESA, BERNAT D', testimoni, 557
- Albí, vila, 426, 427
- Albina, vila, 501
- Albió, castell d', 295
- ALBÓ, prior, 926
- Alcuí, llibre, 288
- ADALBERT HERMEGO, 387
- ALEGRET, BERENGUER, marit de Ferrera, 672
- ALEIDA, fillola d'Engèlia, 213
- Alemara, terra d' (Sant Martí Sescorts), 25
- ALERAND, clergue, canonge i escrivà, 324
- ALEXANDRE DE TANYÀ, marit de Brunissenda, 928

- ALFONS, 24
 ALFONS I, rei, 483
 Alges, rovira (Savassona), 291
 Alguer, mas (Vilalleons), 1046
 ALIBERG, PERE D', escriptor jurat i
 escrivà, 819; testimoni, 755, 756,
 762, 705, 771, 778, 786, 796, 797,
 803, 828, 833, 843, 853, 855, 856,
 857, 858, 888
 ALIBOM, sacerdot, 53
 ALLENA, dona de Renard, 59, 62
 ALMODIS, comtessa [de Barcelona, dona
 de Ramon Berenguer I], 197
 ALMODIS, vescomtessa [de Cardona,
 dona de Bernat Amat de Cardona],
 356, 425, 429, 434, 447
 ALMÚNIA, ANDREU, canonge, 672
 Almúnia, mas (Roda), 921
 Alòs, castell, 160
 Alou (Pruit), 359; (Roda), 314
 Aloveta, terra (Roda), 55
 Alsaba, terra, 93
 Alselm, terra, (Roda), 5
 ALTAFAJA, PERE, marit de Guilleuma,
 971
 Altared, mas (Sau), 1016
 ALTIMIR, 125
 ALTIMIR, marit d'Ília, 136
 Altiu, mas (Roda), 975, 1001
 Altiu, Ferrer, honor (la Guàrdia),
 934
 ÀLVAR, monjo, 352
 ÀLVAR, terra d' (apèndix de Casser-
 res), 33
 Amalla, vegeu Maldà
 Amallanell, 290
 Amalric, alou (Sant Hipòlit) 235; bassa
 (Sant Martí Sescorts), 137; puig,
 149; terra, 62; terra (Vilacutes),
 136; terra (Roda), 71, 108, 183;
 (Vilatersana), 6
 AMALRIC, 91, 95, 107, 117, 123, 142,
 148, 160, 201, 351, 389
 AMALRIC, clergue, 288
 AMALRIC, anomenat Renard, 248
 AMALRIC, escolàstic, 288
 AMALRIC, fill d'Elna, 172, 173
 AMALRIC, fill de Guillem Sanç, 180
 AMALRIC, fill d'Ermengarda, 157
 AMALRIC, germà de Ramon, 149
 AMALRIC, levita, 199, 324
 AMALRIC, marit de Beró, 62, 71
 AMALRIC, marit de Teudira, 234
 AMALRIC, monjo, 524
 AMALRIC, nebot d'Ermengarda, 154
 AMALRIC, testimoni, 103, 406
 AMALRIC DE CORNUDELLS, 443
 AMALRIC ELIA, testimoni, 248
 AMALRIC IGELA, testimoni, 256
 Amalric Oliva, terra, 225
 AMALRIC PERE, testimoni, 195
 AMALRIC, ADALBERT, cases d' (Sant Martí
 Sescorts), 332; testimoni, 230,
 231
 AMALRIC, BERENGUER, 300; alou d' (Fol-
 gueroles), 299, 300, 379, 397
 AMALRIC, BERNAT, 181
 AMALRIC, ÈNNEC, difunt, 241
 AMALRIC, GUERAU, testimoni, 233
 AMALRIC, GUILLEM, 294, 316
 AMALRIC, JOAN, marit d'Ermessenda,
 580
 AMALRIC, PERE, 218, 325, testimoni,
 195
 AMALRIC, SUNIFRED, testimoni, 218
 AMALTRUDA, 160
 AMAN, jutge, 96
 AMAT, 134, 197, 199, 324
 AMAT, frare, 184
 AMAT, germà d'Oliba Salomó, 335
 AMAT, sacerdot, 275
 AMAT DONELL, testimoni, 342
 AMAT ELDEMAR, oncle de Bonfill Ted-
 ball, 324
 AMAT ELDRIC, 197, 288; fill d'Ermengarda
 i marit de Gersenda, 154
 AMAT ERMEMIR, alou d', 279; vinya de
 (Torelló), 220
 AMAT OLIBA, 288
 AMAT SALAMÓ, 335
 AMAT SENDRED, casa d' (Sant Martí
 Sescorts), 338

- AMAT, BERNAT, 217, 290, 298; marit d'Ermessenda, 362
- AMAT, ISARN, testimoni, 279
- AMAT, RAMON, 290, 298, 324
- Amelari, llibre, 288
- AMELI, abat, 99, 184
- Amer, 197; monestir 871; riu, 105; sagristà, 476; vall, 98
- ANDALEC, GUILLEM, 288
- ANDALEC, BERNAT, 181
- ANDREU, fill de Ramon de Cardona, 879
- ANDREU, germà de Bernat de Manlleu, 680
- ANDREU, sacerdot, 539, 541, 605; sacerdot i escriptor públic de Vic i escrivà, 695
- ANDREU ALMÚNIA, canonge, 672; canonge i notari públic de Vic, 695
- ANDREU BANÚS, fiador, 925
- ANDREU BERNAT, 294
- ANDREU CARRERA, honor d' (la Guàrdia), 892
- ANDREU DE BASSES, 760, 768, 846
- ANDREU DE MONTGROS, 787; testimoni, 866
- ANDREU DE RIMENTOL, mas d' (Gurb), 968, 970
- ANDREU DE SANT FELIU, 702
- ANDREU D'OLIVERA, testimoni, 513
- ANDREU ESTARRERS, 1067
- ANDREU MENSA, 1021
- ANDREU SALA, 1031
- ANDREU SES BASSES, 895
- ANDREU, PERE, 739, 976; honor d' (Roda), 848, 975; marit d'Elisenda de Vilagermà, 780; mas d' (Gurb), 976, 977
- ANEST, marit de Madressenda, 3
- ÀNGEL, BERNAT D', testimoni, 756
- ÀNGELA, 19
- Angelans, terme, 510
- Angle, camp (Roda), 1013, 1024
- ANGLE, ARNAU, 938
- ANGLE, ARNAU GUILLEM D' 903; testimoni, 925
- ANGLE, BERNAT D', 738, 821; lloctinent de Berenguer de Bellvís 966; testimoni, 755, 756
- ANGLE, BERNAT D', fill de Maria, 695
- ANGLE, DALMAU D', clergue de Roda i testimoni, 993; rector de Roda i escrivà, 971, 982; rector de Roda, 1001, 1024
- ANGLE, FERRER D', marit de Beatriu, 918, 920, 921, 922
- ANGLE, GUILLEM D', alou d' (Tavernoles), 405
- Anglerola, 425
- ANGLÈS DE RODA, 860
- ANGLÈS, BERNAT, 849
- Angles, els (Roda), 63, 108, 114, 130, 317
- ANGLESA, dona d'Anglès, 860
- ANGLESA, dona de Guillem d'Ordines, 698 bis
- ANGLESA, germana de Perpinyà de Coma, 682
- Anglesola, església, 474
- Angorra, vinya (Susqueda), 2
- ANIAUS, GUILLEM D', prior de Casseres, 1007
- ANLEVA, 139
- ANLO, dona d'Ènnec, 62
- ANSERIC, SENFRED, 218
- ANSULF, 149; camp, 294; terra i casa (Roda), 62
- ANSULF, levita, 99
- ANSULF, marit de Sarivella, 103
- ANSULF, sacerdot, 189
- ANSULF, GUIFRÉ, 186
- Antic, vilar, 298
- ANTIGA, dona de Pere Camp, 1009
- Antiga, via que va a, 63
- Antigues, mas (Besora), 139
- ANTON PUIGXORIGUER, 1059
- ANTONI, BONFILL, 311
- ANTONI, GUIFRÉ, 254
- ANTONIANO, Antuniano: vegeu ANTUNYÀ
- Antuga, honor (Roda), 609

- Antunyà, lloc (Roda), 14, 19, 62, 80, 106, 138, 150, 163, 193, 251, 284, 328, 464, 638, 695; via que baixa d', 213
- Aquimbau, terra, 183
- Aquimbau, alou (Folgueroles), 274
- Arades, lloc (Roda), 79
- Aragó, 965
- ARAGÓ, PERE D', testimoni, 748
- ARANEU, PERE ADALBERT anomenat, 365
- Aranyà, mas (Creixell), 812
- ARANYÀ, BERNAT, 812
- Arator, llibre, 288
- Arau Palom, 441
- ARBERT DE SENTFORES, 493
- ARBERT, sotsdiaca, 185
- ARBONELL DE FONT, JOAN, 849
- Arboreda (Sau), 466
- ARÇ, GUILLA D', 557
- ARCES, les (Oló), 261
- ARDENELLA, 181
- Ardola, lloc, 418; (Vilanova), 243, 322, 394, 399, 411, 471, 516, 518, 584, 962, 979, 584; (Savassona), 151
- Arenes, les 178; (Roda), 110; (Sau), 414; (Savassona), 66
- ARGELAGUER, PERE, testimoni, 881
- ARGELAGÓS, PERE, 584, 687
- Argeleva, terra (Roda), 62, 72
- ARGEMIR, 85, 110; terra d' (la Guàrdia), 48; testimoni, 63
- ARGEMIR, marit d'Egò, 77
- ARGEMIR, ISARN, 154
- Argeric, 6
- ARGIMBAL, alou d' (Folgueroles), 146, 274
- ARGIMBAU, GUILLEM, alou d' (Sau), 355
- ARGINVALL, terra d' (Roda), 358
- Aribercs (castell Cornil), 3; vilar (castell Cornil), 4
- ARIOL, terra d' (Tavèrnoles), 31
- ARIVONS, marit de Sesnanda, 145; testimoni, 164
- ARLES, 197
- ARMANULF, terra d', 119
- ARMELLA, 70
- Armist, coma, 126
- Arnaleix (terme de Roda), 7
- ARNARI, 276
- ARNAU, 164, 288, 310, 404, 461, 527, 563
- ARNAU, bisbe de Megalona, 197
- ARNAU, bisbe de Vic, 403
- ARNAU, bisbe d'Elna, 197
- ARNAU, cambrer de Casserres, 719
- ARNAU, cambrer de Sant Joan, 680
- ARNAU, cambrer de Cardona, 557
- ARNAU, clergue, 498, 896
- ARNAU, fill de Berenguer de Trebosc, 1001
- ARNAU, fill de Bernat de Co[...], 680
- ARNAU, fill de Bernat de Pou, 862
- ARNAU, fill de Deuloguia, 934
- ARNAU, fill de Goadus de Curull, 493
- ARNAU, fill de Guifreda, 286
- ARNAU, fill de Guillem Formiguera, 444
- ARNAU, fill de Guilleuma Meda, 485
- ARNAU, fill de Maria Gurri, 486
- ARNAU, fill de Pere Conill, 609
- ARNAU, fill de Pere de Ferrer, 971
- ARNAU, fill de Pere de Prat, 513
- ARNAU, fill de Ramon, 188
- ARNAU, fill d'Ermetruit, 244
- ARNAU, germà de Guillem de Mirambell, 610
- ARNAU, germà de Sunifred, 109
- ARNAU, jutge, 96
- ARNAU, marit d'Adaledis, 868
- ARNAU, marit d'Ermessenda, 454
- ARNAU, monjo, 432, 497, 513, 701, 705; monjo i cambrer, 705, 709; monjo i escrivà, 702; monjo i levita i testimoni, 672, 701; monjo i prevere, 709; monjo i sacerdot, 497
- ARNAU, prevere, 172 bis, 217, 895; prevere i monjo, 177, 193; prevere, monjo i escrivà, 193
- ARNAU, prevere de la Bleda, 362
- ARNAU, prevere de Santa Maria de Corcó, 210
- ARNAU, prior de Casserres, 905

- ARNAU, prior de Corbera, 740, 773; procurador de Casserres, 741, 742
 ARNAU, sacerdot, 343, 344, 413, 453, 473, 621, 665, 685, 689, 690
 ARNAU, terra d' (Folgueroles), 211; terra (Sant Martí Sescorts), 86
 ARNAU, ABÓ, 247
 ARNAU, testimoni, 178, 191, 467
 ARNAU ALBERT, testimoni 989
 ARNAU ARQUIMBAU, alou d' (Roda), 311
 ARNAU BACÓ, sacerdot, 686
 ARNAU BAUCELLS, fill de Pere, 1053
 ARNAU BERENGUER D'ANGLESOLA, 457
 ARNAU BERNAT DE FALS, 383
 ARNAU BERTRAN, 429
 ARNAU BONFILL, 288
 ARNAU BUGATELL, 670
 ARNAU CABRERA, 712
 ARNAU CAPELL, 1060
 ARNAU CASCALS, 473
 ARNAU COC, 773
 ARNAU COROMINES, 680
 ARNAU COSTA, 499
 ARNAU D'ABELLES, 787
 ARNAU DALMAU, 382
 ARNAU D'ANGLE, 938
 ARNAU DE CABRERA, 821, 900 bis; testimoni, 582
 ARNAU DE CALAF, cambrer; 715, 716
 ARNAU DE CAORC, 473
 ARNAU DE CARBONERES, 966
 ARNAU DE CARRERA, testimoni, 582
 ARNAU DE COLL, fiador, 887, 925
 ARNAU DE COSTES, testimoni, 934, 938
 ARNAU DE FLUVIÀ, prevere, canonge de Vic i escrivà, 774
 ARNAU DE FONTSERÈ, 760, 768, 821, 845, 846; fiador, 788, 835; honor (Roda), 921, 922; testimoni, 895
 ARNAU DE GREVOLOSA, 793, 810
 ARNAU DE GUÀS, 673
 ARNAU DE GURB, 469
 ARNAU DE LLERÇ, clergue lloctinent Hug de Cardona, 966
 ARNAU DE MALLA, 493
 ARNAU DE MASFERRER, 923
 ARNAU DE MATARÓ, monjo i procurador, 717, 721
 ARNAU DE MODALIA, testimoni, 994
 ARNAU DE MONTALEGRE, 761
 ARNAU DE NOGUERA, 689 tris, 710, 755, 756
 ARNAU DE PECANINS, 823
 ARNAU DE PONTARRÓ, 794
 ARNAU DE PRAT, 222
 ARNAU DE PUIG, testimoni, 675
 ARNAU DE PUIGCERCÓS, 882
 ARNAU DE QUADRES, hebdomadari i testimoni, 874
 ARNAU DE REOLA, testimoni, 941
 ARNAU DE RIERA, batlle, 1001; major-dom, 993; testimoni, 927, 1019, 1032, 1047
 ARNAU DE RUBIRÓ, monjo i sacerdot, 921
 ARNAU DE SANIARS, honor (Torelló), 959; marit d'Elisenda, 989, 993, 994
 ARNAU DE SANT ESTEVE, 493
 ARNAU DE SANT FELIP, 702
 ARNAU DE SANT JULIÀ, 841
 ARNAU DE SANT MAMET, 991
 ARNAU DE SAU, 574, 664, 668, 698, 761, 788
 ARNAU DE SERRA, 791, 820; fiador, 810; testimoni, 795, 797, 819
 ARNAU DE SOLER, testimoni, 982
 ARNAU DE TANYÀ, 505, 532
 ARNAU DE TORÓ, prior de Casserres, 1013; sagristà, 1019, 1032
 ARNAU DE VELA, testimoni, 940
 ARNAU DE VERDAGUER, 690
 ARNAU DE VERNET, degà de Lleida, 871
 ARNAU DE VILAGERMÀ, 442
 ARNAU D'ESPLUGA, 497; marit de Maria, 512
 ARNAU D'ORDINES, 828
 ARNAU FRUGA, 218; marit de Nèvia, 279, 326
 ARNAU GATAYA, testimoni, 978
 ARNAU GESPERT, terra d', 369

- ARNAU GILBERT, 396
 ARNAU GUÀRDIA, 530
 ARNAU GUARTÀ DESPLÀ, 745
 ARNAU GUIFRÉ, 264, 290, 298, 324, 438
 ARNAU GUILLEM D'ANGLE, 903 925
 ARNAU GUILLEM, 324, 417, 438; anomenat Costa, 489, 490; testimoni, 295
 ARNAU JOAN, 318, 323, 406, 409, 427
 ARNAU JUIN, testimoni, 724
 ARNAU MALLOL, testimoni, 295
 ARNAU MATARÓ, monjo, 715, 716
 ARNAU MIERONS, prevere, notari de Casserres i escrivà, 895, 917, 927
 ARNAU MIR, prevere, 464
 ARNAU MIRAMBELL, 554
 ARNAU MIRÓ, 160, 294
 ARNAU MOLSOSA, 902
 ARNAU OLIBA, testimoni, 352
 ARNAU PEDRÓ, 345
 ARNAU PERE DE GURB, terra d' (Folgue-roles), 395
 ARNAU PONÇ, 383
 ARNAU PUJALT, 557
 ARNAU RAMIÓ, 153
 ARNAU RAMON, marit de Laureta, 424; testimoni, 450
 ARNAU RAMON DE CARDONA, 880
 ARNAU RAMON DE SAU, 414; feixa (Sau), 403
 ARNAU RIPOLL, testimoni, 715, 716, 723
 ARNAU ROVIRA, 617, 654
 ARNAU SA FONT, 889
 ARNAU SALLER, 594
 ARNAU SANIARS, marit d'Elisenda, 978
 ARNAU SENDRED, testimoni, 193
 ARNAU SERRA, 793
 ARNAU SERRAÏMA, 545
 ARNAU TAVERTET, 790
 ARNAU TORNELLES, 1006
 ARNAU TORREBRUNA, 557
 Arnau Vidal, roca (Roda), 675
 ARNAU, BALASC, monjo, 179
 ARNAU, BERENGUER, 690
 ARNAU, FERRER, honor d' (Santa Eugènia de Berga), 836
 ARNAU, GUILLEM, marit de Bota, 428
 ARNAU, LANGUORD, 345
 ARNAU, PERE, marit d'Arsenda, 417
 ARNAU, PERE, marit de Guisla, 428
 ARNAU, PERE, testimoni, 321
 ARNAU, RAMON, alou d' (Roda), 313
 ARNAU, RAMON DE SORRIBES, 321
 ARNELLETA, dona de Nicolau, 597
 ARNULF, bisbe, 50
 ARNULF, terra d' (vall de Casserres), 127; terra (Roda), 157
 ARNUST, RAMON, testimoni, 197
 Arquimbal, terra, 183
 ARQUIMBAU, alou d' (la Guàrdia), 187; alou (Roda), 311
 ARRIA, 426, 427
 ARRUBISI, sacerdot, 252
 ARSEND PUIG, honor d' (Roda), 635
 ARSENDA, 351
 ARSENDA, dona de Borrell, 187
 ARSENDA, dona de Guillem Adalbert, 420
 ARSENDA, dona de Pere Arnau, 417
 ARSENDA, dona de Pere de Grau, 951
 ARSENDA, dona de Sentimir, 15
 ARSENDA, filla d'Oliba, 158; testimoni, 454
 ARSENDA, mare de Folcrà, 161
 ARSIND, serra d' (Roda), 75
 ARTAU, 139
 ARTAU, fill de Gausbert, 218
 ARTAU, sotsdiaca i escrivà, 288
 ARTAU VIDAL, 426, 427
 ARTEFRED, vinya d' (vall de Sau), 20
 ARTÉS, 324
 ARTIGUES, PERE, notari de Vic, 1046
 ARUJA, vinya d' (Roda), 63
 ARUMI, BERENGUER, 784
 ASALENDA, 322
 Asbert, mas (Tavertet), 975
 Asnera, vall, 233
 ASOVEN, filla de Sunifred, 149
 ASTAGELL, 426, 427
 ASTRUC DE MALLORCA, jueu difunt, 901
 ASTRUC DE MANRESA, jueu de Vic, 925, 933, 941, 985, 1000

- ASTRUC DE TOLOSA, jueu habitant a Barcelona, 818
 ASTRUC, fill de Pere de Cugullades, 876
 ASTRUGA, vídua d'Astruc de Mallorca, jueva de Vic, 901
 ATILA, RAMON, 288
 ATÓ, 92, 139
 ATÓ, marit de Quíxol, 102
 ATÓ, terra d' (Savassona), 47
 ATÓ, testimoni, 60
 Ató, BONFILL, alou d' (Roda), 256
 ATÓ, GUILLEM, 344
 ATÓ, RAMON, clergue i canonge, 351
 ATTELL, RAMON, alou d' (Sant Martí Sescorts), 215
 AUBÀ, GUILLEM D', testimoni, 848
 AUDEFRIC, 9
 AURUGA, dona de Pere, 1
 Avellana, castell (Roda), 428, 469, 488; feu (Roda), 922; fisc (Roda), 358; terme (Roda), 179
 Avellaneda, torrent, 657
 AVENC, GUILLEM D', testimoni, 775
 AVENC, PERE D', rector de Tagamanent, 874; fiador, 882
 Avencó, vall d', 295
 Avià, llibre, 288
 Avid, terra (terme de Casserres), 14
 AVINYÓ, 426, 427
- B —
- Bac, casa (la Guàrdia), 758; lloc (Roda), 37, 39, 82, 118, 320; torrent, 656
 BAC, BENET DE, escriptor jurat de Casserres i escrivà, 1047
 BAC, BERNAT DE, 662, 693, 825
 BAC, BERNAT DE, clergue, 984; clergue i testimoni, 993
 BAC, GUILLEM DE, escriptor jurat Casserres i escrivà, 1019; fill difunt Benet de Bac, 825; honor (la Guàrdia), 934, 1001; notari de Casserres, 984, 990; notari de Casserres i escrivà, 993; testimoni, 512
 BAC, MARIA, 732, 735, 754, 798
 BAC, PERE DE, 1052
 BAC, PERE DE, jutge de Casserres, 1065
 BAC, PONÇ, 908, 946; fiador, 857
 Bacina, alou (Roda), 163
 Badal, mas (Manlleu), 558
 Badalona, 271; heretat, 271; torre, 271
 BAGES, 122, 139, 197, 218, 288, 290, 295, 426, 427
 BAIET (nom), 473
 BAL, 331
 Balaguer, camí moliner fins al mas, 861; Balaguer a Fontanelles, camí que va de, 731; camp (Roda), 1022; coma (Sescorts), 883; mas (Roda), 907, 1013; mas (Sant Martí Sescorts), 861
 BALAGUER, BERENGUER DE, batlle, 702; testimoni, 695
 BALAGUER, BERNAT DE, batlle, 702
 BALAGUER, GUILLEM, 656, 907; batlle, 885; fiador, 857
 BALAGUER, JOAN DE, fiador 821, 846; marit de Maria, 731
 BALAGUER, MARC DE, testimoni, 746, 748, 759
 BALAGUER, MARIA, 883
 BALAGUER, MATEU DE, clergue de Vilanova i testimoni, 812; clergue i testimoni, 805; testimoni, 760, 762, 771, 783, 793, 825
 BALAGUER, PERE DE, 801; batlle 982
 BALAGUER, PERE DE, monjo i prior claustral, 791; prior claustral, 746, 748
 Balasc, lloc, 82, 93
 BALASC ARNAU, monjo, 179
 BALASC, BERNAT, 350
 Balasquina, alou (Roda), 163
 BALÇA, RAMON DE, 426
 Baldona, 332
 Baldric, 39
 BALENYÀ, GUILLEM, 445
 BALENYÀ, PERE BERENGUER, sagristà, 690

- Ballissa, font, 365
 BAL·LOMAR, terra (Vilagermà), 45
 BAL·LOMAR, RAMON, testimoni, 247
 Ballovens (Sant Martí Sescorts), 378
 Balma, lloc (Roda), 775, 844, 951
 BALMA, PONÇ DE, testimoni, 454
 Balz (Sant Hipòlit), 828; cases (Sant Hipòlit), 698 bis
 Bancarlar, lloc (Sau), 452
 BANCELLS, delme de la parròquia, 983; mas (Sorerols), 616; molí de (Sorerols), 602, 649, 650; vinya (castell Cornil), 50
 BANCELLS, PERE, 543
 BANÚS, GUILLEM, fiador, 1000
 BANÚS, fiador, 925
 BANYOLES, 197
 Bapits, lloc, 509
 BAPITS, RAMON, 509
 BAPTISTA, PERE, 218
 Barà, castlania, 904
 Baranta, 18
 Barbarreta, dona de Dalmau, 192
 Barberà, 152, 158; lloc (Folgueroles), 397; castell 426, 427
 BARCELONA, 122, 197, 199, 290, 294, 426, 427, 772, 725, 757, 766, 907, 912, 923, 924, 936, 1041; bisbe, 160, 474, 903, 924, 1056; comtat de, 272, 294, 298, 546; diòcesi, 926; jueus de, 926; Sant Pere, 324; territori de, 252; vila de, 818
 BARCELONA, comte, 290, 369, 426, 427, 473
 BARCELONA, comtessa, 197
 BARCELONA, dona de Guillem, 514
 BARCELONA, mare de Ferrer de Torrens, 688
 Bardina, vinyes, 152
 BARÓ, 139; testimoni, 56, 66, 73
 BARÓ DE CHALÀ, vegeu DELÀ
 Baró, selva, 62; terra (Sant Martí Sescorts) 255
 Barquera de Cortal, peça (la Guàrdia), 935
 BARRAN, PERE, 496
 BARRAT, BERENGUER, testimoni, 778, 959
 BARTOMEU, 610, 91 bis; testimoni, 469
 BARTOMEU DE BEVÍ, 1014, 1025, 1038
 BARTOMEU DE CALAF, 473
 BARTOMEU DE PUIG, marit de Maria, 866
 BARTOMEU DE TORNAMIRA, 773
 BARTOMEU DE VILARET, 1031
 BARTOMEU DE VINYOLES, 1019
 BARTOMEU ESTEVE, fill de Pere de Casedellà i Guilleuma, 912
 BARTOMEU MARC, testimoni, 912; clergue de Sescorts i procurador capella Vilaseca, 869
 BARTOMEU MOLINER, 975
 BARTOMEU VENDRELL, 761
 BARUCI, SUNYER, 181
 BARUTÍ, BERNAT, marit de Ramona, 672
 BAS, 821
 BAS, GUILLEM DE, 669
 BAS, HUG DE, 493
 BAS, PERE DE, monjo, 699, 709; prior claustral, 715, 716
 BASELLA, RIEMBAU DE, 427
 Bassa, camp (Roda), 1013
 BASSA, RAMON DE, 690
 BASSES, 557; mas (Roda), 759, 760, 761, 762, 763, 769, 887, 1013
 BASSES, ANDREU DE, 760, 768, 846, 895
 BASSES, BERENGUER DE, 562, 634
 BASSES, BERENGUER, escriptor, 1032
 BASSES, BERNARDA ORSA DE, 895
 BASSES, PERE DE, fiador, 947; testimoni, 513
 BASSES, RAMON de, 467
 BASSET, clos de (Torelló), 959
 BASSIL, BERENGUER DE, escriptor i escrivà, 921; rector de Sant Martí Sescorts, 1007; testimoni, 934, 959, 956, 1000
 Batipectos, lloc, 509
 BATLLE, BERNAT, 623; testimoni, 792, 794, 796
 BATLLE, JOAN, testimoni, 947
 BAUCELLS, ARNAU, fill de Pere, 1053

- BAUCELLS, BERENGUER DE, testimoni, 1047
 Baucells, mas (Sorcerols), 495, 576, 630, 1053
 BAUCELLS, PERE, 1007, 1045
 BEATRIU, 247, 288, 324
 BEATRIU, dona de Ferrer d'Angle, 920, 921, 922
 BEATRIU, dona de Pere de Codinac, 911, 959
 BEATRIU, mare de Ferrer i Pere de Vila-ruvir, 692
 BEATRIU DE TENES, 690
 Beatriu, lloc, 139; (Sau), 355; riu, 355 o trilla (Roda), 110
 BECDUR, JOAN DE, testimoni, 557
 Beda, llibre, 288
 BEGARDA, dona de Galí, 135
 Begurc (Bergús), 290
 BELÀ, 87
 BELARÓ vinya de (vall de Sau), 20
 Belbey, honor (Vilalleons), 914
 Belenca, trilla (Roda), 313
 BELESA, 185
 BEL-LISENDA, 346
 Bella Fulla, camp, 991
 BELLCARDIS, dona de Ramon Bermon, 423
 BELLDIA, RAMON, 541
 BEL-LÈCIA, 155, 199
 Bellestar, mas (Torelló), 978, 989
 BELLESTAR, PERE DE, testimoni, 994
 Bellfort, casa, 850
 BELLFORT, pare de Cília, 937
 Bellfort Jussà, honor (Manlleu), 915, 1005
 Bellfort Subirà, cases, 669
 BELLFORT, ERMESSENDA DE, 644, 645, 669
 BELLFORT, PERE DE 688
 BELLFORT, RAMON, 561, 597
 BELLFORT, RAMONA, vídua de Bernat de Guàrdia 701
 BELL-LLOC, BERNAT DE, 426, 427
 BELL-LLOC, GUILLEM DE, 991
 BELLÓ DEODAT, 288
 BELLPUIG, BERENGUER, 631
 BELLPUIG, ELISENDA, 898
 Bellsolà, 834; mas (Manlleu), 696
 BELLSOLÀ, BERNAT, 696; testimoni, 882
 BELLSOLÀ, GUILLEM DE, 667; frare i testimoni, 831
 BELLVER, RAMON DE, 456
 BELLVÍS, BERENGUER DE, 951, 984; notari, 964, 966; notari de Vic, 954; notari públic de Vic, 922, 928
 BELS, BONFILL, testimoni, 248
 BELUCI, 139
 BENAGES, honor de (Santa Eugènia de Berga), 836
 BENAGES, BERENGUER, clergue, 690; testimoni, 872
 BENAGES, RAMON DE, 486
 Benatori Fabra, terra (Sant Martí Sescorts), 153
 Bendorbec, terra (Sant Martí Sescorts), 40
 Bendrig, terra (Vilagermà), 33
 BENET, diaca, 189
 BENET, escrivà, 189
 BENET, marit de Magència, 316
 BENET, monjo, 302; monjo i escrivà, 302
 BENET, prior de Casserres, 701, 698 bis, 698 tris, 705
 BENET, sacerdot, monjo i escrivà, 262
 BENET AIALBERT, testimoni, 265
 BENET DE BAC, escriptor jurat Casserres i escrivà, 1047
 BENET DE CASSERRES, 699
 BENET FABRI, 302; testimoni, 313, 343
 BENET SALOMÓ, testimoni, 265, 279
 BENET, PERE, testimoni, 321
 BENET, RAMON, testimoni, 321
 BENFETA, dona de Guillem Bonfill, 240
 Berà, 672, 773; cases, 904; castell, 807, 812; castlania, 408, 904; rèdits, 749

- Berald, terra (Vilagermà), 40
 Berart, 99
 BERENGUER, 378, 386, 879
 BERENGUER, abat, 427
 BERENGUER, alou de (Torelló) 220; alou de (la Guàrdia) 201
 BERENGUER, ardiaca de Girona, 449
 BERENGUER, avi d'Arnau Guillem, 490
 BERENGUER, batlle, 409
 BERENGUER, bisbe de Girona, 197, 426, 427
 BERENGUER, bisbe de Vic, 277, 288, 966
 BERENGUER, cabíscol, 351, 426; cabíscol i jutge 427
 BERENGUER, fill d'Arnau d'Ordines, 828
 BERENGUER, fill de Maria Gurri, 486
 BERENGUER, fill de Ramon de Cardona, 705
 BERENGUER, fill de Saurina, senyora del Vilar, 569
 BERENGUER, germà d'Arbert de Sentfores, 698 tris
 BERENGUER, levita, 298, 492
 BERENGUER, levita i cabíscol, 294
 BERENGUER, levita i testimoni, 197, 450
 BERENGUER, mas (Savassona), 455
 BERENGUER, monjo, 672
 BERENGUER, nebot de Ramon prevere, 632
 BERENGUER, prior de Clarà, 773; testimoni 810
 BERENGUER, sacerdot, 345, 566, 640
 BERENGUER, sacerdot i escrivà, 454, 684, 701
 BERENGUER, sacerdot, monjo i escrivà, 450
 BERENGUER, sacricustodi, 449
 BERENGUER, sacriscrini, 450
 BERENGUER, sacriscrini i testimoni, 449
 BERENGUER, testimoni, 164, 221, 262, 324, 544, 947
 BERENGUER, vescomte, 29
 BERENGUER ALEGRET, marit de Ferrera, 672
 BERENGUER ALTARIBA, 714
 BERENGUER AMALRIC, alou de (Folgueroles), 299, 300, 379, 397
 BERENGUER ARNAU, 474, 690
 BERENGUER ARNAU DE FONTS, 675
 BERENGUER ARNAU DE SANT HIPÒLIT, 469
 BERENGUER ARUMÍ, 784
 BERENGUER BARRAT, testimoni, 778
 BERENGUER BASALI, notari de Vic, 1010
 BERENGUER BASSES, escriptor, 1032
 BERENGUER BERNART, 247, 455, 526,
 BERENGUER BERNAT DE CARDONA, 429
 BERENGUER BERTRAN, testimoni, 941
 BERENGUER BOFILL, testimoni, 885
 BERENGUER BURDI, testimoni, 747, 761, 763, 773
 BERENGUER CARAMELLA, testimoni, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 821, 828
 BERENGUER CASADAVALL, testimoni, 866, 991
 BERENGUER CASTELL, 630
 BERENGUER COMA, 562
 BERENGUER COMERMENA, procurador capella Vilaseca, 870
 BERENGUER COSTA, 526
 BERENGUER CURT, honor de (la Guàrdia), 732, 735
 BERENGUER D'ABADIA, testimoni, 922
 BERENGUER DE [...], testimoni, 814
 BERENGUER DE BALAGUER, batlle, 731; testimoni, 695
 BERENGUER DE BASSES, 562
 BERENGUER DE BASSIL, escriptor i escrivà, 921; rector de Sant Martí Sescorts, 1007; testimoni, 934, 959, 956, 1000
 BERENGUER DE BAUCCELLS, testimoni, 1047
 BERENGUER DE BELLPUIG, 631
 BERENGUER DE BELLVÍS, 984; notari, 964, 966; notari de Vic, 948, 951, 953, 878; notari públic de Vic, 922, 928

- BERENGUER DE BENAGES, clergue, 690; testimoni, 872, 944, 1001
- BERENGUER DE CALLERS, 473
- BERENGUER DE CASELLES, escriptor jurat i escrivà, 938
- BERENGUER DE CAMPS, testimoni, 934
- BERENGUER DE CARAMELLA, testimoni, 795
- BERENGUER DE CASSERRES, 742, 793, 821, 835, 888, 890; marit de Brunissenda 748; fiador, 719; testimoni, 791, 907; difunt, 979
- BERENGUER DE CASTELL, 961
- BERENGUER DE CODINAC, pare de Pere, 1055; marit de Saurina, 1019
- BERENGUER DE COMA, fiador, 942
- BERENGUER DE COMERMENA, 804; procurador capella Vilaseca, 869
- BERENGUER DE FERRERONS, 464
- BERENGUER DE GRAU, 951
- BERENGUER DE GUÀRDIA, 522, 660
- BERENGUER DE LES PLANES, 493
- BERENGUER DE MALLA, 849
- BERENGUER DE MATA, testimoni, 881, 882
- BERENGUER DE MEDA, 549, 550
- BERENGUER DE MONTOLIU, prior de Casserres, 904
- BERENGUER DE NOGUERA, testimoni, 1032
- BERENGUER DE PAGANERES, testimoni, 686
- BERENGUER DE PALAU, testimoni, 791
- BERENGUER DE PAULA, 868, 872
- BERENGUER DE PILES, 845
- BERENGUER DE PLA, 821, 887; batlle, 928; testimoni, 847, 921, 922, 932; canonge de Vic i testimoni, 862
- BERENGUER DE POSA, 746, 747; canonge, 852; canonge de Vic i lloctinent del bisbe, 723; canonge de Vic i testimoni, 749; jutge, 829, 832; jutge de Casserres i escrivà, 890; testimoni, 749, 780, 871
- BERENGUER DE PUJOL, testimoni, 971
- BERENGUER DE QUADRES, 853, 855
- BERENGUER DE QUERALT, 426, 427
- BERENGUER DE RIMENTOL, escriptor jurat i escrivà, 951
- BERENGUER DE ROMEGUERES, monjo 1007
- BERENGUER DE ROSSET 473
- BERENGUER DE ROVIRA 928
- BERENGUER DE SAGRER, fiador 947
- BERENGUER DE SALA, 1040
- BERENGUER DE SANTA EUGÈNIA, 734, 759, 762
- BERENGUER DE SAVASSONA, 773, 805
- BERENGUER DE SEMADES, 991
- BERENGUER DE SENTFORES, canonge de Vic, 521; testimoni, 842
- BERENGUER DE SERRA, 775, 951
- BERENGUER DE SOLER, 469
- BERENGUER DE SOREROLS, marit de Guilleuma, 686
- BERENGUER DE SUBIRATS, 709
- BERENGUER DE SUSQUEDA, 469
- BERENGUER DE TAVERTET, 606, 720; prior claustral i procurador, 1047
- BERENGUER DE TENES, canonge, 404
- BERENGUER DE TORNAMIRA, testimoni, 760
- BERENGUER DE TORRENT, testimoni, 848
- BERENGUER DE TREBOSC, marit de Maria, 1001
- BERENGUER DE VILAMUNTÀ, 677
- BERENGUER DE VILAR, monjo, 871
- BERENGUER DE VILARNAU, testimoni, 898
- BERENGUER D'ESGLÉSIA, testimoni, 854
- BERENGUER D'ESPADAMALA, marit de Guilleuma, 582
- BERENGUER D'ESTANY, escriptor jurat i escrivà, 928; testimoni, 803, 808, 825, 835, 836, 837, 851, 852, 854, 855, 856, 858, 859, 862, 864, 865, 868, 872, 876, 869, 871, 873, 876, 877, 884, 901, 923, 964, 969
- BERENGUER D'OLLEDA, marit de Maria, 604
- BERENGUER D'ORÍS 984; testimoni, 959
- BERENGUER ERMENGOL, 449
- BERENGUER ESPANYOL, testimoni, 985

- BERENGUER ESPINALT, 973
 BERENGUER FALGUER, fiador, 840
 BERENGUER FRUGA, marit d'Ermengarda, 279, 321; alou (Torelló), 323; terra (Torelló), 409
 BERENGUER FUSTER, 1003, 1012, 1026
 BERENGUER GAUSFRED, 197
 BERENGUER GILABERT, 345
 BERENGUER GILABERT, notari públic de Barcelona i escrivà, 907
 BERENGUER GUANALGAUD, 432
 BERENGUER GUÀRDIA, 589
 BERENGUER GUÀRDIA, avi d'Arnau, 530
 BERENGUER GUARDIOLA, 635
 BERENGUER GUERAU, fill de Maria 686
 BERENGUER GUERAU, fillol d'Ermemir, 345
 BERENGUER GUILLEM, 317
 BERENGUER GUITARD, 324
 BERENGUER JURDÍ, 799
 BERENGUER LLADÓ, 963
 BERENGUER LLOBET, 218
 BERENGUER LORENÇ, 515
 BERENGUER MALET, 639, 640, 644, 645
 BERENGUER MARTÍ, 456
 BERENGUER MATEU, 576
 BERENGUER MIRÓ, 888
 BERENGUER OLIVA, 357
 BERENGUER OLIVERES, notari de Canyamàs, 726
 BERENGUER OLLEDA, 657
 BERENGUER PASQUAL, 659
 BERENGUER PERE SERRAT, 979
 BERENGUER PINÓS, 534
 BERENGUER POLET, testimoni, 779, 780, 786, 787, 789, 799, 808
 BERENGUER POSA, 875
 BERENGUER PUJALT, 811
 BERENGUER QUADRES, 894
 BERENGUER QUERALT, 468
 BERENGUER RABASSEDES, 468
 BERENGUER RAMON, 179, 360, 374, 389, 390, 535, 593; testimoni, 383
 BERENGUER RAMON, marit de Maiassèn, 315
 BERENGUER RAMON, comte, 426, 427
 BERENGUER RIEMBAU, 291, 363, 411
 BERENGUER RIERA, 661
 BERENGUER ROURE, vinya (Vilobí), 575
 BERENGUER SANÇ, terra de (Roda), 248
 BERENGUER SERRA, 844
 BERENGUER SERRAT, mas de (Savassona), 979
 BERENGUER TANYÀ, testimoni, 921
 BERENGUER TORRENT, 836
 BERENGUER VILA, 625, 630
 BERENGUER, ARNAU, 425
 BERENGUER, BERNAT, 298, 418, 522
 BERENGUER, GUERAU, 317
 BERENGUER, GUILLEM, 324, 475; feu de de (Sescorts), 465; honor de (Roda), 975
 BERENGUER, Mestre, testimoni, 785, 793
 BERENGUER, MIR anomenat Dorca, 394, 399
 BERENGUER, PERE DE, levita i testimoni, 449, 450
 BERENGUER, RAMON, 322, 322, 449; testimoni, 391
 BERENGUER, RAMON, comte de Barcelona, 369
 BERENGUERA, 436
 BERENGUERA, dona de Guerau de Fontserè, 1024
 BERENGUERA, dona de Guerau de Sau, 544
 BERENGUERA, filla de Bernat de Sant Llorenç, 843
 BERENGUERA, filla de Pere Colom, 885
 BERENGUERA, filla de Pere Rossinyol, 744
 BERENGUERA, mare de Bernat de Guàrdia, 738
 BERENGUERA, mare de Bernat de Sau, 421
 BERENGUERA, mare de Guillem de Mirambell, 610
 BERENGUERA DALMAU, 1014, 1038
 BERENGUERA DE FRADERA, hortolana i bugadera, 848

- BERENGUERA DE GUÀRDIA, 775; vídua de Ramon de Guàrdia, 684
- BERENGUERA DE ROVIRA, 778
- BERENGUERA RIERA, 935
- BERGA, GUERRETA DE, 473
- Berga, lloc, 120
- Bergona, vinya, 139
- Berguedà, comtat, 426, 427
- BERGÚS, 290, 298
- BERILL, gramàtic i escrivà, 199; escrivà, 218
- Bermon, 153, 160, 189, 290, 298; alou (Torelló), 326
- BERMON, minister, 189
- BERMON, sacerdot, 312
- BERMON, vescomte, 96, 105, 117, 122, 130, 510
- BERMON BORRELL, 262
- BERMON DE VIVER, 473
- BERMON SUNIFRED, 296
- BERMON, BERNAT, 383
- BERMON, PERE, 473
- BERMON, RAMON, marit de Bellcardis, 423; testimoni, 409
- BERNARDA, 511
- BERNARDA, àvia de Pere Colom, 945
- BERNARDA, dona de Pere Colom de Fonts, 885
- BERNARDA, dona de Pere Company, 626
- BERNARDA, dona de Pere Soler, 922
- BERNARDA, dona de Ponç, 452
- BERNARDA, filla de Maria de Gual, 544
- BERNARDA COLOMA, dona de Pere Colom, 917, 944
- BERNARDA DE BASSES, 895
- BERNARDA DE GUARDIOLA, 860
- BERNARDA ORSA DE BASSES, 895
- BERNARDA PRAT, dona de Bernat de Sant Hipòlit, 730
- BERNARDÓ, batlle, 339
- BERNAT, 139, 437
- BERNAT, canonge de Vic, 868
- BERNAT, abat de Cardona, 456, 473
- BERNAT, ardiaca de Vic, 723
- BERNAT, arquebisbe de Tarragona, 450, 425, 474
- BERNAT, arxilevita i testimoni, 391
- BERNAT, bisbe de Vic, 709, 715, 781, 871, 874
- BERNAT, comte, 349
- BERNAT, clergue, fill de Sunyer, 181
- BERNAT, clergue i escrivà, 294
- BERNAT, difunt, 178
- BERNAT, escrivà, 404
- BERNAT, fill adoptiu del vescomte Bernat de Cardona, 433
- BERNAT, fill de Bartomeu Moliner, 975
- BERNAT, fill de Berenguer Arnau de Fonts, 675
- BERNAT, fill de Deuloguia de Bosc, 934, 938
- BERNAT, fill de Guillem Adalbert, 420
- BERNAT, fill de Guillem Bonfill, 343
- BERNAT, fill de Pere de Ferrer, 971
- BERNAT, fill de Pere de Perafita, 858
- BERNAT, fill de Pere de Tresserra, 771
- BERNAT, fill de Ramon de Guàrdia, 684
- BERNAT, fill de Ramon Oliba, 339
- BERNAT, marit d'Ermessenda, 289
- BERNAT, fill de Goadus de Curull, 493
- BERNAT, fill d'Oliba, 261
- BERNAT, jutge i cabiscol, 298
- BERNAT, levita, 288
- BERNAT, levita, canonge i testimoni, 189
- BERNAT, levita i testimoni, 449
- BERNAT, monjo, 393, 403, 464, 486, 921
- BERNAT, monjo i cellerer, 731
- BERNAT, monjo i sacerdot, 497
- BERNAT, paborde d'Àger, 288
- BERNAT, prepòsit, 456
- BERNAT, prevere, 449
- BERNAT, prevere i escrivà, 412
- BERNAT, prevere de Sant Pere, 493

- BERNAT, prevere, monjo i escrivà, 464
 BERNAT, primicer, 412
 BERNAT, sacerdot, 584, 602, 616, 649, 650, 651
 BERNAT, sacerdot de Vilanova, 629
 BERNAT, sacerdot i escrivà, 548
 BERNAT, sacerdot i monjo, 231
 BERNAT, sacerdot, monjo i escrivà, 145, 157, 183,
 BERNAT, sacerdot i testimoni, 450
 BERNAT, sagristà de Girona, 427
 BERNAT, sotsdiaca, 514, 454, 686; testimoni, 454
 BERNAT, sotsdiaca i escrivà, 428
 BERNAT, prior de Casserres, 587, 709, 774
 BERNAT, prior de l'Estany, 351
 BERNAT, prior de Manlleu, 781, 871, 876; testimoni, 989
 BERNAT, prior de Sant Llorenç del Munt, 808
 BERNAT, vescomte, 356, 383, 429; vescomte de Cardona, 433, 434
 BERNAT [...] DE SANTA EUGÈNIA, testimoni, 705
 BERNAT [...], testimoni, 840
 BERNAT ADALBERT, 313, 343; testimoni, 327
 BERNAT AGALB, 473
 BERNAT AMALRIC, 181, 217, 290, 298
 BERNAT AMAT, marit d'Ermessenda, 362
 BERNAT ANDALEIC, 181
 BERNAT ANGLÈS, 849
 BERNAT ARANYÀ, 812
 BERNAT BAC, 662, 693
 BERNAT BALASC, 350
 BERNAT BARRAT, testimoni, 959
 BERNAT BARUTÍ, marit de Ramona, 672
 BERNAT BATLLE, 623; testimoni, 792, 794, 796
 BERNAT BELLSOLÀ, 696
 BERNAT BERENGUER, 298, 418, 522, 455
 BERNAT BERENGUER, batlle, 409
 BERNAT BERENGUER, monjo, 364
 BERNAT BERMON, 383
 BERNAT BERTRAN, 324; testimoni, 940
 BERNAT BOFILL, testimoni, 890
 BERNAT BONAPAR, 303
 BERNAT BORRELL, anomenat Tardiu, 341
 BERNAT BOU, 934, 938; testimoni, 951
 BERNAT BRACS, 988
 BERNAT CALVELL, clergue de Vic, 846
 BERNAT CAMA, honor de (Roda), 635
 BERNAT CANUT, honor de (la Guàrdia), 797
 BERNAT CASSERRES, testimoni, 895
 BERNAT CASTANYÀ, 594
 BERNAT CLAVELL, testimoni, 787
 BERNAT COCARD, 473
 BERNAT CODINA, 953, 958, 960, 1061
 CODINA, BERNAT, batlle de Manlleu, 898
 BERNAT CODINA, notari públic de Casserres i escrivà, 1013
 BERNAT COLL, honor de (Vic), 600
 BERNAT CONANGLELL, 599
 BERNAT COSTA, 662
 BERNAT CURULL, marit de Saurimonda, 540
 BERNAT D'ALBESA, testimoni, 557
 BERNAT D'ANGLE, 738, 821; lloctinent de Berenguer de Bellvís 966; testimoni, 755, 756
 BERNAT D'ANGLE, fill de Maria, 695
 BERNAT DE [...]ADELL, testimoni, 454
 BERNAT DE BAC, 825
 BERNAT DE BAC, clergue 984; clergue de Casserres i testimoni, 993
 BERNAT DE BALAGUER, batlle, 702
 BERNAT DE BELL-LLOC, 426, 427
 BERNAT DE BELLSOLÀ, testimoni, 882
 BERNAT DE BESORA, 493
 BERNAT DE BOSC, 690
 BERNAT DE BRUGUERA, 991
 BERNAT DE CABRERA, testimoni, 684
 BERNAT DE CASADAVALL, fiador, 942
 BERNAT DE CASANOVA, testimoni, 982
 BERNAT DE CASSERRES, 731; testimoni, 885

- BERNAT DE CENTELLES, 690
 BERNAT DE CIRERÓS, fiador, 1000
 BERNAT DE CLERGUE, honor de (Roda), 923
 BERNAT DE CLOTES, testimoni, 715, 716, 723
 BERNAT DE Co[...], 680
 BERNAT DE CODINA, batlle de Manlleu, 898
 BERNAT DE CORTADA, testimoni, 917
 BERNAT DE CORTS, 756; monjo, 755, 773
 BERNAT DE COSTES, testimoni, 741, 748, 971
 BERNAT DE CURULL, 569
 BERNAT DE DOSRIUS, 507
 BERNAT DE FAGEDES, 808
 BERNAT DE FONT, sacerdot i testimoni, 810
 BERNAT DE FREIXENET, 493
 BERNAT DE GARRIGA, clergue i rector de Creixell i de Berà, 867; clergue i testimoni, 821, 824; testimoni, 832
 BERNAT DE GRAU, 775
 BERNAT DE GUÀRDIA, 654, 678, 775; difunt, 701; fill de Berenguera, 738; honor (Folgueroles), 929; testimoni, 684, 827
 BERNAT DE GUARDIOLA, honor de (Roda), 691
 BERNAT DE GURB, 713
 BERNAT DE LA BLEDA, 651
 BERNAT DE MAIÀ, 473
 BERNAT DE MALLA, 680, 690
 BERNAT DE MANLLEU, 463, 469, 648, 674, 680, 695, 765
 BERNAT DE MAS, 998
 BERNAT DE MASSANA, clergue rector de Sant Joan de Fàbregues i escrivà, 975
 BERNAT DE MIRAMBELL, procurador de Casseres, 940, 942
 BERNAT DE MONTESQUIU, 473, 483
 BERNAT DE MONT-RODON, 1044
 BERNAT DE MORELL, prior de Sant Miquel, diòcesi de Tolosa, 1019; procurador i testimoni, 1032
 BERNAT DE MUR, 881; batlle del bisbe de Vic, 882
 BERNAT DE NOGUERA, 1037
 BERNAT DE PESTANYES, rector de Vil·lleons, 866
 BERNAT DE PLA, 763; difunt, pare d'Elies, 822; testimoni, 775, 776, 782, 785, 788, 814
 BERNAT DE PLA, canonge de Vic, 821, 831, 876; canonge de Vic i testimoni, 812, 823, 837, 847, 873, 874, 887; clergue de Vic, 781, 783; testimoni, 825, 832, 871
 BERNAT DE PLANA, testimoni, 1013
 BERNAT DE POU, 862
 BERNAT DE PRAT, 761
 BERNAT DE PUIGPARDINES, 959
 BERNAT DE PUIG-RODÓ, prevere i lloctinent clergue de Roda, 848
 BERNAT DE PUIG-SEC, 449
 BERNAT DE PUJOL, escuder noble de Berenguer d'Orís 984; testimoni, 898
 BERNAT DE RIBA, 591
 BERNAT DE RIERA, clergue i testimoni, 1013
 BERNAT DE RIUDEPERES, testimoni, 469
 BERNAT DE ROCAFORT, 456
 BERNAT DE ROCASALVA, monjo, 1019
 BERNAT DE RODA, testimoni, 921
 BERNAT DE ROURELL, batlle, 1047; testimoni, 905
 BERNAT DE SALA, 518
 BERNAT DE SALESNOVES, marit de Guilleuma, 911, 959, 1019
 BERNAT DE SANT HIPÒLIT, sacriscrini, 709
 BERNAT DE SANT LLORENÇ, 843
 BERNAT DE SANT MARTÍ, 851, 857
 BERNAT DE SANT MIQUEL, 545, 619
 BERNAT DE SANT SIXT, fiador, 822
 BERNAT DE SANTA EUGÈNIA, 486

- BERNAT DE SANTA EULÀLIA, testimoni, 827
 BERNAT DE SAU, 404, 421, 449, 673, 983
 BERNAT DE SAVASSONA, 461, 647
 BERNAT DE TAVÈRNOLES, 469
 BERNAT DE TENES, 672, 761
 BERNAT DE TERRADES, canonge, 404
 BERNAT DE TERRERS, 449
 BERNAT DE TORNAMIRA, 709
 BERNAT DE VILAGRANADA, 690
 BERNAT DE VILAMAJOR, testimoni, 759, 760, 762
 BERNAT D'ESPLUGA, 497
 BERNAT D'ESTANY, testimoni, 865, 872
 BERNAT D'OLIVERA, testimoni, 467
 BERNAT D'OMEDA, 548
 BERNAT ERIBAU, 315
 BERNAT ERMENGARD, 286, 310
 BERNAT ERMENGOL, 290, 298
 BERNAT ERUMIR, 351, 403
 BERNAT ESGLÉSIA, 972
 BERNAT ESPANYOL, 899, 968, 969, 970; testimoni, 985
 BERNAT FRUGA, 302
 BERNAT FUSTER, honor de (Santa Eugènia de Berga), 836
 BERNAT GARROFAR, 1034, 1035
 BERNAT GUIFRÉ, testimoni, 253
 BERNAT GIG, testimoni, 287
 BERNAT GILABERT, 294
 BERNAT GUADAMIR, testimoni, 354
 BERNAT GUAL, 548; marit de Maria, 547
 BERNAT GUÀRDIA, 617, 844
 BERNAT GUARDIOLA, 476
 BERNAT GUASC, testimoni, 966
 BERNAT GUERAU, 923; alou, 295
 BERNAT GUIFRÉ, 324, 345
 BERNAT GUIFRÉ, jutge, 298
 BERNAT GUIGO, 294
 BERNAT GUILLEM, 356, 367, 395; alou de (Torelló), 406
 BERNAT GUILLEM DE GURRI, honor de (Santa Eugènia de Berga), 836
 BERNAT GUILLEM DE LLUÇA, testimoni, 450
 BERNAT GUITARD, 335; testimoni, 315
 BERNAT JEROVAR, 324
 BERNAT LAPET, clergue i testimoni, 927
 BERNAT LLUNEI, testimoni, 450
 BERNAT MALET, 639; marit de Maria, 640
 BERNAT MANRESA, 437
 BERNAT MARC, vinya de, 315
 BERNAT MARTÍ, alou de (Sant Martí Sescorts), 465
 BERNAT MERCER, escriptor, 816
 BERNAT MIARÓ, 642; honor (la Guàrdia), 585
 BERNAT MIQUEL, marit de Guilleuma, 927; testimoni, 917
 BERNAT MIRÓ, 319, 638; testimoni, 343
 BERNAT MOLINER, 779
 BERNAT MONTELLS, 520
 BERNAT MUSSOL, 544
 BERNAT OCTUBRE, monjo cellerer, 984
 BERNAT OCTUBRE, sacerdot regent la Guàrdia i escrivà, 1024
 BERNAT OL·LOFRED, 282
 BERNAT OLIBA, 786
 BERNAT OLIBA, marit de Ferrera, 764
 BERNAT PASQUAL, 728; testimoni, 922
 BERNAT PELLICER DE TORRENT, 522
 BERNAT PERE, testimoni 409
 BERNAT PERE, monjo, 419, 464
 BERNAT PLA, 711, 1036; batlle, 1064
 BERNAT PONÇ DE VILARLLONG, 700
 BERNAT POU, 560
 BERNAT PUIG, 498, 734
 BERNAT PUJALT, sabater, 1009
 BERNAT QUERÓ, fill de Pere, 1050
 BERNAT RAMON, sagristà, 426, 427
 BERNAT RATFRED, 218
 BERNAT REG, 776
 BERNAT RICARD, testimoni, 749
 BERNAT RIERA, 834
 BERNAT RIPOLL, testimoni, 778
 BERNAT ROSSELL, prevere regent Castellvell, 959

- BERNAT ROSSINYOL, 589
 BERNAT ROURELL, testimoni, 927
 BERNAT RUIR, 160
 BERNAT SALA, 516, 584
 BERNAT SALES, 957
 BERNAT SALETA, mas, 262
 BERNAT SANJUST, 527
 BERNAT SANT ANDREU, 608
 BERNAT SERRA, 1014, 1038; honor (Tavèrnoles) 711
 BERNAT SERRADELL, 562
 BERNAT SITJÀ, 1025, 1038
 BERNAT SUBAC, marit d'Adaleda, 558
 BERNAT SUNIÀ, testimoni, 152
 BERNAT TAVÈRNOLES, 418
 BERNAT TEITIR, ciutadà de Barcelona i testimoni, 923
 BERNAT TORD, 477
 BERNAT TORD, avi de Bernat Tord, 477
 BERNAT TORRENT, honor de (la Guàrdia), 642
 BERNAT VIGATÀ, honor de (Vic), 954
 BERNAT VINYAL, camp de (Vic), 600
 BERNAT VITULI, 725
 BERNAT, ADALBERT, 225
 BERNAT, ANDREU, 294
 BERNAT, BERENGUER, 247, 526
 BERNAT, GUILLEM, 383; alou, 387; testimoni, 450
 BERNAT, PERE, 705; testimoni, 314
 BERNAT, PONÇ, 351; testimoni, 428
 BERNAT, RAMON, 426, 427, 429; testimoni, 295
 BERNAT, BERNAT, testimoni, 544
 BERNER, monjo, 339
 BERÓ, dona d'Amalric, 62, 71
 Bertemund, puig de (Roda), 77
 BERTÍ, 129, 203; rèdits de 821; terme 1071
 BERTRAN, 465
 BERTRAN, abat de Cluny, 1023
 BERTRAN, fill de Goadus de Curull, 493,
 BERTRAN, levita i testimoni, 449, 450
 BERTRAN, prevere, 412
 BERTRAN, sacerdot, 663, 666, 687
 BERTRAN, terra de, 173
 BERTRAN BONFILL, 262
 BERTRAN CANUT, 713
 BERTRAN DE CASADEVALL, 814; testimoni, 779
 BERTRAN DE CASTELLAR, 449
 BERTRAN DE LLOBERA, 473
 BERTRAN DE MIRAMBELL, 519
 BERTRAN DE RIERA, 804; testimoni, 863
 BERTRAN DE SAU, testimoni, 776
 BERTRAN DE SOLALLONG, 449
 BERTRAN DE VILAMUNTÀ, 400
 BERTRAN LANGUARD, testimoni, 256
 BERTRAN MIRAMBELL, 552, 554
 BERTRAN RIAMBAU, 321
 BERTRAN, ARNAU, 429
 BERTRAN, BERENGUER, testimoni, 941
 BERTRAN, BERNAT, 324
 BERTRAN, BERNAT, testimoni, 940
 BERTRAN, FERRER, marit de Ramona, 745
 BERTRAN, GUILLEM, testimoni, 557
 BERTRAN, ISART, alou de (Gurb), 417
 BERTRAN, PERE, 469; testimoni, 917
 BERTRÓ MIRÓ, testimoni, 342
 Besalú, 139; comtat, 426, 427
 Besora, 680, 755; feu, 221, 469; terme 139
 BESORA, BERNAT DE, 493
 Beuloví, mas (Sant Hipòlit), 679, 980
 BEULOVÍ, PERE, 980
 Beví, alou (Besora), 139
 BEVÍ, BARTOMEU DE, 1014, 1025, 1038
 Biblioteca (llibres), 288
 BIGORÇ, 122
 Bilmund, terra (castell Cornil), 10
 Bines, lloc (Manlleu), 586
 BIOSCA, PERE GUILLEM, 429
 BIRART, batlle, 450
 Bladí, vinya (Tavèrnoles), 27
 BLANC DE VIC, marit de Narbona, 960
 BLANC, PERE, 1021
 BLANCA, dona de Pere Marc de Santa Eugènia, 759, 762
 Blanmo, 26
 Blanquet, mas, 462

- BLANQUETA, germana de Pere Marc de Santa Eugènia, 759, 760, 762
 Bleda, 646, 651, 725, 926; cambrer, 734; castell, 952; església, 595, 757, 1056; monestir, 1029; priorat, 926; rector, 729, 733, 766, 767, 919, 987, 1037, 1039; rectoria, 903
 Bo, mas (Folgueroles), 929, 1049
 BOADA, 426, 427
 BOADELLA, 351
 BOCEGA, TEUDERIC anomenat, 123
 Boeci, llibre, 288
 Boella, camp (Malla), 743
 BOFILL, BERENGUER, testimoni, 885
 BOFILL, BERNAT, testimoni, 890
 Boix, lloc (Rupit), 105
 BOIXADORS, RAMON DE, 456
 BOIXADORS, RAMON GUILLEM, 429
 BOIXEDA, JOAN DE, sacerdot i testimoni, 885
 Boixedera, alou, 181
 BOIXERONS, 189
 Bojons, alou, 139
 Boleders, honor (Torelló), 989
 BONADONA, 159, 318
 BONADONA, alou de (Folgueroles), 211
 BONADONA, camp de (Torelló), 959
 BONADONA, DEVODA, 63
 BONADONA, dona de Vidal, 221
 BONADONA, fidel de Guillem Morató, 321
 BONADONA, filla d'Undiscle i Guisla, 183
 BONADONA, mare d'Alaric, 74
 BONADONA, mare d'Elderic, 73
 BONADONA, mare d'Ermetruit, 220
 BONADONA, nora de Guitard Jofred, 262
 BONADONA, terra de (Roda), 65; terra de (Savassona), 116
 Bonafilla, terra, 288
 Bonamic, 860, 966
 Bonamoca, terra (Roda), 195
 Bonamuca, 179
 BONANA, GUILLEM DE, testimoni, 898
 BONANAT DE SANT HIPÒLIT, testimoni, 933
 BONANAT D'OM, clergue de Vic, 1032
 BONAPAR, BERNAT, 303
 Bonariga, mas, 404
 Bonariga, vinyes (Savassona), 259
 Bonarigues, lloc (Savassona), 521; honor (Savassona), 598
 BONELL DE LA GUÀRDIA PILOSA, 1002
 BONELL, GUILLEM, testimoni, 610
 BONESIND, prevere, 2
 BONET DE QUADRES, testimoni, 557
 BONFILL, 110, 115, 211, 241
 BONFILL, abat, 152, 155
 BONFILL, alou de (Sescorts), 229; alou (Vilalleons), 245
 BONFILL, batlle i testimoni, 323
 BONFILL, casa, 308
 BONFILL, clergue, 247
 BONFILL, diaca i escrivà, 327
 BONFILL, difunt, 151
 BONFILL, frare, 184
 BONFILL, fill vescomtessa Ermessenda, 271
 BONFILL, levita i escrivà, 328, 420
 BONFILL, levita i monjo, 414
 BONFILL, marit de Gerberga, testimoni, 195
 BONFILL, marit d'Ermessenda, 254
 BONFILL, monjo, 231, 409,
 BONFILL, prevere, 110, 393
 BONFILL, prevere i escrivà, 354
 BONFILL, prevere i monjo, 429
 BONFILL, prevere, monjo i escrivà, 122, 392
 BONFILL, sacerdot, 96, 114, 137, 149, 164, 189, 199, 226, 231, 256, 314
 BONFILL, sacerdot i canonge, 199, 339
 BONFILL, sacerdot, canonge i escrivà, 352
 BONFILL, sacerdot i escrivà, 158, 247, 343
 BONFILL, sacerdot, monjo i escrivà, 317
 BONFILL, sagristà, 199
 BONFILL, sotsdiaca, 322
 BONFILL, sotsdiaca i escrivà, 316

- BONFILL, terres de (Sant Martí Sescorts), 257
- BONFILL, testimoni, 99, 128
- BONFILL, [...], monjo i escrivà, 419
- BONFILL ADALBERT, testimoni, 230
- BONFILL AINARD, 393
- BONFILL ANTONI, alou de, 311
- BONFILL ATÓ, alou de (Roda), 231, 256
- BONFILL BELS, testimoni, 248
- BONFILL DE FALS, 160
- BONFILL DE SANT JULIÀ, 158
- BONFILL DE TERRADES, 158
- BONFILL DEL CASTELL DE FALS, 122
- BONFILL GAUFRED, 243
- BONFILL GUADAMIR, marit de Florència, 410
- BONFILL GUILLEM, 288
- BONFILL JOAN, 261
- BONFILL NET, testimoni, 233
- BONFILL OLIBA, testimoni, 213, 232, 234, 302, 327, 231, 241
- BONFILL TEDBALL, 324
- BONFILL TRASOER, 199
- BONFILL, ARNAU, 288
- BONFILL, BERTRAN, 262
- BONFILL, BORRELL, 152, 218
- BONFILL, ERIBAU, 290, 298
- BONFILL, GUILLEM, 140, 154, 343, 394, 404; alou (Roda), 317, 327
- BONFILL GUILLEM, marit de Benfeta, 240
- BONFILL, GUSCULÍ, 288
- BONFILL, LEDGARD, monjo i testimoni, 253
- BONFILL, SENDRED, 199; terra de, 66; terra de (la Guàrdia), 115; terra de (Roda), 83; testimoni, 138, 167
- BONHOME ADROER, alou de, 315
- BONHOME GUILLEM, 138
- BONHOME, RAMON, testimoni, 383
- BONIGA, fill de Samuel, 772
- BONÍSSIM, GAUSFRED, 426, 427
- BONISTÓ, jueu de Vic, 940, 942, 943
- BONMACIP, 860
- BONMACIP, jueu de Vic, 931
- BONONIA, FERRER DE, fiador, 719
- BONPAR, 477
- BONPAR DE SURROCA, 564
- Bonrepòs, monestir, 690
- BONUÇ, 97, 174
- BONUÇ, germà de Sunifred, 109
- BONUÇ, sacerdot, 199
- BONUÇ, terra de, 136
- BONUÇ, AGREMUNT, 863
- BONUÇ, Pere, 484, 863; testimoni, 610
- BONUÇ, Ramon, 863
- BONUÇI, vegeu BONUÇ
- Bonus, mas (Mirambell), 1021
- Boquet, mas, 493
- Boranc, castell, 926
- BORD DE PONÇ GUILLEM, 473
- BORRELL, 10, 324
- BORRELL, canonge de Girona, 474
- BORRELL, cunyat de Gausbert, marit d'Alba, 218
- BORRELL, escolàstic i escrivà, 160
- BORRELL, escrivà i germà d'Alba, 218
- BORRELL, germà de Ramon Bonfill, 199
- BORRELL, marit d'Arsenda, 187
- BORRELL, sacerdot, 85, 288
- BORRELL ADROER, 288
- BORRELL BONFILL, 152, 218
- BORRELL DELÀ, 152
- BORRELL GIBERT, 160
- BORRELL, BERNAT, anomenat Tardiu, 341
- BORRELL, BREMON, 262
- BORRELL, GUILLEM, 335, 341, 350, 352, 464; alou de (Roda) 328; terra de (Sant Martí Sescorts), 257
- BORRELL, PERE, 307, 341, 359; alou de (Sau), 414
- Boirell, Ramon, terra de (Folgueroles) 379
- BORRELLERES (Sescorts), 886
- BOSC, ARNAU DE, rector de Vilanova, 962, 1040
- BOSC, BERENGUER DE, testimoni, 944, 1001
- BOSC, BERNAT DE, 690

- BOSC, DEULOGUIA DE, marit de Maria, 938
 BOSC, GUILLEM DE, testimoni, 1001
 BOSC, GUILLEM OLIBA DE, 429
 Bosc, mas, 469; mas (Querós) 624; mas (Sau) 425; mas (Vilobí) 575; molí del mas (Querós), 624
 BOSC, JOAN, 906
 BOSELL, dona d'Ulf, 4
 BOSOM, RAMON, 383
 Bosquerons, molins, 493
 BOT, OLIBA, testimoni, 157
 BOTA, dona de Guillem Arnall, 428
 BOU, BERNAT, 934, 938; testimoni, 951
 BOU, PERE BERNAT, 370
 BOU, RAMON, testimoni, 328
 Bovades, lloc (Roda), 691; terra (Roda), 944
 Bovera, monestir, 690
 BRACS, BERNAT, 988
 BRANDOVÍ, 133
 Brandric, terra (Vilagermà), 33
 Breviari, llibre, 709
 Bris, torrent que va de Codinac a (Sant Martí Sescorts), 441
 Brucfet, lloc (Seva), 866
 Brucnou, 449
 BRUFÀ, PERE, nét de Ponç de Cubelles, 904
 Bruguer, lloc, 70; (Sau), 432; roques, 469; alou, 493; honor (Roda), 975; seira (Roda), 317
 BRUGUERA, BERNAT DE, 991
 BRUGUERA, FERRER DE, 735, 793, 890, 966, 1007; fiador, 822; marit d'Elisenda, 951; testimoni, 715, 716, 719, 878
 BRUGUERA, GUERAU, 921
 BRUGUERA, GUILLEM DE, marit de Guilleuma, 922
 BRUGUERA, PERE, terra, 629
 Brugueres (terme de Voltregà), 68; (Vilatersana), 6
 BRUGUERES, FERRER DE, testimoni 742
 Bruguerola, mas, 607
 Brugueroles, 416; lloc (Sant Joan de Fàbregues), 432; mas, 536, 537
 Brui, en (possessió), 207
 Brull, 96, 152, 298, 429, 605; terme, 433
 Brull, parròquia: vegeu Sant Martí de Brull
 BRULL, castlà, 655
 BRULL, GUILLEM DE, testimoni, 827
 BRULL, PERE DE, 709
 BRUNISSEDA, dona d'Alexandre de Tanyà, 928
 BRUNISSEDA, dona de Berenguer de Casserres, 748
 BRUNISSEDA, filla de Ramon de Serra i Maria, 702
 BUC, 312; lloc (Sant Martí Sescorts), 216; torrent (Sescorts), 242, 590; prop del (Salassona), 66
 BUGATELL, Arnau, 670
 Bugera, lloc (Vilanova), 1040
 Buixó, Coma de (Vilanova), 322
 BULA, Joan, 833
 BULGARÀ, anomenat Morató, 49
 BULLA, JOAN, testimoni, 905
 BUNUER, RAMON, 263
 BURDI, BERENGUER, testimoni, 747, 761, 763, 773
 BURDO DE FONT, 774
 BURDO DE TENES, 690
 BURDO VIOLO, 530
 Burgesa, 991
 BUTINUR, ARNAU, testimoni, 191
 BUTIRÓ, OLIBA, testimoni, 213, 214, 230
 BUTIRÓ, OLIVÀ, testimoni, 152

— C —

C[...] DE VILAR, cambrer, 1007
 Cabana, la (Vilanova), 431
 Cabanea, mas (Vilanova), 979
 Cabanell, 152
 Cabanil, torrent, 403
 CABESSA, JOAN, 449
 Cabrer, mas, 639

- Cabrera, castell, 900 bis; feu, 334; fisc, 311; roca 105
 CABRERA, vescomte 761
 Cabrera a Vic, camí que baixa de, 202
 CABRERA, ADALEDIS DE, 539
 CABRERA, BERNAT DE, 698 trís
 CABRERA, GUERAU DE, 769
 CABRERA, GUILLEM DE, 478; alou, 487
 CABRERA, OLIBA DE, 130
 CABRERA, RAMON DE, 478
 CABRERA, RAMON DE, canonge de Vic, 709
 Cagarella 158; torrent, 286
 Cagaler, riu 370
 Caïm, vila 369
 Calaf, 290, 298, 1002, 1021; camí de, 615, 1021; castell, 238, 298, 863
 CALAF, ARNAU DE, cambrer, 659, 716
 CALAF, BARTOMEU DE, 473
 Calaveleles, homes de, 680
 CALAVELL, FABRO DE, monjo, 951
 Calcia, mas (Roda), 256; bosc, 226, 231
 Calda, font (Cardona), 774
 Caldes, 426, 427
 CALDES, ELIES DE, prevere i testimoni, 912
 Caliet, honor, 1029
 CALIET, PERE, era de (la Guàrdia), 754
 Calis, mas (la Guàrdia), 858
 Calix (la Guàrdia), 398
 Calix anomenat de Torrent, mas, (la Guàrdia) 1060
 CALIX, JULI DE, honor de (la Guàrdia) 632
 CALIX, PERE, 1060
 Callers, feixa (Sau), 712
 CALLERS, BERENGUER DE, 473
 CALLÍS, PONÇ DE, 680
 Calonge, 122, 160; castell, 160, 290; terme 238
 Calonge de Maresme, castell de, 473
 CALONGE, RAMON, 429
 CALV, MIRÓ, 247
 CALVELL, BERNAT, clergue de Vic, 846
 CALVERIA, GUILLEM DE, testimoni, 1024
 Calz, lloc (la Guàrdia), 858
 CAMA, BERNAT, honor (Roda), 635
 Camarasa, castell, 426, 427
 CAMASÓ, ELISENDA, 1050
 Cametes, les (Roda), 256
 Camí, camp (Malla), 972
 Caminal, mas (Roda), 680
 Camp, honor (Sant Esteve de Vinyoles), 620; honor (Sescorts), 883; mas, 673; mas (Manlleu), 915
 Camp de Cília, feixa (Savassona), 596
 Camp del Pont, feixa, 891
 CAMP, PERE, marit d'Antiga, 1009
 CAMPAMAR, GUILLEM DE, clergue i testimoni, 945; escriptor jurat església de Manlleu i escrivà, 978; sacerdot escriptor de Manlleu i escrivà, 1022; sacerdot i escriptor església de Manlleu, escrivà 989; sacerdot i testimoni, 944
 Campcoltera, mas, 607
 Camp-ras, 449
 Camprodon, 197
 CAMPRODON, GUILLEM DE, testimoni, 688
 CAMPRODON, PERE DE, prevere i rector de Sant Vicenç de Torelló i escrivà, 898
 Camps, lloc (Sant Esteve de Vinyoles), 386; mas (Manlleu), 1005; mas (Vilalleons), 529
 CAMPS, BERENGUER DE, testimoni, 934
 CAMPS, RAMON DE, fiador, 942
 CAMPS, TOMASA, filla de Simó Crivillers, 1058
 Canal Mala (castell Cornil), 16; torrent, 31
 Canaleta (Sant Martí Sescorts), 237
 CANALEU POC, 900 bis
 Canallea, camí que va a, 15
 Cananeres, riu, 518; torrent, 254, 910
 Canelles, 122
 Canet, 294

- Canetes, torrent, 928
 Canigó, monestir, 184
 CANOSURNO, PONÇ, 418
 Cànoves, terme, 1062, 1071
 Cantacorbs, mas (Vic), 223, 600, 603,
 792, 796
 Cantagrill, honor (Roda), 1013
 Cantallops, 97; puig, 250
 Cantallops, parròquia: vegeu Sant
 Martí de Cantallops
 Cantalodes, honor (la Guàrdia), 565
 Canut, honor (la Guàrdia), 795
 CANUT, BERNAT, honor (la Guàrdia),
 797
 CANUT, BERTRAN, 713
 CANUT, MIR 158
 CANVIADOR, DAVID, jueu, 940
 Canyabars, 139
 Canyamàs, 1066; baronia 408
 CANYAMÀS, FERRER DE, 726
 CAORC, ARNAU DE, 473
 CAORC, PERE DE, 473
 CAPELL, ARNAU, 1060
 CARAMELLA, BERENGUER DE, testimoni,
 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797,
 821, 828
 CARAVIDA, jueu, 820
 CARBIO, prevere, 30, 36
 CARBONELL, 552
 CARBONELL (nom), 533
 CARBONELL DE TORRENT, 210
 CARBONELL, JAUME, honor de (Vic), 954
 CARBONELL, RAMON DE, testimoni, 833,
 843
 CARBONERES, ARNAU, 966
 Carcassona, comtat, 426, 427
 Cardasner, torre, 139
 Cardener, riu, 473
 Cardona, 122, 152, 278, 412, 426, 427,
 437; abat, 473, 545; carrer de la
 vila de Cardona a la font Calda,
 774; castell, 152, 160, 290, 295,
 298, 610, 774; cavallers i prohoms,
 456; comtat, 160; duc, 278, 1004;
 hospital, 290; palau del vescomte,
 697; sal, 278, 290, 456, 473; terme,
 122, 774; vescomte, 967, 1016;
 vinya, 96
 CARDONA, ARNAU RAMON, 880
 CARDONA, BERENGUER BERNAT DE, 429
 CARDONA, BERNAT DE, 433
 CARDONA, GALCERAN DE, canonge de
 Vic, 750, 806
 CARDONA, GUERAU DE, 637
 CARDONA, GUILLEM, 426, 427, 456,
 508, 594
 CARDONA, HUG DE, 921; notari de Vic,
 983, 1032; notari públic de Vic,
 966
 CARDONA, RAMON DE [vescomte de Car-
 dona Ramon Folc V], 727, 751,
 827, 918; fiador, 765
 CARDONA, RAMON DE, de Vic, 875, 877;
 ciutadà de Vic, 792; fiador, 786,
 822; marit d'Ermessenda 878, 879;
 testimoni, 761, 799
 CARDONA, RAMON DE, germà de Ramon
 Folc vescomtes, 456
 CARDONA, RAMON DE, marit d'Elisenda,
 473
 Cardosa, vinya (la Guàrdia), 858
 Carerac, 109; (Sant Martí Sescorts)
 113; torrent, 242; vil·la 121
 CARIMEN, GUILLEM, testimoni, 450
 Carladès, 426, 427
 Carlet, Puig, mas de, 469
 Carner, lloc, 97
 Carosa (Brull), 444
 Carpi, 96
 CARRERA, ANDREU, honor de (la Guàr-
 dia), 892
 CARRERA, FERRER DE, prevere i testi-
 moni, 848
 CARRERA, GENER DE, testimoni, 701

- CARRERA, GUILLEM, rector de Berà i Creixell, 956
- Cartagena, arquebisbat, 926
- Casacoberta, mas, 680
- Casademunt, mas (Sau), 736
- Casadevall, honor (Manlleu), 730; mas (Centelles) 705
- CASADEVALL, BERENGUER DE, 991; testimoni, 866
- CASADEVALL, BERNAT DE, fiador, 942
- CASADEVALL, BERTRAN DE, 814; testimoni, 779
- Casal, honor, 991; mas (la Guàrdia), 771; mas (Vilanova de Sau), 485, 549, 550
- Casals Prevedrals, 387
- CASAMITJANA, JOAN, 583, 618
- CASANOVA, BERNAT DE, testimoni, 982
- CASANOVA, GUILLEM DE, testimoni, 786
- Cascabous, casa (Sau), 687
- CASCALS, ARNAU, 473
- Caselles, 186; mas (Olost), 692
- CASELLES, BERENGUER DE, escriptor jurat i escrivà, 863
- CASELLES, PERE DE, 96
- Cases d'Allà, 486
- Cases de Berà, 904
- CASES, GUILLEM, anomenat Terrada, 1010
- Cases, les 33; lloc (Vilalleons) 250; mas (Vilalleons) 914, 1065
- CASESDELLÀ, FERRER DE, germà de Bartomeu Esteve, 912
- CASESDELLÀ, PERE DE, marit de Guilleuma, 912
- CASESMITJANES, ARNAU DE, testimoni, 978
- CASOVER, PERE, testimoni, 857, 928
- CASSARD, GUILLEM, escriptor i escrivà, 705; escrivà, 918; rector de Torelló i escrivà, 959, 994; rector de Torelló, notari i escrivà, 1019
- Cassats, carrer que va a, 1013
- Casserres, 1, 12, 18, 39, 52, 53, 58, 68, 82, 84, 88, 91, 95, 101, 102, 112, 113, 114, 126, 131, 133, 134, 140, 142, 143, 144, 151, 153, 156, 168, 170, 172, 174, 175, 182, 188, 189, 194, 196, 202, 206, 209, 211, 212, 215, 216, 218, 222, 224, 229, 237, 240, 243, 246, 249, 250, 251, 255, 257, 260, 266, 269, 274, 281, 282, 283, 285, 286, 293, 297, 304, 306, 308, 310, 312, 319, 320, 325, 330, 331, 332, 333, 334, 336, 337, 338, 340, 348, 350, 353, 360, 363, 365, 368, 371, 373, 374, 376, 379, 380, 381, 382, 383, 385, 392, 398, 402, 404, 415, 416, 417, 421, 422, 433, 434, 435, 437, 444, 445, 459, 460, 462, 463, 471, 480, 488, 489, 495, 499, 518, 521, 530, 545, 546, 552, 555, 564, 569, 573, 575, 578, 586, 595, 596, 598, 608, 613, 614, 615, 617, 618, 620, 624, 642, 647, 648, 661, 668, 676, 679703, 706, 708, 713, 714, 718, 720, 753, 765, 772, 776, 790, 832, 838, 841, 849, 875, 1039; alou, 138, 430, 491, 728, 730, 774, 914, 915, 930, 937, 981, 834, 930, 1005; apèndix, 32, 33, 35, 62, 71, 72, 121, 123, 132, 136; arxiu, 161; basílica, 22, 61; camí de 1013; camí que va de la Guàrdia a Casserres, 565; cambrer, 865, 962, 976, 977; casal, 484; cases 189; castell, 5, 22, 426, 427, 651 (Saserres), 952; clos, 630; domini, 465, 482, 514, 618, 619, 662, 685, 714, 732, 735, 758, 889, 897, 934, 935, 938, 949, 953, 954, 957, 980, 982, 986, 1001, 1003, 1014, 1025, 1036, 1038, 1039, 1045, 1049, 1053, 1057, 1058; església, 73, 277, 572, 684, 691, 770, 890, 909, 924; jutge, 809, 830, 1048; lloc, 25, 277, 633; lloc prop de, 93, 118; monestir 12, 39, 73, 77, 82, 89, 90, 92, 115, 116, 120, 125, 129, 146, 147, 148 bis,

- 161, 165, 180, 185, 195, 198, 204,
219, 226, 227, 236, 239, 243, 254,
258, 263, 267, 268, 273, 275, 278,
280, 284, 289, 292, 303, 305, 311,
322, 344, 346, 356, 377, 378, 383,
384, 387, 394, 399, 400, 401, 402,
403, 414, 418, 421, 425, 432, 436,
439, 453, 457, 461, 478, 493, 500,
502, 505, 510, 515, 506, 514, 524,
529, 532, 534, 535, 536, 537, 538,
542, 543, 549, 550, 559, 562, 567,
571, 581, 583, 585, 593, 597, 601,
602, 606, 607, 611, 612, 616, 621,
622, 625, 630, 632, 634, 639, 641,
643, 640, 650, 657, 660, 669, 671,
676, 677, 678, 694, 696, 699, 710,
711, 712, 737, 740, 741, 742, 745,
746, 750, 751, 754, 782, 796, 798,
807, 811, 812, 831, 848, 853, 883,
891, 909, 910, 924, 925, 926, 928,
931, 932, 933, 936, 939, 940, 943,
947, 949, 955, 964, 967, 973, 974,
984, 985, 987, 988, 989, 993, 1000,
1006, 1011, 1028, 1047, 1048, 1054,
1061, 1064, 1065, 1066; prior, 76,
135, 210, 223, 301, 366, 395, 405,
408, 410, 422, 440, 442, 446, 455,
456, 458, 478, 479, 490, 492, 494,
496, 497, 501, 502, 503, 507, 512,
517, 520, 523, 525, 533, 545, 551,
556, 558, 560, 563, 568, 572, 574,
577, 579, 580, 582, 590, 592, 599,
600, 603, 604, 621, 623, 626, 628,
633, 638, 652, 653, 655, 656, 658,
660, 663, 665, 666, 667, 670, 673,
681, 693, 695, 697, 703, 725, 729,
733, 735, 736, 741, 743, 745, 752,
766, 767, 791, 826, 829, 834, 878,
886, 892, 893, 894, 895, 902, 903,
904, 908, 913, 916, 919, 923, 924,
926, 929, 930, 936, 946, 948, 952,
956, 960, 965, 990, 1001, 1004,
1029, 1033, 1041, 1042, 1043, 1046,
1052, 1062, 1063, 1067; prior del
castell de Casserres, 952; priorat,
1066, 1071; monjos, 403; muntanya,
61; priorat, 930, 1062, 1066, 1071;
riera, 103; roca, 5; terme, 14, 37,
39 42, 57, 62, 63, 67, 75, 263; terme
del monestir, 1062, 1071; vall de,
127; vinyes, 423
- Casserres, monestir, vegeu Sant Pere
de Casserres,
- CASSERRES, BENET, 699
- CASSERRES, BERENGUER DE, 742, 793,
821, 835, 885, 890; difunt, 979;
fiador, 719; marit de Brunissenda,
748; testimoni, 791, 907
- CASSERRES, BERNAT DE, 731; testimoni,
885, 895
- CASSERRES, HOMEDEDÉU, 881; marit
d'Ermessenda, 882
- CASSERRES, PERE DE, 1056
- CASSERRES, PONÇ, 509
- CASSOLES, LLORENÇ, testimoni, 744
- Castanya, 122, 288
- CASTANYÀ, BERNAT, 594
- CASTANYER, JOAN, 625, 658
- CASTANYER, PERE, 625
- Castell, 345; mas, 464
- CASTELL, BERENGUER DE, 630, 900 bis,
961
- Castella, 426, 427
- CASTELLÀ, AGNÈS DE, 1042, 1042
- CASTELLAR, BERTRAN DE, 449
- CASTELLCIR, GUILLEM DE, 680, 690
- Castellet, lloc (Espadamala), 318, 323,
409; lloc (Roda), 145; lloc (Sant
Joan de Fàbregues), 261, 849; lloc
(Vilanova), 254
- CASTELLET, PERE, 472
- CASTELLET, RAMON DE, testimoni, 951
- Castellfollit de Riubregós, 426, 427
- Castellfollit, terme, 238
- Castelló, 975; feu (Roda), 589, 1013;
honor (Roda), 975
- CASTELLÓ, BEATRIU, àvia d'Arnau de
Cabrera, 900 bis
- CASTELLÓ, DALMAU DE, 528, 773
- CASTELLÓ, GUERAU DE, 679, 687, 712;
honor (Sau), 612

- CASTELLÓ, PERE DE, testimoni, 845, 940, 941
 Castelltallat, 290, 298, 473; castell 545
 Castelltort, 278, 296, 315, 475, 608, 706, 902, 1021; Castelltort a la Torre, camí de 902
 CASTELLVELL, 957, 959
 CASTELLVELL, GUILLEM DE MONTCADA, 959
 Catalunya, 965, 1023; governador, 965
 Cató, llibre, 288
 Cautet, castell, 918
 Cavalleria de Jerusalem, 426, 427
 Celada de Terradelles, 288
 Celrà, vila, 62
 Centelles, 1059; parròquia 1072; terme 1062, 1071
 Centelles, vegeu Santa Coloma de Vinyoles
 CENTELLES, BERNAT DE, 690
 CENTELLES, EIMERIC DE, 705
 CENTELLES, ELISENDA DE, 750
 CENTELLES, GILABERT DE, 898; marit d'Elisenda, 832
 Centoll, 139
 Cerdanya, comtat, 426, 427
 Cerver, feixa (Sau), 712
 Cervera, 425, 457, 474; castell, 426, 427; terme 426, 427
 CERVERA, PONCET DE, 473
 CERVIÀ, GUILLEM GAUFRED, 426, 427
 Cervià, vegeu Sant Feliu de Cervià
 Cestret, serres de, 250
 Chancios, 96
 Chico, terra, 123
 Cicó, terra, 71
 CIDEN, FERRER DE, honor de (Roda), 982
 CÍLIA, dona de Simó Conill, 1007
 CÍLIA, filla de Bellfort i dona de Dalmau, 937
 Cingle Gros, lloc, 557
 CIRÀ, FERRER DE, 806
 Cirera, mas, 672
 CIRERÓS, BERNAT DE, fiador, 1000
 Ciresa, alou, 139
 Cisquer, església de, 298
 Claper, lloc, 311
 CLAPERS, GUILLEM DE, testimoni, 764
 CLAPERS, OLIVER DE, 529; fiador, 942
 CLAPÉS, SAURA, filla de Pere Farigola, 1054
 Clariana, 122, 152, 290, 298; castell, 290
 Clau, feixa (Tavèrnoles), 405
 CLAVELL, BERNAT, testimoni, 787
 CLERGUE, BERNAT DE, honor de (Roda), 923
 CLERIANA, BERENGUER, testimoni, 692
 Cleriana, vinya, 383
 CLOPERES, GUILLEM DE, testimoni, 859
 CLOPERS, OLLER DE, fiador, 840
 Clos, el, 509; lloc (Sant Martí Sescorts), 332; lloc (castell de Rupit), 17; mas, 414; sota el, 991
 Clos de Prat, feixes (la Guàrdia), 1060; honor (la Guàrdia), 1029
 Closell 528
 Closells, 464; lloc (Savassona), 198; mas (Sant Esteve de Bas), 699
 Closos de la quintana del mas Codinac (Torelló), 959
 Clot, lloc (Folgueroles), 482; lloc (Roda), 775, 951
 Clotes (Vic), 1049
 CLOTES, BERNAT DE, testimoni, 715, 716, 723
 CLOTES, RAMON DE, 690
 CLUNIZET, prior, 926
 Cluny, 277, 746, 748, 1023; abat, 408, 450, 747, 749, 926; capítol, 926; confraternitat, 50; convent, 270, 277, 408, 449, 510, 740, 747
 COC, ARNAU, 773
 COC, GUERAU, testimoni, 940, 941
 Cocard, 456, 473
 COCARD, BERNAT, 473
 Codina, lloc (Sant Martí Sescorts), 25; lloc (Roda), 65; vila, 11
 CODINA, BERNAT, 953, 958, 960, 1061; batlle de Manlleu, 898

- CODINA, BERNAT, notari públic de Cas-
 serres i escrivà, 1013
 Codinac, mas, 680; mas (Torelló), 959,
 1055; quintana del mas (Torelló),
 959; terra, 469; Codinac a Bris,
 torrent que va de (Sant Martí
 Sescorts), 441
 CODINAC, BERENGUER DE, pare de Pere,
 1055; marit de Saurina, 1019
 CODINAC, JOAN, 957; marit d'Agnès,
 898, 911, 959
 CODINAC, PERE DE, marit de Beatriu,
 911, 959
 CODINAC, RAMON DE, 674
 CODINACS, GUILLEUMA, 832
 Codines (Vilanova), 431; lloc (Tavertet),
 418; mas, 418
 Codines Roges (Sau) 452
 Col·legi, 278, 585
 Colera, 197
 Coll, lloc (Folgueroles), 514; mas
 (Roda), 486; mas (Folgueroles),
 514, 862, 955
 COLL, ARNAU DE, fiador, 887, 925
 COLL, GUILLEM DE, 724
 COLL, GUILLEUMA DE, 955
 Coll, honor de Bernat (Vic), 600
 COLL, JAUME DE, testimoni, 846
 COLL, JOAN, 635
 COLL, SIMÓ DE, cambrer 1019
 Collell (Roda), 230, 339; camp (Roda),
 701; honor (Manlleu), 834
 Collell de Croses, 185
 COLLELL, PERE ARNAU DE, testimoni,
 931
 Collformic, 429
 Collsabadell, 294
 Collsuspina, 290, 298, 429, 593, 755
 Collterrer, 105
 Coloba, terra, 62
 Colom, mas (Roda), 420, 680, 885,
 944, 945, 1013
 COLOM DE FONTS, PERE, marit de Ber-
 narda, 885
 COLOM DE GUARDIOLA, 691
 COLOM, MARIA, filla de Pere, 1047
 COLOM, PERE, 731, 860; fill de Bernar-
 da Colom i marit de Maria, 944;
 marit de Maria, 945, 982, 1022,
 1047, 1062
 COLOM, PERE, marit de Bernarda,
 917
 COLOMA, filla d'Aldegarda, 263
 COLOMA DE FONTS, Maria, 885
 COLOMA, BERNARDA, dona de Pere Co-
 lom, 917, 944
 COLOMA, dona de Guadamir, 80
 COLOMA, filla de Guillem Adalbert,
 420
 COLOMA, MARIA, 951
 Colomer (Sant Martí Sescorts), 330;
 coma, 557
 COLOMER, GUILLEM DE, 991
 Colomina, vinya (Roda), 420
 Coloms, alou (Sescorts), 229
 Cols, lloc, 486
 COLUB, SUNIFRED, 234
 Columbà, fraginal (Mirambell), 659
 Coma (Brull), 444; camp (Vilanova),
 962; feixa, 991; honor (Roda),
 339; lloc (Sant Martí Sescorts),
 312; lloc (Roda), 343; mas, 832;
 mas (Roda), 759, 760, 761, 762,
 763, 769, 887; mas (Sant Vicenç
 Sarriera), 601; mas (Tavertet), 581;
 terra (Roda), 583
 COMA DE SOTA LA ROCA, FERRER, 1011
 Coma Llòbrega, mas (Folgueroles),
 737, 763
 COMA LLÒBREGA, RAMON DE, 1036
 COMA, BERENGUER, 562; fiador, 942
 COMA, FERRER, 981, 1028, 1034; marit
 de Maria, 905; testimoni, 905,
 915, 917
 COMA, FRANCESC, marit de Gersenda, 841
 COMA, GUILLEM, 492
 COMA, PERE DE, 760; clergue i testi-
 moni, 1022
 COMA, PERPINYÀ DE, marit de Maria,
 682
 Comalassa (Manlleu), 140, 147; (Roda),
 62, 71

- Comaleva, mas (Sescorts), 669
 Comallòbrega, vegeu Coma Llòbrega,
 Comallonga, mas, 473
 Comapassa, peça (la Guàrdia), 1017
 Comarigues, peces (Sescorts), 886
 COMELL, PERE, 897
 Comella (Sant Martí Sescorts), 237
 Comellar, honor (Roda), 656
 Comelles, 509; feixa (Roda), 982
 Comells, torrent, 981
 COMELNARICOSA, terra de, 89
 COMERMENA, BERENGUER DE, procurador
 capella Vilaseca, 869, 870
 Comes (Sant Martí Sescorts), 208, 255;
 alou, 139; lloc (Tavertet), 246, 573;
 lloc (terme de Casserres), 74
 Comespregones, 288
 COMPANY, 174, 208, 340
 COMPANY, marit de Gerberga, 329
 Company, mas de (Vilanova), 909
 COMPANY, sacerdot, 299, 301, 363
 COMPANY RIBERA, 615
 COMPANY, GUILLEM, testimoni, 315
 COMPANY, MIR, testimoni, 315
 COMPANY, PERE, 677; marit de Bernarda,
 626; mas de (Vilanova), 471
 Compte, mas, 390
 COMTE, JAUME, batlle de Centelles,
 705
 CONANGLELL, BERNAT, 599
 Conca, mas (Vilalleons), 986
 CONCA, FERRER DE, fiador, 840
 CONELS, torrent de, 897
 Conesa, 484; castell, 383
 Conflent, comtat, 426, 427
 Congost, 199, 298; (Sau), 452, 625;
 riu, 62
 Conill (Mirambell), 152; Conill a Sant
 Martí, camí que va de, 1021; camí
 que va a, 902; castell (Mirambell),
 315, 706; mas (Roda), 890, 1007;
 mont, 152; serra d'en (Roda), 922;
 terme (Mirambell), 238, 902
 CONILL, PERE, 609, 638
 CONILL, SIMÓ, marit de Cília, 1007
 Coniller de sa Costa, mas (Centelles),
 705
 Conjunta, Mala, lloc (Folgueroles),
 300, 301
 CONSTANTÍ, prior de Casserres, 425,
 450, 474
 Constantí, terra (Tavèrnoles), 27
 Corbatera (Sant Martí Sescorts), 330,
 336, 337; (la Guàrdia), 517; (Sant
 Martí Sescorts), 333; roca, 108
 Corçà, castell (Àger, Noguera), 288
 Corcó, terme, 95; trilles, 392
 CORDOVELLA, MIRÓ, 104
 CORIDIA, PERE, 914
 CORNAC, visitador general assignat per
 Cluny, [...], 749
 Cornellà, 426, 427
 Cornellà de Llobregat, 364
 CORNELLA, DALMAU DE, 709
 Cornellana, lloc, 294; mas, 462
 Cornet, 189
 Cornil, castell, 1, 3, 4, 9, 10, 16, 23,
 50
 Cornudells, lloc (Sant Hipòlit), 347,
 504; mas (Sant Hipòlit), 679
 CORNUDELLS, AMALRIC DE, 443
 CORNUDELLS, BERNAT DE, 1035
 Coromina vescomtal, 456
 Coromina, 143, 505; (Folgueroles),
 274; (Mirambell), 552; alou (Fol-
 gueroles), 146; feixa, 441; honor
 (Roda), 921; mas (Taradell), 520;
 mas (Tavèrnoles), 532
 Coromines, 71, 72, 128, 241, 518, 598;
 (Roda), 920, 975; (Sant Martí Ses-
 corts), 257, 353; (Savassona), 319,
 542; lloc (Vilanova), 273; mas, 273;
 mas (Savassona), 623, 708; mas
 (Vilanova), 704, 979, 997, 1030
 COROMINES, ARNAU, 680
 COROMINES, GUILLEM DE, 1019
 COROMINES, PERE DE, testimoni, 923
 COROMINES, RAMON DE, 623, 755, 847,
 856; testimoni, 688
 COROMINES, ROMAU DE, testimoni, 1009

- COROMINES, TOMÀS DE, testimoni, 1019
- Corrieres, mas (Manlleu), 850
- CORRIERES, OLIVA DE, 468
- Cortada, torrent de, 216
- CORTADA, BERNAT DE, testimoni, 917
- CORTADA, JOAN, 938
- CORTAL, feixa de na (la Guàrdia), 795, 797
- CORTAL, GUILLEM, honor de (la Guàrdia), 892
- CORTÈS, PERE, 690
- Cortils, batllia, 908; lloc (Sau), 452; mas (Sau), 452, 668, 693, 908; rèdits del mas (Sau), 693
- CORTILS, DOMÈNEC, 625
- CORTILS, PERE, 663
- Corts (Roda), 394; pla de, 426, 427; vil·la (apèndix de Casserres) 136; vil·la (Sant Martí Sescorts), 365
- CORTS, BERNAT DE, monjo, 755, 756, 773
- Corts, franqueses de, 426, 427
- Coscojosa, 288
- Costa, lloc (la Guàrdia), 528, 662, 892; lloc (Roda), 164, 226, 256, 314; lloc, anomenat Fromic (Roda), 231; mas, 772; mas (la Guàrdia), 795, 797; mas (Manlleu), 937; mas (Vic), 560
- COSTA, ARNAU, 499
- COSTA, ARNAU GUILLEM anomenat, 489, 490
- COSTA, BERENGUER, 526
- COSTA, BERNAT, 662
- COSTA, GUILLEM GUERAU DE, 486
- COSTA, PERE, 526, 570, 560, 619, 868, 1070; fiador, 857, 888
- COSTA, RAMON, honor de (la Guàrdia), 892
- COSTELL, DOLÇA, honor de (la Guàrdia), 732, 735
- COSTES, ARNAU DE, testimoni, 934, 938
- COSTES, BERNAT DE, testimoni, 658, 741, 742, 748, 971
- COSTES, FERRER DE, testimoni, 723, 724
- COSTES, FRANCESC DE, testimoni, 835
- Cova (Sant Martí Sescorts), 126; honor (Sau), 611
- COVETA, PERE DE, sacerdot i testimoni, 944
- Coyeguet, priorat, 751
- Creixell, 464, 773; castlania, 408; castell, 749, 926; església, 926; terme, 749, 807, 812
- CREIXELL, RAMON, 401
- Creixeta, feixa (Sau), 664
- Cresadis (Sesgorgues), 362
- Crespà, puig, 387
- CRESPIÀ, PERE, pare d'Elisenda, 990
- Creu de Casserres (Roda), 1022
- Creu, camí que va de Sorerols a la, 731
- Creu, feixes de la (Roda), 982
- Creu, la (Roda), 420
- CREUS, prevere, 13
- Crevacors (Mirambell), 1021
- CRISTIÀ, PERE, pare d'Elisenda, 990
- Crivillers, mas (Sant Sadurní d'Osor), 1020
- CRIVILLERS, PERE, 1020
- CRIVILLERS, SIMÓ, pare de Tomasa Camps, 1058
- Cromeyera, coma (Torelló), 959
- Croselles, mas (Ullà), 699
- Crosa, coma (la Guàrdia), 632
- Croses, mas, vegeu Crous, mas
- Croses, Collell de, 185
- CROSES, PERE, honor de (Tavernoles), 711
- CROSES, RAMON DE, testimoni, 686
- Crous, mas (Tavertet), 399, 461, 720
- Cruïlles, 197
- CUB, RAMON, testimoni, 158
- CUBELLES, PONÇ, avi de Pere Brufà, 904
- Cubells, castell, 426, 427
- Cugul, puig, 557
- Cugular, lloc (la Guàrdia), 49
- Cugullades, mas, 781

- CUGULLADES, PERE DE, 876
 Cuixà, vegeu, Sant Miquel de Cuixà
 Culfrencola, 18; camí de Gorga a, 18
 Culfret, torrent de (Vilanova), 471
 CURRIENER, PERE, 730
 Currieres, mas, 961
 CURRIERES, RAMON, 1005
 Curs, camí que ve de Poses i va a la
 fàbrica de, 848
 CURS, PERE DE, sagristà, 1013
 CURT, BERENGUER, honor de (la Guàr-
 dia), 732, 735
 CURT, MARIA, 1057
 CURT, RAMON, 553, 758
 CURT, RAMON, marit de Ramona, 945
 Curull, castell, 493
 CURULL, BERNAT DE, 569; marit de
 Saurimonda, 540
 CURULL, GOAUDUS DE, 493
 Cusca, 91 bis
 CUSPINEDA, FERRER DE, testimoni, 859
- D —
- Dacó, 113, 125; terra, 125
 DACÓ, ONOFRE, 160
 Dadala, casa (Savassona), 53
 Dadila, terra de, 143
 Dalmau, 208, 242, 244; mas (Vic), 948,
 953, 954, 958, 1014, 1025, 1038;
 terra (Sant Martí Sescorts), 260
 DALMAU, ardiaca de Vic, 690
 DALMAU, arxilevita, 690
 DALMAU, germà d'Amat Oliba, 288
 DALMAU, marit de Barbarreta, 192
 DALMAU, marit de Cília, 937
 DALMAU CASTELLÓ, 528, 669
 DALMAU D'ÀNGLE, clergue de Roda i
 testimoni, 993; rector de Roda i
 escrivà, 971, 982; rector de Roda,
 1001, 1024
 DALMAU DE CASTELLÓ, 773
 DALMAU DE CORNELLÀ, 709
 DALMAU DE MIRAVALLS, rector de Roda,
 944, 945
 DALMAU DE VILARLLONG, testimoni,
 942, 943
 DALMAU VERDAGUER, 894
 DALMAU, ARNAU, 382
 DALMAU, BERENGUERA, 1014, 1038
 DALMAU, GUILLEM, 376
 DALMAU, MARIA, 953, 954; dona de Pere
 Dalmau, 948
 DALMAU, PERE, marit de Maria, 948
 DALMAU, RAMON, 426, 427, 526
 Damiu, terra (Folgueroles), 77
 Dane, cavall, 426, 427
 Daniel, vilar, 262; vinya (vall de
 Sau), 20
 DAT, testimoni, 110
 DAVID, testimoni, 121
 DAVID CANVIADOR, jueu, 940
 DAVID, SUNIFRED, 154
 De senectute, llibre, 288
 DECI, marit d'El-ló, 17
 Decretalibus, llibre, 709
 Decretalis, llibre, 709
 DESSCALIES, Ramon, testimoni, 895
 DELÀ, 46; terra (terme de Sau), 92;
 vinya, 85
 DELÀ, BORRELL, 152
 DELÀ, MIR, difunt, 302; alou de, 321
 Dendred, terra, 66
 DEODAT, BELLÓ, 288
 DESIDERI, GUILLEM, 154
 DESPLÀ, ARNAU GUARTÀ, 745
 Desturia, coma, vegeu, coma d'Esturió
 DEUDADA, de cognom Adalgarda, dona
 de Sal-la, 164
 Deudat, 290
 Deudat, castell, 298
 DEULOGUIA, marit de Maria, 934
 DEULOGUIA DE BOSCH, marit de Maria,
 938
 Devesa de Mambla, 680
 Deveses, les (Pruit), 285
 Devodelles, alou, 139; lloc (Torelló)
 167, 294
 DOD, vegeu DOT
 DODA, filla de Guitard de la prole de
 Jofred, 262

- DODANA, GUILLEM, 765
 Dodó, 189
 Dodz, lloc (Gurb), 593
 Dois, lloc (la Guàrdia), 735; lloc (vall d'Osor), 21; torrent de, 735
 DOLA, PERE DES testimoni, 731
 DOLÇ DE RODA, testimoni, 860
 DOLÇA, 610
 DOLÇA, filla de Guilleuma de Sore-rols, 686
 DOLÇA, filla de Pere i Guilleuma Altafaja i dona de Guillem, 971
 DOLÇA, germana de Bernat, abat de Cardona, 473
 DOLÇA D'AIGUAVIVA, 482
 DOLÇA COSTELL, honor de (la Guàrdia), 732, 735
 DOMÈNEC, 152, 242
 DOMÈNEC, serra de, 231
 DOMÈNEC, vicari, 94
 DOMÈNEC DE MAIANS, escolar i testimoni, 1022
 DOMÈNEC DE ROCAFORT, 500
 DOMÈNEC, RAMON, terra de, 369
 DOMERIC, terra de (castell Cornil), 10
 Donat, terra (Roda), 59, 62; terra (terme de Casserres), 74
 DONELL, AMAT, testimoni, 342
 DONUÇ, 178, 189
 DONUÇ, prevere, 139
 DONUÇ, ADALBERT, testimoni, 327
 DONUCI, vegeu DONUÇ
 DORCA, MIR BERENGUER anomenat, 394, 399
 Dos Montanyes, 105
 Doscastells, castell, 469, 493, 680
 DOSCASTELLS, GUILLEM BERNAT DE, 469
 Dosmunts, 50, 95, 105
 Dosrius, 1066; baronia, 408; batllia del castell, 789; castell, 507, 789, 1041, 1042; cena, 936; parròquia, 726; terme, 507
 DOSRIUS, AGNÈS DE, 1043
 DOSRIUS, BERNAT DE, 507
 DOSRIUS, RAMON DE, 493
 DOT, 180, 189; testimoni, 67, 119
 DOT, PERE, clergue i testimoni, 1024; regent Sant Martí Sescorts i es-crivà, 1007
 DOT, RAMON, 328
 Doxdetament, 452
 DRAPER, honor de (la Guàrdia), 758, 934, 938
 DRAPER, JOAN, honor de (Roda), 923
 DRAPER, RAMON, 754, 758
 DRAPERÀ, GUILLEUMA, 858
 DROGUS, RAMON, 130
 DRUDA, neboda d'Oliba, 158
 DUIANA, terra de (Sant Martí Sescorts), 32
 DULCIBUS, GUILLEM DE, 862
 Duocastella, vegeu Doscastells
 Durable, 60; casa, 110; terra (Sant Martí Sescorts), 32; vinya (Roda), 79
 DURAN, marit d'Ermessenda, 521
 DURAN, marit de Riquil·la, 200
 DURAN, prevere i escrivà, 96
 DURAN, sacerdot, 158
 DURAN, testimoni, 136
 DURAN GUADALL, 290, 298
 DURAN VETELL, 924; clergue, 864
 DURAN, MIR, testimoni, 316
 DURAN, PERE, 598
 DURANÇA, 297
 DURÀVUL, 62
 Durban, vinyes, 282, 676
 Durcal, lloc (Mirambell), 200
 Durians, lloc, 991
 Durio, honor (Vilalleons), 986
- E —
- Ebrí, alou d' (Savassona), 325
 EBRÍ, FOLC, 286
 ECCENÓ, sacerdot, 149
 Eccó, 62; terra, 62
 ECFRED, EICFRED, vegeu ACFRED
 ECI, GUILLEM, 261
 ECIÓ, testimoni, 138
 ECUIR, 166
 Edola, lloc, 247

- EGA, 84
 EGI, terra d', 38
 EGIDI DE RODA, pare de Deuloguia, 938
 EGIDI, monjo, 709, 773
 EGÓ, 139; alou d', 139
 EGÓ, dona d'Argemir, 77
 EICÓ, testimoni, 71
 EICÓ, terra d', 123
 EICÓ, GUITARD, testimoni, 213
 EIGULINA, vídua de Joan Sesmon, 364
 EIMERIC DE CENTELLES, 705
 EIMERUDE, dona de Guillem Ató, 344
 EIXEMÈN, 96; terra d' (Roda), 96
 ELDEFRED, 8, 31
 ELDEFRED, vinya d' (vall de Sau), 20
 ELDEMAR, 49, 96
 ELDEMAR, AMAT, oncle de Bonfill Tedball, 324
 ELDERIC, fill de Bonadona, 73
 ELDERIC, testimoni, 60
 ELDRIC, AMAT, 197, 288; fill d'Ermen-garda i marit de Gersenda, 154
 ELDRED, 24
 Elegod, vinya, 62
 ELIA, AMALRIC, testimoni, 248
 ELIARD, 227
 EL-LEBÓ, 139
 EL-LEMAR, Giscafred, 154
 EL-LEMAR, Guifré, 160
 EL-LEMAR, Ramon, 288
 EL-LEMAR, Senfre, 149
 EL-LEMAR, terra d', 62
 EL-LESENDA, vinya d' (Coscollosa), 288
 EL-LESINDA, 139
 EL-LIARDA, fillola d'Oda, 139
 EL-LIARDA DE MOLELLES, 294
 EL-LÓ, 178
 EL-LÓ, filla d'Undiscle i Guisla, 183
 EL-LÓ, dona de Deci, 17
 EL-LÓ, terra d', 57, 62
 EL-LUBÓ, terra d', 71
 ELIC, 42
 ELIES, 118
 ELIES, monjo, 427
 ELIES, terra (Sant Martí Sescorts), 25
 ELIES DE CALDES, prevere i testimoni, 912
 PLA, ELIES DE, 737, 763, 785, 789, 793, 813, 814, 820, 821, 822, 831, 837, 868, 887; testimoni, 803; batlle i testimoni, 808; canonge de Vic i testimoni, 839; ciutadà de Vic, 786; fiador, 810; fiador, 842; testimoni, 747, 768, 783, 789, 799, 806, 812, 816, 819, 847, 853, 855, 856, 857
 ELIES DE PLA, marit de Pasquala, 748
 ELISABET, 294
 ELISABET, mare de Guillem de Cardona, 508
 ELISENDA, dona d'Ademar de Riera, 819
 ELISENDA, dona d'Arnau de Saniars, 978, 989, 993, 994
 ELISENDA, dona de Ferrer de Torrents, 688, 831
 ELISENDA, dona de Gener de Paganes, 993
 ELISENDA, dona de Gilabert de Centelles, 898
 ELISENDA, dona de Mateu Guardiola, 982, 1022
 ELISENDA, dona de Pere de Ferrer, 971
 ELISENDA, dona de Pere de Salesnoves, 1019
 ELISENDA, dona de Pere Rossinyol, 744
 ELISENDA, dona de Ramon Guillem, 397
 ELISENDA, filla d'Arnau Capell, 1060
 ELISENDA, filla d'Arnau de Saniars, 994
 ELISENDA, filla de Bernarda Colom, 944
 ELISENDA, filla de Bernat Espanyol, 969
 ELISENDA, filla de Pere Colom, 885
 ELISENDA, filla de Pere Cristià o Crespià, 990
 ELISENDA, filla de Pere Guillem de Vilatersana, 1024

- ELISENDA, filla d'Elies de Pla, 837
 ELISENDA, germana d'Arbert de Sentfores, 698 tris
 ELISENDA, germana de Bonell de la Guàrdia Pilosa, 1002
 ELISENDA, jove de Ramona de Sala, 866
 ELISENDA, mare de Ferrer, 966
 ELISENDA, vídua de Ferrer de Bruquera, 951
 ELISENDA, vídua de Ramon de Cardona, 473
 ELISENDA CAMASÓ, 1050
 ELISENDA DE BELLPUIG, 898
 ELISENDA DE CENTELLES, 750
 ELISENDA DE RIUDEPERES, 817
 ELISENDA DE VILAGERMÀ, dona de Pere Andreu, 780
 ELISENDA ORRIOLA, 953, 954
 ELNA, 197
 ELNA, mare d'Amalric, 173
 Elna, terra (Roda), 15
 EMBOLAD, testimoni, 177
 EMBREMON, 149
 EMENGARD, sacerdot, 328
 EMÓ, 53, 63, 193
 EMÓ, difunta, 167
 EMÓ, DONA DE GUI SAD, 62, 72
 EMÓ, terra d' (Vilagermà), 43
 EMOFRINS, terra de (Vilagermà), 41
 Emposta, mas, 690
 En, vila, 426, 427
 ENDOLÇA, filla de Bertran de Mirambell, 554
 ENFESTA, 238
 ENFESTA, GUILLEM D', testimoni, 774
 ENGÈLIA, 213
 ENGÈLIA, MIRÓ, 230
 Englesia, 261
 ENGRÀCIA, vescomtessa, vegeu Engúncia, vescomtessa
 ENGÚNCIA, 37, 39, 137
 ENGÚNCIA, vescomtessa [d'Osona, dona d'Ermemir II], 96, 97, 105, 111, 152
 ÈNNEC, 134, 262
 ÈNNEC, marit d'Anlo, 62
 ÈNNEC, sacerdot, 319
 ÈNNEC AMALRIC, difunt, 241
 ÈNNEC DE TREBOSC, 110
 ÈNNEC RABASSOLA, 152
 ÈNNEC, ADALBERT, testimoni, 241
 ENNEGÓ, ALDEBERT, 334
 ENNEGÓ, GUILLEM, 181
 ENOVÍ, marit de Renil, 67
 ENRIC, 144, 162, 227
 ENRIC, jutge, 154
 ENRIC, levita, 151, 148 bis
 ENRIC, levita, monjo i escrivà, 138, 152, 155, 163, 164
 ENRIC, levita, monjo i jutge, 181
 ENRIC, monjo, 141, 159
 ENRIC, monjo de Casserres i canonge de Vic, 189
 ENRIC, testimoni, 181
 ENVOLAT, SANÇ, 214
 Epístoles de Pau, llibre, 709
 ERALL, batlle, 321
 ERALL, 160
 ERALL DE MAIÀ, 473
 ERALL GUADALL, 160
 Erclerola (Sant Martí Sescorts), 378
 Ercon, 137
 ERES, PERE D', 736, 922; canonge de Vic, 709, 829; canonge i notari públic de Vic, 759, 761, 762; canonge notari públic de Vic i escrivà, 738; notari de Vic, 900, 930; notari públic de Vic, 760, 819; notari de Vic difunt, 928
 ERGIUD, PONÇ D', 557
 ERIBAU, arxilevita, 122
 ERIBAU, bisbe, 152; bisbe d'Urgell, 165; bisbe i vescomte [d'Osona, germà de Ramon I], 160
 ERIBAU, canonge, testimoni, 189
 ERIBAU, clergue, 199
 ERIBAU, jutge, 247
 ERIBAU BOECI, 189
 ERIBAU BONFILL, 290, 298
 ERIBAU, BERNAT, 315
 ERIBAU, PERE, marit de Ramona, 586
 ERIMANY MIRÓ, 160

- Ermarquimbal, terra, 119
 ERMEGODA, 136
 ERMEL·LA, 163
 ERMEMIR, 13, 55, 87, 89, 96, 116, 163, 247, 257, 291, 292; alou d' (Savassona), 198
 ERMEMIR, marit d'Ermessenda, 173 bis
 ERMEMIR, marit de Guifreda, 110
 ERMEMIR, sacerdot, 199
 ERMEMIR, sacerdot difunt, 345
 ERMEMIR, terra d', 62, 73; terra d' (Roda), 60; terra d' (Tavèrnoles), 87
 ERMEMIR, testimoni, 63, 65, 121,
 ERMEMIR, vinya d', 63
 ERMEMIR OLIBA, testimoni, 316, 328
 ERMEMIR QUINTILIÀ, sacerdot i canonge, 189, 199
 ERMEMIR RANIL, 158
 ERMEMIR, AMAT, alou d', 279; vinya d' (Torelló), 220
 ERMEMIR, GUILLEM, 190, 317
 ERMEMIR, PERE, 366
 ERMEMIR, RAMON, 261
 ERMENARD, 62
 ERMENARD, fill d'Oliba i Susanna, 60
 ERMENARD, terra d' (Vilagermà), 35
 ERMENGARD, Bernat, 286, 310
 ERMENGARD, Pere, 380
 ERMENGARD, RAMON, mas d', 536
 ERMENGARDA, 154, 157, 168, 175, 191, 368
 ERMENGARDA, alou d' (Sant Martí Sescorts), 141
 ERMENGARDA, dona de Berenguer Fruga, 279, 321
 ERMENGARDA, dona de Bernat Espinalt, 973
 ERMENGARDA, dona de Felip Sunifred, 235
 ERMENGARDA, dona de Guifré, difunta, 247
 ERMENGARDA, dona de Martí, 475
 ERMENGARDA, dona de Patrici, 111
 ERMENGARDA, dona de Ramon Sunifred, 238
 ERMENGARDA, dona de Sendred, 243
 ERMENGARDA, dona d'Oliver, 86
 ERMENGARDA, filla d'Undiscle i Guisla, 183
 ERMENGARDA, germana de Bernat Bermon, 383
 ERMENGARI, levita, 486
 ERMENGOL, pare de Ramon, 236
 ERMENGOL, comte, 160, 290, 298
 ERMENGOL, fill d'Oda, 139
 ERMENGOL, levita, 236, 288
 ERMENGOL, marit d'Oliva, 239
 ERMENGOL, sacerdot, 346
 ERMENGOL, sacerdot i monjo, 427
 ERMENGOL GUILLEM, 443
 ERMENGOL GUIBALD, testimoni, 298
 Ermengol Llac, cases, 332
 ERMENGOL, BERENGUER, 449
 ERMENGOL, BERNAT, 290, 298
 ERMENGOL, FOLC, 218
 ERMENGOL, GUILLEM, 261
 ERMENGOL, PERE, 218
 ERMENGOL, RAMON, 148 bis
 Ermengúncia, 139
 Ermenric, 1
 Ermeriga, 38
 Ermessena, coma (Sant Martí Sescorts), 436
 ERMESSENDA, 36, 123, 431, 610, 691
 ERMESSENDA, camp d' (la Guàrdia), 798
 ERMESSENDA, comtessa, 61, 122, 160
 ERMESSENDA, comtessa de Barcelona, 197
 ERMESSENDA, dona d'Adroer, 192
 ERMESSENDA, dona de Bernat, 289
 ERMESSENDA, dona de Bernat Amat, 362
 ERMESSENDA, dona de Bonfill, 254
 ERMESSENDA, dona de Duran, 521
 ERMESSENDA, dona de Guillem, 203
 ERMESSENDA, dona d'Ermemir, 173 bis
 ERMESSENDA, dona d'Homededéu de Casserres, 882
 ERMESSENDA, dona de Joan Amalric, 580
 ERMESSENDA, dona de Pere de Surroca, 921

- ERMESSEDA, dona de Ramon, 443
ERMESSEDA, dona de Ramon de Cardona, 877, 878, 879
ERMESSEDA, dona de Ramon Folc, 277
ERMESSEDA, dona de Sunifred, 139
ERMESSEDA, filla de Goadus de Curull, 493
ERMESSEDA, filla de Guillem Adalbert, 420
ERMESSEDA, filla de Guillem, 454
ERMESSEDA, filla de Ramon de Codinac, 674
ERMESSEDA, mare de Guillem Guàrdia, 706
ERMESSEDA, nora d'Oda, 139
ERMESSEDA, terra d' (castell Cornil), 1
ERMESSEDA, vescomtessa [de Cardona, dona de Ramon Folc I], 207, 271, 278, 290, 298, 342, 349, 356, 447, 510
ERMESSEDA BELLFORT, 644, 645, 669
ERMESSEDA DE VILA, honor d' (Sau), 687
ERMESSEDA PARRA, 424
ERMESSEDA SOLÀ, 897
ERMETRUIT, 75, 121, 189, 291, 310; vinya, 73
ERMETRUIT, dona de Teuderic, 56, 62
ERMETRUIT, filla de Bonadona, 220
ERMETRUIT, mare d'Arnau, 244
ERMETRUIT, vescomtessa [d'Osona, dona de Guadall], 8, 13, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 50, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 64, 71, 72, 74, 79, 105, 122,
ERMETRUIT DE TORRENT, 294
Erteres, lloc d' (Roda), 635
ERUMIR, marit de Ponça, 329
ERUMIR, testimoni, 262
ERUMIR OLIBA, testimoni, 313
ERUMIR, BERNAT, 351, 403
ERUMIR, MIR, terra d' (Roda), 214
ERUMIR, PERE, 486
ERUVIS, 419
ERVIGI, 110
ESCALA, 126
ESCALCES, GUILLEM, 802
Escalles (Roda), 108; mas, 84; roca, 73
Escamaria, terra d', 71
Escayola, peça (Manlleu), 961
ESCLARMONDA, dona de Ramon del mas Tarot, 1049
ESCLARMONDA, vídua de Berenguer de Malla i dona de Bernat Anglès, 849
Esclua, alou (Mirambell), 304
ESCLUDA, RAMON, 398
Esvlusa, 47
Esconells, vinya d', 262
ESDUVA, marit de Livol, 62
Esfondrats, delmes, 747; torrent, 233
Església, mas, 493
ESGLÉSIA, BERENGUER D', testimoni, 854
ESGLÉSIA, BERNAT, 972
ESMERADA, testimoni, 193
ESMERARD, 33
ESPADAMALA (Torelló), 220, 221, 253, 265, 279, 287, 302, 321, 323, 326, 406, 419, 582, 409; puig, 419; vil·la, 318
ESPADAMALA, BERENGUER D', marit de Guilleuma, 582; testimoni, 985
ESPANYOL, BERNAT, 899, 968, 969, 970, 976; testimoni, 695, 698 bis, 985
ESPANYOL, PERE, honor d' (Santa Eugènia de Berga), 836
ESPANYOL, TOMÀS, 739
Esparraguera, mas, 295
ESPARRAGUERA, RAMON D', 699
ESPECIOSA, dona de Sunifred, 62
Espeirando, alou (Sant Martí Sescorts), 215
ESPETOSA, 65
ESPÍGOL, MIQUEL D', canonge de Vic, 842
Espina, coll d', 290, 298, 429
ESPINA, FERRER D', 882
Espinalb, lloc (Roda), 316, 358
Espinalt, l' (Roda), 488; mas (Sant Joan d'Oló), 973
ESPINALT, AGNÈS, 973

- ESPINALT, BERENGUER, 973
 ESPINALT, BERNAT, marit d'Ermengarda, 973
 Espinosa (Tavertet), 381
 Esplugu, lloc, 93; lloc (Roda), 5; lloc (Sant Martí Sescorts), 112; mas (Sau), 611; molí, 755, 821; molí (Sant Martí Sescorts), 366
 ESPLUGA, ARNAU D', 497; marit de Maria, 512
 ESPLUGA, BERNAT, 129, 497
 ESPLUGA, DALMAU D', rector de Torelló, 1055
 ESPLUGA, PERE D', marit de Maria, 611
 ESPLUGA, PERE, notari de Casserres i escrivà, 905
 Esplugues (Roda), 370; alou, 288
 ESPLUGUES, GUILLEM MIR D', testimoni, 370
 ESPLUGUES, PERE GUIFRÉ, 370
 ESPLUGUES, RAMON D', 418
 ESPONA, RIPOLL D', 698 bis
 Esqueric (Vilobí), 1012; torrent, 1026
 Estable, puig (Pruït), 285
 ESTABLE, GUILLEM, testimoni, 167
 ESTADELLA, molins d', 426, 427
 Estallador, lloc (Roda), 226, 231, 256, 314
 ESTANBONA, 551
 ESTANY, BERENGUER D', escriptor jurat i escrivà, 928; testimoni, 803, 808, 825, 835, 836, 837, 851, 852, 854, 855, 856, 858, 859, 862, 864, 865, 868, 872, 876, 869, 871, 873, 876, 877, 884, 901, 923, 964, 969
 Estany, l', 324, 351, 429, 444, 449
 Estanya, castell de Sant Pere, 288
 Estanyol, lloc (Vic), 960
 Estefanes, mas, 179
 ESTEFANIA, 247, 340
 ESTEFANIA, àvia de Berenguer de Castell, 961
 ESTEFANIA, filla de Guitard Josfred, 262
 ESTEFANIA DE TERRASSOLA, 991
 ESTEVE, alou d' (Mirambell), 200; mas d' (Roda), 912; mas d' (Sant Andreu de Bancells), 617; mas d' (la Guàrdia), 1060; terra d' (Roda), 73
 ESTEVE, monjo, 298
 ESTEVE, prior de Casserres, 651, 961
 ESTEVE DE MÚRCIA, 473
 ESTEVE, GUADALL, 303
 ESTEVE, RAMON, 393; casa (Vilalleons), 245
 Estiberga, 47
 Estopanyà, castell, 426, 427
 ESTOROGUIT, PERE, testimoni, 785
 Estrada (la Guàrdia), 491
 ESTRADA, PERE RAMON D', 449
 Estrader, alou, 175
 ESTRADER, marit de Riquil·la, 128
 Estudia, terra (Selva Negra), 62
 Esturió, lloc (Roda), 231; coma, 234, 247
 EUDALDA, 23
 EUDURA, 189
 EUGENI, papa, 474
 EUZÓ, GUITARD, testimoni, 234
 Evangeli segons sant Joan, 190
 Evangeli segons sant Lluc, 190
 Evangeli segons sant Mateu, 190
 EXEMÈN, marit d'Oruça, 79

— F —

- FABER, PERE, 1021
 FABRA, BENATORI, 153
 Fàbrega, coll, 185; honor (Roda), 1013; torrent, 468
 Fàbregues, lloc, 36
 FABRI, BENET, 302; testimoni, 313
 Fàbrica, lloc (Manlleu), 730; mas (Manlleu), 850; mas (Torelló), 961; torrent, 961
 FÀBRICA, PERE, marit de Maria, 730; testimoni, 1022
 FABRO DE CALAVELL, monjo, 951
 FABRU, ARNAU, 698 tris
 Fageda, lloc (Sau), 329

- Fagedes, mas, 179; mas (Vilanova), 647, 990
- FAGEDES, BERNAT DE, 808
- Fages (Susqueda), 2
- FÀGIL, difunt, 115
- Falcó, 456
- Falconera, roca (terme castell Cornil), 50; roca (Vilanova), 254, 431
- FALGÀS, 382
- FALGUER, BERENGUER, fiador, 840
- FALGUERA, FERRER, fiador, 942
- Falgueres, camp (Folgueroles), 405
- FALGUERES, PERE DE, 690
- Fals, 152, 963; castell, 122, 473, 545; terme, 916
- FALS, PERE PONS DE, 456
- FARIGOLA, escriptor jurat, 762
- FARIGOLA, NADAL DE, testimoni, 831
- FARIGOLA, PERE DE, Pere de Farigola, 695; escriptor jurat i escrivà, 738, 759, 760, 761, 762; testimoni, 738, 746, 775, 814, 817, 840, 846, 853, 863, 864
- FARIGOLA, PERE DE, pare de Saura Clapés, 1054
- Farners, castell, 290
- Faruc, 181
- FEDAR, OLIVA, 258
- Feixa (Mirambell), 304
- Feixa, coromina (Mirambell), 1021
- FEIXA, FERRER DE, testimoni, 845
- Feixes, lloc (Roda), 618; lloc (Torelló), 409; peça (Torelló), 582; vall (Sant Esteve de Vinyoles), 386
- FELIP, fill de Ramon de Cardona, 879
- FELIP SUNIFRED, marit d'Ermengarda, 235
- Femades, mas (Seva), 776
- Fengolar, camp, 546
- FERIGOLA, [...], testimoni, 806
- Ferran, lloc, 426, 427
- Ferrer, 484
- FERRER, fill de Ferrer de Bruguera, 966
- FERRER, fill de Ramon de Serra i Maria, 702
- Ferrer, mas (la Guàrdia), 971; mas (Roda), 923
- FERRER, sagristà i testimoni, 450
- FERRER ALBERT, 891
- FERRER ALTIU, honor de (la Guàrdia), 934
- FERRER ARNAU, honor de (Santa Eugènia de Berga), 836
- FERRER BRUGUERA, 735
- FERRER COMA, 981, 1028, 1034
- FERRER COMA DE SOTA LA ROCA, 1011
- FERRER D'ANGLE, marit de Beatriu, 918, 920, 921, 922
- FERRER DE [...], testimoni, 848
- FERRER DE BONONIA, fiador, 719
- FERRER DE BRUGUERA, 735, 793, 890, 966, 1007; fiador, 822; marit d'Elisenda, 951; testimoni, 715, 716, 719, 878
- FERRER DE CANYAMÀS, 726
- FERRER DE CARRERA, prevere i testimoni, 848
- FERRER DE CASEDELLÀ, germà de Bartomeu Esteve, 912
- FERRER DE CIDEN, honor de (Roda), 982
- FERRER DE CIMIOLES, rector de Centelles, 898
- FERRER DE CIRÀ, 806
- FERRER DE CODINA, 1035
- FERRER DE COMA, marit de Maria, 905; testimoni, 917, 975
- FERRER DE CONCA, fiador, 840
- FERRER DE COSTES, testimoni, 723, 724
- FERRER DE CUSPINEDA, testimoni, 859
- FERRER DE FEIXA, testimoni, 845
- FERRER DE FONTANELLA, prevere notari públic de Roda i escrivà, 951
- FERRER DE LAPART, testimoni, 688
- FERRER DE LLOBOSA, marit de Maria, 557
- FERRER DE MARTINA, testimoni, 741

- FERRER DE MASSANA, sacerdot lloctinent escrivania de Roda i escrivà, 944, 945
- FERRER DE MONT-RODON, 804
- FERRER DE PARRA, 612
- FERRER DE PEDROSES, 885
- FERRER DE PONT, 690
- FERRER DE RUIXOL, testimoni, 548
- FERRER DE SALA, 886
- FERRER DE SANT JULIÀ, clergue i procurador, 1047
- FERRER DE SAROCA, 865
- FERRER DE SURIGUERES, 756
- FERRER DE SURROCA, testimoni, 890
- FERRER DE TAVERTET, 435
- FERRER DE TORNAMIRA, canonge de Vic, 773; testimoni, 759, 760
- FERRER DE TORRENT, 831, 834; testimoni, 719
- FERRER DE TORRENTS, marit d'Elisenda, 688
- FERRER DE VALL, 764, 799
- FERRER DEL MAS SURROCA, 718
- FERRER DES FITÓ, testimoni, 1009
- FERRER D'ESPINA, 882
- FERRER D'HOSPITAL, testimoni, 792, 794
- FERRER D'UILINA, 690
- FERRER FALGUERA, fiador, 942
- FERRER GALCERAN, 966
- FERRER GUILLEM, testimoni, 774
- FERRER MIRÓ, testimoni, 738
- FERRER PEBRE, 982
- FERRER PELLICER, 804
- FERRER SABATER, 853, 877, 878, 879, 997, 1030
- FERRER TORRENT, 826, 829, 830
- FERRER VERDAGUER, 681; honor de (la Guàrdia), 732
- FERRER VERDER, 662
- FERRER, GUILLEM, monjo, 715, 773
- FERRER, GUILLEM, marit de Maria, 722, 723
- FERRER, PERE, 519, 614, 768, 935; marit d'Elisenda, 971
- FERRER, PERE, monjo, 751
- FERRERA, dona de Berenguer Alegret, 672
- FERRERA, dona de Bernat Oliba, 764
- FERRERA, fill de Pere de Prat, 513
- FERRERA, lloc, 298
- FERRERA DE GUARDIOLA, dona de Pere Guerau, 860
- FERRERONS, homes de, 680; torrent, 192; vil·la, 242
- FERRERONS, Berenguer de, 464
- FERRIOL, 139
- FERRIOL, avi de Gaufred, 273
- Ferriol, camp, 273
- FERRIOL, testimoni, 158, 262
- Fertuï, puig, 388
- Feu, 331
- Figuera, feixa (Roda), 775, 844, 951
- Figuerola, església, 474
- FIGUEROLA, PERE DE, testimoni, 888
- Filolà, camp (Folgueroles), 228
- Finestres, 197
- FITÓ, FERRER DES, testimoni, 1009
- Fiubeca, mas (Sau), 687
- FLAMA, MIRÓ, 287
- FLAMIDRA, 460
- FLORENCIA, dona de Bonfill Guadamir, 410
- Floriac, 181
- FLUVIÀ, ARNAU, prevere, canonge de Vic i escrivà, 774
- FOIX, 426, 427
- FOLC, 122, 160, 290, 295, 357
- FOLC, ardiaca, 295
- FOLC, ardiaca germà de Ramon Folc, 277
- FOLC, fill de Geribert, 354
- FOLC, fill d'Oda, 139
- FOLC, marit de Maiassèn, 154
- FOLC, vescomte [de Cardona, Folc II germà de Ramon Folc I], 298, 342
- FOLC DE CARDONA, RAMON, vescomte [de Cardona, Ramon Folc V], 751
- FOLC EBRI, 286
- FOLC ERMENGOL, 218
- FOLC GERBA, 307
- Folc Geribert, bosc de, 254

- FOLC GUI SAD, 288
 FOLC MAFRED, 259, 292
 FOLC OLIVA, terra de (Folgueroles), 379, 395
 FOLC RAMON, alou de (Folgueroles), 482
 FOLC, RAMON, vescomte [de Cardona, Ramon Folc I, casat amb Ermesenda], 252, 277, 342
 FOLC, RAMON, vescomte [de Cardona, Ramon Folc II, fill d'Almodis], 447, 469
 FOLC RAMON, vescomte [de Cardona, Ramon Folc III, casat amb Elisabet], 508
 FOLC, RAMON, [vescomte de Cardona, Ramon Folc IV, casat amb Agnès de Tarroja], 727
 FOLC, RAMON, 429, 456, 473; pare de Guillem de Cardona, 508; testimoni, 450
 FOLCRÀ, 161
 FOLCRÀ, monjo, 348
 Folgueroles, 301, 737, 955, 1036; alou, 325; batllia, 763
 Folgueroles, parròquia, vegeu Santa Maria de Folgueroles
 FOLQUER, PERE, 808
 Fonollet, comtat, 426, 427
 FONOLLET, PEREGRÍ DE, testimoni, 787
 Fonollosa, castell de, 545
 FONSERÈ, vegeu FONTSERÈ
 Font, 226
 Font, mas (Cardona), 774
 Font de Gerard, vinya, 991
 FONT, ARNAU SA, 889
 FONT, BERNAT DE, sacerdot i testimoni, 810
 FONT, BURDO DE, 774
 FONT, MARIA DE, 774
 Fontanella, la (Roda), 245; molí, 876
 FONTANELLA, FERRER DE, prevere notari públic de Roda i escrivà, 951
 Fontanelles (Torelló), 409; Fontanelles, camí que va de Balaguer a, 731
 FONTANELLES, FERRER DE, prevere, 1045
 FONTANELLES, GUILLEM DE, clergue de Vic, 839
 Fontanelles, 323; peça (Centelles), 1059; peça (Torelló), 582
 Fontcoberta, 218, 288, 383; coromina, 423
 FONTELLES, ALAMAND DE, clergue de Granollers, 806; testimoni, 805
 FONTENELLES, GUILLEM DE, clergue de Vic, 853
 Font-oriola, torrent de (Sant Martí Sescorts), 353
 Fonts (Roda), 193, 231, 308, 316, 317, 358, 512, 675, 680, 682, 760, 762, 775, 844, 860, 951; vil·la (Roda), 183
 FONTS, BERENGUER ARNAU DE, 675
 FONTS, PERE GUERAU DE, 680
 FONTSERÈ, camí que va per, 54; lloc (Roda), 54, 234; mas (Roda), 759, 760, 761, 762, 763, 769, 788, 887, 1024
 FONTSERÈ, ARNAU DE, 760, 768, 821, 845, 846; fiador, 788, 835; testimoni, 895; honor de (Roda), 921, 922
 FONTSERÈ, GUERAU DE, fiador, 947; marit de Berenguera, 1024; testimoni, 675
 FONTSERÈ, PERE DE, testimoni, 512
 Fontvella, honor, 834
 Formic, coll, 429
 Formiguera, 426, 427
 FORMIGUERA, GUILLEM, 444
 Fornellets, alou 160
 Fornells, 160
 FORNER, RAMON, 802
 Forques, coll, 469
 FORRO, terra de, 147
 Fortont, recs, 262
 Fossar, lloc (Torelló), 959
 Fosses, 139
 Fradera, mas (Sant Martí Sescorts), 861, 882

- FRADERA, BERENGUERA DE, hortolana i bugadera, 848
- França, camí de, 54, 62, 71, 78, 140, 159, 178, 186, 195, 202, 224, 226, 230, 231, 232, 285, 316, 317, 338, 352, 635, 744, 920
- FRANCESC COMA, marit de Gersenda, 841
- FRANCESC DE COSTES, testimoni, 835
- FRANCESC DE MOLÍ, rector de Roda, 1013
- FRANCESC DE SANT VICENÇ, 1051
- FRANCESC DE SURROCA, testimoni, 848
- FRANCESC GUÀRDIA, 844
- FRANCESC TORRENT, 829
- FRANCESC, monjo, 520
- FRANCESCA, vescomtessa d'Osona [per Ermetruit], 8
- Franciac, 426, 427
- Francó, font (Sant Hipòlit), 235, 236
- Franquens (Sant Martí Sescorts), 330
- Fredelesc, 197
- Freder, 63
- FREDER, marit de Maria, 16
- FREIXA, MARIA DE, 775, 844, 951
- Freixa, mas, 951
- FREIXA, PERE DE, 951
- FREIXENET, BERNAT DE, 493
- FREIXES, mas (Roda), 844
- Frigola, 166
- Frigola (Sant Martí Sescorts), 216
- FRUACI, pare de Folcrà, 161
- Frug, 125; terres i vinya (apèndix de Casseres), 72
- FRUG, MIRÓ, 229, 237
- FRUGA, ARNAU, marit de Nèvia, 279, 326
- FRUGA, BERENGUER, marit d'Ermengarda, 279, 321; alou de (Torelló), 323; terra de (Torelló), 409
- FRUGA, BERNAT, 302
- FRUGA, GUILLEM, 228, 299, 300; marit de Sança, 205
- Frugell, Palau, 426, 427
- FRUGÓ, dona de Miró, 62, 100
- FRUILA, dona de Mir, 3
- FRUILÓ, 32
- FRUJÀ, 33, 348
- FRUJÀ, marit de Guidenella, 220, 221, 265
- Fromic, lloc (Roda), 231
- FULCÓ, PERE, 633
- FULCÓ, RAMON, 652, 653
- FULQUÍ, alou de (Roda), 157, 191
- FULQUÍ, marit de Volo, 62
- FULQUÍ, terra de, 62; terra de (Roda), 80; terra de (Vilatersana), 34, 72
- FULQUÍ, vinya de (Roda), 103
- FUNER, ONOFRE, alou de (Sau), 346
- FURRIOLA, COSTA, 11
- Fussimanya (Savassona), 53, 198, 247, 252, 524; font, 198; mas (Savassona), 672, 694, 703
- FUSSIMANYA, PERE, 694, 703
- FUSTER, BERENGUER, 1003, 1012, 1026
- FUSTER, BERNAT, honor de (Santa Eugènia de Berga), 836

— G —

- Gaià, 288; delme, 631
- Gairades, vinyes (terme de Casseres), 357
- GALAVONS, prole, 274
- GALAVONS, GUILLEM, 143, 146, 149, 158
- GALAVONS, RAMON, 149
- GALAVONS, RAMON, marit de Guisla, 274
- Galceran, 879
- GALCERAN DE CARDONA, canonge de Vic, 750, 806
- GALCERAN DE PINÓS, 426, 427
- GALCERAN DE SALES, 493
- GALCERAN DE SAVASSONA, senyor del castell de Savassona, 959
- GALCERAN, FERRER, 966
- GALÍ, 131, 139
- Galí, alou de, 205
- GALÍ, germà de Sunifred, 109

- GALÍ, cases de (Vilalleons), 245
 GALÍ, marit de Begarda, 135
 GALÍ, sacerdot, 109, 121
 GALÍ, terra (Roda), 75; terra (Sant Hipòlit), 209
 GALÍ, PERE, 392
 GALÍ, RAMON, 261; terra (Folgueroles), 228
 GALIANA GARRIGA, 708
 GALLIFA, GUILLEM, 504
 GALLINER, PERE, 996
 GALMIOSA, RAMON, 149
 Garganta, coromina, 296
 GARRIGA, BERNAT DE, clergue i rector de Creixell i de Berà, 867; clergue i testimoni, 821, 824; testimoni, 819, 832
 GARRIGA, GALIANA, 708
 GARRIGA, 122; mas de (Savassona), 252; testimoni, 842
 GARRIGA, PERE DE, 991; testimoni 921
 GARRIGA, RAMON, clergue de Sant Joan de Fàbregues, 880
 GARROFAR, BERNAT, 1034
 GARROFAR, GUILLEM, 1027
 GARSENDA, dona de Guimerà, 62
 GARSENDA, filla de Gerberga, 327
 Garvís, lloc, 152
 GATAYA, ARNAU, testimoni, 978
 GAUBERT, 267
 GAUDELLS, 181
 GAUSBERT, difunt, 218
 GAUSBERT MORATÓ, testimoni, 195
 GAUSBERT, RAMON, 429; testimoni, 393
 GAUSFRED, 172, 181
 GAUSFRED, arxilevita de Besalú, 427
 GAUSFRED, honor de (Roda), 589
 GAUSFRED, levita, 427
 GAUSFRED, marit de Gia, 273
 GAUSFRED, monjo, 409, 412
 GAUSFRED, prevere i escrivà, 121
 GAUSFRED BONÍSSIM, 426, 427
 GAUSFRED PONÇ, testimoni, 197
 GAUSFRED, BERENGUER, 197
 GAUSFRED, BONFILL, 243
 GAUSFRED, RAMON, testimoni, 197
 Gavalrà, territori, 426, 427
 Gavarresa, 139
 Gàver, castell, 290
 GELABERTA, 296
 GELMIR, 96
 GENER, monjo i testimoni, 831
 GENER, prior de Casserres, 388, 393, 391
 GENER DE CARRERA, testimoni, 701
 GENER DE PAGANERES, marit d'Elisenda, 993
 GENER, Pere, 992
 GUERAULA, 493, 545
 GUERAULA, dona de Guillem de Cardona, 372
 GUERAULA, filla de Pere Rovira, 1015
 GUERAULA DE SENTFORES, 540
 GUERAULA DE CARDONA, 637
 GERBA, FOLC, 307
 GERBALL, 255; alou de (Roda), 150; terra de (Sant Joan de Fàbregues), 368; terra de (Vilanova), 243; testimoni, 164, 177
 GERBALL, germà d'Amat de Sanç, 180
 GERBERGA, 208, 253, 333
 GERBERGA, àvia de Gerbert Sunyer, 287
 GERBERGA, devoda, 197
 GERBERGA, dona de Bonfill, testimoni, 195
 GERBERGA, dona de Company, 329
 GERBERGA, dona de Joan, 245
 GERBERGA, dona de Ramon, 261
 GERBERGA, mare de Guillem Adalbert, 327
 GERBERGA, mare de Ramon, 337
 GERBERGA DE VINYOLES, 580
 GERBERT, 110, 174, 370, 470
 GERBERT, clergue, 324
 GERBERT, prior de Casserres, 409, 412, 428, 464
 GERBERT, sacerdot i escrivà, 313
 GERBERT DE VIC, 473

- GERBERT SUNYER, 287
 GERBERT, GUIFRÉ, 218
 GERBERT, GUILLEM, 199
 GERBERT, FOLC, 254
 GERBERT EXEMÈ, 158
 GERBERT GUITARD, sacerdot, 188
 GERBERT HUG, alou de (Roda), 245
 GERBERT, RAMON, sotsdiaca, 294
 GERIBERT OSEND, 354
 GERIBERT, FOLC, bosc de 354
 GERIBERT, GUILLEM, 199, 388
 GERIBERT, PERE, alou de, 326
 GERLEG, 139
 GERMÀ, vil·la de, 189
 GEROARD, RAMON, 218
 GERSÈN, dona de Guimerà, 62
 GERSENA, dona d'Amat Eldric, 154
 GERSENA, dona de Francesc Coma, 841
 GERSENA, germana d'Enric, 144
 GERSEU, camp, 100
 GERTRUDIS, 551
 GESPert, ARNAU, terra de, 369
 GEUDOLF, levita i testimoni, 61
 GIA, 481
 GIA, dona de Gausfred, 273
 GIBERT, ADALBERT, 186, 218
 GIBERT, GUILLEM, 676, 801
 GIBERT GUITARD, alou de (Roda), 343
 GIBERT, RAMON, 288, 305
 GIBERT, PERE, canonge i infermer de Sant Vicenç de Cardona, 774
 GIG, BERNAT, testimoni, 287
 GILABERT, 190, 218, 267, 288, 309, 389
 GILABERT, bisbe de Girona, 197
 GILABERT, canonge, 288
 GILABERT, fill d'Arnau de Sau, monjo, 668
 GILABERT, germà de Ramon, 292
 GILABERT, sacerdot, 149, 158, 163
 GILABERT DE CENTELLES, marit d'Eli-senda, 832
 GILABERT DE MONTRAL, testimoni, 672
 GILABERT ISARN, 345
 GILABERT SALAMÓ, 335
 GILABERT, BERENGUER, 345
 GILABERT, BERENGUER, notari públic de Barcelona i escrivà, 907
 GILABERT, BERNAT, 294
 GILABERT, FRANCESC, 1039
 GILABERT, GUILLEM, 708
 GILABERT, PERE, 345, 528; marit de Maria, 854
 GILABERT, RAMON, 268
 GILABERTA, peça de (Sescorts), 592
 GILBERT, ARNAU, 396
 Gilcena (Sau), 479
 Gilieres, mas (Vilalleons), 986
 GINAD, clergue, 114
 Ginesteda, peça (Torelló), 220
 GIRBALL MIRÓ, testimoni, 241
 Girballa, mas (Vilanova), 621
 GIRBALLA, PERE, 621
 GIRÓ, sotsdiaca, 61
 Girona, 290; ardiaconat, 160; bisbe, 160, 197; comtat, 62, 122, 160, 290, 426, 427; seu, 262, 298
 GIRONA, RAMON DE, 449; testimoni, 450, 764
 Gironès, 12, 473
 Gironès, serra (vall de Riusec), 97
 GIRONÈS, GUILLEM, 1026
 Gisart, camp (Tavèrnoles), 405
 GISCAFRED, 100, 115, 125, 156, 322
 GISCAFRED, avi de Gerbert Sunyer, 287
 GISCAFRED, marit d'Unuria, 62
 GISCAFRED, marit de Riquil·la, 124
 GISCAFRED, prevere, 150, 189
 GISCAFRED, sacerdot, 87, 114, 158, 247
 GISCAFRED, testimoni, 63, 154, 221
 Giscafred, terra (Sant Martí Sescorts), 113; terra (Roda), 69
 GISCAFRED EL·LEMAR, 149, 154, 221
 GISCAFRED, ALDABERT, 312, 353
 Gislagerarda, feixa de (Gurb), 417
 GIVALL, fill de Ramon, 517
 Giveri, terra de (castell Cornil), 10
 Glancídia, puig de (Sant Martí Sescorts), 336

- Gludisce, camp, 323
 GOAUDUS DE CURULL, 493
 GODARD, PERE, 502
 GODAY, PERE, 601
 GODEBERGA, dona de Guisad, 121
 GODESCALC, prevere, 26
 GODESIND, 2
 GODFRED, 86
 GODFRED, fill de Quíntol, 150
 Godmar, 99, 158; terra, 62, 63, 71, 72, 116; testimoni, 60, 65
 GODMAR, GUILLEM, 247; alou de (Savassona), 258
 GODFRED, difunt, 191
 Golària, vinya, 316
 GOLFRED, 139, 147
 Golfred, occrisa (vall d'Osor), 21
 Goltre, 58
 GOLTRED, prevere, 20
 GOLTRED, sacerdot, 45
 GOLTRED, terra de (la Guàrdia), 49
 GOLTRED, testimoni, 121
 GOLTREX, marit d'Oruça, 69
 GOMBAU, 294
 GOMBAU SANÇ, marit de Guisla, 294; alou de (Sant Martí Sescorts), 331
 GOMBERT, terra de (Vilagermà), 41
 GONBERT, 351
 GONFRED, 181
 GONTER, 25
 GONTER, prevere, 362
 GONTER, testimoni, 220, 221
 GONTER, MIR, terra de (Roda), 248
 Gorg Negre, molí (Fàbregues), 594
 Gorga, lloc, 12, 39, 361; Gorga a Culfrencola, camí de, 18; riu, 33, 61, 156, 193, 861; terme, 18; vil·la, 156
 Gorgues, vegeu Sant Bartomeu ses Gorgues
 GOSENNA, terra de (Roda), 195
 GOSFRED, sacerdot, 148
 Gotelles, lloc (Sant Vicenç Sarriera), 533; molí, 556
 GOTES, molí de, 180
 GOTFRED, 167, 168
 GOTMAR, terra de, 194
 Gradusic, mas (Fàbregues), 636
 Granada, suburbi, 367
 GRANER, RAMON DE, 473
 Granollers, 509; batllia, 763; clergue, 806
 Granollers, parròquia, vegeu Granollers de la Plana
 Granollers de la Plana, parròquia, 240
 GRANYERES, JOAN DE, testimoni, 686
 Gras, honor (Vilobi), 1026
 Grassa, la, 197, 426, 427
 Grau, lloc (Roda), 114, 77
 Grau, mas (Fàbregues), 637
 Grau de Lledó (Collsuspina), 755
 Grau Quer, honor (Vilalleons), 964
 GRAU, BERENGUER DE, 951
 GRAU, BERNAT DE, 775
 GRAU, DOMÈNEC, 588
 GRAU, JOAN, 728, 736
 GRAU, PERE, 916
 GRAU, PERE DE, 775; marit d'Arsenda, 951
 Grevolosa, mas (Sau), 791
 GREVOLOSA, ARNAU DE, 793, 810
 GREVOLOSA, RAMON DE, 719
 GRITILLO, alou de (Manlleu), 94
 Guadadis, mas (Fàbregues), 637
 Guadaler (Roda), 512; feixa (Roda), 905; lloc (Roda), 467; molí (Roda), 905; torrent, 905
 GUADALL, 288, 295
 Guadall, camp (la Guàrdia), 380
 GUADALL, vescomte [d'Osona, casat amb Ermetruit], 17, 30, 31, 36
 GUADALL ESTEVE, 303
 GUADALL GUIFRÉ, 189
 GUADALL GUILLEM, 335
 GUADALL, DURAN, 290, 298
 Guadamir, 177, 247
 GUADAMIR, marit de Coloma, 80
 Guadamir, terra, 71; terra (Roda), 58, 69
 GUADAMIR, BERNAT, testimoni, 354
 GUADAMIR, BONFILL, marit de Florència, 410

- GUADAMIR, RAMON, 288
 GUADISCLE, clergue i escrivà, 65
 Gual, 478; (Sau); honor (Roda), 589; lloc (Roda), 544, 548; lloc (Sau), 414; mas, 544; mas (Roda), 547
 GUAL, BERNAT, marit de Maria, 547
 GUAL, MARIA DE, 544
 GUALABIA, MIRÓ, 152
 GUALBA, PERE DE, canonge de Vic, 769; testimoni, 773, 788
 Gualmal, prole, 163
 GUANALG, GUILLEM, testimoni, 155
 GUANALGAUD, prole, 163
 GUANALGAUD, Berenguer, 432
 Guanamar, 7
 Guandalgod, 218
 GUANTER, MIR, 464
 GUANTER, MIRÓ, mas de, 251; Miró, testimoni, 287, 328; alou de (Roda), 316, 317
 Quantilla, terra (castell Cornil), 16
 GUÀRDIA, batlle, 497; batllia, 742, 835; camí de la, 676; casa o sagrer, 526; castell, 863; coromina, 1021; del-me, 1021; església, 632; mas, 677, 946; mas (Folgueroles), 737, 1049; terme, 1071; Guàrdia a Casserres, camí que va de la, 565
 Guàrdia, la, 58, 81, 115, 193, 201, 202, 253, 305, 374, 380, 398, 402, 430, 489, 491, 522, 528, 545, 565, 570, 619, 632, 642, 662, 681, 713, 732, 735, 752, 753, 754, 758, 798, 826, 892, 1017, 1057, 1060
 Guàrdia, parròquia de la, vegeu Sant Miquel de la Guàrdia
 Guàrdia d'Espadamala, puig de, 287
 Guàrdia Pilosa (Segarra), 676; terme, 238; terme (Mirambell), 1002, 1021
 GUÀRDIA, ARNAU, 530
 GUÀRDIA, ARNAU PERE DE LA, 377
 GUÀRDIA, BERENGUER DE, 522, 589, 660
 GUÀRDIA, BERENGUER, avi d'Arnau, 530
 GUÀRDIA, BERENGUERA DE, 775
 GUÀRDIA, BERNAT DE, 617, 654, 678, 775, 844; difunt, 701; fill de Berenguera, 738; honor de (Folgueroles), 929; testimoni, 827
 GUÀRDIA, FRANCESC, 775, 844
 GUÀRDIA, GUILLEM, 440
 GUÀRDIA, PERE DE, 487, 821, 844
 GUÀRDIA, PONÇ, marit de Sicarda, 430
 GUÀRDIA, RAMON, difunt, 684
 GUÀRDIA, RAMON BERNAT DE, 426, 427
 GUÀRDIA, vídua de Ramon de Guàrdia, Berenguera de, 684
 GUÀRDIES, GUILLEM DE, 473
 Guardiola, honor, 656
 Guardiola, la, 54, 78, 139, 169, 211, 224, 230, 241, 312, 316, 339, 373, 441, 927, 1022; lloc (la Guàrdia), 380, 565, 860; lloc (Manlleu), 168; lloc (Sant Martí Sescorts), 257; mas (la Guàrdia), 280, 643, 681, 758, 798, 860, 1060; puig, 202, 486; pujol, 464
 Guardiola de Tanyà, 225
 GUARDIOLA, BERENGUER, 635
 GUARDIOLA, BERNARDA DE, 860
 GUARDIOLA, BERNAT, 476; honor de (Roda), 691
 GUARDIOLA, COLOM DE, 691
 GUARDIOLA, MATEU, marit d'Elisenda, 982, 1022
 GUARDIOLA, PERE, 643
 GUARDIOLA, RAMON, marit de Mateua, 972
 GUARDIOLA, RAMONA DE, honor de (Roda), 691
 GUARDIOLA, JAUME DE, sacerdot, 690
 GUARDIOLA, VIDAL, honor de (Roda), 618
 Guardiolarada, 426, 427
 Guardioles, 917; (la Guàrdia), 946; feixa (Sescorts), 883; honor, 1019; lloc (la Guàrdia), 570, 754, 758, 765, 858; mas (Sescorts), 883
 Guardis, honor (la Guàrdia), 632
 GUÀS, ARNAU DE, 673
 GUASC, BERNAT, testimoni, 966

- Guay, camp, 961
 Guazaler, lloc (Roda), 634
 Gubà, hort de (Roda), 15
 Gúbia, mas (Vilalleons), 986
 Gudiscle, camp (Torelló), 220, 406, 409
 Gudolfínia, terra (Savassona), 53
 Gudrigel, terra, 62
 Gudrigella, 71
 Güell, riu, 288
 GÜELLS, GUILLEM, 523
 Güells, mas (Sant Martí Sescorts), 523
 Guerau, 295, 474, 425
 Guerau, alou (la Guàrdia), 201; alou (Roda), 163
 GUERAU, ardiaca, 690
 GUERAU, arxilevita de Vic, 449
 Guerau, feixa, 505
 GUERAU, fill de Ramon de Serra i Maria, 702
 GUERAU, gendre d'Arnaud de Tanyà, 472
 GUERAU, honor de (Vilanova), 243
 GUERAU, prevere, 546
 GUERAU, prior de Casserres, 323
 GUERAU, sacerdot, 295
 GUERAU, sotsdiaca, 383
 GUERAU, testimoni, 449
 GUERAU, vescomte de Cabrera, 761
 GUERAU AMALRIC, testimoni, 233
 GUERAU BERENGUER, 317
 GUERAU COC, testimoni, 940, 941
 GUERAU DE BRUGUERA, 921
 GUERAU DE CABRERA, 769
 GUERAU DE CARDONA, 636, 637
 GUERAU DE CASTELLÓ, 687, 679, 712; honor de (San), 612
 GUERAU DE FONTSERÈ, testimoni, 675
 GUERAU DE FONTSERÈ, fiador, 947; marit de Berenguera, 1024
 GUERAU DE MADRONA, testimoni, 890
 GUERAU DE MANRESA, monjo, 994
 GUERAU DE NARBONA, 486
 GUERAU DE SAU, 495, 548, 602, 616, 649, 650, 983; marit d'Ermessenda, 544
 GUERAU DE SAVASSONA, 576
 GUERAU DE SOBREMUNT, 1033
 GUERAU DE VILAR, 845, 881, 890; testimoni, 882
 GUERAU D'OLLANOT, marit de Maria, 686
 GUERAU PONÇ, 288
 GUERAU TRASOER, 269
 GUERAU, BERENGUER, fill de Maria, 686
 GUERAU, BERENGUER, fillol d'Ermemir, 345
 GUERAU, BERNAT, 923; alou de, 295
 GUERAU, GUILLEM, 290, 298
 GUERAU, GUILLEUMA, 732
 GUERAU, PERE, 464, 774
 GUERAU, PERE, marit de Ferrera de Guardiola, 860
 GUERAU, RAMON, 686
 GUERRETA DE BERGA, 473
 GUDOLFÍNIA, terra de, 53
 Guie, 481
 Guielmicar, 429
 GUIFRÉ, 51, 154, 167, 183
 GUIFRÉ, alou de (Savassona), 259; alou de (Torelló), 220; alou de (Manlleu), 171; alou de (Savassona), 258
 GUIFRÉ, jutge, 114, 134 bis
 GUIFRÉ, jutge de Girona, 160
 GUIFRÉ, levita i jutge, 130
 GUIFRÉ, levita i testimoni, 61
 GUIFRÉ, marit de Guidenella, 62
 GUIFRÉ, marit de Livul, 56
 GUIFRÉ, marit de Quíxol, 171
 GUIFRÉ, marit d'Ermengarda, 247
 GUIFRÉ, monjo, 231, 612
 GUIFRÉ, pare de Guillem, 422
 GUIFRÉ, prevere, 295
 GUIFRÉ, sacerdot i testimoni, 155
 GUIFRÉ, sacerdot o monjo i escrivà, 108, 114, 154
 GUIFRÉ, sagristà de Casserres, fill de Bernat Sala, 584
 Guifré, terra (Roda), 15; terra (Sant Martí Sescorts), 208; terra (Savassona), 116
 GUIFRÉ, testimoni, 106, 121, 124, 163, 164

- GUIFRÉ, vinya de, 5
 GUIFRÉ ADROAN, testimoni, 152
 GUIFRÉ ANSULF, 186
 GUIFRÉ ANTONI, 254
 GUIFRÉ DE CERDANYA, 184
 GUIFRÉ EL·LEMAR, 160
 GUIFRÉ GERBERT, 218
 GUIFRÉ LOBÍ, testimoni, 218
 GUIFRÉ GOSTREMIR, 189
 GUIFRÉ GUILLEM, alou de (Torelló), 409; terra de, 318
 GUIFRÉ ISARN, 319; terra de (Savassona), 275; testimoni, 317
 GUIFRÉ JUDIG (jutge?), 288
 GUIFRÉ MORGAD, testimoni, 183
 GUIFRÉ SENDRED, 189, 288, 355
 GUIFRÉ, ADALBERT, terra de (Tavertet), 246
 GUIFRÉ, ARNAU, 264, 290
 GUIFRÉ, BERNAT, 324, 345; testimoni, 253
 GUIFRÉ, BERNAT, jutge, 298
 GUIFRÉ, GUILLEM, 261, 323; terra de (Torelló), 409; testimoni, 324
 GUIFRÉ, JOAN, marit de Tresgonça, 318; testimoni, 279
 GUIFRÉ, PERE, 322, 605, 991; testimoni, 318
 GUIFRÉ, RAMON, 320, 335, 388; testimoni, 314
 GUIFREDA, 284, 376
 GUIFREDA, dona d'Ermemir, 110
 GUIFREDA, mare d'Arnau, 286
 GUIGÓ, BERNAT, 294
 GUILLEM, 139, 155, 170, 171, 179, 183, 351, 385, 407, 486, 803
 GUILLEM, abat de Casserres, 271
 GUILLEM, abat de Sant Vicenç de Cardona, 122, 160
 GUILLEM, alou de, 143, 168
 GUILLEM, ardiaca, 288, 474, 425
 GUILLEM, ardiaca de Vic, avi de Guillem de Malla, 690
 GUILLEM, bisbe de Girona i jutge arbitrari, 483
 GUILLEM, bisbe de Vic, 181, 189, 197, 199, 672, 681, 697, 709
 GUILLEM, bisbe d'Urgell, 182, 197
 GUILLEM, cambrer i procurador de Casserres, 759
 GUILLEM, canonge de Sant Pere i testimoni, 450
 GUILLEM, clergue, 247, 418
 GUILLEM, clergue de Maifré, 500
 GUILLEM, dàpifer, 427
 GUILLEM, de la prole de Fruga, 225
 GUILLEM, de la prole de Sañç, 180
 GUILLEM, diaca i escrivà, 261, 265, 268, 277, 290, 292
 GUILLEM, difunt, 214
 GUILLEM, escuder i testimoni, 701
 GUILLEM, fill d'Amalric, 234
 GUILLEM, fill de Bernat i Almodis vescomtes, 429
 GUILLEM, fill de Coloma, 420
 GUILLEM, fill de Deuloguia de Bosc, 938
 GUILLEM, fill de Gausbert, 218
 GUILLEM, fill de Goadus de Curull, 493
 GUILLEM, fill de Guanalgund, 163
 GUILLEM, fill de Guifré, 422
 GUILLEM, fill de Miró, 213, 262
 GUILLEM, fill de Pere de Ferrer i marit de Dolça, 971
 GUILLEM, fill de Pere Guillem de Vilatersana, 1024
 GUILLEM, fill de Quintol, 150
 GUILLEM, fill de Saurina de Vilar, 689
 GUILLEM, fill de Tiborgeta de Savassona, 704
 GUILLEM, fill d'Ermessenda, vescomtesa, 447
 GUILLEM, fill d'Eruvis, 419
 GUILLEM, germà de Bernat Berenguer, 418
 GUILLEM, germà de Miró, 249
 GUILLEM, germà d'Ermemir, 345
 GUILLEM, germà de Ramon, 138

- GUILLEM, germà de Ramon de Cardona, 473
 GUILLEM, gramàtic i testimoni, 450
 GUILLEM, infermer, 928
 GUILLEM, jutge, 189, 199, 218
 GUILLEM, levita i escrivà, 125, 287, 298, 511
 GUILLEM, levita i testimoni, 189
 GUILLEM, marit d'Adaleda, 205
 GUILLEM, marit de Barcelona, 514
 GUILLEM, marit de Guilleuma, 413
 GUILLEM, marit d'Ermessenda, 203, 467
 GUILLEM, monjo, 189, 339, 357, 466, 584, 586, 591, 596, 606, 611, 625, 871
 GUILLEM, monjo i levita, 705, 709
 GUILLEM, monjo i sacerdot, 866
 GUILLEM, pare de Ferrer de Torrents, 688
 GUILLEM, pare de Quíxol, 196
 GUILLEM, pare de Sibil·la, 361
 GUILLEM, pare d'Ermessenda, 454
 GUILLEM, prepòsit, 474
 GUILLEM, prepòsit de Santa Maria de Solsona, 425
 GUILLEM, prevere, 409, 427, 480, 486, 553, 572, 582, 603, 604, 707, 708
 GUILLEM, prevere i escrivà, 232, 391
 GUILLEM, prevere, monjo i escrivà, 731
 GUILLEM, primisicrini i jutge, 218
 GUILLEM, prior, 426, 427
 GUILLEM, prior de Cardona, 557
 GUILLEM, prior de Casserres, 580, 582, 893, 917, 921, 922, 923, 925, 928, 931, 932, 933, 940, 941, 942, 943, 945
 GUILLEM, prior de Ripoll, 427
 GUILLEM, prior de Sant Ponç de Corbera, 805, 871
 GUILLEM, prior i monjo, 391
 GUILLEM, sacerdot, 185, 263, 273, 247, 249, 288, 339, 419
 GUILLEM, sacerdot i escrivà, 178, 230, 231, 241, 256, 323, 339, 486
 GUILLEM, sacerdot monjo i escrivà, 326,
 GUILLEM, sacerdot i testimoni, 189
 GUILLEM, sacriscustodi i jutge, 473
 GUILLEM, sagristà, 218, 473, 755, 756, 773, 794, 818, 832
 GUILLEM, sagristà de Cardona, 557
 GUILLEM, sagristà i procurador de Casserres, 760, 762, 763, 764, 815
 GUILLEM, sotsdiaca, 198, 261, 391
 GUILLEM, sotsdiaca i escrivà, 456
 GUILLEM, terra de (la Guàrdia), 48; terra de (Roda), 193
 GUILLEM, testimoni, 66, 100, 106, 132, 145, 150, 163, 231, 454
 GUILLEM, vescomte de Cardona [Guillem I], 545, 578
 GUILLEM ADALBERT, fill de Gerberga, 327; marit d'Arsenda, 420
 GUILLEM ABANO, 194
 GUILLEM ADORNAT, 427
 GUILLEM ALBARÓ, testimoni, 189
 GUILLEM AMALRIC, 294, 316
 GUILLEM ANDALEC, 288
 GUILLEM ARDMAN, 181
 GUILLEM ARGIMBAU, alou de (Sau), 355
 GUILLEM ARNAU, marit de Bota, 428
 GUILLEM ATÓ, marit d'Eimerude, 344
 GUILLEM BAC, notari de Casserres, 979
 GUILLEM BALAGUER, 656
 GUILLEM BALENYÀ, 445
 GUILLEM BANÚS, fiador, 1000
 GUILLEM BERENGUER, 324, 474; feu (Sescorts), 465; honor (Roda), 975; testimoni, 197, 324
 GUILLEM BERENGUER DE VILACETRÚ, 469
 GUILLEM BERNAT, 383; alou de, 387; testimoni, 450, 557, 610
 GUILLEM BERNAT DE DOSCASTELLS, 469
 GUILLEM BERNAT DE GURB, 199
 GUILLEM BERNAT DE MANLLEU, 429

- GUILLEM BERNAT DE PALAU, testimoni, 342
 GUILLEM BONFILL, 140, 154, 343, 404; alou de (Roda), 317, 327
 GUILLEM BONFILL, marit de Benfeta, 240
 GUILLEM BONFILL, nebot de Guillem Ató, 344
 GUILLEM BONFILL MARXER, 394
 GUILLEM BORRELL, 335, 341, 350, 352, 464; alou de (Roda), 328; terra de (Sant Martí Sescorts), 257
 GUILLEM CAMPAMAR, sacerdot i escriptor església de Manlleu, 978
 GUILLEM CARDONA, 594
 GUILLEM CARIMEN, testimoni, 450
 GUILLEM CARRERA, rector de Berà i Creixell, 956
 GUILLEM CASES, anomenat Terrada, 1010
 GUILLEM CASSARD, escriptor i escrivà, 705; escrivà, 918; rector de Torelló i escrivà, 959, 994; rector de Torelló, notari i escrivà, 1019
 GUILLEM COMA, 492
 GUILLEM COMPANY, testimoni, 315
 Guillem Cortal, honor de (la Guàrdia), 892
 GUILLEM DALMAU, 376
 Guillem d'ANGLE, alou de (Tavernoles), 405
 GUILLEM D'ANIAUS, prior de Casserres, 1007
 GUILLEM D'AUBÀ, testimoni, 775, 848
 GUILLEM DE BAC, escriptor jurat Casserres i escrivà, 1019; fill difunt Benet de Bac, 825; honor (la Guàrdia), 934, 1001; notari de Casserres, 984, 990; notari de Casserres i escrivà, 993; testimoni, 512
 GUILLEM DE BALAGUER, 907; batlle de Casserres, 860, 885; fiador, 857
 GUILLEM DE BAS, 669
 GUILLEM DE BELL-LLOC, 991
 GUILLEM DE BELLSOLÀ, 667
 GUILLEM DE BELLVEI, frare i testimoni, 831
 GUILLEM DE BERENGUER, testimoni, 947
 GUILLEM DE BONANA, testimoni, 898
 GUILLEM DE BOSCH, testimoni, 1001
 GUILLEM DE BRUGUERA, marit de Guilleuma, 922
 GUILLEM DE BRULL, testimoni, 827
 GUILLEM DE CABRERA, 478; alou, 487
 GUILLEM DE CALVERIA, testimoni, 1024
 GUILLEM DE CAMPAMAR, sacerdot i testimoni, 944; clergue i testimoni, 945; escriptor jurat església de Manlleu i escrivà, 978; sacerdot escriptor de Manlleu i escrivà, 1022; sacerdot i escriptor església de Manlleu, escrivà 989
 GUILLEM DE CAMPRODON, testimoni, 688
 GUILLEM DE CARDONA, 372, 426, 427, 456, 508
 GUILLEM DE CASANOVA, testimoni, 786
 GUILLEM DE CASTELLCIR, 680, 690
 GUILLEM DE CLAPERS, testimoni, 764
 GUILLEM DE CLOPERES, testimoni, 859
 GUILLEM DE COLL, 724
 GUILLEM DE COLOMER, 991
 GUILLEM DE COROMINES, 1019
 GUILLEM DE DULCIBUS, 862
 GUILLEM DE FONTANELLES, clergue de Vic, 839, 853
 GUILLEM DE GUÀRDIES, 473
 GUILLEM DE JOVENTENY, testimoni, 905
 GUILLEM DE LAPART, testimoni, 688
 GUILLEM DE LLADÓ, 1051
 GUILLEM DE MALLA, sagristà de Vic, 690
 GUILLEM DE MANLLEU, 959; testimoni, 966
 GUILLEM DE MANRESA, monjo i sacerdot, 994
 GUILLEM DE MARTORELL, escrivà 709
 GUILLEM DE MEDA, 549, 550
 GUILLEM DE MIRAMBELL, 628; marit de Guilleuma, 610
 GUILLEM DE MIRAVALLS, canonge de Vic, 934, 938

- GUILLEM DE MONTCADA, 473, 483; i Castellvell, 959
 GUILLEM DE MONTLUDÓ, prior de Casserres, 1047; prior i administrador de Casserres, 1019
 GUILLEM DE MONTRAL, canonge, 672
 GUILLEM DE MUNTANYÀ, 991
 GUILLEM DE MUREDA, testimoni, 469
 GUILLEM DE NAFRUG, 473
 GUILLEM DE NOGUERA, testimoni, 989
 GUILLEM DE PALOU, 874
 GUILLEM DE PLA, testimoni, 805, 810, 812, 813, 816, 817, 828, 832, 833, 835, 836, 837, 839, 843, 868, 873, 874, 876, 923
 GUILLEM DE PONTARRÓ, 872; testimoni, 806
 GUILLEM DE POSA, 680
 GUILLEM DE POU, 764, 799
 GUILLEM DE POU, monjo, 773
 GUILLEM DE PRAT, 644; testimoni, 898
 GUILLEM DE PUIGABADAL, 989, 994, 1005; testimoni, 978
 GUILLEM DE PUIGGALÍ, monjo i sagristà, 792, 796; sagristà, 746, 782, 836; sagristà i procurador de Casserres, 720, 747, 749, 761; prior de Casserres difunt, 947
 GUILLEM DE PUIGLAGULLA, 718
 GUILLEM DE PUJADA, 764, 799
 GUILLEM DE PUJOL, monjo, 773, 871
 GUILLEM DE RIB[...], testimoni, 923
 GUILLEM DE RIUDEPERES, 873
 GUILLEM DE ROCAFORT, 584, 602
 GUILLEM DE RODA, testimoni, 775, 860
 GUILLEM DE ROVIRA, 449; batlle, 880
 GUILLEM DE SALA, 680, 963
 GUILLEM DE SANT MIQUEL, testimoni, 847
 GUILLEM DE SANTA EUGÈNIA, testimoni, 450
 GUILLEM DE SAVASSONA, 760, 761, 805; testimoni, 759
 GUILLEM DE SEGARRA, batlle, 582; testimoni, 701
 GUILLEM DE SOLER, testimoni, 942, 943
 GUILLEM DE TANYÀ, 584
 GUILLEM DE TANYÀ, marit de Martina, 516
 GUILLEM DE VASCÒNIA, monjo, 871
 GUILLEM DE VERDERA, testimoni, 747
 GUILLEM DE VILAGERMA, 526, 555, 559; testimoni, 859
 GUILLEM DE VILAR, fill de Saurina, 690
 GUILLEM DE VILARÓ, testimoni, 928
 GUILLEM DE VILATERSANA, marit de Maria, 1013
 GUILLEM DE VINYES, 775
 GUILLEM D'ENFESTA, testimoni, 774
 GUILLEM DESIDERI, 154
 GUILLEM D'ESTANY, testimoni, 803, 837, 862, 864, 865, 868, 876
 GUILLEM DODANA, 765
 GUILLEM D'OLÓ, testimoni, 450, 901
 GUILLEM D'URGELL, 181
 GUILLEM ENNEGÓ, 181
 GUILLEM ERMEMIR, 190
 GUILLEM ERMEMIR, difunt, 317
 GUILLEM ERMENGOL, 261
 GUILLEM ESCALCES, 802
 GUILLEM ESTABLE, testimoni, 167
 GUILLEM FERRER, monjo, 773
 GUILLEM FERRER, marit de Maria, 722, 723
 GUILLEM FORMIGUERA, 444
 GUILLEM FRUGA, 225, 228, 299, 300, 301; marit de Sança, 205
 GUILLEM GALAVONS, 146, 158
 GUILLEM GALLIFA, 504
 GUILLEM GARROFAR, 1027, 1035
 GUILLEM GAUFRED DE CERVIÀ, 426, 427
 GUILLEM GERIBERT, 199, 388
 GUILLEM GIBERT, 676, 801
 GUILLEM GUERAU, 290, 298
 GUILLEM GUERAU DE COSTA, 486
 GUILLEM GUIFRÉ, 261
 GUILLEM GILABERT, 707, 708
 GUILLEM GIRONÈS, 1026

- GUILLEM GODMAR, 247; alou (Savassona), 258
 GUILLEM GUANALG, testimoni, 155
 GUILLEM GUANALGUND, 163
 GUILLEM GUÀRDIA, 440
 GUILLEM GUÀRDIA, fill de Pere i Ermesenda, 706
 GUILLEM GÜELLS, 523
 GUILLEM GUIFRÉ, 323; terra (Torelló), 409; testimoni, 324
 GUILLEM GUILLEM, 317
 GUILLEM GUI SAD, 324
 GUILLEM HEURES, 541
 GUILLEM HUMBERT, 743, 816
 GUILLEM IP, diaca i escrivà, 335; diaca i testimoni, 199
 GUILLEM MANGÓ, 468
 GUILLEM MANGÓS, 448
 GUILLEM MENSA, 902
 GUILLEM MESCLAMANS, 414
 GUILLEM MIR, donat de Casserres, 883
 GUILLEM MIR, testimoni, 214
 GUILLEM MIR d'ESPLUGUES, testimoni, 370
 GUILLEM MIRAMBELL, 615
 GUILLEM MIRÓ, alou de (la Guàrdia), 305; testimoni, 351
 GUILLEM MORATÓ, 321
 GUILLEM MORERA, 859
 GUILLEM NORRA, alou de (Malla), 743
 GUILLEM OLIBA, 199, 288, 351; testimoni, 214
 GUILLEM OLIBA DE BOSCH, 429
 Guillem Oliver, honor de (la Guàrdia), 938
 GUILLEM OTÓ, 261
 GUILLEM PERE, fiador, 931
 GUILLEM PONÇ, 595; testimoni, 197, 744
 GUILLEM PRAT, 645, 915
 GUILLEM PUIGABADAL, 915
 GUILLEM QUIXILA, 288
 GUILLEM RAMON, 245, 318, 524, 383
 GUILLEM RAMON, batlle, 318
 GUILLEM RAMON, cabiscol de Vic i abat d'Àger, 288
 GUILLEM RAMON, dàpifer, 426, 427, 449
 GUILLEM RAMON, difunt, 288
 GUILLEM RAMON, monjo i sacerdot, 497
 GUILLEM RAMON, sagristà, 412
 GUILLEM RAMON, senescal, 473
 GUILLEM RAMON DE VILAGELANS, 430
 GUILLEM RIBA, 736
 GUILLEM ROQUET, 405; testimoni, 879
 GUILLEM ROSSELL, notari de Barcelona i escrivà, 912
 GUILLEM ROVIRA, 939, 1016
 GUILLEM RULL, 149
 GUILLEM SAL-LA, 345
 GUILLEM SANÇ, 180, 290, 298; testimoni, 326, 388
 GUILLEM SECFRED, testimoni, 155
 GUILLEM SEGARRA, 634
 GUILLEM SENDRED, 347; alou de (Vil·lleons), 249; testimoni, 159
 GUILLEM SOLÀ, testimoni, 450
 GUILLEM SUAU, 658
 GUILLEM SUNIFRED, monjo, 244
 GUILLEM SUNYER, gendre de Ramon Guillem de Puig, 370
 GUILLEM TASSI, 247
 GUILLEM TERRADA, 685
 GUILLEM TERRER, 696
 GUILLEM TORRENT, 683
 GUILLEM TORT, 189
 GUILLEM UDALARD, 426, 427
 GUILLEM VILALLEONS, 914
 GUILLEM VILAMUNTÀ, 573
 GUILLEM VILAR, 556
 GUILLEM VIVES, testimoni, 406
 GUILLEM, ARNAU, 324, 417, 438; anomenat Costa, 489; testimoni, 295
 GUILLEM, BERENGUER, 317
 GUILLEM, BERNAT, 367, 395
 GUILLEM, BONFILL, 288
 GUILLEM, BONHOME, 138
 GUILLEM, ERMENGOL, 443
 GUILLEM, FERRER, testimoni, 774
 GUILLEM, GUADALL, 335

- GUILLEM, GUIFRÉ, alou de (Torelló), 409; terra de, 318
 GUILLEM, GUILLEM, 317
 GUILLEM, GUITARD, difunt, 358
 GUILLEM, MIRÓ, 290, 298, 403; alou (Sant Hipòlit), 286
 GUILLEM, PALAU, 456
 GUILLEM, PASQUAL, testimoni, 318
 GUILLEM, PERE, 288, 425, 474
 GUILLEM, PERE, prevere i paborde, 480
 GUILLEM, PERE, testimoni, 313, 352, 917, 975
 GUILLEM, RAMON, 270, 317, 324, 392, 393
 GUILLEM, RAMON, abat d'Àger, 288
 GUILLEM, RAMON, d'Artés, 324
 GUILLEM, RAMON, de Mediona, 298
 GUILLEM, RAMON, de Vilacetrú, 321
 GUILLEM, RAMON, marit d'Adaleda, 265
 GUILLEM, RAMON, marit d'Elisenda, 397
 GUILLEM, RAMON, testimoni, 233, 234, 287
 GUILLEM, RICARD, 426, 427
 GUILLEUMA, 459, 935
 GUILLEUMA, dona de Berenguer de Sorerols, 686
 GUILLEUMA, dona de Berenguer d'Espadamala, 582
 GUILLEUMA, dona de Bernat de Fagedes, 808
 GUILLEUMA, dona de Bernat de Salesnoves, 911, 959, 1019
 GUILLEUMA, dona de Bernat Miquel, 927
 GUILLEUMA, dona de Bernat Reg, 776
 GUILLEUMA, dona de Guillem, 413
 GUILLEUMA, dona de Guillem de Bruquera, 922
 GUILLEUMA, dona de Guillem de Mirambell, 610, 628
 GUILLEUMA, dona de Joan Muntells, 972
 GUILLEUMA, dona de Pere Altafaja, 971
 GUILLEUMA, dona de Pere de Casesdellà, 912
 GUILLEUMA, dona de Pere de Prat, 513
 GUILLEUMA, dona de Pere de Riera, 909
 GUILLEUMA, dona de Pere Guillem de Vilatersana, 1024
 GUILLEUMA, dona de Ramon de Senfores, 698 tris
 GUILLEUMA, filla d'Arnau de Sau, 573
 GUILLEUMA, filla de Berenguer de Trebosc, 1001
 GUILLEUMA, filla de Bernarda Colom, 944
 GUILLEUMA, filla de Mateu Berenguer, 576
 GUILLEUMA, filla de Pere Colom, 885
 GUILLEUMA, filla de Perpinyà de Coma, 682
 GUILLEUMA, jove de Ramon Curt, 553
 GUILLEUMA, mare d'Arnau de Cabrera, 900 bis
 GUILLEUMA, mare de Ferrer de Llobosa, 557
 GUILLEUMA, mare de Pere, 968
 GUILLEUMA, vescomtessa [de Cardona, dona de Folc I], 462
 GUILLEUMA CODINACS, 832
 GUILLEUMA DE CABRERA, dona de Guillem de Serramala, 996
 GUILLEUMA DE MALLA, 680
 GUILLEUMA DE PARRA, 624
 GUILLEUMA DE PERAFITA, vídua de Pere de Perafita, 858
 GUILLEUMA DRAPERÀ, 858
 GUILLEUMA GUERÀU, 732
 GUILLEUMA MADAIA, 482
 GUILLEUMA MEDA, 485
 GUILLEUMA PEBRE, 982
 GUILLEUMA TREMONA, 859
 Guilmon, 139
 Guimerà, 251
 Guimerà, riba, 62; terra, 62, 71, 72; testimoni, 72
 GUIMERÀ, marit de Garsèn, 62

- GUINEDELLA, alou de, 126; terra de, 233
 GUINEDELLA, dona de Frujà, 220, 221, 265
 GUINEDELLA, dona de Guifré, 62
 Guinel, terra (Sescorts), 229
 GUIAD, 71, 99, 122, 253
 GUIAD, marit de Godeberga, 121
 GUIAD, marit d'Emó, 62, 72
 GUIAD, terra de, 62
 GUIAD, vinya de, 72
 GUIAD SUNIFRED, 288
 GUIAD, ERMENGOL, testimoni, 298
 GUIAD, FOLC, 288
 GUIAD, GUILLEM, 324
 GUIAD, RAMON, 290, 298
 GUIALDA, dona d'Oliba, 83
 Guisalec, 110
 GUIALEC, RAMON, terra de, 225
 GUISLA, 214, 247, 262, 288, 330, 335, 340, 380, 463
 GUISLA, dona de Gombau Sanç, 294
 GUISLA, dona de Pere Arnau, 428
 GUISLA, dona de Ramon Galavons, 274
 GUISLA, dona de Sunifred Galavons, 149
 GUISLA, dona d'Undiscle, 183
 GUISLA, filla de Gausbert, 218
 GUISLA, filla d'Oda, 139
 GUISLA, mare d'Alba, 218
 GUISLA, néta d'Oda, 139
 GUISLA, terra (Sant Martí Sescorts), 206
 GUISLA D'ARÇ, 557
 GUITARD, 100, 160, 179, 1026
 GUITARD, alou de, 164
 GUITARD, marit de Quíxol, 232
 GUITARD, sacerdot, 154
 GUITARD, testimoni, 106, 150
 GUITARD EICÓ, testimoni, 213
 GUITARD EUZÓ, testimoni, 234
 GUITARD GUILLEM, difunt, 358
 GUITARD JOAN, testimoni, 256
 GUITARD JOSFRED, 262
 GUITARD TARAVAU, 130
 GUITARD, BERENGUER, 324
 GUITARD, BERNAT, 335; testimoni, 315
 GUITARD, GERBERT, sacerdot, 188
 GUITARD, GIBERT, 343
 GUITARD, MIRÓ, 262
 GUITARD, RAMON, 247
 GUITART, PERE, 1003
 GUITART, terra, 100
 GUTEZA, SUNYER, 158
 Guitimir, 52
 GUIU, prior de Casserres, 672, 692
 GUNTRICI, sacerdot, 154
 GUODINAR, GUILLEM, sagristà de Lillet, 383
 Gurb, 509, 534, 535, 899, 970; batalla, 763
 Gurb, parròquia, vegeu Sant Andreu de Gurb
 GURB, ARNAU DE, 469
 GURB, ARNAU PERE DE, terra de (Folgueroles), 395
 GURB, BERNAT DE, 713
 GURB, GUILLEM BERNAT DE, 199
 GURGIL, testimoni, 110
 GURGURIA, mas (Vilalleons), 914, 986
 Gurri, lloc, 199, 1006; lloc (Santa Eugènia de Berga), 104, 836; mas, 496; mas (Vic), 1032; obra pont, 690; riu, 240, 288, 469, 520
 GURRI, BERNAT GUILLEM, honor de (Santa Eugènia de Berga), 836
 GURRI, LLOBET DE, 520
 GURRI, MARIA, 486
 GURRI, RAMON MIRÓ DE, 486
 Guiridà, 298; castell, 290
 GUSCULÍ BONFILL, 288

— H —

- HERMEGILDA, terra de (terme de Casseites), 14
 HERMEGO, ADALBERT, 387
 HERMS, RUPERT, testimoni, 450
 HEURES, 199, 324
 HEURES, GUILLEM, 541
 HIGOL, dona d'Alaric, 62

- HILIA, dona d'Undiscle, 114
 HILIA, dona de Ramon, 108
 Hilov, terra, 62
 HINVERGA, dona de Sunyer, 62
 HOMEDEDÉU DE CASSERRES, 881; marit d'Ermessenda, 882
 Homeyera, coma (Torelló), 959
 Honorat, alou (Sescorts), 229
 HONÒRIA, 164
 Horaci, llibre, 288
 Horta, terme, 179
 Hospital de Jerusalem, 383, 426, 427, 429, 456, 469, 473, 493, 539, 680
 HOSPITAL, FERRER D', testimoni, 792, 794
 Hostal, puig (Roda), 245
 Hostales, terra (Roda), 75
 Hostoles, 97; fisc, 459
 HUG, abat de Cluny, 277
 HUG, abat de Sant Vicenç de Cardona, 295
 HUG, GERBERT, alou de (Roda), 245
 HUG, prevere, 298
 HUG, prior de Casserres, 494, 497, 501, 510, 731
 HUG [...], 493
 HUG DE BAS, 493
 HUG DE CARDONA, 921; notari de Vic, 983, 1032; notari públic de Vic, 966
 HUGUET, testimoni, 813
 HUMBERT, GUILLEM, 743, 816
- I —
- Idilia, alou (Manlleu), 94
 Idulva, terra, 89
 Iel, 113
 Igela, alou, 181; terra, 62
 IGELA, AMALRIC, testimoni, 256
 IGILA, terra de (Roda), 56
 ILDÍ, escrivà, 314
 ÍLIA, vinya de, 52
 ÍLIA, dona d'Altimir, 136
 ÍLIA, dona de Ramon, 62
 Illa, l', 462; (Roda), 212
 Illa Morta, 992
 Illes, 992; (Roda), 420; (terme de Sau), 92
 INNOCENCI, papa, 631
 Intol, 81
 IP, GUILLEM, diaca i escrivà, 335; diaca i testimoni, 199
 IQUILA, JOAN, testimoni, 167
 IRON, BERENGUER, 383
 ISAAC DE MANRESA, jueu de Vic difunt, 925
 ISAAC MUSSECAPITIS, jueu de Barcelona, 748
 ISARN, 110, 114, 118, 148 bis, 178, 219, 247, 252, 456, 471, 772
 ISARN, abat, 184
 ISARN, alou d' (Roda), 232
 ISARN, clergue, 138
 ISARN, clos d' (Vilanova), 471
 ISARN, jutge, 188
 ISARN, levita, 167, 248, 256
 ISARN, marit d'Alba, 66
 ISARN, olivar d', 99
 ISARN, prevere, 261
 ISARN, prevere i escrivà, 253
 ISARN, terra d', 80, 89; terra d' (Roda), 83; terra d' (Savassona), 53
 ISARN, testimoni, 132, 324
 ISARN AMAT, testimoni, 279
 ISARN ARGEMIR, 154
 ISARN MATEU, 235
 ISARN OLIBA, 351; testimoni, 351
 ISARN, GILABERT, 345
 ISARN, GUIFRÉ, 319; terra d' (Savassona), 275; testimoni, 317
 ISARN, PERE, 294; testimoni, 354, 512, 869
 ISARN, PONÇ, 473
 ISARN, RAMON, testimoni, 248
 ISART BERTRAN, alou d' (Gurb), 417
 ISERN, 154
 Isògol, vila, 426, 427
 ISSAC, 574
 Isona, 160
 Iudicum, llibre, 288

— J —

- Jacena, feixa (Sau), 664
 JARDÍ, PONÇ DE, testimoni, 755, 756
 JAUME, 879
 JAUME, fill de Berenguer de Sorerols, 686
 JAUME, fill de Laureta, 618
 JAUME, fill de Pere Surroca, 921
 JAUME, monjo i sotsdiaca, 672
 JAUME, monjo sacerdot, 672
 JAUME, prior claustral, 672
 JAUME COMTE, batlle de Centelles, 705
 JAUME D'ARAGÓ, rei, 967
 JAUME DE CALAF, 1002
 JAUME DE COLL, testimoni, 846
 JAUME DE GUARDIOLA, sacerdot, 690
 JAUME DE MAIOLA, 672
 JAUME DE PERERA, testimoni, 1009
 JAUME DE RUBIÓ, testimoni, 884
 JAUME DE SANT ESTEVE, notari públic de Vic i escrivà, 775
 JAUME DE SURROCA, testimoni, 886, 887
 JAUME DE TORRENT, 960; testimoni 932, 933
 JAUME PRAT, 1029
 JEROVARD, BERNAT, 324
 Jerusalem, 197, 486
 JOAN, 10, 96, 255, 336, 338, 351, 459
 JOAN, clergue, 197
 JOAN, fill d'Adalisa, 308
 JOAN, fill de Guerau de Cardona, 636
 JOAN, fill de Guillem Adalbert, 420
 JOAN, fill de Pere Rubió, 639
 JOAN, fill de Ramon Oliba, 339
 JOAN, fill de Ramon Oliver, 797
 JOAN, germà de Miró Ozisend, 313
 JOAN, levita i testimoni, 197
 JOAN, marit de Gerberga, 245
 JOAN, monjo, 672
 JOAN, monjo i sagristà, 701, 702, 705, 709, 731
 JOAN, prior de Sant Miquel del Fai, 262
 JOAN, rei d'Aragó, 965
 JOAN, sacerdot de Vilalleons, 711
 JOAN, sagristà i procurador de Caserres, 719
 JOAN, testimoni, 178
 JOAN AMALRIC, marit d'Ermessenda, 580
 JOAN ARBONELL DE FONT, 849
 JOAN BATLLE, testimoni, 947
 JOAN BOSCH, 906
 JOAN BULA, 833; testimoni, 905
 JOAN CABESSA, 449
 JOAN CASAMITJANA, 583
 JOAN CASTANYER, 625, 658
 JOAN CLUSA, 573
 JOAN CORTADA, 938
 JOAN DE [...], testimoni, 544
 JOAN DE BAC, prevere, 686
 JOAN DE BALAGUER, 821, 846
 JOAN DE BALAGUER, marit de Maria, 731
 JOAN DE BECDUR, testimoni, 557
 JOAN DE BOIXEDA, sacerdot i testimoni, 885
 JOAN DE CODINAC, marit d'Agnès, 911, 959
 JOAN DE GRANYERES, testimoni, 686
 JOAN DE MASSANA, testimoni, 824, 890, 938
 JOAN DE MESERATA, testimoni, 686
 JOAN DE NOGUER, marit de Sicarda, 544; senyor i padrí Maria Gual, 548
 JOAN DE PARTANAC, 473
 JOAN DE RAIXÀ, clergue de Vic, 813
 JOAN DE SAVARIC, cunyat de Bartomeu Esteve, 912
 JOAN DE SERRA, 991
 JOAN DE TANYÀ, clergue, 821
 JOAN DE VILA, 761
 JOAN DRAPER, honor de (Roda), 923
 JOAN FORT, honor de (Roda), 618
 JOAN GRAU, 728, 736
 JOAN GUIFRÉ, marit de Tresgonça, 318, 323
 JOAN GUIFRÉ, testimoni, 279, 321

- JOAN IQUILA, testimoni, 167
 JOAN LOMBARD, testimoni, 155
 JOAN LORENÇ, 318, 582; mas 409
 JOAN MASSANA, 744, 920, 975
 JOAN MIR, 768
 JOAN MIRÓ, fiador, 835; honor de (Roda), 691
 JOAN OLIVERA, 991
 JOAN OLLER, 991
 JOAN PERAFITA, 280
 JOAN PRAT, 561
 JOAN QUERÓS, 991
 JOAN REQUELA, 564
 JOAN RIUSEC, 458
 JOAN ROSSELL, testimoni, 705, 860
 JOAN SALA, testimoni, 582
 JOAN SESMON, 364
 JOAN VALENTÍ, 1012
 JOAN VERDAGUER, 565, 732, 735
 JOAN, ARNAU, 318, 323, 381, 406, 427
 Joan, Bonfill, 261
 JOAN, GUITARD, testimoni, 256
 JOAN, RAMON, 261
 JOAN, VIDAL, 324
 Jocfred, 93
 JOCFRED, sacerdot, 150
 JOFRE, PERE, 592
 Jorba, església, 474
 Jordà, 453
 Jordana, font (Roda), 56
 JOSCAFRED, 218
 JOSFRED, 199
 JOSFRED DE MAÇANA, 139
 JOSFRED D'ÒDENA, 139
 JOSFRED, GUITARD, 262
 JOSFRED, RAMON, testimoni, 262
 JOVA DE JUVENTENY, 590
 JOVENTENY (Sant Martí Sescorts), 166, 242, 260, 392, 410, 442; coma de (Sescorts), 216, 592; honor de (Sescorts), 592; mas de, 559; molí de, 392; torrent, 192; vil·la de, 11
 JOVENTENY, GUILLEM DE, testimoni, 905
 JUCEF DE MALLORCA, jeu de Vic, 901, 932, 947
 JUCEFÓ, jeu de Vic, 942
 JUDIG, GUIFRÉ, 288
 JUIN, ARNAU, testimoni, 724
 JULI DE CALIX, honor de (la Guàrdia), 632
 JULIANA, PUIG, (Roda), 69; (la Guàrdia), 771, 938, 1000
 JULIOL, 134 bis
 JULIOL, marit de Pereta, 529
 Junquer, riu, 649
 Junquer de Terrats, feixa (Sant Joan de Fàbregues), 981
 JURDÍ, BERENGUER, 799
 JUSSIANA, filla de Bernat de Guàrdia, 738
- L —
- Lambred, font de, 251
 Lamfred, 147
 Lanans, lloc, 144
 Lancer, grau d'en, 518
 LANDRED, prevere, 110
 LANFRE, sacerdot, 158
 LANFRED, sacerdot, 114
 LANGUARD, torre de, 294
 LANGUARD, BERTRAN, testimoni, 256
 LANGUARD BONFILL, sacerdot i escrivà, 149
 LANGUORD, ARNAU, 345
 LAPART, FERRER DE, testimoni, 688
 LAPART, GUILLEM DE, testimoni, 688
 LAPET, BERNAT, clergue i testimoni, 927
 Laterà, 631
 LAURA, 707, 708
 LAURA, PERE DE, testimoni, 557
 LAURETA, dona de Pere, 488
 LAURETA, dona de Ramon Arnau, 424
 LAURETA, mare de Jaume, 618
 LAVALLS, monestir de, 690
 LEDESIND, 6
 LEDGARD BONFILL, monjo, testimoni, 253
 LEDGARDA, 288
 LEGUARD, 178
 Lenetus, mas (Seva), 866

- Lepador, torrent, 657
 Lerida, honor (Manlleu), 586
 LETABUND, sacerdot, 481
 LETGARDA, difunta, 216
 LETGARDA, filla d'Oda, 139
 Levagol, terra de, 194
 Levegod, 54
 Librum eptaticum, llibre, 189
 Librum iudicum, llibre, 189
 Liceroles, 1027, 1028; (Fàbregues), 897;
   coll (Sant Joan de Fàbregues), 897,
   981; honor (Pruit), 1034; honor
   (Tavertet), 1011; lloc (Sant Joan
   de Fàbregues), 981; lloc (Manlleu),
   915, 1005
 Linar, marge de, 134
 Liserons, vegeu Liceroles
 LIULA, GUIFRÉ, 383
 LIVOL, dona d'Esduva, 62
 LIVUL, dona de Guifré, 56
 Llac, lloc (Manlleu), 561; lloc (Sant
   Martí Sescorts), 353, 410; coma,
   215; mas (Sant Martí Sescorts),
   216
 Llac, Ermengol, cases, 332
 LLADÓ, BERENGUER, 963
 LLADÓ, PERE DE, 965
 LLADÓ, GUILLEM DE, 1051
 Lladres, serra de, 31
 Llafrenca, serra de (Sant Martí Ses-
   corts), 206
 Llagostera, 426, 427; alou, 154
 LLAGOSTERA, PONÇ DE, canonge notari
   públic de Vic lloctinent Hug de
   Cardona, 921; lloctinent Hug de Car-
   dona, 1032; notari de Vic, 1018
 Llanars, 189, 426, 427, 148 bis
 Llancers, lloc (Sau), 658
 Llanera, castell, 160
 Llavinera, castell, 181
 LLEÓ, fill de Pere Colom, 1022
 LLEOPARD, 51, 139
 LLEOPARD, marit d'Oruça, 260
 LLEOPARD, sacerdot i escriptura, 63
 Leopard, terra, 62, 66; terra (Roda),
   80
 LLERÇ, ARNAU DE, clergue lloctinent
   Hug de Cardona, 966
 Llerona, 122, 152
 Llinars, feixa de (Tavèrnoles), 405
 Llobatera, torrent, 73
 LLOBATÓ, 62, 96; alou de, 131; difunt, 172;
   terra de, 62, 119; testimoni, 72,
   167
 LLOBATÓ, SUNYER, 306
 LLOBÉ, GUIFRÉ, testimoni, 218
 LLOBERA, BERTRAN DE, 473
 LLOBERA, PERE DE, 991
 LLOBET, 140, 680
 LLOBET DE GURRI, 485
 LLOBET, BERENGUER, 218
 LLOBETA, dona de Sunifred, 78
 LLOBETA, dona d'Oliba, 158
 Llobeta, terra, 62
 Llobosa, 412; coll, 557; font, 557; lloc,
   152; mont, 557
 LLOBOSA, FERRER DE, marit de Maria,
   557
 Llobregat, 298, 364
 Llobregat, riu, 290
 LLOMBARD, JOAN, testimoni, 155
 Llopert, honor (Vilalleons), 914
 LLOPI, GUIFRÉ, 218
 Lloreda, 152
 LLORENÇ, testimoni, 323
 LLORENÇ CASSOLES, testimoni, 744
 LLORENÇ PICÓ, honor de (Roda), 923
 LLORENÇ SALA, 1021
 LLORENÇ VERDAGUER, jutge de Casser-
   res, 1048
 LLORENÇ, BERENGUER, 515
 LLORENÇ, JOAN, 318, 582; mas de, 409
 LLUC, escriptor, 705
 Lluc, rector de Tagamanent, 129
 Lluçà, 290; castell, 680
 LLUÇÀ, BERNAT GUILLEM, testimoni, 450
 LLUNEI, BERNAT, testimoni, 450
 Llunes, mas (Gurb), 728
 LLUNES, PERE, 728
 Longagnas, las (vall d'Osor), 21
 Lordinanesca, illa, 298
 Ludent, 139

Luíposa, vegeu Llobosa
Luneta, 275
Luvila, 62

— M —

- Maçanes, 680
Macaranola, serra (Sant Martí Sescorts), 216
MADAIA, GUILLEMA, 482
Madiroles (Torello), 961; coma (Torelló), 702; honor (Torelló), 1019
MADRESENDA, dona d'Alaric, 62
MADRESENDA, dona d'Anest, 3
Madriguera, mas, 669
Madróna, lloc, 262
MADRONA, GUERAU DE, testimoni, 890
MADRONA, PERE, 577
MAFRED, FOLC, 259, 292
Magenburga, 218
MAGÈNCIA, dona de Benet, 316
MAIÀ, BERNAT DE, 473
Maià, Erall de, 473
MAIANS, DOMÈNEC DE, escolar i testimoni, 1022
MAIANS, PERE DE, 984
MAIASSÈN, dona d'Aldabert, 224
MAIASSÈN, dona d'Arnau Joan, 406
MAIASSÈN, dona de Berenguer Ramon, 315
MAIASSÈN, dona de Fulcò, 154
Maifré, 466
Maiol, borda (Vilalleons), 964
MAIOL, PERE, 1003
MAIOLA, JAUME DE, 672
Maioles, coma (Torelló), 959
MAIOLS, RAMON, marit de Maria, 894
Mala Conjuncta, lloc (Folgueroles), 300, 301
Malacara, lloc, 426, 427
Malanyec, camp, 486
Malanyec, terra, 62, 72
Malas fexana, torrent, 464
Malasclava, la (Sant Martí Sescorts), 330; puig (Sant Martí Sescorts), 336
Maldà, castell de, 290, 298, 473
Malet, 383
MALET, BERENGUER, 640, 644, 645
MALET, Bernat, marit de Maria, 640
MALGANNA, OLIBÀ, testimoni, 152
MALI, sacerdot, 247
Malla, 520, 734, 804, 816, 972, 1019, 1044; castell, 690; església, 690; lloc (Vic), 1018; sacerdot, 690; terme, 1062, 1071; lloc (Voltregà), 443
Malla, parròquia, vegeu Sant Vicenç de Malla
MALLA, ARNAU DE, 493
MALLA, BERENGUER DE, 613, 849
MALLA, BERNAT DE, 680, 690
MALLA, PERE DE, 690; testimoni, 827
MALLA, RAMON, marit de Saurina de Manlleu, 695
MALLA, RAMON DE, 690; testimoni, 698 tris, 827
MALLA, ROTLLAN DE, 690
MALLOL, ARNAU, testimoni, 295
MALLORCA, ASTRUC DE, jueu difunt, 901
Mambla, 680
Mamfre, lloc, 500
MANASSÈN, prior de Casserres, 702, 715, 781
Maneches, 139
Mango, 371
MANGÓ, GUILLEM, 468
MANGÓS, GUILLEM, 448
Manlleu, 119, 124, 125, 131, 140, 147, 172, 392, 468, 558, 563, 577, 645, 730, 797, 834, 915, 917, 937, 938, 961, 1005, 1017, 1048; camí a, 850; castell, 493, 680; església, 781, 978, 989, 1022; feu, 464; monestir, 871, 876; prat, 171; prior, 577, 631, 850, 1060; sagrera, 978, 989; terme, 100, 1062, 1071
Manlleu, parròquia, vegeu Santa Maria de Manlleu
MANLLEU, BERNAT DE, 463, 469, 648, 674, 680, 695, 765
MANLLEU, GUILLEM BERNAT DE, 429

- MANLLEU, RAMON DE, 571
 MANLLEU, SAURINA DE, dona de Ramon de Malla, 695
 Manresa, 290, 298, 426, 427, 729, 793, 810, 973; comtat, 111, 160, 200, 423, 426, 427; jueus, 926; monestir, 676; vinyes, 676
 MANRESA, ASTRUC DE, jueu de Vic, 925, 933, 941, 985, 1000
 MANRESA, BERNAT, 437
 MANRESA, GUILLEM DE, monjo i sacerdot, 994
 MANRESA, ISAAC DE, jueu de Vic difunt, 925
 MANRESA, PERE ERMENGOL DE, 473
 Manresana, 426, 427
 Manresana, vinya, 139
 Manuvija, 27
 MARASAYOLA, PERE, 561
 Marata, 152
 Marbusca, lloc, 152, 298
 MARC DE BALAGUER, testimoni, 746, 748, 759
 MARC DE VILANOVA, testimoni, 898
 MARC, BARTOMEU, testimoni, 912
 MARC, BERNAT, vinya, 315
 MARC, PERE, 670
 Marca, la, 218
 MARCIÀ, llibre de, 288
 Maresme, Calonge de, 473
 Maresme, Sant Pol del, 426, 427
 Marí, 336
 MARIA, 469, 486, 551
 MARIA, alou de, 265, 316; alou de (Roda), 327
 MARIA, dona d'Arnau Espluga, 512
 MARIA, dona de Bartomeu de Puig, 866
 MARIA, dona de Berenguer de Trebosc, 1001
 MARIA, dona de Berenguer d'Olleda, 604
 MARIA, dona de Bernat de Grau, 775
 MARIA, dona de Bernat de Sant Llorenç, 843
 MARIA, dona de Bernat Gual, 547
 MARIA, dona de Bernat Malet, 640
 MARIA, dona de Carbonell, 533
 MARIA, dona de Deuloguia, 934
 MARIA, dona de Deuloguia de Bosc, 938
 MARIA, dona de Ferrer de Coma, 905; testimoni, 905
 MARIA, dona de Ferrer de Llobosa, 557
 MARIA, dona de Freder, 16
 MARIA, dona de Guerau d'Ollanot, 686
 MARIA, dona de Guillem, 516, 1024
 MARIA, dona de Guillem de Vilatersana, 1013
 MARIA, dona de Guillem Ferrer, 722, 723
 MARIA, dona de Joan de Balaguer, 731
 MARIA, dona de Pere Colom, 944, 945, 982, 1047
 MARIA, dona de Pere Colom de Guardiola, 1022
 MARIA, dona de Pere de Fàbrica, 730
 MARIA, dona de Pere d'Espluga, 611
 MARIA, dona de Pere Gilabert, 854
 MARIA, dona de Pere Serra, 880
 MARIA, dona de Perpinyà de Coma, 682
 MARIA, dona de Ramon de Serra, 702
 MARIA, dona de Ramon Maiols, 894
 MARIA, dona de Ramon Ponç, 675, 682
 MARIA, dona de Simó de Serra, 1008
 MARIA, filla de Bernarda Colom, 944
 MARIA, filla de Deuloguia de Bosc, 938
 MARIA, filla de Gerbert Osend, 354
 MARIA, filla de Guillem Adalbert, 420
 MARIA, filla de Guillem de Bellsolà, 667
 MARIA, filla de Pere Colom, 917, 1062
 MARIA, filla de Pere Rossinyol, 744
 MARIA, filla de Perpinyà de Coma, 682
 MARIA, filla de Ramon de Serra i Maria, 702

- MARIA, mare de Pere Colom, 945
 MARIA BAC, 732, 735, 754, 798
 MARIA BALAGUER, 883
 MARIA COLOM, filla de Pere, 1047
 MARIA COLOMA, 885, 951
 MARIA COLOMA DE FONTS, 885
 MARIA CURT, 1057
 MARIA DALMAU, 953; dona de Pere Dalmau, 948
 MARIA DE FONT, 774
 MARIA DE FREIXA, 775, 951
 MARIA DE GUAL, 544
 MARIA DE SANT PERE, 557
 MARIA DE SOBREMUNT, 1033
 MARIA GUERAULA, mare de Ramon i Berenguer, 686
 MARIA GUAL, 548
 MARIA GURRI, 486
 MARIA JACOBA, dona de Ramon de Puigabadal, 978, 989
 MARIA MATEUA, 860
 MARIA MIQUELA, 951
 MARIA OCTUBRE, 946
 MARIA PEBRE, 982
 MARIA ROCA, 986
 MARIA ROMANYÀ, mare de Bernat d'Angle, 695
 MARIA SA SERRA, 991
 MARIANSEN, nebot, 189
 Mario, terra (Susqueda), 2
 MAROLI, PERE, 1065
 MARQUÈS, PERE, notari de Barcelona, 772; notari públic de Barcelona i escrivà, 923
 Marquesa, 324
 Martell, 456
 Martes, puig (Sant Martí Sescorts), 208, 333
 MARTÍ, 96, 351, 497
 MARTÍ, marit d'Ermengarda, 475
 MARTÍ, prevere, 285
 MARTÍ, testimoni, 467
 MARTÍ ADALBERT, testimoni, 233
 MARTÍ DE MURALLA VELLA, 512
 MARTÍ SUNYER, alou (Torelló), 409; terra, 318
 MARTÍ, ARNAU, 1018
 MARTÍ, BARTOMEU, clergue de Sescorts i procurador capella Vilaseca, 869, 870
 MARTÍ, BERENGUER, 456
 MARTÍ, BERNAT, 465
 MARTÍ, MIRÓ, testimoni, 181
 MARTÍ, PERE, 460; testimoni, 872
 MARTÍ, VIVES, 96
 MARTINA, dona de Guillem de Tanyà, 516
 MARTINA, FERRER DE, testimoni, 741
 Martina, sa (Sau), 421
 MARTORELL, GUILLEM DE, escrivà 709
 MARXER, GUILLEM BONFILL, 394
 Mas, mas (Cantallops), 998
 MAS, BERNAT DE, 998
 MAS, PERE DE, 991
 Masagueres (Vilalleons), 481
 Masaret (nom), 519
 Mascaró, 28, 30
 MASFERRER, ARNAU DE, 923
 Masmitjà, 282
 Massadora, coma, 607
 MASSANA, BERNAT DE, clerge rector de Sant Joan de Fàbregues i escrivà, 975
 MASSANA, FERRER DE, sacerdot lloctinent escrivania de Roda i escrivà, 944, 945
 MASSANA, JOAN, 744, 920; testimoni, 824, 938,
 Mata, honor (Vilalleons), 964
 Mata, lloc (Roda), 214
 MATA, BERENGUER DE, testimoni, 881, 882
 MATA, PERE, 964
 Matamargó, castell, 290
 MATARÓ, ARNAU DE, monjo i procurador, 721; monjo, 659
 Matarodona (Vilalleons), 51
 MATEU, clergue de Vilanova i testimoni, 816
 MATEU, clergue i testimoni, 768
 MATEU, mas de (Roda), 1022
 MATEU, monjo, Arnau, 659

- MATEU DE BALAGUER, clergue de Vilanova i testimoni, 812; clergue i testimoni, 805; testimoni, 760, 762, 771, 783, 793, 825
- MATEU DE SOLER, testimoni, 1009
- MATEU DE VILANOVA, clergue i testimoni, 907
- MATEU GUARDIOLA, marit d'Elisenda, 982, 1022
- MATEU, ARNAU, monjo, 781
- MATEU, BERENGUER, 576
- MATEU, ISARN, 235
- MATEU, VIGATÀ, 855
- MATEUA, dona de Ramon Guardiola, 972
- MATEUA, MARIA, 860
- Mazaned, mas (Besora), 139
- Mazaref, 139
- Mazarenola, lloc, 189
- MEDA, BERENGUER DE, 549, 550
- MEDA, GUILLEM DE, 549, 550
- MEDA, GUILLEUMA, 485
- Medari, grau, 97
- Meder, riu, 324
- Medinyà, vila, 62
- Mediona, 298
- MEGALONA, 197; bisbe, 197
- MENSA, ANDREU, 1021
- MENSA, GUILLEM, 902
- Mensa, lloc, 131
- Mercadal, 189
- MERCADAL, RAMON DE, testimoni, 775
- MERCADAL, RICARD DE, 690
- Mercader, 552, 610
- MERCER, BERNAT, escriptor, 816
- Meritable, riu, 149, 324
- Merlac, lloc, 991
- Merlès, 139
- Merlès, vall, 139
- MESCLAMANS, GUILLEM, 414
- Meserata, 139
- MESERATA, JOAN DE, testimoni, 686
- MESTRE BERENGUER, testimoni, 785, 793
- MIARÓ, BERNAT, 642; honor (la Guàrdia), 545
- MIARÓ, PONÇ, 565, 642
- MIERONS, prevere, notari de Casserres i escrivà, 895, 917, 927
- Miliarera, serra (Roda), 202, 226, 230, 231, 256, 305, 316, 352
- Milícia del Temple, 429, 456, 469, 473, 493
- Miquel, mas (Roda), 982
- Miquel de Guardiola, mas, 1022
- MIQUEL DE PLANES, testimoni, 738
- MIQUEL DE SERRAMALA, testimoni, 870
- MIQUEL DE SOLER, testimoni, 975
- MIQUEL D'ESPÍGOL, canonge de Vic, 842
- MIQUEL SUNYOL, testimoni, 912
- MIQUEL, BERNAT, marit de Guilleuma, 927; testimoni, 917
- MIQUEL, RAMON, testimoni, 771
- MIQUELA DE SERRA, 951
- MIQUELA, MARIA, 951
- Mir, 139, 322
- MIR, alou, 131; alou (Sant Hipòlit), 310
- Mir, faber, 158
- MIR, marit de Sarivella, 118
- Mir, terra, 62, 119; terra (Sant Martí Sescorts), 148
- MIR, testimoni, 145, 183
- MIR BELIA, 203
- MIR BERENGUER, anomenat Dorca, 394, 399
- Mir Canud, 158
- MIR COMPANYY, testimoni, 315
- MIR DE VILA RABIOSA, 158
- MIR DELÀ, 302; alou, 321
- MIR DURAN, testimoni, 315
- Mir Erumir, terra (Roda), 214
- Mir Gonter, terra (Roda), 248
- MIR GONTER, 464
- MIR ODÓ, 149
- MIR RAMON, 294
- MIR, ARNAU, prevere, 464
- MIR, GUILLEM, donat de Casserres, 883
- MIR, GUILLEM, testimoni, 214
- MIR, JOAN, 768

- Mir, OLIVA, alou (Savassona), 258
 MIR, PERE, 883; fiador, 925; notari, 987
 MIR, PONÇ, 158
 MIR, RAMON, 97, 328, 987
 MIR, SUNYER, 317
 Mirabello, 152
 Miralles, molí (Sau), 649; terme, 218
 Mirambell, 152, 296, 304, 438, 440, 475, 614, 659; alou, 290, 298; castell, 200, 238, 290, 383, 519, 610, 706, 863, 1004, 1021; delme, 1004; església, 423, 450, 628; feu, 189; terme, 423, 552, 554, 608, 1002, 1004, 1021
 MIRAMBELL, ARNAU, 554
 MIRAMBELL, BERNAT DE, procurador de Casserres, 940, 942
 Mirambell, parròquia, vegeu Sant Pere de Mirambell
 MIRAMBELL, BERTRAN DE, 519, 552, 554
 MIRAMBELL, GUILLEM DE, 615, 628, 671
 MIRAMBELL, GUILLEM DE, marit de Guilleuma, 610
 MIRAMBELL, PERE DE, monjo, 709
 MIRAMBELL, PONÇ, 608
 MIRAMBELL, RAMON DE, 1002, 1004
 MIRAMBELL, RAMON DE, cambrer, 746, 748; cambrer i procurador de Casserres, 749, 761; prior de Casserres, 785
 MIRAVALLS, DALMAU DE, rector de Roda, 944, 945
 MIRAVALLS, GUILLEM DE, canonge de Vic, 934, 938
 Miró, 4, 11, 48, 110, 116, 147, 154, 159, 163, 164, 249, 262, 266
 Miró, alou (Folgueroles), 143, 146, 274
 MIRÓ, clergue, 152
 MIRÓ, difunt, 213
 MIRÓ, fill de Guillem Bonfill, 343
 MIRÓ, fill de Sendred i Ermengarda, 243
 MIRÓ, jutge, 483
 MIRÓ, levita, 152, 233
 MIRÓ, marit de Frugó, 62, 72
 MIRÓ, marit de Fruila, 3
 MIRÓ, marit d'Oranda, 100
 MIRÓ, mont, 62
 MIRÓ, prevere i escrivà, 60, 73,90; terra, 73
 MIRÓ, sacerdot, 54, 55, 78
 MIRÓ, terra, 47,62, 63, 71, 72, 88, 93, 115; terra (la Guàrdia), 48; terra (Roda), 177; terra (Torelló), 406
 MIRÓ, testimoni, 59, 96, 124, 125, 128, 168, 193
 MIRÓ ARNALL, 218
 MIRÓ BERTRÓ, testimoni, 342
 MIRÓ CALV, 247
 MIRÓ CORDOVELLA, 104
 MIRÓ ENGÈLIA, 230
 Miró Flama, carrera que fou de, 287
 MIRÓ FRUG, 229, 237
 MIRÓ GUALABIA, 152
 MIRÓ GUANTER, alou de (Roda), 317, 317; mas de, 251; testimoni, 287, 328
 MIRÓ GUILLEM, 290, 298, 403; alou de (Sant Hipòlit), 286
 MIRÓ GUITARD, 262
 MIRÓ MARTÍ, testimoni, 181
 MIRÓ MIRÓ, 403
 MIRÓ OZISEND, 313
 MIRÓ PORRO, 218
 MIRÓ RAMI, 181
 MIRÓ RAMON, alou de, 387; testimoni, 287
 MIRÓ RIGUAL, 290
 MIRÓ, ADALBERT, testimoni, 230, 234
 MIRÓ, ARNAU, 294
 MIRÓ, BERENGUER, 888
 MIRÓ, BERNAT, 319, 638
 MIRÓ, FERRER, testimoni, 738
 MIRÓ, GIRBALL, testimoni, 241
 MIRÓ, GUILLEM, alou de (la Guàrdia), 305; testimoni, 351

- MIRÓ, JOAN, fiador, 835; honor de (Roda), 691
 MIRÓ, OLIBA, 351
 MIRÓ, PERE, 319, 750; fiador, 933
 MIRÓ, PERE, marit de Pelegrina, difunt, 705
 MIRÓ, PONÇ, 228, 935
 MIRÓ, RAMON, 294; batlle, 686; testimoni, 218
 MIRÓ, SUNYER, alou de (Roda), 327; testimoni, 316, 326
 MIRÓ, TEDMAR, 324
 Mirobels, 203
 Mirongot, 263
 Missadera, via, 744
 Mitjà, mas, 282
 MODALIA, ARNAU DE, testimoni, 994
 Moia, capellania de, 426, 427
 Mola, honor de Coma (Roda), 1013
 MOELLELS, ELIARDA DE, 294
 Molí, 3
 MOLÍ, BERNAT DE, testimoni, 722
 MOLÍ, FRANCESC DE, rector de Roda, 1013
 Moliner fins al mas de Balaguer, camí, 861
 MOLINER, BARTOMEU, 975
 MOLINER, BERNAT, 779, 952
 Molló, 426, 427
 Molnells, vall de, 426, 427
 Molsosa, castell, 160, 290, 545, 863; lloc, 152; parròquia, 437, 438, 457; terme, 473
 MOLSOSA, ARNAU, 902
 Monells, 426, 427
 Mont Conill, 152
 Mont Major, 426, 427
 Mont Palau, 426, 427
 Mont Sant, 96
 Montada, vil·la (Roda), 183
 MONTALEGRE, ARNAU DE, 761
 MONTALEGRE, SIMÓ DE, infermer, 984
 MONTALT, PERE, 986
 Montbui, 288; castell, 288
 MONTCADA I CASTELLVELL, GUILLEM DE, 959
 MONTCADA, GUILLEM, 473, 483
 MONTCADA, senyors de, 959
 Montdois (castell Cornil), 23, 133
 Montdois, serra, 880
 Montdois, vil·la, 10
 MONTE PAVONI, 426, 427
 Montells, 199, 324
 MONTELLS, BERNAT, 520
 MONTESQUIU, BERNAT DE, 473, 483
 Montezels, 139
 MONTGROS, ANDREU, 787; testimoni, 866
 MONTLUDÓ, GUILLEM DE, prior de Casserres, 1047; prior i administrador de Casserres, 1019
 MONTOLIU, BERENGUER DE, prior de Casserres, 904
 MONTPELAT, RAMON DE, prior de Casserres, 747, 749
 MONTRAL, GUILLEM DE, canonge, 672
 MONT-RODON, [...] DE, testimoni, 823
 MONT-RODON, BERNAT DE, 1044
 MONT-RODON, FERRER DE, 804
 MONTSEGUR, PERE DE, testimoni, 761
 Mora, alou de, lloc, 288
 Morató, 119, 140; terra (Sant Martí Sescorts), 142; testimoni, 99
 Morató, Bulgara anomenat, 49
 MORATÓ, GAUSBERT, testimoni, 195
 MORATÓ, GUILLEM, 321
 Morbusca, lloc, 290
 MORELL, BERNAT DE, procurador i testimoni, 1032
 MORERA, PARE DE PERE, 466
 MORERA, GUILLEM, 859
 MORERA, RAMON, notari de Vic, 697
 Moreroles, lloc (Folgueroles), 653
 MORGADES, PERE, 990
 Morgadès, roca, 185
 MORO, PELEGRINA, 705
 MORÓ, testimoni, 167
 MORO Pedrós, 262
 MOSTEROL, testimoni, 428
 Moxaco, torrent (castell de Rupit), 17
 Mudra, mas (Sau), 668
 Mugal, 139
 Mugent, 294

- Mujades, 557
 Mulnar, mas, 351
 Mulner, honor (Roda), 982
 Muntada (Malla), 743; alou, 469
 MUNTADELLA, PERE DE, testimoni, 719
 MUNTANER, PERE, 473
 Muntanyà, 991
 MUNTANYÀ, GUILLEM DE, 991
 MUNTELLS, JOAN, marit de Guilleuma, 972
 Muntells, molí de, 486
 MUR, BERNAT DE, 881; batlle del bisbe de Vic, 882
 Muralla Vella, mas (Roda), 497, 512
 MURALLA VELLA, MARTÍ DE, 512
 MÚRCIA, ESTEVE DE, 473
 MUREDA, GUILLEM DE, testimoni, 469
 MUSSECAPITIS, ISAAC, jueu de Barcelona, 748
 MUSSOL, BERNAT, 544
- N —
- NADAL DE FARIGOLA, testimoni, 831
 NADAL DE VILA, testimoni, 885
 NAFRUG, GUILLEM DE, 473
 Narbó, 807; mas (Creixell), 807
 NARBONA (dona), 551
 NARBONA, dona de Blanc de Vic, 960
 NARBONA, AIMERIC DE, 426, 427
 NARBONA, GUERAU DE, 486
 NARBONA, PERE DE, 486
 Narbonès, prat, 218
 NATINÈ, RAMON, 288
 Navarcles, terme, 181
 Nefridi, terra, 62; vinyes, 73
 Nera, vil·la, 199
 Nespler, 464
 NET, BONFILL, testimoni, 233
 NÈVIA, filla de Ramon Guillem de Puig, 370
 NÈVIA, dona d'Arnau Fruga, 279, 326
 NICOLAU, monjo, sacerdot i escrivà, 61
 NICOLAU DE VILASECA, testimoni, 688
 NICOLAU D'OLLINA, 991
 NICOLAU, marit d'Arnelleta, 597
 NIFRIDI, 34
 Nitera, Font de (Vilanova), 431
 Nítols, alou, 383; mas (Mirambell), 610
 Niubó (Manlleu), 961
 Niumal (Sant Martí Sescorts), 25; serra, 11
 NIUMAL, RAMON, 514
 Niusant, 475
 Noguer, el, 436; riu, 459; Noguer al prat de Mirambell, tros d'en (Mirambell), 1021
 Noguera, mas (Vilalleons), 289
 NOGUERA, ARNAU DE, 698 bis, 710, 755, 756
 NOGUERA, BERENGUER DE, testimoni, 1032
 NOGUERA, BERNAT DE, 1037
 NOGUERA, GUILLEM DE, testimoni, 989
 NOGUERA, JOAN DE, marit de Sicardis, 544; senyor i padrí Maria Gual, 548
 NOGUERA, PERE DE, sacerdot de Roda, 1001
 NOGUERA, RAMON DE, fiador, 840
 NORRA, GUILLEM, alou de (Malla), 743
 Nostra Senyora, confraria, 909
 Nou, call (Vic), 799
- O —
- Obdó, terra de (vall d'Osor), 21
 Ocella, alou, 383
 Octavià, 122
 Octubre, mas (la Guàrdia), 1060; casa (la Guàrdia), 758; honor (la Guàrdia), 642
 OCTUBRE, BERNAT, monjo cellerer, 984; testimoni, 971
 OCTUBRE, BERNAT, sacerdot regent de la Guàrdia i escrivà, 1024
 OCTUBRE, MARIA, 946
 Oda, 139
 Òdena, 139, 906

- ÒDENA, RAMON GUILLEM D', 838
 ODÓ, 181
 ODÓ, MIR, 149
 ODÓ, HUMBERT, 197
 Oficial, llibre, 709
 OL-LOFRED, terra de, 172
 OL-LOMAR, clergue, 139
 OL-LOMAR, sacerdot, 149
 OL-LOFRED, BERNAT, 282
 Oladell, bosc (Vilanova), 997, 1030
 OLADELL, JAUME, 988
 Oldric, terra, 125
 OLEGUER, arquebisbe, 426, 427
 OLEGUER, puig d', 388
 OLEGUER, RAMON, sotsdiaca, 294
 Olera, torrent de, 475
 Olèrdola, castell, 270; terme, 270
 Oliba, 110, 158, 163, 177
 OLIBA, bisbe de Vic, 149, 160, 176
 OLIBA, marit de Guisalda, 83
 OLIBA, marit de Llobeta, 158
 OLIBA, marit de Sesenanda, 62
 OLIBA, marit de Susanna, 60
 Oliba, mas (Roda), 1013
 OLIBA, monjo, 184, 247
 OLIBA, prevere, 261
 OLIBA, sacerdot, 114
 Oliba, terra, 62, 106
 OLIBA, testimoni, 100, 119, 123, 125, 132, 169,
 Oliba, vinya, 62
 OLIBA BOT, testimoni, 157
 OLIBA BUTINUR, testimoni, 191
 OLIBA BUTIRÓ, testimoni, 213, 214, 230
 OLIBA DE CABRERA, 130
 OLIBA FOLC, testimoni, 159
 OLIBA MIRÓ, 351
 OLIBA SALOMÓ, 335
 OLIBA, AMAT, 288
 OLIBA, ARNAU, testimoni, 352
 OLIBA, BERNAT, 786
 OLIBA, BERNAT, marit de Ferrera, 764
 OLIBA, BONFILL, testimoni, 213, 231, 232, 234, 302
 OLIBA, ERMEMIR, testimoni, 316, 328
 OLIBA, ERUMIR, testimoni, 313
 OLIBA, GUILLEM, 199, 288, 351; testi-
 moni, 214
 OLIBA, ISARN, 351
 OLIBA, RAMON, alou (Roda), 234; terra
 (Roda), 248
 OLIBA, RAMON, marit de Sança, 230,
 339
 OLIBA, RAMON, testimoni, 327
 OLIBA, SANÇ, testimoni, 232
 OLIVA, 93, 122, 215, 276
 Oliva, cases, 295
 OLIVA, difunt, 133
 OLIVA, dona d'Ermengol, 239
 Oliva, mas, 134 bis, 412
 OLIVA, prevere, 96
 OLIVA, sacerdot, 289
 Oliva, terra, 19, 123; terra (Roda),
 75, 106, 138
 OLIVA BUTIRÓ, testimoni, 152
 OLIVA DE CORRIERAS, 468
 OLIVA FEDAR, 258
 OLIVÀ MALGANA, testimoni, 152
 OLIVA MIR, alou (Savassona), 258
 OLIVÀ ROSSELLA, 152
 OLIVA SERFDEDÉU, testimoni, 183
 OLIVA, AMALRIC, terra, 225
 OLIVA, BERENGUER, 357
 OLIVA, BONFILL, testimoni, 241
 OLIVA, FOLC, terra (Folgueroles), 379,
 395
 OLIVA, RAMON, 357, 427
 OLIVA, RAMON, prevere, 111
 Olivar Cofina, olivar (Sau), 591
 OLIVER, marit d'Ermengarda, 86
 Oliver, mas, 1001; mas (la Guàrdia),
 934, 938; mas (Roda), 678
 OLIVER, prevere, 427
 OLIVER CLAPES, 529
 OLIVER DE CLAPERS, fiador, 942
 OLIVER, GUILLEM, honor d' (la Guàr-
 dia), 938
 OLIVER, PERE, 456, 961
 OLIVER, RAMON, 795, 797, 892; testi-
 moni, 741
 Olivera, feixa (Roda), 982; mas (Roda),
 819, 820

- OLIVERA, ANDREU DE, testimoni, 513
 OLIVERA, BERNAT D', testimoni, 467
 OLIVERA, JOAN, 991
 OLIVERES, BERENGUER, notari de Canyamàs, 726
 Oliveres, mas (Sescorts), 569
 Olla, molins (Sau), 983
 OLLANOT, GUERAU D', marit de Maria, 686
 Olleda, mas, 604; mas (Planeses), 657
 OLLEDA, BERENGUER, 657; marit de Maria, 604
 OLLEDES, batllia del mas, 560
 Olledes, mas (Planeses), 560
 Ollemar, 122
 OLLER DE CLOPERS, fiador, 840
 Oller de Sorba, 785
 Oller de Vila, honor (Sau), 687
 Oller, gual, 62, 67, 73; (Roda), 230
 OLLER, JOAN, 991
 Ollerons, alou, 288
 OLLINA, NICOLAU D', 991
 Ol·lobert, camp (Savassona), 325
 OL·LOFRED, terra, 173
 OL·LOFRED, testimoni, 114
 Ol·lovirga, 150
 Ol·lubó, terra, 72
 Olmar, terra, 71
 Olmatell, peça, 604
 Olmeda, mas (Vilalleons), 541
 Oló, alou, 261
 OLÓ, GUILLEM, testimoni, 450
 OLÓ, PERE D', testimoni, 738, 933, 947
 Olot, 493
 Olseda, bosc (Sesgorgues), 361
 Olseda, mas (Planeses), 549, 550, 714
 Olsena, coma (Olost), 449
 Olsuya, mas (Sentfores), 540
 Olzina, mas, 698 tris
 Om, coma (Roda), 922; mas (Manlleu), 571; mas (Roda), 922, 1013; Om a Puigfred, camí que va d', 1013
 OM, BONANAT D', clergue de Vic, 1032
 OM, GUILLEM D', testimoni, 901
 OM, RAMON D', sotsdiaca i notari de Barcelona, 725
 OMEDA, BERNAT DE, 548
 OMS, RAMON, 593
 Onyó, lloc (Bertí), 233
 ONOFRE, 125, 158; cases (Vilalleons), 245; terra, 125
 ONOFRE, germà de Miró, 249
 ONOFRE, pare de Sal·la, 1074
 ONOFRE DAC, 160
 ONOFRE FUNER, alou (Sau), 346
 ONOFRE, RAMON, testimoni, 298
 Onoví, terra (Roda), 59, 62
 Onrad, terra, 136
 ORANDA, dona de Miró, 100
 Orberia, 397
 Ordines (Sant Hipòlit), 286, 443; mas (Sant Hipòlit), 828
 ORDINES, ARNAU D', 828
 ORDINES, GUILLEM D', marit d'Anglesa, 698 bis
 ORDOS, PERE VIDAL, 582
 ORIA, 139
 ORIDI, 139
 ORIOL, clergue, 160
 ORIOL, sacerdot, 149
 Oriola, coma (Roda), 454
 Oriola, vinya (Susqueda), 2
 Oriols, lloc (Sant Hipòlit), 679
 Orís, delme, 493
 ORÍS, BERENGUER D', 984; testimoni, 959
 ORRIOLA, ELISENDA, 953, 954; mare de Pere Simó, 958
 Orsal, 303
 Orta, Vall, 185
 Ortal, feixa (Roda), 982
 ORUÇ, 51, 158; sacerdot, 247
 ORUÇA, 199, 218, 220
 ORUÇA, dona de Goltrex, 69
 ORUÇA, dona de Lleopard, 260
 ORUÇA, dona d'Exemèn, 79
 ORUCI, vegeu ORUÇ
 OSEND, GERIBERT, 354

- Osona, 96, 473, 672, 755, 888; blat, 756; comtat, 13, 26, 28, 46, 56, 59, 60, 62, 63, 65, 66, 71, 72, 73, 76, 99, 100, 103, 106, 108, 119, 121, 123, 124, 125, 128, 132, 136, 148 bis, 150, 152, 155, 157, 159, 163, 164, 167, 169, 178, 183, 191, 193, 195, 213, 214, 220, 221, 230, 232, 233, 234, 248, 253, 256, 265, 279, 287, 294, 302, 313, 315, 316, 317, 318, 323, 326, 328, 339, 343, 352, 354, 388, 406, 409, 419, 420, 426, 427, 480, 512, 513, 548, 702, 731, 744, 821, 923; confraria, 690; pagus, 271; rèdits, 822; seu, 160; vall, 322; vescomtat, 160
- Osor, coll, 50, 105; parròquia, 433; riu, 120; vall, 21
- Ossera, vall, 152
- Ot, levita i escrivà, 67
- OTGER DE RIU RUBIÓ, 139
- Otó, 207
- OTÓ, GUILLEM, 261
- OZESINDA, difunta, 177
- OZISEND, MIRÓ, 313
- P —
- Padernerres (terme Rupit), 462
- Padridi, selva, 62
- Padrons (Gurb), 417
- PADRÓS, BERNAT, notari, 1056
- PAGÀ, RAMON, 442
- PAGANERES, BERENGUER DE, testimoni, 686
- PAGANERES, GENER DE, marit d'Elisenda, 993
- PAGANERES, PERE ARNAU DE, pare de Gener, 993
- Palaçol, mas, 290, 412, 437
- Palafrugell, 426, 427
- Palahí, mas (Vic), 960
- PALAU, 122, 160; plana (terme Casserres), 357
- PALAU FRUGELL, 426, 417
- PALAU GUILLEM, 456
- PALAU, BERENGUER DE, testimoni, 791
- PALAU, GUILLEM BERNAT, testimoni, 342
- PALAU, PERE DE, 456, 473
- PALAU, PERE DE, marit de Saurina, 995
- PALAU, RAMON DE, 473; testimoni, 1013
- Palol, 290, 991
- PALOM, ARAU, 441
- PALOM, PERE, 999
- Palomer, lloc (Sant Martí Sescorts), 330
- Palomera, lloc, 97, 110, 267; mas (Rupit), 875; mas (Sant Joan de Fàbregues), 877, 878, 879, 880
- PALOMERA, BERENGUER, 637
- Palomeres, coll (Savassona), 53; lloc (Savassona), 89
- PALOU, GUILLEM DE, 874
- Parer, casa de (Sant Martí Sescorts), 338
- PARERS, PERE, 954
- Parpuiol, lloc (Roda), 83
- Parra, mas, 139, 605
- PARRA, ERMESSEDA, 424
- PARRA, FERRER DE, 612
- PARRA, GUILLEUMA DE, 624
- PARRA, PERE, 511, 539, 543, 950
- PARRA, RAMON DE, 466, 479, 487
- PARTANAC, JOAN DE, 473
- PAS, RAMON DE, 946
- PASARELLA, [...] de batlle, 945
- PASARELLA, PERE DE, 789
- Pascasi, llibre, 288
- PASQUAL, germà de Pere Vives, 482
- Pasqual, mas (Vilobí), 575
- PASQUAL DE ROURE, testimoni, 705
- PASQUAL GUILLEM, testimoni, 318
- PASQUAL, BERENGUER, 659
- PASQUAL, BERNAT, 728; testimoni, 922
- PASQUAL, GUILLEM DE, 897
- PASQUALA, 860
- PASQUALA, barquera (la Guàrdia), 795, 797
- PASQUALA, dona d'Elies de Pla, 748

- Passadores, camí que va de Roda a les, 975; camp (Roda), 921, 922; lloc (Roda), 213, 316, 513, 744, 975
 PASSARDA, PERE, 962
 Passarella, puig (Savassona), 259
 PASSARELLA, PERE DE, 544, 596 755, 756, 824; testimoni, 548, 821
 Passarella, Provençal, 962; fiador, 887, 931, testimoni, 947
 Passarera, roca, 108
 Pastoral, llibre, 709
 PATRICI, 152
 PATRICI, marit d'Ermengarda, 111
 Patronos (Gurb), 417
 PAULA, BERENGUER DE, 868
 PAULA, BERENGUER DE, 872
 PEBRE, FERRER, 982
 PEBRE, GUILLEUMA, 982
 PEBRE, MARIA, 982
 PEBRE, PERPINYÀ, 938
 Pecanins, 449
 PECANINS, ARNAU DE, 823
 PECHERINS, RAMON, 692
 Pecioles, honor (Torelló), 978
 Pedernerres (terme Rupit), 462
 Pedregal, monestir, 690
 Pedregar, honor, 991
 Pedres, vil·la, 181
 PEDRÓ, ARNAU, 345
 Pedrós, casa, 288; lloc (Vilalleons), 481
 Pedrosa, feixa (Sau), 712
 PEDROSES, FERRER DE, 885
 Pedrussa, lloc (Sau), 622
 Pelat, Puig, 437
 Pelat, Puig (Molsosa), 457
 PELEGRINA, vídua de Pere Miró, 705
 Pell Curta, molí, 231
 PELLICER DE TORRENT, Bernat, 522
 PELLICER, FERRER, 804
 Pellissera, honor (Malla), 1044
 Pelog Furga, roca, 781
 PENDIS, PERE, 1027
 Penedès, 197, 294, 473
 Penyora, camp, 991
 Pera, la, 122, 160
 PERA, SICARD DE, 429
 Perafita, lloc (Sescorts), 312; puig (Roda), 256
 PERAFITA, GUILLEMA DE, vídua de Pere de Perafita, 858
 PERAFITA, JOAN, 280
 PERAFITA, PERE DE, 858
 Perallonga, mas (Sau), 612
 Perapertusa, comtat, 426, 427
 Pedrós, Morro, 262
 PERE, 150, 191, 261, 288, 345, 367, 393, 431, 456, 461, 472, 699, 707, 708, 709, 879
 PERE, abat de Ripoll, 427
 PERE, abat de Sant Vicenç de Cardona, 557
 PERE, abat i testimoni, 191
 PERE, acòlit i escrivà, 486, 680
 PERE, alou, 220
 PERE, batlle de la Guàrdia, 497, 512
 PERE, bisbe de Vic, 425, 450, 474; testimoni, 449
 PERE, cambrer, 885, 921, 945, 966, 982
 PERE, cambrer d'Amer, 871
 PERE, cambrer de Cardona, 774
 PERE, cambrer i monjo, 871
 PERE, canonge primicer de Vic, 449
 PERE, carlà de Vilagelans, 451
 PERE, clergue, 194, 339, 494; clergue i escrivà, 195, 214
 PERE, clergue de Rovira i batlle, 497
 PERE, clergue de Sant Ponç, 717
 PERE, clergue de Sau, 668
 PERE, diaca, 204
 PERE, escrivà, 191, 323, 426
 PERE, fill d'Arnau Baucells, 1053
 PERE, fill d'Arnau de Tanyà, 505
 PERE, fill d'Arnau Espluga, 512
 PERE, fill de Berenguer de Codinac, 1055
 PERE, fill de Berenguer de Piles, 845
 PERE, fill de Bernat Sala, 518
 PERE, fill de Colom de Guardiola, 691
 PERE, fill de Guillem Adalbert, 420
 PERE, fill de Guillem Morera, 859
 PERE, fill de Guilleuma, 968

- PERE, fill de Maria Gurri, 486
 PERE, fill de Morera, 466
 PERE, fill de Pere de Prat, 513
 PERE, fill de Pere Soler, 922
 PERE, fill de Ponceta, 492
 PERE, fill de Ramon de Serra i Maria, 702
 PERE, fill d'Ermessenda de Bellfort, 669
 PERE, fill de Maria, 917
 PERE, levita, 108, 114, 135, 270, 396
 PERE, levita de Sau, 421
 PERE, levita i escrivà, 99, 103, 106, 110, 119, 130, 132, 150, 159, 167, 169
 PERE, levita i testimoni, 61, 189, 294
 PERE, marit d'Auruga, 1
 PERE, marit de Laureta, 488
 PERE, marit de Ponça, 471
 PERE, marit de Ramona, 491, 562
 PERE, monjo, 231, 692, 669
 PERE, monjo i cellerer, 672, 705
 PERE, monjo i hortolà, 701
 PERE, monjo i sacerdot, 709, 731
 PERE, monjo i sotsdiaca, 672
 PERE, monjo, sacerdot i sagristà, 512
 PERE, nebot de Ponç, 439
 PERE, neòfit, testimoni, 155
 PERE, pare de Guillem Guàrdia, 706
 PERE, prevere, 110, 451, 452, 479, 487, 698
 PERE, prevere de Mirambell, 519
 PERE, prevere i escrivà, 557
 PERE, primicer, 427
 PERE, prior, 412, 721; prior i sacerdot, 473
 PERE, prior claustral, 773
 PERE, prior de Calaf, 610
 PERE, prior de Cardona, 473
 PERE, sacerdot, 207, 318, 425, 474, 652
 PERE, sacerdot i escrivà, 220, 221, 582, 675, 682, 686, 744, 860, 885
 PERE, sacerdot i monjo, 701
 PERE, sacerdot i monjo de Sant Fel·liu, 702
 PERE, sacerdot i rector de Roda, 775
 PERE, sacerdot Sant Martí Sescorts, 702
 PERE, sagristà, 425, 474, 854, 860, 866, 885, 921, 945, 966, 984, 994, 1001, 1007
 PERE, sagristà de Cardona, 774
 PERE, sagristà de Vic, 501, 709
 PERE, sagristà i monjo, 871, 928
 PERE, sagristà i procurador de Casseïres, 907
 PERE, sagristà rector de Roda i escrivà, 920
 PERE, sastre, 546
 PERE, sotsdiaca i escrivà, 406, 473, 654
 PERE, sotsdiaca i testimoni, 295
 PERE, testimoni, 114, 152, 169, 193, 449, 450, 454, 467, 469
 PERE [...], notari públic de Vic, 705
 PERE ADALBERT, anomenat Araneu, 365
 PERE ALBERT DE VILARLLONG, 700
 PERE ALTAFAJA, marit de Guilleuma, 971
 PERE AMALRIC, 218, 325; testimoni, 406
 PERE ANDREU, 739, 976; honor de (Roda), 848, 975
 PERE ANDREU, marit d'Elisenda de Vilagermà, 780
 PERE ANDREU, mas de (Gurb), 899, 976, 977
 PERE ARGELAGÓS, 584, 687
 PERE ARGILAGUER, testimoni, 881
 PERE ARNAU, 345, 427, 430; testimoni, 321
 PERE ARNAU, marit d'Arsenda, 417
 PERE ARNAU, marit de Guisla, 428
 PERE ARNAU DE COLLELL, testimoni, 931
 PERE ARNAU DE LA GUÀRDIA, 377
 PERE ARNAU DE PAGANERES, pare de Gener, 993

- PERE ARNAU DE PUIG DE VIDA, 469
 PERE AYATS, notari de Vic, 600
 PERE BAC, jutge de Casserres, 1065
 PERE BANCELLES, 543
 PERE BAPTISTA, 218
 PERE BARRAN, 496
 PERE BENET, testimoni, 321
 PERE BERENGUER, 449
 PERE BERENGUER DE BALENYÀ, sagristà, 690
 PERE BERENGUER DE SAU, testimoni, 450
 PERE BERENGUER DE SAVASSONA, 469
 PERE BERENGUER, levita i testimoni, 450
 PERE BERMON, 473
 PERE BERNAT, 705; testimoni, 314
 PERE BERNAT BOU, 370
 PERE BERTRAN, 469; testimoni, 917
 PERE BEULOVÍ, 980
 PERE BLANC, 1021
 PERE BONUÇ, 484, 863; testimoni, 610
 PERE BORRELL, 307, 341, 359; alou de (Sau), 414
 PERE BRUFÀ, nét de Ponç de Cubelles, 904
 PERE BRUGUERA, terra de, 629
 PERE CALIET, era de (la Guàrdia), 754
 PERE CALIX, 1060
 PERE CAMP, marit d'Antiga, 1009
 PERE CARBONELL, notari, 703
 PERE CASOVER, testimoni, 857, 928
 PERE CASTELLET, 472
 PERE COLOM, 731, 860
 PERE COLOM DE FONTS, marit de Bernarda, 885
 PERE COLOM, fill de Bernarda Colom i marit de Maria, 944
 PERE COLOM, marit de Bernarda, 885, 917
 PERE COLOM, marit de Maria, 945, 982, 1022, 1047
 PERE COMELL, 897
 PERE COMPANYY, 677; mas de (Vilanova), 471
 PERE CONILL, 609, 638
 PERE CORIDIA, 914
 PERE COROMINA, mas de (Vespella), 899
 PERE CORTÈS, 690
 PERE CORTILS, 663
 PERE COSTA, 526, 560, 570
 PERE CRESPIÀ, pare d'Elisenda, 990
 PERE CRIVILLERS, 1020
 PERE CROSES, honor de (Tavèrnoles), 711
 PERE CURRIENER, 730
 PERE D'ERES, 736, 922; canonge de Vic, 709, 829; canonge i notari públic de Vic, 759, 761, 762; canonge notari públic de Vic i escrivà, 738; notari de Vic, 900, 930; notari públic de Vic, 760, 819; notari de Vic difunt, 928
 PERE D'ALBERG, 900
 PERE D'ALIBERG, escriptor jurat i escrivà, 819; testimoni, 755, 756, 762, 705, 771, 778, 786, 796, 797, 803, 828, 833, 843, 853, 855, 856, 857, 858, 888
 PERE DALMAU, marit de Maria, 948
 PERE D'ARAGÓ, testimoni, 748
 PERE D'AVENC, fiador, 882; rector de Tagamanent, 874
 PERE DE BALAGUER, 801; batlle, 982; monjo i prior claustral, 791; prior claustral, 746, 748; sagristà, 921; testimoni, 1047
 PERE DE BAS, monjo, 699, 709; prior claustral, 715, 716
 PERE DE BASSES, fiador, 947; testimoni, 513
 PERE DE BAUCCELLS, 1007
 PERE DE BELLESTAR, testimoni, 994
 PERE DE BELLFORT, 688
 PERE DE BRULL, 709
 PERE DE CALAF, prior, 610
 PERE DE CAMPRODON, prevere i rector de Sant Vicenç de Torelló i escrivà, 898
 PERE DE CAORC, 473
 PERE DE CASELLES, 96

- PERE DE CASESELLÀ, marit de Guilleuma, 912
- PERE DE CASTELLÓ, testimoni, 845, 940, 941
- PERE DE CODINAC, marit de Beatriu, 911, 959
- PERE DE COMA, 760; clergue i testimoni, 1022
- PERE DE COROMINES, testimoni, 923
- PERE DE COSTA, 868; fiador, 857, 888
- PERE DE COVETA, sacerdot i testimoni, 944
- PERE DE CUGULLADES, 876
- PERE DE CURS, sagristà, 1013
- PERE DE FÀBRICA, testimoni, 1022
- PERE DE FALGUERES, 690
- PERE DE FARIGOLA, 695; escriptor jurat i escrivà, 738, 759, 760, 761, 762; testimoni, 738, 746, 775, 814, 817, 840, 846, 853, 863, 864
- PERE DE FARIGOLA, pare de Saura Clapés, 1054
- PERE DE FERRER, marit d'Elisenda, 971
- PERE DE FIGUEROLA, testimoni, 888
- PERE DE FONTSERÈ, testimoni, 512
- PERE DE FREIXA, 951
- PERE DE GARRIGA, 991
- PERE DE GRAU, 775
- PERE DE GRAU, marit d'Arsenda, 951
- PERE DE GUALBA, canonge de Vic, 769; testimoni, 773, 788
- PERE DE GUÀRDIA, 487, 821
- PERE DE LA COVA, 611
- PERE DE LA COVA, vegeu Pere d'Espluga
- PERE DE LAURA, testimoni, 557
- PERE DE LLADÓ, 965
- PERE DE LLOBERA, 991
- PERE DE MAIANS, 984
- PERE DE MALLA, 690; testimoni, 827
- PERE DE MAS, 991
- PERE DE MIRABELL, monjo, 709
- PERE DE MONTSEGUR, testimoni, 761
- PERE DE MUNTADELLA, testimoni, 719
- PERE DE NARBONA, 486
- PERE DE NOGUERA, sacerdot de Roda i escrivà, 1001
- PERE DE PALAU, 456, 473
- PERE DE PARRA, 511, 539
- PERE DE PASSARELLA, 544, 755, 756, 789, 824; fiador, 887; testimoni, 548, 821
- PERE DE PERAFITA, 858
- PERE DE PLA, 223; fill d'Elies, batlle, 887; testimoni, 945, 982
- PERE DE PLANCA, clergue, 868, 869, 872; fiador, 888; testimoni, 824, 881, 882, 884, 887
- PERE DE POAL, testimoni, 881
- PERE DE POSA, canonge de Vic i lloc-tinent del bisbe, 723; canonge de Vic i testimoni, 749
- PERE DE POU, rector de Castellvell, 959
- PERE DE PRAT, 669; marit de Guilleuma, 513
- PERE DE PRUNERS, fiador, 1000
- PERE DE PUIGSEGUR, testimoni, 780, 775, 782, 783
- PERE DE PUJOLAR, 701
- PERE DE REGUER, testimoni, 789
- PERE DE RIBA, sacerdot, 864
- PERE DE RIERA, 775; testimoni, 705
- PERE DE RODA, testimoni, 860
- PERE DE RUXOL, testimoni, 890
- PERE DE SADURA, 787
- PERE DE SADURNÍ, 787
- PERE DE SALA, sacerdot, 991
- PERE DE SALAVERT, testimoni, 746
- PERE DE SALESNOVES, marit d'Elisenda, 1019
- PERE DE SALLENT, sacerdot i canonge, 709
- PERE DE SANIARS, 994; testimoni, 959
- PERE DE SANT HIPÒLIT, 493; canonge de Vic i àrbitre, 734; testimoni, 773
- PERE DE SANT SALVADOR, testimoni, 1000
- PERE DE SAU, 573; cambrer, 962, 975; cambrer i procurador de Casseres, 940, 942; monjo, 860, 866, 871, 885; procurador, 759, 985; testimoni, 931

- PERE DE SAVASSONA, 399; 418, 542, 773, 989, 1010
- PERE DE SERINYÀ, testimoni, 959
- PERE DE SERRA, 761; testimoni, 702
- PERE DE SERRA, marit de Maria, 880
- PERE DE SERRADUSSÀ, sacerdot i domer de Tagamanent, 787
- PERE DE SERRAMALA, testimoni, 870
- PERE DE SOLÀ, clergue i jurisperit de Vic, 871
- PERE DE SOLER, fiador, 931, 947
- PERE DE SURIGUERES, 755
- PERE DE SURROCA, marit d'Ermessenda, 921
- PERE DE SURROCA, testimoni, 722, 895
- PERE DE SUSQUEDA, monjo, 266
- PERE DE TAVERTET, 700; sagristà de Vic i monjo de Casserres, 641; testimoni, 738
- PERE DE TERRERS, 486, 797; testimoni, 795, 907
- PERE DE TORRENT, clergue i testimoni, 945
- PERE DE TORROELLA, testimoni, 513
- PERE DE TRESSERRA, 771
- PERE DE VIC, 921
- PERE DE VILA, 816; testimoni, 877, 878, 879, 885
- PERE DE VILAR, cellerer, 748; monjo, 773
- PERE DE VINYES, testimoni, 959
- PERE DE VINYOLES, 702; mas (Torelló), 959
- PERE DE VIVER, 449, 709
- PERE DES DOLA, testimoni, 731
- PERE D'ESPLUGA, marit de Maria, 611
- PERE D'ESPLUGA, notari de Casserres i escrivà, 905
- PERE D'OLÓ, testimoni, 738, 933, 947
- PERE DOT, clergue i testimoni, 1024; regent Sant Martí Sescorts i escrivà, 1007
- PERE DURAN, 598
- PERE ERIBAU, marit de Ramona, 586
- PERE ERMEMIR, 366
- PERE ERMENGARD, 380
- PERE ERMENGOL, 218
- PERE ERMENGOL DE MANRESA, 473
- PERE ERUMIR, 486
- PERE ESPANYOL, honor (Santa Eugènia de Berga), 836; testimoni, 695
- PERE ESTOROGUIT, testimoni, 785
- PERE FABER, 1021
- PERE FARIGOLA, pare de Saura Clapés, 1054
- PERE FERRER, 519, 768, 935
- PERE FERRER, monjo, 715, 751
- PERE FOLQUER, 808
- PERE FORT, honor de (Roda), 618
- PERE FRANCESC, 526
- PERE FULCÓ, 633
- PERE FUSSIMANYA, 669, 703
- PERE GALÍ, 392
- PERE GARRIGA, testimoni, 921
- PERE GENER, 992
- PERE GERBERT, alou de, 326
- PERE GIBERT, canonge i infermer de Sant Vicenç de Cardona, 774
- PERE GILABERT, 345, 528; marit de Maria, 854
- PERE GIRBALLA, 621
- PERE GODARD, 502
- PERE GODAY, 601
- PERE GRAU, 916
- PERE GUÀRDIA, 844, 643
- PERE GUERAU, 464, 774
- PERE GUERAU, marit de Ferrera de Guardiola, 860
- PERE GUERAU DE FONTS, 680
- PERE GUIFRÉ, 322, 605, 991; testimoni, 318
- PERE GUIFRÉ D'ESPLUGES, 370
- PERE GILABERT, 345
- PERE GUILLEM, 288, 425, 474
- PERE GUILLEM DE BIOSCA, 429
- PERE GUILLEM DE VILATERSANA, 922; marit de Guilleuma, 1024 prevere i paborde, 480; testimoni 313, 352, 917, 975
- PERE GUITART, 1003

- PERE ISARN, 294; testimoni, 354, 512, 869
 PERE JOFRE, 592
 PERE LLOBERA, 991; pinenca, 991
 PERE LLUNES, 728
 PERE MA[...], clergue i testimoni, 925
 PERE MADRONA, 577
 PERE MAIOL, 1003
 PERE MARASAYOLA, 561
 PERE MARC, 670, 788
 PERE MARC DE SANTA EUGÈNIA, 760, 762, 769, 784, 922
 PERE MAROLI, 1065
 PERE MARQUÈS, notari de Barcelona, 772; notari públic de Barcelona i escrivà, 923
 PERE MARTÍ, 460; testimoni, 872
 PERE MATA, 964
 PERE MIR, 883; fiador, 925
 PERE MIRÓ, 319, 750; fiador, 933
 PERE MIRÓ, marit de Pelegrina, difunt, 705
 PERE MONTAL, 986
 PERE MORGADES, 990
 PERE MUNTANER, 473
 PERE OLIVER, 456, 961
 PERE PALOM, 999
 PERE PARRA, 543, 950
 PERE PASSARELLA, 596
 PERE PENDIS, 1027
 PERE PERPINYÀ, 951
 PERE PIOMAÇ, 473
 PERE PONÇ DE FALS, 456
 PERE POTELLES, 441
 PERE POTELLES DE SERRA, testimoni, 686
 PERE PRAT, honor (Gurb), 593
 PERE PUIG, 543, 1044
 PERE PUIGVERD, 473
 PERE PUJOLAR, 522, 526, 678
 PERE PUNTÍ, 754
 PERE QUERÓ, 1050
 PERE RAMON, 334, 381, 465, 733; testimoni, 352
 PERE RAMON ARNAU, escrivà, 475
 PERE RAMON D'ESTRADA, 449
 PERE RAMON PUIGABADAL, marit de Quíxol, 430
 PERE REAL, honor de, 520
 PERE RIEMBAU, 353, 422; testimoni, 393
 PERE RIERA, 590, 844, 910, 951; marit de Guilleuma, 909
 PERE ROCAMBERT, 389
 PERE ROQUER, honor de (Vic), 960
 PERE ROSSELL, testimoni, 779, 780, 782, 813, 817, 836, 840, 842, 852
 PERE ROSSINYOL, marit d'Elisenda, 744
 PERE ROTLLAN, canonge de Sant Pere i testimoni, 450
 PERE ROVIRA, 538, 1015; batlle, 536, 537
 PERE RUBIÓ, 639
 PERE RULA, 473
 PERE SABATER, 962
 PERE SAGRER, 753
 PERE SALA, 900, 1028
 PERE SANÇ, testimoni, 775
 PERE SANIARS, 978
 PERE SAU, 581
 PERE SAUGUEDA, 1007
 PERE SERRA, 567
 PERE SIMÓ, 1014, 1025; escriptor jurat i escrivà, 966; escriptor jurat de Vic, 959; notari de Vic, 960; testimoni, 951
 PERE SIMÓ EXAMENO, fill d'Elisenda, 958
 PERE SOLÀ, 981
 PERE SOLER, 1021; marit de Bernarda, 922
 PERE SUGER, testimoni, 323
 PERE SUNYER, 374
 PERE TANYÀ, clergue i testimoni, 870
 PERE TAVERTEI, 800
 PERE TEDBALL, 324
 PERE TEIXIDOR, 1021
 PERE TERRER, 892
 PERE TIRITÀ, MONJO, 666
 PERE TORRAT, 464
 PERE TORRENT, 680
 PERE TRAVER, 473
 PERE VALL, 470

- PERE VERDAGUER, 570
 PERE VIDAL, testimoni, 951
 PERE VIDAL D'ORDOS, 582
 PERE VINYAL, 1017
 PERE VIVES, 482
 PERE, ADALBERT, testimoni, 232, 233, 234
 PERE, AMALRIC, testimoni, 195
 Pere, Arnau, terra (Folgueroles), 395
 PERE, BERNAT, 409; monjo, 419
 PERE, GUILLEM, fiador, 931
 PERE, PERPINYÀ, testimoni, 848
 PERE, RAMON, 415; testimoni, 231
 Perefan, camp (Vilanova), 962
 PEREGRÍ DE FONOLLET, testimoni, 787
 PEREGRÍ DE PUIGSEC, testimoni, 1024
 Perelada, 426, 427
 Perer, el, 464
 PERERA, JAUME DE, testimoni, 1009
 PERETA, 486
 PERETA, dona de Juliol, 529
 PERICÓ SIMÓ, 1038
 PERICÓ SIMÓ, fill de Pere Simó, 1014
 PERPINYÀ DE COMA, marit de Maria, 682
 PERPINYÀ PEBRE, 938
 PERPINYÀ SA PERER, testimoni, 848
 PERPINYÀ, PERE, 951
 Persi, llibre de, 288
 PESTANYES, BERNAT DE, rector de Vilalleons, 866
 PETIT ROURE, el (Savassona), 319
 Peu de Llop, alou de, 247
 Pi, casa forta (Sau), 983
 Picó, honor (Roda), 975
 Picó, honor de Llorenç (Roda), 923
 Piedat, mas (Sant Vicenç Sarriera), 601
 Piera, 426, 427
 PILES, BERENGUER DE, 845
 Piles, molí, 180; molí draper (Sant Vicenç Sarriera), 845; molins, 556
 Piloses, 288
 Pilzà, castell, 426, 427
 Pinadell, 388
 Pinatell, el (Savassona), 291
 Pinesesnana, 1074
 PINÓS, BERENGUER, 534
 PINÓS, GALCERAN DE, 426, 427
 PIOMAZ, PERE, 473
 PIRANDELL, MATEU, 952
 Piro, feixa (Sau), 712
 PLA [...] DE, testimoni, 833
 Pla de Cases (Vilalleons), 986
 Pla de Corts, 426, 427
 Pla de Roda, 352
 PLA, [...] DE, canonge de Vic, 806
 Pla, batllia del mas, 1036
 PLA, BENAT DE, testimoni, 825
 PLA, BERENGUER DE, 821, 887; batlle, 928; canonge de Vic i testimoni, 862; testimoni, 847, 921, 922, 932
 PLA, BERNAT, 710, 711, 1036; batlle, 1064
 PLA, BERNAT DE, 763; difunt, pare d'Elies, 822; testimoni, 775, 776, 782, 785, 788, 814
 PLA, BERNAT DE, canonge de Vic, 821, 831, 876; canonge de Vic i testimoni, 812, 823, 837, 847, 873, 874, 887; clergue de Vic, 781, 783; testimoni, 825, 832, 871
 PLA, ELIES DE, 737, 763, 785, 789, 793, 813, 814, 820, 821, 822, 831, 837, 868, 887; testimoni, 803; batlle i testimoni, 808; canonge de Vic i testimoni, 839; ciutadà de Vic, 786; fiador, 810; fiador, 842; testimoni, 747, 768, 783, 789, 799, 806, 812, 816, 819, 847, 853, 855, 856, 857
 PLA, ELIES DE, marit de Pasquala, 748
 PLA, GUILLEM DE, testimoni, 805, 810, 812, 813, 816, 817, 823, 828, 832, 835, 836, 837, 839, 843, 851, 852, 863, 868, 873, 874, 876
 PLA, PERE DE, 223; testimoni, 945, 982
 PLA, RAMON DE, 768
 PLACA, PERE, 913
 PLACA, PERE DE, clergue, 868, 869, 872; testimoni, 824, 881, 882, 884, 887
 Plàcida, terra (Roda), 15
 Plana, la, 528

- PLANA DE TODALL, 288
 PLANA, BERNAT DE, testimoni, 1013
 PLANA, ELIES DE, batlle i testimoni, 705
 PLANCA, fiador, 888; testimoni, 857
 Planes, 97; les (Roda), 488, 513; (Sant Genís Sacosta), 594; mas, 853
 PLANES, BERENGUER DE LES, 493
 PLANES, MIQUEL DE, testimoni, 738
 Plans, honor (Sant Joan de Fàbregues), 897, 981
 Plantada, camp, 464
 Plantell (Roda), 1013
 Planter, honor (Roda), 966; lloc (Roda), 542
 Plasícia, 106
 POAL, PERE DE, testimoni, 881
 Poçol, 139
 Podiano, alberga de, 427, 427
 Pol, coma de, 142
 POLET, BERENGUER, testimoni, 779, 780, 786, 787, 789, 799, 808
 PONÇ, 76, 82, 383, 419, 439, 460, 464, 552
 PONÇ, canonge, 351
 PONÇ, fill de Guillem Adalbert, 420
 PONÇ, fill de Guitard Jofred, 262
 PONÇ, fill de Miró, 262
 PONÇ, fill de Ponç Bernat, 379
 PONÇ, germà d'Arbert de Sentfores, 698 tris
 PONÇ, levita i escrivà, 315, 467
 PONÇ, marit de Bernarda, 452
 PONÇ, monjo, 1001
 PONÇ, monjo, prevere i escrivà, 364
 PONÇ, monjo i sacerdot, 497, 512
 PONÇ, prevere, 434
 PONÇ, prior de Casserres, 768
 PONÇ, testimoni, 295
 PONÇ, vescomte, 327; alou (Roda), 320
 PONÇ BAC, 946
 PONÇ BERNAT, 351; testimoni, 428
 PONÇ BERNAT, marit d'Adaleta, 379
 Ponç Canosurno, 418
 PONÇ DE [...], testimoni, 467
 PONÇ DE BAC, 908; fiador, 857
 PONÇ DE BALMA, testimoni, 454
 PONÇ DE CALLÍS, 680
 PONÇ DE CASSERRES, 509
 PONÇ DE CUBELLES, avi de Pere Brufà, 904
 PONÇ DE JARDÍ, testimoni, 755, 756
 PONÇ DE LILLET, 383
 PONÇ DE LLAGOSTERA, canonge notari públic de Vic lloctinent Hug de Cardona, 921, 1032
 PONÇ DE MIRAMBELL, 610
 PONÇ DE PRAT, testimoni, 544
 PONÇ DE PUIG, testimoni, 866
 PONÇ DE SALA, 471
 PONÇ DE TORELLÓ, 493; testimoni, 744
 PONÇ DE VILA, testimoni, 454
 PONÇ D'ERGIUD, 557
 PONÇ GUERAU, 288
 PONÇ GUÀRDIA, 451
 PONÇ GUÀRDIA, marit de Sicarda, 430
 PONÇ GUILLEM, Bord de, 473
 PONÇ ISARN, 473
 PONÇ MIARÓ, 565, 642
 PONÇ MIR, 158
 PONÇ MIRAMBELL, 608
 PONÇ MIRÓ, 228, 935
 PONÇ RAMON, 316
 PONÇ RIERA, 601
 PONÇ ROVIRA, 607
 PONÇ TAULER, honor de (la Guàrdia), 565
 PONÇ VERALO, terra de (Savassona), 275
 PONÇ, GUILLEM, 595
 PONÇ, GAUFRED, testimoni, 197
 PONÇ, GUILLEM, testimoni, 744
 PONÇ, RAMON, 426, 427, 473, 513
 PONÇ, RAMON, marit de Maria, 675, 682
 PONÇA, 168
 PONÇA, dona de Pere, 471
 PONÇA, dona d'Erumir, 329
 PONCET DE CERVERA, 473
 PONCETA, mare de Pere, 492
 Pont, capella del, 1060; coma (Roda), 923; mas, 324

- PONT, FERRER DE, 690
 Pontamí, camp (Folgueroles), 955, 1049
 PONTARRÓ, ARNAU DE, 794
 PONTARRÓ, GUILLEM DE, 872; testimoni, 806
 Pora, la (Sant Martí Sescorts), 237
 PORRO, MIRÓ, 218
 PORTA, RAMON DE, testimoni, 773
 Portella, 181
 POSA, BERENGUER, 875
 POSA, BERENGUER DE, 746, 747; canonge, 852; canonge de Vic i lloctinent del bisbe, 723; canonge de Vic i testimoni, 749; jutge, 829, 832; jutge de Casserres i escrivà, 890; testimoni, 749, 780, 871
 Posa, cases de, 639
 POSA, GUILLEM DE, 680
 Poses i va a la fàbrica de Curs, camí que ve de, 920
 POTELLES DE SERRA, PERE, testimoni, 686
 POTELLES, PERE, 441
 Pou, clos, 464; Pou, coromina (Mirambell), 615
 POU, BERNAT, 560, 862
 POU, GUILLEM DE, 764, 799
 POU, GUILLEM DE, monjo, 773
 POU, PERE, rector de Castellvell, 959
 POUDEVIDA, PERE ARNAU, testimoni, 469
 Pradell, lloc, 316
 Prades, lloc, 96
 Prat (la Guàrdia), 222; camp, 669; coma (Sant Martí Sescorts), 555; coromina, 699; lloc, 9, 60, 171, 232, 316; lloc (la Guàrdia), 222; (Manlleu), 644, 645; lloc (Roda), 191; (Santa Coloma de Vinyoles), 1009; mas, 473; mas (la Guàrdia), 1060; mas (Manlleu), 937
 Prat de Mirambell (Mirambell), 1021
 Prat Narbonès (Vic), 160, 218, 839, 853, 855, 857, 868, 894; batllia, 926; rèdits, 888
 PRAT, ARNAU DE, 222
 PRAT, BERNARDA, dona de Bernat de Sant Hipòlit, 730
 PRAT, BERNAT DE, 761
 PRAT, GUILLEM, 915
 PRAT, GUILLEM DE, 644; testimoni, 898
 PRAT, JAUME, 1029
 PRAT, JOAN, 561
 PRAT, PERE, 669; honor de (Gurb), 593
 PRAT, PERE DE, marit de Guilleuma, 513
 PRAT, PONÇ DE, testimoni, 544
 PRAT, RAMON DE, canonge de Vic, 922, 928; canonge de Vic i lloctinent de Berenguer de Bellví, 938; lloctinent de Berenguer de Bellví, 951; notari de Vic, 954
 PRAT, GUILLEM, 645
 PRATNARBONÈS, vegeu Prat Narbonès
 Prats, 96, 160, 426, 427
 PRECIOSA, dona de Jucef de Mallorca, 901, 902
 Preses, les, 62
 Prevedrals, Casals, 387
 Priscià, llibre de, 288
 Prop del Buc, lloc (Savassona), 66
 Pròsper, llibre de, 288
 Prou, coma de, 173
 Provença, comtat, 426, 427
 PROVENÇAL DE PASSARELLA, 962; fiador, 931; testimoni, 947
 PROVENÇAL, jueu de Vic, 901
 PROVENÇAL DE GIRONA, VIDAL, jueu, 901
 Prudenci, llibre de, 288
 Pruit, 10, 285, 307, 498; mont, 13
 Pruit, partòquia, vegeu Sant Andreu de Pruit
 PRUNERS, ARNAU DE, fiador, 810
 PRUNERS, PERE, fiador, 1000
 PRUNERS, RAMON DE, 793; ciutadà de Vic i fiador, 933; fiador, 925, 931, 1000; testimoni, 722, 877, 878, 879, 985

- Puig, 189; (Seva), 233; honor (Roda), 975; mas, 698 tris, 991, 1029; mas (Besora), 139; mas (Brull), 655; mas (Malla), 804; mas (Vilanova), 1040
 Puig Buguer, mas (Savassona), 598
 Puig C[...].er, 486
 Puig Carlet, honor (Tavèrnoles), 1061; mas, 469
 Puig Crespà, 387
 Puig de Bertemund (Roda), 177
 Puig de Canea (Roda), 920, 975
 Puig de Cantallops, 250
 Puig de Cendra (la Guàrdia), 565
 Puig de Guàrdia balial, lloc (la Guàrdia), 798
 Puig de Guardiola, 202; (Vic), 486
 Puig de Juliana (la Guàrdia), 771, 938, 1001; (Roda), 69
 Puig de la Creu, estrada pública, 691
 Puig de l'Hostal (Roda), 245
 Puig de Niusant, 475
 Puig Oleguer, 388
 Puig de Passarella (Savassona), 259
 Puig de Quenidia (Roda), 256, 314
 Puig de Riba Alta (la Guàrdia), 545
 Puig de Roda, 193
 Puig de Sala de Joventeny (Sescorts), 592
 PUIG DE VIDA (Poudevida), PERE ARNAU de, 469
 Puig de Vilaseca (Sant Martí), 192
 Puig Estable (Pruit), 285
 Puig Juliana, lloc, 69; lloc (la Guàrdia), 771, 1001
 Puig Martés (Sant Martí Sescorts), 208
 Puig Milarer, 166
 Puig Pelat (Molsosa), 437, 457
 Puig Renil (Roda), 145
 Puig Roig (Sant Martí), 175
 PUIG, ADALBERT, marit de Sibil·la, 1010
 PUIG, ARSEND, honor de (Roda), 635
 PUIG, BARTOMEU DE, marit de Maria, 866
 PUIG, BERENGUER, 1040
 PUIG, BERNAT, 498, 734
 PUIG, JAUME, 1044
 PUIG, PERE, 543, 1044
 PUIG, PONÇ DE, testimoni, 866
 PUIG, RAMON, 912
 PUIG, RAMON DE, 881; fiador, 882; honor (Roda), 848, 975; testimoni, 877, 878, 938
 PUIG, RAMON GUILLEM DE, 370
 PUIG, ROVIRA DE, 518
 Puigabadal, 492, 506; camp (Manlleu), 577; mas (Manlleu), 1048
 PUIGABADAL, GUILLEM, 915
 PUIGABADAL, GUILLEM DE, 989, 994, 1005; testimoni, 978
 PUIGABADAL, PERE RAMON, marit de Quíxol, 430
 PUIGABADAL, RAMON, 1017; sastre i marit de Maria Jacoba, 978, 989
 PUIGABADAL, SAURA, 1048
 Puigagut (Susqueda), 472
 Puigalt, castell, 863
 PUIGCERCÓS, ARNAU DE, 882
 Puigdemorer, lloc (Susqueda), 891
 Puigfred, camí que va d'Om a, 1013; riba, 656; serra, 1013
 PUIGGALÍ, ALBERT DE, fiador, 933
 PUIGGALÍ, GUILLEM DE, monjo i sagristà, 792, 796; prior de Casserres difunt, 947; sagristà, 836, 746; sagristà i procurador de Casserres, 747, 748, 749, 761
 Puigigual, vegeu Puiglagulla
 Puigjuliana, pla de (la Guàrdia), 934
 PUIGLAGULLA, lloc (Manlleu), 135, 583
 Puigmaltes (Sesgorgues), 361
 Puigmarquer (Savassona), 275
 Puigoriol, 139, 218; (Vilacetrú), 297
 PUIGPARDINES, Bernat, 959
 PUIGPARDINES, RAMON DE, prior de Casserres, 1013
 Puigrodó, lloc 220; lloc (Sant Martí Sescorts), 353
 PUIGRODÓ, BERNAT DE, prevere i lloctinent clergue de Roda, 848
 Puig-Roig, castell, 426, 427
 Puigrubió, 153
 Puigsec, lloc (Folgueroles), 379, 653
 PUIGSEC, BERNAT DE, 449

- PUIGSEC, PEREGRÍ DE, testimoni, 1024
 PUIGSEGUR, PERE DE, testimoni, 775, 780, 782, 783
 PUIGVERD, PERE, 473
 Puigxoriguer, mas (Centelles), 1059
 PUJADA, GUILLEM DE, 703, 799
 PUJADA, RAMON DE, 522, 526; canonge, 506; sacerdot, 222
 Pujalràs, mas, 462
 Pujalt, 429; batllia, 371; castell, 290; mas (Sant Vicenç Sarriera), 470, 551, 811; terme, 238
 PUJALT, ALBERT, marit de Sibil·la, 1010
 PUJALT, ARNAU, 557
 PUJALT, BERENGUER, 811
 PUJALT, BERNAT, sabater, 1009
 PUJALT, RAMON MIRÓ DE, 426, 427
 Pujol, batllia, 448, 456
 Pujol Renill, 213
 Pujol, el (Savassona), 325; honor i cases (Sant Vicenç Sarriera), 661; mas, 424
 PUJOL, BERNAT DE, escuder noble Berenguer d'Orís, 984, testimoni, 898, 971
 PUJOL, GUILLEM DE, monjo, 773, 871
 PUJOL, VIDAL, 579
 Pujolada, mas (Vilanova), 1040
 Pujolar (la Guàrdia), 491
 PUJOLAR, PERE, 522, 526, 678, 701
 Pujolrig, 290
 Pujols, 11, 189; (Sant Martí Sescorts), 192, 410
 PUNTÍ, PERE, 754
- Q —
- Quadra del camí (la Guàrdia), 892
 Quadra, honor (Sescorts), 592; lloc, 316; lloc (castell Cornil), 3; lloc, (Roda), 311; lloc (Sant Martí Sescorts), 206, 229
 Quadre de Guardioles, lloc (la Guàrdia), 752
 Quadrell (Roda), 513, 975; camí que va a, 623
 Quadrells, 464; (Roda), 542; mas, 438
 Quadres, 122, 199, 449; (Tavèrnoles), 405
 QUADRES BERENGUER, 894
 QUADRES, ARNAU DE, hebdomadari i testimoni, 874
 QUADRES, BERENGUER DE, 853, 855
 QUADRES, BONET DE, testimoni, 557
 QUADRES, RAMON DE, 836
 Quadroques, 979
 Quartà, mas (Vilanova), 997, 1030
 Quarterades, lloc (la Guàrdia), 570, 619, 662; torrent (la Guàrdia), 545
 Quenidia, Puig de (Roda), 256, 314
 Quer, el, 126, 199, 324
 Queralt, església, 474
 QUERALT, BERENGUER, 426, 427, 468
 QUERÓ DE BAC, mas (Susqueda), 1050
 QUERÓ, BERNAT, fill de Pere, 1050
 QUERÓ, PERE, 1050
 Querol, 152
 QUEROL, VALENTÍ DE, notari de Barcelona, 757
 Querós, 122, 624, 809; batllia, 536, 537, 538, 939, 1016; molí, 624, 983; terme, 1062, 1071
 Querós, parròquia, vegeu Sant Martí de Querós
 Querosa (Brull), 444
 Quersoc, 263
 Queruç, 149
 QUERÚS, JOAN, 991
 Quintana, mas, 991; mas (vall de Sau), 439
 QUINTILIÀ, ERMEMIR, 199
 Quintol, 150, 201
 Quixela, 110
 QUIXILA, GUILLEM, 288
 Quixiló, vinya de, 85
 Quíxol, 125, 159, 196, 199, 204
 Quíxol, dona d'Ató, 102
 Quíxol, dona de Guifré, 171
 Quíxol, dona de Guillem, 195

QUÍXOL, dona de Guitard, 232
 QUÍXOL, dona de Pere Ramon Puigabadal, 430
 QUÍXOL, terra de (Roda), 128; terra de (Sant Martí Sescorts), 208

— R —

Rabac (nom), 473
 RABASSEDES, BERENGUER, 468
 RABASSOLA, ÈNNEC, 152
 RADULF, 139; testimoni, 220
 RADULF, RAMON DE, 840
 RAIXÀ, JOAN DE, clergue de Vic, 813
 Rajols, mas (Tavertet), 382
 RAMI, MIRÓ, 181
 Ramió, 27, 179
 Ramió, puig, 383
 Ramió, terra (Tavèrnoles), 87; terra (Vilalleons), 51
 RAMIÓ, ARNAU, 153
 RAMON, 108, 158, 167, 185, 190, 218, 245, 324, 386, 491
 RAMON, abat de Banyoles, 427
 RAMON, abat de Cardona, 412
 RAMON, abat de Ripoll, 680
 RAMON, abat de Sant Joan de les Abadesses, 709
 RAMON, abat de Sant Vicenç de Cardona, 774
 RAMON, alou, 169, 261
 RAMON, ardiaca, 139
 RAMON, ardiaca de Girona, 160
 RAMON, ardiaca de Vic, 223
 RAMON, ardiaca d'Urgell, 425, 474
 RAMON, bisbe de Vic, 391 427, 922, 928
 RAMON, bruger, 155
 RAMON, cambrer, 731, 755, 756; cambrer i procurador de Casserres, 760, 759, 762, 763, 764, 771
 RAMON, canonge de Vic, 964
 RAMON, capellà, 473
 RAMON, clergue, 486
 RAMON, clergue de Savassona, 598
 RAMON, comte, 51, 290
 RAMON, corral, 527
 RAMON, diaca i escrivà, 342
 RAMON, difunt, 122, 150
 RAMON, fill d'Arnau Mir, 464
 RAMON, fill de Bernat i Almodis, vescomtes d'Osona, 429
 RAMON, fill de Bonfill Tedball, 293
 RAMON, fill de Coloma, 420
 RAMON, fill de Felip Sunifred i Ermengarda, 235
 RAMON, fill de Gerberga, 337
 RAMON, fill de Guillem Ramon, 288
 RAMON, fill de Pere Camp, 1009
 RAMON, fill de Ramon Cardona i Ermessenda, 879
 RAMON, fill de Ramon de Guàrdia, 684
 RAMON, fill de Ramon Oliver, 797
 RAMON, fill de Sal·la, 164
 RAMON, fill de Tedbald, 199
 RAMON, fill de Tiborgeta de Savassona, 704
 RAMON, fill d'Ermengol, 236
 RAMON, fill d'Ermessenda, vescomtessa, 271, 447
 RAMON, gendre de Ferrer de Codina, 1035
 RAMON, germà de Berenguer de Malla, 613
 RAMON, germà de Gilabert, 292
 RAMON, germà de Guillem, 138
 RAMON, germà de Pere canonge, 449
 RAMON, levita i escrivà, 321
 RAMON, marit de Gerberga, 261
 RAMON, marit d'Engúncia, vescomtessa, 152
 RAMON, marit d'Ermessenda, 443
 RAMON, marit d'Hília, 108, 114
 RAMON, marit d'Ília, 62
 RAMON, moliner, 851, 878, 879
 RAMON, monjo, 339, 412
 RAMON, monjo i sacerdot, 497, 512
 RAMON, monjo i sagristà, 582
 RAMON, monjo i sotsdiaca, 709, 731
 RAMON, monjo nen, 497

- RAMON, pare de Givall, 517
 RAMON, prevere, 522, 526, 632
 RAMON, prevere i escrivà, 866
 RAMON, prior, 288
 RAMON, prior de Casserres, 717, 740, 741, 769, 773, 776, 779, 780, 781, 783, 786, 788, 789, 793, 795, 799, 801, 803, 805, 806, 808, 810, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 827, 828, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 839, 840, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 862, 863, 866, 867, 869, 870, 871, 872, 873, 876, 877, 879, 880, 881, 882, 883, 887, 888, 890, 947, 966, 985, 989, 993, 994, 100, 1019; prior de Casserres i capella de Tagamanent, 850, 874
 RAMON, prior de Sant Benet de Bages, 709
 RAMON, sacerdot, 288, 478, 563
 RAMON, sacerdot i escrivà, 248, 351, 449, 513, 690, 705
 RAMON, sagristà, 295
 RAMON, senyor de Mirambell, 484
 RAMON, sotsdiaca, 65, 295, 729
 RAMON, testimoni, 157, 178, 256, 316, 406
 RAMON, vescomte [d'Osona, fill de Guadall i Ermetruit], 50, 94, 105, 120
 RAMON, vescomte [de Cardona, casat amb Ermessenda], 207, 264, 290, 296, 238
 RAMON ADALBERT, 218, 402; alou (Roda), 343
 RAMON ADROER, testimoni, 233
 RAMON ALBERT, 700
 RAMON AMAT, 290, 298, 324
 RAMON ARNAU, 279, 313
 RAMON ARNAU DE SORRIBES, 321
 RAMON ARNUST, testimoni, 197
 RAMON ATILA, 288
 RAMON ATÓ, clergue i canonge, 351
 RAMON ATTELL, alou de (Sant Martí Sescorts), 215
 RAMON BAL·LOMAR, 247
 RAMON BAPITS, 509
 RAMON BELLDIA, 541
 RAMON BELLFORT, 561, 597
 RAMON BENET, testimoni, 321
 RAMON BERENGUER, 322, 449
 RAMON BERENGUER (altre), 322
 RAMON BERENGUER, comte, 197
 RAMON BERENGUER, comte de Barcelona, 369, 426, 427
 RAMON BERENGUER, testimoni, 391
 RAMON BERMON, 409; marit de Bellcardis, 423
 RAMON BERNAT, 426, 427, 429; testimoni, 295
 RAMON BERNAT DE GUÀRDIA, 426, 427
 RAMON BONFILL, difunt, 199
 RAMON BONUÇ, 863
 RAMON BORRELL, comte, 61
 Ramon Borrell, terra (Folgueroles), 379
 RAMON BOU, testimoni, 328
 RAMON BUNUER, 263
 RAMON CALONGE, 429
 RAMON CARDONA, 851
 RAMON COSTA, honor de (la Guàrdia), 892
 RAMON CREIXELL, 401
 RAMON CUB, testimoni, 158
 RAMON CURRIERES, 1005
 RAMON CURT, 553, 758; marit de Ramona, 945
 RAMON DALMAU, 426, 427, 526
 RAMON D'ANGLESOLA, bisbe de Vic, 474
 RAMON DE [...], rector i testimoni, 848
 RAMON DE BALAGA, monjo, 582
 RAMON DE BASSA, 690
 RAMON DE BASSES, 467
 RAMON DE BELLVER, 456
 RAMON DE BENAGES, 486
 RAMON DE BOIXADORS, 456
 RAMON DE CABRERA, 478
 RAMON DE CABRERA, canonge de Vic, 709
 RAMON DE CAMPS, fiador, 942

- RAMON DE CARBONELL, testimoni, 833, 843
- RAMON DE CARDONA [vescomte de Cardona Ramon Folc V], 727, 918; fiador, 765
- RAMON DE CARDONA, de Vic, 875, 877; ciutadà de Vic, 792; fiador, 786, 822; marit d'Ermessenda 878, 879; testimoni, 761, 799
- RAMON DE CARDONA, germà de Ramon Folc, vescomtes, 456
- RAMON DE CARDONA, marit d'Elisenda, 473
- RAMON DE CASTELLET, testimoni, 951
- RAMON DE CLOTES, 690
- RAMON DE CODINAC, 674
- RAMON DE COMA LLÒBREGA, 1036
- RAMON DE COROMINES, 755, 847, 856; testimoni, 688
- RAMON DE CROSES, testimoni, 686
- RAMON DE DOSRIUS, 493
- RAMON DE GIRONA, 449; testimoni, 450
- RAMON DE GRANER, 473
- RAMON DE GREVOLOSA, 719
- RAMON DE GUÀRDIA, difunt, 684
- RAMON DE MALLA, 639; marit de Saurina de Manlleu, 695; testimoni, 827
- RAMON DE MANLLEU, 571
- RAMON DE MERCADAL, testimoni, 775
- RAMON DE MIRAMBELL, cambrer, 746, 748; cambrer i procurador de Casserres, 749, 761; prior de Casserres, 785, 851
- RAMON DE MIRAMBELL, senyor de Mirambell, 1002, 1004
- RAMON DE MONTPELAT, prior de Casserres, 747, 749
- RAMON DE NIUMAL, 514
- RAMON DE NOGUERA, fiador, 840
- RAMON DE PALAU, 473; testimoni, 1013
- RAMON DE PARRA, 466, 479, 487
- RAMON DE PAS, 946
- RAMON DE PLA, 768
- RAMON DE PORTA, testimoni, 773
- RAMON DE PRAT, canonge de Vic i escrivà, 922, 928; canonge de Vic i lloctinent de Berenguer de Bellvís, 938, 951
- RAMON DE PRUNERS, 793; ciutadà de Vic i fiador, 933; fiador, 810, 925, 931, 1000; testimoni, 722, 877, 878, 879, 985
- RAMON DE PUIG, 881; fiador, 882; testimoni, 877, 878, 938; honor de (Roda), 920, 975
- RAMON DE PUIGABADAL, sastre i marit de Maria Jacoba, 978, 989
- RAMON DE PUIGPARDINES, prior de Caserres, 1013
- RAMON DE PUJADA, 522, 526
- RAMON DE PUJADA, sacerdot, 222
- RAMON DE QUADRES, 836
- RAMON DE RADULF, 840
- RAMON DE RIDOLL, testimoni, 890
- RAMON DE RIEROLA, testimoni, 959, 1019
- RAMON DE RUIXOL, prevere, 946
- RAMON DE SALA, clergue, 690; sacerdot i canonge de Vic, 709
- RAMON DE SANT ESTEVE, 493
- RAMON DE SANTA CECILIA, 750
- RAMON DE SAU, clergue de Vic, 788
- RAMON DE SENFORES, marit de Guillemma, 698 tris
- RAMON DE SERRA, 680; marit de Maria, 702
- RAMON DE SERRADELL, 748, 755, 820, 821, 846, 861, 884; batlle, 832; batlle i testimoni, 771; fiador, 835, 857; testimoni, 819, 847, 869, 895, 905, 922
- RAMON DE SUNYER, 768, 884
- RAMON DE SUSQUEDA, monjo, 591
- RAMON DE TANYÀ, 595
- RAMON DE TERRERS, testimoni, 684
- RAMON DE TOLOSA, 473
- RAMON DE VALLFORT, testimoni, 788
- RAMON DE VERDAGUER, 755
- RAMON DE VILA, fiador, 719
- RAMON DE VILAFONTS, 566
- RAMON DE VILALLEONS, testimoni, 672

- RAMON DE VILANOVA, 983
 RAMON DE VILARDELL, 680
 RAMON D'ESPARRAGUERA, 699
 RAMON D'ESPLUGUES, 418
 RAMON DESCALIES, testimoni, 895
 RAMON D'OLIVA, levita, 427
 RAMON D'OM, sotsdiaca i notari de
     Barcelona, 725
 RAMON DOMÈNEC, terra de, 369
 RAMON DOT, 328
 RAMON DRAPER, 754, 758
 RAMON DROGUS, 143
 RAMON EL·LEMAR, 288
 RAMON ERMEMIR, 261
 RAMON ERMENGARD, mas de, 536
 RAMON ERMENGOL, 148 bis
 RAMON ESCLUDA, 398
 RAMON ESPASENC, 699
 Ramon Esteve, casa (Vilalleons), 245;
     testimoni, 393
 RAMON FOLC, 429, 447, 456, 473; tes-
     timoni, 450
 RAMON FOLC, alou de (Folgueroles),
     482
 RAMON FOLC, pare de Guillem de
     Cardona, 508
 RAMON FOLC, vescomte [de Cardona,
     Ramon Folc I, casat amb Ermes-
     senda], 252, 277, 342
 RAMON FOLC, vescomte [de Cardona,
     Ramon Folc II, fill d'Almodis],
     447, 469
 RAMON FOLC, vescomte [de Cardona,
     Ramon Folc III, casat amb Elisa-
     bet], 508
 RAMON FOLC, [vescomte de Cardona,
     Ramon Folc IV, casat amb Agnès
     de Tarroja], 727
 RAMON FOLC, [vescomte de Cardona,
     Ramon Folc VI], 984, 1021
 RAMON FORNER, 802
 RAMON FULCÓ, 652, 653
 RAMON GALAVONS, 146; marit de Guis-
     la, 274
 RAMON GALÍ, 205, 261; terra de (Fol-
     gueroles), 228
 RAMON GALMIOSA, 149
 RAMON GARRIGA, clergue de Sant Joan
     de Fàbregues, 880
 RAMON GAUFRED, testimoni, 197
 RAMON GAUSBERT, 429; testimoni, 393
 RAMON GERBERT, sotsdiaca, 294
 RAMON GEROARD, 218
 RAMON GIBERT, 288, 305
 RAMON GILABERT, 268
 RAMON GIRONA, testimoni, 764
 RAMON GUADAMIR, 218, 288
 RAMON GUERAU, 686
 RAMON GUIFRÉ, 320, 335, 388; testi-
     moni, 314
 RAMON GUILLEM, 270, 272317, 324,
     392, 393
 RAMON GUILLEM, abat d'Àger, 288
 RAMON GUILLEM, marit d'Adaleta, 265
 RAMON GUILLEM, marit d'Elisenda, 397
 RAMON GUILLEM, terra, 186
 RAMON GUILLEM, testimoni, 233, 234,
     287
 RAMON GUILLEM D'ARTÉS, 324
 RAMON GUILLEM DE BOIXADORS, 429
 RAMON GUILLEM DE MEDIONA, 298
 RAMON GUILLEM DE PUIG, 370
 RAMON GUILLEM DE VILACETRÚ, 321
 RAMON GUILLEM D'ÒDNA, 838
 RAMON GUI SAD, 290, 298
 RAMON GUI SALEG, terra de, 225
 RAMON GUITARD, 247
 RAMON ISARN, testimoni, 248
 RAMON JOAN, 261
 RAMON JOSEFRED, testimoni, 262
 RAMON MAIOLS, marit de Maria, 894
 RAMON MIQUEL, testimoni, 771
 RAMON MIR, 97, 328, 987
 RAMON MIRÓ, batlle, 686; testimoni,
     218
 RAMON MIRÓ DE GURRI, 486
 RAMON MIRÓ DE PUJALT, 426, 427
 RAMON MIRÓ DE SERRA, 294
 RAMON MOLINER, 875
 RAMON MORERA, notari de Vic, 697
 RAMON NATINÈ, 288
 RAMON OLEGUER, sotsdiaca, 294

- RAMON OLIBA, marit de Sança, 230, 339; alou de (Roda), 234; terra de (Roda), 248; testimoni, 327
 RAMON OLIVA, 357
 RAMON OLIVA, prevere, 111
 RAMON OLIVER, 795, 797, 892; testimoni, 741
 RAMON OMS, 593
 RAMON ONOFRE, testimoni, 298
 RAMON PAGÀ, 442
 RAMON PERE, 415; testimoni, 231
 RAMON PONÇ, 426, 427, 473, 513
 RAMON PONÇ, marit de Maria, 675, 682
 RAMON PUIG, 912
 RAMON PUIGABADAL, 1017
 RAMON QUIXILA, 189
 RAMON DE SANTA COLOMA, 290, 298
 RAMON RENARD, 426, 427
 RAMON RICART, 472
 RAMON ROF, prior intrús de Casserres, 1023
 RAMON ROQUER, 968, 970
 RAMON ROTGER, testimoni, 557
 RAMON RUIXOL, 1060
 RAMON SABORELL, 200
 RAMON SALOMÓ, alou de, 392
 RAMON SANÇ, 246, 858; testimoni, 775
 RAMON SANS, 735, 758, 798; era (la Guàrdia), 754; honor de (la Guàrdia), 732
 RAMON SANTA COLOMA, 369
 RAMON SEGA, anomenat Udaldard, 209; testimoni, 195
 RAMON SERRADELL, 861
 RAMON SINFRED, terra de (Gurb), 417
 RAMON SUNIFRED, 200, 290, 298, 352, 365
 RAMON SUNIFRED, marit d'Ermengarda, 238
 RAMON SUNYER, 845; testimoni, 318, 764, 901
 RAMON SUSQUEDA, monjo, 629, 663
 RAMON TRASOER, 149
 RAMON VACA, testimoni, 302, 343, 354
 RAMON VIDA, canonge de Vic, 709
 RAMON VIDAL, 261
 RAMON, ADALBERT, terra de (Roda), 241
 RAMON, ADEMAR, testimoni, 314
 RAMON, ARNAU, 288
 RAMON, ARNAU, 288, 414; marit de Laureta, 424
 RAMON, ARNAU, de Sau, 414; feixa (Sau), 403
 RAMON, BERENGUER, 179, 360, 374, 389, 390, 535, 593; testimoni, 383
 RAMON, BERENGUER, marit de Maiassèn, 315
 RAMON, BERNAT, sagristà, 426, 427
 RAMON, FOLC, 290, 298
 RAMON, GUILLEM, 245, 318, 524; batlle, 318; difunt, 288; sagristà, 412
 RAMON, MIR, 294, testimoni, 287
 RAMON, MIRÓ, alou de, 387
 RAMON, PERE, 334, 381, 465, 733; testimoni, 352
 RAMON, PONÇ, 316
 RAMON, RAMON, 298
 RAMONA, 190
 RAMONA, dona de Berenguer de Quadres, 853
 RAMONA, dona de Berenguer Torrent, 836
 RAMONA, dona de Bernat Barutí, 672
 RAMONA, dona de Ferrer Bertran, 745, 876
 RAMONA, dona de Jaume, 921
 RAMONA, dona de Joan Coll, 635
 RAMONA, dona de Pere, 488, 491
 RAMONA, dona de Pere Berenguer de Savassona, 469
 RAMONA, dona de Pere Eribau, 586
 RAMONA, dona de Ramon Curt, 945
 RAMONA, vescomtessa de Cabrera, 769
 RAMONA DE BELLFORT, vídua de Bernat de Guàrdia, 701
 RAMONA DE GUARDIOLA, honor de (Roda), 691
 RAMONA DE SALA, batlle, 866
 Ranemir, alou, 181
 Rang, Camp de, 354

- RANIL, ERMEMIR, 158
 Ranló, 139
 RANLÓ, dona d'Abó, 71, 62
 RAON, ARNAU, testimoni, 450
 Rasmunda, sota la Roca, lloc (Vilallleons), 481
 Rapall, vinya, 218
 RATFRED, BERNAT, testimoni, 218
 Ratifred, terra (terme de Sau), 92
 Rationibus canonicis universis, llibre, 709
 Raurell, lloc (Vilanova), 431; mas (Vilanova), 431, 997, 1030
 Ravell, casa de, 168
 Real (Taradell), 496, 520
 REAL, PERE, honor de, 520
 Redolf, puig (Savassona), 291
 Redonel, honor de (Folgueroles), 1036
 REG, BERNAT, 776
 REGUER, PERE DE, testimoni, 789
 REI, SUNYER, testimoni, 218
 Reifreda, 35, 40, 41, 43, 44
 REINALL, testimoni, 221
 RENARD, anomenat Amalric, 248
 RENARD, marit d'Allena, 59, 62; terra de, 62; testimoni, 73
 RENARD, RAMON, 426, 427
 REIXAC, 139
 REIXAC, BERNAT, 1070
 Relat, mas, 686
 RENIL, dona d'Enoví, 67
 Renil, puig (Roda), 145; pujol, 213
 REOLA, ARNAU, testimoni, 941
 REQUELA, JOAN, 564
 REQUESENS, 35, 40, 41, 43, 44, 143
 REQUESENS, anomenat Rodball, 99
 Requessena, costa (Tavertet), 246
 RETRUDA (dona), 110
 RIALT, sacerdot, 267
 Riard, riu, 62
 Riba, mas, 527; mas (Sau), 453, 591, 736, 803; molí, 217
 Riba Alta, lloc (la Guàrdia), 732
 Riba Grossa, la (Savassona), 325; (Mirambell), 1021; (Roda), 656; (Torelló), 959
 RIBA, BERNAT, 626
 RIBA, BERNAT DE, 591
 RIBA, GUILLEM, 736
 RIBA, PERE DE, sacerdot, 864
 Ribagorça, bisbe de, 160, 288
 RIBERA, batlle del vescomte, 610
 RIBERA, COMPANYY, 615
 Ribes, 426, 427; lloc (la Guàrdia), 187
 Ricard, 190
 RICARD, sagristà, 298, 345; sagristà de Vic i jutge, 288
 RICARD DE MERCADAL, 690
 RICARD GUILLEM, 426, 427
 RICARD, BERNAT, testimoni, 749
 Ricarderes, honor de (Sescorts), 590
 RICART, RAMON, 472
 RICART, sagristà, 288
 RICOL, 169
 RICULF, 199, 206
 RICULF, levita, 1074
 RICULF, prevere i testimoni, 181
 RICULF, sacerdot, 199
 RICULF, sacerdot, monjo i escrivà, 233, 234
 RIDOLL, RAMON DE, testimoni, 890
 Riells, 233
 RIEMBAU, alou de (Sant Martí Sescorts), 244
 RIEMBAU, monjo, 542
 RIEMBAU, monjo i levita, 406; monjo, levita i escrivà, 409
 RIEMBAU DE BAUSA, 426, 427
 RIEMBAU DE BASELLA, 427
 RIEMBAU, BERENGUER, 291, 363, 411
 RIEMBAU, BERTRAN, 321; testimoni, 287
 RIEMBAU, PERE, 353, 422; testimoni, 393
 Riera, lloc (Sant Hipòlit), 209; mas, 493; mas (Sant Vicenç Sarriera), 790
 Ademar, 464
 RIERA, ADEMAR DE, 820; marit d'Elisenda, 819
 RIERA, ARNAU, 692; batlle, 1001; majordom, 993; testimoni, 927, 1019, 1032, 1047
 RIERA, BERENGUER, 661

- RIERA, BERENGUERA, 935
 RIERA, BERNAT, 834; clergue i testimoni, 1013
 RIERA, BERTRAN DE, 804; testimoni, 863
 RIERA, PERE, 590, 844, 910, 951; marit de Guilleuma, 909
 RIERA, PERE DE, 775; testimoni, 705
 RIERA, PONÇ, 601
 Rieres, lloc (la Guàrdia), 528
 RIEROLA, RAMON DE, testimoni, 959, 1019
 RIGUAL, MIRÓ, 290
 Rilat, riu, 166
 RIMENTOL, BERENGUER DE, escriptor jurat i escrivà, 951
 Riolat superior, alou, 139
 Ripoll, 50, 288; alou, 489; mansió, 286
 RIPOLL, ARNAU, testimoni, 659, 716, 723, 778
 Ripoll, monestir, vegeu Santa Maria de Ripoll
 Ripoll, Santa Maria, vegeu Santa Maria de Ripoll,
 Riquel, 62; terra, 62
 RIQUER, testimoni, 100
 Riquer, vinya (castell Cornil), 3
 RIQUIL·LA, 56, 304, 351
 RIQUIL·LA, dona de Duran, 200
 RIQUIL·LA, dona de Giscafred, 124
 RIQUIL·LA, dona d'Estrader, 128
 RIQUIL·LA, mare de Teuderic, 62
 RIQUILD, terra de (Roda), 60
 RIU RUBIÓ, OTGER DE, 139
 Riu Sec, vegeu Riusec
 Riudellots, 369, 1003, 1012, 1026
 RIUDEPERES, BERNAT DE, testimoni, 469
 Riudeperes, terme, 995
 RIUDEPERES, ELISENDA DE, 817
 RIUDEPERES, GUILLEM DE, 873
 Riunoguer, 459
 Riuprimer, 218
 Riusec, 98, 152, 458, 459; mas (Sant Genís Sacosta), 906; vall, 97
 RIUSEC, Joan, 458
 ROBERT RODÓ, 463
 Roca, coma (Sant Martí Sescorts), 378; lloc (Tavertet), 564; honor de sota la roca (Sant Joan de Fàbregues), 982
 Roca Aguilera (Sau), 452
 Roca Corbatera, 108
 Roca dels Alexos (Sau), 687
 Roca Falconera, 50, 254; (Vilanova), 431
 Roca Rasmunda, Sota (Vilalleons), 481
 Roca Rossa, 690
 Roca, coma (Sant Martí Sescorts), 378; lloc, 169; mas, 712
 ROCA, MARIA, 986
 Rocafort, mas (Roda), 928
 ROCAFORT, BERNAT DE, 456
 ROCAFORT, DOMÈNEC DE, 500
 ROCAFORT, GUILLEM, 541
 ROCAFORT, GUILLEM DE, 602
 Rocal (la Guàrdia), 935
 ROCAMBERT, PERE, 389
 ROCASALVA, BERNAT DE, monjo, 1019
 Rocasorta, eres, 664
 Roda, 34, 55, 70, 75, 79, 80, 83, 100, 132, 212, 231, 226, 263, 245, 284, 308, 311, 316, 320, 350, 370, 387, 388, 394, 402, 407, 512, 542, 583, 742, 761, 877, 881, 931, 993; Roda ciutat, 56, 59, 60, 63, 65, 71, 73, 108, 123, 125, 128, 178, 191, 193; apèndix, 62, 110, 119, 145, 159, 177, 195; baronia, 408; batllia, 763; camí que va a, 145; camí que va de Roda a les Passadores, 975; castell, 926; ciutat, 108, 124; església, 928; mas, 617, 630; puig, 177; rector, 777; rèdits, 749; terme, 7, 15, 64, 78, 130, 807, 812, 1062, 1071; vila, 231, 226, 256, 314
 Roda, pairòquia, vegeu Sant Pere de Roda
 RODA, BERNAT DE, testimoni, 921
 RODA, DOLÇ DE, testimoni, 860
 RODA, GUILLEM DE, testimoni, 775
 RODA, PERE DE, testimoni, 860

- Rodball, alou (Torelló), 167; lloc (coromina vescomtal, Molsosa), 456, 473
- RODBALL, anomenat Requesens, 99
- Rodés, comtat, 426, 427
- RODLEDA dona, testimoni, 317
- Rodó, camp 233; (Folgueroles), 677; (la Guàrdia), 1060; mas (Torelló), 959
- RODÓ, ROBERT, 463
- Rodona, peça (Sescorts), 590, 886
- ROF, RAMON DE, prior intrús de Casserres, 1023
- Roma, 123, 197, 351
- ROMANYA, mare de Bernat d'Angle, Maria, 695
- ROMEGUERES, BERENGUER DE, monjo, 1007
- ROMEU DE COROMINES, testimoni, 1009
- Romia, 994
- Roquer, 976
- ROQUER, PERE, honor de (Vic), 960
- ROQUER, RAMON, 968, 970
- Roques, camp (Vilanova), 962
- ROQUET, GUILLEM, testimoni, 879
- ROQUET, GUILLEM DE, 405
- ROSA, dona de Martí de Muralla Vella, 512
- Roser Martinesc, mas (Sau), 606
- Rosse, 497
- Rossell, [...], testimoni, 776
- ROSSELL, BERENGUER, prevere i notari Castellvell, 957
- ROSSELL, GUILLEM, notari de Barcelona i escrivà, 912
- ROSSELL, JOAN, testimoni, 705
- ROSSELL, PERE, testimoni, 779, 780, 782, 813, 817, 836, 840, 842, 854
- Rossella, Olivà, 152
- Rosselló, 197
- ROSSET, BERENGUER DE, 473
- ROSSINYOL, BERNAT, 589
- ROSSINYOL, JOAN, testimoni, 860
- ROSSINYOL, PERE, marit d'Elisenda, 744
- Rossinyola, honor (Roda), 975
- Rosta, casa, 218
- ROSTAND, clergue, 160
- ROTGER, canonge, 419
- ROTGER, RAMON, testimoni, 557
- ROTLLAN DE MALLA, 690
- ROTLLAN, PERE, canonge de Sant Pere i testimoni, 450
- Roure, honor (Sau), 712; mas, 424, 910; mas (Sau), 539, 612, 616, 687
- ROURE, BERENGUER, vinya de (Vilobí), 575
- ROURE, PERE DE, 1049
- ROURELL, BERNAT DE, batlle, 1047; testimoni, 905, 927
- Roved, camp, 991
- Rovira (Sesgorgues), 308; batlle, 497; lloc, 151, 323; mas (Amer), 476; mas (Tavernoles), 547; mas (Sau), 622, 654
- Rovira d'Alges (Savassona), 291
- Rovira de Puig, 518
- ROVIRA, ARNAU, 617, 622, 654
- ROVIRA, BERENGUER DE, 928
- ROVIRA, BERENGUERA DE, 778
- ROVIRA, GUILLEM, 939, 1016
- ROVIRA, GUILLEM DE, 449
- ROVIRA, PERE, 538, 1015; batlle, 536, 537
- ROVIRA, PONÇ, 607
- ROVIRA, RAMON, notari, 272
- Rovires, les (Vilalleons), 249
- Rovires de Sant Pere (Vilalleons), 481
- Rovirols, mas, 630
- Rubió, mas, 648; mas (Manlleu), 850; terra, 84
- RUBIÓ, JAUME DE, testimoni, 884
- RUBIÓ, PERE, 639
- RUBIRÓ, ARNAU DE, monjo i sacerdot, 921
- Rudolf, 149
- RUDTAND, levita difunt, 122
- Ruixol, lloc (Roda), 83; riu, 143, 146, 274
- RUIXOL, FERRER DE, testimoni, 548
- RUIXOL, PERE DE, testimoni, 890
- RUIXOL, RAMON, 1060; prevere, 946

- RULA, PERE, 473
 RULL, GUILLEM, 149
 Rume, feixa, 991
 RUPERT HERMS, testimoni, 450
 Rupit, 851, 875; castell, 17, 105, 160, 290, 298, 429, 469, 827, 838, 877; feu (Pruit), 285; parròquia, 1072; terme, 462, 827
- S —
- Sabadell, vall (Malla), 743
 Sabater, mas (Vilanova), 962
 SABATER, FERRER, 877, 878, 879, 997, 1030
 SABATER, PERE, 962
 Sabodella, lloc, 287; terra, 253
 SABORELL, RAMON, 200
 Sadilà, alou, 139
 SADURA, PERE DE, 787
 SADURNÍ, PERE, 787
 Sagrer, mas (la Guàrdia), 753
 SAGRER, BERENGUER DE, fiador, 947
 SAGRER, PERE, 753
 Saions, lloc (la Guàrdia), 1017
 Sal·la, 16, 182
 Sal·la, alou (Sant Hipòlit), 209
 SAL·LA, fill d'Onofre, 1074
 SAL·LA, germà de l'ardiaca Sunyer, 181
 SAL·LA, marit de Deudada, 164
 SAL·LA, prevere, 261
 Sal·la, terra (Tavèrnoles), 31
 SAL·LA, testimoni, 96
 SAL·LA, GUILLEM, 345
 Sal·lari, 162
 Sala, lloc, 288, 899; camp (Vilallons), 986, 1031; mas, 441; mas (Mirambell), 608, 706, 902, 1021; mas (Sant Martí Sescorts), 410, 555; mas (Vilanova), 1031; bassa (Mirambell), 902
 Sala inferior, mas (Folgueroles), 677
 SALA, ANDREU, 1031
 SALA, BERENGUER DE, 1040
 SALA, BERNAT, 516, 518, 584
 SALA, FERRER DE, 886
 SALA, GUILLEM DE, 680, 693
 SALA, JOAN, testimoni, 582
 SALA, LLORENÇ, 1021
 SALA, PERE, 900, 1028; sacerdot, 991
 SALA, PONÇ DE, 472
 SALA, RAMON DE, clergue, 690; sacerdot i canonge de Vic, 709
 SALAVERT, PERE DE, testimoni, 746
 Salceda, trilla de (Roda), 313
 Sales Noves, vegeu Salesnoves
 SALES, BERNAT, 957
 SALES, GALCERAN DE, 493
 Salesnoves, 441, 468, 639, 961; honor, 834; mas, 911; coma (Torelló), 959
 SALESNOVES, BERNAT DE, marit de Guilleuma, 911, 959, 1019
 SALESNOVES, PERE DE, marit d'Elisenda, 1019
 Saleta, Bernat, mas de, 262
 Salleda (Roda), 316, 635, 860; camp (Roda), 1013
 SALLENT, PERE DE, sacerdot i canonge, 709
 SALLER, ARNAU, 594, 637
 SALOMÓ, 261, 351
 SALOMÓ, frare, 184
 SALOMÓ, levita i testimoni, 261
 Salomó, mas, 518
 SALOMÓ, monjo, 412
 SALOMÓ, prior de Sant Ponç, 364
 SALOMÓ, ADALBERT, 518
 SALOMÓ, AMAT, testimoni, 335
 SALOMÓ, BENET, testimoni, 265, 279
 SALOMÓ, GILABERT, testimoni, 335
 SALOMÓ, OLIBA, 335
 Sant Salvador de Breda, 294
 Saltiri, llibre, 709
 SALVADOR, fill de Pere de Ferrer, 971
 SALVADOR TREBOSC, sacerdot de Manlleu, 680
 Samalús, 122, 160
 SAMARÉS, NICOLAU, notari de Barcelona, 936
 SAMUEL, pare de Boniga, 772
 Sanatüja, 160

- SANÇ, 87, 126, 288
 SANÇ, frare, 184
 SANÇ, sacerdot i escrivà, 136
 Sanç Envolat, 214
 SANÇ OLIBA, testimoni, 232
 SANÇ, ADALBERT, testimoni, 314, 326
 SANÇ, BERENGUER, terra (Roda), 248
 SANÇ, GOMBAU, alou (Sant Martí Sescorts), 331
 SANÇ, GUILLEM, 180, 290, 298; testimoni, 326, 388
 SANÇ, PERE, testimoni, 775
 SANÇ, RAMON, 246, 858; testimoni, 775
 SANÇA, 47, 311
 SANÇA, dona de Guillem Fruga, 205
 SANÇA, dona de Ramon Oliba, 230, 339
 SANÇA, filla de Quintol, 150
 SANÇA, filla de Guilleuma de Malla i neboda de Bernat de Manlleu, 680
 Sang, lloc, 991
 Saniars, mas (Torelló), 989, 993; puig (Torelló), 959
 SANIARS, ARNAU DE, honor de (Torelló), 959; marit d'Elisenda, 978, 989, 993, 994
 SANIARS, PERE, 978
 SANIARS, PERE DE, 994; testimoni, 959
 SANJUST, BERNAT, 527
 Sanlo, 96
 Sanreri, alou (Sant Martí Sescorts), 244
 Sans, alou, 131
 SANS, RAMON, 735, 758, 798; era (la Guàrdia), 754; honor de (la Guàrdia), 732
 Sant Amanç de Pedrós, 288
 Sant Andreu, 139
 Sant Andreu de Bancells, 617; església, 543; parròquia, 567, 617, 983
 Sant Andreu de Gurb, parròquia, 417, 763, 968, 976, 977, 1072
 Sant Andreu de la Vola, església, 493
 Sant Andreu de Palomar, 252
 Sant Andreu de Pruit, 359, 432, 690; batllia, 503; camí que va a Sant Andreu, 285; clergue, 690; parròquia, 433, 1034
 SANT ANDREU, BERNAT, 608
 Sant Antoni de Fredelesc, 197
 Sant Bartomeu Sescorgues, 84, 88, 293, 308, 361, 551, 1031; parròquia, 533, 551, 686, 845, 881; terme, 1071
 Sant Benet de Bages, 122, 139, 160, 197, 199, 218, 288, 290, 295, 426, 427, 680, 709; monestir, 181, 690
 Sant Benet de la Seu de Vic, 199, 288
 Santa Cecília de Montserrat, 139, 197, 345
 Sant Climent, parròquia (terme d'Amer), 476
 Sant Cristòfol de Cerdans, 690
 Sant Cristòfol de les Planes, 134
 Sant Cristòfol de Monteugues, 262
 Sant Cristòfol de Vilarllong, 180
 Sant Cugat, vegeu Sant Cugat del Vallès
 Sant Cugat del Vallès, monestir, 62, 122, 139, 197, 294, 426, 427, 449
 Sant Dalmau, abans vila de Caïm, 369
 Sant Daniel, 197
 Sant Daniel de Girona, honor (Folgueroles), 633; terra, 395
 Sant Daniel de les Puel·les, 426, 427
 Sant Esperit de Montpeller, 690
 Sant Esteve, 109, 158; apèndix, 62; fisc, 62; puig, 699; terme, 63
 Sant Esteve de Banyoles, monestir, 197, 426, 427
 Sant Esteve de Bas, 669, 699
 Sant Esteve de Canyamàs, 726
 Sant Esteve de Granollers, parròquia, 393, 763
 Sant Esteve de la Garriga, 122
 Sant Esteve de Tavèrnoles, 178, 469, 690, 763; alou, 405; clergue, 690; església, 290, 298; parròquia, 100, 344, 405, 505, 532, 547, 711, 763, 786, 928, 1072

- Sant Esteve de Vilacetrú, parròquia, 680
- Sant Esteve de Vilamuntà, 253
- Sant Esteve de Vilobí, parròquia, 434, 578
- Sant Esteve de Vinyoles, 360, 386, 389, 390, 558, 620; batllia, 599; parròquia, 506, 1074
- Sant Esteve d'en Bas, 699; terme, 1062, 1071
- SANT ESTEVE, ARNAU, 493
- SANT ESTEVE, GALCERAN DE, 493
- SANT ESTEVE, JAUME DE, notari públic de Vic i escrivà, 775
- Sant Feliu, pla, 139; (Savassona), 247
- Sant Feliu, parròquia, vegeu Sant Feliu de Cervià
- Sant Feliu de Cadons, monestir, 690
- Sant Feliu de Cervià, parròquia, 220, 221, 253, 265, 279, 288, 294, 302, 318, 321, 323, 326, 406, 409, 419, 426, 427
- Sant Feliu de Girona, canonges, 197, 290, 298, 426, 427; obra, 690
- Sant Feliu de Guíxols, 197, 426, 427
- Sant Feliu de Planeses, 549, 550, 657, 714; parròquia, 560, 1072
- Sant Feliu de Torelló, parròquia, 167, 265, 493, 582, 688, 702, 898, 911, 959, 978, 989, 993, 994, 1019, 1055, 1072
- Sant Feliu, Andreu de, 702
- Sant Fortià, alou (Torelló), 323, 406, 409
- Sant Fruitós de Balenyà, 1009
- Sant Genís, 154, 329; església, 680
- Sant Genís de Taradell, parròquia, 486, 1072
- Sant Genís Sacosta, 476, 594, 906; parròquia, 476
- Sant Gil, 110, 197; altar, 154
- Sant Guillem, 197
- Sant Hilari, batllia, 789; parròquia, 262
- Sant Hilari de Valesio, 789
- Sant Hipòlit, 235, 236, 309, 310, 504, 534, 980; terme, 186; terra, 347, 443
- Sant Hipòlit, parròquia, vegeu Sant Hipòlit de Voltregà
- Sant Hipòlit de Voltregà, 209, 419; parròquia, 286, 493, 690, 828
- SANT HIPÒLIT, BERENGUER ARNAU DE, 469
- SANT HIPÒLIT, BERNAT DE, 698 bis; marit de Bernarda Prat, 730
- SANT HIPÒLIT, BONANAT DE, testimoni, 933
- SANT HIPÒLIT, PERE DE, 493; canonge de Vic i àrbitre, 734; testimoni, 773; sacriscrini, 709
- Sant Iscle de Bages, 288
- Sant Isidre, parròquia, 122
- Sant Jaume, feixa (Tavernoles), 505
- Sant Jaume de Calaf, 383, 429
- Sant Jaume de Casserres, altar, 681, 691
- Sant Jaume de Creixell, parròquia, 807, 812, 956; església, 717
- Sant Jaume de Frontanyà, 345, 383
- Sant Jaume de Galícia, 383, 426, 427, 439
- Sant Jaume de Viladrover, 429, 991
- Sant Joan, 351; abat, 225, 449; cenobi de Casserres, 99, 106; església, 680; altar de la seu de Vic, 345; monestir, 426, 427; terra, 62; terres del monestir, 427
- Sant Joan de Balaguer, planta (la Guàrdia), 798
- Sant Joan de Fàbregues, heretat, 432, 433, 439, 537, 578, 636, 849, 879, 880, 897, 939, 981; parròquia, 29, 30, 385, 432, 462, 637, 877, 1072; molí, 879; terme, 1062, 1071
- Sant Joan de les Abadesses, vegeu Sant Joan de Ripoll
- Sant Joan de Ripoll, 295, 449; alou, 299; terra, 306
- Sant Joan de Riuprimer, 218
- Sant Joan de Vic, 199
- Sant Joan d'Oló, 973

- Sant Julià de Cabrera, 865
 Sant Julià de Ciresa, 139
 Sant Julià de Vilamirosa, 680, 876
 Sant Julià de Vilatorta, 199, 324
 SANT JULIÀ, ARNAU DE, 865
 SANT JULIÀ, BONFILL DE, 149, 158
 SANT JULIÀ, FERRER DE, clergue i procurador, 1047; notari de Casserres, 1046
 Sant Llorenç, 149, 158, 197; delme, 493; roques, 657
 Sant Llorenç de Boada, 690
 Sant Llorenç de Dos Munts, 690
 Sant Llorenç del Munt, 426, 427, 197, 690; prior, 990
 Sant Llorenç sobre Besalú, 426, 427
 SANT LLORENÇ, BERNAT DE, 843
 Sant Mamet, 152
 SANT MAMET, ARNAU DE, 991
 Sant Marçal de Montseny, 429
 Sant Marcel, 351
 Sant Martí, alou, 84; camí a, 62; camí que va de Conill a, 1021; serra, 224; terra, 62, 86, 128, 134, 175
 Sant Martí, parròquia, vegeu Sant Martí Sescorts
 Sant Martí d'Aiguafreda, 705
 Sant Martí de Cantallops, 998; casa, 50; clergues, 690; església, 690
 Sant Martí de Castellar, 267
 Sant Martí de Merlès, 139
 Sant Martí de Querós, parròquia, 779, 983, 1072
 Sant Martí de Roca, 490, 499; parròquia, 489
 Sant Martí de Sentfores, parròquia, 218, 449, 868, 888, 1072
 Sant Martí de Sevedà (el Brull), 298; castell, 290
 Sant Martí de Sobremunt, parròquia, 900 bis
 Sant Martí de Viladrau, 341, 690; clergue, 690
 Sant Martí de Voltregà, 345
 Sant Martí del Brull, 290, 298; parròquia, 429, 444, 486
 Sant Martí del Canigó, 426, 427
 Sant Martí Sescorts, 25, 107, 113, 387, 392, 422, 669; cementiri, 189; camí/via que va a, 72, 237; església, 112, 126, 148, 153, 162, 1007; parròquia, 137, 141, 142, 166, 174, 175, 192, 206, 208, 210, 215, 224, 227, 229, 237, 242, 251, 255, 257, 260, 281, 309, 312, 330, 331, 332, 333, 334, 336, 337, 338, 340, 350, 353, 365, 366, 378, 410, 441, 442, 464, 465, 493, 523, 526, 555, 559, 669, 680, 683, 686, 698 tris, 780, 846, 847, 856, 857, 883, 886, 900 bis, 949, 950, 999, 1033, 1072; serra, 224, 464; rector, 850; terme, 1062, 1071
 SANT MARTÍ, BERNAT DE, 855, 857, 923
 Sant Mateu, castell, 290, 298
 Sant Miquel, alou, 147; plana (la Guàrdia), 642
 Sant Miquel de Cardona, 96, 290, 298, 473; església, 342, 456
 Sant Miquel de Castelltallat, 96
 Sant Miquel de Cruïlles, 197, 426, 427
 Sant Miquel de Cuixà, 109, 199, 426, 427; abat, 176
 Sant Miquel de Fluvià, 426, 427
 Sant Miquel de la diòcesi de Tolosa, 1019
 Sant Miquel de la Guàrdia, 936, 946, 971, 1001; delme, 499; església, 391, 450, 1024; honor, 585, 632; parròquia, 48, 187, 222, 280, 368, 373, 517, 530, 678, 771, 795, 797, 854, 858, 934, 938, 945, 971, 1029
 Sant Miquel de Monte Gargano, 197
 Sant Miquel de Sorerols, 587, 602, 649; capellà, 587
 Sant Miquel de Vic, 199; altar, 641; església, 641
 Sant Miquel del Fai, 197, 262, 294, 426, 427
 SANT MIQUEL, BERNAT DE, 545

- SANT MIQUEL, GUILLEM DE, testimoni, 847
- Sant Nicolau de Casserres, altar, 588, 629, 663; llàntia, 591, 611, 629
- Sant Nicolau Eremita, priorat, 926
- Sant Pau, cenobi de Casserres, 99, 106
- Sant Pau de Maresme, 197
- Sant Pau de Narbona, 261
- Sant Pau del Camp, 426, 427
- Sant Pere, alou, 84, 131, 145, 150, 213, 250, 304, 308, 991; altar, 473, 658, 712; camp (la Guàrdia), 798; església, 423; mas (Roda) 317; relíquies, 271; rovera, 102; Rovires (Vilalleons), 481; terra, 19, 62, 123, 124, 132, 172, 182; terra (Roda), 15, 59, 60, 79, 65, 103, 128, 358; terra (Sau), 346; terra (Sant Joan de Fàbregues), 368; terra (Sant Martí Sescorts), 331, 338; terra (Tavernoles), 87; trilla (Roda), 905; vinya, 67, 475
- Sant Pere de Cardona, basílica, 96
- Sant Pere, 991
- Sant Pere d'Àger, 288
- Sant Pere d'Arquells, 426, 427
- Sant Pere de Barcelona, 154, 324
- Sant Pere de Berà, 956; església, 717
- Sant Pere de Bertí, parròquia, 233
- Sant Pere de Besalú, 197, 426, 427
- Sant Pere de Camprodon, 197, 426, 427
- Sant Pere de Cardona, 96
- Sant Pere de Casserres, 19, 20, 63, 69, 73, 75, 80, 83, 94, 99, 109, 110, 149, 154, 157, 158, 160, 183, 184, 197, 199, 214, 248, 276, 298, 349, 406, 464, 486, 497, 513, 596, 610, 650, 667, 668, 669, 690, 701, 702, 704, 705, 711, 714, 721, 724, 727, 749, 763, 779, 781, 782, 783, 789, 795, 799, 803, 805, 819, 833, 860, 866, 902, 927, 949, 956, 980, 982, 983, 986, 991, 1028, 1074; alou, 774; cambrer, 865, 976, 977; camí de la Guàrdia a Casserres, 565; coromina (Mirambell), 615; domini, 514, 618, 619, 662, 685, 714, 732, 735, 758, 889, 897, 934, 935, 938, 949, 953, 954, 957, 980, 986, 971, 1001, 1003, 1014, 1024, 1025, 1036, 1038, 1039, 1045, 1049, 1053, 1057, 1058; infermer, 1009, 1059; jutge, 809, 830; llàntia, 712; monestir, 62, 65, 66, 67, 94, 108, 110, 115, 119, 122, 123, 124, 127, 128, 130, 132, 139, 145, 150, 152, 155, 161, 167, 169, 173 bis, 176, 177, 178, 181, 193, 195, 213, 218, 230, 231, 232, 234, 241, 247, 248, 253, 261, 271, 287, 288, 290, 294, 295, 302, 313, 314, 316, 317, 323, 326, 327, 328, 335, 339, 342, 343, 344, 345, 351, 352, 354, 364, 370, 372, 388, 390, 391, 392, 393, 408, 409, 412, 419, 420, 426, 427, 428, 429, 447, 449, 450, 456, 469, 473, 498, 508, 557, 672, 680, 704, 709, 712, 715, 716, 717, 722, 723, 748, 749, 755, 761, 763, 764, 768, 771, 773, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 786, 789, 795, 799, 803, 823, 827, 847, 851, 852, 856, 860, 866, 867, 879, 885, 900 bis, 901, 905, 907, 921, 922, 925, 928, 941, 942, 945, 975, 994, 1009, 1013, 1019, 1024; sagristà, 504, 566, 594, 616, 681, 900, 906, 913, 979, 997, 1015, 1030; sagristia, 584, 654, 666, 687, 900, 913, 922; senyoriu, 944
- Sant Pere del castell de Casserres, basílica, 22
- Sant Pere de Cercada, 690
- Sant Pere de Cervera, 426, 427
- Sant Pere de Clarà, 926
- Sant Pere de Cluny, 272, 449, 558
- Sant Pere de Falgars, 109, 900 bis
- Sant Pere de Galligans, 197, 290, 298, 426, 427
- Sant Pere de la Portella, 288
- Sant Pere de les Abadesses, 294

- Sant Pere de les Puelles, 197, 324, 426, 427
- Sant Pere de Megalona, 197
- Sant Pere de Mirambell, 189, 282, 554, 926, 1072; alou, 552; parròquia, 475
- Sant Pere de Pla, 680
- Sant Pere de Portella, 288
- Sant Pere de Ripoll, 139, 675, 678, 682, 684, 686, 691, 731, 738, 744, 760, 763, 768, 775, 819, 844, 857, 885, 895, 907, 912, 920, 951, 966; alou, 343; església, 231, 951, 971, 982, 1001, 1024
- Sant Pere de Roda, parròquia, 50, 58, 99, 103, 106, 110, 114, 132, 138, 150, 155, 157, 163, 164, 169, 183, 213, 214, 230, 231, 232, 234, 245, 248, 256, 263, 311, 313, 314, 316, 317, 327, 328, 335, 339, 343, 352, 354, 358, 370, 388, 394, 420, 428, 454, 467, 513, 530, 544, 548, 609, 675, 678, 682, 684, 686, 691, 695, 731, 738, 759, 760, 775, 819, 844, 860, 885, 895, 905, 907, 912, 920, 922, 923, 934, 945, 966, 975, 1001, 1007, 1013, 1022, 1024, 1047; terra, 5; vila, 343
- Sant Pere de Rodes, 149, 426, 427, 473
- Sant Pere de Roma, 96, 197, 383, 426, 427
- Sant Pere de Savassona, 598, 690, 763; alou, 469; clergue, 690; església, 247, 290; parròquia, 47, 53, 89, 116, 151, 185, 194, 252, 258, 259, 263, 275, 291, 292, 388, 521, 542, 596, 704, 755, 857, 908, 910, 1072
- Sant Pere de Sora, 680
- Sant Pere de Terrassola, 218
- Sant Pere de Torelló, 415, 449, 493, 885; parròquia, 900 bis
- Sant Pere de Vallcàrquera, 262
- Sant Pere de Valldaneu, 262, 787
- Sant Pere de Vic, 50, 109, 122, 154, 199, 247, 261, 262, 290, 294, 298, 324, 325, 393, 426, 427, 449, 469, 486, 493, 680, 921; alou, 171, 522; alou (Folgueroles), 146, 300; altar, 189, 641; altar major, 690; canònica, 158, 160, 197, 288, 351, 345, 690; honor, 532, 586, 633; parròquia, 324; terra, 178, 395
- Sant Pere de Vilanova, 218
- Sant Pere del Camí, 696
- Sant Pere dels Arquells, 426, 427
- Sant Pere d'Estanya, castell, 288
- Sant Pere d'Ocella, 383
- Sant Pere Torrezella, 139
- Sant Pol del Maresme, 426, 427
- Sant Ponç de Cabrera, priorat, 1067
- Sant Ponç de Corbera, 871, 926; abat, 288
- Sant Quirze, 680
- Sant Quirze de Colera, 197
- Sant Romà de Joanetes, 669
- Sant Romà de Sau, 900 bis, 1016; església, 355, 736; terme, 1071; parròquia, 152, 180, 341, 346, 403, 421, 425, 432, 451, 453, 478, 479, 487, 511, 539, 574, 602, 612, 622, 625, 650, 654, 658, 664, 666, 668, 698, 791, 803, 983, 1015, 1072
- SANT ROMÀ, RAMON, 900 bis
- Sant Sadurní, 149, 614, 690; altar, 189; casa, 484; església, 423; església (Mirambell), 383, 522
- Sant Sadurní de Collsabadell, 294
- Sant Sadurní d'Osor, 1020
- Sant Sadurní d'Osormort, 1058
- Sant Salvador, 370; alou, 469
- Sant Salvador d'Aniana, 197
- Sant Salvador de Breda, 197, 294, 426, 427, 429, 928; abat, 690; honor, 596; honor (la Guàrdia), 632; honor (Savassona), 598; monestir, 690
- SANT SALVADOR, PERE DE, testimoni, 1000
- Sant Sebastià de Gorgs, 294

- Sant Sebastià de Penedès, 197, 426, 427
 Sant Sepulcre, 149, 383
 Sant Sepulcre de Jerusalem, 197, 426, 427, 429
 Sant Sepulcre de Vic, 351
 Sant Serni de Tolosa, 197
 Sant Sixt, 690
 SANT SIXT, BERNAT DE, fiador, 822
 Sant Tomàs de Riudeperes, 680; monestir, 449, 690; paborde, 995; preposít, 631
 Sant Vicenç, molins, 473; canonges, 412
 Sant Vicenç de Cardona, monestir, 96, 122, 152, 160, 290, 295, 349, 372, 383, 412, 429, 437, 447, 508, 727; església, 295, 774
 Sant Vicenç de Fals, 96, 122, 160
 Sant Vicenç de Jonqueres, monestir, 690
 Sant Vicenç de Malla, parròquia, 303, 743, 816, 1072
 Sant Vicenç de la Riera, vegeu Sant Vicenç Sarriera
 Sant Vicenç de Torelló, 321, 493, 898
 Sant Vicenç Sarriera, 263, 309, 470, 512, 568, 601, 661, 790, 811, 992; capellà, 587; parròquia, 497, 533, 551, 775, 845, 951; església, 601
 Santa Cecília, delme, 493; mas, 750
 Santa Cecília de Montserrat, 139, 345, 426, 427
 Santa Cecília de Soreros, 690
 SANTA CECÍLIA, RAMON DE, 750
 Santa Coloma, església, 474; parròquia, 262
 Santa Coloma de Puig-Reig, 152
 Santa Coloma de Vinyoles, 705, 1009
 SANTA COLOMA, RAMON, 369
 SANTA COLOMA, RAMON DE, 290, 298
 Santa Creu, 294; parròquia, 298
 Santa Creu i Santa Eulàlia de Barcelona, 122
 Santa Eugènia, 139, 154, 335
 Santa Eugènia, parròquia, vegeu Santa Eugènia de Berga
 Santa Eugènia de Berga, 104, 486, 784, 836, 1006, 1072
 Santa Eugènia del Congost, 755
 SANTA EUGÈNIA, BERENGUER DE, 759, 760, 762
 SANTA EUGÈNIA, BERNAT DE, 486; testimoni, 705
 SANTA EUGÈNIA, GUILLEM DE, testimoni, 450
 SANTA EUGÈNIA, PERE MARC DE, 759, 760, 761, 762, 769, 784, 922
 Santa Eulàlia, 148 bis
 Santa Eulàlia de Barcelona, 197, 199, 290, 294, 426, 427
 Santa Eulàlia de Riuprimer, 218
 Santa Eulàlia de Rosselló (Elna), 197
 Santa Eulàlia de Vic, 199, 288, 690
 SANTA EULÀLIA, BERNAT DE, testimoni, 827
 Santa Fe, església, 367
 Santa Fe de Calonge, 429
 Santa Margarida de Vilaseca, 900 bis; capellà, 804, 869
 Santa Margarida, sallent, 97
 Santa Maria, 149, 158; alou, 459; alou (la Guàrdia), 201; alou (Pruit), 359; alou (Torelló), 221; cova, 61; llàntia, 572; oliveres (Sau), 687; oratori, 152; terra, 71, 134, 225, 62, 100; terra (Roda), 128; terra (Sant Joan de Fàbregues), 368; terra (Sant Martí Sescorts), 237, 255; terra (Sau), 403
 Santa Maria d'Amer, 197, 426, 427, 429
 Santa Maria d'Aniana, 197
 Santa Maria d'Arles, 197, 426, 427
 Santa Maria d'Armendrodas, 197
 Santa Maria de Besalú, 426, 427
 Santa Maria de Breda, 690; abat, 690
 Santa Maria de Cabrera, 690; capella, 900 bis; clergue, 690
 Santa Maria de Caldes, 426, 427

- Santa Maria de Camí de Garriga, 690
 Santa Maria de Carotitalo, 789
 Santa Maria de Casserres, altar, 584, 773, 805; llantia, 584
 Santa Maria de Cervià, 197
 Santa Maria de Corcó, 434, 950; parròquia, 966
 Santa Maria de Cornellà, 364, 426, 427
 Santa Maria de Folgueroles, parròquia, 77, 143, 188, 205, 211, 225, 228, 274, 299, 300, 306, 379, 395, 405, 411, 482, 514, 560, 632, 633, 652, 653, 660, 763, 862, 929, 1000, 1049, 1072
 Santa Maria de Gaià, 288
 Santa Maria de Girona, 122, 160, 197, 262, 290, 298, 426, 427
 Santa Maria de Grau, 152; honor (Fals), 916
 Santa Maria de la Bleda, 362
 Santa Maria de la Gleva, 900 bis
 Santa Maria de la Grassa, 197, 426, 427
 Santa Maria de la Guàrdia, 450
 Santa Maria de la Seu d'Urgell, vegeu Santa Maria d'Urgell
 Santa Maria de l'Estany, 324, 345, 351, 426, 427, 429, 444, 449, 690
 Santa Maria de Lillet, 383
 Santa Maria de Lisors, 690; clergue, 690
 Santa Maria de Llerona, 152
 Santa Maria de Lluçà, 139, 449, 680
 Santa Maria de Malla, altar, 972
 Santa Maria de Manlleu, 154; alou, 168; honor (Manlleu), 586; monestir, 690; parròquia, 94, 119, 135, 219, 429, 449, 463, 492, 515, 531, 561, 566, 583, 586, 644, 667, 688, 696, 850, 971, 1072; sagra, 989
 Santa Maria de Manresa, 722
 Santa Maria de Monsoliu, 262
 Santa Maria de Montbui, 288
 Santa Maria de Montdois, capella, 880
 Santa Maria de Montral, 690
 Santa Maria de Montserrat, 426, 427
 Santa Maria de Navarcles, 181
 Santa Maria d'Olost, 449
 Santa Maria de Palau, 294, 383, 860
 Santa Maria de Pla, 473
 Santa Maria de Puig, 261, 383
 Santa Maria de Ripoll, 109, 110, 122, 149, 158, 160, 290, 299, 383, 429, 449, 559, 590, 592, 680; abat, 176, 426, 427, 590, 592; alou, 164, 187, 189, 199, 224, 231, 279, 316, 430, 463; alou (la Guàrdia), 430; honor (Malla), 743; monestir, 139, 197, 294, 345, 449, 493, 949, 959; terra, 303
 Santa Maria de Serrabona, 383
 Santa Maria de Serrateix, monestir, 189, 288, 290, 298
 Santa Maria de Seva, 122, 139, 233; parròquia, 233, 486, 690, 776, 866, 991, 1072
 Santa Maria de Solsona, 290, 298, 383, 426, 427, 429, 473, 474; monestir, 457; prepòsit, 457, 474
 Santa Maria de Tagamanent, 122, 152, 262, 290, 429, 893; església, 295, 298, 450, 670, 874; rectoria, 893; parròquia, 705
 Santa Maria de Terrades, 152
 Santa Maria d'Urgell, 182, 290, 298, 429
 Santa Maria de Vallclara, església, 400, 510
 Santa Maria de Vic, 199, 261, 469
 Santa Maria de Vilabertran, 426, 427
 Santa Maria de Vilalleons, 261; parròquia, 120, 182, 245, 529, 773, 814, 840, 859, 942, 1065, 1072

- Santa Maria de Vilanova, 900 bis; alou, 198; capella, 850; església, 160, 165, 543; parròquia, 243, 254, 273, 322, 329, 411, 453, 471, 516, 518, 584, 704, 745, 808, 909, 910, 979, 983, 997, 1030, 1040, 1072; terme, 179
- Santa Maria del Coll, 433
- Santa Maria del Grau, 152
- Santa Maria del mas Cantacorbs, altar, 603
- Santa Maria del Pont, 528, 690
- Santa Maria del Puig (Le Puy), 426, 427
- Santa Maria d'Oló, 973
- Santa Maria d'Olost, 449; parròquia, 692
- Santa Maria la Rodona, altar, 641
- Santa Sofia, priorat, 926
- Santa Tecla, 96
- Santes Creus, abat, 690
- Santpedor, 928; vila, 863
- Sarivella, dona d'Anulf, 103
- Sarivella, dona de Mir, 118
- Sarivella, dona de Sunyer, 169
- Sarmir, 254
- SAROCA, FERRER DE, 865
- SARRAÍ, GUILLEM, testimoni, 698 tris
- Sarrassa, pla (Torelló), 959
- Sarrona, muntanya, 21
- Sau, 356, 414, 606, 616, 649, 665, 712; coll, 105; delme, 983; lloc, 50; terme, 92, 165, 1062, 1071; vall, 20, 31, 439
- Sau, parròquia, vegeu Sant Romà de Sau
- SAU, ARNAU DE, 574, 664, 668, 761, 788
- SAU, ARNAU RAMON DE, 414
- SAU, BERNAT DE, 404, 421, 449, 673, 983
- SAU, GUERAU DE, 495, 602, 616, 630, 649, 650, 761, 983; marit d'Ermessenda, 544
- SAU, PERE DE, 573, 581; cambrer, 962, 975; cambrer i procurador de Casserres, 940, 942; monjo, 866, 871; procurador, 759, 985; testimoni, 931,
- SAU, PERE BERENGUER DE, testimoni, 450
- SAU, RAMON DE, clergue de Vic, 788
- SAUGUEDA, PERE, 1007
- SAURA CLAPÉS, filla de Pere Farigola, 1054
- SAURA PUIGABADAL, 1048
- SAURIMONDA, dona de Bernat Curull, 549
- SAURIMONDA DE VILAR, 569
- SAURINA, 610
- SAURINA, dona d'Albert, 479
- SAURINA, dona de Berenguer de Codinac, 1019
- SAURINA, dona de Pere de Palau, 995
- SAURINA, filla de Goadus de Curull, 493
- SAURINA, filla de Martí de Muralla Vella i Rosa, 512
- SAURINA, senyora del Vilar, 569
- SAURINA DE MANLLEU, dona de Ramon de Malla, 695
- SAURINA DE VILAR, 689, 690
- SAVARIC, terra (Roda), 311; testimoni, 110
- SAVARIC, JOAN DE, 912
- Savarres, 426, 427
- Savassona, 263, 268, 446, 455, 573, 825, 887, 979, 1008; castell, 66, 290, 325, 469, 959; batllia, 763; delme, 983; església 298; senyor, 702, 983; terme, 319, 1062, 1071
- Savassona, vegeu Sant Pere de Savassona
- SAVASSONA, BERENGUER DE, 773, 805
- SAVASSONA, BERNAT DE, 461, 469, 647
- SAVASSONA, GALCERAN DE, senyor del castell de Savassona, 959
- SAVASSONA, GUERAU DE, 576
- SAVASSONA, GUILLEM DE, 760, 761, 805; testimoni, 759

- SAVASSONA, PERE DE, 399, 418, 542, 773, 989, 94, 1019
- SAVASSONA, PERE BERENGUER DE, 469
- SAVASSONA, TIBORGETA DE, 704
- SAVINA, trilla (Roda), 313
- Scala Dei, 690
- SECFRED, GUILLEM, testimoni, 155
- Seduli, llibre, 288
- SEGA, RAMON, anomenat Udaldard, 209; testimoni, 195
- Segarra, 160, 440, 473, 676; batllia, 440; lloc, 96; rèdits, 926
- SEGARRA, GUILLEM DE, batlle, 582, 634; testimoni, 701
- Seguer, 91 bis
- SEGUERA, dona de Goadus de Curull, 493
- SEGUÍ, mestre, 474
- Segur, castell, 218; homes, 473
- Selena, 464
- Sella, mas, 463
- Selva Negra, 62, 233
- Semades, 991
- SEMADES, BERENGUER DE, 991
- Sendred, 42, 166
- SENDRED, arxilevita, 139
- SENDRED, marit d'Ermengarda, 243
- SENDRED, sacerdot, 87, 108, 110, 114
- SENDRED, sacerdot i escrivà, 66
- Sendred, terra, 70
- SENDRED, testimoni, 59, 103, 152, 155, 157, 164, 323
- SENDRED BONFILL, 199
- SENDRED SOLER, 218
- SENDRED, AMAT, casa (Sant Martí Sescorts), 338
- SENDRED, ARNAU, 193
- SENDRED, GUIFRÉ, 288
- SENDRED, GUILLEM, 347; alou (Vil·leons), 249
- SENDRED, NICOLAU, 239
- SENDRED, SUNIFRED, 261
- Senegund, alou de (Torelló), 221
- SENFRE EL·LEMAR, 149
- SENFRED ANSERIC, 218
- SENFRED DE CARDONA, 160
- Senglar, mas (Santa Eugènia de Berga), 836
- Senignons, alou, 294
- Seniodred, alou, 181
- Senioll, 139
- Seniuld, 96
- Sentemir, 14
- SENTEMIR, marit d'Agó, 62, 71
- Sentens, lloc, 426, 427
- Sentfores, 218, 540, 750, 935; verema, 888
- Sentfores, parròquia, vegeu Sant Martí de Sentfores
- SENTFORES, ARBERT DE, 493, 698 tris
- SENTFORES, BERENGUER DE, canonge de Vic, 521; testimoni, 842
- SENTFORES, GUERLAULA DE, 540
- SENTMIR, marit d'Arsenda, 15
- Senvolf, terra (terme de Casserres), 14
- Sequèria, 493
- Serè, font de (Roda), vegeu Fontserè
- SERFDEDÉU, 138; difunt, 163; terra (terme de Casserres), 14
- SERFDEDÉU, OLIVA, testimoni, 183
- Serigord, 1
- SERINYÀ, PERE DE, testimoni, 959
- SERMENTER, ARNAU DE, escuder d'Arnau de Cabrera, 900 bis
- Seroles, peça, 1035
- Serra, la, 65, 76, 169, 226, 231; (Roda), 75, 256, 314; (Sant Martí Sescorts), 350, 465; (Savassona), 47, 149; honor, 834; mas, 247; mas (Rupit), 875; mas (Sant Joan de Fàbregues), 439, 877, 878, 879; mas (Sant Martí Sescorts), 257; mas (Sant Vicenç Sarriera), 992; mas (Sesgorgues), 293; vinya, 233
- Serra, castell de la, 118
- Serra de Gironès, 97
- Serra de Montdois, mas (Sant Joan de Fàbregues), 880
- Serra de Sant Martí, 224
- Serra de Tanyà (Folgueroles), 395
- Serra d'en Conill (Roda), 922

- Serra Miliarera, 202, 305, 316
 Serra Miquela (Roda), 982
 SERRA, ARNAU DE, 791, 793, 820; fiador, 810; testimoni, 795, 797, 819
 SERRA, BERENGUER DE, 775, 844, 951
 SERRA, BERNAT, 1014, 1038; honor (Tavèrnoles), 711
 SERRA, JOAN DE, 991
 SERRA, MARIA SA, 991
 SERRA, MIQUELA DE, 951
 SERRA, PERE, 567
 SERRA, PERE DE, 761; marit de Maria, 880; testimoni, 702
 SERRA, RAMON DE, 680; marit de Maria, 702
 SERRA, SIMÓ DE, marit de Maria, 1008
 Serradal, 390; mas, 832; mas (Sescorts), 950, testimoni, 467
 SERRADELL, BERNAT, 562
 SERRADELL, RAMON DE, 748, 755, 820, 821, 846, 861, 884; batlle, 832; batlle i testimoni, 771; fiador, 835, 857; testimoni, 819, 847, 869, 895, 905, 922
 SERRADELL, VALENTÍ DE, 748
 SERRADUSSÀ, PERE DE, sacerdot i domer de Tagamanent, 787
 Serrahima, 189, 308; mas (la Guàrdia), 892
 SERRAHIMA, ARNAU, 545, 619
 Serralta, lloc, 36; lloc (Fàbregues), 30
 Serramala (Sant Martí Sescorts), 216, 410
 SERRAMALA, GUILLEM DE, marit de Guilleuma de Cabrera, 996
 SERRAMALA, MIQUEL DE, testimoni, 870
 SERRAMALA, PERE DE, testimoni, 870
 Seitrants, lloc (Roda), 928
 Seirasses, honor (Torelló), 989
 Serrat, el, 221, 318; (Savassona), 291; (Torelló), 409, 959; mas (Savassona), 704, 979
 SERRAT, BERENGUER PERE, 979
 Serrat, Berenguer, mas (Savassona), 979
 Serrateix, 199, 288, 290, 298
 SERRERA, ESTEFANIA DE, 383
 Serres de Cestret, 250
 Serres, les, 213, 261, 323; lloc (Roda), 75; mas (Savassona), 708, 1008; masoveria (Sant Martí Sescorts), 683
 SERVERÍ, difunt, 202
 SERVIÀ, marit de Guinedella, 265
 Servidí, 62
 Servioli, llibre, 288
 Servusdei, 163
 Sescorts, 153, 834
 Sescorts, parròquia, vegeu Sant Martí Sescorts
 SESENANDA, dona d'Oliba, 62
 Sescorgues, 293, 308, 361
 Sescorgues, parròquia, vegeu Sant Bartomeu Sescorgues
 SESMON, JOAN, 364
 SESMON, testimoni, 136
 SESNANDA, 250
 SESNANDA, dona d'Arivons, 145
 Sester, 21
 SESTER, sacerdot, 29
 Sesterer, 29
 Setcases, 426, 427
 Setcomelles (Manlleu), 586
 Setrú, vila, 220, 419, 469
 Seva, 233, 324; parròquia, 866, 1072; terme, 1062, 1071
 Seva, parròquia, vegeu Santa Maria de Seva
 Sevedà, 96, 109, 122, 139
 SEVERÍ, 33
 Sexano, lloc, 139
 SIBIL·LA, dona d'Albert Pujalt, 1010
 SIBIL·LA, filla de Guillem, 361
 SICARD DE PERA, 429
 SICARDA, 164; testimoni, 454
 SICARDA, dona de Ponç Guàrdia, 430
 SICARDA, dona de Joan de Noguera, 544, 548
 SICARDA, filla de Geribert Osend, 354

- SIGIGNE, sacerdot, 51
 Signaberga, 14
 SIGUALL, VIDAL, testimoni, 195
 Simila, terra (Vilatersana), 6
 SIMÓ, fill de Guillem Morera, 859
 SIMÓ, infermer, 994
 SIMÓ, sacerdot, 897
 SIMÓ CONILL, marit de Cília, 1007
 SIMÓ CRIVILLERS, pare de Tomasa Camps, 1058
 SIMÓ DE COLL, cambrer, 1019
 SIMÓ DE MONTALEGRE, infermer, 984
 SIMÓ, PERE, 1014, 1025; escriptor jurat i escrivà, 966; escrivà jurat de Vic, 959; fill d'Elisenda Orriola, 958; notari de Vic, 958, 960; testimoni, 951
 SIMÓ, PERICÓ, 1038; fill de Pere Simó, 1014
 SIMONA, filla de Pere Rossinyol, 744
 SINFRED, RAMON, terra (Gurb), 417
 Single Mitjà, grony, 73
 Sintemir, terra, 62
 Sions, lloc (la Guàrdia), 1017
 Sísia, 149
 Sisquer, esglésies, 290
 SITJA, BERNAT, 1025, 1038
 Sobremas, mas, 493
 Sobremunt, mas (Sant Martí Sescorts), 698 tris, 1033
 SOBREMUNT, ARNAU DE, 698 tris
 SOCARRAT, prevere, 295
 Socarrats, 324, 486; lloc (Santa Eugènia de Berga), 836; torrent, 855
 Sofista, 68
 SOFRED, prevere, 46
 SOLÀ, ERMESSEDA, 897
 SOLÀ, GUILLEM, testimoni, 450
 SOLÀ, PERE, 981; clergue i jurisperit de Vic, 871
 Solacrup, alou, 139
 SOLALLONG, BERTRAN DE, 449
 Solanelles, 345; mas, 429; mas (Savas-sona), 598
 Solarols, alou, 288
 Soler, 149; mas, 129, 480; mas (Pruit), 498; mas (Roda), 676, 684, 922; mas (Roda), 922; mas (Segarra), 676
 SOLER, ARNAU DE, testimoni, 982
 SOLER, BERENGUER DE, 469
 SOLER, GUILLEM DE, testimoni, 942, 943
 SOLER, MATEU DE, testimoni, 1009
 SOLER, MIQUEL DE, testimoni, 975
 SOLER, PERE, 1021, fiador, 931, 947; marit de Bernarda, 922
 SOLER, SALVADOR, 129, 218
 Solroca, 160, 298, 376, 981
 SORBA, OLLER DE, 785
 Sorerols, 495, 576, 616, 1045, 1053; Sorerols a la Creu, camí que va de, 731; castell, 290
 Sorerols, parròquia, vegeu Sant Miquel de Sorerols
 Sorerols, vegeu Sant Miquel de Sorerols
 SOREROLS, BERENGUER DE, marit de Guilleuma, 686
 Soriguer, puig, 319
 Sorreig, riu, 186
 Sorribes, 345; (Sescorts), 229
 SORRIBES, RAMON ARNAU, 321
 Sota coll de Grau, lloc (Roda), 775, 844
 Sota la Roca Rasmunda (Vilalleons), 481
 Sota-roca, mas (Sant Martí Sescorts), 900 bis
 Stirpe, 19, 45, 65
 SUAU, GUILLEM, 659
 Subac, coma (Roda), 731
 SUBAC, BERNAT, marit d'Adaleda, 558
 Subirà, cases de Bellfort, 669
 SUBIRATS, BERENGUER DE, 709
 Suger, sagristà, 339
 SUGER, PERE, testimoni, 323
 Sumuld, 4
 SUNIÀ, BERNAT, testimoni, 152
 Sunifred, 48, 63, 103, 109, 141, 235
 Sunifred, alou (Vilalleons) 249
 SUNIFRED, casa (Vilalleons), 246
 SUNIFRED, marit de Llobeta, 78

- SUNIFRED, marit d'Ermessenda, 139
 SUNIFRED, marit d'Ermetruit, 121
 SUNIFRED, marit d'Especiosa, 62
 SUNIFRED, prevere de Lluçà, 139
 SUNIFRED, sacerdot, 47, 109, 125, 187
 SUNIFRED, sacerdot i escrivà, 109, 370
 SUNIFRED, sagristà, 160; terra, 117
 Sunifred, terra (prop de Casserres), 117; terra (la Guàrdia), 48; terra (Sant Bartomeu), 156; terra (Savassona), 47; terra (Sesgorgues), 12
 SUNIFRED AMALRIC, 218; testimoni, 218
 SUNIFRED DE LA PROLE DE DAVID, 154
 SUNIFRED DE CARDONA, 122
 SUNIFRED GALAVONS, 149
 Sunifred Mitora, casa, 162
 SUNIFRED SENDRED, 261
 SUNIFRED, BERMON, 296
 SUNIFRED, GUIFRÉ, 355
 SUNIFRED, GUILLEM, monjo, 244
 SUNIFRED, GUI SAD, 288
 SUNIFRED, RAMON, 198, 200, 352, 365; marit d'Ermengarda, 238
 SUNIFRED, UNIFRED, testimoni, 152
 SUNIFRED COLUB, 234
 SUNYER, 70, 218, 351
 SUNYER, ardiaca de Vic, 181
 SUNYER, comte, 9
 SUNYER, difunt, 96, 110
 SUNYER, fill d'Azalet, 110
 SUNYER, frare, 184
 SUNYER, marit de Sarivella, 169
 SUNYER, marit d'Hinverga, 62
 SUNYER, monjo, 159
 SUNYER, monjo i escrivà, 123
 SUNYER, monjo, prevere i escrivà, 197
 SUNYER, prevere de Sant Julià de Ciresa, 139
 SUNYER, sacerdot i escrivà, 59, 139
 SUNYER, sacerdot o monjo i escrivà, 124, 128
 SUNYER, sotsdiaca i escrivà, 71, 72
 Sunyer, terra (Folgueroles), 211
 SUNYER, testimoni, 71, 164, 177
 SUNYER BARUCI, 181
 SUNYER GUTEZA, 158
 SUNYER LLOBATÓ, 306
 SUNYER MIR, 317
 SUNYER MIRÓ, alou de (Roda), 327; testimoni, 316
 SUNYER REI, testimoni, 218
 SUNYER SAIG, alou de, 316
 SUNYER, GERBERT, 287
 SUNYER, GUILLEM, gendre de Ramon Guillem de Puig, 370
 SUNYER, MARTÍ, alou de (Torelló), 409; terra de, 318
 SUNYER, PERE, 374
 SUNYER, RAMON DE, 768, 845, 884; testimoni, 318, 764, 901
 SUNYOL, MIQUEL, testimoni, 912
 Suriger, riu, 247
 SURIGUERES, FERRER DE, 756
 SURIGUERES, PERE DE, 755
 Suitoca, mas, 718; mas (Tavertet), 564
 SURROCA, BONPAR, 564
 SURROCA, FERRER DE, testimoni, 890
 SURROCA, FRANCESC DE, testimoni, 848
 SURROCA, JAUME DE, testimoni, 887, 888
 SURROCA, PERE DE, marit d'Ermessenda, 921; testimoni, 722, 895
 Susanna, 226, 231, 250, 256, 314; terra (terme de Sau), 92
 SUSANNA, dona d'Oliba, 60
 Susqueda, 24, 28, 122, 891, 897, 939, 988, 1050; parròquia, 2, 8, 472, 1072
 SUSQUEDA, BERENGUER DE, 469
 SUSQUEDA, RAMON, monjo, 588, 591, 629, 663
 SUSQUEDA, PERE DE, monjo, 266
- T —
- TAFURELL, testimoni, 450
 Tagamanent, 262; capellania, 787; castell, 160, 264, 290, 680; delme, 755; església, 787; terme 1062, 1071

- Tagamanent, parròquia, vegeu Santa Maria de Tagamanent
- Talamanca, castell, 290; cavall, 473; domini, 834
- Talladell, església, 474
- Tallades, mas (Vilanova), 626
- Tanyà, 158; camí, 205; lloc (Tavèrnoles), 532; mas (Tavèrnoles), 505; serra (Folgueroles), 395; torrent, 532; vil·la, 228
- TANYÀ, [...]DE, testimoni, 865
- TANYÀ, ALEXANDRE DE, marit de Bru-nissenda, 928
- TANYÀ, ARNAU DE, 505, 532
- TANYÀ, BERENGUER, testimoni, 921
- TANYÀ, GUARDIOLA DE, 225
- TANYÀ, GUILLEM DE, 584; marit de Martina, 516
- TANYÀ, JOAN DE, clergue, 821
- TANYÀ, PERE, clergue i testimoni, 870
- TANYÀ, RAMON DE, 595
- Tanyanell, riu, 178
- Tàpies, alou, 139
- Taradell, 496, 520, 773
- TARAVAU, GUITARD, 130
- TARDIU, BERNAT BORRELL anomenat, 341
- Tared, 218
- Tarot, mas (Folgueroles), 929, 955, 1049
- TAROT, GUILLEM, 929
- TAROT, MIQUEL DEL MAS, 955; marit d'Esclarmonda, 1049
- Tarragona, arquebisbe, 457, 474, 919
- Tàrrega, església, 474
- Tassi, 63; alou (Roda), 370
- TASSI, GUILLEM, 247
- Tavèrnoles, 27, 87, 345, 761, 764, 925; batllia, 763; delme, 983; església, 298; terme, 1071
- Tavèrnoles, parròquia, vegeu Sant Esteve de Tavèrnoles
- Tavertet, 50, 246, 381, 382, 564, 574, 581, 624, 800, 885, 975, 1011; del-me, 435; honors, 922; parròquia, 435, 476, 700, 1072; senyor, 983; terme, 1062, 1071
- TAVERTET, ARNAU, 790
- TAVERTET, BERENGUER DE, 606, 720; prior claustral i procurador, 1047
- TAVERTET, FERRER DE, 435
- TAVERTET, PERE DE, 700, 800; sagristà de Vic i monjo de Casserres, 641; testimoni, 738
- TEDARD, 139
- TEDBALL, 199
- TEDBALL, BONFILL, 324
- TEDBALL, PERE, 324
- Tederic, terra (Roda ciutat), 108
- Tedier, camp (parròquia de Roda), 316
- TEDMAR MIRÓ, 324
- Tezric, terra (Roda ciutat), 71
- TEITIR, BERNAT, ciutadà de Barcelona i testimoni, 923
- TEIXIDOR, PERE, 1021
- Temple, milícia, vegeu milícia
- Tenes, 160, 199; parròquia, 298
- TENES, BEATRIU DE, 690
- TENES, BERENGUER DE, canonge, 404
- TENES, BERNAT DE, 761, 672
- TENES, BURDO DE, 690
- TENES, VIDAL DE, 449
- Ter, camí al riu, 607; obra del pont, 345; riu, 4, 5, 38, 52, 58, 61, 62, 63, 67, 70, 73, 78, 82, 84, 92, 99, 101, 102, 103, 108, 127, 139, 143, 155, 156, 187, 193, 198, 209, 220, 245, 263, 271, 279, 287, 286, 293, 298, 305, 317, 319, 320, 345, 351, 354, 355, 388, 452, 489, 503, 528, 556, 577, 589, 607, 625, 634, 649, 680, 712, 736, 746, 781, 811, 861, 876, 905, 1001
- Terat, honor (Sant Joan de Fàbregues), 981
- Terrada, mas (Folgueroles), 560; mas (Vilalleons), 1010

- TERRADA, GUILLEM CASES anomenat, 1010
- TERRADELLES, CELADA DE, 288
- Terrades, alou, 139; batllia del mas, 560; coll, 50, 263; mas, 388, 910
- TERRADES, BERNAT DE, canonge, 404
- TERRADES, BONFILL DE, 158
- Terrassa, 426, 427
- Terrassola (Seva), 218
- TERRASSOLA, ESTEFANIA DE, 991
- Terrats, mas, 607; mas (Fàbregues), 897; torrent, 897, 981
- TERRER, GUILLEM, 696
- TERRER, PERE, 892
- Terrers, 100; honor, 834; lloc (Roda), 775
- TERRERS, BERNAT DE, 449
- TERRERS, PERE DE, 486, 797; testimoni, 795, 907
- TEUDEFRED, 5
- Teudegari, terra, 88
- TEUDERED, sacerdot, 65; terra de (Tavèrnoles), 87
- TEUDERIC, anomenat Bocega, 123
- TEUDERIC, marit d'Ermetruit, 56, 62
- TEUDERIC, terra de, 62; terra de (Roda), 79
- Teudevira, 198
- TEUDIRA, dona d'Amalric, 234
- Teurad, coma, 139
- Teutari, terra (Tavèrnoles), 27
- TIBORGETA DE SAVASSONA, 704
- TIRITÀ, PERE, monjo, 666
- Todall, Plana de, 288
- Toher, riera, 419
- Tolosa, bisbat, 926, 1019
- Tolosa de Llenguadoc, 197
- TOLOSA, ASTRUC DE, jueu habitant a Barcelona, 818
- TOLOSA, RAMON DE, 473
- Tomàs [...], testimoni, 724
- TOMÀS DE COROMINES, testimoni, 1019
- TOMÀS ESPANYOL, 739
- TOMASA CAMPS, filla de Simó Crivillers, 1058
- Tona, 761; terme, 181
- Torcana, vil·la, vegeu Tortosana, vil·la
- Torculario (Trull), 332
- TORD, BERNAT, 477
- TORD, BERNAT, avi de Bernat Tord, 477
- Torelló, 449, 957, 961, 996; castell, 493; rectoria, 911; terme, 1071
- TORELLÓ, PONÇ DE, 493
- Toresela, castell, 680
- Torn, el, 320
- TORNAMIRA, BARTOMEU DE, 773
- TORNAMIRA, BERENGUER DE, testimoni, 760
- TORNAMIRA, BERNAT DE, 709
- TORNAMIRA, FERRER DE, canonge de Vic, 773; canonge de Vic i testimoni, 760; testimoni, 759
- TORNELLES, ARNAU, 1006
- TORNER, honor de (Roda), 982
- TORÓ, ARNAU DE, prior de Casserres, 1013; sagristà, 1019
- TORRA DE VIDAL TRITER, 238
- TORRAD, PERE, 464
- Torre, la, 440; (Berà), 904; camí de Castellort a la Torre, 902
- Torre de Ser[...], 96
- TORREBRUNA, ARNAU, 557
- Torremilats, 891
- Torrent, 166, 469, 522; (la Guàrdia), 380; (Sant Martí Sescorts), 378; (Sant Pere de Torelló), 415; alou, 189; camp (Vic), 855; mas, 441, 639, 834, 930; mas (la Guàrdia), 826, 829, 830; mas (Manlleu), 688, 850; mas (Roda), 589; mas (Sant Pere de Torelló), 415; mas (Sescorts), 896; Torrent, mas Calix anomenat de (la Guàrdia), 1060; vil·la (Sant Martí Sescorts), 192
- Torrent de Conill, tros (Mirambell), 1021
- Torrent Jussà (Manlleu), 961
- TORRENT, BERENGUER, 836; testimoni, 848; honor de (la Guàrdia), 642
- TORRENT, CARBONELL DE, 210

- TORRENT, ERMETRUIT DE, 294
 TORRENT, FERRER, 826, 829, 830, 831, 834
 TORRENT, FRANCESC, 829
 TORRENT, GUILLEM, 683
 TORRENT, JAUME DE, 960; testimoni, 932, 933
 Torrent, masoveria, 1029
 TORRENT, PERE, 680
 TORRENT, PERE DE, clergue i testimoni, 945
 Torrents, 177; mas, 1001; mas (la Guàrdia), 771
 TORRENTS, FERRER DE, marit d'Elisenda, 688; testimoni, 719
 TORRENTS, PONÇ DE, testimoni, 744
 Torroella, 152; mas, 973; mas (Folguerols), 955
 TORROELLA, PERE DE, testimoni, 513
 TORROJA, AGNÈS DE, 727
 TORT, GUILLEM, 189
 Tortesana, vil·la, vegeu Vilatersana
 Tortosa, vila, 59
 Tortosana, vil·la, 59, 65, 73, 316; (Roda), 145, 157, 230, 234, 327, 339; camí de Roda, vil·la tortosana, 339
 Tortosana, vil·la, vegeu Vilatersana
 Toveda, terra, 96
 Tras Frigola, grau, 84
 TRASOER, vinya de, 63
 TRASOER, BONFILL, 149, 199
 TRASOER, GERARD, 269
 TRASOER, RAMON, 149
 TRASOVAD, 96
 TRAYER, PERE, 473
 Trebosc, honor (la Guàrdia), 938; mas (la Guàrdia), 934
 TREBOSC, BERENGUER DE, marit de Maria, 1001
 TREBOSC, ÈNNEC, 110
 TREBOSC, SALVADOR, sacerdot de Manlleu, 680
 Tremon, mas (Vilalleons), 859
 TREMONA, GUILLEUMA, 859
 Trepayo, mas (Sant Martí Sescorts), 847, 856
 TREPÒNCIA, alou de (Roda), 163
 TRESERRA, PERE DE, 771
 TREGONÇA, 99
 TREGONÇA, dona de Joan Guifré, 318, 323
 Triador, mas, 469
 Trilla, la, 334
 Trinitate, llibres, 288
 Trioles, 487; (Sau), 479, 511; honor (Roda), 1013
 Triter, Vidal, torre de, 296
 Troy, vinya o terra (Mirambell), 902
 Truit Mars, vinyes de, 262
 Trulars, 383
 Trull, el, 332; el (Sant Martí Sescorts), 337
- U —
- Ubac, coma (Sescorts), 883; lloc, 38
 UBALD, vescomte, 9
 UDALARD, anomenat Ramon Segà, 209
 UDALARD, GUILLEM, 426, 427
 UDALGUER, 197
 UDALGUER, monjo i escrivà, 427
 UILINA, FERRER D', 690
 ULDRIC, vinya de (Roda), 103
 ULF, marit de Bosell, 4
 Ullà, 699
 Ulperent, lloc, 991
 Ulsina (Roda), 982
 UMBERT, 197
 UMBERT ODÓ, 197
 UNDIRD, testimoni, 163
 UNDISCLE, 112, 127, 132, 177, 191, 212, 213, 214; casa d', 246; testimoni, 56, 67, 71, 108, 159
 UNDISCLE, clergue i escrivà, 56
 UNDISCLE, marit d'Hilia, 114
 UNDISCLE, marit de Guisla, 183
 UNDISCLE, sacerdot, 96
 UNIFRED, 11, 181; testimoni, 66, 96
 UNIFRED SUNIFRED, testimoni, 152
 Uniscle, vegeu Undiscle

- UNIVÍ, casa de, 63
 UNODÍ, vinya de, 52
 UNURIA, dona de Giscafred, 62
 Urgell, 182; canonges, 182, 197;
 comtat, 160
 Urgell, seu, 181
 URGELL, GUILLEM D', 181
 Ustacali, 593
- V —
- VACA, RAMON, testimoni, 302, 354
 Vado, vegeu Gual
 Valcàrquera, 262
 Valdortig, vinya (Roda), 15
 VALENTÍ, 575
 VALENTÍ DE QUEROL, notari de Barce-
 lona, 757
 VALENTÍ DE SERRADELL, 748
 VALENTÍ DE VILOBÍ, 1003
 VALENTÍ, JOAN, 1012
 Valez, rèdits, 926
 Valira, font, 242
 Vall Profunda, 185
 VALL, FERRER DE, 764, 799
 VALL, PERE, 470
 VALLASNERA, 233
 Vallbona, monestir, 690
 Vallejana, mas, 613
 Vallès, 122, 294, 473; camí de Vic al
 Vallès, 357
 Vallespir, comtat, 426, 427
 Vallespirans, 901
 Vallfigueres, mas (Manlleu), 680
 VALLFORT, RAMON DE, testimoni, 788
 Vallmanya, 152
 Vallomar, coma de, 117
 Vallorta, 185
 Vall-ossera, feu de, 469
 VALLOVÍ, FERRER DE, 692
 Valls, les, 290
 VALL-SECA, BERENGUER DE, notari de
 Barcelona, 1041, 042
 Vallsenera, coll de (Bertí), 203
 Valpand, terra, 88
 VASCÒNIA, GUILLEM DE, monjo, 871
 VELA, ARNAU DE, testimoni, 940
 Velamala, mas (Sant Joan de Fàbre-
 gues), 439
 VENDRELL, BARTOMEU, 761
 VERALÓ, PONS, terra (Savassona), 275
 Verdaguer, lloc, 991; lloc (Riusec), 855;
 mas, 672; 853; mas (la Guàrdia),
 1060; mas (Vic), 855
 VERDAGUER, ARNAU DE, 690
 VERDAGUER, DALMAU, 894
 VERDAGUER, FERRER, 681; honor de (la
 Guàrdia), 732
 VERDAGUER, JOAN, 565, 732, 735
 VERDAGUER, LLORENÇ, jutge de Casser-
 res, 1048
 VERDAGUER, PERE, 570
 VERDAGUER, RAMON DE, 755
 VERDER, FERRER, 662
 VERDERA, GUILLEM DE, testimoni, 747
 Vergós, molí, 426, 427
 Verneda, 94
 Vespella, 899
 VETELL, DURAN, 924; clergue, 864
 Vexas, camp, 910
 Via, mas (Sant Martí Sescorts), 365,
 896
 VIADER DE VINYES, testimoni, 994
 Vibrera, Vall, 290
 Vic, 199, 288, 290, 298, 449, 761, 768,
 792, 796, 806, 822, 835, 836, 840,
 845, 853, 855, 865, 877, 878, 879,
 880, 900, 907, 930, 948, 968, 983,
 1010, 1018, 1032, 1046, 1049, 1060,
 1072; ardiaca, 631; bisbat, 631, 893,
 900 bis, 907, 912, 926, 918 1019,
 1023; bisbe, 154, 176, 277, 288,
 445, 449, 457, 493, 391, 450, 606,
 672, 680, 690, 761, 799, 805, 921,
 984, 1039; camí de Vic al Vallès,
 357; camí que baixa de Cabrera a
 Vic, 202; camí que va a Vic, 228,
 250, 532, 623; camí que ve de
 Vic, 291; canonge hospitaler, 1037;

- canonges, 403; casa, 288; ciutat, 951, 1000; coll de, 324; comtat, 31, 165, 179, 273, 344 escrivania, 893; església, 403, 672; hospital del pont, 690; jueus, 926; obra de la vila, 690; parròquia, 672, 868, 953, 960, 1014, 1025, 1072; pont, 324; sacerdots, 690; seu, 181, 345; sínode, 403; terme, 1062, 1071; vila, 690, 695, 742, 746, 747, 760, 761, 764, 786, 791, 799, 895, 922
- Vic, parròquia, vegeu Sant Pere de Vic
- VIC, GERBERT DE, 473
- VIDA, RAMON DE, canonge de Vic, 709
- Vidal, 5, 28, 497; alou (Torelló), 220; terra, 136; testimoni, 136
- VIDAL, fill de Martí i Rosa, 512
- VIDAL, jueu, 527
- VIDAL, levita i escrivà, 367, 469
- VIDAL, marit de Bonadona, 221
- VIDAL, sacerdot i escrivà, 505, 516, 521, 544
- Vidal de Tenes, 449
- VIDAL DE VILA, testimoni, 860
- VIDAL DURAN, jueu de Vic, 942, 943
- VIDAL GUARDIOLA, honor de (Roda), 618
- VIDAL JOAN, 324
- VIDAL PROENÇAL, jueu de Girona, 901
- VIDAL PUJOL, 579
- VIDAL SIGUALL, testimoni, 195
- VIDAL TRITER, toire de, 238, 296
- VIDAL VILAGERMÀ, 949
- VIDAL, ARNAU, roca (Roda), 675
- VIDAL, ARTAU, 426, 427
- VIDAL, PERE, testimoni, 951
- VIDAL, RAMON, 261
- VIDAL, VIDAL DE, testimoni, 860
- Vieric, 110
- VIGATÀ MATEU, 855
- VIGATÀ, BERNAT, 1018; honor de (Vic), 954
- Vila, camp (Roda), 922, 1013; lloc (Savassona), 259; mas, 469, 607; mas (Sescorts), 886, 999; mas (Vilanova), 677
- VILA RABIOSA, MIR DE, 158
- Vila Subirana, 664
- VILA, BERENGUER, 630
- VILA, ERMESSENDA DE, honor de (Sau), 687
- VILA, JOAN DE, 761
- VILA, NADAL DE, testimoni, 885
- VILA, OLLER DE, honor de (Sau), 687
- VILA, PERE, 624
- VILA, PERE DE, 816; testimoni, 877, 878, 879, 885
- VILA, PONÇ DE, testimoni, 454
- VILA, RAMON DE, fiador, 719
- VILABERT, 115
- Vilabona (Vilobí), 1012
- Vilacetrú, 297, 321, 392, 419, 469; camí que va a, 220
- Vilacutes, 57
- Viladrau, 341
- Vilaferrerons, 242
- VILAFONTS, RAMON DE, 566
- Vilafranca, 806
- Vilagelans, 923; (la Guàrdia), 491; castell, 240
- VILAGELANS, BERENGUER, testimoni, 698 tris
- VILAGELANS, GUILLEM RAMON DE, 430
- VILAGELANS, PERE CARLÀ DE, 451
- Vilagermà, 40, 41, 43, 44, 45, 86, 91, 107, 141, 215, 216, 227, 244, 276, 365; honor (Sescorts), 590; mas, 780; mas (Sant Martí Sescorts), terme, 32, 35, 106, 312, 559, 579, 886; vegeu també germà vil·la
- VILAGERMÀ, ARNAU DE, 442
- VILAGERMÀ, ELISENDA DE, dona de Pere Andreu, 780
- VILAGERMÀ, GUILLEM DE, 526, 555, 559
- VILAGERMÀ, VIDAL, 949
- VILAGINÀ, ARNAU DE, sacerdot, 995
- Vilagorga, 156
- VILAGRANADA, BERNAT, 690

- Vilalleons, 250, 249, 283, 289, 481, 541, 914, 964, 986, 1010, 1046; batllia, 742, 746; confraria, 690; rector, 914; rèdits, 814, 840; sacerdot, 711; terme, 51, 1062, 1071
- Vilalleons, parròquia, vegeu Santa Maria de Vilalleons
- VILALLEONS, GUILLEM, 914
- Vilamajor, 426, 427
- VILAMAJOR, BERNAT DE, testimoni, 759, 760, 762
- VILAMAJOR, GUILLEM DE, testimoni, 859
- Vilamuntà, 469
- VILAMUNTÀ, BERENGUER DE, 677
- VILAMUNTÀ, BERTRAN DE, 400
- VILAMUNTÀ, GUILLEM, 573
- Vilanera, 199
- Vilanova, 324, 394, 401, 414, 431, 485, 549, 550, 755, 778; (Sant Martí Sescorts), 162, 215, 244, 353, 422; (Terrassola, Seva), 218; batllia, 626, 763; camí que va a, 623; cementiri, 677; delme, 445, 502, 626, 747, 755, 1069; església, 629, 926, 990; prevere, 247; rector, 962; terme, 1062, 1071
- Vilanova, parròquia, vegeu Santa Maria de Vilanova de Sau
- Vilanova de Sau, parròquia, vegeu Santa Maria de Vilanova de Sau
- VILANOVA, MARC DE, testimoni, 898
- VILANOVA, MATEU DE, clergue i testimoni, 907
- VILANOVA, RAMON DE, 919, 983
- Vilapedrosa, planures de, 120
- Vilar, 149, 152, 569; alou, 160; casa, 493; honor (Mirambell), 1021; lloc (Sant Hipòlit), 309; mas, 189; terme 44
- Vilar Antic, 298
- VILAR, BERENGUER DE, monjo, 871
- VILAR, GUERAU DE, 881, 890; fiador, 882
- VILAR, GUILLEM, 556
- VILAR, GUILLEM DE, fill de Saurina, 689
- VILAR, PERE DE, cellerer, 748; monjo, 773
- VILAR, SAURINA DE, 689
- Vilarambert, 449
- Vilarcell, alou, 139
- VILARDELL, RAMON DE, 680
- Vilaret (Sesgorgues), 361; Vilanova), 1031; alou, 139; batllia, 448
- VILARET, BARTOMEU DE, 1031
- Vilarllong, lloc (Tavertet), 581, 700, 800
- VILARLLONG, BERNAT PONÇ, 700
- VILARLLONG, DALMAU DE, testimoni, 942, 943
- VILARLLONG, PERE ALBERT DE, 700
- VILARMAT, RAMON, testimoni, 698 tris
- VILARNAU, BERENGUER DE, testimoni, 898
- VILARÓ, GUILLEM DE, testimoni, 928
- Vilarrasa, 122
- Vilarrúbia, 160
- VILA-RUVIR, FERRER, 692
- Vilaseca, 279, 464; (Sesgorgues), 293; puig (Sant Martí Sescorts), 192, 242
- VILASECA, NICOLAU, testimoni, 688
- Vilasubirana (Sau), 403
- Vilatanya (Folgueroles), 228
- Vilatersana, 6, 34, 54, 59, 78, 917; (Roda), 55, 70, 454, 922; coromina, 738; mas (Roda), 738, 982, 1013; vegeu també Villa Tortosana
- VILATERSANA, GUILLEM DE, marit de Maria, 1013
- VILATERSANA, PERE GUILLEM DE, 922; marit de Guilleuma, 1024
- Vilga, font, 86
- Vilobí, 369, 416, 575, 594, 1003, 1012, 1026; terme, 416
- Vilobí, parròquia, vegeu Sant Esteve de Vilobí
- Vimeres, peça (la Guàrdia), 935
- Vineres, coma (Bancells), 567
- Vinya (Roda), 982
- Vinya Rodona (Espadamala), 302
- Vinyal (Sant Martí Sescorts), 378; (Torelló), 959; coll, 279

- Vinyal, camp de Bernat (Vic), 600
 VINYAL, PERE, 1017
 Vinyalonga (Roda), 731
 VINYES, GUILLEM DE, 775
 VINYES, PERE DE, testimoni, 959
 VINYES, VIADER DE, testimoni, 994
 Vinyoles, 360, 389, 390, 506; mas, 262;
 puig (Sant Martí Sescorts), 257
 Vinyoles, parròquia, vegeu Sant Esteve
 de Vinyoles
 VINYOLES, BARTOMEU DE, 1019
 VINYOLES, BERNAT, 620
 VINYOLES, FERRER DE, rector de Cen-
 telles, 898
 VINYOLES, GERBERGA DE, 580
 VINYOLES, PERE DE, 702; mas (Tore-
 lló), 959
 Violo, Burdo, 531
 Virardell, camp, 351
 Virgili, llibre, 288
 Vita, mas, 152
 VITULI, BERNAT, 725
 VIVARES, sacerdot, 61
 Viver, terra (Roda), 159
 VIVER, BERMON DE, 473
 VIVER, PERE DE, 449, 709
 Vives, 96, 101; lloc (Manlleu), 586;
 terra, 62, 64; terra (Roda), 55, 56,
 80; testimoni, 56, 67
 VIVES, GUILLEM, testimoni, 406
 VIVES MARTÍ, 96
 VIVES, PERE, 482
 VIVES, PERE, notari de Barcelona,
 766
 VIVIRÀ, terra, 63
 Volo, dona de Fulquí, 62
 Voltregà, 161, 199, 218, 348; castell,
 900 bis; terme, 68
 Voltregà, Sant Hipòlit, vegeu Sant
 Hipòlit
 Vulpellac, 294
 Vulpiac, lloc (Sant Martí Sescorts),
 148, 174, 330, 331, 333, 337, 340;
 cases, 332; mas, 242

— X —

XETMAR, GUILLEM, canonge de Vic,
 900 bis

